

Omvårdnadsnämnden

Kallelse och föredragningslista

Sammanträdatedatum: 2024-11-28

Sammanträdestid: kl. 08:30-17:00

Plats: Valfärd Gävle, Magasinsplan 19, Gevaliasalen

Övrig information:

Om du inte kan delta anmäler du det till Lena Wigg.

Gruppmöten:

Den 28 november, klockan 07.30-08.30, Magasinsplan 19. Lokaler finns tillgängliga enligt följande:

(S), (MP), (C), (L), (KD): Gevaliasalen

(M): Intensivo, plan 1

(SD), Ebony, plan 1

(V): Don Pedro, plan 2

Presskonferens:

Den 29 november, kl 08.30, Valfärd Gävle, Magasinsplan 19 (separat inbjudan kommer).

Eva Älander (S), ordförande

1. Mötets öppnande

2. Upprop

3. Val av justerare

4. Fastställande av föredragningslista

5. Anmälan av beredning

Ärendebeskrivning

Beredning har ägt rum 2024-11-14, kl 08.15 - 09.00

Närvarande var ordförande Eva Ålander (S) 1:e vice ordförande Ullrica Hurtig Hedin (KD) och 2:e vice ordförande Anders Jansson Gladh (M).

6. Informationsärende: Aktuellt från sektor Velfärd

Ärendebeskrivning

Informationsärende. Föredragande: Magnus Höijer.

- Avtalsuppföljning Sättraåsen (Caroline)
- Tidigare fråga kopplat till läkemedelsautomater (Caroline)
- Information om kris- och beredskapsarbetet (Caroline, Magnus)
- Digitala inköp - lägesbild (Helén Polmé)
- Svar på frågor från (M) - Tjänstedesign
- Svar på frågor från (M) - Demensstrategi
- Svar på frågor från (M) - BPSD i hemtjänsten

Handlingar i ärendet

- Svar på frågor från (M) - Används tjänstedesign inom Sektor Velfärd
- Fråga till Sektor Velfärd - Används tjänstedesign inom Sektor Velfärd
- Svar på frågor från (M) - När kommer en demensstrategi för Gävle kommun
- Frågor från (M) till sektor Velfärd - När kommer en demensstrategi för Gävle kommun
- Svar på frågor från (M) - BPSD inom hemtjänsten

- Frågor från (M) till sektor Vårld - Används BPSD inom hemtjänsten i Gävle kommun

7. Beslutsärende: Ekonomisk månadsrapport för Omvårdnadsnämnden, oktober 2024

Diarienummer: 24ON94

Förslag till beslut

- Att godkänna den ekonomiska månadsrapporten för omvårdnadsnämnden avseende oktober 2024.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Emma Edorsson.

Handlingar i ärendet

- Missiv Ekonomisk månadsrapport för Omvårdnadsnämnden, oktober 2024
- Bilaga 1 Ekonomisk månadsprognos för Omvårdnadsnämnden, oktober 2024

8. Beslutsärende: Åtgärder utifrån budget 2025

Diarienummer: 24ON503

Förslag till beslut

- Att godkänna förslag till åtgärder genom att:
 - Arbeta för att minska korttidsjukfrånvaron med 5% under 2025
 - Begränsa antalet köp av enstaka platser särskilt boende från 1 januari 2025.
 - Ge sektorn i uppdrag att ta fram ett långsiktigt förslag till minskning av platser (antal och form) för beslut till sammanträdet i februari 2025.

- Att återrapportera i samband med ekonomiska månadsrapporter och delårsrapporteringar effekter av besluten.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Magnus Höijer, Emma Edorsson.

Handlingar i ärendet

- Åtgärder utifrån budget 2025

9. Beslutsärende: Remiss - Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete

Diarienummer: 24ON384

Förslag till beslut

- Att anta yttrandet som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

Handlingar i ärendet

- Yttrande - Remiss - Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete
- Remissmissiv - Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete, 24KS345, svar senast 241130
- Bilaga - Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete
- Bilaga - Gävle kommuns lägesbild om den lokala brottslighetens utveckling och utmaningar

10. Beslutsärende: Sammanträdesplanering år 2025 för Omvårdnadsnämnden

Diarienummer: 24ON391

Förslag till beslut

- Att fastställa föreslagna sammanträdesdatum för Omvårdnadsnämnden år 2025.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Sammanträdesplanering år 2025 för Omvårdnadsnämnden

11. Beslutsärende: Digitaliseringsstrategi för Velfärd Gävle 2025 - 2027

Diarienummer: 24ON432

Förslag till beslut

- Att anta digitaliseringsstrategi för Velfärd Gävle 2025 – 2027.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

Handlingar i ärendet

- Digitaliseringsstrategi för Velfärd Gävle 2025 - 2027

12. Beslutsärende: Initiativärende (M) – Öka förmågan att bekämpa välfärdsbrottsligheten inom Sektor Velfärd

Diarienummer: 24ON451

Förslag till beslut

- Att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende. Föredragande: Caroline Engberg, Martin Wagner.

Handlingar i ärendet

- Yttrande över initiativärende - välfärdsbrottslighet
- Initiativärende (M) – Öka förmågan att bekämpa välfärdsbrottsligheten inom Sektor Valfärd

13. Beslutsärende: Delegationsbeslut

Diarienummer: 24ON64

Förslag till beslut

- Att godkänna redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

Handlingar i ärendet

- Delegationsbeslut - sammanställning
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess
- Borttagen på grund av sekretess

14. Beslutsärende: Kurser/konferenser

Ärendebeskrivning

Beslutsärende.

15. Kommande beslut: Fördelning av föreningsstöd till föreningar med aktiviteter som gynnar Omvårdnadsnämndens målgrupper inför 2025

Diarienummer: 24ON465

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Linda Sängstuvall.

16. Kommande beslut: Omvårdnadsnämndens internbudget 2025

Diarienummer: 24ON493

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Emma Edorsson.

17. Kommande beslut: Ersättningsnivå 2025 för externa LOV-utförare inom hemtjänsten

Diarienummer: 24ON495

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Emma Edorsson.

18. Kommande beslut: Attesträtt för år 2025 för Omvårdnadsnämnden

Diarienummer: 24ON494

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Emma Edorsson.

19. Kommande beslut: Förfrågningsunderlag Hemtjänst enligt lagen om valfrihetssystem - LOV, 2025

Diarienummer: 24ON496

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Ulf Häggberg (via Teams).

20. Kommande beslut: Remiss - Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun

Diarienummer: 24ON349

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Tim Röde.

Handlingar i ärendet

- Yttrande - Remiss - Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet
- E-post meddelande gällande remiss gällande Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun, Svar senast 20 januari 2025, 24KS329
- Remissmissiv - Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun, 24KS329
- Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun

21. Kommande beslut: Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden

Diarienummer: 24ON428

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Caroline Engberg.

Handlingar i ärendet

- Missiv Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden
- Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden
- Bilaga 4
- Bilaga 5

22. Kommande beslut: Verksamhetsplan 2025 för Omvårdnadsnämnden till kommunplan 2025 med utblick 2026-2028

Diarienummer: 24ON497

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Eva Ålander, Martin Wagner.

23. Kommande beslut: Remiss - E-petition #345065 - Äldreomsorg på finska

Diarienummer: 24ON434

Ärendebeskrivning

Kommande beslut. Föredragande: Kia Fernlund.

Handlingar i ärendet

- Missiv - Remiss till Omvårdnadsnämnden gällande e-petition #345065 - Äldreomsorg på finska
- E-petition - Äldreomsorg på finska

24. Informationsärende: Rapport om resultaten från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024

Diarienummer: 24ON473

Ärendebeskrivning

Informationsärende. Föredragande: Lisa Allemo.

Handlingar i ärendet

- Resultat från Socialstyrelsen nationella brukarundersökning 2024

25. Informationsärende: Anmälningsärenden

Ärendebeskrivning

Informationsärende.

Handlingar i ärendet

- §2 KF Delårsrapport 2 år 2024 med årsprognos för kommunen och de kommunala bolagen(595118)

- Delårsrapport 2 2024 för kommunen och de kommunala bolagen.
Uppdaterad rapport(593235)
- §8 KF Sammanträdesdagar för Kommunfullmäktige 2025 med plan för 2026(595120)
- §9 KF Avsägelser samt fyllnadsval 2024
- §205 KS Revidering av tillämpningsanvisningar attestreglemente
- §211 KS Riktlinje för flaggning i Gävle kommun(594951)
- Riktlinje för flaggning i Gävle kommun(592782)
- Sektorsamverkan 2024-03-11 Extra
- Sektorsamverkan 2024-03-25
- Sektorsamverkan 2024-04-15 Extra
- Sektorsamverkan 2024-04-22

Informationsärende: Aktuellt från sektor Valfärd

6

Tjänsteskrivelse

2024-10-22

Handläggare:

Anna Bengtsson
Tfn 026- 17 80 00
anna.bengtsson@gavle.se

Diarienummer: 24ON418

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Sektor Velfärds svar på frågor från (M) – Används tjänstedesign inom Sektor Valfärd

Bakgrund

Anders Jansson Gladh (M) har inkommit med frågor till Sektor Valfärd angående tjänstedesign.

Sektor Velfärds svar på frågorna

Används tjänstedesign för verksamhet inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde och om så är fallet på vilket sätt?

Tjänstedesign är en metod av många som används inom sektor Valfärd när vi driver förändrings- och utvecklingsarbeten. Metoden började användas redan när sektorn startade 2019. Totalt är idag ca 160 medarbetare och chefer inom Valfärd Gävle utbildade i metodiken och vi har stödfunktioner med utbildning och kompetens i att genomföra utbildningar samt att ge stöd till chefer i metodiken. Tjänstedesign är en utvecklingsprocess med fokus på den verksamheten finns till för. En bra metod som ger oss verktyg att jobba med förändringsarbeten ur den vi är till förs perspektiv. Den stödjer oss i att skapa dialog i arbetsgrupper, identifiera utmaningar och skapa lösningar tillsammans.

Metoden kan används i:

- Konkreta utvecklingsarbeten
- Som ett mind-set – där vi har kundens fokus
- Plocka användbara delar
- Sprintar – vi jobbar intensivt under en kortare period

Sedan vi började tillämpa denna metod så har den använts frekvent ur något av ovan nämnda perspektiv. Här följer några exempel på arbeten då metodiken har tillämpats:

- Arbetet med nya socialtjänstlagen
- Framtidens dagverksamhet för äldre
- Insatser till äldre
- Hur kan vi stötta äldre att bli mer digitala?
- Hur kan vi stötta seniorer att bli mer fysiskt aktiva?
- Internt utvecklingsarbete - Hållbart ledarskap

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Velfärd

Fråga till Sektor Velfärd – Används tjänstedesign inom Sektor Velfärd

Fråga till Sektor Velfärd

Används tjänstedesign för verksamhet inom ON ansvarsområde och om så är fallet på vilket sätt?

Muntlig redovisning.

Anders Jansson Gladh (M)

Tjänsteskrivelse

2024-11-20

Handläggare:

Lisa Allemo
Tfn 026- 17 80 00
lisa.allemo@gavle.se

Diarienummer: 24ON492

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Sektor Velfärds svar på frågor från (M) – När kommer en demensstrategi för Gävle kommun?

Bakgrund

Anders Jansson Gladh (M) har inkommit med frågor till Sektor Velfärd angående demensstrategi för Gävle kommun.

Sektor Velfärds svar på frågorna

Inväntas den nationella Demensstrategin eller kommer Velfärd Gävle att ta fram en egen i närtid?

Velfärd Gävle kommer att ta fram en egen strategi för omsorgen av personer med demenssjukdom. Strategin planeras vara klar under första kvartalet 2025 och kommer att ha sin utgångspunkt i den nationella strategins målområden, vilka Socialstyrelsen föreslår ska kvarstå i den kommande uppdaterade strategin.

Om en lokal demensstrategi tas fram hur ser planen ut för arbetet?

Det finns en utsedd arbetsgrupp som har ett inledande möte bokat den 21 november. Arbetet kommer att utgå från den nationella strategin från 2018 och Socialstyrelsens underlag för att utveckla den nationella strategin. De slutsatser som KPMG framförde i genomlysningen av demensvården i Velfärd Gävle ska beaktas i arbetet liksom resultat

från den nationella kunskapsstyrningen avseende äldres hälsa och samverkansprojektet *BPSD – En daglig utmaning*.

Arbetsgruppen samlar kompetens från vård- och omsorgsboende, hemtjänst, demenssamordning, myndighetsutövning och anhörigstöd med möjlighet att adjungera andra resurser.

Brukarperspektivet lyfts genom att Demensföreningen bjudits in för att lämna input inför och under arbetet. Det har även startats en inventering av möjliga brukare och anhöriga som kan bidra med sina erfarenheter. Andra intressenter kan också komma att bjudas in för att lämna synpunkter, exempelvis Kommunala pensionärsrådet.

Utformningen av strategin föreslås beskriva ett nuläge, ett målvärde samt övergripande aktiviteter för att närma sig målvärdet, fördelat på de sju målområdena i den nationella strategin. Den exakta utformningen av strategin kan dock komma att förändras under arbetets gång.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Velfärd

Frågor till Sektor Velfärd – När kommer en demensstrategi för Gävle kommun?

Kommer Velfärd Gävle att invänta den nationella Demensstrategin eller kommer Velfärd Gävle att ta fram en Demensstrategi utifrån den lokala Demensutredningens förslag?

Frågor till Sektor Velfärd

Fråga 1

Inväntas den nationella Demensstrategin eller kommer Velfärd Gävle att ta fram en egen i närtid?

Fråga 2

Om en lokal demensstrategi tas fram hur ser planen ut för arbetet

Anders Jansson Gladh (M)

Tjänsteskrivelse

2024-11-20

Handläggare:

Helén Polmé
Tfn 026- 17 80 00
helen.polme@gavle.se

Diarienummer: 24ON491

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Sektor Vårlds svar på frågor från (M) – Används BPSD inom hemtjänsten i Gävle kommun?

Bakgrund

Anders Jansson Gladh (M) har inkommit med frågor till Sektor Vårld angående användandet av BPSD inom hemtjänsten i Gävle kommun.

Sektor Vårlds svar på frågorna

Anders Jansson Gladh (M) inleder frågeställningarna med följande:

”Under 2015 genomfördes en satsning på att utbilda hemtjänsten inom BPSD.”

Används BPSD inom hemtjänsten och om så är fallet i vilket omfattning?

Hemtjänstens egen regi använder i nuläget inte BPSD-registret. Idag finns endast ett fåtal medarbetare med administratörsutbildning och de arbetar inte aktivt med BPSD registret.

En åtgärd som är planerad för januari 2025 är att demenssamordnare ska informera hemtjänstens ledningsgrupp om BPSD registret, utbildningsupplägg och administratörsutbildning för utvalda medarbetare. Därefter kommer man att ta fram en utbildnings- och implementeringsplan i hemtjänstens ledningsgrupp.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Vårld

Frågor till Sektor Velfärd – Används BPSD inom hemtjänsten i Gävle kommun?

Under 2015 genomfördes en satsning på att utbilda hemtjänsten inom BPSD.
Används BPSD inom hemtjänsten i dagsläget?

Fråga till Sektor Velfärd

Används BPSD inom hemtjänsten och om så är fallet i vilken omfattning?

Anders Jansson Gladh (M)

Beslutsärende: Ekonomisk
månadsrapport för
Omvårdnadsnämnden,
oktober 2024

7

24ON94

Missiv

2024-11-13

Diarienummer: 24ON94

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Ekonomisk månadsrapport för omvårdnadsnämnden, oktober 2024

Förslag till beslut

Att godkänna den ekonomiska månadsrapporten för omvårdnadsnämnden avseende oktober 2024.

Ärendebeskrivning

Det ackumulerade resultatet t.o.m. oktober minus 27,5 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 22,0 mnkr.

Nämndens största avvikelser beror på höga personalkostnader samt inhyrda sjuksköterskor. Bemanningen i verksamheterna grundar sig i reglerna som finns i bemanningshandboken. Vissa enheter har behov av högre bemanning än vad som ryms i personalbudget, till följd av kunders komplexa och i vissa fall ökade behov. Detta innebär en målkonflikt och medför vissa undantag från det pågående arbetet med bemanningshandboken. Dock minskar användandet av timvikarier generellt och för vård- och omsorgsboenden. Även gällande kostnaderna för sjukfrånvaro fortsätter effekten av det aktiva arbetet med rehabiliteringsarbete och förebyggande arbete.

De beslut som Omvårdnadsnämnden fattade innebär helårseffekter på 40,8 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). En del av denna summa (inte hela) kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024.

Nämndens helårsprognos är -23,5 mnkr, varav ökade pensionsavgifter om ca 6,5

mnkr. Bemanningshandbok förväntas på sikt minska personalkostnader. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda. Förändringsarbetet har förstärkts i samverkan med kontor stöd i hemmet. Rekrytering av sjuksköterskor pågår. Verksamheten Anhöriganställda avslutades i maj.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,6 mnkr av den totala budgeten på 9,0 mnkr. Investeringar avser främst inventarier i samband med evakuering, tillbehör till trygghetslarm, medicinkyl samt rörelsevakt.

Beslutsunderlag

I bifogad bilaga 1 redovisas omvårdnadsnämndens prognos, samt resultat och investeringar för oktober 2024.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Valfärd

Månadsrapport till nämnd

Omvårdnadsnämnd

Okt 2024

2024-11-13

Diarienummer: 24ON94

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	6
4 Investeringsverksamhet	8
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	8

1 Resultatrapport

Omvårdnadsnämnden	Utfall fg år	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
	202301-202310	202401-202410	202401-202410		2023 / 2024	202401-202412
Intäkter						
Taxor och avgifter	83 847	99 656	87 921	11 736	18,9%	105 505
Hysesintäkter	41 126	45 043	40 558	4 485	9,5%	48 670
Statsbidrag	28 241	58 738	19 744	38 994	108,0%	23 693
Övriga intäkter	52 939	51 799	49 826	1 973	-2,2%	59 791
Kommunbidrag	1 200 997	1 245 844	1 245 844	0	3,7%	1 495 080
Summa intäkter	1 407 150	1 501 081	1 443 893	57 188	6,7%	1 732 739
Kostnader						
Personalkostnader	-727 416	-761 263	-721 761	-39 502	4,7%	-859 676
Inhyrd personal och konsulter	-34 449	-38 284	-2 061	-36 223	11,1%	-2 473
Bidrag och transfereringar	-10 630	-12 354	-1 664	-10 690	16,2%	-1 997
Köp av verksamhet och entreprenader	-443 749	-455 997	-464 904	8 908	2,8%	-557 885
Hyror och fastighetskostnader	-131 140	-146 956	-148 943	1 987	12,1%	-178 737
Övriga kostnader	-29 226	-28 514	-33 561	5 047	-2,4%	-40 273
Material och förbrukning	-33 394	-34 777	-26 895	-7 882	4,1%	-32 274
Fordon och transporter	-16 497	-16 384	-15 228	-1 157	-0,7%	-18 273
Måltider	-20 510	-23 635	-22 144	-1 491	15,2%	-26 573
Avskrivningar och intern ränta	-8 976	-10 375	-12 148	1 773	15,6%	-14 578
Summa kostnader	-1 455 988	-1 528 540	-1 449 309	-79 231	5,0%	-1 732 739
Resultat	-48 839	-27 459	-5 416	-22 043		0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för omvårdnadsnämnden, oktober 2024

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. oktober minus 27,5 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 22 mnkr. KS/KF beslutade i februari om att omfördela 2 886 tkr från ON till den centrala bemanningsenheten. Samtidigt beslutades om kompensation till nämnden för helårseffekt av kapitaltjänstkostnad och hyra för färdigställda investeringar under 2023, vilket ger ON ökat kommunbidrag med 11 491 tkr, samt ytterligare 66,2 tkr för färdigställda investeringar jan-apr 2024 enligt KS beslut i juni. Nämnden har även kompenserats med centralt avsatta medel för ökade lönekostnader till följd av avslutad lönerevision med 1 000 tkr enligt KS beslut i juni. Total justering för nämnden uppgår till 9 671,2 tkr.

Från och med 13 mars har Gävle kommun ett nytt inköps- och fakturahanteringssystem Proceedo. Det nya systemet har medfört ny hantering av fakturor som inte attesterats vid månadsskifte. De fakturor/kostnader som inte har beslutsattesterats per den sista kan vara poster som inte ska belasta resultatet. Likaså kan uppbokning av kostnader skett trots att dessa kostnader redan resultatförts. I dagsläget finns inte rapporter framtagna för att kunna kvalitetssäkra denna information.

Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025. (Välfärdsnämnderna hade ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024).

Notera att vad gäller just ekonomin så är det som nu läggs fram en ekonomisk prognos, dvs en bedömning av hur väl verksamheten förmår klara den budget som verksamheten har. Prognosen påverkas av hur de inre processerna utvecklas, ex av personalplaneringsarbetet. Men påverkan på prognosen sker också av yttre faktorer, såsom inflöde av kunder i behov av insatser. Därmed kan inte prognosen tolkas som ett löfte om hur resultatet kommer vara 31 december, då osäkerhetsfaktorererna är många.

Nämnden fattade besparingsbeslut den 22 februari. De beslut som Omvårdnadsnämnden fattade innebär helårseffekter på 40,8 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). En del av denna summa (inte hela) kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. oktober 2024 per verksamhetsområde

Vård- och omsorgsboende egen regi / Avlösningstvistelse -54,5 mnkr (sep -50,5 mnkr)

De största avvikelserna avser timlön, övertid, OB och semesteruttag. Vissa enheter har behov av högre bemanning än vad som ryms i personalbudget, till följd av kunders komplexa och i vissa fall ökade behov. Detta innebär en målkonflikt och medför vissa undantag från det pågående arbetet med bemanningshandboken.

Dock minskar användandet av timvikarier generellt och för vård- och omsorgsboenden samt Hamränge hemtjänst har den positiva trenden förstärkts under oktober.

Även gällande kostnaderna för sjukfrånvaro fortsätter effekten av det aktiva arbetet med rehabiliteringsarbete och förebyggande arbete.

Antalet platser på avlösningstvistelsen har successivt minskats utifrån beslut på Omvårdnadsnämndens sammanträde i februari.

Hemtjänst egen regi –11,7 mnkr (sep –10,8 mnkr)

Varav ytterområden -3,7 mnkr, innerområden -8,0 mnkr

Området har fortsatt höga kostnader för timlön, övertid och OB. Orsaker är bland annat överanställningar för att klara egen personalförsörjning, beordringar pga. avslag på beställningar till bemanningsenheten och utbildningar påkallade av pågående förbättringsarbete som krävt timvikarier för att täcka upp frånvaro. Området har inte fått kompensation för USK pilotprojekt, dokumentationsutbildningen. Verksamheten har fått ersättning för Äldreomsorgslyftet till och med augusti.

Pågående aktiviteter: Avstämning och utbildning i planering och schemaarbete.

Avstämningar med enhetschefer och samordnare för uppföljning och lärande med stöd av schema och bemanningsteamet gällande planering och schema.

Bemanningshandboken förväntas ge effekt, framför allt under delår 2 och 3 2024.

De avslut av externa utförare som gjordes under sommaren har inneburit ca 350 timmar extra för hemtjänst i egen regi i form av administrativ tid samt tillkommer bomkörningar. Detta motsvarar en kostnad om ca 275 tkr.

Hälso- och sjukvård -12,0 mnkr (sep –9,7 mnkr)

Kostnader för bemanningssköterskor är fortsatt höga och anledning till negativ avvikelse, per oktober uppgår kostnaden till 37,1 mnkr. Till och med mars nyttjade verksamheten 32 bemanningssköterskor, därefter minskade detta antal till 21 under april. Det utökades under sommarmånaderna. Verksamheten tilldelas 18,8mnkr (helår) i prestationsersättning för tidigare års förtätning av sjuksköterskor per boende som täcker delar av hyrpersonalkostnaderna.

Den 18 mars startade ny kväll-/helgorganisation. Denna förändring innebär ny schemaläggning för samtliga sjuksköterskor. Ny kväll-/helgorganisation medför möjlighet att avsluta hyrsköterskor. Dessa ersätts inte med egna resurser utan är att se som en kostnadsminskning. I takt med nyrekrytering under året kommer resterande bemanningssköterskor successivt att fasas ut.

Pågående rekrytering täcker dock inte verksamhetens behov av sjuksköterskor. Hälso- och sjukvårdskontoret nyttjade totalt 39 hyrsköterskor under perioden juni - augusti vilket påverkar kostnadsbilden och helårsprognos.

From 1 maj ändras ledningsstruktur inom kontor Hälso- och sjukvård. Kontoret minskar antalet verksamhetschefer från två till en. Detta innebär en besparing motsvarande ca 0,8 mnkr. Till följd av bemanningssituationen bedöms verksamheten inte hålla årets budget.

Vård och omsorgsboende myndighet +19,3 mnkr (sep +17,6 mnkr)

Kostnaderna för köp av platser på externa vård- och omsorgsboenden är 15,5 mnkr lägre än budget. De lägre kostnaderna beror på att det i budget beräknades att Sätträåsen skulle ha 18 nya platser under våren 2024, varav 9 av dessa skulle finnas tillgängliga redan i februari. Per sista oktober har dock inga kostnader för de nya platser tillkommit. Total avvikelse för köp av plats mot budget för Sätträåsen är 11,9 mnkr per oktober. I dagsläget finns inget planerat öppningsdatum för nya platser på Sätträåsen. Även övriga utförare har positiv avvikelse för enstaka tomma platser. Positiv avvikelse om 6,0 mnkr för taxor/avgifter.

Hemtjänst myndighet +16,9 mnkr (sep +13,9 mnkr)

De delar av hemtjänstverksamheten som ligger inom Myndighets verksamhetsområde har en positiv avvikelse till följd av volymminskningar i förhållande till budget. Under sommaren avslutades två externa utförare vilket medfört lägre antal utförda timmar hos kund.

Natt och larm -3,4 mnkr (sep -3,2 mnkr)

Det nya heltidsmåttet för nattarbete påverkar planeringen och ger en effekt som kräver 2,5 åa mer än budget i schemaplanering.

Det nya avtalet för trygghetslarm medför högre månatlig driftskostnad. Verksamheten har ökade personalkostnader på grund av utbytet av trygghetslarmen som pågick under årets första månader. Byte av 7 bilar ger högre månatlig leasing- och underhållskostnad.

Förebyggande insatser och aktiviteter +1,7 mnkr (sep +1,5 mnkr)

I samband med nämndens besparingskrav motsvarande 3,8 mnkr (helår) har

verksamheten ställt om på flera sätt och prioriterar att utföra uppdrag i enlighet med tilldelade statsbidrag i stället för ordinarie verksamhet, vilket ger möjlighet att behålla de personella resurserna under 2024. Verksamheten bedrivs till stora delar via statsstöd, som dock är en osäker intäktskälla 2025 varför det kommande år är oklart vilka insatser som kan utföras. I september har statsbidrag för Ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd samt Ofrivillig ensamhet bland äldre realiserats vilket bidrag till periodens positiva avvikelse.

Besparingskrav har lagts på verksamhetsområdet att minska anhängigstöd, träffpunkter samt volontärsamordning (3,8 mnkr). Arbete för att realisera detta är genomfört. Innebär bland annat att lokaler används mer kostnadseffektivt och personalresurserna omfördelas samt genomförs minskning av en enhetschef och medarbetare. Ger även minskat antal insatser samt kvalitetsförsämring till målgruppen.

Anhöriganställda -2,5 mnkr (sep -2,4 mnkr)

De sista avsluten gjordes i december för icke sammanboende, eftersom lön utgår med en månads eftersläp hamnar denna kostnad i januari. När timmar hos kund försvinner tappas även intäkten, varför verksamheten har en avvikelse. Resterande avslut gjordes till sista april, personalkostnader finns därmed tom maj.

Myndighet anhöriganställda +11,2 mnkr (sep +9,6 mnkr)

Kommunbidrag för verksamhet anhöriganställda finns hos myndighet och fördelas till utförande verksamhet utifrån antal utförda timmar hos kund. Då verksamheten avslutats sker ingen fördelning av medel och myndighet har därmed ingen kostnad.

Utveckling och stöd +6,7 mnkr (sep +4,9 mnkr)

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 11 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Omvårdnadsnämnden innebär detta ca 3,4 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Först 2025 uppnås helårseffekt. Positiv avvikelse för lokalhyror.

Övergripande avvikelser +6,6 mnkr (sep +5,9 mnkr)

Budgetjustering i och med KF:s beslut i februari samt lönekomensation innebär ett tillskott på 9,3 mnkr i omfördelning av ram. Kostnader för chef i beredskap täcks delvis av dessa medel. I april togs det beredskapslager som byggdes upp under pandemin bort, lagret var värderat till 1,2 mnkr och syns som en engångskostnad.

Mindre avvikelser -0,2 mnkr

Avlösningstvistelse Myndighet +0,5 mnkr

Bistånd -0,7 mnkr

3 Årsprognos

Prognos ON -23,5 mnkr (-28,9 mnkr)

Total prognos för nämnden bedöms till -23,5 mnkr. Ökade kostnader för pensionsavgifter är inbakade i respektive verksamhetsområdes prognos nedan, och innebär totalt ca 6,5 mnkr för nämnden.

Vård- och omsorgsboende egen regi inkl avlösningstvistelse -62,8 mnkr

En bemanningshandbok för enhetschefer är framtagen i syfte att skapa bättre, och likadana, förutsättningar för enheterna att skapa scheman som både möter kundernas behov och som bidrar till ekonomisk balans inom ram för respektive personalbudget. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda.

Arbetet med implementering av bemanningshandboken och därtill nyttjandet av resursturer pågår i och med schema- och personalplaneringsteamets aktiva insatser, och har inte givit full effekt ännu, även om en positiv trend i form av minskat vikarieanvändande håller i sig. För att öka tempot i arbete och för att ge anpassat stöd till enhetschefer startades i oktober ett intensifierat arbete med tvärfunktionella team av stödfunktioner. Teamen arbetar på uppdrag av berörda verksamhetschefer, och arbetet präglas av delaktighet och kommunikation. Ett material med tio utvecklingssteg och en arbetsbok, samt ett kommunikationsmaterial till medarbetare är framtaget. Tydliga

överenskommelser och målsättningar krävs för att säkerställa leverans.

Kommunbidrag för avlösningstvistelse ges till myndighetskontoret, som i sin tur resursfördelar till utförande verksamhet utifrån antal vårdplatser. I och med att fem platser är stängda kommer lägre ersättning ges till utförande verksamhet och myndighet får ett positivt resultat.

Vård- och omsorgsboende myndighet +22 mnkr (+22,5 mnkr)

Planerad öppning av fler avdelningar hos extern utförare har ännu inte skett, och det är oklart om och i så fall när det kan bli av. Några tomma platser hittills på övriga externa boenden samt ett boende som budgeterats för högt förväntas ge ett positivt resultat mot budget vid årets slut.

Hemtjänst egen regi -12,3 mnkr

Ser viss effekt gällande minskning av personalkostnader utifrån arbetet med bemanningshandboken under delår 2. Att inte större effekt syns ännu beror delvis på övertagande av externa kunder under sommaren som resulterat i ett stort antal arbetade timmar som inte ersatts som utförd tid.

Hemtjänst myndighet +20 mnkr

Positiv avvikelse mot budget vid delår 2. Volymerna förväntas minska något i och med avslut av två externa utförare.

Hälso- och sjukvård -15,4 mnkr

Den 18 mars startade ny kväll-/helgorganisation. Denna förändring innebär ny schemaläggning för samtliga sjuksköterskor. Ny kväll-/helgorganisation medför möjlighet att avsluta hyrsköterskor. Dessa ersätts inte med egna resurser utan är att se som en kostnadsminskning. I takt med nyrekrytering under året kommer resterande bemanningssköterskor successivt att fasas ut.

Pågående rekrytering täcker dock inte verksamhetens behov av sjuksköterskor. Hälso- och sjukvårdskontoret nyttjade totalt 39 hyrsköterskor under perioden juni - augusti vilket påverkar kostnadsbilden och helårsprognos. From 1 maj ändras ledningsstruktur

inom kontor Hälso- och sjukvård. Kontoret minskar antalet verksamhetschefer från två till en. Detta innebär en besparing motsvarande ca 0,8 mnkr. Till följd av bemanningssituationen bedöms verksamheten inte hålla årets budget.

Natt och larm -4,1 mnkr

Nytt heltidsmått för nattarbete påverkar planeringen och kräver 2,5 årsarbetare mer än budgeterat i schemaplanering. Fortsatt hantering av schemaarbete och planering pågår. Nytt avtal för trygghetslarm medför ökad driftskostnad, samt ökade personalkostnader till följd av utbytet av trygghetslarmen.

Anhöriganställda utförare -2,8 mnkr

Verksamheten avslutad, personalkostnader tom maj.

Anhöriganställda myndighet +14,5 mnkr

Kommunbidrag för anhörigvård ges till myndighetskontoret, som i sin tur resursfördelar till utförande verksamhet utifrån antal beviljade timmar hos kund. I och med att verksamheten avslutats i april kommer ingen ytterligare resursfördelning göras och myndighet får ett positivt resultat.

Förebyggande verksamhet +2,3 mnkr

Besparingskrav har lagts på verksamhetsområdet att minska anhörigstöd, träffpunkter samt volontärsamordning (helårseffekt 3,8 mnkr). Arbete för att realisera detta pågår. Innebär bland annat att lokalerna kan användas mer kostnadseffektivt och personalresurserna omfördelas samt genomförs minskning av en enhetschef och medarbetare.

Avlösningsvistelse myndighet +2 mnkr

Kommunbidrag för avlösningsvistelse ges till myndighetskontoret, som i sin tur resursfördelar till utförande verksamhet utifrån antal vårdplatser. I och med att fem platser är stängda kommer lägre ersättning ges till utförande verksamhet och

myndighet får ett positivt resultat.

Övergripande samt mindre enheter +7,1 mnkr (+6,2 mnkr)

Det lager som byggdes upp under pandemin har nu tömts och justering utifrån detta ger en avvikelse i form av en engångskostnad. Omfördelning av ram har lagts på övergripande ansvar då hyror är budgeterade per objekt, vilket ger positiv avvikelse på övergripande nivå. Prognos för dagverksamhet +0,4 mnkr.

Utveckling och stöd +7,5 mnkr (+2,5 mnkr)

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 11 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Omvårdnadsnämnden innebär detta ca 3,4 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Först 2025 uppnås helårseffekt.

Positiva avvikelser finns för hyror, el, flyttkostnader, larm/väktare, samt ökade IT-kostnader (välfärdsteknik) och lägre bidrag från Omställningsfonden ger prognosen + 0,5 mnkr.

Schema och planeringsteamet -1,5 mnkr

Det schema- och planeringsteam som stöttar arbetet med bemanningshandboken ger på övergripande nivå en negativ kostnadsavvikelse på personalkostnader, men en betydligt större kostnadsminskning i verksamheterna.

4 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,6 mnkr av den totala budgeten på 9,0 mnkr. Investeringar avser främst inventarier i samband med evakuering, tillbehör till trygghetslarm, medicinkyl samt rörelsevakt.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Det ackumulerade resultatet t.o.m. oktober minus 27,5 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 22,0 mnkr.

Nämndens största avvikelser beror på höga personalkostnader samt inhyrda sjuksköterskor. Bemanningen i verksamheterna grundar sig i reglerna som finns i bemanningshandboken. Vissa enheter har behov av högre bemanning än vad som ryms i personalbudget, till följd av kunders komplexa och i vissa fall ökade behov. Detta innebär en målkonflikt och medför vissa undantag från det pågående arbetet med bemanningshandboken. Dock minskar användandet av timvikarier generellt och för vård- och omsorgsboenden. Även gällande kostnaderna för sjukfrånvaro fortsätter effekten av det aktiva arbetet med rehabiliteringsarbete och förebyggande arbete.

De beslut som Omvårdnadsnämnden fattade innebär helårseffekter på 40,8 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). En del av denna summa (inte hela) kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024.

Nämndens helårsprognos är -23,5 mnkr, varav ökade pensionsavgifter om ca 6,5 mnkr. Bemanningshandbok förväntas på sikt minska personalkostnader. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda. Förändringsarbetet har förstärkts i samverkan med kontor stöd i hemmet. Rekrytering av sjuksköterskor pågår. Verksamheten Anhöriganställda avslutades i maj.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,6 mnkr av den totala budgeten på 9,0 mnkr. Investeringar avser främst inventarier i samband med evakuering, tillbehör till trygghetslarm, medicinkyl samt rörelsevakt.

Beslutsärende: Åtgärder utifrån budget 2025

8

24ON503

Tjänsteskrivelse

2024-11-21

Handläggare:

Magnus Höijer
026-17 80 00
magnus.hojjer@gavle.se

Diarienummer: 24ON503

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Åtgärder utifrån budget 2025

Förslag till beslut

Att godkänna förslag till åtgärder genom att:

- Arbeta för att minska korttidsjukfrånvaron med 5% under 2025.
- Begränsa antalet köp av enstaka platser särskilt boende från 1 januari 2025.
- Ge sektorn i uppdrag att ta fram ett långsiktigt förslag till minskning av platser (antal och form) för beslut till sammanträdet i februari 2025.

Att återrapportera i samband med ekonomiska månadsrapporter och delårsrapporteringar effekter av besluten.

Bakgrund

Nämnden fattade i februari och mars beslut om åtgärder för att få helårseffekter motsvarande 40,8 mkr. Innevarande månads månadsrapport visar på en prognos för nämnden för 2024 på -23,5 mkr. Bedömningen i inledningen av 2024 var att nämnden skulle behöva minska kostnaderna med motsvarande 60 mkr.

Sett över tid har Omvårdnadsnämnden genomfört besparingsåtgärder som haft, och har effekt men även påverkan på nuvarande arbete. Det avser exempelvis stängning av korttidsenheten 2020 med en minskning av 39 korttidsplatser, en stängning samma år av 8 platser på Gävle strand avseende VILS (vård i livet slut) platser. Därtill har

under 2024 avlösningstvistsplatser halverats från 20 platser till 10.

Vidare så har enheten för Anhöriganställda avvecklats under året.

Arbetet har under 2024 fortsatt med att hantera fattade beslut, och ett starkt fokus har lagts på att minska vikarieanvändandet och bemanna mer effektivt utifrån de direktiv som finns genom bl a Bemanningshandboken.

Noterbart är också att det genomförts besparingar motsvarande 7 mnkr på helår för sektorns stödfunktioner (motsvarande 10 % av personalstyrkan) inom kontoret Utveckling och stöd.

Utifrån förslaget till kommunplan för 2025 och framåt har nämnden ett behov av anpassning motsvarande 13 mnkr för 2025. Nämnden bedöms klara sin budget förutsatt att pågående åtgärder fortsätter ge effekt samt att ytterligare åtgärder genomförs (se förslag längre fram).

Nämnden gav i oktober sektorledningen i uppdrag att till Omvårdnadsnämndens sammanträde i november 2024 föreslå besparingsåtgärder eller motsvarande åtgärder för att öka förutsättningarna att dels förbättra det ekonomiska läget 2024, dels klara de ekonomiska ramarna för 2025, samt att ta fram förslag till en minskning av antalet boendeplatser i Gävle kommun, där förslaget även ska ta hänsyn till att tidsgränsen för verkställighet inom tre månader ska klaras.

Sektorn har identifierat ett antal åtgärder som nämnden behöver ta ställning till, samt ett antal pågående åtgärder som nämnden behöver förhålla sig till utifrån det ekonomiska läget.

Det finns ett antal osäkerhetsfaktorer:

- 2025 års lönerörelse kan ge effekter på nämndens ekonomi.
- Budgetmodellen i Gävle kommun innebär att det finns stora inslag av volymkompensation för nämnden. Detta innebär t ex att den verksamhet som bedöms bedrivas framåt bl a tar hänsyn till den verksamhet som har utförts tidigare. Om t ex nämnden utför mindre antal hemtjänsttimmar under ett år ger det effekt på nämndens budgetramar kommande år (dvs ramarna minskar). Detta behöver beaktas – om nämnden fattar beslut om besparingar för att klara sina budgetramar finns också risken att nämnden får ytterligare minskade ramor efterföljande år om besparingarna medför att den totala mängden insatser minskar.

Förslag till åtgärder

1. Sektorns åtgärder (pågående arbete)

Fortsatt anpassning av arbetet med bemanning och personalplanering.

Pågående: arbetet med implementering av bemanningshandboken och därtill nyttjandet av resursturer fortgår i och med schema- och personalplaneringsteamets aktiva insatser, och har inte givit full effekt ännu, även om en positiv trend i form av minskat vikarieanvändande håller i sig. För att öka tempot i arbete och för att ge anpassat stöd till enhetschefer startades i oktober ett intensifierat arbete med tvärfunktionella team av stödfunktioner. Teamen arbetar på uppdrag av berörda verksamhetschefer, och arbetet präglas av delaktighet och kommunikation. Ett material med tio utvecklingssteg och en arbetsbok, samt ett kommunikationsmaterial till medarbetare är framtaget.

Kommunbidrag för avlösningstvistelse ges till myndighetskontoret, som i sin tur resursfördelar till utförande verksamhet utifrån antal vårdplatser. I och med att fem platser är stängda kommer lägre ersättning ges till utförande verksamhet och myndighet får ett positivt resultat.

2. Förslag till politiska beslut

Minskad korttidssjukfrånvaro 5%.

Arbetsgivaren står för kostnaderna för sjukdag 1-90. En minskning med 5% skulle medföra minskade kostnader för både själva sjuklönekostnader samt vikariekostnader. En ekonomisk beräkning kommer tas fram till nämnden i december.

Ge sektorn i uppdrag att begränsa köp av enstaka platser särskilt boende från 1 januari 2025.

samt

Ge sektorn i uppdrag att ta fram ett långsiktigt förslag till minskning av platser (antal och form) till sammanträdet i februari.

- Sektorn har påbörjat ett arbete med att ta fram ett förslag till att minska antalet boendeplatser. Se en lägesbild i särskild bilaga.
- Det finns inga volymgarantier gällande köp av plats-avtal inom Våbo-området. Totalt finns 361 lägenheter i de fem vård- och omsorgsboendena. Att inte

återbelägga lägenheter under en period motsvarar 2100 kr/ dygn i minskad kostnad per lägenhet.

- Bedömning av effekt av ett beslut att begränsa köp av enstaka platser: går inte att ge en exakt effekt för 2025 i nuläget, men beslutet kommer medföra att tiden från ansökan till verkställighet sannolikt kommer öka något på aggregerad nivå. Att fatta detta beslut innebär att nämnden på kort sikt fokuserar på köp av enstaka platser, men för att fatta ett mer långsiktigt beslut behövs ett mer omfattande underlag på helheten. Beroende på om ett framtida beslut avser boendeplatser inom egenregi eller endast LOU/entreprenad bör också det faktum att en minskning inom egenregin skulle medföra kollaterala besparingar gällande legitimerad personal.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Valfärd

Bilaga

Pågående arbete utifrån uppdrag "förslag till en minskning av antalet boendeplatser i Gävle kommun, där förslaget även ska ta hänsyn till att tidsgränsen för verkställighet inom tre månader ska klaras" från nämnd i oktober 2024.

För att nämnden ska kunna besluta om detta behöver nämnden ha en bakgrundsbeskrivning. Under arbetets gång har viss statistik behövt tas fram som idag till delar inte summeras regelbundet, vilket har gjort att uppdraget till delar inte gått i önskad takt.

Följande frågor har sektorn arbetat med att ta fram svar på:

- Vad är väntetiden de senaste tre åren, snittiden från beslut till verkställighet? *Se underlag nedan.*
- Hur stor är omsättningen på lägenheterna (dvs under en tidsperiod av ett år), hur många "lämnar" lägenheterna och hur många tillkommer? *Se underlag nedan*
- Har kommunen haft några viten de senaste åren för att vi inte verkställt boende för Omvårdnadsnämnden? Hur många, och vad har de kostat? *Nej, kommunen har inte haft några sådana viten.*
- Går det att bedöma kostnaden för om en kund bor kvar i ordinärt boende i stället för i särskilt boende? *Ja, i rapporten om brytpunkt avseende kostnader för de individer som har omfattande insatser i hemmet finns viktiga aspekter att beakta när underlag tas fram. Och det handlar inte bara om faktiska kostnader utan om arbetssätt och förhållningssätt och tolkningar av direktiv kring insatserna.*
"Å ena sidan finns lagstöd som hänvisar till att kommunen har rätt att hänvisa till det mest kostnadseffektiva alternativet – men där det å andra sidan även finns en vilja och ambition att möjliggöra för våra äldre att kunna bo kvar hemma så länge de önskar, det vill säga kvarboendepincipen"... "En rekommendation är därför att biståndsenheten bör se över om det finns behov av att påbörja ett utvecklingsarbete kring avslagsbedömningar, och då i synnerhet de som kräver kostnadsberäkningar. I ett sådant arbete kan biståndsenheten komma att behöva stöd av bland annat ekonom/controller samt eventuellt andra stödfunktioner."

Väntetid och omsättning

I en kombination av nationell och lokal statistik (nationell ur Kolada) framgår ett par relevanta iakttagelser:

- Av aktuell statistik framgår att Gävle kommun har en sk väntetid på ca 46 dagar, dvs tiden från det tillfälle då ansökan inkommit till Gävle kommun till den första dagen då den sökande har möjlighet att flytta in (oavsett om den sökande flyttar in eller inte). Den nationella siffran, snittet, (Kolada) för 2024 är 63 dagar.
- Antal in- och utflytt per månad varierar, 2024 är snittsiffran 45 inflytt per månad, och 40 utflytt per månad (per oktober 2024).
- Vad gäller in- och utflytt så visar den lokala statistiken för Gävle på att det finns en snittid för boende på strax under tre år (1055 dagar).

Beslutsärende: Remiss -
Strategi för Gävle kommuns
brottsförebyggande arbete

9

24ON384

Tjänsteskrivelse

2024-10-07

Handläggare:

Per Åsbrink
026-17 80 00
per.asbrink@gavle.se

Diarienummer: 24ON384

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Yttrande på remiss – Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget.

Bakgrund

Omvårdnadsnämnden har ålagts yttra sig i rubricerat ärende, som är en remiss gällande "Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete".

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete trädde i kraft den 1 juli 2023. Sammanfattningsvis innebär lagen att kommunen ska bedriva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och säkerställa organisatoriska förutsättningar för det. Syftet med lagen är att stärka kommunernas systematiska brottsförebyggande arbete. Enligt lagen ska kommunen ta fram en lägesbild över brottsligheten för att beskriva brottslighetens omfattning, konsekvenser och orsaker. Utifrån lägesbilden ska kommunen ta ställning till åtgärder och besluta om en åtgärdsplan som regelbundet följs upp. Enligt lagen ska kommunen dessutom ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet, verka för att frågorna hanteras i ett särskilt forum, inrätta en samordningsfunktion, och se till att skriftliga samverkansöverenskommelser ingås med relevanta aktörer. I syfte att förtydliga Gävle kommuns brottsförebyggande uppdrag har denna brottsförebyggande strategi tagits fram. Strategin föreslår kommunfullmäktige att besluta om brottsförebyggande strategi, samt om via lägesbild identifierade prioriteringsområden för det lokala brottsförebyggande arbetet. Strategin föreslår kommunstyrelsen att

besluta om brottsförebyggande åtgärdspaket. Strategin gäller för förvaltningsorganisationen, med rekommendationer för bolag och förvaltningar.

Yttrandet ska vara Kommunstyrelsens diarium tillhanda senast den 30 november 2024.

Yttrande

Välfärd Gävle ställer sig positiv till förslag på strategi, Gävle kommuns brottsförebyggande arbete, men med några synpunkter.

Strategi, brottsförebyggande arbete

Enligt lagen (2023:196) om kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet ska kommunerna (1) skapa en lägesbild över brottslighetens omfattning, (2) annan information av betydelse i sammanhanget och (3) en analys av kartläggningen och informationen (enligt 4 §).

I Gävle kommuns strategi påtalas att ett brottsförebyggande arbete syftar till att "förebygga den allmänna viljan och motivationen till att begå brott, förhindra motiverade gärningspersoner att begå brott samt förebygga debuter av brottsliga beteenden och förhindra upprepningar och återfall i brott".

Gävle kommuns brottsförebyggande inriktning ska enligt strategin beslutas utifrån, lokalt identifierade brottsproblem, lokala, regionala och internationella lägesbilder och orsaksanalyser, rådande forskningsläge och allmänhetens intresse och behov. Kommunens brottsförebyggande arbete ska bedrivas problemorienterat och kunskapsbaserat där arbetsprocessen handlar om att samla in kunskap och information om olika brottsfenomen. Lägesbilsarbetet syftar till att "skapa en överblick över den totala brottsligheten i kommunen, som därefter ska utmyнна i en orsaks- och åtgärdsanalys som ska styra inom vilka områden som kommunen ska prioritera det brottsförebyggande arbetet".

Generellt

Det saknas en beskrivning för hur underlaget till strategin tagits fram och vilka verksamheter inom Gävle kommunkoncern som varit involverade i framtagandet.

Brottsförebyggande arbete, barn och unga

Välfärd Gävle anser att strategin i för liten grad har fokus på det brottsförebyggande arbetet med barn och unga. Även om det inledningsvis i strategin nämns att ett brottsförebyggande arbete handlar om att förebygga ”debuter av brottsliga beteenden” så är barn och unga perspektivet inte tillräckligt synligt, vare sig i kommunens brottsförebyggande inriktning eller i kartläggnings- och lägesbilsarbetet. Lagen (2023:196) ger kommunerna ett brett spelrum att anpassa det brottsförebyggande arbetet utifrån lokala förhållanden och val av strategisk inriktning, se 4 §, p.2.

Rapport ”Brottsligheten i Gävle kommun – den lokala brottslighetens utveckling och utmaningar” redovisar oroande tendenser att kriminella nätverk inriktar sin rekrytering mot grupper av barn och unga med ofta problematiska hemförhållanden (sid. 103). Detta är en utveckling som socialtjänsten i Gävle kommun har uppmärksammat de senaste åren. I vissa fall rör det barn och unga som *inte* tidigare är kända av socialtjänsten eller tidigare har varit inblandad i brottslig verksamhet. Majoriteten av de barn och unga som socialtjänsten idag placerar på HVB (Hem för vård och boende) har ett allvarligt normbrytande beteende, med risk för utvecklandet av kriminalitet. De allra flesta placerade barnen har en misslyckad skolgång och hälften har en upprättad vårdkontakt med BUP (Barn- och ungdomspsykiatri)¹.

Den nya socialtjänstlagen (SOU 2020:47), som väntas träda i kraft i juli 2025, syftar till att socialtjänsten ska bli mer förebyggande och lättillgänglig än idag: att sänka trösklarna, nå barn och unga tidigt, innan problemen växt sig stora. Sekretessbrytande bestämmelser² ger socialtjänsten möjlighet att dela information med polisen om barn och unga, i brottsförebyggande syfte. Regeringen har dessutom tillsatt en utredning att lätta på sekretessen mellan socialtjänst, skola och polis i syfte att öka möjligheterna för samhället att tidigt identifiera barn och unga i riskzon för kriminalitet (Dir. 2023:146).

Under de senaste åren har socialtjänsten inom Välfärd Gävle utvecklat samverkansformer i brottsförebyggande syfte, SSPF och SIG³, som är kunskapsbaserade och strukturerade till sin natur. SSPF jobbar med tidiga insatser mot barn och unga i riskzon för kriminalitet och SIG är en samverkansmodell kring unga med hög risk för fortsatt kriminalitet eller annat allvarligt normbrytande beteende.

¹ Rapport (2023). Svar på uppdrag handlingsplan för minskade placeringar. Välfärd Gävle.

² 10 kap. 18 a § offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

³ SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid). SIG (sociala insatsgrupper), polisen, skolan och socialtjänsten.

Välfärd Gävle noterar en utveckling där lagstiftaren kommer att utöka möjligheten för socialtjänsten att komma in med tidiga insatser för utsatta barn och unga, där sekretessbrytande bestämmelser och samverkansformer borgar för en tidig upptäckt och tidiga insatser för barn och unga i ett brottsförebyggande syfte.

Att tidigt fånga upp riskgrupper bland barn och unga är således i allra högsta grad ett brottsförebyggande arbete. Ett konstaterande som Välfärd Gävle anser borde vara mer synligt i den föreslagna kommunala strategin.

Välfärd Gävle anser att frånvaron av en strategisk inriktning rörande barn och unga ur ett brottsförebyggande perspektiv kan leda till att viktiga områden inom kommunens brottsförebyggande arbete lågprioriteras.

Välfärdsbrottslighet

Välfärdsbrottslighet (inkl. bidragsfusk) är brott som riktas mot välfärdssystemet. Dessa brott är allvarliga och påverkar inte bara samhällets resurser utan även de som faktiskt behöver stöd. En växande del av välfärdsbrottsligheten har också förgreningar in i den organiserade brottsligheten. Kommuner behöver arbeta aktivt för att dels stärka det förebyggande arbetet mot välfärdsbrott och säkerställa att det finns en tydlig process för att hantera problem när de upptäcks. Det förebyggande arbetet handlar till stor del om att skapa tekniska lösningar i kommunala verksamhetssystem, i syfte att tidigt upptäcka felaktigheter men också att sända signaler i ett brottspreventivt syfte. Statliga myndigheter och intresseorganisationer har de senaste åren utvecklat vägledning som syftar till att vara ett stöd för kommuner och regioner i att påbörja eller utveckla arbetet med att upptäcka, förebygga och motverka välfärdsbrott⁴.

Exempelvis har Socialstyrelsen i nuläget ett uppdrag att kartlägga och analysera kommuners och regioners arbete mot välfärdsbrottslighet i hälso- och sjukvården⁵.

I uppdraget hänvisar man till att kommunerna även ska ansvara för samordningen av det brottsförebyggande arbetet inom sitt geografiska område och verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett strategiskt råd där relevanta aktörer ingår. Det finns därmed ett behov av att kartlägga och utvärdera hur kommunerna såväl som regionerna, utifrån sina förutsättningar, arbetar med att förebygga välfärdsbrottslighet i hälso- och sjukvården inom ramen för befintlig

⁴ [Stödmaterial | SKR](#)

⁵ [Uppdrag till Socialstyrelsen att kartlägga och analysera kommuners och regioners arbete mot välfärdsbrottslighet i hälso- och sjukvården - Regeringen.se](#)

lagstiftning. Samt i vilken utsträckning det finns behov av ytterligare rättsligt stöd för att förstärka det strategiska och operativa arbetet mot välfärdsbrottlighet. Det är också viktigt att kommuner och regioner hanterar konsekvenserna för de som drabbas av välfärdsbrottligheten ur ett kvalitets- och patientsäkerhetsperspektiv.

Välfärd Gävle anser att strategin i för liten grad berör välfärdsbrottligheten utifrån ett kommunalt brottsförebyggande perspektiv, vilket riskerar att angelägna prioriteringsområden inom den kommunala verksamheten undantas. Att arbeta brottsförebyggande mot välfärdsbrottligheten inom den kommunala verksamheten kommer inte att vara liktydigt med ett "traditionellt" brottsförebyggande arbete. Denna aspekt borde den kommunala strategin ta höjd för. Till exempel, behovet av olika tekniska lösningar i kommunala system kommer att kräva samverkan/samarbete med andra partners som vanligtvis inte är inbegripen i ett brottsförebyggande arbete.

Struktur för det kommunala brottsförebyggande arbetet

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete innebär att varje kommun ska bedriva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och säkerställa organisatoriska förutsättningar för det. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion⁶.

Gävle kommun har redan idag ett antal styrgrupper inom det brottsförebyggande området, t.ex. BIG (Brottsförebyggarna i Gävle), sociala insatsgrupper (SIG), en kommun fri från våld och dessutom finns en statlig styrning att inrätta s.k. BOB råd (Barn och Unga i Organiserad brottslighet). Det finns idag en upplevd styrgruppsinflation bland flera tjänstemän i organisationen där syfte och mål angränsar starkt till varandra och samma tjänstemän bemannar olika styrgrupper.

Välfärd Gävle anser att den föreslagna strukturen av det brottsförebyggande arbetet i Gävle kommun måste harmonisera med redan befintliga strukturer och om detta inte går så bör en ny samverkansstruktur innebära att befintliga samverkansstrukturer upphör⁷.

⁶ [Kommuner mot brott - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](http://bra.se)

⁷ Som exempel: Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Sociala hållbarhetsutskottet har gått i uppdrag av Sektorsledningarna att skapa samverkanforum kring tidigt samordnade insatser.

Magnus Höijer

Sektorchef

Sektor Velfärd

Omvårdnadsnämnden har ålagts yttra sig över remiss gällande ” Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete.

Ärendet hanteras av Omvårdnadsnämnden vid sammanträdet den 28 november 2024. Utredare Per Åsbrink har varit ansvarig handläggare i ärendet. Med vid handläggningen av ärendet har även säkerhetssamordnare Morgan Österström, utvecklingschef Lars Lodin, strateg för kvalitet- och verksamhetsutveckling Martin Wagner och bitr. sektorchef Caroline Engberg deltagit.

Remissmissiv- Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete trädde i kraft den 1 juli 2023. Sammanfattningsvis innebär lagen att kommunen ska bedriva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och säkerställa organisatoriska förutsättningar för det. Syftet med lagen är att stärka kommunernas systematiska brottsförebyggande arbete.

Enligt lagen ska kommunen ta fram en lägesbild över brottsligheten för att beskriva brottslighetens omfattning, konsekvenser och orsaker. Utifrån lägesbilden ska kommunen ta ställning till åtgärder och besluta om en åtgärdsplan som regelbundet följs upp.

Enligt lagen ska kommunen dessutom ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet, verka för att frågorna hanteras i ett särskilt forum, inrätta en samordningsfunktion, och se till att skriftliga samverkansöverenskommelser ingås med relevanta aktörer.

I syfte att förtydliga Gävle kommuns brottsförebyggande uppdrag har denna brottsförebyggande strategi tagits fram.

Strategin föreslår kommunfullmäktige att besluta om brottsförebyggande strategi, samt om via lägesbild identifierade prioriteringsområden för det lokala brottsförebyggande arbetet.

Strategin föreslår kommunstyrelsen att besluta om brottsförebyggande åtgärdspaket.

Strategin gäller för förvaltningsorganisationen, med rekommendationer för bolag och förvaltningar.

Senast den **30/11 2024** önskas därför eventuella synpunkter på strategin. Remissvaren skickas till kommunstyrelsen@gavle.se. Märk ärenderaden med **24KS345**.

Styrning och stöd
Enheten för säkerhet och beredskap

*Linn Cederholm von Schmalensee
Brottsförebyggande strateg
Administrativa avdelningen*

Sändlista:

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Omvårdnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden
Utbildningsnämnden
Jävsnämnden
Gästrike återvinnare
Gävle Energi AB
AB Gavlegårdarna
Gavlefastigheter Gävle kommun AB
Gävle Hamn AB

Strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte	3
Övergripande målbild för ett välfungerande brottsförebyggande arbete	4
Centrala begrepp och utgångspunkter	5
Brott	5
Brottsförebyggande arbete	5
Brottsförebyggande inriktningar	6
Trygghet	6
Trygghetsfrämjande arbete	7
Samverkan	7
Teoretiska utgångspunkter	8
Brottstriangeln	8
Preventionspyramiden	8
Situationella- och socialpreventiva insatser	9
Arbetsmetodik	11
Problemorienterat och kunskapsbaserat arbete	11
Intern struktur för det brottsförebyggande arbetet	14
Beslutsordning och bestämmandeprocess	14
Beslutsnivåer	14
Samverkansråd för brottsförebyggande frågor	14
Extern samverkan i brottsförebyggande arbete	16
Extern samverkan	16
Extern kommunikation	16

Bakgrund

Den första juli 2023 trädde *Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* i kraft - vilket innebär att Sveriges kommuner nu bär ett lagstiftat ansvar för att samordna och bedriva ett kommunalt brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete.

Den nya lagstiftningen ställer specifika grundläggande metodikkrav, och beskriver *hur* det brottsförebyggande arbetet bör bedrivas på kommunal nivå - men fastställer inte *vad* det brottsförebyggande arbetet ska utgöras av. Detta innebär att det tillfaller varje enskild kommun att definiera det egna lokala brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, samt att fastslå kommunens brottsförebyggande ambition.

Syfte

Denna strategi reglerar vad Gävle kommun definierar som brottsförebyggande arbete. Strategin fastställer vidare vilken arbetsmetodik, samt vilken vetenskaplig utgångspunkt, som ligger till grund för Gävles lokala brottsförebyggande arbetsinsatser.

Övergripande målbild för ett välfungerande brottsförebyggande arbete

Sid 54(449)

Gävle kommun strävar efter att bedriva ett långsiktigt och strukturerat brottsförebyggande arbete. Det primära målet med arbetet är att minska risken att utsättas för brott genom att:

- Minska människors vilja och motivation till att begå brott
- Öka samhällets förmåga att skydda sig från brott
- Öka de formella och informella konsekvenserna av att begå brottsliga handlingar
- Öka de formella och informella vinsterna med att leva ett laglydigt liv

För att detta skall vara möjligt skall kommunens brottsförebyggande arbete;

- ske strukturerat och följa en tydlig beslutsprocess
- i så stor utsträckning som möjligt baseras på aktuell forskning och beprövade metoder
- vara grundat på kunskap om brottsproblemets omfattning, struktur och konsekvenser
- vara uppbyggt utifrån orsaks- och åtgärdsanalyser
- bygga på intern och extern samverkan
- vara inkluderande och målgruppsanpassat
- beakta och inkludera trygghetsfrämjande aspekter och arbetsinsatser

Centrala begrepp och utgångspunkter

Brott

I juridisk mening är brott sådana handlingar (eller icke-handlingar) som enligt svensk lag är belagda med straff. Det finns dock straffbelagda handlingar som av allmänheten anses vara socialt acceptabla – och därför inte betraktas som brottsliga av den breda allmänheten. Samtidigt finns det handlingar vilka enligt lag inte är brottsliga – men vilka samhällets sociala normer likställer med sådana. Vilka handlingar och beteenden som betraktas som brottsliga är föränderligt över tid och rum, och påverkas likväl av ny lagstiftning som av samhällsutvecklingen i stort.

Brottslighet är således ett socialt betingat problem, och uppfattningen av vad som är acceptabla och oacceptabla beteenden kan skilja sig mellan olika grupper i samhället. Exempelvis är vår socioekonomiska och kulturella bakgrund, vår ålder, och vår konststillhörighet faktorer som kan påverka vad vi ser som socialt acceptabelt och inte. Vidare tenderar människor att reagera starkare på brott/ordningsstörande handlingar begångna av dem som skiljer sig mycket från den egna självbilden- medan brottsliga/ordningsstörande handlingar begångna av personer vilka väl överensstämmer med den egna självbilden tenderar att skapa vagare reaktioner.

Brottsförebyggande arbete

I Gävle kommun definieras brottsförebyggande arbete som *"samtligt arbete som bedrivs med ett uttalat och primärt syfte att motverka att brott uppstår"*. Arbetet kan syfta till att förebygga den allmänna viljan och motivationen till att begå brott, likväl som till att förhindra att motiverade gärningspersoner ges möjlighet att vid specifika tillfällen och platser begå specifika brott. Vidare kan arbetet bedrivas både i syfte att förebygga debuter av brottsliga beteenden, men också i syfte att förhindra upprepningar och återfall i brott.

Brottsförebyggande effekter är det mått som används för att mäta utfallet av en arbetsinsats i relation till dess inverkan på brottsligheten. Även arbeten vilka faller utanför det brottsförebyggande arbetet – och vilka saknar ett sådant uttalat och direkt syfte – kan många gånger ha positiva brottsförebyggande effekter. Här infaller bland

annat arbete med social hållbarhet, stadsplanering, välfärdsarbete, utbildning och barnomsorg. Sådana arbeten sker till stor del utanför det brottsförebyggande fältet. ^{Sid 56(449)}

Brottsförebyggande inriktningar

Brottsförebyggande arbete är ett brett begrepp som innefattar många olika slags arbetsinsatser och inriktningar. Även om Gävle kommun förhåller sig till en avgränsad definition av brottsförebyggande arbete, krävs det att det strategiska, likväl som det operativa, arbetet riktas och avgränsas ytterligare.

Gävle kommuns brottsförebyggande inriktningar ska beslutas utifrån;

- Lokalt identifierade brottsproblem
- Lokala, regionala, nationella och internationella lägesbilder och orsaksanalyser
- Rådande forskningsläge
- Allmänhetens intressen och behov

Trygghet

Trygghet är den känsla som uppstår vid en subjektiv tolkning av den egna säkerheten. Denna tolkning kan ske både medvetet och omedvetet, och påverkas av flertalet inre och yttre faktorer. Vår benägenhet att känna oss trygga påverkas bland annat av våra tidigare erfarenheter och upplevelser, vår självbild, våra personliga förutsättningar, samt av medierapporteringar och rådande samhällsdiskurser.

Upplevelsen av trygghet är, liksom synen på vad som är brottsligt, socialt konstruerad. I varje samhälle finns sociala konstruktioner som skapar en uppfattning av hur trygga eller otrygga människor bör känna sig. Dessa konstruktioner kan se olika ut för olika grupper av människor, och är många gånger föränderliga över tid.

En individs upplevda trygghet är sällan en direkt spegling av det faktiska säkerhetsläget. Exempelvis upplever de personer som statistiskt uppvisar liten risk att utsättas för brott många gånger den högsta otryggheten, och vice versa. Vidare påvisar forskning att insatser som har en stor trygghetsfrämjande effekt för vissa individer, har en direkt motsatt inverkan på andra.

Trygghetsfrämjande arbete

Trygghetsfrämjande kommunalt arbete handlar om att bemöta olika samhällsgruppers känslor av trygghet/otrygghet i olika samhällsrelaterade situationer. Ett sätt att arbeta trygghetsfrämjande är att bemöta invånarnas rädsla för att utsättas för brott. Andra områden för trygghetsfrämjande arbete utgörs exempelvis av miljöarbeten, arbetslivsvillkor, sjukvård, digital trygghet och trafiksäkerhet.

I Gävle kommun består det trygghetsfrämjande brottsförebyggande arbetet av:

- Att verka för en minskad risk för att utsättas för brott
- Att verka för att den allmänna bilden av det lokala brottsläget bygger på kunskap och fakta
- Att ta hänsyn till hur den upplevda tryggheten skiljer sig mellan grupper av individer, och anpassa våra aktiviteter och kommunikativa budskap därefter
- Att beakta och värdera skilljaktigheterna mellan upplevd otrygghet och utsatthet för brott
- Att verka för samverkan mellan det brottsförebyggande trygghetsarbetet och annat trygghetsfrämjande arbete

Samverkan

Med samverkan menas insatser som sker inom och mellan olika organisationer. Det kan exempelvis handla om aktivt utbyte av information, eller om att planera gemensamma aktiviteter. Samverkan utgår från ett gemensamt identifierat mål, vilket förväntas uppnås via ömsesidiga ansträngningar. För att en effektiv och kvalitativ samverkan skall kunna uppnås krävs att varje enskild samverkanspart känner till, förstår, och respekterar de deltagande organisationernas respektive kärnuppdrag – och utifrån dessa förutsättningar tar ansvar för att driva arbetsprocessen framåt.

Teoretiska utgångspunkter

Brottstriangeln

I brottstriangeln representerar varje enskild sida av triangeln en förutsättning för att brott skall begås. För att brott ska begås ska det finnas; 1. En motiverad gärningsperson, 2. Ett lämpligt objekt/offer, samt 3. Avsaknad av formell och informell kontroll som hindrar att brott begås. När dessa förutsättningar sammanstrålar ökar brottsligheten. Försvagas förutsättningarna minskar brottsligheten. För att förebygga brott skall således en, eller flera, av dessa förutsättningar angripas.

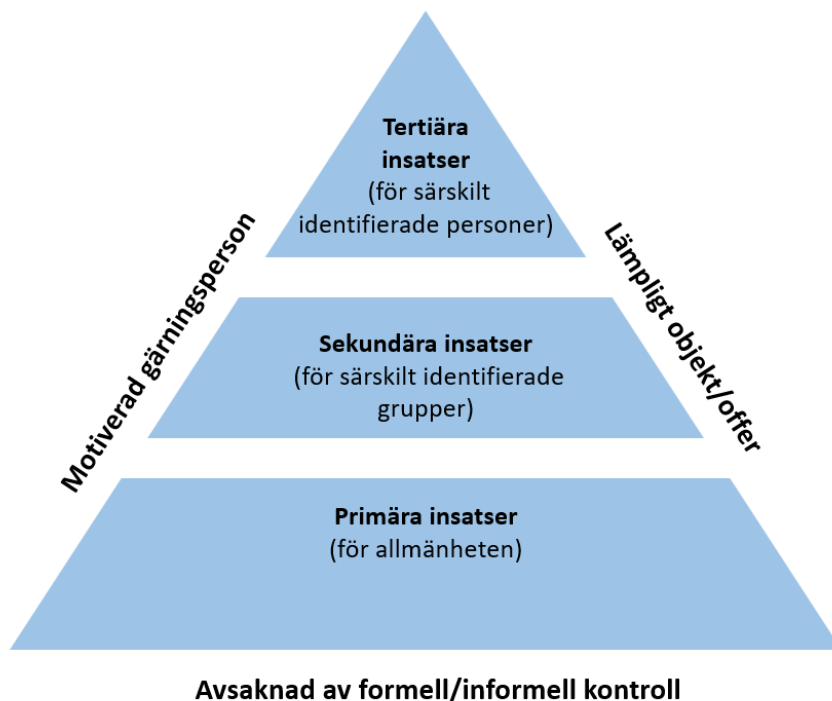

Figur 1. Brottstriangeln i dess grundform.

Preventionspyramiden

Preventionspyramiden förevisar hur brottsförebyggande insatser kan ske i olika preventiva nivåer, där de primära insatserna riktar sig till den stora allmänheten, de sekundära insatserna till särskilda grupper/sammanhang och de tertiära mot särskilda individer/platser. Olika preventiva nivåer används för att angripa olika stadier av brottsligt beteende. Medan den primära brottspreventionen syftar till att förebygga att brottsliga beteenden och prokriminella värderingar i över huvud taget uppkommer i ett samhälle, riktar sig den sekundära och tertiära preventionen till att förebygga en vidareutveckling och återfall av brottslighet hos grupper och individer där kriminella handlingar och värderingar redan fått fäste.

Det lokala brottsförebyggande arbetet i sin helhet får som bäst resultat då det sker^{Sid 59(449)} fördelat över brottstriangelns samtliga sidor, och på alla nivåer i preventionspyramiden.

Brottstriangeln i sin helhet sammanslagen med preventionspyramiden

Situationella- och socialpreventiva insatser

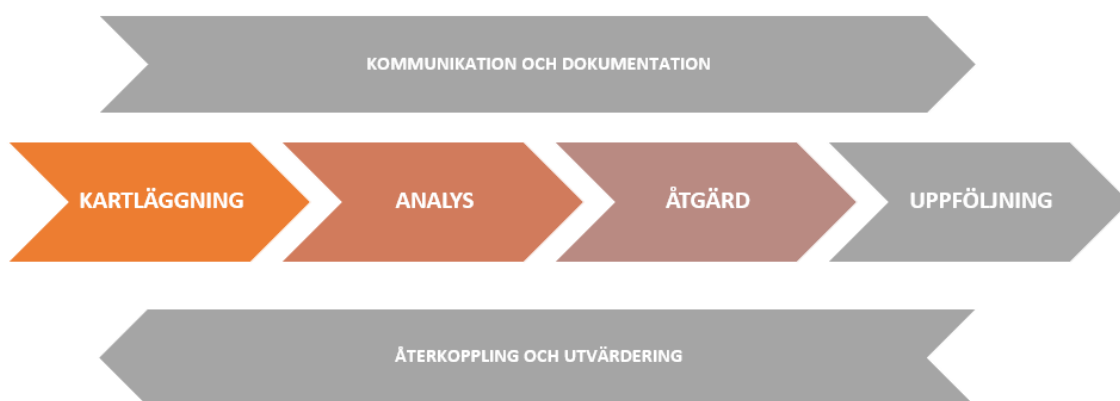
Inom socialpreventionen syftar vidtagna brottsförebyggande åtgärder till att minska människors vilja och motivation att begå brott. Inom situationell prevention riktar sig insatserna till att minimera möjligheterna för människor att begå brott – oftast via förändringar i den fysiska miljön. Situationellt- och socialpreventivt arbete kan utgöras av både primära, sekundära och tertiära insatser och går att tillämpa på samtliga av brottstriangelns tre brottsförutsättningar. Ett heltäckande brottsförebyggande arbete kräver både situationella och socialpreventiva förebyggande insatser.

	Situationell	Social
Primär	Generella åtgärder mot brottets "geografi"	Generella åtgärder mot/för individer
Sekundär	Åtgärder mot riskobjekt, -platser eller –miljöer	Åtgärder mot riskgrupp/-individ
Tertiär	Åtgärder för tidigare brottsutsatthet – inte ske igen	Förebygga individers återfall, påföljder

Arbetsmetodik

Problemorienterat och kunskapsbaserat arbete

Kommunens brottsförebyggande arbete ska bedrivas problemorienterat och kunskapsbaserat. Med detta menas att arbetet skall bygga på kartläggningar och orsaksanalyser, samt syfta till att angripa kärnproblematiken bakom olika brottsrelaterade fenomen. Vidare skall de åtgärder som vidtas i så stor utsträckning som möjligt utgöras av beprövade insatser och metoder. Arbetet skall ha en vetenskaplig förankring, samt bidra till att generera evidensunderlag för framtida arbeten.

Den kunskapsbaserade arbetsgången för brottsförebyggande arbete i Gävle kommun.

Kartläggning och lägesbilsarbete

Första steget i den kunskapsbaserade arbetsprocessen handlar om att samla in kunskap och information om olika brottsfenomen. I Gävle kommun bedrivs ett övergripande lägesbilsarbete vilket syftar till att skapa en överblick över den totala brottsligheten i kommunen. En ny lägesbild tas fram vartannat år.

Orsaks-och åtgärdsanalys

Sid 62(449)

Utifrån den information som framkommit i kartläggnings- och lägesbilsarbetet genomförs orsaks- och åtgärdsanalyser. Orsaksanalyserna syftar till att söka svar på vad som orsakar ett visst tillstånd, medan åtgärdsanalysen handlar om att analysera vilka åtgärder som bäst träffar dessa orsaker.

Prioriteringsområden

Utifrån lägesbild och orsaksanalyser skall Gävle kommuns brottsförebyggande prioriteringsområden beslutas.

Åtgärder

Utifrån lägesbild och beslutade prioriteringsområden skall ett åtgärdspaket för vilka åtgärder som bör vidtas tas fram och följas upp. Åtgärdspaketet skall innehålla information om:

- vilken forskning/vilka beprövade metoder som ligger till grund för det planerade arbetet
- vilka arbetsinsatser som planeras genomföras
- hur de ska genomföras
- när, och under hur lång tid de ska genomföras
- vem eller vilka som ska genomföra dem
- vilken målsättning arbetet har
- hur arbetet förväntas följas upp och utvärderas
- kommunikationsplan
- hur trygghetsfrämjande aspekter har beaktats

Åtgärdspaketet ska revideras minst vartannat år.

Utvärdering

De brottsförebyggande insatser som genomförs skall regelbundet följas upp och utvärderas.

Utvärderingen skall besvara följande frågor:

- Vilka åtgärder har genomförts?
- Vilken problembild låg till grund för åtgärderna?
- Har målsättningen för arbetet uppnåtts?
- Har åtgärderna haft förväntad brottsförebyggande effekt (har de träffat kärnproblematiken)?
- Behöver åtgärderna korrigeras? Behövs andra/nya åtgärder vidtas?

Dokumentation

Varje brottsförebyggande insats skall finnas tydligt dokumenterad. Dokumentationen skall täcka arbetets samtliga delar, och bidra till en transparent arbetsprocess.

Återkoppling

Återkoppling skall ske i formella former löpande under hela arbetsprocessen.

Intern struktur för det brottsförebyggande arbetet

Beslutsordning och bestämmandeprocess

Gävle kommuns prioriterade brottsförebyggande inriktningar ska beslutas utifrån;

- Lokalt identifierade brottsproblem och orsaksanalyser
- Lokala, regionala, nationella och internationella lägesbilder och orsaksanalyser
- Allmänhetens intressen och behov

Beslutsnivåer

Kommunfullmäktige fattar beslut om övergripande prioriteringsområden för det brottsförebyggande arbetet. Dessa identifieras och skrivs fram utifrån brottsförebyggande lägesbilder och orsaksanalyser.

Kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete, och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen fattar beslut om åtgärdsplan utifrån de prioriteringsområden kommunfullmäktige beslutat.

Samverkansråd för brottsförebyggande frågor

Att verka brottsförebyggande är hela kommunens ansvar. Gävle kommuns brottsförebyggande arbete samordnas via ett internt samverkansråd för brottsförebyggande arbete [SAMBA], där kommunens samtliga sektorer finns representerade.

Rådet skall säkerställa att Gävle kommuns brottsförebyggande arbete bedrivs kunskapsbaserat och kvalitativt. Rådet är i sin grundstruktur uppbyggt på en beslutsfattande, en strategisk och en operativ nivå. I rådsstrukturen skall politiska företrädare, tjänstemän och relevanta externa samverkansparter finnas representerade.

Ansvar sektorer

Respektive sektor skall bidra till det brottsförebyggande arbetet, inte minst genom deltagande i den arbetsprocess som sker i SAMBA. Varje sektor ska verka för att:

- bidra till den samlade lägesbilden
- bidra med kunskap i den brottsförebyggande processen utifrån den egna sektorns sakkunnighet
- medverka strategiskt och operativt i de brottsförebyggande arbeten som berör den egna verksamheten

Brottsförebyggande förutsättningar för anställda tjänstemän

Varje enskild anställd hos Gävle kommuns sektorer ska ha kunskap och kännedom om hur denne kan agera brottsförebyggande i sin yrkesutövning. Den anställda skall ha kännedom om det finns risker för brottsfrämjande inslag i tjänsteutföringen – samt om hur dessa skall förebyggas och undvikas. Exempel på sådana inslag är risk för jäv och främjande av osund konkurrens.

Kommunala bolag och förbund

Respektive bolag och förbund bör bidra till det brottsförebyggande arbetet, i de frågor som berör den egna verksamheten. Varje bolag och förbund ska verka för att:

- bidra till den samlade lägesbilden
- bidra med kunskap i den brottsförebyggande processen utifrån den egna verksamhetens sakkunnighet
- medverka strategiskt och operativt i de brottsförebyggande arbeten som berör den egna verksamheten

Samordning

Kommunens brottsförebyggande strateg ansvarar för samordning av det brottsförebyggande arbetet.

Extern samverkan i brottsförebyggande arbete

Extern samverkan

Gävle kommun ska aktivt verka för en välfungerande samverkan med andra kommuner, statliga myndigheter, näringsliv, föreningsliv och andra relevanta samhällsaktörer. Vidare är kommunens medborgare en viktig aktör i det brottsförebyggande arbetet, och deras samhällskännedom och insyn i sitt närområde utgör ett viktigt underlag vid beslutsfattanden av olika slag. Gävle kommun ska därför verka för en bred representation- och inkludering av samverkansparter i det brottsförebyggande arbetet.

Sveriges kommuner delar det lagstadgade ansvaret för brottsförebyggande arbete med Polismyndigheten. Polismyndigheten skall därför betraktas som en särskilt prioriterad samverkanspart.

Extern kommunikation

Gävle kommun lägger stor vikt vid att säkerställa att allmänheten har möjlighet att löpande ta del av information om det lokala brottsförebyggande arbetet.

Trygghetsskapande aspekter skall prioriteras när kommunikativa budskap om det brottsförebyggande arbetet planeras och förmedlas.

Brottsligheten i Gävle kommun

-Den lokala brottslighetens utveckling och utmaningar

Förord

Gävle kommun vill rikta ett stort tack till alla er som bidragit med information till denna lägesbild.

Tack till bidragande myndigheter, organisationer, bolag, företag, ideella aktörer, enskilda personer, tjänstemän och politiker som i olika forum och former delat med sig av kunskap, insikter och kompetenser.

Med vänliga hälsningar,

Linn Cederholm von Schmalensee

Brottsförebyggande strateg

Styrning och Stöd, Enheten för säkerhet och beredskap

Sammanfattning

Detta lägesbilsarbete bedrivs i enlighet med lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lägesbilden är tilltänkt som underlag för kommande inriktnings- och åtgärdsbeslut för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete.

Lägesbilden innehåller en presentation av den lokala anmälningssstatistiken för tio övergripande brottskategorier. Varje enskild brottskategori är vidare ställd mot rådande forskningsläge, i syfte att synliggöra den specifika brottskategorins möjliga skadeinverkan på lokalsamhället. För varje brottskategori förs även dialog kring anmälningssbenägenhet och beräknat mörkertal.

Lägesbilden inkluderar också en redogörelse av brottsmönster och brottstrender, vilka utifrån lokal problembild och rådande forskningsläge, bedöms vara av särskilt intresse för Gävle kommuns lokala brottsförebyggande arbete.

I arbetet med lägesbilden har fyra olika brottsförebyggande huvudutmaningar identifierats:

- Organiserad brottslighet och dess ekonomiska drivkrafter
- Otrygghet och en försvagad social kontroll
- Hemlöshet och narkotikarelaterad livsstilskriminalitet
- Våld mot kvinnor

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	3
Inledning	10
Bakgrund och syfte	12
Formalia Rapportens sammansättning.....	13
Metod	13
Brottsligheten i Gävle kommun Totalt antal anmälda brott	15
Skadegörelsebrott.....	18
Anmälningbenägenhet och mörkertal.....	18
Utveckling över tid	18
Skadegörelse mot kommunala objekt.....	21
Klotter	24
Samhälleliga konsekvenser av skadegörelse	25
Stöldbrott	27
Anmälningbenägenhet och mörkertal.....	27
Utveckling över tid	27
Stöld i butik o.d.	31

Inbrottsstölder.....	33
Inbrott i villa, lägenhet och fritidshus.....	34
Inbrottsstölder i källare	35
Samhälleliga konsekvenser av stöldbrott Direkta och indirekta ekonomiska konsekvenser	36
Bedrägerier.....	39
Anmälningssbenägenhet och mörkertal.....	39
Statistisk inverkan.....	39
Utveckling över tid	39
Kortbedrägerier	42
Bedrägerier via social manipulation	43
Samhälleliga konsekvenser av bedrägerier	44
Bidragsbrott	47
Utveckling över tid	47
Underkategorier av bidragsbrott	49
Samhälleliga konsekvenser av bidragsbrott.....	51
Trafikbrott	53
Anmälningssbenägenhet och mörkertal.....	53
Utveckling över tid	53

Samhälleliga konsekvenser av trafikbrott.....	55
Vapenbrott.....	56
Anmälningssbenägenhet och mörkertal.....	56
Lagändringar	56
Förändring i brottskoder.....	56
Utveckling över tid	57
Lokal problembild	59
Samhälleliga konsekvenser av vapenbrott.....	60
Brott mot knivlagen	62
Anmälningssbenägenhet och mörkertal.....	62
Utveckling över tid	62
Samhälleliga konsekvenser av knivbrott.....	64
Narkotikabrott	65
Utveckling över tid	65
Fördelning	67
Narkotikabruk bland ungdomar nationellt.....	68
Drogbruk hos ungdomar i Gävle kommun	70
Avloppsmätningar Cannabis, kokain och amfetamin.....	71

Narkotikabruk i olika åldersgrupper	72
Tungt missbruk och social utsatthet.....	73
Samhälleliga konsekvenser av narkotikabrott.....	74
Misshandel Anmälningssbenägenhet och mörkertal	76
Utveckling över tid	76
Åldersfördelning	77
Könsfördelning	78
Plats för utsatthet.....	80
Kvinnors och flickors utsatthet för misshandel i Gävle kommun.....	81
Mäns och pojkars utsatthet för misshandel i Gävle kommun	83
Samhälleliga konsekvenser av misshandel	84
Sexualbrott	86
Anmälningssbenägenhet och mörkertal.....	86
Ändringar i lagstiftningen	86
Utveckling över tid	87
Utsatthet för våldtäkt fördelat på kön och ålder.....	88
Våldtäkt mot kvinnor 18 år eller äldre.....	89
Våldtäkt mot flickor 15 år eller yngre.....	90

Våldtäkt mot pojkar och män	91
Sexualbrott på nätet	92
Samhälleliga konsekvenser av sexualbrott	93
Otrygghet och oro för brott i Gävle kommun	94
Oro för brott i Gävle kommun	94
Otrygghet/trygghet i bostadsområden.....	95
Oro kontra utsatthet.....	96
Näringslivets otrygghet och rädsla för brott i Gävle kommun	98
Samhälleliga konsekvenser av otrygghet och oro för att utsättas för brott.....	99
Andra brottsfenomen med bäring mot Gävle kommun	101
Organiserad brottslighet.....	101
Ekonomisk brottslighet	102
Rekrytering av brottsutförare	103
Rekrytering av möjliggörare	106
Slutsatser och rekommendationer för det brottsförebyggande arbetet framåt	107
Att tolka brottsstatistik i relation till det brottsförebyggande arbetet	107
Fyra identifierade huvudområden för Gävle kommuns brottsförebyggande utmaningar	108
Organiserad brottslighet	108

Otrygghet och försvagad social kontroll	110
Hemlöshet och narkotikarelaterad livsstilskriminalitet	112
Våld mot kvinnor.....	113
Avslutande reflektioner	115
Källor	116
Digitala rapporter	116
Hemsidor	118
Annat.....	119

Inledning

Under de senaste åren har debatten om den svenska brottsligheten antagit en alltmer dystopisk tonalitet, både på nationellt och internationellt plan. Den allmänna bilden av den svenska brottsligheten och dess utveckling är att den stiger i en exceptionell fart, och att vi som samhälle helt har tappat kontrollen över utvecklingen. I verkligheten är en sådan tolkning av brottsläget både missvisande och paradoxal.

Den totala brottsligheten i Sverige ökar nämligen inte nämnvärt. Sedan år 1997 har antalet anmälda brott ökat med ungefär 1000 brott/100 000 invånare. Under samma period har ett flertal nya lagar tillkommit, och med det har också antalet handlingar som betraktas som brottsliga ökat. Lagstiftningen har också anpassats för att underlätta polisiär upptäckt och utredning av brott – vilket i sin tur bidragit till att fler brott idag kommer till polisens kännedom, och därmed synliggörs i den offentliga brottsstatistiken. Sett till den totala utsattheten i landet påvisar Sverige således ingen generell ökning. Inte heller det dödliga våldet har stigit i Sverige. Dagens siffror för dödligt våld är de facto lägre än vad de var under 1990-talet, och ur ett globalt perspektiv uppvisar Sverige mycket låga siffror för dödligt våld.

Fram till tidigt 2000-tal har den svenska brottsligheten karaktäriserats av en individbaserad brottslighet, där större kriminella organisationer varit tämligen ovanliga. Men i takt med den snabba digitala utveckling som skett i samhället sedan millennieskiftet, har möjligheterna att organisera, digitalisera och globalisera brottslighet ökat markant. Möjligheten till organisering har möjliggjort för nya former av brottslig verksamhet, och med det också möjligheter att generera helt nya nivåer av ekonomiska brottsvinster. Idag är stora delar av den ekonomiska brottsligheten reformerad till en nätverksbaserad och organiserad brottslig arena, där den individuellt styrda brottsligheten i allt större utsträckning ersätts med komplexa och organiserade brottsupplägg - ofta med internationell koppling.

Det är konsekvenserna av denna reformering som nu ger utslag i berörda delar av brottsstatistiken. Medan den allmänna brottsligheten sjunker i landet (exempelvis stölder och offentligt våld) – ökar brottskategorier med stark anknytning till den organiserade brottsligheten. Ett exempel är en markant ökning av renodlade ekonomiska brott, så som exempelvis välfärdsbrottslighet, bedrägerier och bidragsbrottslighet. Också nyttjandet av legala strukturer i ekonomiska syften blir allt vanligare, både som plattform för kriminell verksamhet, men också som broar i den kriminella kedjan, och som informationskälla för vidare brottsutveckling. Det kan handla om att använda banker i syfte att bedriva omfattande bedrägeriverksamhet, att infiltrera myndigheter för att få kännedom om kriminellt viktiga verksamheter och/eller att via påverkansförsök av olika former försöka styra politiska och offentliga processer och beslut. Också det legala näringslivet nyttjas i allt större utsträckning – både som brottsoffer (exempelvis via dataintrång och digitala utpressningar och bedrägerier), men också som här som en plattform för ekonomisk verksamhet. Under 2024 har det konstaterats att var tredje person som kopplas till svensk organiserad brottslighet har ett direkt, eller indirekt, engagemang i minst ett företag.

Brottslighet vilken bedrivs i en sådan omfattande struktur kräver disciplin. Många kriminella organisationer bedriver brottslig verksamhet i flera olika led, och för att verksamheten skall fungera behövs en stor mängd människor som är villiga att genomföra brott för organisationens räkning. Med detta krävs en stark organisatorisk förmåga att kontrollera den som förväntas utföra brotten. För att skydda den egna verksamheten krävs också att marknaden skyddas från konkurrens från andra kriminella organisationer. För att upprätthålla kontroll och disciplin används därför ofta våld och hot. De mest allvarliga konsekvenser vi ser av en sådan brottsstruktur, är den bekymmersamma ökning av grovt skjutvapenvåld vi sett i Sverige under de senaste åren. Sedan 2013 har Sverige utmanats av en avvikande utveckling av dödligt skjutvapenvåld, och bedömningen är att majoriteten av denna ökning hör samman med konflikter inom, och mellan, olika kriminella organisationer.

Denna tudelade utveckling – där vi å ena sidan har en stabil (och för vissa brottskategorier också minskande) brottsutveckling, och å andra sidan har en påtaglig upptrappning av en ekonomiskt driven organiserad brottslighet där dödligt våld är ett vanligt förekommande fenomen – skapar en paradox i den svenska brottsutvecklingen.

För det brottsförebyggande arbetet innebär reformeringen av vinstdriven brottslighet från individbaserad till organiserad (och globaliserad) helt nya former av utmaningar. Samtidigt som nya brottsfenomen och strukturer behöver hanteras – får vi inte heller riskera att de brott som inte omfattas av den organiserade brottsligheten negligeras och glöms bort.

Bakgrund och syfte

Detta lägesbilsarbete bedrivs i enlighet med lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lägesbilden är tilltänkt som underlag för kommande inriktnings- och åtgärdsbeslut för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete.

Lägesbilden är vidare tänkt som strategiskt arbetsverktyg för arbete inom ramarna för Gävle kommuns lokala samverkansråd för brottsförebyggande arbete.

Formalia

Rapportens sammansättning

Detta dokument innehåller en presentation av den lokala anmälningsstatistiken för tio övergripande brottskategorier. Varje enskild brottskategori är vidare ställd mot rådande forskningsläge, i syfte att synliggöra den specifika brottskategorins möjliga skadeinverkan på lokalsamhället. För varje brottskategori förs även dialog kring anmälningsbenägenhet och beräknat mörkertal.

Lägesbilden inkluderar också en redogörelse av brottsmönster och brottstrender, vilka utifrån lokal problembild och rådande forskningsläge, bedöms vara av särskilt intresse för Gävle kommuns lokala brottsförebyggande arbete.

Slutligen redovisas förslag på brottsförebyggande inriktningar att prioritera framåt.

Metod

Lägesbilden bygger på sammanställning och analys av den offentliga brottsstatistiken för anmälda brott i Gävle kommun. Statistiken är insamlad via Brottsförebyggande rådets statistikverktyg. Samtlig statistik är beräknad på brott/100 000 invånare och anmälningsstatistiken presenteras så långt tillbaka i tiden som möjligt, och fram till år 2023. Denna kartläggning har genomförts och sammanställts under första månaderna av år 2024, vilket innebär att siffrorna för 2023 års räkning är av preliminär karaktär¹.

Analyser av anmälningsbenägenhet och mörkertal grundar sig i kriminologiskt beforskad erfarenhet, och bygger vidare på olika former av lokala statistiska källor, så som exempelvis statistik från olika självrapporteringsstudier.

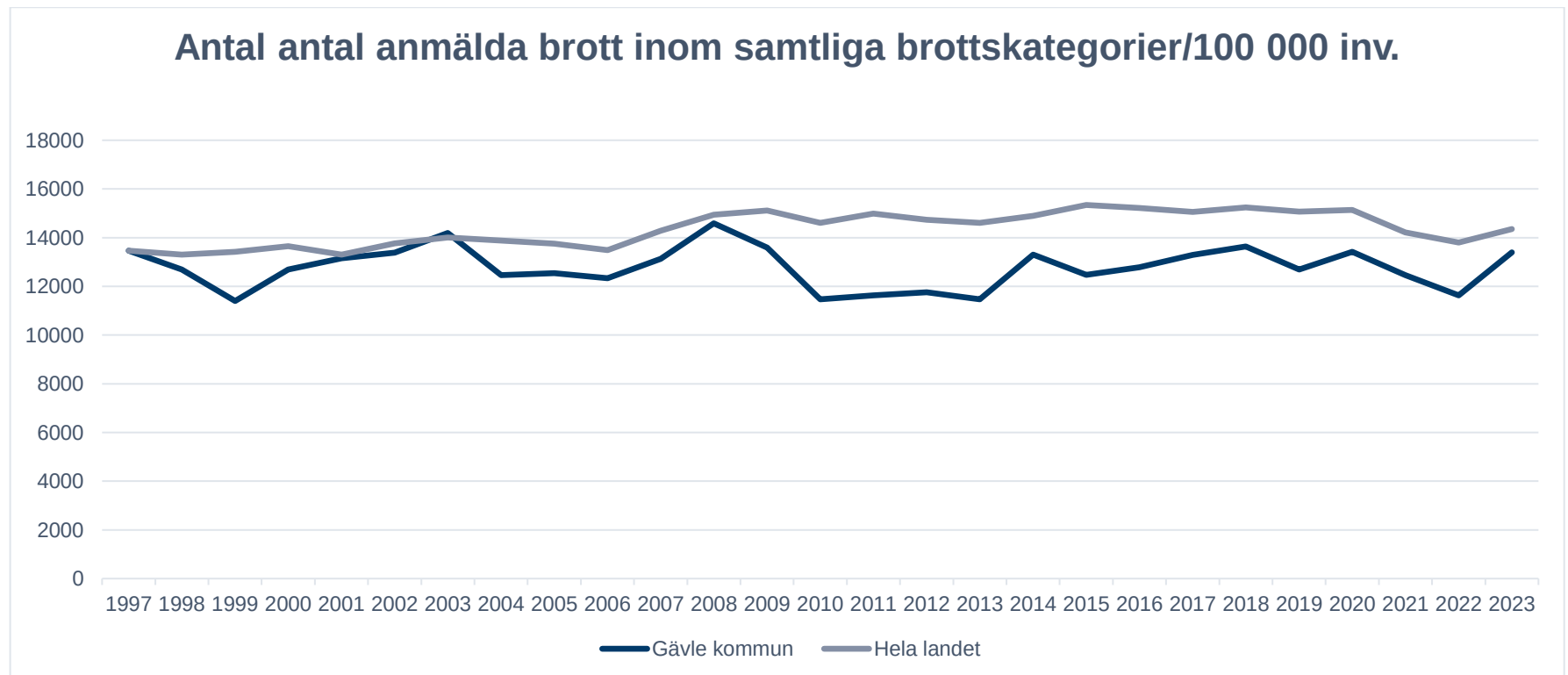
¹ Skillnader mellan den preliminärt beräknade statistiken och den slutgiltigt redovisade påvisar sällan en anmärkningsvärd avvikelse

Vid analys av respektive brottskategoris inverkan på lokalsamhället har rådande forskningsläge, och information från relevanta myndigheter och andra samhällsaktörer, beaktats och analyserats utifrån Gävle kommuns specifika förutsättningar och utgångslägen.

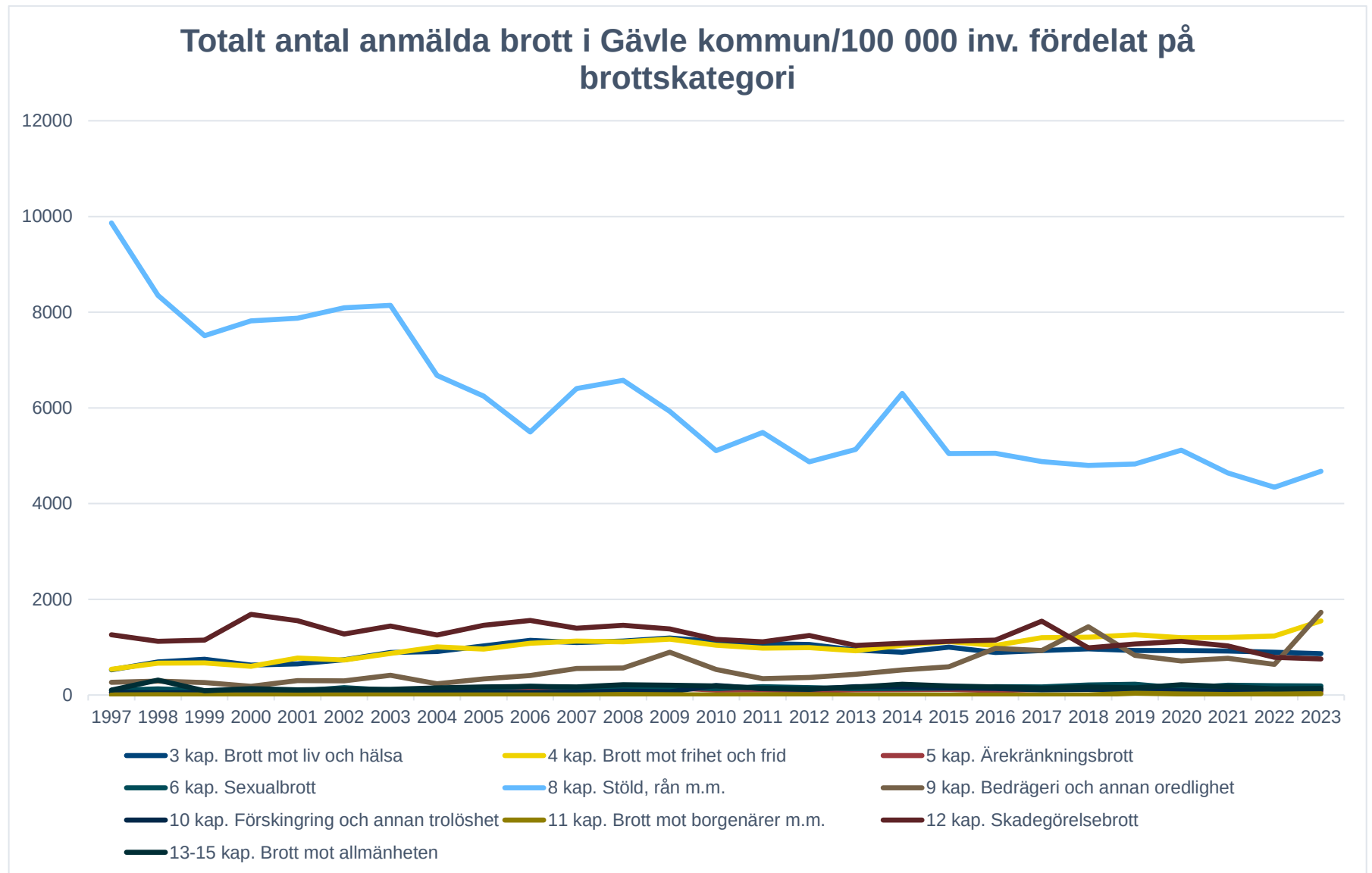
Brottsligheten i Gävle kommun

Totalt antal anmälda brott

Antal anmälda brott i Gävle kommun per år har totalt sett legat relativt stabilt sedan slutet av 1990-talet. Gävle kommun ligger under det nationella snittet/100 000 invånare för antal anmälda brott.

Under 2023 anmäldes 14 349 brott i Gävle kommun, vilket är en ökning med 546 brott sedan föregående år. Den brottskategori som anmäls i störst utsträckning i kommunen utgörs av stöldbrott. Stöldbrotten har dominerat den lokala anmälningsstatistiken under hela den undersökta tidsperioden (1997–2023). Antal anmälda stöldbrott har minskat frekvent över tid. Under 2023 ökade dock antal anmälda stöldbrott med 332 anmälningar. Den brottskategori som påvisar den största ökningen 2022–2023 är bedrägeribrotten, vilka ökade med 1091 anmälningar under denna tidsperiod.

Skadegörelsebrott

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

Antalet anmälda skadegörelsebrott styrs i stor utsträckning av rutiner vid rapportering. Generellt anmäls skadegörelser med stor ekonomisk påverkan i större utsträckning än skadegörelsebrott med mindre ekonomisk skadeeffekt. Skadegörelsebrott tenderar att inrapporteras i skov – vilket också kan bidra till obalans i anmälningssstatistiken.

I Gävle kommun – liksom i Sverige generellt - bedöms anmälningssbenägenheten vara låg, och mörkertalet högt, för skadegörelsebrott av mindre allvarlig karaktär.

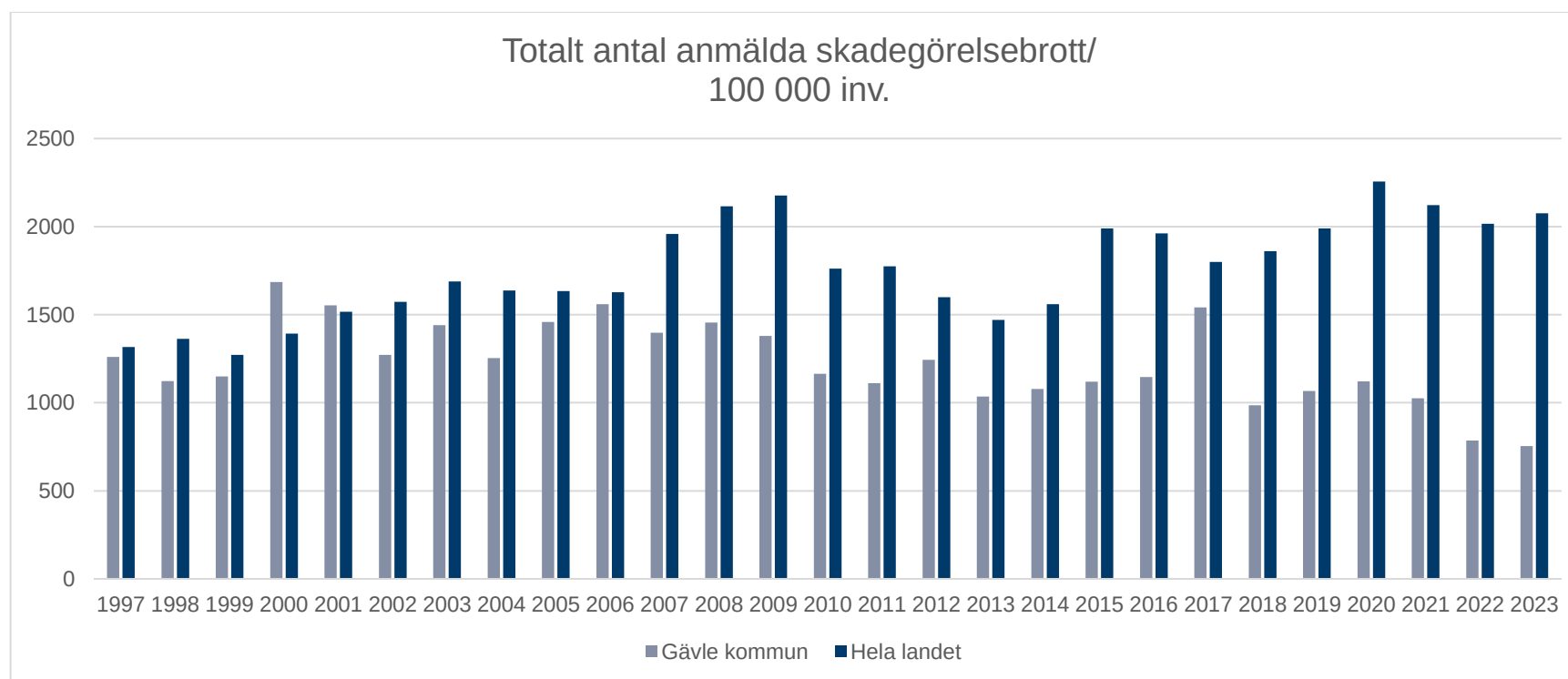
Kommunens skaderapporteringssystem påvisar under 2023 över 600 anmälda fall av skadegörelser mot kommunalägda byggnader (ej kvalitetssäkrade siffror), medan antal polisanmälda ärenden preliminärt beräknas till 49 stycken. Dessa siffror indikerar på att ungefär 8 % av de skadegörelsebrott som begås mot kommunala byggnader polisanmäls.

Utveckling över tid

Antal anmälda skadegörelser i Gävle kommun påvisar en, om än svajig, svagt nedåtgående utveckling under de senaste åren. Sedan 2007 har Gävle kommun legat markant under sverigesnittet för anmälda skadegörelsebrott.

Mellan år 2021 och 2022 sjönk antal anmälningar med 23,5 % för kommunen. Nationellt minskande antal anmälningar med 4 % under samma tidsperiod. De preliminära siffrorna för 2023 påvisar en fortsatt minskning av antal anmälda skadegörelsebrott i kommunen – medan de nationella siffrorna visar på en ökning för första gången sedan 2020.

Andelen gävlebor som upplever att de har problem med skadegörelse i det egna bostadsområdet har enligt Nationella trygghetsundersökningen (NTU) minskat från 13 % 2019/2020 till 8 % under 2021/2022². Problem med klotter i det egna bostadsområdet har minskat från 9% till 4% under samma tidsperiod³.

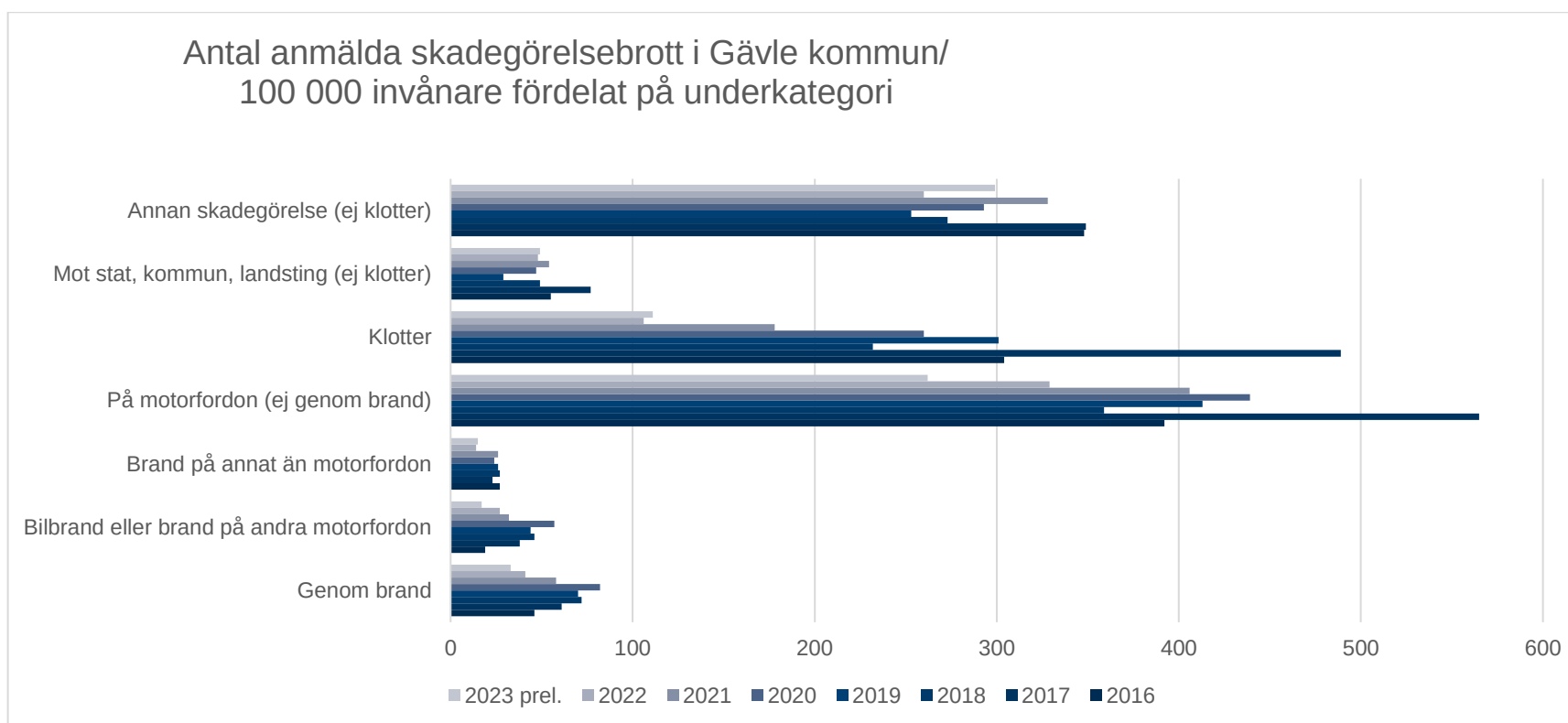

² Nationella trygghetsundersökningen 2021/2022

³ Ibid.

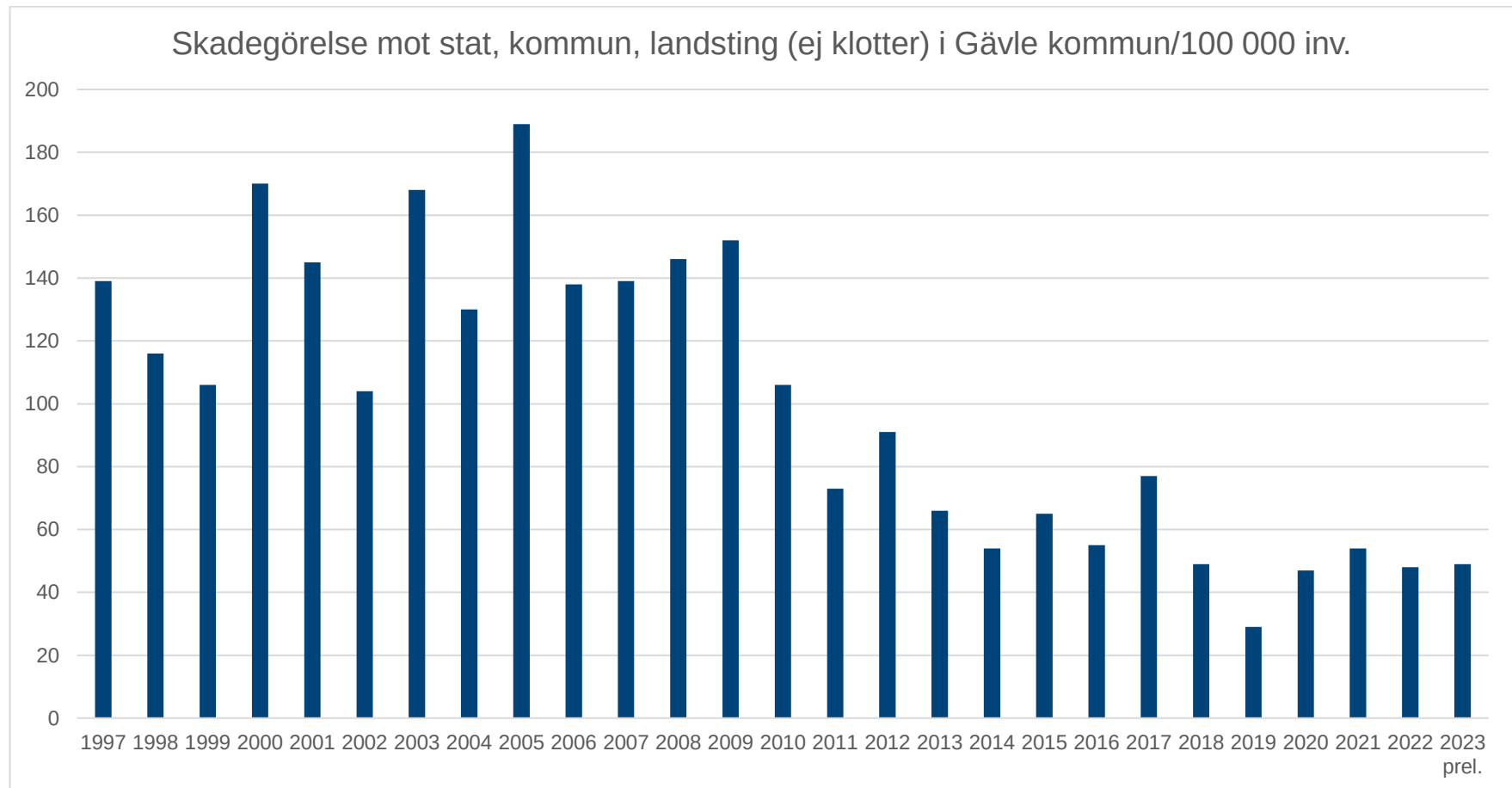
Den kategori av skadegörelser där flest anmälningar inkommer är skadegörelse på motorfordon, vilket överensstämmer med den nationella anmälningssstatistiken. Skadegörelse på motorfordon inkluderar allt från repor och tillstötningsskador, till krossade rutor och omfattande skadegörelser. Anmälningssbenägenheten för denna form av skadegörelse är mycket hög, då en polisanmälan ofta görs av försäkringsskäl.

Även skadegörelsekategorierna "klotter" samt "övrig skadegörelse" dominerar anmälningssstatistiken i Gävle kommun. Också det i enlighet med nationell statistik.

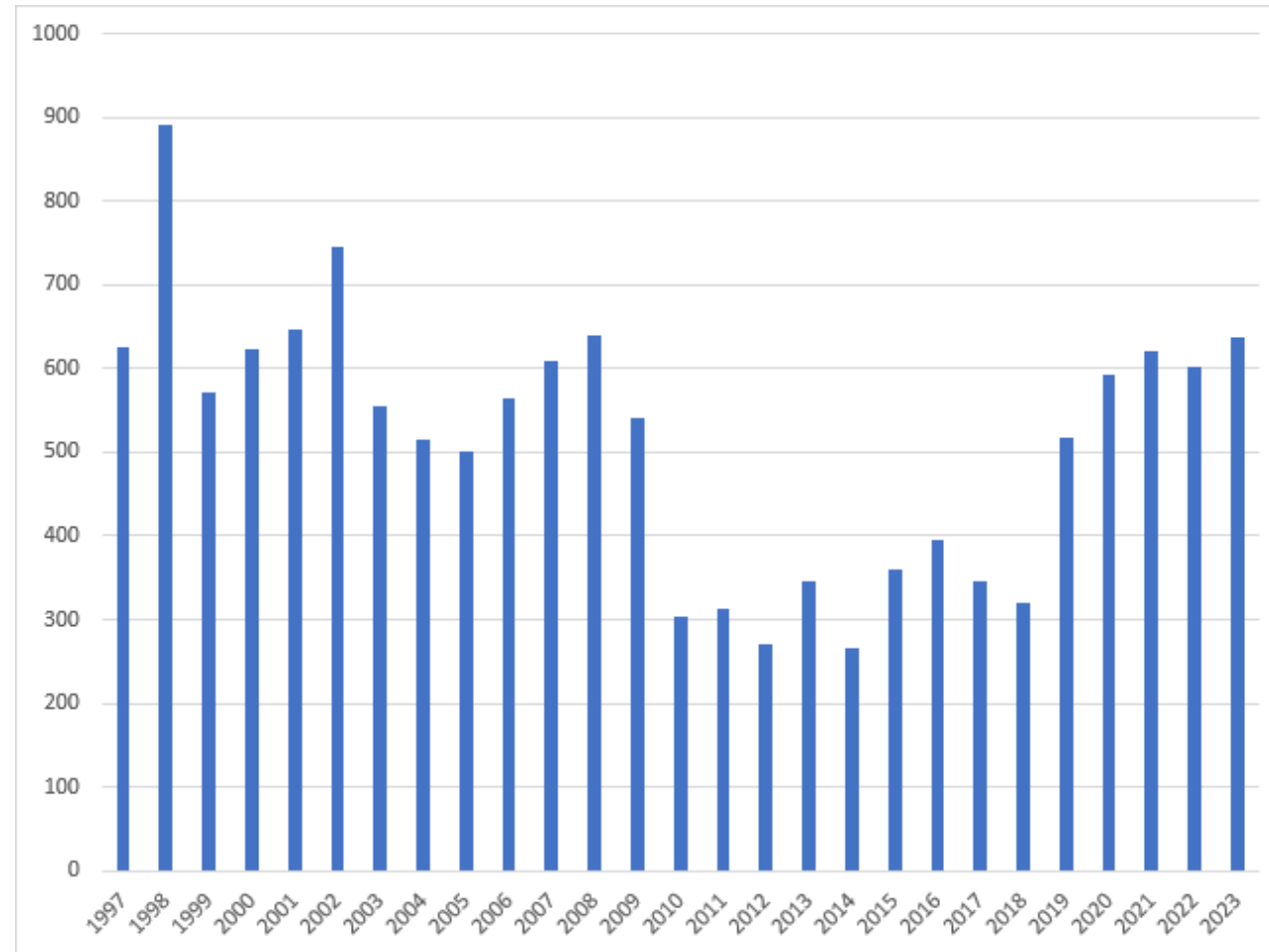

Skadegörelse mot kommunala objekt

Antal anmälda fall av skadegörelse mot stat, kommun eller landsting (ej klotter) har minskat markant sedan år 2009. Preliminära siffror för 2023 påvisar 49 anmälda brott i kategorin.

Antal inrapporterade fall av skadegörelse i kommunens egna inrapporteringsystem påvisar betydligt högre (ej kvalitetsgranskade) siffror med en ökning under de senaste fem åren.

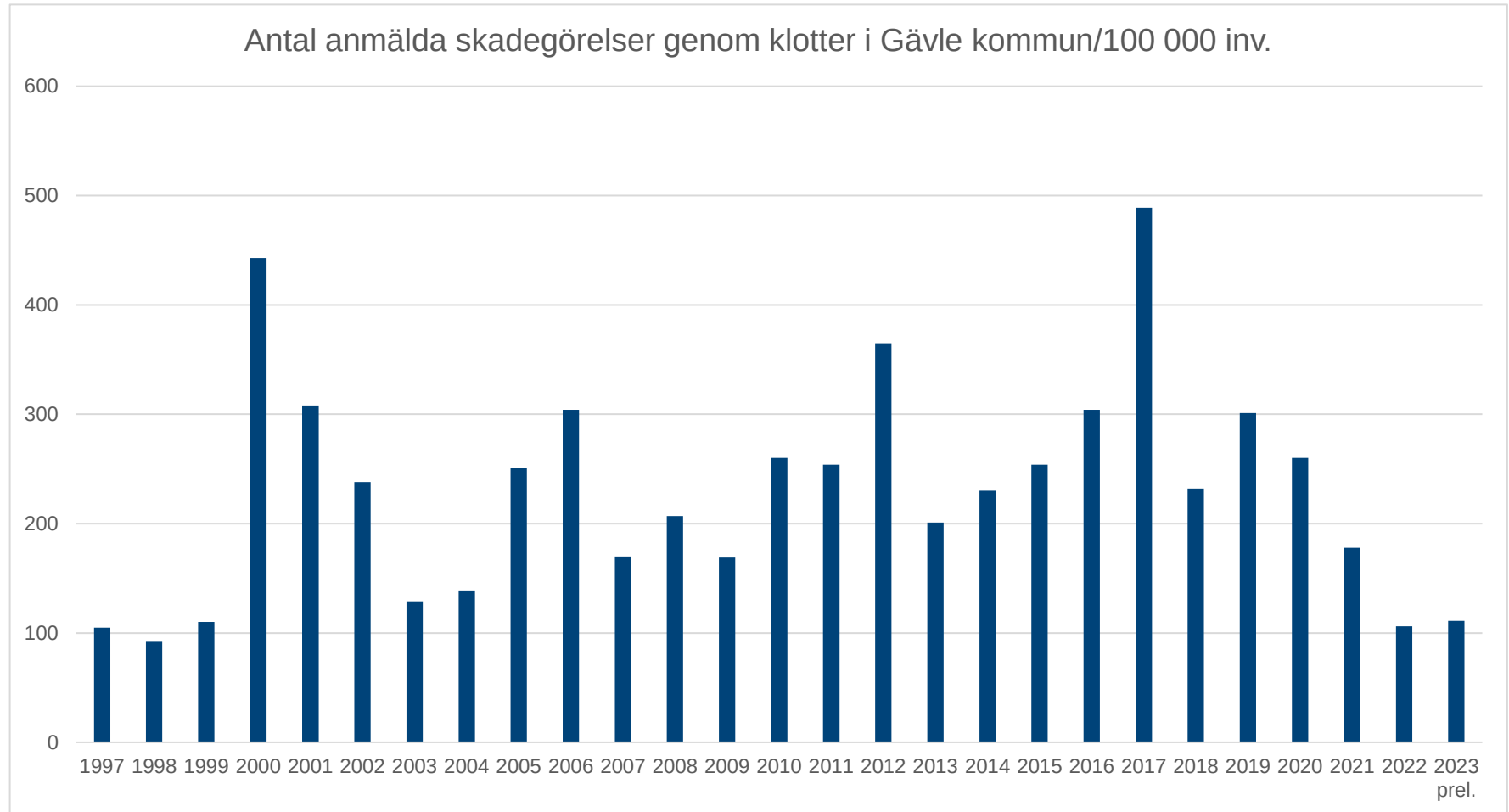
Enligt statistik från Gavle Fastigheter har kostnaden för skadegörelser på kommunala byggnader ökat med ungefär 500 000 kr från 2022 till 2023. Kostnaden för skadegörelse på skollokaler – vilket är den absolut mest kostsamma kategorin i sammanhanget – har under samma period minskat med 110 000 kr.

2022		2023	
Total kostnad samtliga objekt	2 040 545 kr	Total kostnad samtliga objekt	2 546 227 kr
Förskola, grundskola, gymnasieskola	1 824 603 kr	Förskola, grundskola, gymnasieskola	1 713 994 kr
Skadegörelse på övriga fastigheter	398 177 kr	Skadegörelse på övriga fastigheter	573 990 kr
Fakturor som ej bokats mot objekt	182 234 kr	Fakturor som ej bokats mot objekt	255 243 kr
Differens	0 kr	Differens	3 000 kr

Flest skadegörelser begås mot högstadieskolorna. Antal skadegörelser är också höga för årskurs fyra, respektive årskurs sju. Både årskurs fyra och sju kännetecknas av att eleverna då börjat en ny skola. Den största skadegörelsen mot skolbyggnader sker på helger och kvällar, utanför verksamhetstid.

Klotter

Antal anmälda skadegörelser via klotter följer en ojämn kurva där de senaste två årens siffror visar på de lägsta siffrorna sedan 1990-talet.

Samhälleliga konsekvenser av skadegörelse

Direkta och indirekta ekonomiska konsekvenser

Skadegörelse medför självskrivna ekonomiska konsekvenser – både för den som utsätts för skadegörelsen, men också för samhället i stort. Under 2023 kostade utsattheten för skadegörelser det svenska näringslivet 8,5 miljarder kronor i direkta kostnader. Statistiskt fördelat på befolkningsmängd ger det Gävle kommuns företag en kostnad på 85 000 000 kronor/år.

Skadegörelser på kommunala byggnader kostade Gävle fastigheter 2 500 000 kronor under 2023. Gavlegårdarna AB beräknar även de att skadegörelsebrotten kostar dem runt 2 500 000 kronor/år.

Otrygghet

Skadegörelse är en stark bidragande faktor till att en plats och/eller ett område uppfattas som nedgången och utsatt. En miljö där klotter och andra former av skadegörelse har påverkat det visuella intrycket av platsen upplevs i större omfattning som både otrygg och oattraktiv. I Gävles bostadsområden finns tydliga samband mellan trygghetskänslor och hur rent och fint området är⁴. Att en plats, eller ett område, upplevs som otryggt kan leda till att platsen undviks, vilket försämrar den sociala kontrollen, och ökar risken för att platsen utsätts för vidare skadegörelser och/eller annan brottslighet.

Övergång till annan brottslighet

En av de bevisat mest effektiva och långsiktiga brottsförebyggande åtgärderna är tidig upptäckt av brottsliga handlingar. Barn och ungdomar som i tidig ålder blir upptäckta, och konsekvenssatta efter att ha begått brott av mildare karaktär, är mer benägna att senare avstå från att begå upprepade och mer allvarliga brottsliga handlingar⁵. Ett mycket vanligt förstagångsbrott är skadegörelsebrott⁶, och ur ett långsiktigt brottsförebyggande perspektiv kan aktiva arbeten mot skadegörelse och andra mängdbrott ha en god förebyggande effekt även för annan typ av brottslighet.

⁵ Barnombudsmannen (2023)

⁶ Brottsförebyggande rådet (2023 a)

Stöldbrott

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

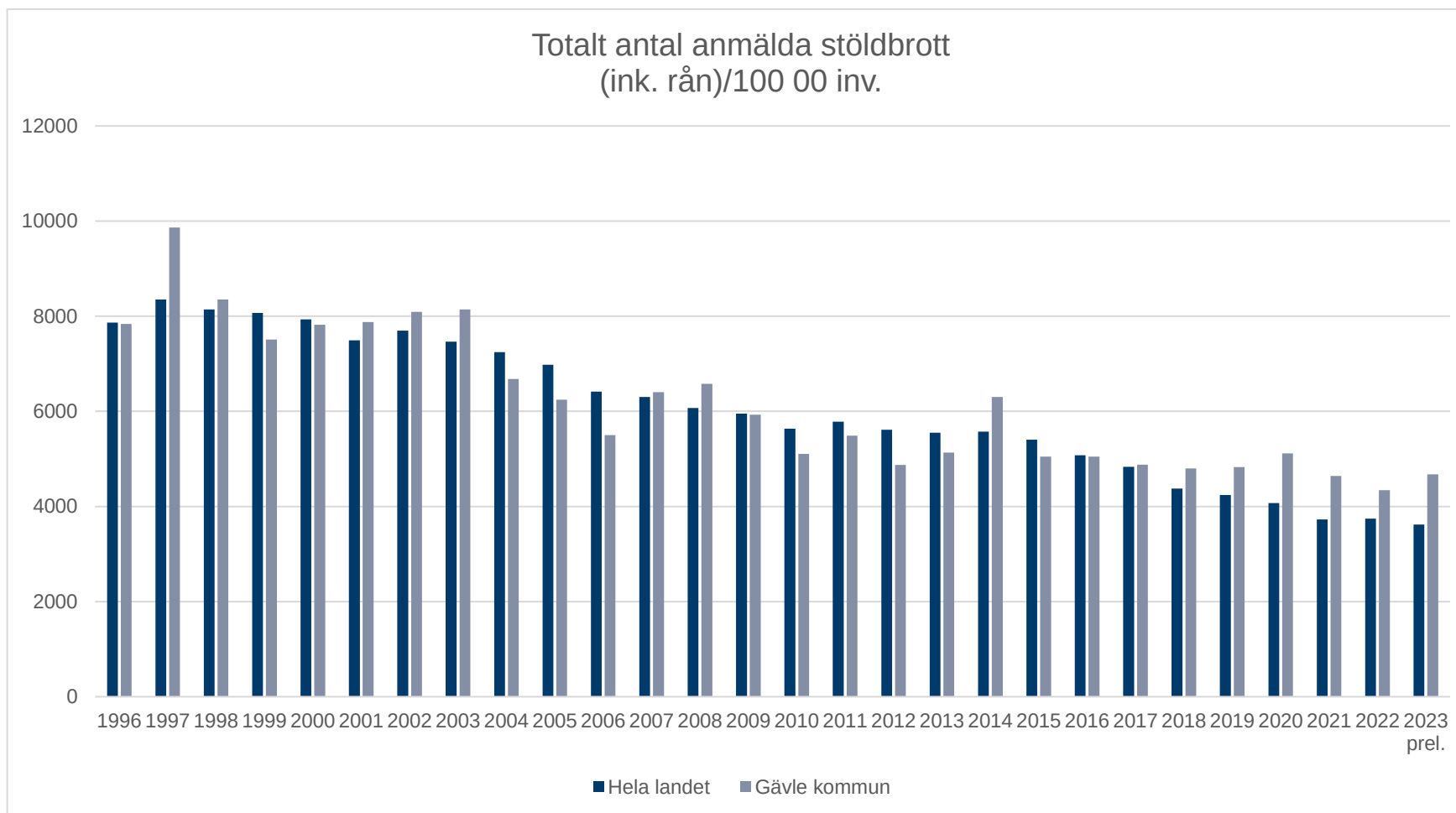
Anmälningssbenägenheten för stölder skiljer sig mycket åt. Viljan att anmäla beror på vem som utsätts, vilken ekonomisk skada som orsakas, vilka försäkringsrelaterade fördelar som finns med en anmälan, vilken form av stöld det rör sig om, samt av vilken relation som finns mellan brottsoffer och brottsutövare.

Gällande stölder i butik påverkas statistiken i stor utsträckning av näringslivets anmälningsspolicy. Huruvida butiker i stor utsträckning anlitar väktare och ordningsvakter påverkar även det antal anmälningar. I Gävle kommun har vi en hög väktarnärvaro i stadskärnan, samt i köpcenterområden, där butikstätheten är som högst.

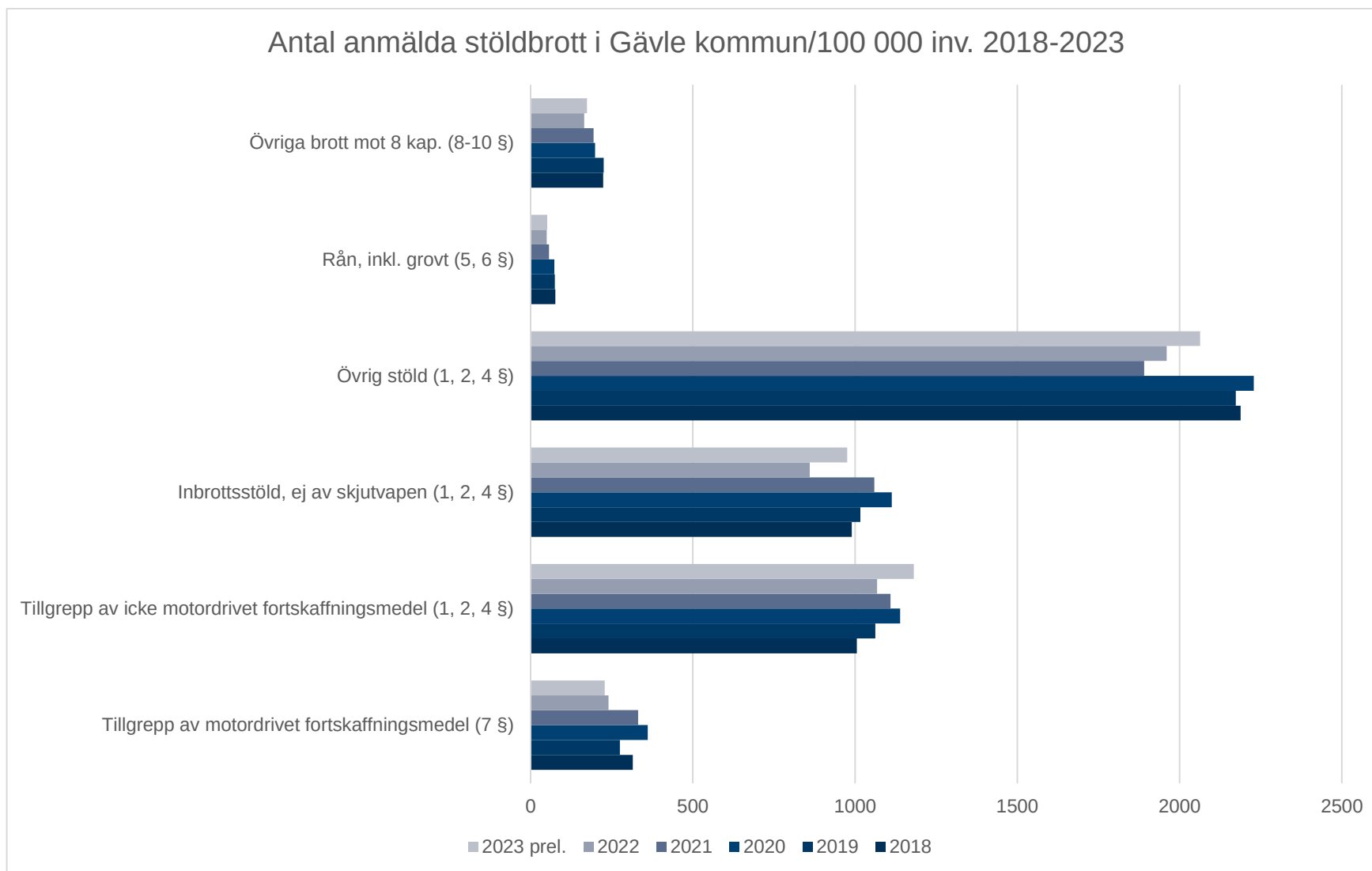
Statistik framtagen av Svenskt näringsliv visar att endast 29 % av de näringsidkare som utsätts för brott i Sverige polisanmäler samtliga brott de utsätts för. 2018 var samma siffra 57 %, vilket indikerar på en snabbt sjunkande anmälningssbenägenhet. Det saknas i dagsläget en detaljerad insyn i anmälningssmönster hos Gävle kommuns näringsidkare, men på ett övergripande plan bedöms anmälningssbenägenheten vara låg även lokalt.

Utveckling över tid

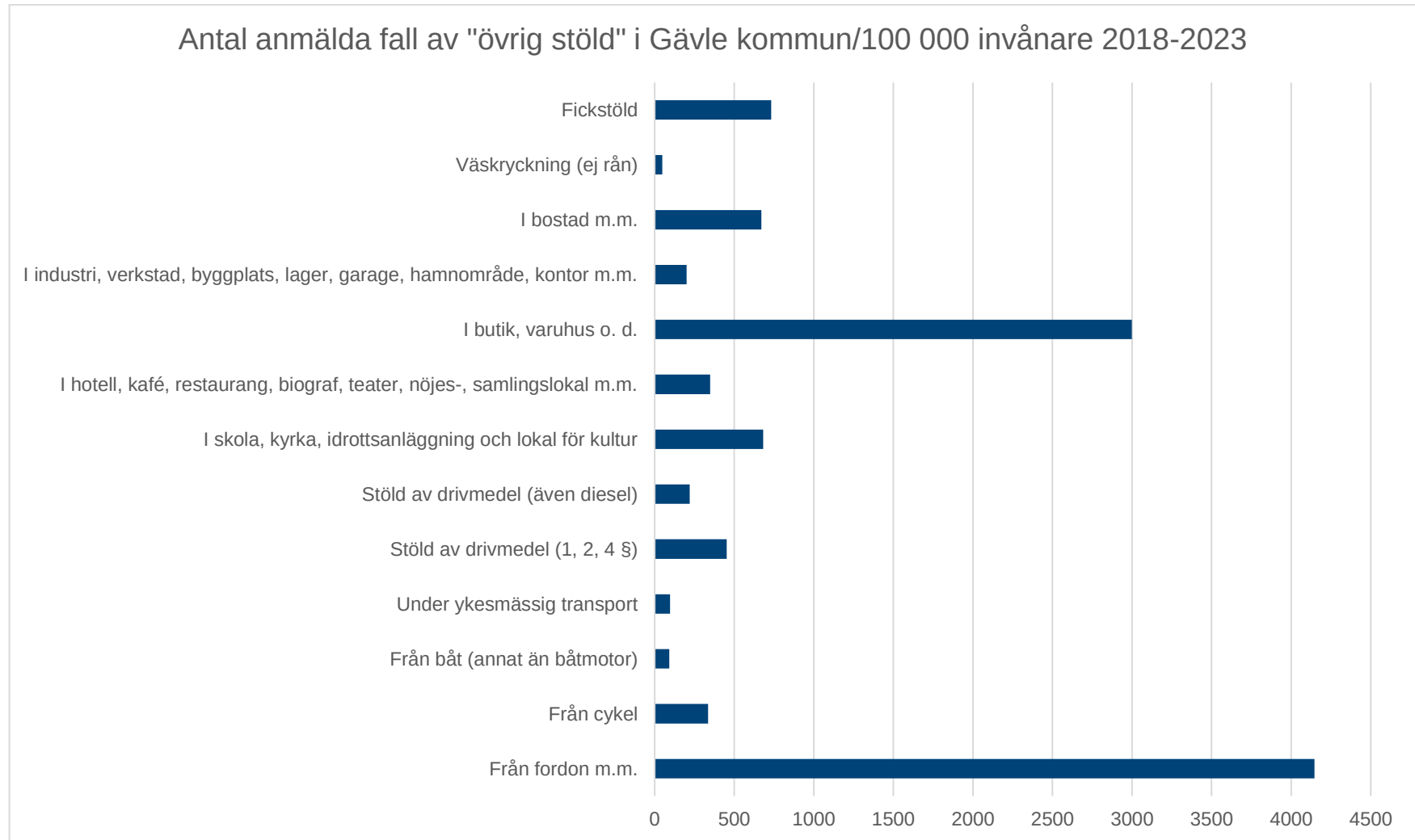
Sett över längre tid påvisas – i enlighet med den nationella statistiken – en stabilt nedåtgående trend beträffande antal anmälda stöldbrott. Trots att Gävle kommun följer den nationella kurvan, ligger antal anmälningar i kommunen högre än sverigesnittet.

Flest antal anmälda stölder utgörs av kategorin "övrig stöld", följt av inbrottsstölder och tillgrepp av icke motordrivna färdmedel (cykelstölder).

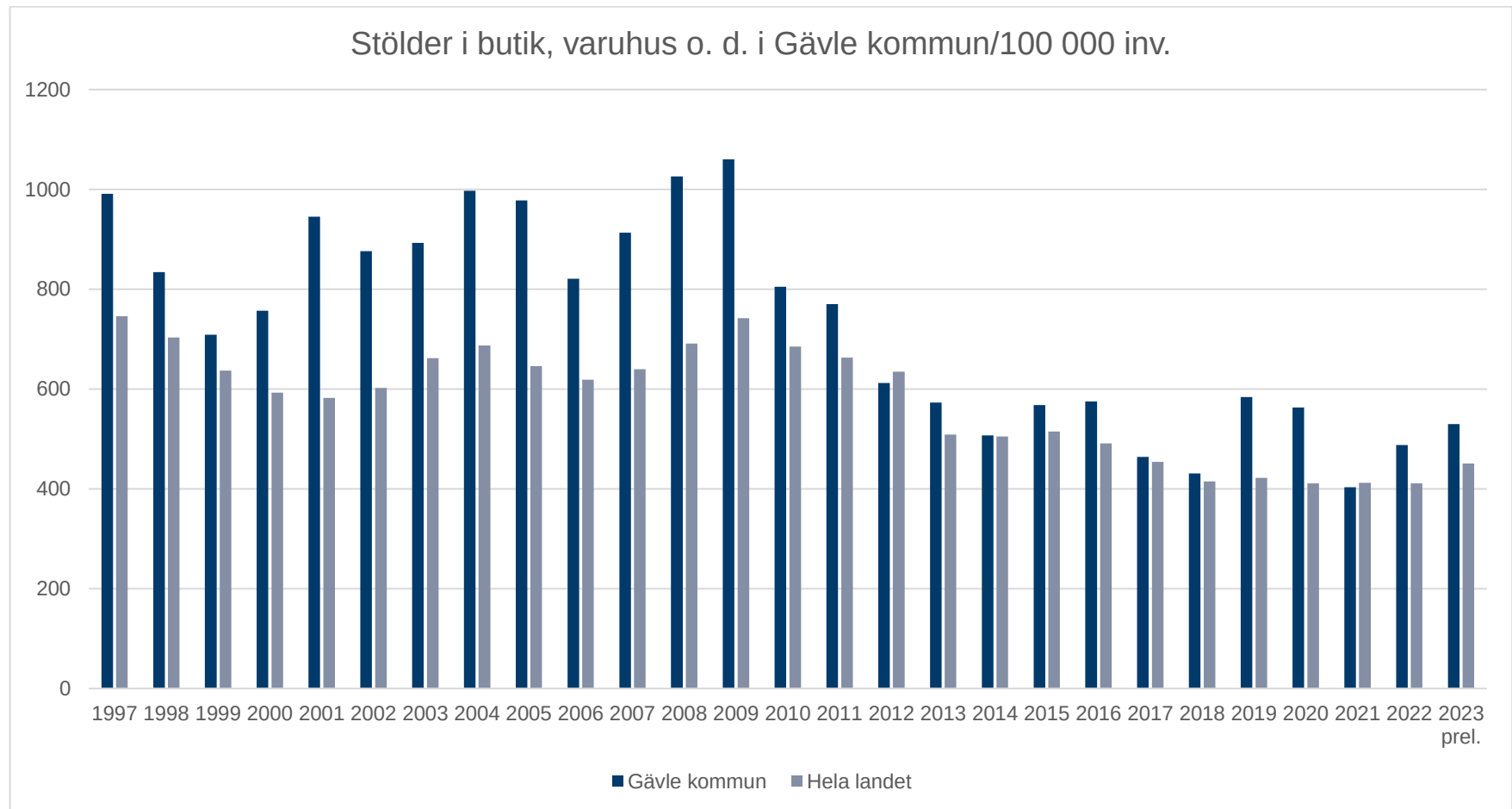

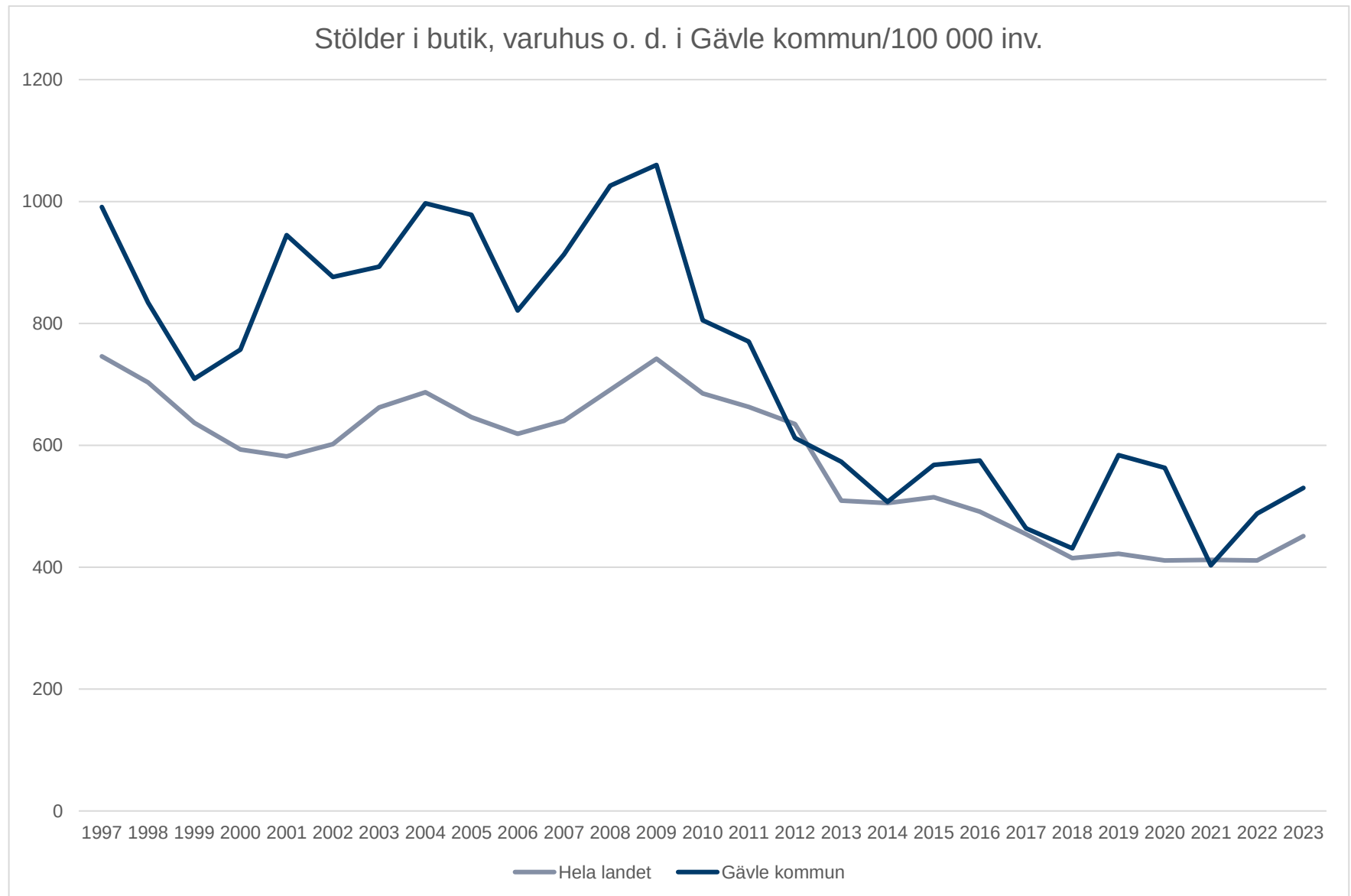
De anmälda brotten i kategorin "övrig stöld" utgörs främst av stölder från motorfordon samt av stölder i butik, varuhus o. d.

Stöld i butik o.d.

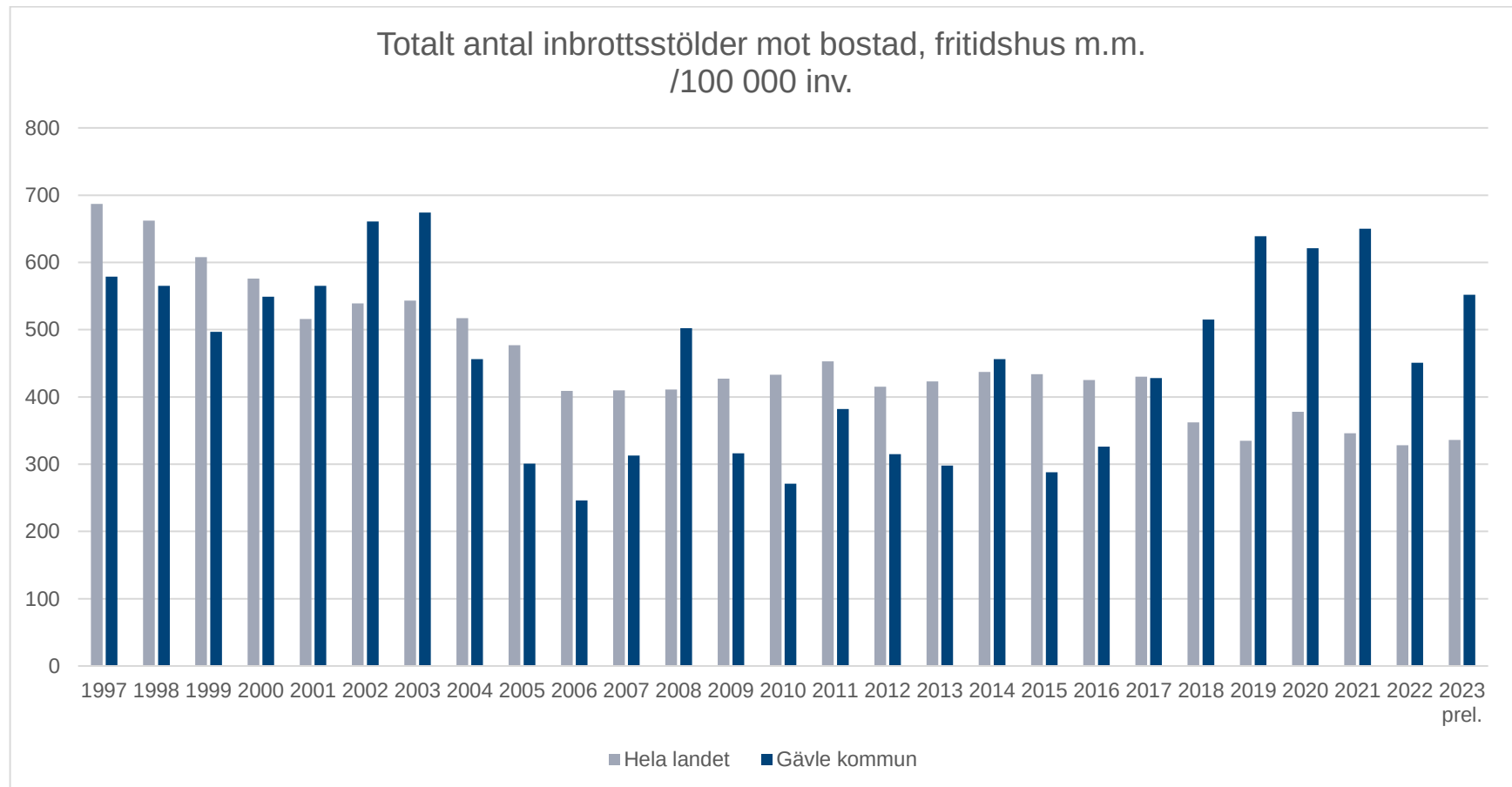
Gävle kommun följer den nationella nedåtgående kurvan för antal anmälda butiksstölder, men ligger över sverigesnittet. Antal anmälda stöldbrott i butik har ökat under 2023 i relation till föregående år.

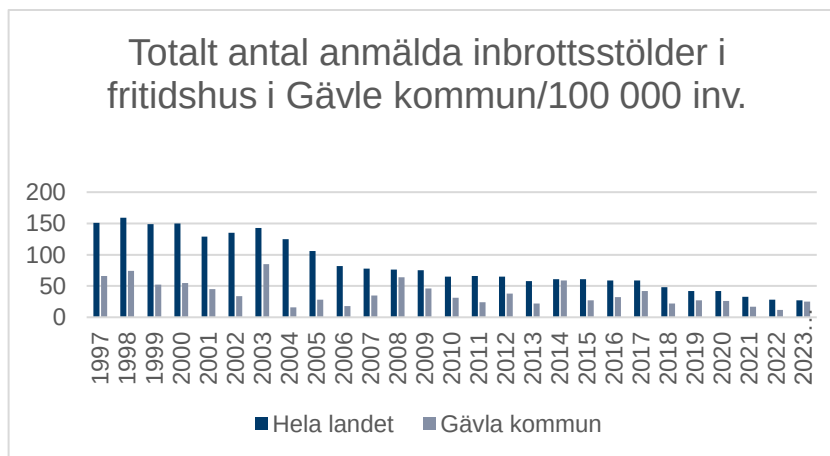
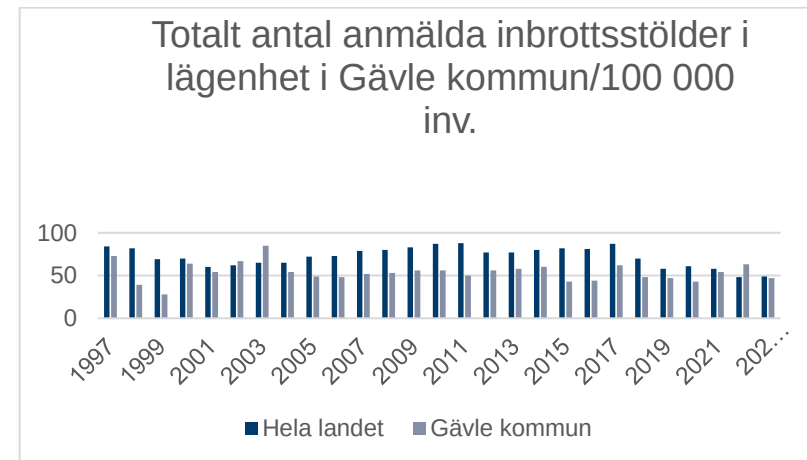
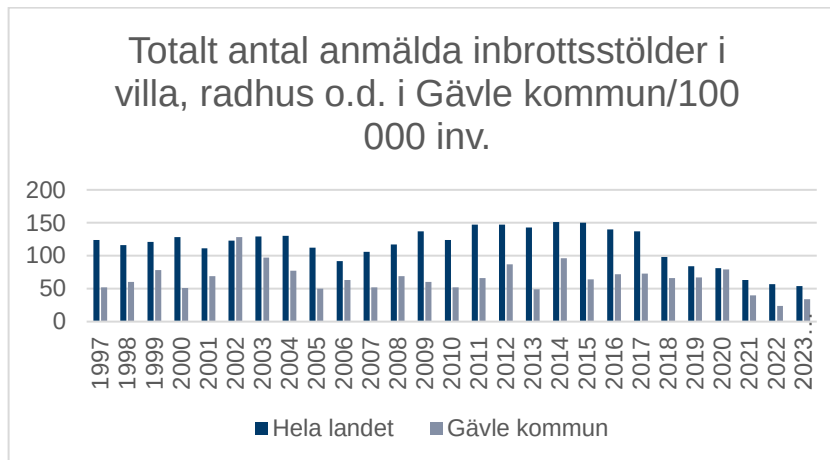
Inbrottsstölder

Gävle kommun sticker ut beträffande antal anmälda inbrottsstölder. Sedan 2018 har kommunen gått från att ligga under sverigesnittet till att ligga markant över. Särskilt drabbade områden är Brynäs och centrala Gävle.

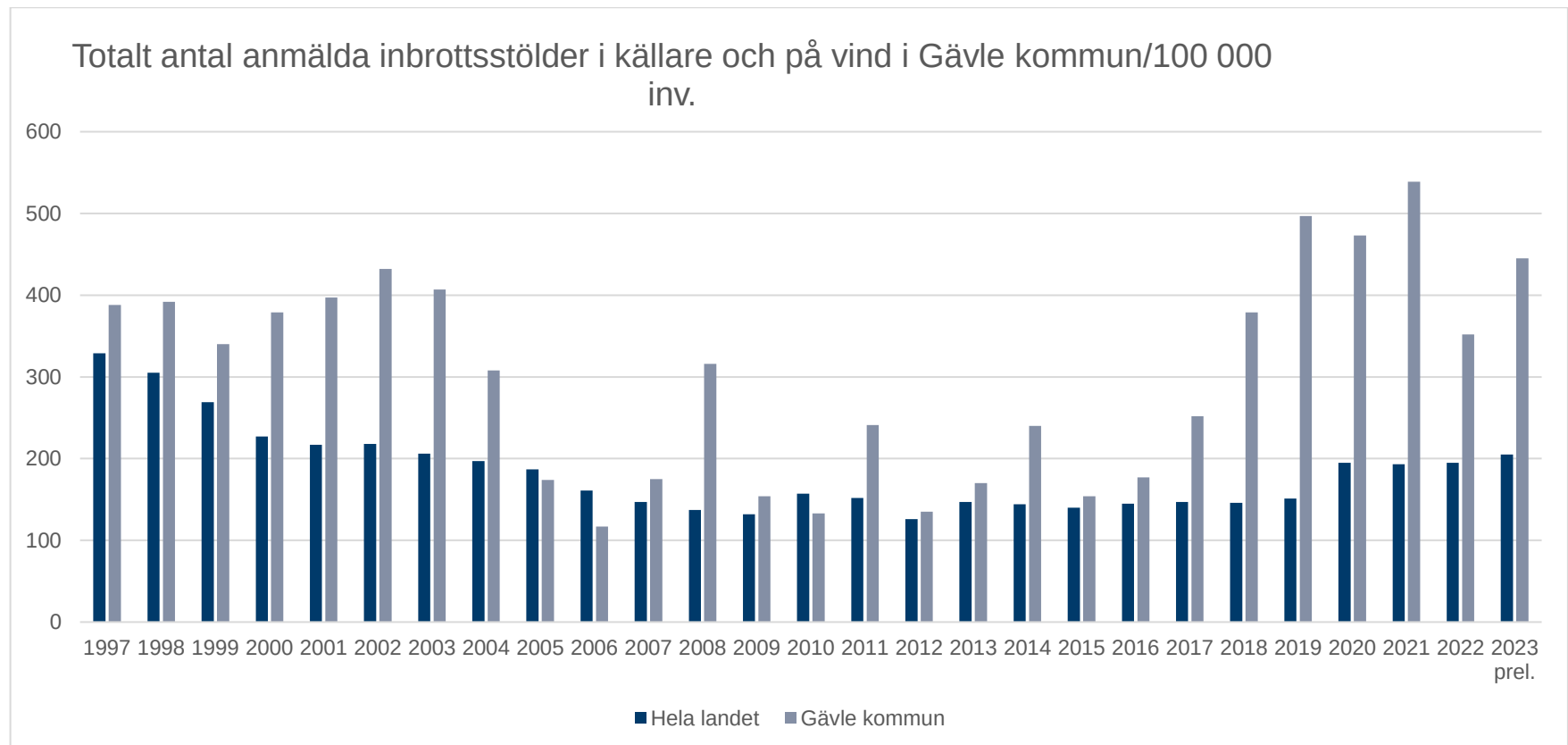
Inbrott i villa, lägenhet och fritidshus

Preliminära siffror från 2023 påvisar att kommunen ligger under sverigesnittet för antal anmälda inbrottsstöldar i villa, lägenhet och fritidshus.

Inbrottsstöld i källare

År 2023 låg Gävle kommun 117 % över Sverigesnittet för antal anmälda inbrottsstöld i källare och på vind. Fram till år 2017 har antal anmälningar i Gävle kommun legat relativt jämt med sverigesnittet – men under 2018 skedde en tydlig ökning i antal anmälningar, och Gävle kommun har därefter legat markant över sverigesnittet.

Samhälleliga konsekvenser av stöldbrott

Direkta och indirekta ekonomiska konsekvenser

Stöldbrott för med sig självklara ekonomiska konsekvenser – både för den som utsätts för stöldbrottet, men också för samhället i stort.

Näringslivet drabbas särskilt hårt av stöldbrottsligheten – särskilt då de ofta utsätts vid upprepade tillfällen. År 2022 kostade stöldbrottsligheten svenska företag 14,5 miljarder kronor i direkta kostnader⁷. Företagens kostnader för inbrottsstölden var 7 miljarder kronor under samma år. Sammanslaget uppgår de direkta stöldkostnaderna inom näringslivet till 21,5 miljarder kronor. Gävle kommun utgör grovt räknat 1 % av Sveriges befolkning, vilket innebär att en fingervisning är att stölden och inbrottsstölden mot näringslivet i Gävle kommun kostar ungefär 21 500 000 kronor/år. Under 2023 placerar sig Gävle kommun över sverigesnittet för anmälda stöldbrott mot näringslivet, vilket indikerar på att siffran kan vara än högre.

Nationella studier visar på att fler och fler svenska företagare överväger att stänga ner eller flytta sina verksamheter på grund av brottsutsatthet och/eller rädsla för att utsättas för brott. Ett avstannande, eller i värsta fall tillbakagående av näringslivsutvecklingen har stora ekonomiska konsekvenser för en kommun, både på lång och kort sikt.

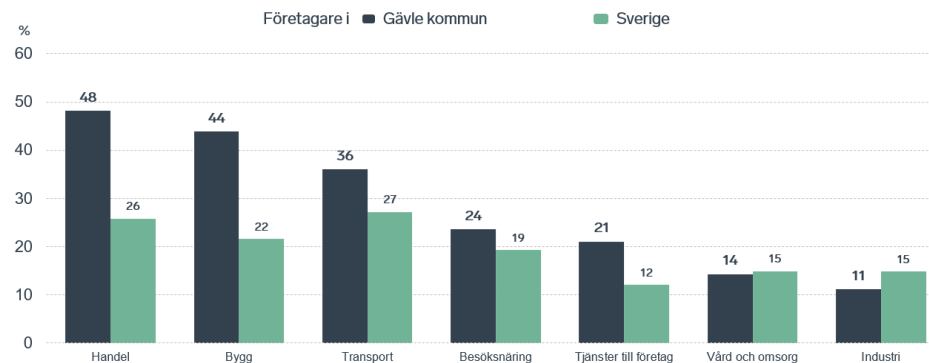
⁷ Rostami, A., Mondani, H. (2024)

Otrygghet

Risken för att utsättas för brott påverkar människors känsla av trygghet och otrygghet. Är brottsligheten hög i ett geografiskt område, riskerar detta att ha en trygghetshämmande effekt för områdets invånare – även för de personer som inte direkt drabbas av brottsligheten. Inbrottsstölder och stölder i bostadsmiljöer, skolmiljöer, näringsliv och/eller andra platser där många människor rör sig riskerar därför att ha en negativ inverkan på ett stort antal personers upplevda trygghet.

När svenskt näringsliv under 2023 genomförde en undersökning om näringslivets påverkan av brottslighet och otrygghet påvisades mycket höga siffror för Gävle kommun – särskilt för handeln och byggbranschen, där antal företagare som uppger att de påverkas negativt av brottslighet (av utsatthet och/eller rädsla för utsatthet) är betydligt högre än sverigesnittet. En gemensam nämnare mellan dessa branscher är en hög utsatthet för stöldbrottslighet.

Påverkan av brottslighet/otrygghet Negativa andelar branschvis

Gävle

Övergång till annan brottslighet

En av de bevisat mest effektiva och långsiktiga brottsförebyggande åtgärderna är tidig upptäckt av brottsliga handlingar. Barn och ungdomar som i tidig ålder blir upptäckta, och konsekvenssatta, efter att ha begått brott av mildare karaktär är mer benägna att senare avstå från att begå upprepade och mer allvarliga brottsliga handlingar⁸. Ett mycket vanligt förstagångsbrott är stöldbrott⁹, och ur ett långsiktigt brottsförebyggande perspektiv kan aktiva arbeten mot stöldbrottslighet och andra mängdbrott ha en god förebyggande effekt även för annan typ av brottslighet.

Försvagat skydd mot kriminell påverkan

Företag nyttjas inte endast som brottsoffer – utan även som verktyg inom den organiserade brottsligheten. År 2023 hade var tredje person kopplad till svensk organiserad brottslighet direkt, eller indirekt, engagerad i minst ett företag¹⁰. Inom maffiastrukturer och Mc-gängen har ungefär 40 % av de brottsaktiva tillgång till ett företag via ägandeskap eller styrelsemedlemskap¹¹. För gatugängen är motsvarande siffra ungefär 25 %.

En regelbunden utsatthet för mängdbrott, så som stölder och skadegörelser, i relation till den ekonomiska och sociala konsekvens återkommande brottsutsatthet innebär (både direkt och indirekt), tillsammans med en ökad känsla av otrygghet, bedöms ha en försvagande inverkan på företagens långsiktiga förmåga att stå emot olika former av kriminella påtryckningar.

⁸ Barnombudsmannen (2023)

⁹ Brottsförebyggande rådet (2023)

¹⁰ Rostami, A., Mondani, H. (2024)

¹¹ Ibid.

Bedrägerier

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

Anmälningssbenägenheten för bedrägeribrott bedöms vara låg. Den låga anmälningssbenägenheten påverkas av flera olika faktorer. Dels är utsatthet för bedrägerier i många fall sammanfallande med känslor av skam, särskilt beträffande bedrägeriformer som innehåller någon form av social manipulation. Anmälningssbenägenheten påverkas också, likt andra brott, av vilken ekonomisk skada det orsakat. Vidare krävs det att den som utsätts för bedrägeribrott är medveten om att det är ett bedrägeri som inträffat – vilket inte alltid är självklart.

Statistisk inverkan

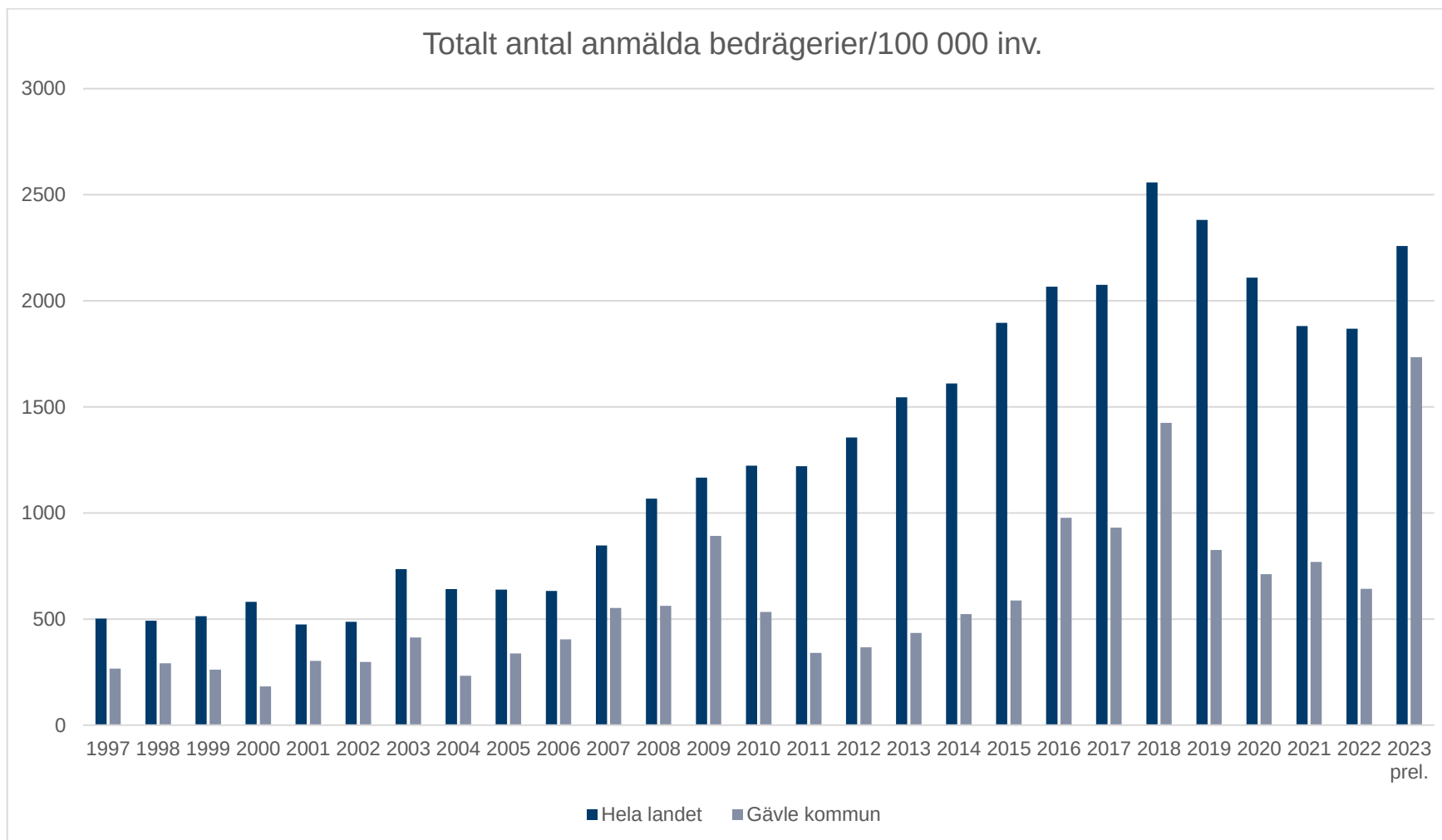
Bedrägerier utgörs ofta av så kallade seriebrott, vilket innebär att samma gärningsperson/personer utsätter ett stort antal människor för en stor mängd brott. Brotten sker ofta under en komprimerad tid. Ett aktivt bedrägeri av seriekaraktär kan därmed resultera i tusentals anmälningar på mycket kort tid, vilket resulterar i att en ensam brottsserie kan få stort statistiskt genomslag. Detta kan skapa stora statistiska skillnader mellan olika bedrägeriformer.

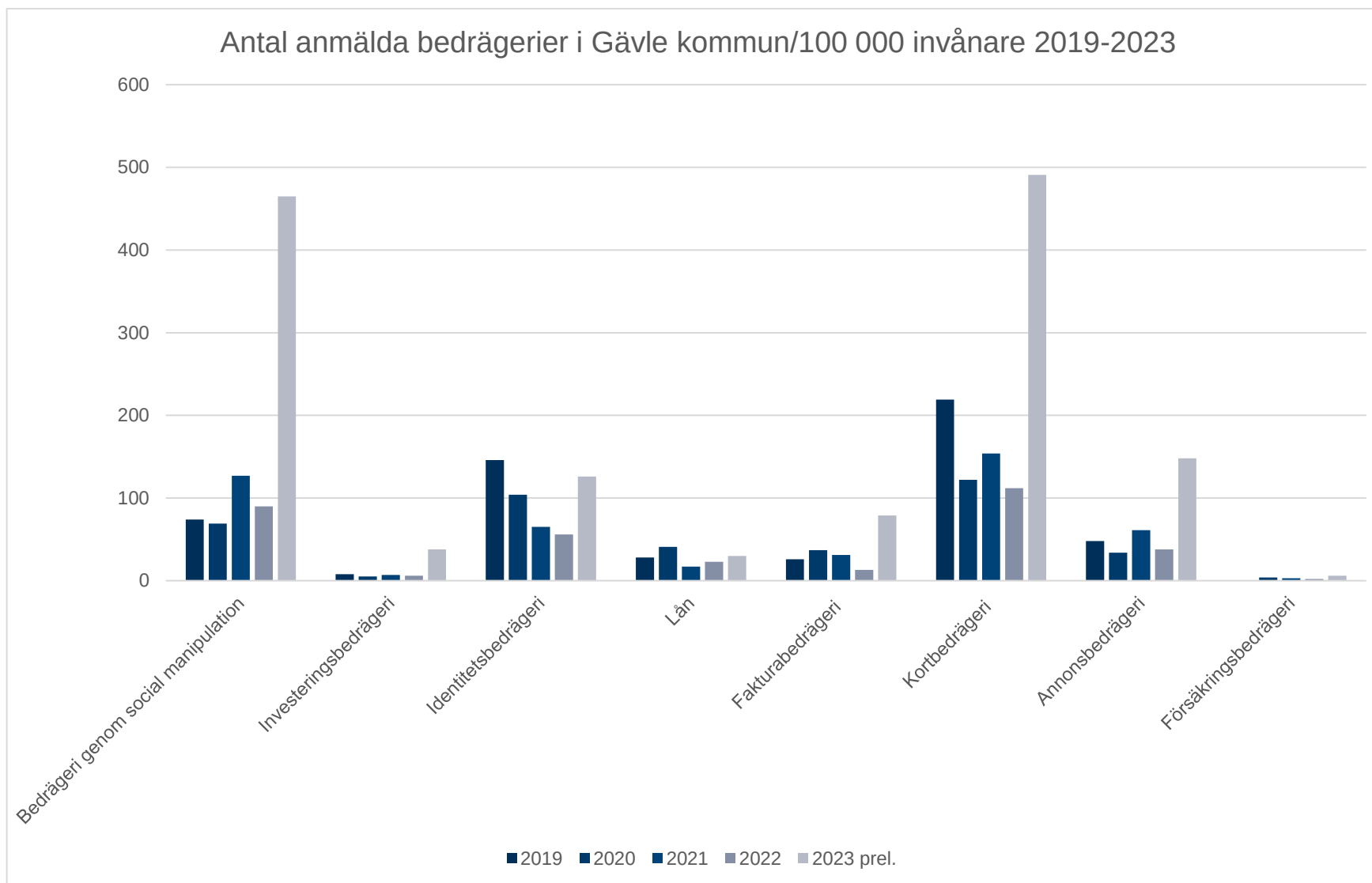
Utveckling över tid

Bedrägeribrotten var den brottskategori som ökade mest mellan åren 2022 och 2023. Den nationella ökningen för bedrägeribrott är 22 %. Störst ökning påvisades för kortbedrägerier och bedrägerier via social manipulation¹². För Gävle kommun ökade anmälningarna med 270 %. Kortbedrägerier ökade med 340 % och bedrägeri via social manipulation med 416 %.

¹² Bedrägeri via social manipulation är bedrägerier där någon kontaktas för att vilseledas via manipulation i syfte att ge bedragaren ekonomisk vinning. Vanligt förekommande är att bedragaren anger sig vara från myndighet, statlig verksamhet eller bank.

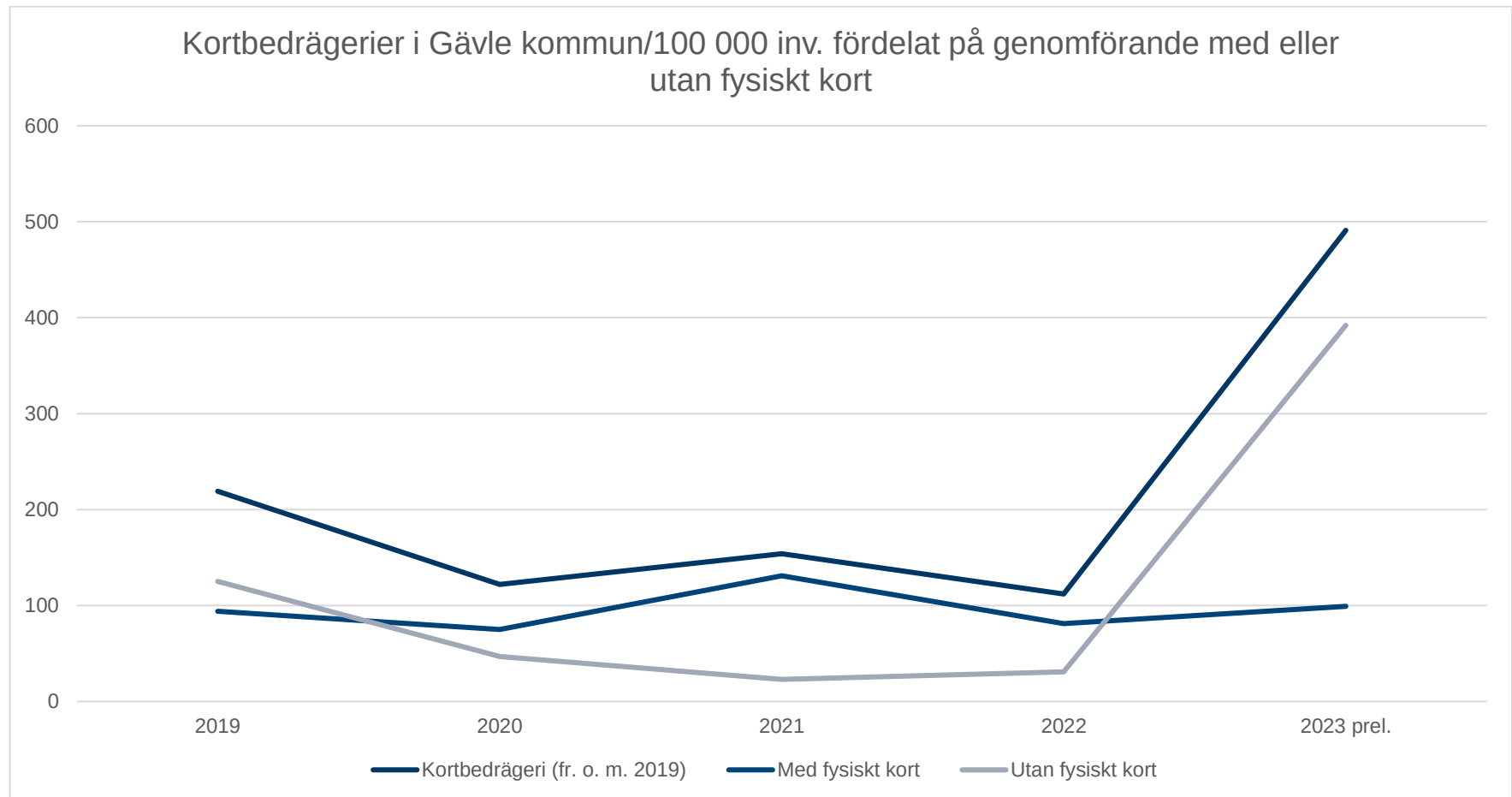
Gävle kommun ligger, till trots den mycket utmärkande ökningen mellan 2022 och 2023, under sverigesnittet för totalt antal anmälda bedrägerier.

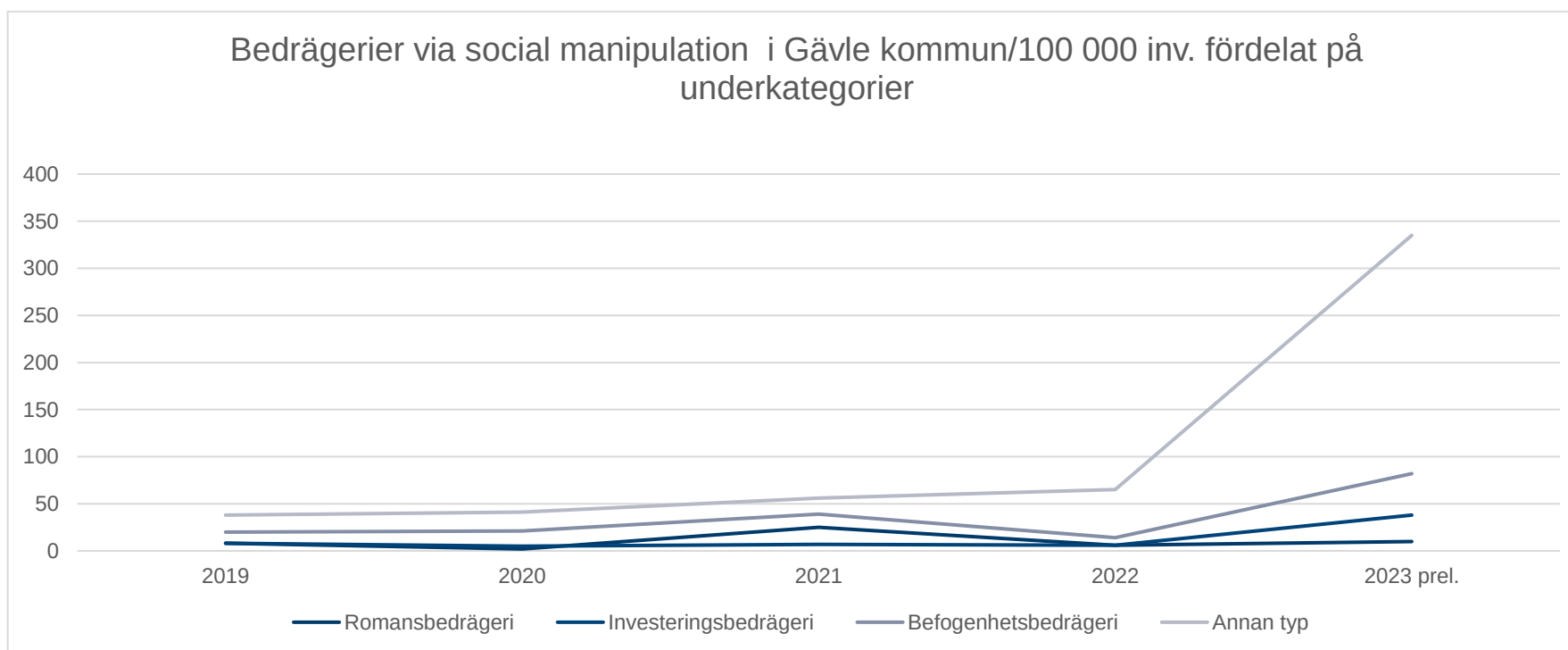
Kortbedrägerier

Den form av kortbedrägeri som ökat mest mellan år 2022 och 2023 är kortbedrägerier utan fysiskt kort – det vill säga digitalt genomförda kortbedrägerier.

Bedrägerier via social manipulation

Med bedrägerier via social manipulation menas bedrägeriformer där den som genomför brottet psykologiskt och känslomässigt försöker påverka brottsoffret till att tilldela bedragaren tillgång till offrets ekonomiska medel¹³ Den kategori av bedrägerier via social manipulation som ökat absolut mest i Gävle kommun mellan 2022 och 2023 tillhör kategorin "annan typ". Även befogenhetsbedrägerier påvisar en tydlig ökning.

¹³Säkerhetskollen (2023)

Samhälleliga konsekvenser av bedrägerier

Ekonomiska konsekvenser

Polismyndigheten beräknar att brottsvinsterna för de polisanmälda bedrägeribrotten i Sverige under 2022 genererade i en brottsvinst på totalt 5,8 miljarder kronor¹⁴. För år 2023 beräknas brottsvinsterna till 7,5 miljarder kronor, vilket innebär en nationell brottsvinstökning med 22 %.

Olika bedrägeribrott skiljer sig stort i vilken ekonomisk skada de orsakar för den drabbade. Medan en del bedrägeriformer riktar in sig på att bedra en stor mängd personer på små ekonomiska summor, riktar andra in sig på att bedra färre personer på mycket stora summor.

Bedrägerier drabbar både privatpersoner och företag. Under de senaste åren har vi sett ett flertal exempel på hur även kommuner utsätts för bedrägerier och bedrägeriförsök. Vid de lyckade försöken har de ekonomiska skadorna blivit stora, ibland upp till miljonbelopp per bedrägeri.

Vidare vittnar småföretag om att utsatthet för bedrägeri kan vara äventyrande för verksamhetens ekonomiska överlevnad. Bedrägerier med stor ekonomisk skada blir många gånger förödande även för drabbade privatpersoner. Det är vanligt förekommande att bedrägeriutsattheten innebär att konton töms och att besparingar i form av exempelvis pensionssparande helt försvinner från den drabbade.

¹⁴ Polismyndigheten, NOA (2024)

Skam och skuld

Skam och skuld är känslor som är nära anknutna till att utsättas för bedrägeribrott. Den som utsätts tenderar många gånger att åta sig ett personligt ansvar för det brott de utsatts för. Skammen och skulden har dels en negativ inverkan på den person som drabbas, men innebär också ofta att brott inte polisanmäls eller polisanmäls långt in i brottsförloppet och fungerar många gånger möjliggörande för upprepade och kontinuerliga bedrägeribrott mot samma brottsoffer.

Skammen och skulden drabbar privatpersoner likväl som yrkespersoner och företag.

Otrygghet, isolering och digitalt utanförskap

En del bedrägeriformer utgörs av fysiskt uppsökande av brottsoffer. Dessa former riktar sig ofta mot äldre personer, och uppsökandet sker i stor utsträckning i brottsoffrets hem. Utsatthet för denna form av bedrägerier innebär för många äldre personer en märkbar otrygghet i vardagen¹⁵. Många äldre vittnar bland annat om att de inte vågar öppna dörren för besökare, och att de generellt upplever kontakt med okända personer som hotfulla.

Vid bedrägerier av digital karaktär påverkas inte endast trygghetskänslan i den fysiska sfären, utan även den digitala tryggheten påverkas. För personer med mindre digital kompetens innebär utsatthet och/eller rädsla för utsatthet för bedrägerier, en grundsten till digitalt utanförskap.

¹⁵Brottsförebyggande rådet (2018)

Organiserad brottslighet

Bedrägerier bedöms vara en av de fem största inkomstkällorna för organiserade kriminella nätverk i Sverige¹⁶. Bedrägeribrotten är också ofta en del av den internationella organiserade brottsligheten, och gärningspersonerna befinner sig ofta i flera olika länder. I Sverige vet vi att många av de personer som varit involverade i det våld som utspelar sig inom ramarna för kriminella konflikter i Sverige, också har varit involverade i olika former av bedrägeribrottslighet.

Skadad tillit till samhälle och demokrati

Vid flera former av bedrägerier (befogenhetsbedrägerier) är användandet av trovärdiga samhällsstrukturer ett vanligt förekommande fenomen. Det är inte ovanligt att bedragare uppger sig tillhöra sjukhus, polis, rättsväsende, banker eller andra samhällsbärande intuitioner i kontakt med sina brottsoffer. När detta sker är risken att det skapas en misstro i kontakt med dessa intuitioner, och i längden riskeras tilltron till samhälle och demokrati att påverkas.

I och med bedrägeribrottslighetens digitala och globala karaktär är det vidare en enorm polisiär utmaning att utreda de brott som begås. Pengarna är svåra att spåra, och flera olika länders rättssystem och juridiska förutsättningar ställs ofta på prov. Därav är uppkläringen för denna form av brott enormt låg – 3 % av de anmälda brotten klaras upp¹⁷. En låg uppklaringsprocent av bedrägeribrott bedöms utgöra en riskfaktor för att förtroendet för samhället skall skadas ytterligare.

¹⁶ Rostami, A., Mondani, H. (2024)

¹⁷ Brottsförebyggande rådet (2024 a)

Bidragsbrott

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

Anmälningssbenägenheten för bidragsbrott bedöms vara mycket liten – ungefär 10 % av brotten uppskattas polisanmälas. Hur många bidragsbrott som upptäcks och anmäls är till stor del relaterat till myndigheters och kommuners möjligheter och kompetenser att upptäcka brottens förekomst.

Utveckling över tid

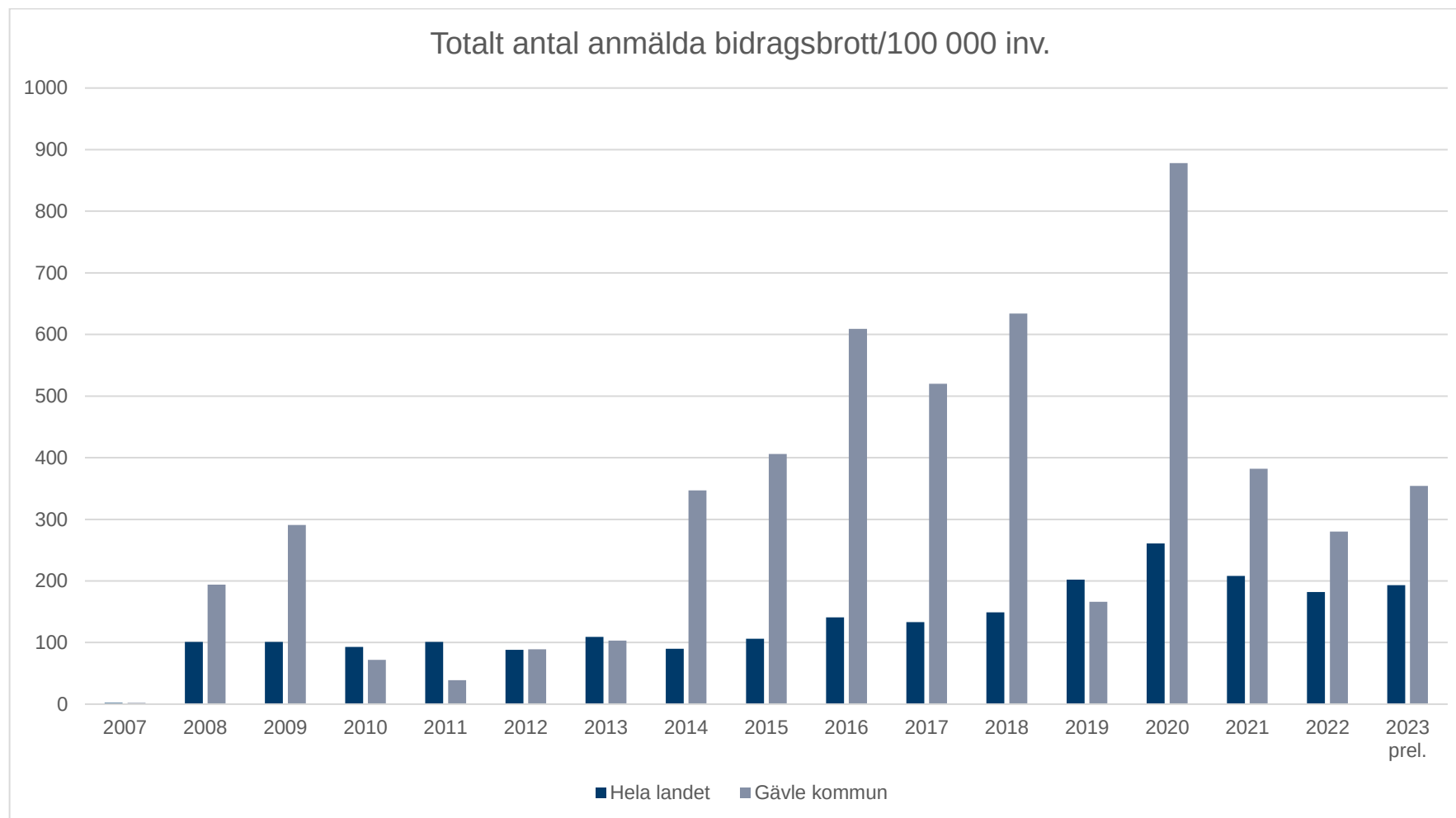
Gävle kommun har, sedan 2014 (med undantag för 2019) legat markant över sverigesnittet för antal anmälda bidragsbrott. År 2020 anmäldes flest bidragsbrott i kommunen, medan siffrorna för de senaste två åren påvisar de lägsta siffrorna sedan 2013.

Den mycket stora ökning som inträffar under 2020 i Gävle kommun hör möjligen samman med de betydligt lägre siffror som registreras för år 2019. En vanlig förklaring till en tillfällig obalanserad statistik för denna kategori av brott är att anmälningsfördröjning orsakar att föregående års brott registreras på nästkommande års statistik. En annan förklaring till att statistiken tillfälligt ökar är genomförda satsningar för att öka anmälningssbenägenheten, antingen genomförda av enskilda inrapportörer, och/eller av rättsväsendet i stort.

Ur ett nationellt perspektiv pågick ett omfattande omstruktureringsarbete mellan åren 2018–2020 beträffande hanteringen av bidragsbrott, både inom polismyndigheten och Åklagarmyndigheten¹⁸. Den nationella ökning som påvisas under 2020 bedöms delvis ha med en ökad upptäcktsförmåga av bidragsbrott – men också på den kunskapshöjande effekt det genomförda arbetet uppnått under 2020 med ny kunskap om brottsmönster och tillvägagångssätt. Att statistiken sedan minskar under nästkommande år skulle kunna

¹⁸ Åklagarmyndigheten (2020)

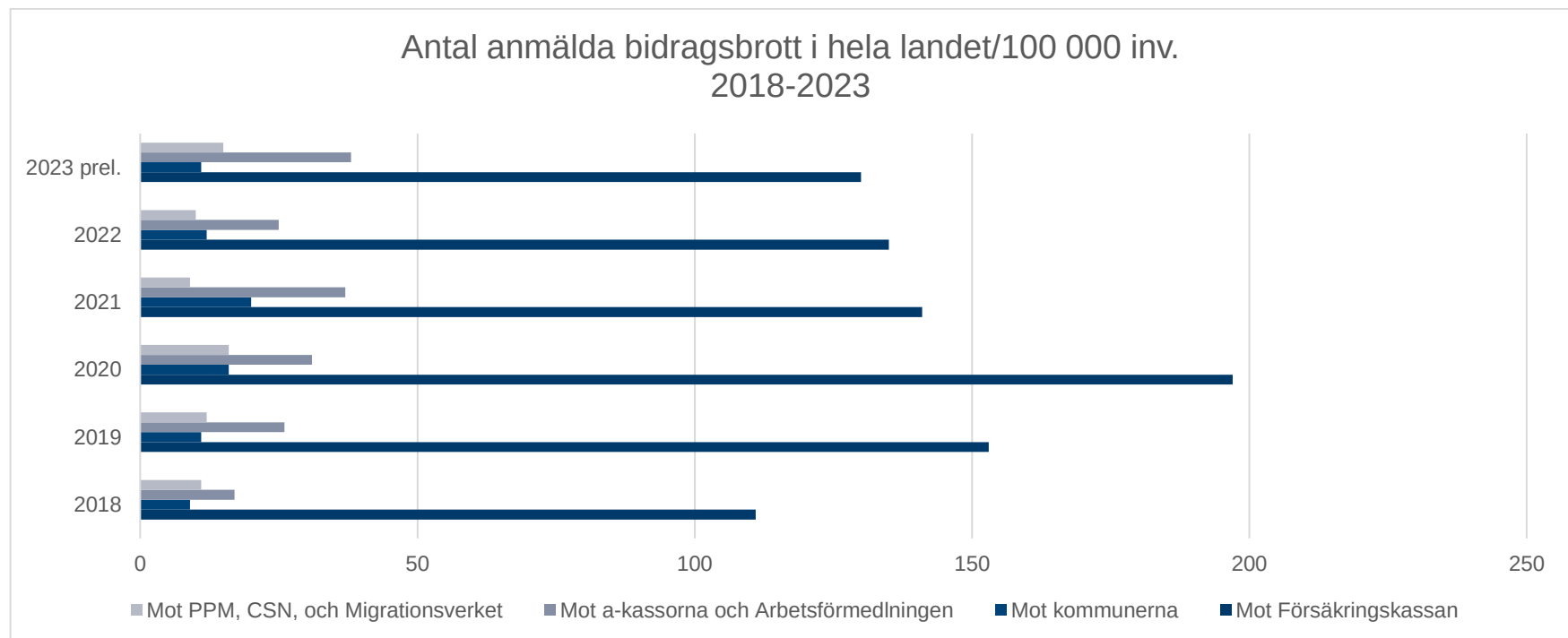
förklaras med att de omstruktureringar som genomförs 2018–2020 förstärkt utbetalande myndigheters rutiner och system, vilket sedermera kan antas ha försvårat genomförandet av bidragsbrottslighet.

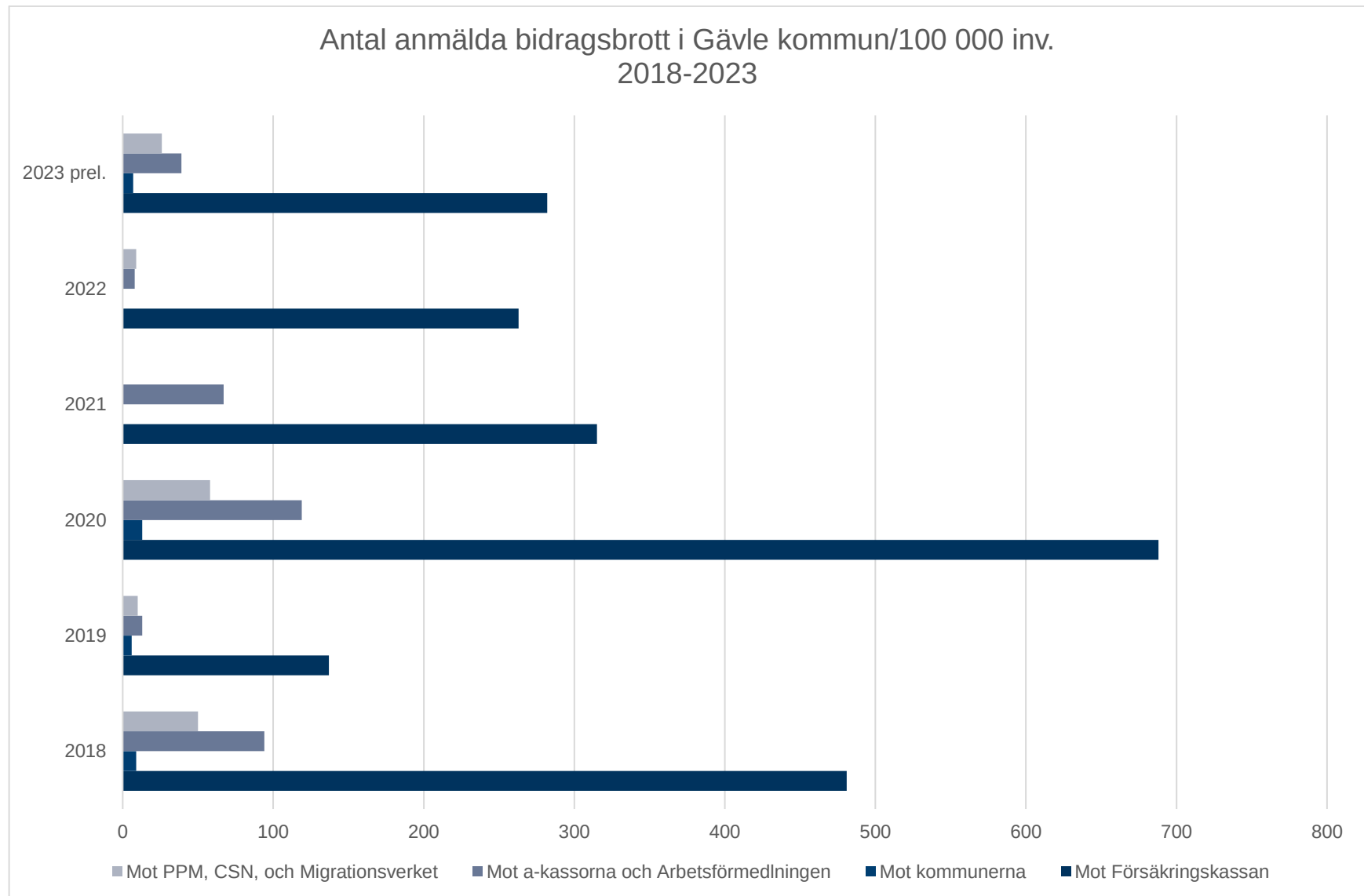

Underkategorier av bidragsbrott

Majoriteten av de anmälda bedrägeribrotten inkommer från Försäkringskassan – både på nationell och lokal nivå. Försäkringskassan betalar bland annat ut bostadsstöd, aktivitetsstöd, arbetslöshetsstöd och föräldrastöd.

Under 2020 anmälde Försäkringskassan 200 bidragsbrott/100 000 invånare i snitt i landet. I Gävle kommun anmäldes 700 bidragsbrott/100 000 invånare. För 2023 är samma siffror 130 bidragsbrott/100 000 invånare i snitt i landet och 282 bidragsbrott/100 000 invånare för Gävle kommun.

Samhälleliga konsekvenser av bidragsbrott

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska bidrag vilka faller under bidragsbrottslagen¹⁹ är skattefinansierade. Under 2021 misstänks den totala brottsvinsten för bidragsbrott uppgå till en summa av 7,4 miljarder kronor²⁰. Mest kostsamma är bidragsbrott för assistansersättning, vilka beräknas ha kostat staten 1,7–2,6 miljarder kronor under 2021²¹. När bidragsbrott begås är det inte endast den direkta ekonomiska skadan som bör beaktas, utan även de indirekta konsekvenser det får för välfärdssystemets ekonomiska balans.

Organiserad brottslighet

Organiserad brottslighet och kriminella nätverk tenderar att nyttja bidragssystemet för att erhålla ekonomisk vinning. Polismyndigheten konstaterade exempelvis år 2021 att 37% av cylinderindividerna (personer med kriminell påverkan i avgränsade geografiska områden) fått ekonomisk ersättning från Försäkringskassan under året. Vidare konstaterar polismyndigheten att många av dem som erhållit aktivitetsstöd på grund av nedsatt arbetsförmåga samtidigt har ägnat sig åt omfattande narkotikahandel.

Bland de projekt som finansieras av bidrag från Allmänna arvsfonden påvisar Riksrevisionen 2024 en kraftig överrepresentation i Finanspolisens register över personer misstänkta för penningtvätt²². Vid kontroller genomförda via polismyndigheten och SÄPO i register och underrättelsesystem påvisas att ekonomisk, organiserad och demokratihotande brottslighet förekommit, utreds, eller kan misstänkas, hos personer kopplade till de organisationer som mottagit bidrag från arvsfonden.

¹⁹ Under bidragsbrottslagen faller bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål som beslutas av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommunerna, och arbetslöshetskassan.

²⁰ Rostami, A, Mondani, H., (2024)

²¹ Ibid.

²² Riksrevisionen (2024)

Försvagad tillit till samhället och dess strukturer

Att socialförsäkringssystem nyttjas för kriminella verksamheter är inte endast ett ekonomiskt problem, utan riskerar vidare att urholka systemets legitimitet. Vidare riskerar denna form av brottslighet att bidra till osund konkurrens, samt en skadad tilltro till samhälle och demokrati.

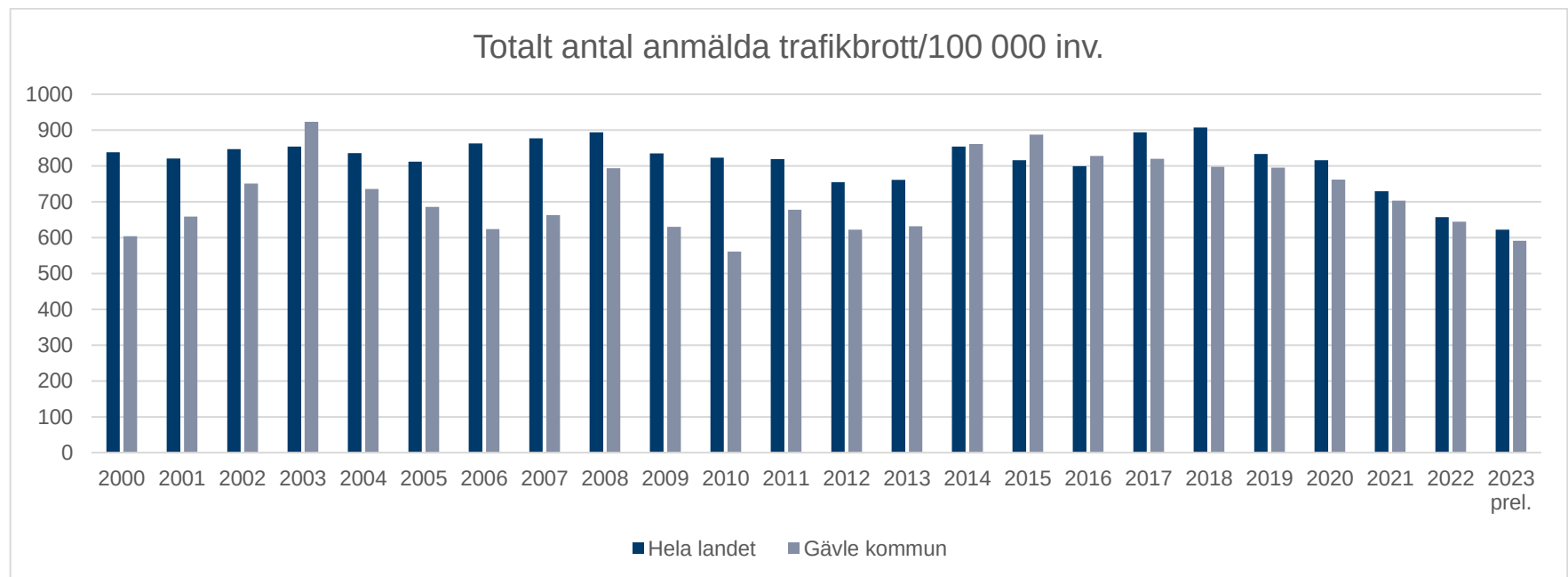
Trafikbrott

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

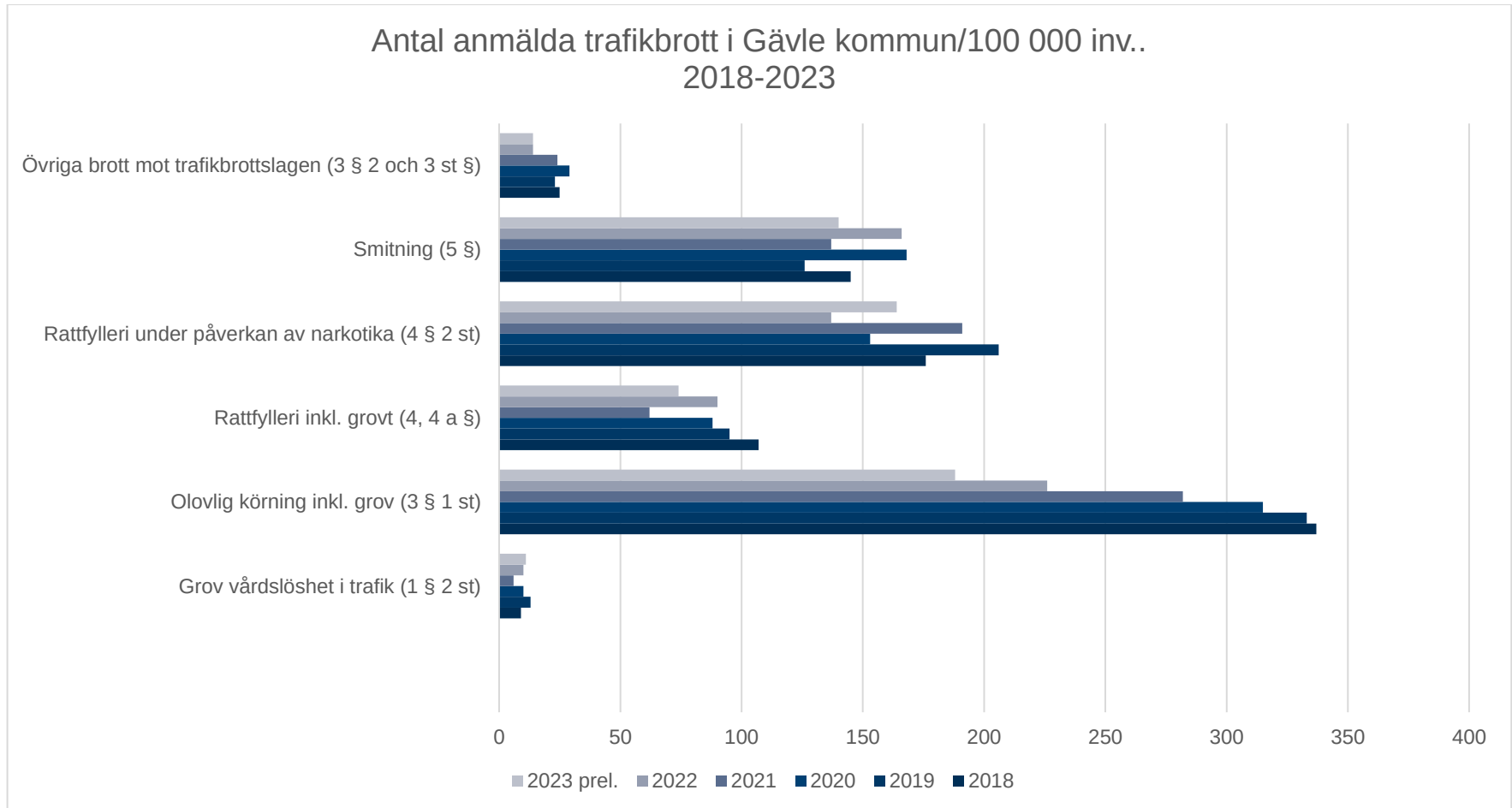
Trafikbrott är i stor utsträckning ett spaningsbrott; vilket innebär att de anmälda brotten till majoritet består av brott vilka upptäckts av polisen själva. Vid spaningsbrott finns starka samband mellan antal anmälda brott och polisens prioriterings- och resursinsatser.

Utveckling över tid

Antal anmälda trafikbrott i Gävle kommun följer den nationella kurvan. Under de senaste sju åren har Gävle kommuns anmälningssstatistik legat strax under sverigesnittet.

Den vanligaste formen av trafikbrott som anmäls i Gävle kommun är olovlig körning. Olovlig körning utgörs av exempelvis framförande av motorfordon utan giltigt körkort, framförande av trimmad moped/A-traktor och framförning av tyngre fordon än vad körkortet tillåter. Sedan 2018 har anmälningarna för olovlig körning halverats i kommunen.

Samhälleliga konsekvenser av trafikbrott

Skador på person och egendom

Brott mot trafikbrottslagen ökar riskerna för att personer och/eller egendom skall skadas i samband med trafikolyckor och annan trafikförstörelse. Under 2023 omkom 232 människor i trafiken i Sverige, och 14 000 personer skadades.

Ekonomiska konsekvenser

Personskadekostnaden för en person som skadas lindrigt i en trafikolycka är 38 000 kronor. För en person som skadas allvarligt blir kostnaden i snitt 949 000 kronor²³. Personskadekostnaden för ett dödsfall i trafiken beräknas till ungefär 6 100 000 kronor²⁴.

Negativ inverkan på miljön

Fortkörningar, höga ljud, och buller från trafiken är exempel på sådant trafikbrottslagen finns till för att förebygga. Brott mot trafikbrottslagen riskerar att ha en negativ inverkan på människors hälsa och känslor av trivsel och trygghet.

²³ Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi (2016)

²⁴ Ibid.

Vapenbrott

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

En liten del av de anmälda vapenbrotten upptäcks och anmäls av allmänheten – men vapenbrott är i stor utsträckning ett spaningsbrott (brott vilka upptäcks och anmäls av polis). Under senare år har polisarbetet mot grova brott, samt brott med koppling till nätverkskonflikter, intensifierats. Skjutvapenbrotten har sedan en rad lagändringar genomfördes under 2018 en central plats i den polisiära bekämpningen av nätverkskriminalitet, vilket kan vara en bidragande faktor till den ökade statistiken för de senaste åren. En annan förklaring är upptrappningar av användning av skjutvapen inom olika kriminella nätverksmiljöer.

Lagändringar

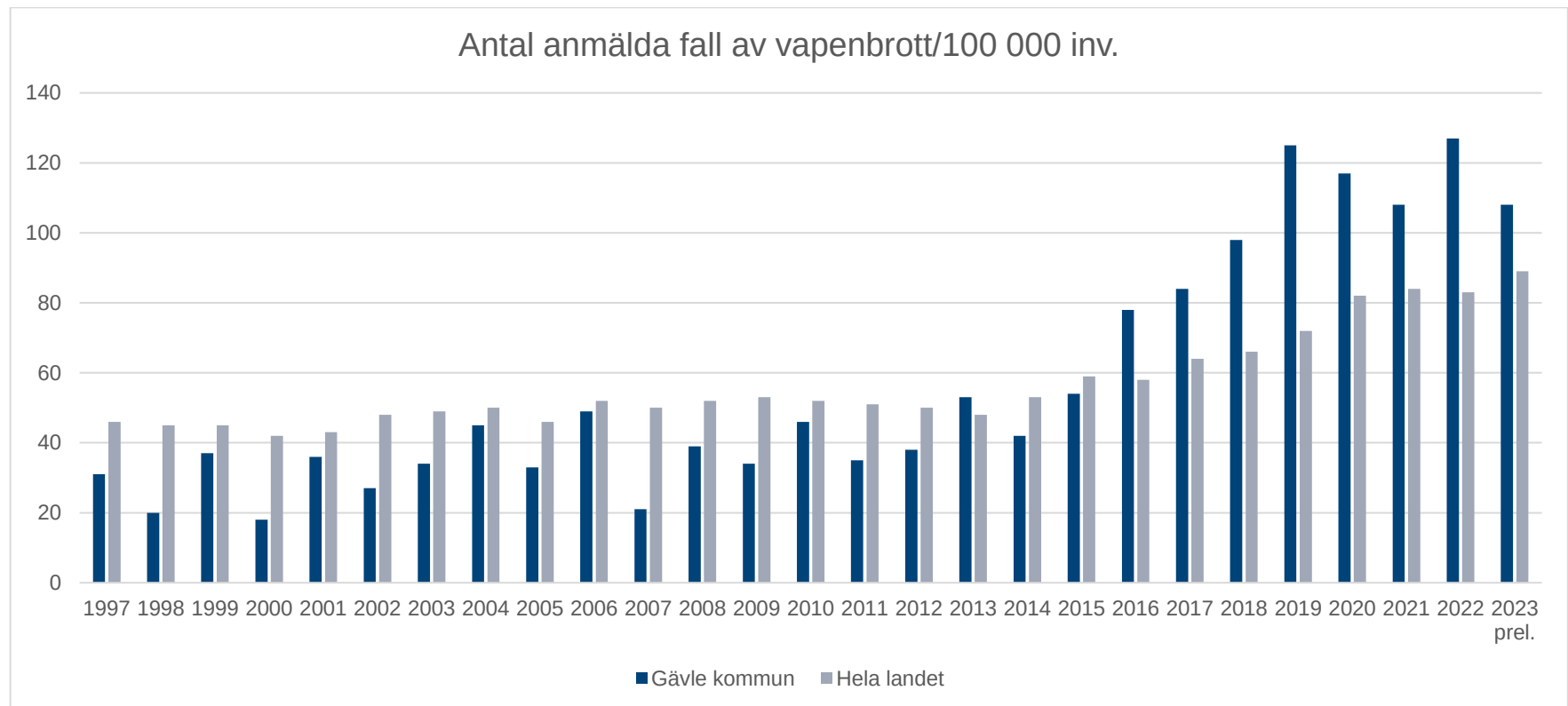
2018 genomfördes en skärpning av Sveriges vapenlagar. Dels infördes höjda maxstraff för grova vapenbrott, möjligheterna till häktning utökades och en ny kvalifikationsgrund infördes, vilken innebär att miljön där vapen innehas får betydelse för hur grovt brottet skall bedömas. Även en rad andra skärpningar av vapenlagen genomfördes, vilka tillsammans bidragit till att det repressiva utfallet av att polisiärt arbeta uppsökande mot vapenbrott ökat markant sedan tidigare år – vilket i sin tur bedöms vara en starkt bidragande faktor till den förhöjda statistiken för vapenbrott mellan 2018–2023.

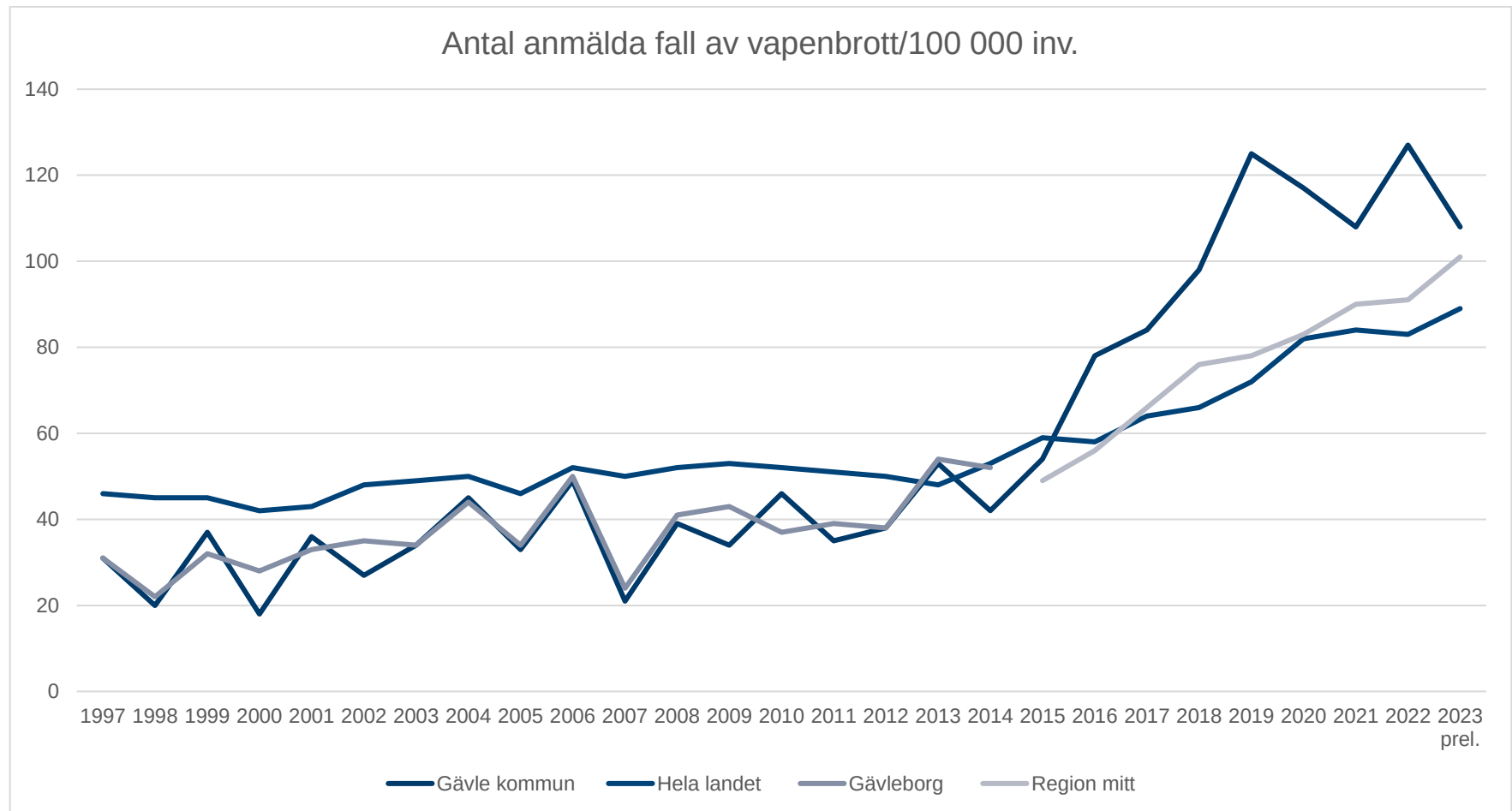
Förändring i brottskoder

Innehav av pistol, revolver eller kpist omkodades 2022 till *innehav av pistol, revolver, start-, signalvapen och tårgasvapen*. Det innebär att anmälningar gällande tårgasvapen förflyttades från "innehav av annat vapen" där de tidigare kodats.

Utveckling över tid

Gävle kommun har sedan 2015 legat över sverigesnittet för antal anmälda vapenbrott. Kommunen ligger även över snittet för polisregion mitt. Flest vapenbrott anmäldes i Gävle kommun 2022 (127 anmälningar). Preliminära siffror visar på en nedgång under 2023 till 108 anmälningar.

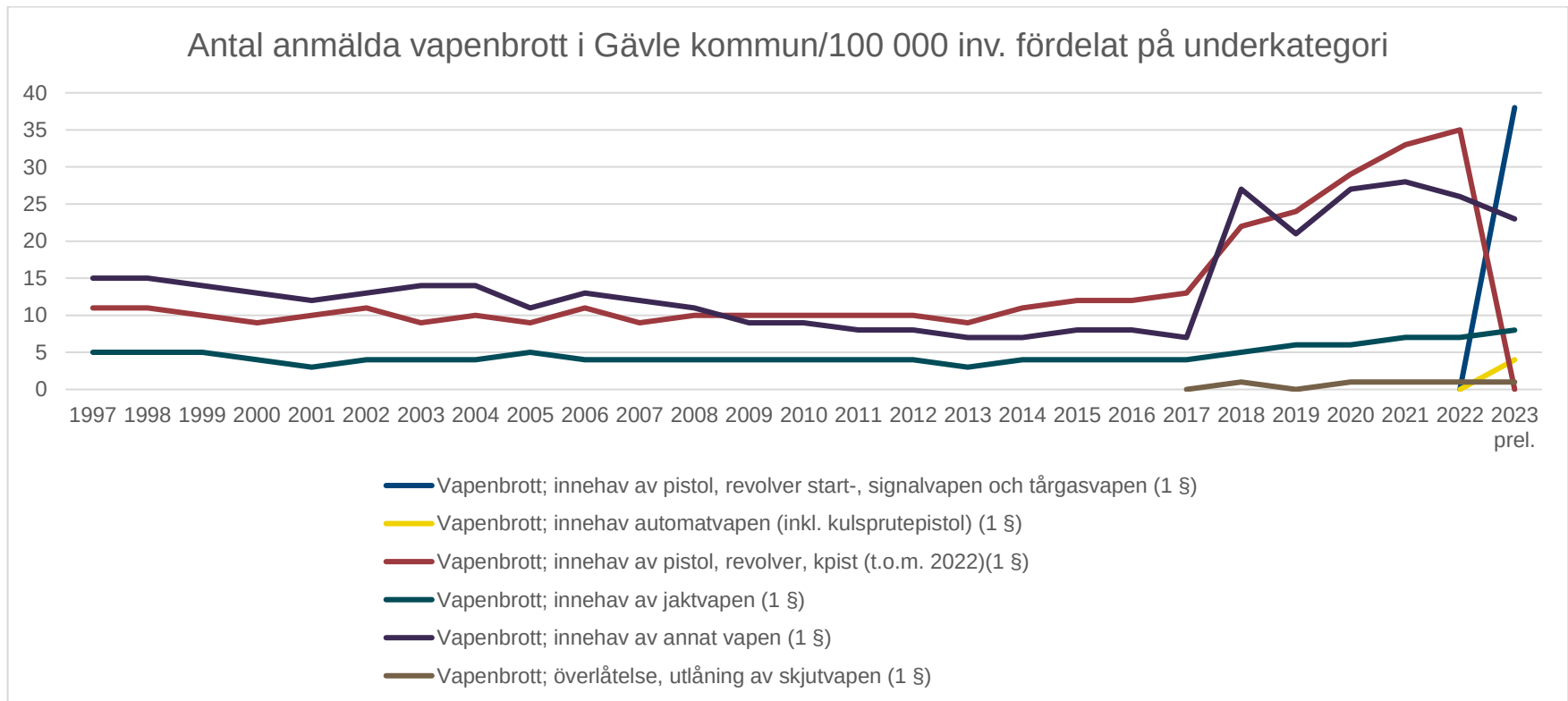

År 2015 skedde en förändring i Brottsförebyggande rådets statistiska geografiska fördelning, vilket innebär att statistik som innan 2015 förts på länsnivå efter 2015 förs på polisregionnivå.

Lokal problembild

De två mest förekommande kategorierna av anmälda vapenbrott i Gävle kommun består av *innehav av pistol, revolver, start- och signalvapen och tårgasvapen (kodades innehav av pistol, revolver och kpist fram till 2022)* samt *innehav av annat vapen*. Med annat vapen menas vapen som inte innefattas av övriga kategorier. Det kan exempelvis röra sig om pepparspray, armborst eller vapendelar. Att skjutvapen idag plockas isär och förvaras/fraktas i isärplockade delar är en alltmer vanlig förekommande metod vid vapensmuggling/handel.

Samhälleliga konsekvenser av vapenbrott

Försvagad säkerhet

För att inneha vapen krävs vapenlicens. Systemet med vapenlicens finns till för att säkerställa att den som brukar ett vapen är lämplig och tillräckligt vapenkunnig för att säkerheten för denne och andra skall kunna garanteras. Grundläggande förutsättningar för att vapenlicens skall godkännas är att den sökande är över 18 år, är laglydig och skötsam²⁵. En stor tillgång till illegala vapen äventyrar den säkerhet systemet med vapenlicens förväntas tillgodose, och vapen riskerar att hamna i händerna på unga, kriminella och vapenokunniga.

Ökat våldskapital till kriminella organisationer

Under 2022 användes skjutvapen i 54 % av årets fall av dödligt våld²⁶. Antalet brott med dödlig utgång orsakade av skjutvapen har ökat från 25 fall år 2013 till 63 fall 2022. Under 2023 orsakades 53 fall av dödligt våld av skjutvapen, vilket är en minskning med 10 % från föregående år. Majoriteten av dödsfall orsakade av skjutvapen är nätverksrelaterade dödsfall.

Vid polisiära bedömningar av kriminella nätverks våldskapital är tillgången till vapen en viktig faktor. I våldsstyrda nätverksmiljöer spelar vapentillgången en mångfacetterad roll, där tillgången till vapnet både stärker nätverkets förmåga att genomföra, och skydda sig mot, våldsamma angrepp, men också bygger upp en image som stärker den kriminella identitet som eftersträvas. Vidare bedöms tillgången till vapen vara en avgörande faktor för utformandet av kriminella hierarkier²⁷.

²⁵ Polismyndigheten (2024 b)

²⁶ Brottsförebyggande rådet (2024 b)

²⁷ Brottsförebyggande rådet 2023 b)

Dödligt våld

2012 avled 20 % av de personer som tillfogades skjutvapensskador²⁸. 2022 avled 30 %. En förklaring till denna ökning är förändrade skjutmönster i nätverksrelaterade uppgörelser, där skott mot huvud blivit alltmer förekommande under de senaste åren.

Ekonomisk kostnad av skjutvapenvåld

Varje skjutning mot person (både med dödlig och icke-dödlig utgång) kostar samhället mycket stora summor pengar. Enligt nationalekonomen Ingvar Nilsson²⁹ är de direkta kostnaderna för en skjutning med en lindrig, och en allvarligt skadad person ungefär 75 miljoner kronor. I beräkningen inkluderas bland annat kostnader för vård, polis, rättsväsende, vittnesstöd och kriminalvård.

²⁸ Brottsförebyggande rådet (2023 c)

²⁹ Uppsala universitet (2023)

Brott mot knivlagen

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

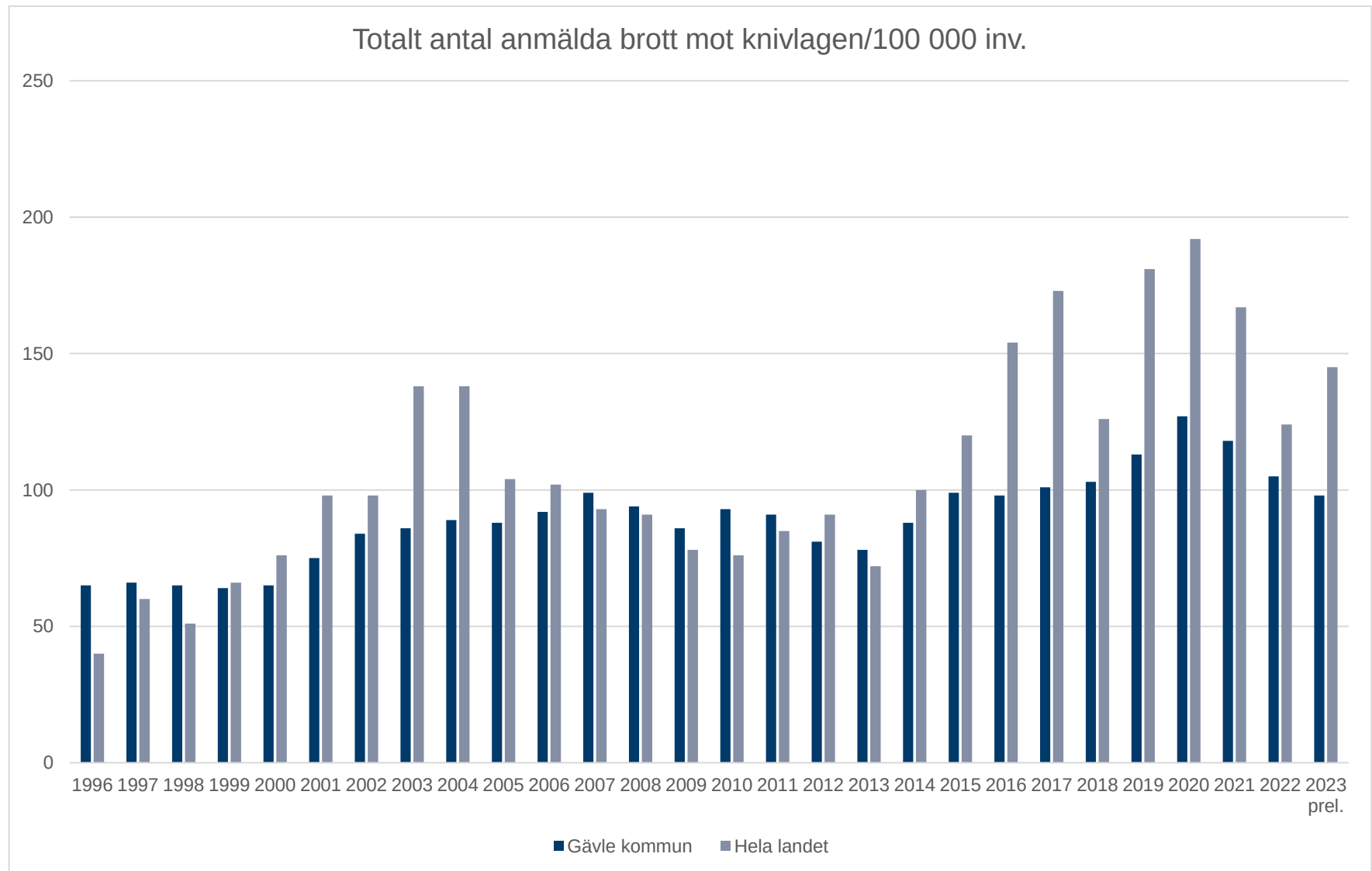
Brott mot knivlagen upptäckt ofta i samband med andra brott, och är i stor utsträckning ett spaningsbrott.

Mörkertalet för knivbrott bedöms vara mycket stort. En indikation som talar för ett stort mörkertal i anmälningssstatistiken är exempelvis att 6,7 % av flickorna, och 8,6 % av pojkarna i årskurs nio uppgav att de burit kniv som vapen någon gång under året (2021)³⁰– vilket inte återspeglas i siffrorna för anmälda brott mot knivlagen.

Utveckling över tid

Gävle kommun följer den nationella kurvan beträffande vapenbrott, men ligger under sverigesnittet beträffande antal anmälda fall. Flest brott mot knivlagen anmäldes år 2020. Efterföljande år påvisar en nedåtgående trend.

³⁰ Brottsförebyggande rådet (2023 b)

Samhälleliga konsekvenser av knivbrott

Som brottsverktyg vid grova brott

Mellan 1970-talet fram till 2013 var kniv det absolut vanligaste vapnet vid våldsbrott med dödlig utgång³¹. Under perioden 2010–2022 har antalet knivrelaterade skador nationellt ökat med 50 %. Antalet avlidna till följd av knivskador har ökat med 30 % under samma period. Ökningen av knivbrott har under senare år hamnat i skymundan bakom skjutvapenvåldet – vilket i sig innebär en risk för att förebyggande insatser riktade mot denna form av dödligt våld uteblir.

Våld mot kvinnor

Kniv är det vanligaste vapnet vid dödligt våld mot kvinnor³². Ungefär två tredjedelar av det dödliga våldet mot kvinnor sker inom ramen för pågående eller avslutade kärleksrelationer – vilket gör knivbrott till en viktig komponent för arbete mot det dödliga partnervåldet.

Försvagad säkerhet i ungdomsmiljön

Nationella studier påvisar att det är mycket vanligt att ungdomar beväpnar sig med kniv, samt att de bär med sig kniv i offentliga miljöer, så som exempelvis i skolan. Att det förekommer knivar bland elever i skolmiljön (och andra samlingsmiljöer) har både en negativ inverkan på säkerheten i skolan, men också på möjligheten till att skapa en trygg studiemiljö.

Under 2023 har vi på nationell nivå sett hur knivar använts vid ett flertal uppmärksammade mord och mordförsök med anknytning till kriminella nätverk och/eller brott där offer och gärningspersoner varit mycket unga.

³¹ Brottsförebyggande rådet (2023 c)

³² Ibid.

Narkotikabrott

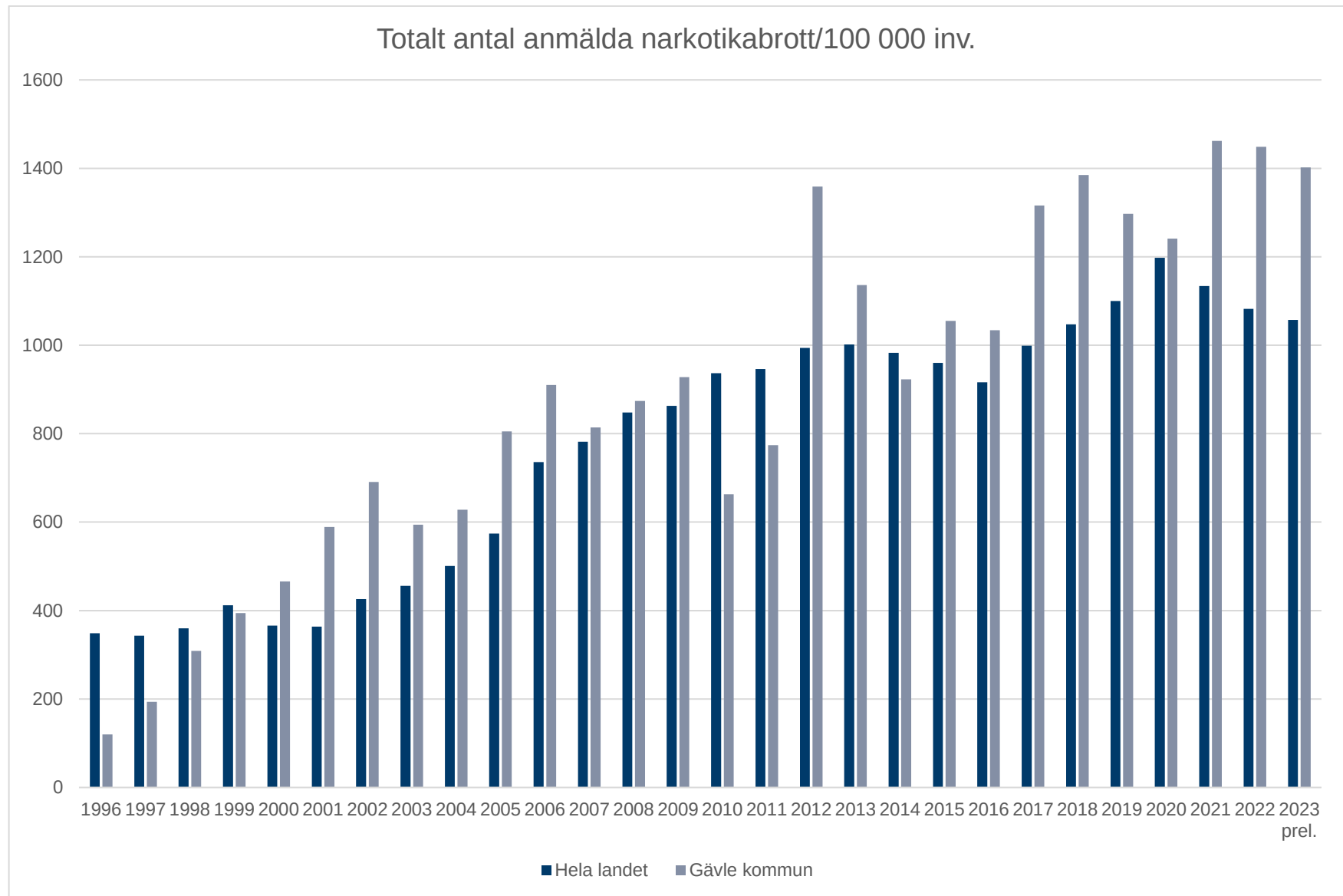
Anmälningssbenägenhet och mörkertal

Narkotikabrott är i stor utsträckning ett spaningsbrott; vilket innebär att de anmälda brotten till majoritet består av ärenden vilka upptäckts av polisen själva. Vid spaningsbrott finns starka samband mellan antal anmälda brott och polisens resursinsatser.

Mörkertalet för narkotikabrott bedöms vara mycket stort.

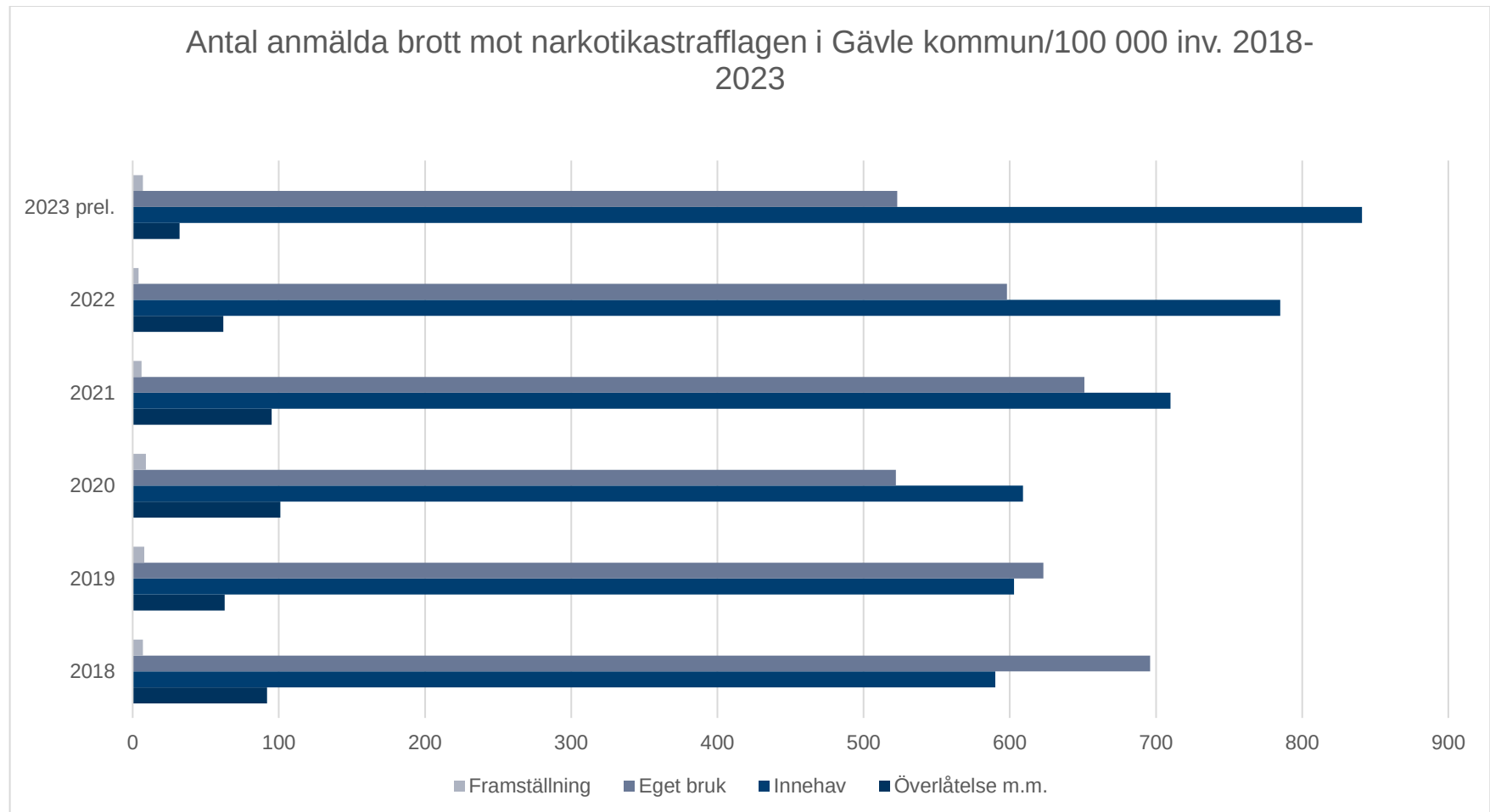
Utveckling över tid

Anmälningssstatistiken tyder på en ökad användning av narkotika över tid, både nationellt och i Gävle kommun. Gävle kommun ligger över sverigesnittet för antal narkotikabrott/ 100 000 invånare.

Fördelning

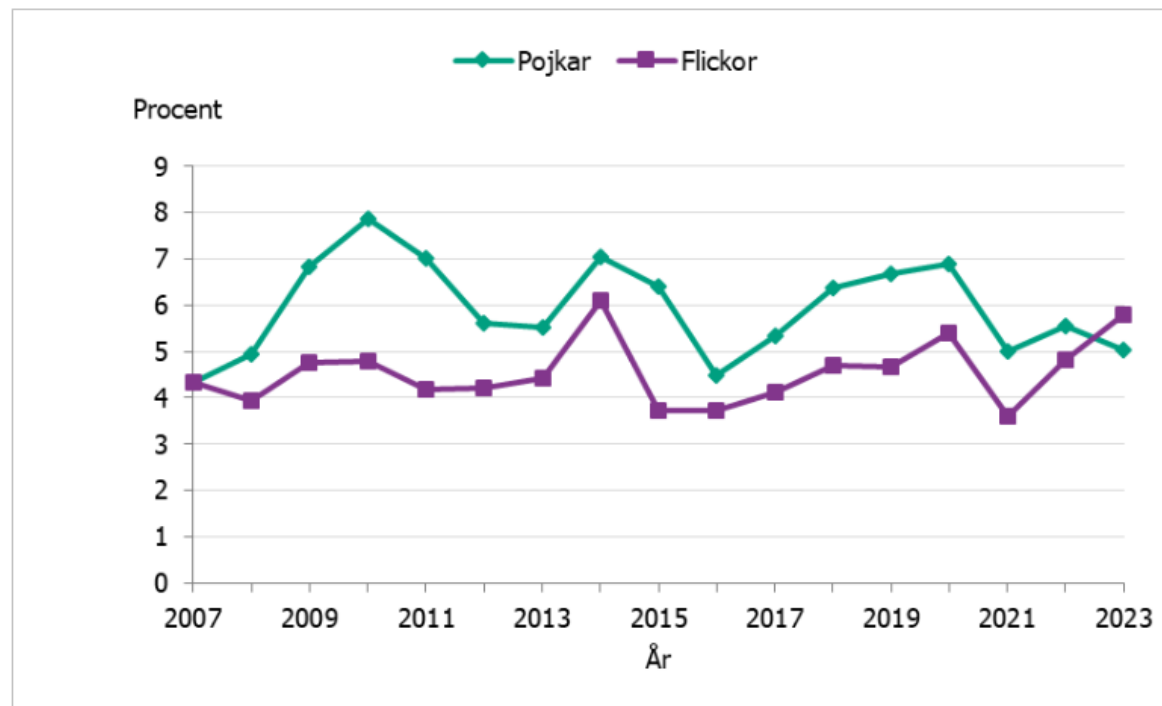
I den lokala statistiken minskar antal fall av eget bruk, medan antal innehav ökar.

Narkotikabruk bland ungdomar nationellt

Mellan 2007–2023 har andelen ungdomar i årskurs 9 som uppgett att de provat någon drog under de senaste 12 månaderna utgjorts av 4–8 %³³.

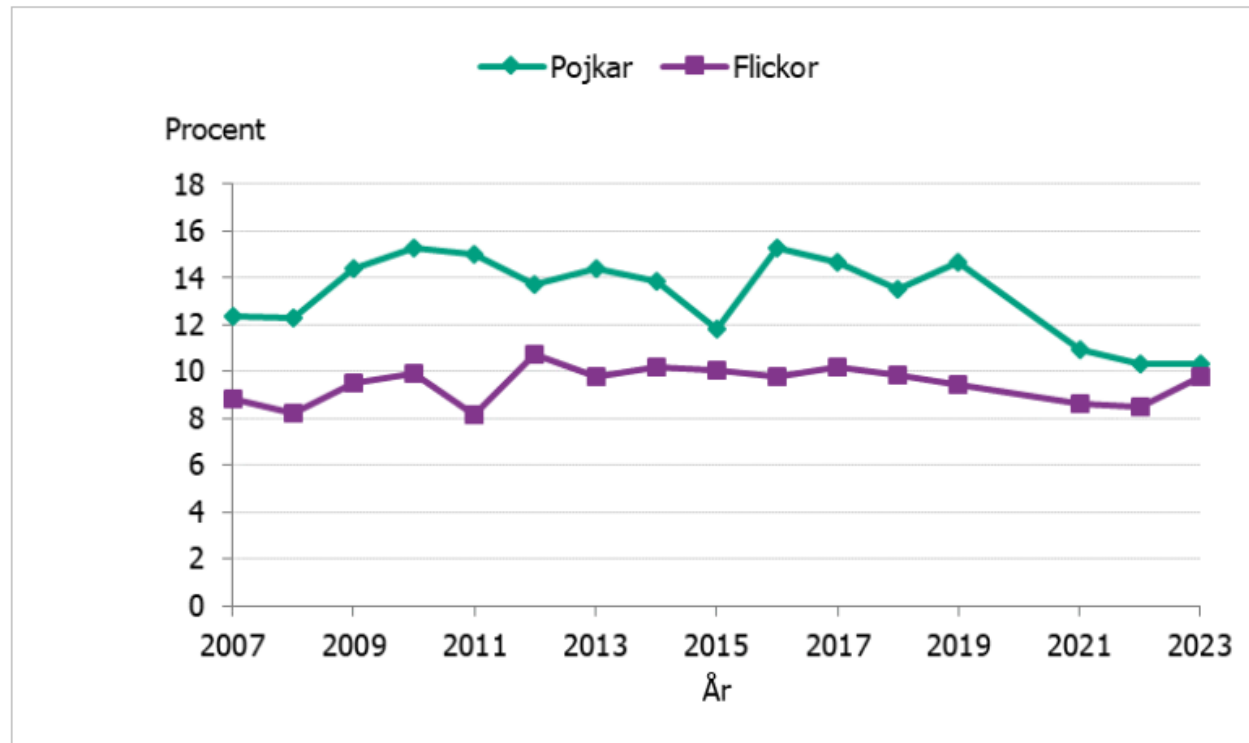
Figur 1. Elever i årskurs 9 som använt narkotika under de senaste 12 månaderna mellan 2007 och 2023.

³³ Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (2023)

Mellan 2007–2023 har andelen ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som uppgett att de provat någon drog under de senaste 12 månaderna utgjorts av 8–16 %³⁴.

Figur 2. Elever i gymnasiets år 2 som använt narkotika under de senaste 12 månaderna mellan 2007 och 2023.

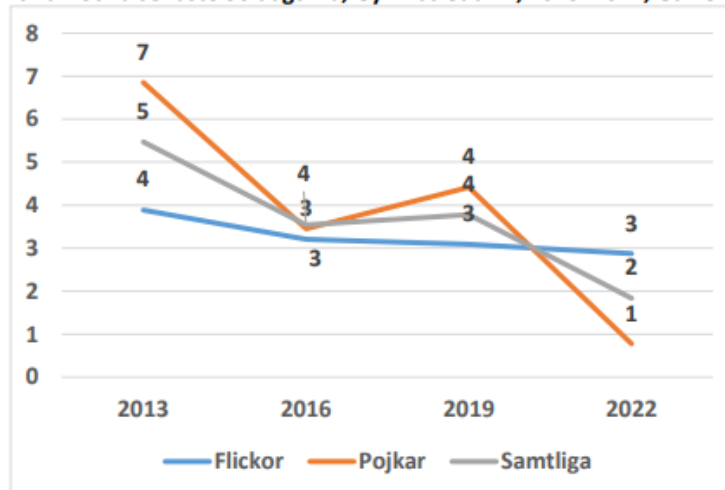
³⁴ Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (2023)

Drogbruk hos ungdomar i Gävle kommun

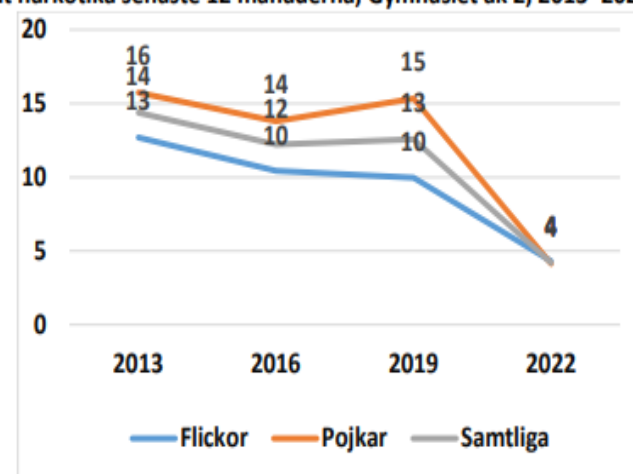
Flertalet självrapporteringsstudier indikerar på ett minskat drogmissbruk bland skolungdomar i Sverige under de senaste åren. I Gävle kommun ser vi en kraftig minskning av drogbruk bland gymnasieelever³⁵. Drogbruket bland ungdomar visar även på minskande nivåer på regionnivå.

Nedan tabeller redovisar självdeklarerat narkotikabruk bland ungdomar i årskurs 2 i gymnasiet i Gävle kommun³⁶.

Använt narkotika senaste 30 dagarna, Gymnasiet åk 2, 2013–2022, Gävle. %.

Använt narkotika senaste 12 månaderna, Gymnasiet åk 2, 2013–2022, Gävle. %.

³⁵ J, Gustavsson, S. Persson (2023)

³⁶ Ibid.

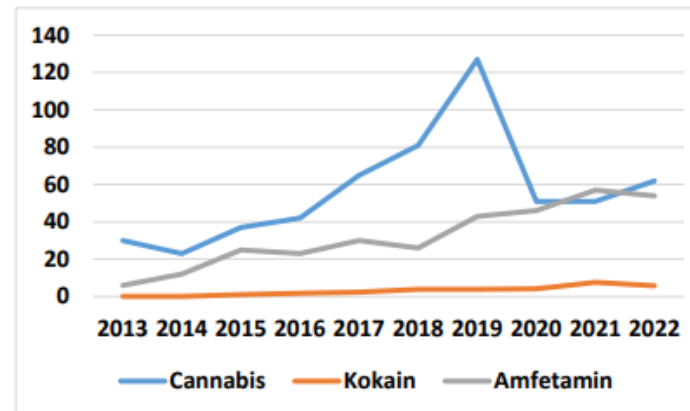
Avloppsmätningar

Cannabis, kokain och amfetamin

Medan de lokala självrapporteringssiffrorna för narkotikabruk hos ungdomar visar på nedåtgående trend, påvisar mätningar i Gävles avloppsvatten en ökande trend för antal uppmätta normaldoser narkotika/100 000 invånare gällande både cannabis, kokain³⁷ och amfetamin³⁸

Årsmedelvärden normaldoser narkotika/1000 invånare 2013–2022 Gävle

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cannabis	30	23	37	42	65	81	127	51	51	62
Kokain	0,1	0,1	1,0	1,8	2,4	3,8	3,8	4,2	7,6	5,8
Amfetamin	6	12	25	23	30	26	43	46	57	54

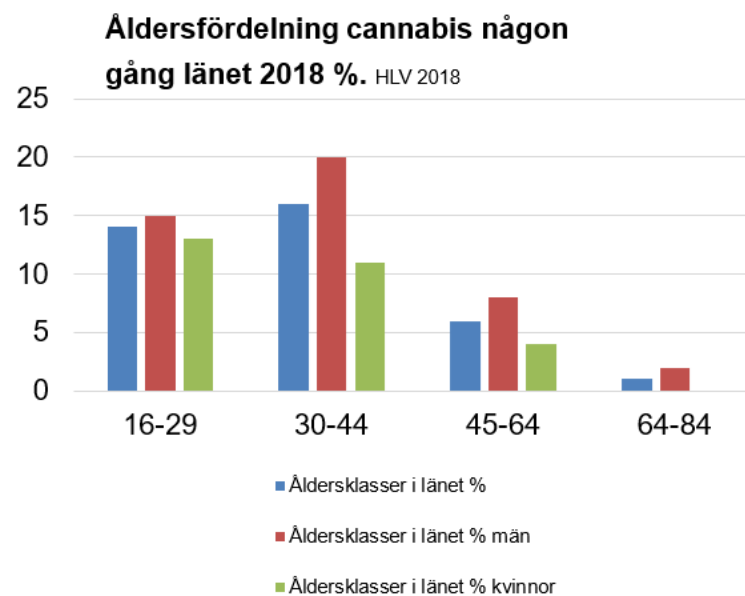

³⁷ Mycket svag ökning sett till antal individer. Gävle kommun påvisar mycket låga doser av kokain

³⁸ Under perioden 2018–2022 har utdelningen av legal amfetamin (exempelvis ADHD-medicin) ökat med 73%, vilket kan antas vara en del av förklaringen till de ökade mängderna amfetamin i avloppsvattnet

Narkotikabruk i olika åldersgrupper

I folkhälsoundersökningen från Folkhälsomyndigheten, genomförd 2018 undersöktes cannabisbruket i Gävleborgs län för invånare i åldrarna 16–84 års ålder³⁹. 14 % av 16–29 åringarna uppgav då att de någon gång använt cannabis. För åldersgruppen 16–29 år var fördelningen relativt jämt mellan flickor/kvinnor och pojkar/män. I åldersgruppen 30–44 år uppgav totalt 16% av de någon gång brukar cannabis. I denna ålderskategori var antalet män kraftigt överrepresenterade bland dem som uppgav att de brukat cannabis.

³⁹ J, Gustavsson, S. Persson (2023)

Tungt missbruk och social utsatthet

Gävle kommun har en problematik med social utsatthet kopplad till narkotikamissbruk. I kommunen finns flertalet individer vilka på grund av sin missbruksproblematik saknar bostad, sysselsättning och arbete. Bland kommunens missbrukare med beroendesjukdom har amfetamin länge varit den absolut mest dominerande drogen, men under senare tid har förekomst av olika former av opioider och syntetiska droger blivit allt vanligare. Det finns även indikationer på att amfetaminet som finns tillgängligt på narkotikamarknaden idag i tillverkningsprocessen blandas samman med andra starkt beroendeframkallande preparat, så som exempel Fentanyl, i syfte att skynda på beroendeprocessen hos den som brukar drogen.

Inom sjukvården syns en ökning av antal personer som söker sig till LARO (Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende) för behandling av narkotikamissbruk. Sjukvårdens bedömning är dock att antalet personer som missbrukar inte har ökat, utan att förändringen orsakats av att en blandning av nya preparat på marknaden vilka orsakar snabbare och svårare missbruksförlopp. De nya preparat som nu syns på marknaden ger snabbt livslånga skador, både fysiskt och mentalt.

Samhälleliga konsekvenser av narkotikabrott

Inkomstkälla för kriminella nätverk och motiv bakom dödligt våld

Narkotikaförsäljning är en av de vanligaste inkomstkällorna för kriminella nätverk. Narkotikaförsäljningen, och narkotikamarknaden i stort, spelar ofta en avgörande roll i många av de nätverkskonflikter när grovt och dödligt våld förekommer.

Ingångsbrott till grövre brottslighet

Narkotikaförsäljning är ofta ett ingångsbrott för ungdomar på väg in i grövre brottslighet. Narkotikahandeln spelar en central roll i rekryteringen av unga personer in i kriminella sammanhang.

Ekonomiska konsekvenser

År 2020 beräknade Folkhälsomyndigheten att användningen av narkotika kostade det svenska samhället 38,5 miljarder kronor.

Ökad brottslighet

När människor berusar sig ökar risken för att brott ska begås. Narkotikabruk har en ökande effekt på många brottskategorier – så som skadegörelse, trafikbrott, stölder och annat.

Ökad våldsbenägenhet

Många narkotikapreparat ökar risken för att den som brukar drogen agerar våldsamt. Narkotikamissbruk bedöms öka risken för förekomsten av våld, bland annat för våld i nära relationer, men också för våld i offentliga miljöer.

Kriminalitet, hemlöshet och prostitution

Vid tyngre missbruk blir kriminella handlingar ofta en av få valmöjligheter för att möjliggöra en finansiering av de droger som missbrukaren är beroende av. Även prostitution ett vanligt tillvägagångssätt för att finansiera droger, särskilt för kvinnor i tungt missbruk.

Långt gången, och allvarlig missbruksproblematik, är vanligt förekommande orsaker till hemlöshet.

Psykisk ohälsa

Narkotikamissbruk går inte sällan hand i hand med psykologiska besvär och sjukdomar. Ett obehandlat missbruk försvårar vård av den psykiska ohälsan, och riskerar förvärra det psykiska måendet ytterligare. För den som lever med samsjuklighet av psykisk sjukdom och beroendesjukdom blir de personliga utmaningarna stora – och möjligheterna till att leva ett laglydigt liv små.

Rekryteringsbas för den organiserade brottsligheten

Drogbruk och drogförsäljning spelar en central roll i rekryteringen av unga personer in i kriminella sammanhang. Personer som lever i social utsatthet och eget narkotikamissbruk, är i Gävle kommun en identifierat särskilt utsatt grupp för att nyttjas i kriminella syften av den organiserade nätverksbrottsligheten. Det kan handla både om frivilliga uppdrag, men också om tvång – exempelvis via falska skuldsättningar.

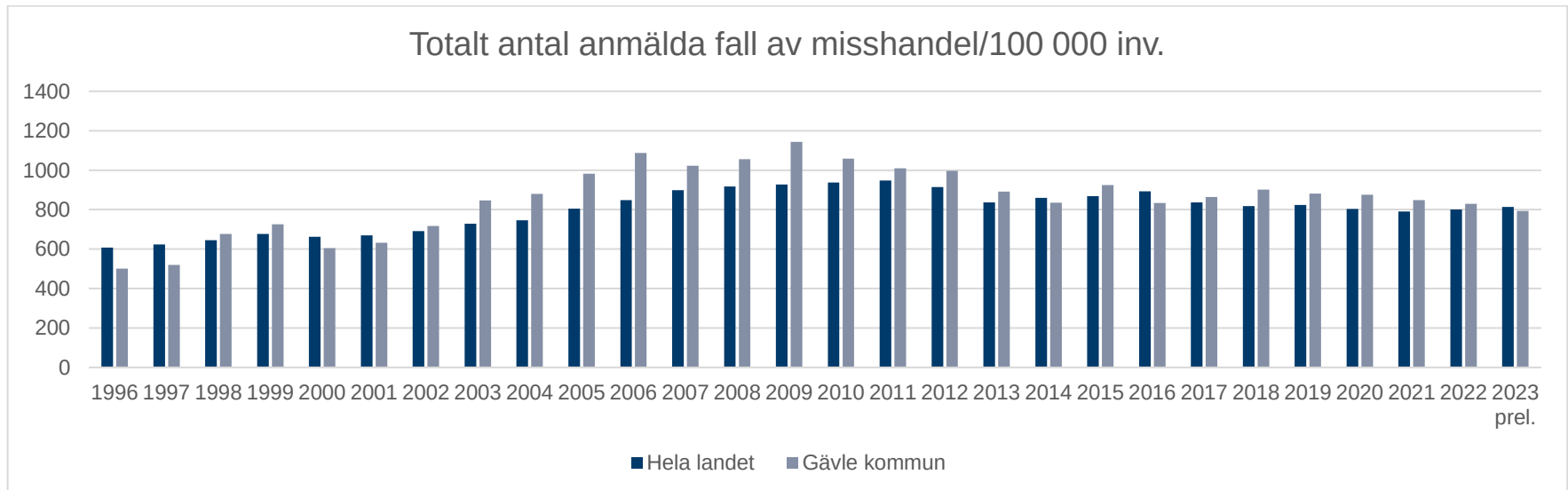
Misshandel

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

Misshandel förekommer i många olika kontexter, och anmälningssbenägenheten skiljer sig stort dem emellan. Generellt innebär en nära relation med den som utsätter offret för brott en markant minskad anmälningssbenägenhet. Våldsbrott som sker i inomhusmiljö anmäls vidare i mindre utsträckning än våld som sker i utomhusmiljö, bland annat för att våld som sker i inomhusmiljö generellt bevitnas av färre potentiella anmälare än våld som sker utomhus i offentliga miljöer.

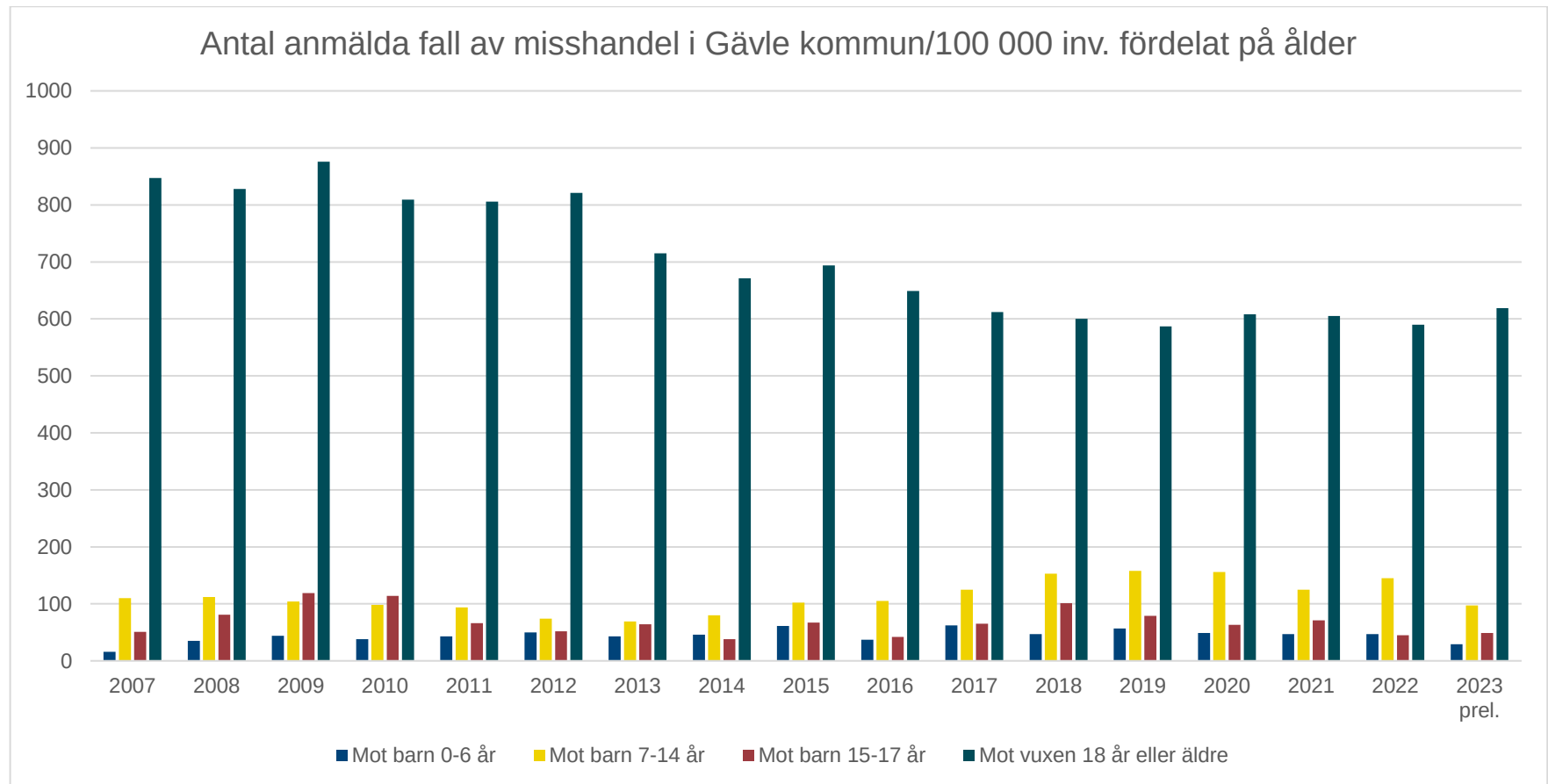
Utveckling över tid

Gävle kommun följer sverigekurvan mycket väl när det kommer till antal anmälda fall av misshandel. Liksom för landet i stort, kan vi se ett ökat antal misshandelsfall under 2007–2012, med en efterföljande stabilisering under senare år.

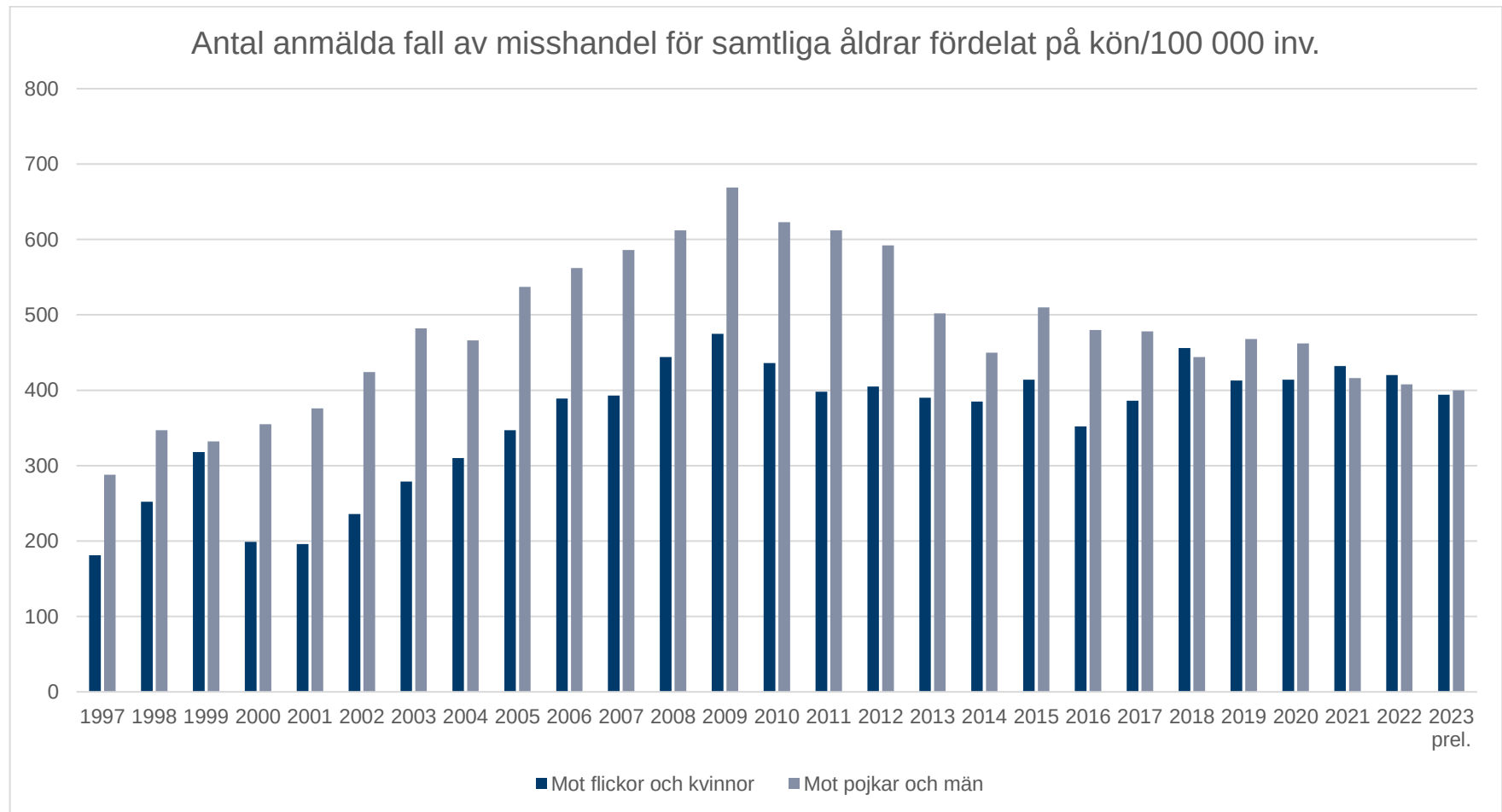
Åldersfördelning

Majoriteten av de anmälningar som inkommer om misshandel berör vuxna brottsoffer. Antal misshandelsfall där offret är ett omyndigt barn ökar i antal ju äldre barn det gäller. En förklaring till ett mycket lågt antal anmälningar för små barn är att de saknar möjlighet att själva förstå och anmäla det våld de utsätts för.

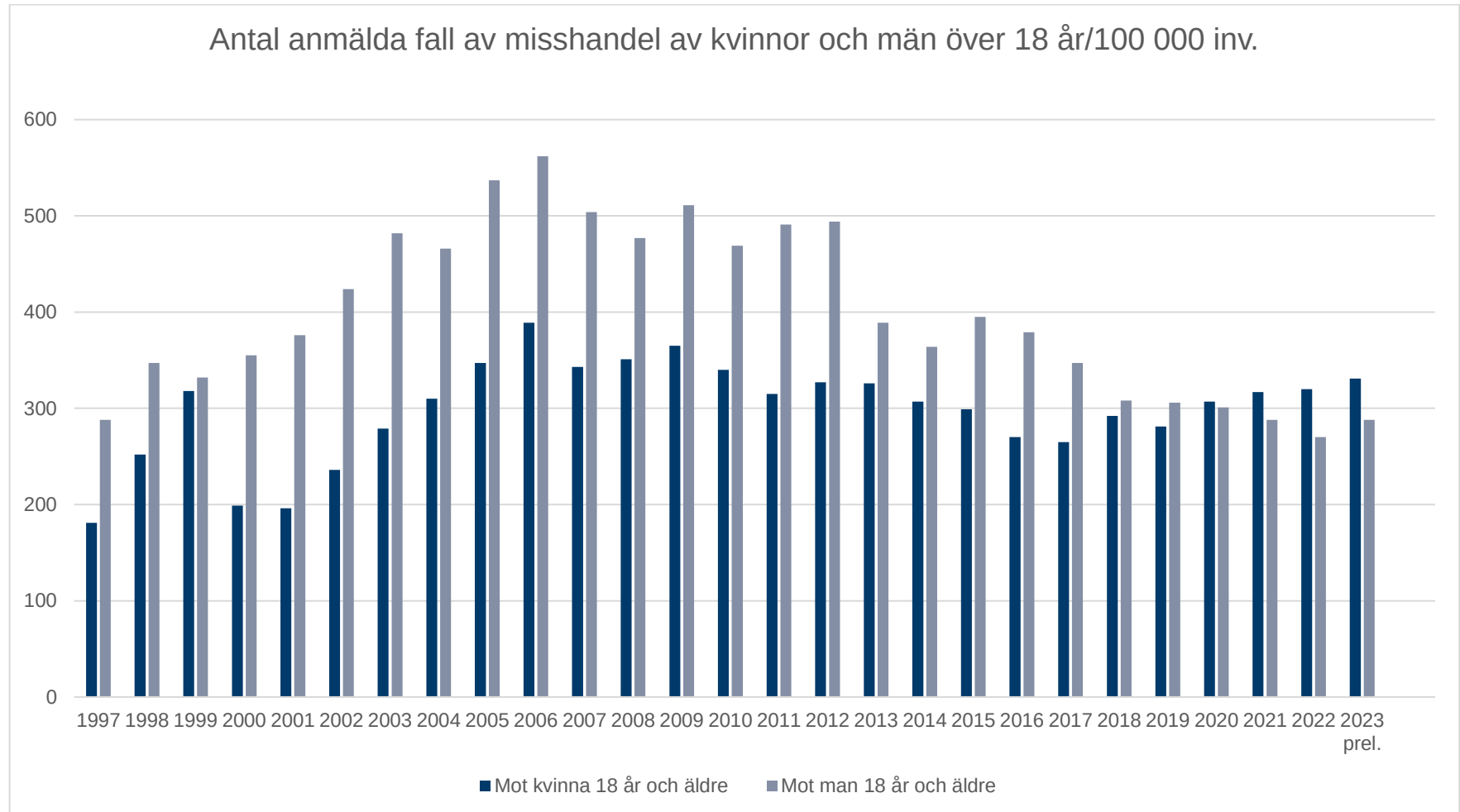

Könsfördelning

Över tid har den anmälda utsattheten för misshandel varit högre bland män än bland kvinnor. Sedan 2018 är antalet anmälda misshandelsfall dock mycket jämnt fördelat mellan könen.

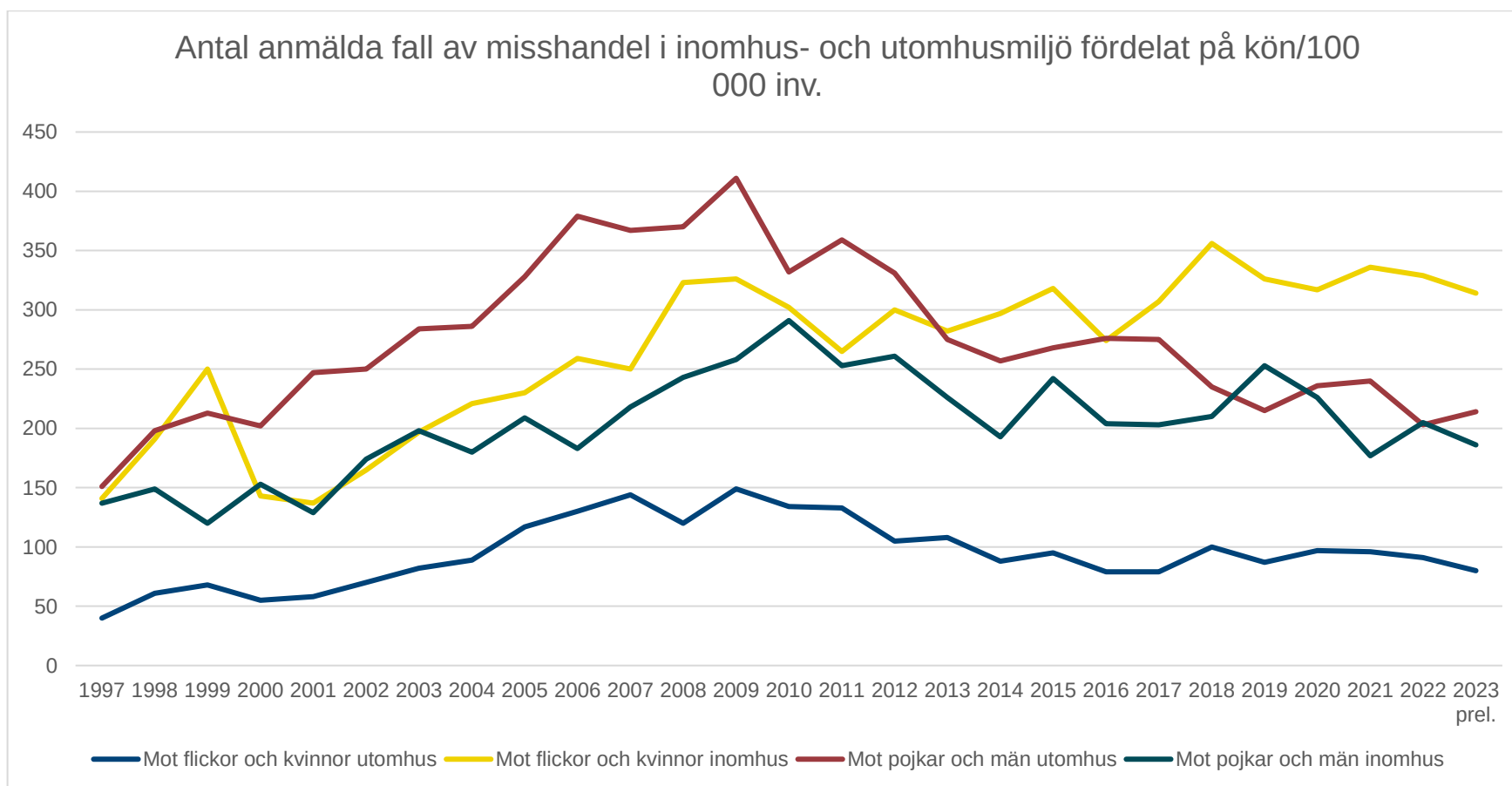

När det gäller antal anmälda fall av misshandel där offret är 18 år eller äldre är det sedan några år tillbaka fler kvinnor som anmäler att de utsatts för misshandel än män.

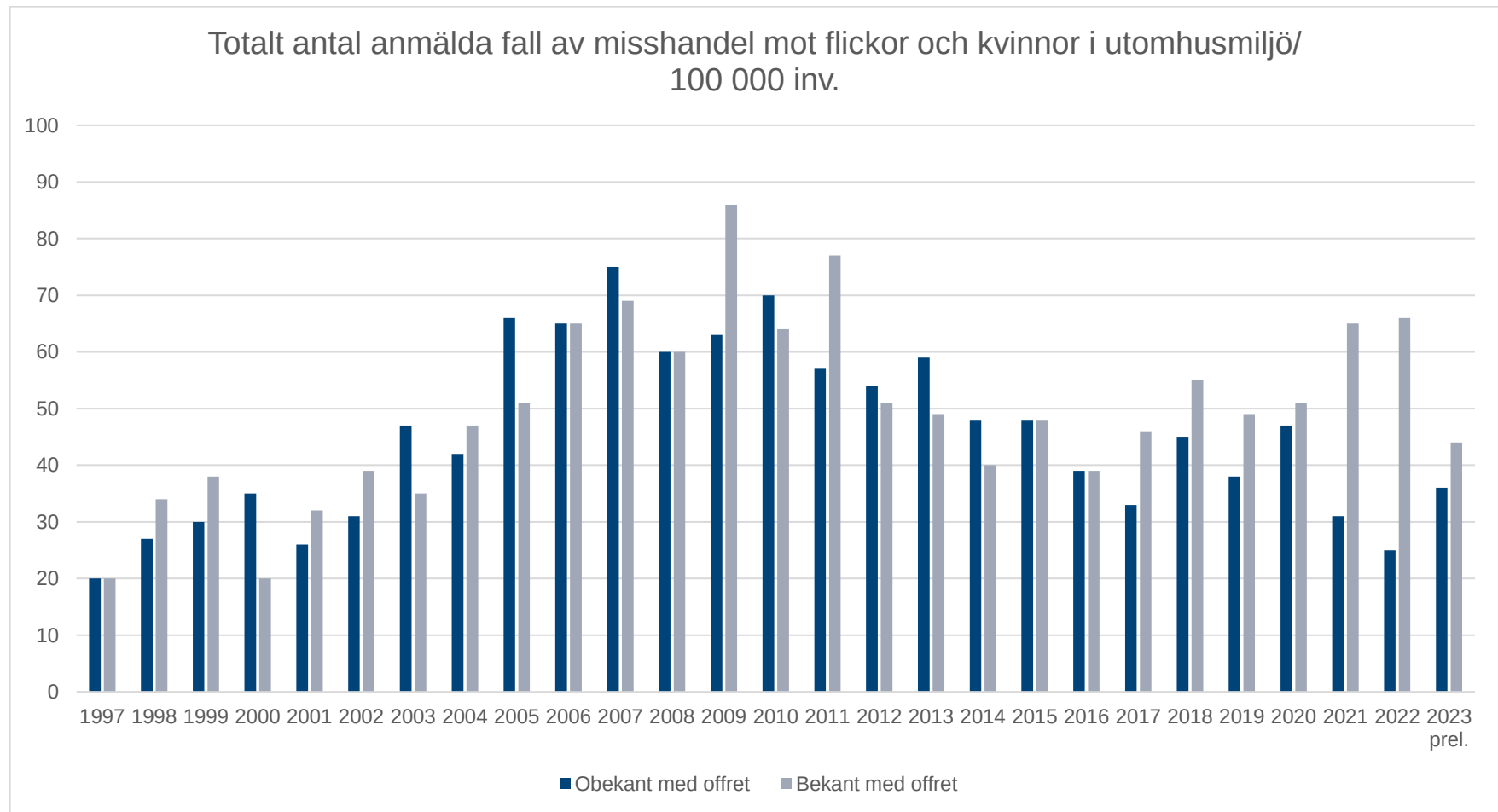
Plats för utsatthet

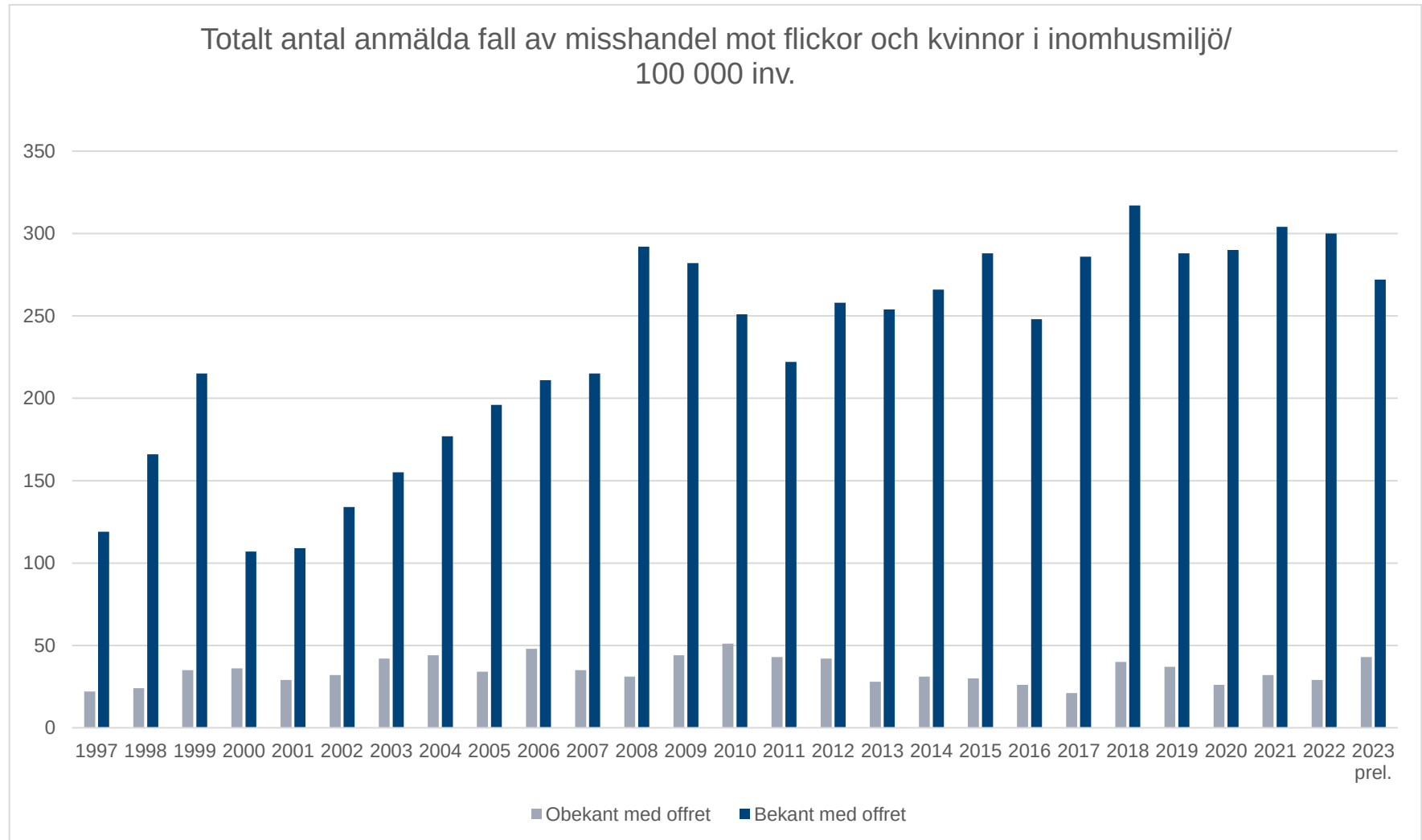
Över tid har pojkar och män som utsatts för misshandel i utomhusmiljö varit den vanligast förekommande kategorin av misshandelsfall i Gävle kommun. År 2013 vände tidigare trend, och den vanligaste kategorin av utsatta har sedan dess varit flickor och kvinnor som utsätts i inomhusmiljö.

Kvinnors och flickors utsatthet för misshandel i Gävle kommun

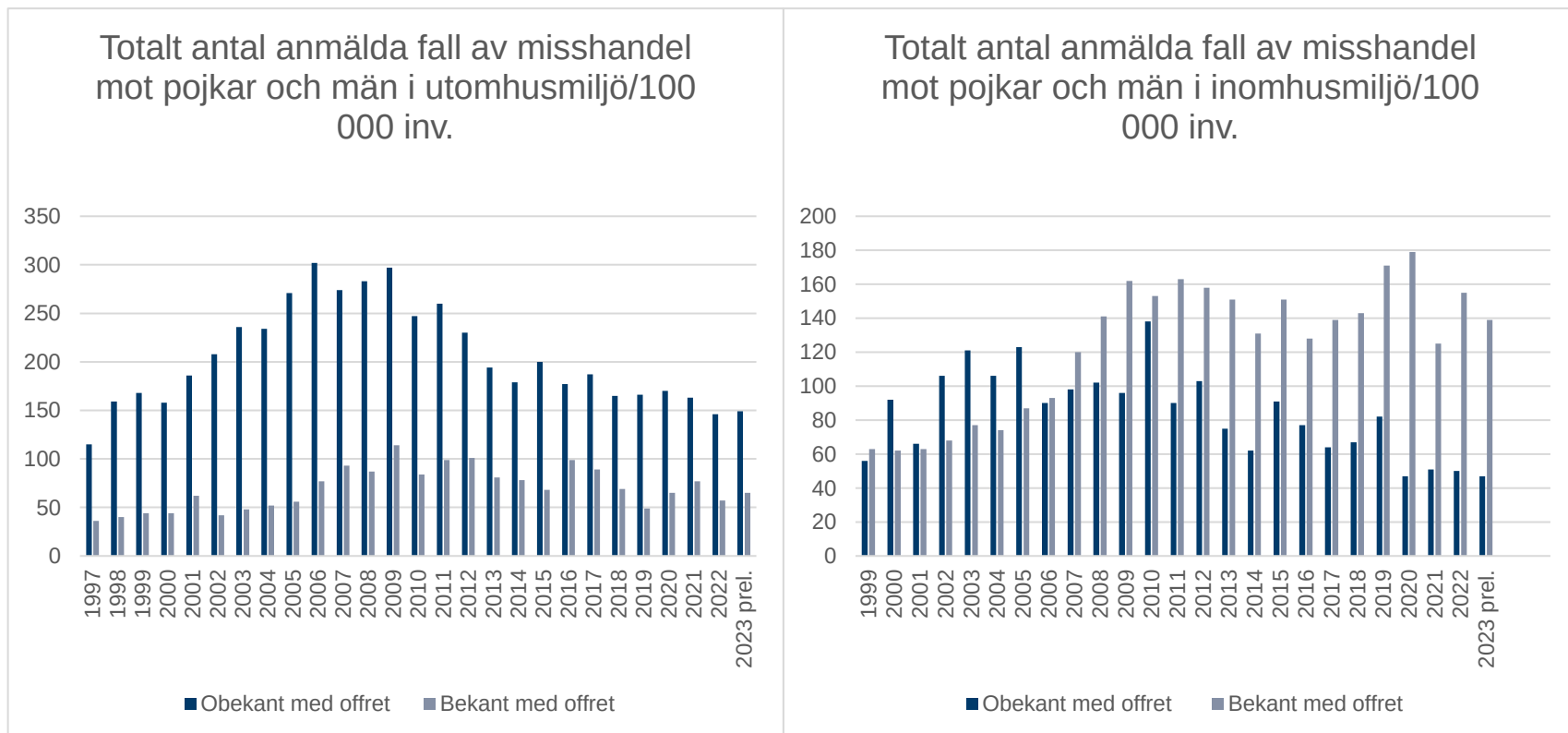
Kvinnor utsätts i störst utsträckning för misshandel i inomhusmiljö av en gärningsperson de är bekanta med. Minst utsatta är kvinnor för misshandel inomhus då de är obekanta med gärningspersonen.

Mäns och pojkars utsatthet för misshandel i Gävle kommun

Män utsätts relativt jämnfördelat för misshandel i både inomhus- och utomhusmiljö. Sett ur ett längre tidsperspektiv har antal anmälda fall av misshandel i inomhusmiljö där offret och gärningsperson är bekanta med varandra ökat markant. Antal anmälningar där offer och gärningsperson inte är bekanta med varandra följer inte samma utvecklingskurva, utan har i stället varit relativt stabil sedan 2000-talets början. Beträffande misshandel i utomhusmiljö påvisas en mer ojämn kurva – både beträffande utsatthet orsakad av bekant och obekant gärningsperson.

Samhälleliga konsekvenser av misshandel

Ekonomiska konsekvenser

Misshandelvåld förekommer i många olika former, och i många olika forum – det är därför svårt att göra en beräkning av den totala kostnaden våldet för med sig. En generell beräkning är att varje misshandel kostar samhället mellan 1000 000-1500 0000 kronor⁴⁰.

Misshandel i offentliga miljöer

Misshandel i utomhusmiljö kretsar i stor utsträckning kring krog- och nöjesliv. Att våld förekommer i en miljö som i grunden finns till i socialt underhållningssyfte minskar både säkerhetsläget och möjligheter för allmänheten att uppleva miljön som trygg och lockande.

Våld i nära relationer

14 % av Sveriges kvinnor över 18 år har någon gång utsatts för våld av en partner, av dessa utsattes 20 % för upprepat och systematiskt våld⁴¹. Att utsättas för våld av en närstående orsakar svåra skador, ofta av både fysisk och psykisk karaktär. Kvinnor som lever i våldsamma relationer har ofta mycket svårt att lämna relationen. Att lämna en våldsam relation innebär en ökad risk för att kvinnan utsätts för eskalerande våld. Risken för våld med dödlig utgång ökar också markant i samband med ett uppbrott.

Konsekvenserna för att utsättas för våld i nära relation är mycket stora – både för den som utsätts, och för samhället i stort. För den som utsätts för denna form av brott innebär utsattheten ofta både långsiktiga och kortsiktiga skador, både av psykisk och fysisk karaktär.

⁴⁰ Svenskt näringsliv (2020)

⁴¹ Uppsala universitet, Nationellt centrum för kvinnofrid (2014)

För samhället innebär det ett hinder för jämställdhetsutvecklingen, och har exempelvis en mycket negativ inverkan på både folkhälsan och kvinnors ställning på arbetsmarknaden⁴².

Våld i hem med barn

Ungefär 210 000 barn i Sverige lever i hem där det förekommer våld i någon form⁴³. Ungefär 20 % av de barn som bevittnat våld i hemmet, har också själv utsatts för våld av en eller båda föräldrarna⁴⁴. Statistiskt sätt innebär det att det i Gävle kommun finns ungefär 2100 barn som lever i hushåll där våld förekommer mellan de vuxna i familjen, och att över 400 av dessa också själva utsätts för våld.

Att som barn bevittna våld mellan sina föräldrar är en komplex och mycket svår form av brottsutsatthet som många gånger orsakar både psykiska och fysiska problem. Barn som lever i hem med våld upplever ofta en stark otrygghet och bär på starka känslor av oro.

⁴²Socialstyrelsen (2023)

⁴³Brottsförebyggande rådet (2014)

⁴⁴Uppsala universitet, Nationellt centrum för kvinnofrid (2014)

Sexualbrott

Anmälningssbenägenhet och mörkertal

Anmälningssbenägenheten för sexualbrott bedöms vara låg, och mörkertalet mycket stort. I nationella trygghetsundersökningen 2022 uppgav 7,4 % av kvinnorna och 1,2 % av männen i Sverige att de utsatts för sexualbrott under det senaste året. I skolundersökningen om brott 2021⁴⁵ uppgav 23,6 % av flickorna och 6,3 % av pojkarna att de utsatts för någon form av sexualbrott under de senaste 12 månaderna. Sexualbrott förekommer i många olika kontexter, och anmälningssbenägenheten skiljer sig stort dem emellan. Generellt innebär en nära relation med den som utsätter offret för brott en markant minskad anmälningssbenägenhet.

Ändringar i lagstiftningen

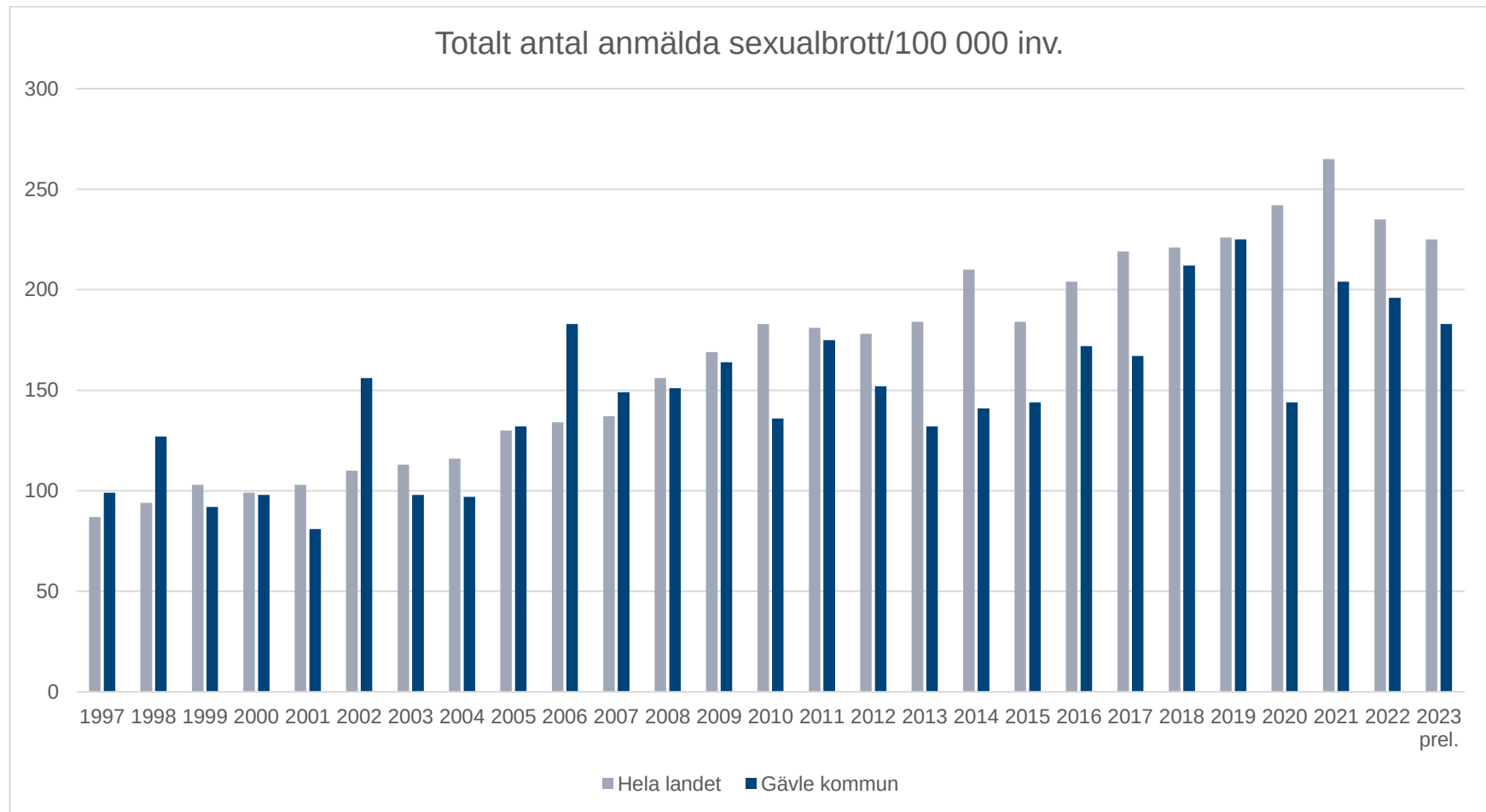
Under de senaste 20 åren visar statistiken på en stor ökning av antal anmälda sexualbrott. Under denna period har ändringar genomförts i sexualbrottslagstiftningen. Förändringarna innebär att fler handlingar idag klassas som sexualbrott än tidigare, vilket beräknas vara en stor bidragande faktor till de ökade antal anmälningarna. År 2018 infördes exempelvis samtyckeslagen, vilket är en avgörande anledning till en ytterligare ökad anmälningssstatistik.

Under de senaste 20 åren har även samhällsdiskursen om sexualbrott förändrats, vilket bedöms ha ökat anmälningssbenägenheten hos sexualbrottsoffer. Ändock beräknar Brottsförebyggande rådet att endast 2 av 10 sexualbrott anmäls – vilket ger ett 80-procentligt mörkertal.

⁴⁵ Framtagen av Brottsförebyggande rådet, 2022

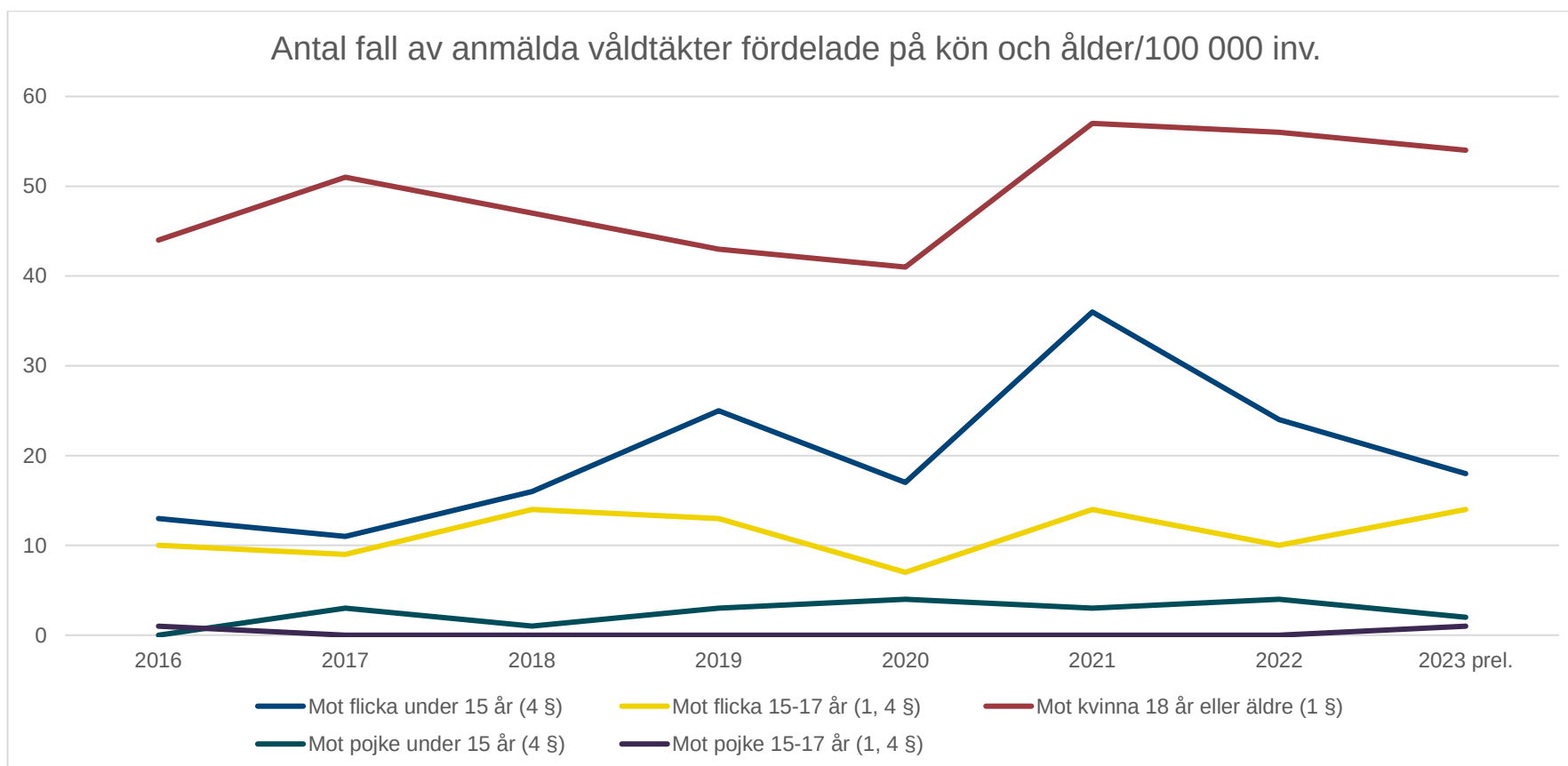
Utveckling över tid

Statistiken över antal anmälda brott påvisar en stor ökning av antal anmälda sexualbrott, både i Gävle kommun och i landet i stort. Gävle kommun ligger under sverigesnittet för antal anmälda sexualbrott.

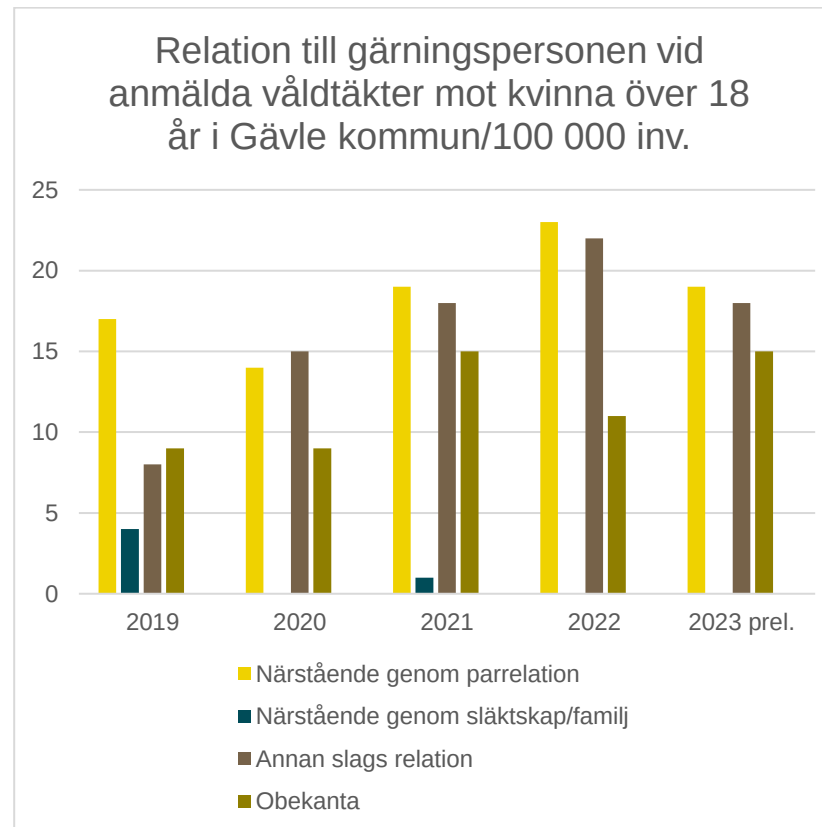
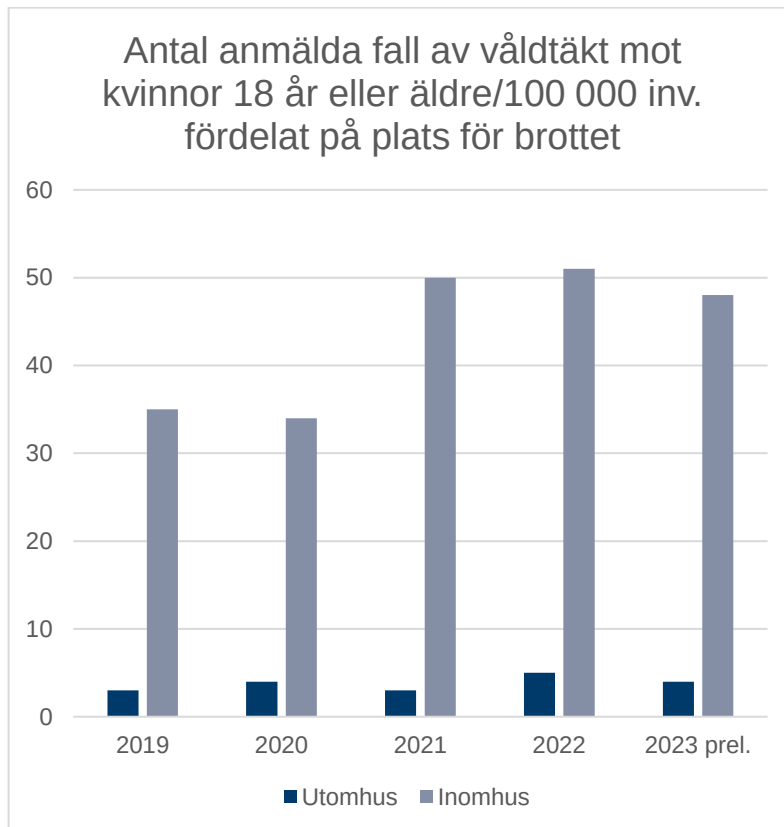
Utsatthet för våldtäkt fördelat på kön och ålder

Kvinnor över 18 år är starkt överrepresenterade som brottsoffer i sexualbrottsstatistiken. Därefter följer anmälningar om sexualbrott mot flickor under 15 år och därefter mot flickor 15-17 år. Antal anmälda sexualbrott mot pojkar och män är mycket låga för samtliga ålderskategorier.

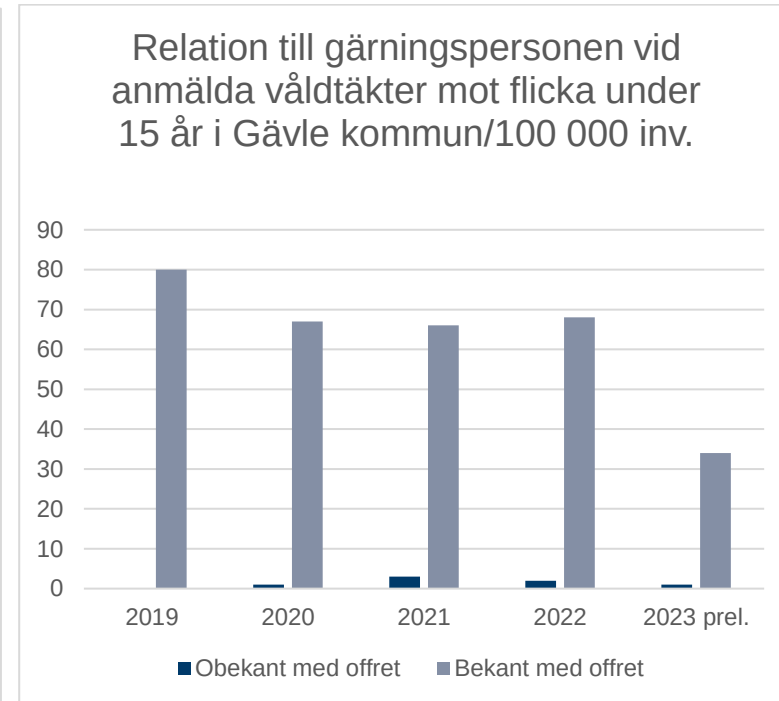
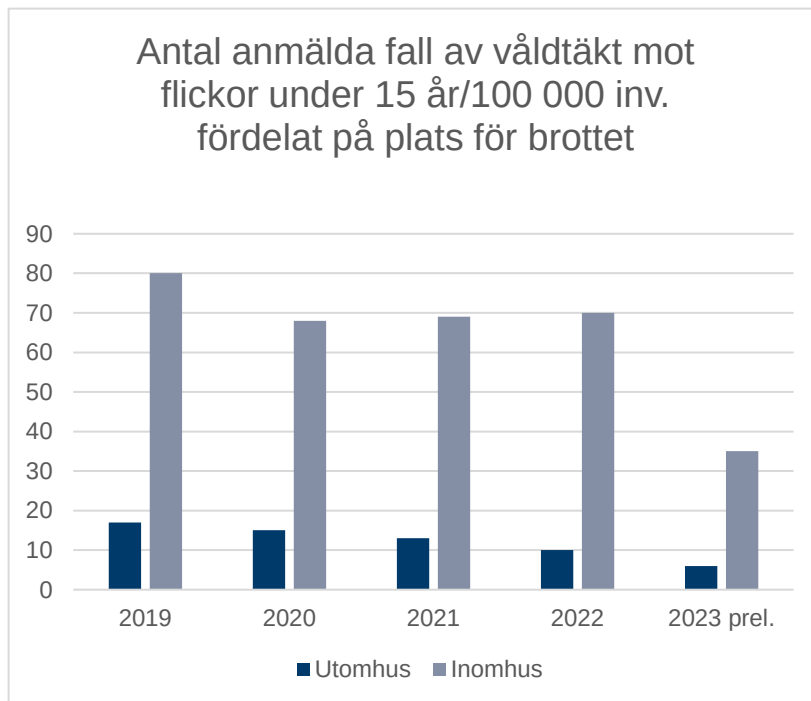
Våldtäkt mot kvinnor 18 år eller äldre

Bland de våldtäkter som anmäls där offret är kvinna och 18 år eller äldre sker de allra flesta anmälda sexualbrotten i inomhusmiljö. Gärningspersonen är oftast en partner eller har en annan form av relation med brottsoffret.

Våldtäkt mot flickor 15 år eller yngre

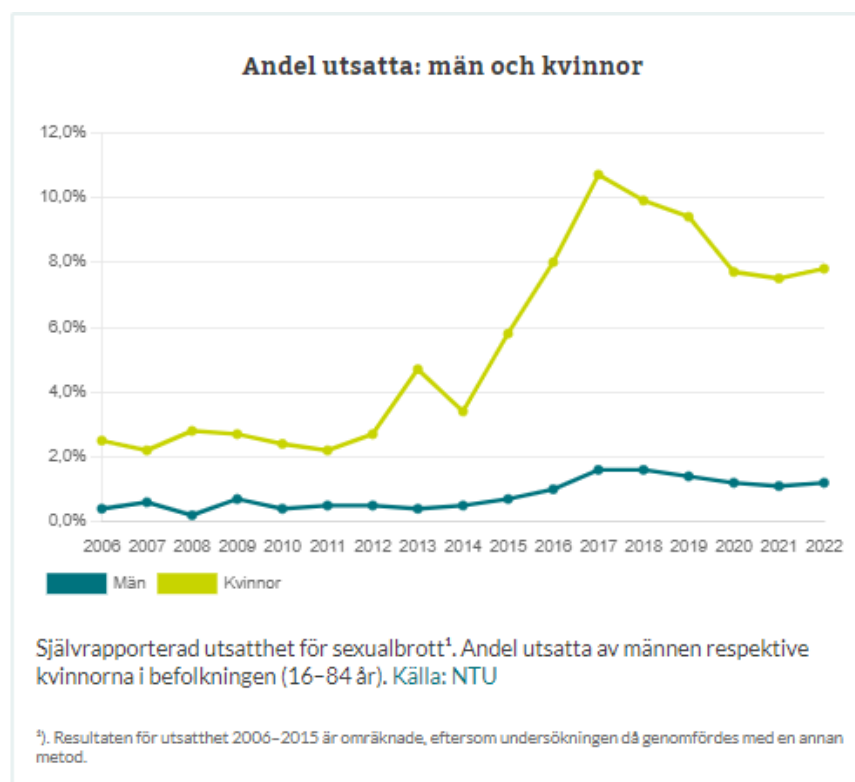
Bland de våldtäkter som anmäls där offret är en flicka som är 15 år eller yngre sker de allra flesta i anmälda sexualbrotten i inomhusmiljö och flickan är i nästan samtliga fall bekant med gärningspersonen.

Våldtäkt mot pojkar och män

De fall av sexualbrott som anmäls där målsägande är en pojke eller man är mycket få i kommunen. Nationell forskning pekar på att anmälningsbenägenheten hos män som utsatts för sexualbrott är mycket liten, och att mörkertalet därför bör bedömas vara stort.

I nationella trygghetsmätningen (NTU) uppgger 1,2 % av männen (16–84 år) att de utsatts för sexualbrott under år 2022. Av de män som uppgav att de utsatts för sexualbrott var majoriteten i åldrarna 20–34 år gamla.

I skolundersökningen om brott 2021 (BRÅ), vilken vänder sig till skolelever i årskurs nio, uppgav 6,3 % av pojkarna att de utsatts för sexualbrott under de senaste 12 månaderna. Majoriteten av pojkarna uppger att det rör sig om upprepade fysiska sexuella kränkningar. 80 % av pojkarna uppger att brotten ägt rum i skolmiljö. 2,5 % av killarna uppger att de polisanmält det brott de utsatts för. 1,6 % uppger att brottet handlat om sexuell handling genom tvång⁴⁶.

Sexualbrott på nätet

Många sexualbrott sker på nätet, där barn är särskilt utsatta brottsoffer⁴⁷. Vanliga former av sexualbrott via nätet är grooming⁴⁸, köp av sexuella tjänster (exempelvis sexuella bilder och/eller filmer), delning av sexuella bilder utan samtycke, barnpornografiska brott, och spridning av bilder och filmer av sexuell karaktär utan brottsoffrets samtycke.

Den som utsätts för sexualbrott över nätet utsätts ofta vid upprepade tillfällen, och förövaren har möjlighet att via digitala kanaler kontakta brottsoffret dygnet runt – oavsett var brottsoffret befinner sig⁴⁹. Vidare är det vanligt att denna form av brott utgörs av stora mängder hot och tvång där metoder för att skrämja och kontrollera brottsoffret tillämpas.

⁴⁶Brottsoffermyndigheten (2022)

⁴⁷Polismyndigheten (2024 c)

⁴⁸ Brottslig handling där vuxna tar kontakt med barn och unga på nätet i sexuella syften

⁴⁹ Brottsoffermyndigheten (okänt år)

Samhälleliga konsekvenser av sexualbrott

Ekonomiska konsekvenser

Det finns inga tillförlitliga siffror för vad ett sexualbrott kan sägas kosta samhället. På ett övergripande plan görs dock bedömningen att sexualbrott är mycket dyra för samhället, både direkt och indirekt.

Fysiska och psykiska skador hos brottsoffret

Olika sexualbrott orsakar olika konsekvenser, och det finns många sätt ett offer för sexualbrott kan reagera på. Bland annat påverkas reaktionerna av personliga faktorer, tidigare erfarenheter, vilken form av sexualbrott som offret utsätts för, samt vilken relation brottsoffret har till gärningspersonen/personerna.

Generellt är det dock vanligt att sexualbrott orsakar både fysiska och psykiska skador för brottsoffret. En vanlig konsekvens för den som utsätts för sexualbrott är suicidtankar och suicidala handlingar⁵⁰.

Otrygghet rädsla, och begränsningar i kvinnors rörelsefrihet

Rädsla för att utsättas för sexualbrott har en stark inverkan på kvinnors trygghetskänslor i den offentliga miljön⁵¹.

⁵⁰Karolinska institutet (2020)

⁵¹ Nationella trygghetsundersökningen (2023)

Otrygghet och oro för brott i Gävle kommun

Det brottsförebyggande arbete har under de senaste åren tenderat att i allt större utsträckning sammanföras med trygghetsfrämjande arbete. Att brottsförebyggande arbete och arbete med att skapa trygghet idag beaktas som ett gemensamt fält har sannolikt påverkats av hur både media, och samhället i stort framställer otrygghet som någonting direkt relaterat till frågor om brott och brottsrelaterade risker.

I realiteten är trygghet/otrygghet den känsla som uppstår när en individ gör en subjektiv tolkning av den egna säkerheten. Denna tolkning kan ske både medvetet och omedvetet, och påverkas av flertalet inre och yttre faktorer. Vår benägenhet att känna oss trygga påverkas bland annat av våra tidigare erfarenheter och upplevelser, vår självbild, våra personliga förutsättningar – men också av medierapporteringar och rådande samhällsdiskurser. Upplevelsen av trygghet är, liksom synen på vad som är brottsligt, socialt konstruerad. I varje samhälle finns sociala konstruktioner som skapar en uppfattning av hur trygga eller otrygga människor bör känna sig. Dessa konstruktioner kan se olika ut för olika grupper av människor, och är många gånger föränderliga över tid.

Trygghetens subjektivitet är en central anledning till att den faktiska utsattheten för brott och känslor av otrygghet, sällan samspelar med varandra. Många gånger är den allmänna oron för att utsättas för brott som störst gällande de brottskategorier där den reella faran för att utsättas är som lägst, och vice versa.

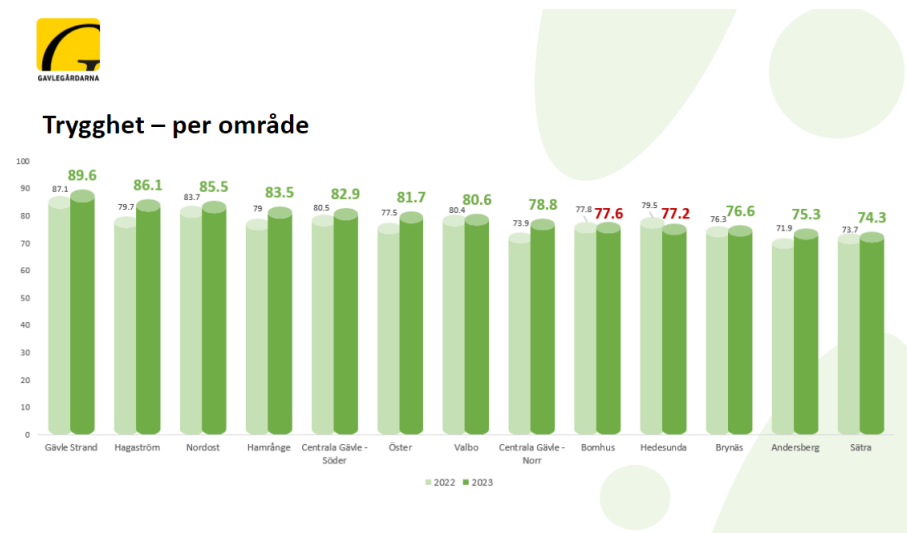
Oro för brott i Gävle kommun

I nationella trygghetsundersökningen 2022 uppgav 30 % av de svarande för Gävle kommun att de under senaste året valt en annan väg eller annat färdssätt i rädsla för att utsättas för brott. 14 % har avstått från en aktivitet i rädsla för att utsättas för brott, medan 7 % upplever att oron för att utsättas för brott har en negativ inverkan på livskvaliteten i stor utsträckning.

83 % av Gävle kommuns invånare har en uppfattning om att brottsligheten i samhället ökar (kraftigt/något)⁵². 52 % av Gävle kommuns invånare upplever en stor oro för brottsligheten i samhället⁵³.

Otrygghet/trygghet i bostadsområden

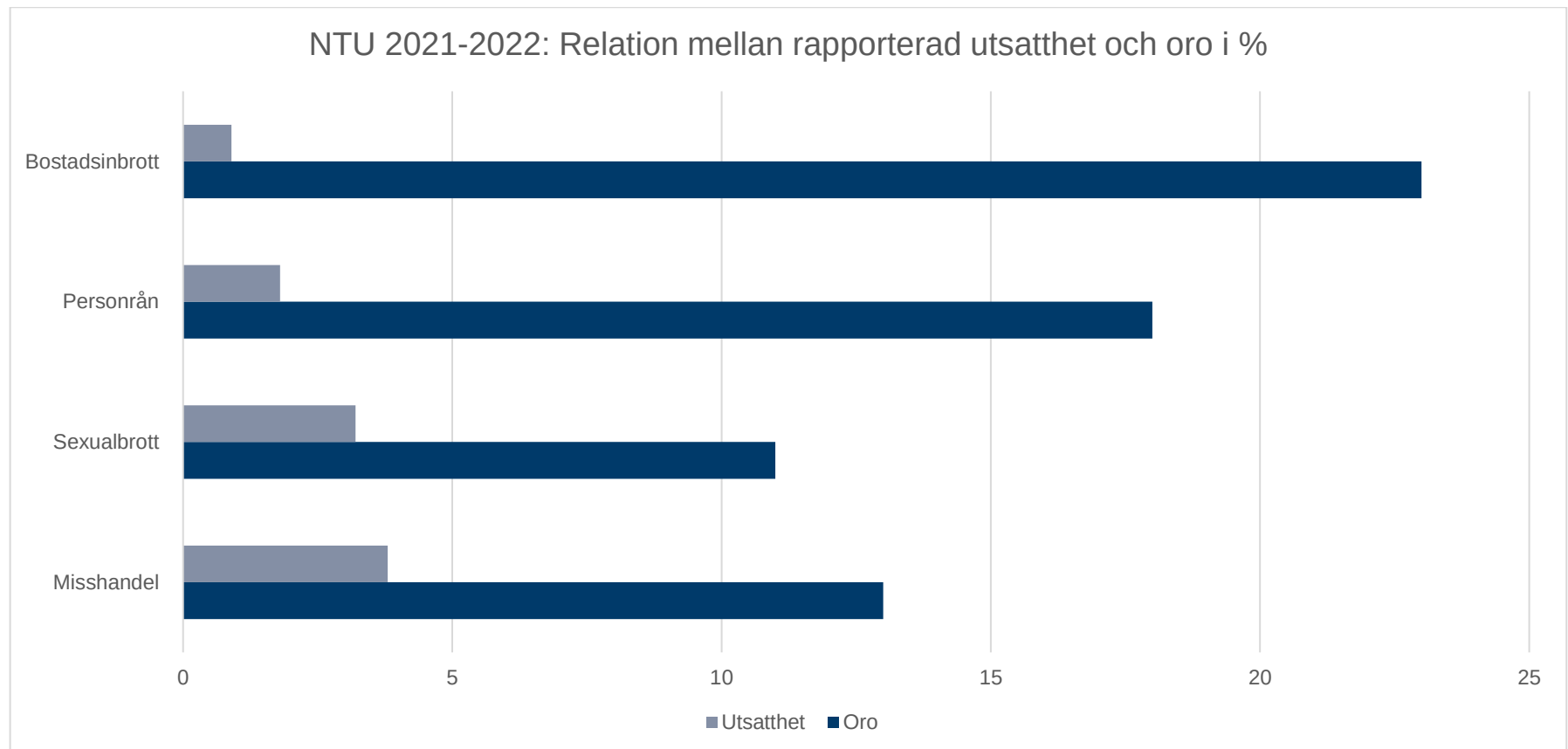
I nationella trygghetsundersökningens mätningar från 2022 uppger 32 % av Gävle kommuns invånare att de upplever en otrygghet vid utevistelse i det egna bostadsområdet under sen kväll⁵⁴. När Gavlegårdarna AB genomför en trygghetsundersökning riktad mot sina hyresgäster runt om i Gävle kommun påvisas att 81,7 % av männen och 73,9 % av kvinnorna känner sig trygga i sitt bostadsområde under kvällar och nätter, med en viss variation mellan olika bostadsområden.

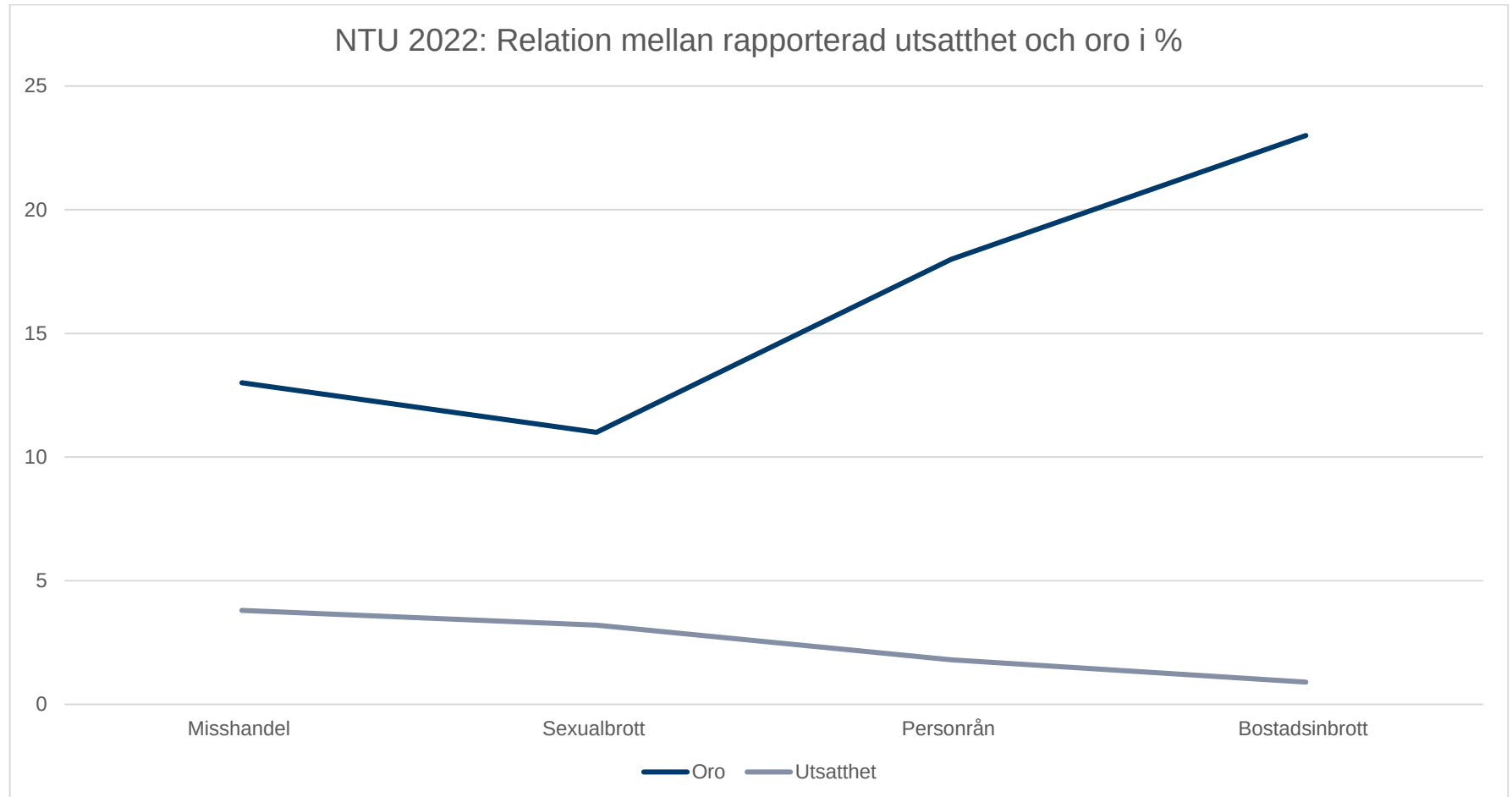
⁵³ Nationella trygghetsundersökningen 2021/2022

Oro kontra utsatthet

Oron för att utsättas för brott är betydligt högre än den faktiska brottsutsattheten i Gävle kommun. Enligt lokala siffror för Gävle kommun, hämtade från Nationella trygghetsundersökningen 2022, är oron för brottsutsatthet kraftigt överrepresenterad den faktiska utsattheten i samtliga mätbara kategorier.

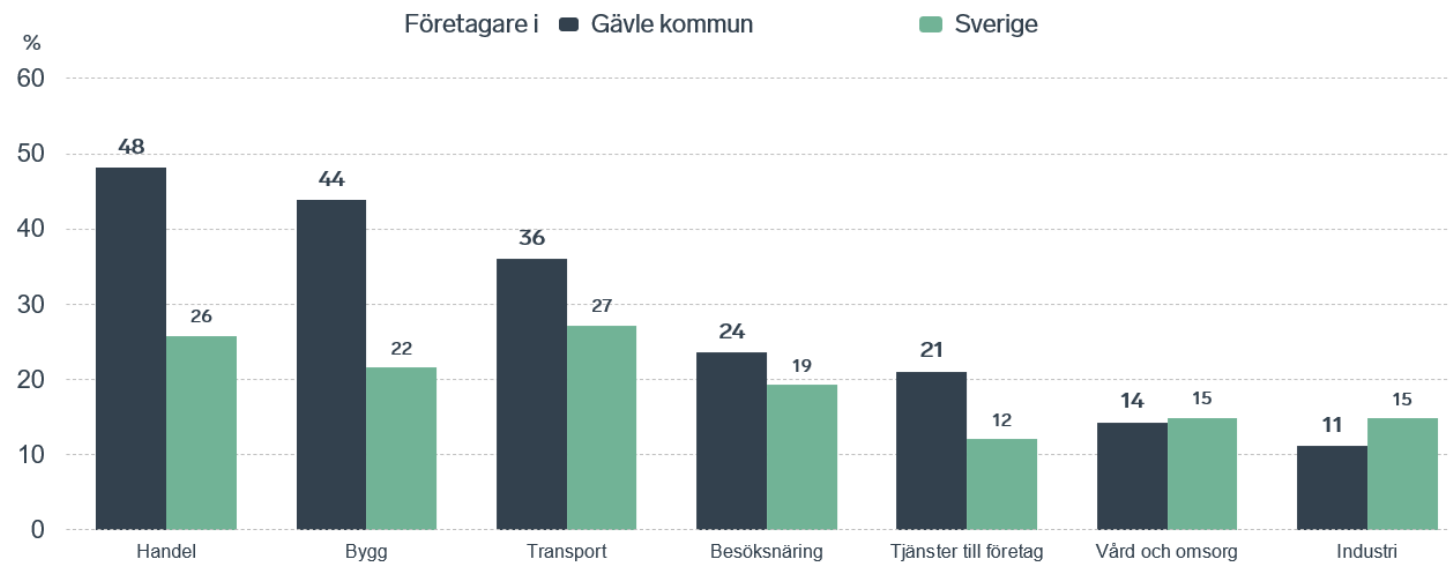
Lägst rapporterad oro för att utsättas uppges för de brottskategorier där den rapporterade utsattheten är som störst. Högst rapporterad oro för att utsättas uppges för de brott där den självdeklarerade utsattheten är som lägst.

Näringslivets otrygghet och rädsla för brott i Gävle kommun

I en undersökning från 2022, genomförd av Svenskt näringsliv framträder en påverkan av brottslighet och otrygghet i Gävle kommun långt över sverigesnittet. Störst otrygghet återfinns inom handeln och byggbranschen.

Påverkan av brottslighet/otrygghet Negativa andelar branschvis

Gävle

Samhälleliga konsekvenser av otrygghet och oro för att utsättas för brott

Försämrade social kontroll

Teorier om social kontroll utgår från att det finns ett normsamhälle, och att det är relationen till samhällsnormen som avgör människors benägenhet att begå brott. Med social kontroll menas samhällets förmåga att via socialt samspel upprätthålla en legitimitet för de gemensamma normer samhället bygger på.

En följd av höga nivåer av rädsla och otrygghet är att människor slutar stå upp för och försvara samhällsnormen, vilket ökar risken för att andra prokriminella normer får fäste i samhället. Ett konkret exempel på detta skulle kunna vara de tendenser som påvisats både nationellt och lokalt, där företag och samhällsinstitutioner på policy- och rutinnivå avråder personal och anställda från att ingripa vid upptäckt av brott i rädsla och oro och otrygghet inför vad ett ingripande skulle kunna innebära för den som ingriper.

Höga nivåer av rädsla för brott, och känslor av otrygghet, riskerar således att i längden bidra till att brottsligheten i samhället ökar. Detta gör rädslan till en form av självuppfyllande profetia – vilket i sin tur riskerar att orsaka ytterligare nivåer av rädsla och otrygghet.

Isolering och undvikande av sociala situationer

I nationella trygghetsundersökningen 2022 uppgav 30 % av de svarande för Gävle kommun att de under senaste året valt en annan väg eller annat färdssätt i rädsla för att utsättas för brott. 14 % har avstått från en aktivitet i rädsla för att utsättas för brott, medan 7 % upplever att oron för att utsättas för brott har en negativ inverkan på livskvaliteten i stor utsträckning.

En utbredd rädsla och oro för att utsättas för brott riskerar i längden att bidra till att människor isolerar sig och att det sociala samspelet med omgivningen försvagas. En grupp som är särskilt utsatta för social isolering orsakat av oro och otrygghet kopplat till brottslighet är äldre personer – både gällande fysisk och digital isolering.

Tillbakagång i näringslivet

Nationella studier visar på att fler och fler svenska företagare överväger att stänga ner eller flytta sina verksamheter på grund av brottsutsatthet och/eller rädsla för att utsättas för brott. Ett avstannande, eller i värsta fall tillbakagående av den lokala näringslivsutvecklingen har stora ekonomiska konsekvenser för en kommun - både på lång och kort sikt.

Nedbruten motståndskraft för kriminell påverkan

En utbredd rädsla för att utsättas för brott riskerar att bryta ned den allmänna motståndskraften mot kriminella handlingar. Är människor rädda och otrygga minskar vår kollektiva förmåga till att aktivt agera och markera mot kriminella handlingar, men också vår förmåga att själva stå utanför det brottsliga vid påtryckningar eller försök till tvång. Konsekvenserna blir desamma både på individ och gruppnivå, och skadar därmed samhällets förmåga att upprätthålla legala normer och värderingar.

Andra brottsfenomen med bäring mot Gävle kommun

Nedan presenteras brottskategorier och brottsfenomen vilka på lokal nivå är svåra att mäta statistiskt, men som av andra skäl bedöms vara av särskilt intresse för Gävle kommun att arbeta med.

Organiserad brottslighet

Brottsförebyggande rådet definierar organiserad brottslighet som nätverksbaserad vinstinriktad brottslig verksamhet i projektform som har vilja och förmåga att skydda och underlätta brottsligheten genom otillåten påverkan (trakasserier, hot, våld och korruption).

Den organiserade brottsligheten är i mycket stor utsträckning ekonomiskt driven – och det primära syftet med kärnverksamheten är att tjäna pengar. Brottsligheten är många gånger mångsidig, och verksamhet är ofta formbar utefter potentiella brottsvinster. Vanliga brottsvinstgenererande verksamhetsområden för den organiserade brottsligheten är bland annat välfärdsbrottslighet (och annan ekonomisk brottslighet), koppleri, häleri, smuggelbrottslighet, miljöbrott och storskalig narkotikabrottslighet.

Den organiserade brottsligheten drivs i olika former av vinstdrivna nätverk, där det kriminella samarbetet är vad som möjliggör brottsligheten. Stora delar av den organiserade brottsligheten bedrivs i det dolda, och med stor diskretion – men en del av den svenska organiserade brottsligheten utgörs av nätverk vars varumärke är att påvisa sin existens, och vilka uttrycker sig via synliga gänggrupperingar, utmanande beteenden, symboler och maktanspråk av olika slag. För dessa grupperingar är våldskapitalet ett avgörande brottsverktyg, och det är i dessa grupper vi under de senare åren sett en oroväckande ökning av grova våldsbrott och konflikter med dödlig utgång. Det finns dock ingen tydlig avgränsning mellan dessa mer utåtagerande grupper och övrig "dold" organiserad brottslighet – de olika formerna av verksamheter och nätverk smälter många gånger samman, och/eller är nära relaterade till varandra.

För att omfattande kriminell verksamhet ska kunna bedrivas behövs människor som utför brotten, och under senare år har det blivit allt vanligare att de organiserade kriminella nätverken söker brottsutförare utanför den egna verksamheten. Flertalet domar för grova våldsbrott från de senaste åren visar på hur nätverken aktivt och strategiskt arbetar för att rekrytera in människor in i den organiserade brottsligheten. Även personer utan tidigare koppling till brottslighet har blivit alltmer förekommande i rekryteringssammanhang under senare år – både i egenskap av utförare av grova våldsbrott, men också som möjliggörare för kriminell verksamhet.

Ekonomisk brottslighet

Gävle kommun ligger markant över sverigesnittet/100 000 invånare för antal anmälda bidragsbrott. Bidragsbrott är en del av den breda ekonomiska brottsligheten, vilken inte minst under 2024, påvisats ha en mycket central roll i hur den organiserade brottsligheten utvecklas och expanderar på nationell nivå. Under senare år har vi sett hur områden inom exempelvis vård och omsorg blivit alltmer attraktiva som marknader för ekonomisk organiserad brottslighet.

I Sverige beräknas den kriminella ekonomin generera ungefär 100–150 miljarder kronor i brottsvinster varje år. Procentuellt betyder det för Gävle kommuns räkning att brottsvinsterna för ekonomisk brottslighet i kommunen är ungefär 10 000 000 – 15 000 000/år. Våldsbrottslighet, svart arbetskraft och olika former av skatte- och bidragsbrott är attraktiva marknader för den organiserade ekonomiska brottsligheten.

I dagsläget råder bristande insyn i hur Gävle kommuns utsatthet för ekonomisk brottslighet ser ut i stort. Det saknas ett samordnat arbete mot ekonomisk brottslighet, både för intern och extern samverkan. Vidare saknas insyn i vilka förebyggande insatser/åtgärder som redan finns vidtagna för att förebygga ekonomisk brottslighet i kommunens olika verksamheter, samt i vilka åtgärder som i dagsläget saknas.

Bortsett från de direkta ekonomiska konsekvenser som uppstår av den ekonomiska brottsligheten, skapar denna form av brott också en osund konkurrens på arbetsmarknaden, där den som av illegala skäl kan erbjuda fördelaktiga priser riskerar att vinna fördelar på marknaden framför den som bedriver legal verksamhet. En osund konkurrens bidrar vidare till en försvagad säkerhet på arbetsmarknaden, där kvalitet på tjänster och produkter, anställningsvillkor och försäkringsskydd ofta får stå till sidan för en ökning av illegala inkomster.

Slutligen äventyrar den organiserade ekonomiska brottsligheten att urholka samhällets demokratiska system. Dels bidrar brotten till att personer och verksamheter som inte har rätt till skattemedel förses med sådana, men brotten riskerar även att påverka medborgarnas tillit till det ekonomiska systemet, och kanske allra mest värdfärdssystemets legitimitet. Den organiserade ekonomiska brottsligheten ligger också till stor del som grund till att tjänstemän och förtroendevalda utsätts för påtryckningar till otillåten påverkan, vilket skadar demokratin ytterligare.

Rekrytering av brottsutförare

Vissa grupper av individer är mer utsatta för risker att rekryteras av kriminella nätverk än andra. I Gävle kommun har nedan grupper identifierats som särskilt utsatta:

Rekrytering av barn och unga

Barn och unga är i Gävle kommun, liksom i resterande landet, en särskilt utsatt grupp när det kommer till att utsättas för rekryteringsförsök kopplat till kriminella nätverk. Inledningsvis handlar det ofta om att utföra enklare uppdrag för nätverkens räkning, så som att exempelvis hålla span på en särskild plats, swisha eller hantera mindre summor pengar, förflytta brottsverktyg så som vapen och narkotika eller småskalig försäljning av narkotika⁵⁵. Uppdragen utvecklas dock ofta snabbt, och kan snart komma att utgöras av

⁵⁵ Brottsförebyggande rådet (2023 d)

exempelvis förvaring av vapen och narkotika, hantering av större summor kriminella pengar, omfattande försäljning och hantering av narkotika, och/eller utförande av olika former av våldsbrott.

Vanliga tillvägagångssätt för nätverken att närma sig barnen och ungdomarna är via socialisering, gåvor, och inbjudan till en social gemenskap – men också via hot, påhittade skuldsättningar och våldsutövning⁵⁶.

Faktorer som bedöms öka risken för att barn och unga utsätts för rekryteringsförsök är:

- Problematiske hemförhållanden
- Personliga svårigheter, så som exempelvis psykisk ohälsa och olika former av neurologiska diagnoser och intellektuella nedsättningar
- Eget missbruk och/eller missbruk i familjen
- Bristande skolresultat
- Syskon och/eller föräldrar i kriminalitet

Platser som bedöms särskilt utsatta för rekryteringsförsök av barn och unga är:

- Platser där många ungdomar samlas, exempelvis skola
- Den digitala arenan, bland annat via olika former av sociala medier och krypterade appar
- I det egna bostadsområdet, särskilt vanligt för områden med utbredd socioekonomisk utsatthet
- HVB, SIS och andra former av behandlingshem där många barn med olika former av individuella utmaningar och svårigheter befinner sig

⁵⁶ Ibid.

Rekrytering av personer i social utsatthet

En ny arena för nyrekrytering av utförare till olika former av nätverksrelaterade brott vilken på senare tid framträtt i Gävle kommun är bland personer som lever i socioekonomisk utsatthet.

På senare tid har en ökning påvisats beträffande vuxna narkotikamissbrukare som rekryteras in i den organiserade nätverkskriminaliteten. Det är mycket vanligt förekommande att personer som lever med missbruksproblematik begår olika former av brott för att finansiera sitt missbruk. Historiskt har brottsligheten generellt utgjorts av individuellt genomförda brott, så som exempelvis olika former av stölder och inbrott – men under senare år har det blivit allt vanligare att också genomföra uppdrag för den organiserade brottslighetens räkning. Dessa brott begås i viss utsträckning frivilligt, men sker också via tvång. Uppdragen består ofta av försäljning och/eller förvaring av droger och vapen. En vanlig betalning för genomförda tjänster är droger.

Andra riskfaktorer för nätverksrekrytering av vuxna är:

- Arbetslöshet
- Låg utbildningsgrad och oavslutad skolgång
- Personliga utmaningar, exempelvis neurologiska diagnoser och/eller psykisk sjukdom
- Drogliberala och prokriminella inställningar och värderingar
- Instabil bostadssituation/hemlöshet
- Bristande relationer- och bristande tilltro till det demokratiska samhället.

Rekrytering av möjliggörare

Att ha människor på legala arbetsplatser, och i samhällets offentliga strukturer, som är villiga att nyttja sin arbetsställning för att hjälpa de kriminella nätverken är avgörande för den organiserade brottsligheten. Rekryteringen av personer med olika former av jobb av intresse för den kriminella organisationen är därför en viktig del av den organiserade brottslighetens verksamhet. Nätverken nyttjar både personer som medvetet och aktivt möjliggör för nätverkens kriminella verksamhet – men också människor som omedvetet förser nätverken med information⁵⁷. Särskilt stor är risken för försök till nätverksrekrytering eller informationspåtryckningar för personer som är verksamma inom exempelvis myndigheter, offentlig sektor, banker, rättsväsendet och enskilda verksamheter med särskild vikt för den organiserade brottsligheten, så som exempelvis hamnar och flygplatser.

På individnivå bedöms risken för utsatthet öka för personer som:

- Har personliga relationer och/eller kopplingar till personer i den kriminella nätverksmiljön
- Har dålig eller svag anknytning till den egna arbetsplatsen och/eller till samhället i stort
- Har ett narkotikabruk/riskbruk/missbruk, särskilt stor är utsattheten för den som kommer i kontakt med den organiserade brottsligheten vid inköp av droger
- Har skulder och/eller dålig privatekonomi

Problematiken med rekrytering av möjliggörare är ett nationellt problem. Bedömningen är att rekryteringsförsök riktade till olika former av möjliggörare kommer bli ett allt viktigare, och än högre prioriterat område inom den organiserade kriminella verksamhetsstrukturen framöver. Därmed bedöms det föreligga ett behov av att säkerställa att Gävle kommun arbetar förebyggande med frågan, både internt och externt.

⁵⁷ Brottsförebyggande rådet (2023 d)

Slutsatser och rekommendationer för det brottsförebyggande arbetet framåt

Att tolka brottsstatistik i relation till det brottsförebyggande arbetet

Att arbeta brottsförebyggande är att balansera mellan olika preventiva nivåer. Det är en utmaning att finna en god balans mellan det långsiktiga arbetet, och mer repressiva insatser med kortare tidshorisont. En farhåga med att bygga en lägesbild om den lokala brottsligheten utifrån anmälningssstatistik, är att arbetets utfall riskerar att begränsas till de brott där statistiken visar tillfälligt höga siffror – och att arbeten som riktas mot brottskategorier som är svåra att mäta statistiskt bortprioriteras. Brottsförebyggande insatser behöver ibland bedrivas med ett kortsiktigt perspektiv – men grunden för arbetet bör ändå bedrivas på lång sikt och med huvudfokus på att förhindra framtida stigningar av brottsutsatthet. Vidare är tolkningen av brottsstatistik en komplex process, med variationer i exempelvis anmälningssbenägenhet, lagändringar och omkodningar av olika brottskategorier. Vidare orsakar olika brottsfenomen olika samhälleliga konsekvenser, vilket många gånger behöver sättas i ett större perspektiv för att en analys av dess prioritetsbehov skall vara möjlig.

Därmed utgörs nedan rekommendationer för brottsförebyggande prioriteringsområden av en samlad bedömning av:

- Brottslighetens statistiska nivåer, samt en analys av denna
- Statistiskt dolda brottstrender och brottsfenomen med lokal och/eller nationell förankring
- Brottslighetens koppling till andra brott och dess långsiktiga konsekvenser
- Bakomliggande orsaker och påverkansfaktorer

Fyra identifierade huvudområden för Gävle kommuns brottsförebyggande utmaningar

Organiserad brottslighet

Den organiserade brottsligheten bedrivs idag i former liknande stora internationella företag, med storskaliga ekonomiska drivkrafter och globalt etablerade verksamhetsstrukturer. Grunden för dessa verksamheter är att verka i det dolda, utan att dra det legala samhällets uppmärksamhet till sig. Samtidigt har de kriminella organisationerna stora krav på sig att kunna uppehålla struktur och ordning hos de många utförare som behövs för att verksamheten skall generera ekonomiska vinster. För att upprätthålla denna ordning nyttjas inte endast ekonomisk makt – utan också våld. Längst ut i de kriminella hierarkierna återfinns behovet av utförare för olika former av kriminella handlingar. Det är i dessa ytterkanter vi återfinner problematik med barn och unga, och andra utsatta grupper, som rekryteras in som utförare av brottsliga handlingar in i den organiserade brottsligheten. Det är också i dessa miljöer en överhängande del av det nätverksrelaterade våldet uppstår, vilket i stor utsträckning orsakar de ökade antalen dödligt våld med skjutvapen som uppstått i Sverige under de senaste åren.

Nyrekrytering av utförare till den organiserade brottslighetens verksamheter är ett snabbt växande problem. Ju starkare den organiserade brottsligheten tillåts växa – ju mer kriminell arbetskraft behövs. I Gävle kommun ser vi idag problem med nyrekrytering, både av barn och unga – men också i stor utsträckning av människor som lever i olika former av social utsatthet. Nationellt ser vi en ökning av otillåten påverkan, och av försök till rekrytering av legala möjliggörare/infiltratörer – i media ofta kallade insiders.

Den organiserade brottsligheten tenderar att fästa sig på marknader där den brottsliga ansträngningen är som minst och möjligheterna till brottvinster som störst. Marknader där utmaningarna är stora överges ofta till förmån av andra mer fördelaktiga områden. För att förebygga att den organiserade brottsligheten får fäste i Gävle kommun föreslås därför:

- Ett helhetsarbete för att stärka upp kommunens förmåga att skydda sig mot ekonomisk brottslighet. Exempel på angreppsområden är välfärdsbrottslighet, bedrägeribrottslighet, bidragsbrottslighet, och skattebrottslighet.
- Försvåra rekryteringen av utförare och möjliggörare, exempelvis via tidig upptäckt av barn i riskfyllda kriminella miljöer, via målgruppsanpassade insatser riktade till identifierade riskgrupper samt via stärkt arbetsgivarförmåga för upptäckt och ingripande vid otillåten påverkan

Otrygghet och försvagad social kontroll

52% av Gävleborna upplever en stor oro för brottsligheten i samhället, och 7 % upplever att oron för att utsättas för brott har en stor negativ inverkan på livskvaliteten⁵⁸. Samtidigt visar den lokala statistiken att gemene mans rädsla och oro för att utsättas för brott i Gävle kommun, är betydligt högre än den faktiska utsattheten för brott i kommunen.

Även näringslivet i Gävle kommun påvisar en betydligt högre otrygghet än sverigesnittet⁵⁹. Störst är otryggheten inom handeln och byggbranschen. Den självdeklarerade otryggheten är även här betydligt högre än påvisad utsatthet.

En följd av höga nivåer av rädsla och otrygghet i ett samhälle är att människor slutar stå upp för, och försvara, samhällets legala normer och värderingar - vilket ökar risken för att andra prokriminella normer får fäste i samhället. Ett konkret exempel på detta skulle kunna vara de tendenser som påvisats både nationellt och lokalt, där företag och andra samhällsinstitutioner på policy- och rutinnivå avråder personal och anställda från att ingripa vid upptäckt av brott.

Höga nivåer av rädsla för brott, och känslor av otrygghet, riskerar i längden att bidra till att brottsligheten i samhället ökar. Detta gör rädslan till en form av självuppfyllande profetia – vilket i sin tur riskerar att orsaka ytterligare nivåer av rädsla och otrygghet. Vidare riskerar känslan av att vara otrygg, och känslan av att samhället inte kan skydda en från brottslighet, att skada tilltron och tilliten till samhällets strukturer och demokratiska bäring. En skadad tillit till samhällets demokratiska bäring innebär i sin tur ett försvagat skydd gentemot kriminella påtryckningar, exempelvis i form av försök till otillåten påverkan.

⁵⁸ Nationella trygghetsundersökningen (2021/2022)

⁵⁹ Svenskt näringsliv (2022)

Därmed föreslås:

- Trygghetsfrämjande insatser, exempelvis genom kunskapshöjande- och stödjande insatser för särskilt otrygga/brottsutsatta grupper, samt via en förstärkt samverkan för kommunens övergripande trygghetsarbete
- Stärk den allmänna förmågan att upprätthålla social kontroll, exempelvis genom stärkande insatser riktade till vårdnadshavare, skolpersonal och näringsliv

Hemlöshet och narkotikarelaterad livsstilskriminalitet

Att leva i social utsatthet och/eller med ett narkotikamissbruk skapar en grogrund för brottslig utveckling. Många gånger är brott den enda försörjningsmöjligheten för människor som lever i social utsatthet, samtidigt som risken för att utsättas för brott ökar markant för den som lever under sådana förutsättningar. Det skapas en rollblandning, där samma person både utövar och utsätts för brott i mycket stor utsträckning. Bland annat är förekomsten av våld och sexuellt våld är markant högre bland människor som lever i social utsatthet.

I Gävle kommun ser vi en stigande utsatthet kopplat till missbruk och social utsatthet. Bedömningen är att problematiken, i relation till samhällets ekonomiska läge, och produktionen av nya former av syntetiska blanddroger på marknaden, kommer att fortsätta öka under kommande år. Missbruk i kombination med hemlöshet är en starkt bidragande faktor till många av de mängdbrott som utmanar Gävle kommun, särskilt kring stadskärnan och andra näringslivstäta områden.

Utmaningar med konsekvenser orsakade av social utsatthet rapporteras bland annat som en av de mest påtagliga (och kostsamma) utmaningarna för handelsföretag, hotellverksamheter och fastighetsägare i kommunen. Vidare bedöms den sociala utsattheten och dess konsekvenser även ha en mycket hämmande inverkan för möjligheten att öka trygghetskänslan i Gävle kommuns centrala delar.

Därför föreslås:

- Riktade åtgärder för att förebygga den narkotikarelaterade sociala utsattheten i Gävle kommun, exempelvis genom att minska bostadslösheten, verka för en ökad sysselsättnings/aktivitetsgrad för människor i svår social utsatthet, samt riktade insatser för att förebygga otrygghet orsakad av de brott som ofta uppstår som en konsekvens av social utsatthet

Våld mot kvinnor

Över tid har pojkar och män som utsatts för misshandel i utomhusmiljö varit den vanligast förekommande kategorin av misshandelsfall i Gävle kommun. År 2013 vände tidigare trend, och den vanligaste kategorin av utsatta misshandelsoffer har sedan dess varit flickor och kvinnor som utsätts i inomhusmiljö. Mest utsatta är kvinnor över 18 år. Vanligast är att brottet begås av någon den utsatta kvinnan har en nära relation till. Våldsutsattheten för denna grupp återspeglas även i sexualbrottssammanhang, där kvinnliga målsäganden med nära relation till gärningspersonen är klart överrepresenterade.

14 % av Sveriges kvinnor över 18 år har någon gång utsatts för våld av en partner, av dessa utsattes 20 % för upprepat och systematiskt våld. Ungefär 210 000 barn i Sverige lever i hem där det förekommer våld i någon form⁶⁰. Ungefär 20 % av de barn som bevittnat våld i hemmet, har också själv utsatts för våld av en eller båda föräldrarna⁶¹. Statistiskt sett innebär det att det i Gävle kommun finns ungefär 2100 barn som lever i hushåll där våld förekommer mellan de vuxna i familjen, och att över 400 av dessa också själva utsätts för våld.

Kvinnor som lever i våldsamma relationer har ofta mycket svårt att lämna relationen. Att lämna en våldsam relation innebär en ökad risk för att kvinnan utsätts för eskalerande våld. Risken för våld med dödlig utgång ökar också markant i samband med ett uppbrott. Konsekvenserna för att utsättas för våld i nära relation är mycket stora – både för den som utsätts, och för samhället i stort. För den som utsätts för denna form av brott innebär utsattheten ofta både långsiktiga och kortsiktiga skador, både av psykisk och fysisk karaktär. För samhället innebär det ett hinder för jämställdhetsutvecklingen, och har exempelvis en mycket negativ inverkan på både folkhälsan, barns uppväxtvillkor, och kvinnors ställning på arbetsmarknaden.

⁶⁰Brottsförebyggande rådet (2014)

⁶¹ Uppsala universitet, Nationellt centrum för kvinnofrid (2014)

Vad som ofta kännetecknar relationer där våld förekommer är att de skapas utifrån en normaliseringsprocess, där den våldsutsatta succesivt anpassar sig efter den våldsamme partens kontroll- och våldshandlingar. Våldet och kontrollen är i inledande skede ofta av mild karaktär – men i takt med att den våldsutsatta anpassar sig efter detta, trappas våldet och kontrollen stegvis upp. Denna process gör det svårt för den som utsätts för våldet att lämna relationen, och många gånger krävs det att omgivningen reagerar och agerar för att relationen ska kunna avbrytas. Därför föreslås:

- Riktade insatser för att stärka den allmänna förmågan att i ett tidigt skede uppmärksamma, reagera och agera på misstankar om våld i nära relationer, exempelvis genom att kompetensutveckla chefer och medarbetare i vanliga tecken och beteendemönster vid våldsutsatthet

Avslutande reflektioner

Syftet med detta lägesbildaarbete har varit att fånga upp lokala brottstrender och förändringar i brottsligheten över tid – både lokalt och nationellt. Arbetet har också syftat till att synliggöra vad som påverkat den lokala brottsligheten, och därmed också vilka insatser som bedöms ha bäst förutsättningar för att uppnå en hållbar och långsiktig brottsförebyggande effekt.

Det är en utmaning att skapa en objektiv och rättvis bild av samtlig brottsutsatthet på en kommunövergripande nivå. Detta är första gången en brottsförebyggande lägesbild genomförs på detta vis i Gävle kommun – och arbetet befinner sig fortfarande i en läroprocess. Inför nästa lägesbild (vilken enligt lagstiftning skall genomföras inom en tid om två år) önskar vi bland annat kunna fördjupa arbetet på stads- och kommunnivå, samt inkludera fler sociala bakgrundsfaktorer med bäring mot brottslighet och dess konsekvenser. Vi önskar också bredda vilka aktörer som ges möjlighet att aktivt delta i informationsinsamlingsfasen. Slutligen är vår förhoppning att framåt arbeta än närmre Polismyndigheten i arbetet med gemensamma orsaksanalyser och åtgärdsinriktningar – för att ytterligare stärka upp vår goda samverkan.

Källor

Digitala rapporter

Barnombudsmannen (2023), *Jag hade vitt hjärta, Tidiga insatser för att stärka barn och förebygga kriminalitet.* bo_arsbok_2023_webb_wcag.pdf (barnombudsmannen.se)

Brottsförebyggande rådet (2014), *Brott i nära relationer: en nationell kartläggning.* Rapport 2014:8.

Brottsförebyggande rådet (2018), *Brott mot äldre: om utsatthet och otrygghet.* Rapport 2018:07.

Brottsförebyggande rådet (2023 b), *Barn och unga i kriminella nätverk: en studie av inträde, brott, villkor och utträde.* Rapport 2013:13.

Brottsförebyggande rådet (2023 c), *Knivvåldets utveckling i Sverige från 2010–2022.* Kortanalys 6/2023.

Brottsförebyggande rådet (2024 d), *Möjliggörare för kriminella nätverk: Om möjliggörare i kommunal, statlig och privat sektor.* Rapport 2024:2.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (2023), *CAN:s nationella skolundersökning 2023: ungas erfarenheter av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.* CAN rapport 223.

Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi (2016), *Personskadekostnader och livskvalitetsförlust till följd av vägtrafikolyckor och fotgängarolyckor singel.* IHE Rapport 2016:6.

Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet (2014), *Våld och hälsa: en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa.*

Polismyndigheten NOA, Nationellt bedrägericenter (2024), *Brottsvinsterna för bedrägeribrottslighet 2023. Diariennr. A233.272/2024.*

Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten (2020), *Förbättrad hantering av bidragsbrott: Slutredovisning av regeringsuppdrag till polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Förbättrad hantering av bidragsbrott (aklagare.se)*

Riksrevisionen (2024), *Allmänna arvsfonden: pengar som söker mening. RiR 2024:2.*

Rostami, A, Mondani, H., (2024) *Kriminella entreprenörer – en studie av den organiserade brottslighetens kopplingar till näringslivet. Kriminella entreprenörer (stockholmshandelskammare.se)*

Socialstyrelsen (2023), *Våld i nära relationer: Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården Våld i nära relationer. (socialstyrelsen.se)*

Svenskt näringsliv (2020), *Brottslighetens kostnader 2020. Brottslighetens kostnader 2020 (svensktnaringsliv.se)*

Hemsidor

Brottsoffermyndigheten (2022), *Övergrepp på nätet behöver tas på allvar*. Senast hämtad: 2024-05-16

Brottsoffermyndigheten (okänt år), *Barn offer för sexualbrott på nätet: Orsaker, skeenden och konsekvenser*. Senast hämtad: 2024-05-16

Brottsförebyggande rådet (2023 a), *Ungdomsbrottslighet*. Ungdomsbrottslighet - Brottsförebyggande rådet (bra.se) Senast uppdaterad: 2023-05-09

Brottsförebyggande rådet (2023 d), *Vapenbrott*. Vapenbrott - Brottsförebyggande rådet (bra.se). Senast uppdaterad: 2024-03-27

Brottsförebyggande rådet (2024 a), *Bedrägerier och ekobrott*, Bedrägerier och ekobrott - Brottsförebyggande rådet (bra.se). Senast uppdaterad: 2024-04-04

Brottsförebyggande rådet (2024 b), *Mord och dråp*. Mord och dråp - Brottsförebyggande rådet (bra.se). Senast uppdaterad: 2024-04-03

Karolinska institutet (2020), *Kraftigt ökad risk för självmordsförsök hos flickor efter sexuella övergrepp*. Kraftigt ökad risk för självmordsförsök hos flickor efter sexuella övergrepp | Karolinska Institutet Nyheter (ki.se). Senast uppdaterad: 2020-11-13

Polismyndigheten (2024 b), *Vapen för jakt*. Vapen för jakt | Polismyndigheten (polisen.se). Senast uppdaterad: 2024-03-25

Polismyndigheten (2024 c), *Sexuella övergrepp mot barn på nätet*. Sexuella övergrepp mot barn på nätet | Polismyndigheten (polisen.se). Senast hämtad: 2024-05-16

Säkerhetskollen (2023), *Vad är social manipulation*. Vad är social manipulation | Säkerhetskollen (sakerhetskollen.se). Senast uppdaterad: 2023-10-13

Uppsala universitet (2023), *Skjutvapenvåldet riskerar att stå samhället dyrt*. Skjutvapenvåldet riskerar att stå samhället dyrt - Uppsala universitet (uu.se). Senast uppdaterad: 2023-09-15

Annat

J, Gustavsson, S. Persson, 2023. *Hur mycket narkotika finns det i Gävles avloppsvatten?*

Beslutsärende:
Sammanträdesplanering år
2025 för
Omvårdnadsnämnden
10
24ON391

Tjänsteskrivelse

2024-09-26

Handläggare:

Maria Vidman
026-17 80 00
maria.vidman@gavle.se

Diarienummer: 24ON391

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Sammanträdesplanering år 2025 för Omvårdnadsnämnden

Förslag till beslut

Att fastställa föreslagna sammanträdesdatum för Omvårdnadsnämnden år 2025.

Ärendebeskrivning

Omvårdnadsnämndens sammanträden för 2025 föreslås äga rum en gång i månaden, med undantag av januari, juni, juli och augusti som är mötesfria.

Sammanträdena i februari, maj, september och november föreslås vara heldagar.

Omvårdnadsnämndens sammanträden är öppna för allmänheten, med undantag vid behandling av sekretessärenden.

Förslaget grundar sig på en samordnad planering för de tre nämnder som tillsammans verkar inom Sektor Vårld samt en dialog med övriga sektorer.

Huvudprincipen är att kommunens nämndsammanträden förläggs i slutet på varje månad och att kommunstyrelsen har sina sammanträden andra veckan i månaden.

Med denna huvudprincip ges nämnderna möjlighet att ha sina möten innan underlag lämnas in till Ekonomi/Styrning och stöd för vidare hantering.

Sammanträdestillfällena för de tre nämnderna som tillsammans verkar inom Sektor Vårld har förlagts i anslutning till varandra, samlade under en och samma vecka.

Detta underlättar det förberedande arbete som det innebär för

tjänstemannaorganisationen att förbereda och upprätta underlag till nämnderna.

Förslaget innebär därmed att nämnderna över tid befinner sig i samma del av nämndsprocessen, vilket bidrar till att processen skall löpa smidigt och korrekt och att de handlingar och underlag som levereras till politikerna är väl förberedda och av god kvalitet.

Förslaget

Följande tider och datum är grunden vid Omvårdnadsnämndens mötesplanering år 2025:

Halvdag

- Gruppmötena förläggs samma dag som nämnd, kl. 07.30-08.30.
- Nämndens sammanträde sker kl. 08.30-12.00, normalt på en torsdag.

Heldag

- Gruppmötena förläggs samma dag som nämnd, kl. 07.30-08.30.
- Nämndens sammanträde sker kl. 08.30-17.00, normalt på en torsdag.

Beredningen förläggs ca 2 veckor före nämndens sammanträde, normalt på en torsdag kl. 08.15 – 09.15.

Sammanträde

27 februari – heldag

27 mars

30 april (ons)

28 maj – heldag (ons)

25 september – heldag

23 oktober

27 november – heldag

11 december

Beredning

13 februari

13 mars

10 april

14 maj (ons)

11 september

9 oktober

13 november

1 december (mån)

Utöver detta kan det, om behov uppstår, läggas förslag till kompletterande mötesdagar eller förlängda sammanträden för t ex workshops och planeringsdag/ar.

Magnus Höijer

Sektorchef

Sektor Velfärd

Beslutsärende:
Digitaliseringsstrategi för
Välfärd Gävle 2025 - 2027

11

24ON432

Tjänsteskrivelse

2024-11-12

Handläggare:

Jörgen Lindberg
Tfn 026- 17 80 00
jorgen.1.lindberg@gavle.se

Diarienummer: 24ON432

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Digitaliseringsstrategi för Velfärd Gävle 2025 - 2027

Förslag till beslut

Att anta digitaliseringsstrategi för Velfärd Gävle 2025 – 2027.

Velfärd Vision

Velfärd Gävle leds av tre nämnder: arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, socialnämnden och omvårdnadsnämnden. Vår gemensamma vision är "Gemensamt tar vi ansvar för individens bästa".

Bakgrund

Den nationella digitaliseringspolitiken för perioden 2025–2030 utformas av tidigare genomförda analyser samt från olika myndigheters nulägesanalys. Det nationella arbetet utgöra av strategiska prioriteringar som delas in i fyra områden: behovet av en sammanhängande digital offentlig sektor, människan i det digitala samhället, det digitala näringslivet och digital kompetens. Denna lokala strategi syftar till att bidra till den nationella strategin och kommer vägleda Velfärd Gävles arbete med digitalisering framåt och möjliggör att vi lever upp till nämndernas vision avseende att gemensamt ta ansvar för individens bästa.

2021 antog Omvårdnadsnämnden Velfärd Gävles strategi för digitalisering, 21ON326. Den nya strategin bygger vidare på detta arbete och stärker kommunens ambition att

möta framtidens utmaningar genom digital transformation.

Gävle kommun ställer sig bakom Sveriges kommuner och Regioner (SKR) i arbetet med det kommunala handslaget med som utgör en strategisk grund för välfärdsutveckling genom digitalisering. Det handlar om att underlätta omställning och möta de samhällsutmaningar vi står inför. I underlaget anges vision och inriktning där några av de initiativen som kommer prioriteras framgent avser:

- Identitets- och behörighetshantering
- Införande av säker digital kommunikation i socialtjänsten
- Införande och utveckling av digital post
- Breddinförande av vissa välfärdstekniska lösningar

Digitaliseringsstrategi för Velfärd Gävle

Prioritera digitala lösningar som stärker individens självständighet och möjlighet till egenkontroll

Digitala verktyg ska stötta medborgare i deras vardag och bidra till att de kan leva ett mer självständigt och tryggt liv. Vi strävar efter hållbara lösningar som kan stödja Velfärd Gävle i det långsiktiga arbetet med att möta den demografiska utvecklingen och andra samhällsutmaningar.

Digitalisering ska främja delaktighet och inflytande för alla medborgare

Vi ska säkerställa att digitala lösningar utformas i samverkan med användarna eller närstående, och att dessa lösningar är tillgängliga, användarvänliga och rättssäkra. Där det är möjligt och relevant ska digitala lösningar vara förstahandsval.

Proaktivt utforska och implementera innovativa digitala lösningar

Digitalisering ska främja en kultur av mod och nytänkande, där vi vågar testa nya metoder och verktyg för att förbättra våra tjänster. Digitalisering ska bidra till ökad resurseffektivitet genom att optimera processer och frigöra resurser för verksamheter där de behövs mest.

Digitalisering ska underlätta samarbete både inom kommunen och med externa aktörer

Vi ska använda nationella standarder och riktlinjer samt utnyttja nationell infrastruktur för digital samverkan för att säkerställa att våra lösningar är kompatibla och hållbara över tid. Valfärd Gävles medarbetare ska ha den digitala kompetens och aktiv förändringsledning som krävs för att leverera tjänster med god kvalitet som får avsedd nytta.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Valfärd

Beslutsärende: Initiativärende
(M) – Öka förmågan att
bekämpa
välfärdsbrottsligheten inom
Sektor Velfärd

12

24ON451

Tjänsteskrivelse

2024-11-20

Diarienummer: 24ON451

Handläggare:

Caroline Engberg
caroline.engberg@gavle.se
Tfn 026 – 17 80 00

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Yttrande/svar angående:

**Initiativärende (M) – Öka förmågan att bekämpa
välfärdsbrottsligheten inom sektor Valfärd**

Förslag till beslut

Att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Bakgrund

Anders Jansson Gladh (M) väckte vid Omvårdnadsnämndens sammanträde 2024-10-24 rubricerat initiativärende framtaget av honom tillsammans med Gun Lundberg (M) och Maj-Britt Lundgren (M) med följande yrkande:

- Att uppdra till Sektor Valfärd att lämna förslag på hur rutiner och åtgärder ska utvecklas för att upptäcka välfärdsbrottslighet både inom kommunal verksamhet och hos externa aktörer samt vilka extraresurser som krävs,
 - Att uppdra till Sektor Valfärd att redovisa hur förenklat bistånd kommer att påverka förutsättningarna att upptäcka och beivra välfärdsbrottslighet,
 - Att uppdra till Sektor Valfärd att lämna förslag på hur samverkan med polisen, Försäkringskassan, Ekobrottsmyndigheten och andra relevanta myndigheter kan utvecklas,
- Att uppdra till Sektor Valfärd att redovisa om det finns behov av en strategi mot välfärdsbrottslighet i Gävle kommun.

Omvårdnadsnämnden beslutade 2024-10-24 att ärendet tas emot och hanteras för beredning och att frågan därefter återupptas på nytt.

Sektor Valfärd yttrande efter ärendeberedning

Sektor Valfärd har berett ärendet och lämnar följande yttrande utifrån initiativärendet och dess yrkanden:

- **Att uppdra till Sektor Valfärd att lämna förslag på hur rutiner och åtgärder ska utvecklas för att upptäcka välfärdsbrottslighet både inom kommunal verksamhet och hos externa aktörer samt vilka extraresurser som krävs**

I 2024 års internkontrollplaner för respektive välfärdsnämnd framkommer att sektor Valfärd ska utveckla sig inom området. Utifrån detta samt framtagande av en gemensam strategi så utvecklas arbetet, men det är angeläget att det prioriteras även framgent. Det kan röra sig om extra resurser för uppföljning, genomgång av journaler samt att utveckla kontrollmiljöer för att nämna några åtgärder, vilket kräver ytterligare resurser.

- **Att uppdra till Sektor Valfärd att redovisa hur förenklat bistånd kommer att påverka förutsättningarna att upptäcka och beivra välfärdsbrottslighet**

Frågan är relevant men behöver utredas vidare.

- **Att uppdra till Sektor Valfärd att lämna förslag på hur samverkan med polisen, Försäkringskassan, Ekobrottsmyndigheten och andra relevanta myndigheter kan utvecklas**

Det finns vissa samverkansforum mellan exempelvis verksamheter inom sektor Valfärd och Polisen. Dock saknas i stor utstäckning samverkan med andra relevanta aktörer inom området. Här är det angeläget att gemensamt inom Gävle Kommun utveckla relevanta samarbeten och samverkan.

- **Att uppdra till Sektor Valfärd att redovisa om det finns behov av en strategi mot välfärdsbrottslighet i Gävle kommun**

Under hösten 2024 har sektor Valfärd initierat ett arbete med framtagande av en strategi mot välfärdsbrottslighet. Denna inkluderar både ett strategiskt förhållningssätt likväl som identifiering av aktiviteter med koppling till internkontrollarbetet. Sektor

Välfärd bedömer det som angeläget att ha en sektorsövergripande handlingsplan inom förvaltningen Gävle kommun.

Förslag

Utifrån sektor Välfärds beredning av ärendet, enligt ovanstående, är förslaget att initiativärendet och dess yrkande skall anses besvarat.

Magnus Höijer

Sektorchef

Sektor Välfärd

Initiativärende - Öka förmågan att bekämpa välfärdsbrottsligheten inom Sektor Valfärd

En demokrati får aldrig ge efter för kriminella. Deras handlingar får inte begränsa våra liv. Trygghet, tillit, rättssäkerhet, frihet och rättvis konkurrens är exempel på centrala värden som kan skadas eller gå förlorade till följd av brottslighet.

Välfärdsbrottslighet måste bekämpas med alla till buds stående medel. Den moderatledda regeringen prioriterar nu kampen mot välfärdsbrottslighet.

Allvarlig välfärdsbrottslighet har även uppdagats på ett förtjänstfullt sätt av Sektor Valfärd under sommaren. Avtalen är nu uppsagda för två privata hemtjänstföretag i Gävle kommun som arbetar enligt lagen om valfrihetssystem, LOV. Tjänstepersoner i Gävle ser som lösning på välfärdsbrottsligheten att avskaffa valfriheten i kommunen. Det är att ge upp inför de kriminella att vilja ta bort LOV, det fria valet av hemtjänst för våra äldre. Moderaterna tänker inte ge upp för kriminella.

I verksamhetsrapport 2 för 2024 framgår att Omvårdnadsnämnden ska ha ett aktivt arbete mot välfärdsbrottslighet. Men det redovisas också att det finns utmaningar att bedriva avtalsuppföljningar i den omfattning som vore nödvändigt utifrån pågående samhällsutveckling med omfattande välfärdsbrottslighet. Utgående från vad som inträffat i sommar måste Omvårdnadsnämnden nu ta tag i dessa utmaningar.

För oss moderater är lösningen inte att ta bort LOV, det fria valet, utan att utveckla och påskynda Valfärds Gävles kontroll och uppföljning så att välfärdsbrottslighet upptäcks både inom kommunen och hos externa aktörer. Det är nödvändigt att Omvårdnadsnämnden nu öka tempot i kampen mot välfärdsbrottsligheten, men det gäller inte bara omvårdnad utan hela kommunen. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet får inte dras i kommunal långbänk.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att Omvårdnadsnämnden beslutar:

- att uppdra till Sektor Velfärd att lämna förslag på hur rutiner och åtgärder ska utvecklas för att upptäcka välfärdsbrottslighet både inom kommunal verksamhet och hos externa aktörer samt vilka extraresurser som krävs,
- att uppdra till Sektor Velfärd att redovisa hur förenklat bistånd kommer att påverka förutsättningarna att upptäcka och beivra välfärdsbrottslighet,
- att uppdra till Sektor Velfärd att lämna förslag på hur samverkan med polisen, Försäkringskassan, Ekobrottsmyndigheten och andra relevanta myndigheter kan utvecklas,
- att uppdra till Sektor Velfärd att redovisa om det finns behov av en strategi mot välfärdsbrottslighet i Gävle kommun.

Anders Jansson Gladh (M)

Gun Lundberg (M)

Maj-Britt Lundgren (M)

Beslutsärende: Delegationsbeslut

13

24ON64

Delegationsbeslut

1. Avgiftsbeslut
Perioden 2024-10-04 – 2024-11-06 112 st
2. Sammanställning av yttrande/handlingar från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).
3. Sammanställning av Lex Sarah 2024.
4. Sammanställning av personuppgiftsincidenter till Omvårdnadsnämnden.
5. Sammanställning av informationssäkerhetsincidenter till Omvårdnadsnämnden.

Kommande beslut: Remiss -
Riktlinjer för
säkerhetsskyddsarbetet i
Gävle kommun

20

24ON349

Tjänsteskrivelse

2024-11-08

Handläggare:

Tim Röde
026-17 98 85
tim.rode@gavle.se

Mia Lindh
073 920 13 62
mia.lindh@gavle.se

Diarienummer: 24ON349

Nämnd:

Omvårdnadsnämnden

Yttrande på remiss – Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget.

Bakgrund

Omvårdnadsnämnden har ålagts yttra sig i rubricerat ärende, som är en remiss gällande "Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun".

Enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) ska den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet (verksamhetsutövare) utreda behovet av säkerhetsskydd. Säkerhetsskydd innebär att organisationen till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Gävle kommun har säkerhetsskyddad verksamhet och ska såldes vidta tillräckliga åtgärder för att skydda denna verksamhet/information. För att ensa arbetet med säkerhetsskydd i förvaltningen har säkerhetsskyddschefen tagit fram Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet. Riktlinjerna gäller för förvaltningsorganisationen, med rekommendationer för bolag och förbund.

Riktlinjen syftar till att skapa ramar för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun.

Yttrandet ska vara Kommunstyrelsens diarium tillhanda senast den 20 januari 2025.

Yttrande

Omvårdnadsnämnden uppskattar möjligheten att yttra sig i riktlinjerna för Gävle kommuns säkerhetsskyddsarbete i och med att nämnden, och dess verksamhetsområde, utgör en del av det civila försvaret. Nämnden anser att riktlinjerna är tillräckligt utförligt och transparent skrivna för att respektera Gävle kommuns behov av offentlighet och transparens i kombination med de ställda krav på sekretess som åligger Gävle kommun vid hantering av säkerhetsskydd.

Nämndens synpunkter är:

1. Under rubriken Inledning står meningen "Således är säkerhetsskyddet en prioriterad verksamhet som ska bedrivas och genomsyra kommunens arbete". Formuleringen gör att det uppfattas som oklart vad som menas med begreppet "prioriterad" verksamhet. Säkerhetsskyddet är lagstadgat och kommunen kan inte välja om lagen ska tillämpas eller ej, det bör därmed inte vara fråga om en "prioriterad" verksamhet, utan en verksamhet som ska genomföras liksom annan verksamhet som också är lagstadgad. Om säkerhetsskyddet är prioriterat framför någon annan verksamhet som också är lagstadgad bör det tydliggöras på vilket sätt. Nämnden föreslår att begreppet prioriterad tas bort eller formuleras på annat sätt.
2. Under rubriken Ansvarsfördelning och organisation framgår att "respektive medarbetare ska känna till säkerhetskydd". Första meningen under rubriken Säkerhetsskyddets roll framgår "För att kunna bedriva ett effektivt säkerhetsskyddsarbete krävs att de verksamheter inom organisationen, där säkerhetskänsliga uppgifter förekommer eller säkerhetskänslig verksamhet bedrivs, har god kunskap om säkerhetsskydd". Det uppfattas därmed som något oklart om *alla* medarbetare inom hela Gävle kommun ska känna till säkerhetsskydd, även till exempel undersköterskor, vaktmästare och lärare eller om det är tillräckligt att de verksamheter som hanterar säkerhetskänsliga uppgifter har kunskaper och goda kunskaper om säkerhetsskydd. Nämnden föreslår att det tydliggörs vilka som omfattas av riktlinjen, givetvis utan risk för

att sekretess röjs. Första meningen under rubriken Säkerhetsskyddets roll skulle med fördel kunna vara på första sidan efter inledningen eller som en del under rubriken Syfte för att tydliggöra vilka som behöver god kunskap om säkerhetsskydd, alltså de som på något sätt hanterar säkerhetskänsliga uppgifter i sin verksamhet.

3. Under rubriken "Förutsättningar i Gävle kommun" står det "verksamhetschef"; men av styckets formulering kan syftningen *verksamhetsansvarig chef* utläsas. Nämnden föreslår att formuleringen byts till *verksamhetsansvarig chef* för att undvika förvirring mellan innebörden av chef med verksamhetsansvar, och chefstituleringen "verksamhetschef".
4. Under rubriken "Mandat" framkommer att en person i varje sektor/bolag/förbund som inte har egen säkerhetsskyddsorganisation (tillikabefattning) har till uppgift att stötta verksamheten i säkerhetsskyddsarbetet. Nämnden föreslår att detta viktiga utpekade uppdrag tilldelas en gemensam benämning i Gävle kommun för att i säkerhetsskyddschefens anda "ensa arbetet med säkerhetsskydd i förvaltningen". Nämnden föreslår *säkerhetsskyddsombud* som titel för tillikabefattningen att stötta verksamheten i säkerhetsskyddsarbetet.
5. Vid hänvisningar till paragrafer i lagar och förordningar skriver man siffran före paragraftecknet, till exempel 1 § 1 kap. säkerhetskyddslagen (2018:585). Nämnden föreslår att samtliga laghänvisningar i Riktlinjen utformas på samma sätt, enligt ordningen siffra paragraf siffra kapitel, i enlighet med Myndigheternas skrivregler, Sjunde utökade upplagan, Ds 2009:38 s 83.
6. I Gävle kommuns Riktlinje för styrdokument som är antagen av Kommunstyrelsen 2022-04-12 står under punkt 2.4 Kravet på spårbarhet vid kommentar till Dokumentägare att "Den ansvariga nämnden är alltid dokumentägare". I Riktlinje för säkerhetsskyddsarbetet står säkerhetskyddschef och biträdande säkerhetskyddschef som dokumentägare. Nämnden föreslår att det tydliggörs om säkerhetskyddschef och biträdande säkerhetskyddschef är delegerade av Kommunstyrelsen att upprätta Riktlinje för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun.

7. I Gävle kommuns Riktlinje för styrdokument står under punkt 2.6 Kravet på att styrdokument ska vara efterfrågade, att " Det är lätt att ta fram nya styrdokument och dokumentstyrning fungerar olika bra i olika verksamheter. Vissa styrdokument väger tyngre än andra. Innan en dokumentägare antar ett styrdokument är det därför viktigt att ta ställning till om den fråga man vill reglera behöver regleras med hjälp av dokumentstyrning. Utgångspunkten ska vara att nya styrdokument tillkommer om man finner att det är *nödvändigt* att reglera frågan genom just dokumentstyrning." Nämnden önskar ett tydliggörande om det är *nödvändigt* att säkerhetsskyddsarbetet regleras i en riktlinje, eller om det anses tillräckligt att säkerhetsskyddet är reglerat i lag och författning, i Gävle kommuns säkerhetspolicy samt genom ledning av säkerhetsskyddschefen genom rutiner och instruktioner.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Välfärd

Omvårdnadsnämnden har ålagts yttra sig över remiss gällande " Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun".

Ärendet hanteras av Omvårdnadsnämnden vid sammanträdet den 12 december 2024.

Tim Röde, beredskapsstrateg har varit ansvarig handläggare i ärendet.

Med vid handläggningen av ärendet har jurist/dataskyddssamordnare Mia Lindh varit.

Från: Kommunstyrelsen (e-post) <kommunstyrelsen@gavle.se>

Sid 206(449)

Skickat: den 28 augusti 2024 14:23

Till: Valfärd Gävle - Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnd (e-post) <afnamnd@gavle.se>; Livsmiljö Gävle - Kultur & Fritid Gävle (e-post) <kultur-fritid@gavle.se>; Valfärd Gävle - Omvårdnadsnämnd (e-post) <omvardnadsnamnd@gavle.se>; Livsmiljö Gävle - Administration (e-post) <administration.sambygg@gavle.se>; Valfärd Gävle - Socialnämnd (e-post) <socialnamnd@gavle.se>; Utbildning Gävle (e-post) <utbildning@gavle.se>; SG-Jävsnämnden (e-post) <javsnamnden@gavle.se>; Gästrike Vatten - Info (e-post) <info@gastrikevatten.se>; Gästrike Återvinnare (e-post) <info@gastrikeatervinnare.se>; Gästrike Räddningstjänst (e-post) <gastrike.raddning@gastrikeraddningstjanst.se>; Gävle Energi - Registrator - E-Post <geab.registrator@gavleenergi.se>; Gavlegårdarna - Diariet (e-post) <diariet@gavlegardarna.se>; Gavlefastigheter - Info (e-post) <info@gavlefastigheter.se>; Gävle Hamn - Info (e-post) <info@gavlehamn.se>

Ämne: Remiss - Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun

Översänder remiss gällande Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun.

Senast den **20 januari 2025** önskas därför eventuella synpunkter på riktlinjen. Remissvaren skickas till kommunstyrelsen@gavle.se.

Märk ärenderaden med **24KS329 Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet**.

Med vänlig hälsning,

Registrator

Styrning och stöd

Informationsförvaltningsenheten

Gävle kommun

801 84 GÄVLE

Stadshuset, Drottninggatan 22

Telefon: 026-17 80 00

Dnr 24KS329-2
2024-08-28

Enligt sändlista

Remissmissiv - Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun

Enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) ska den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet (verksamhetsutövare) utreda behovet av säkerhetsskydd. Säkerhetsskydd innebär att organisationen till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Gävle kommun har säkerhetsskyddad verksamhet och ska såldes vidta tillräckliga åtgärder för att skydda denna verksamhet/information.

För att ensa arbetet med säkerhetsskydd i förvaltningen har säkerhetsskyddschefen tagit fram dessa Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun. Riktlinjerna gäller för förvaltningsorganisationen, med rekommendationer om säkerhetsskydd för bolag och förbund.

Senast den **20 januari 2025** önskas därför eventuella synpunkter på riktlinjen. Remissvaren skickas till kommunstyrelsen@gavle.se. Märk ärenderaden med **24ks329 Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet**.

Styrning och stöd
Andreas Lindahl
Säkerhetschef och säkerhetsskyddschef
Administrativa avdelningen

Sändlista:
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Omvårdnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden
Utbildningsnämnden
Jävsnämnden
Gästrike Vatten AB
Gästrike återvinnare
Gästrike Räddningstjänst
Gävle Energi AB
AB Gavlegårdarna
Gavlefastigheter Gävle kommun AB
Gävle Hamn AB

Riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun

Typ av dokument: Riktlinje

Överordnat dokument: Säkerhetspolicy

Fastställt av: Biträdande säkerhetsskyddschef

Datum: 2024-07-12

Diarie- eller ärendenummer: 24KS329

Revideringshistorik: Skriv här.

Dokumentet gäller för: Gävle kommun

Dokumentägare: Säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddschef

Dokumentansvarig: Säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddschef

Innehåll

Inledning.....	5
Syfte	5
Revidering.....	5
Lagstiftningen bakom	6
Sveriges säkerhet	6
Totalförsvaret och säkerhetsskydd	6
Säkerhetsskyddsklassificering	7
Vad har Gävle kommun för uppgifter som kan omfattas av säkerhetsskydd?	7
Säkerhetsskyddsanalys	8
Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter	8
Säkerhetsskyddets olika delar	8
Personalsäkerhet.....	9
Fysisk säkerhet.....	9
Informationssäkerhet	9
Dimensionerande antagonistiska förmågor (DAF)	10
Säkerhetsskyddad upphandling	10
Säkerhetsskyddsavtal	10
Tidigare sekretesslagstiftning.....	11
Ansvarsfördelning och organisation	11
Förutsättningar i Gävle kommun	12
Mandat.....	12
Säkerhetsskyddets roll	13

Inledning

I Gävle kommuns säkerhetspolicy står det; "I säkerhetsarbetet ingår de krav som är lagstadgade, så även kommunkoncernens planerande för kriser och höjd beredskap samt säkerhetsskydd." Således är säkerhetsskyddet en prioriterad verksamhet som ska bedrivas och genomsyra kommunens arbete.

Säkerhetsskydd är ett system av skyddsåtgärder som syftar till att skydda information och skyddsvärda verksamheter från påverkan och skada från aktörer som vill Sverige illa. Säkerhetsskydd är en del av arbetet med totalförsvaret.

Säkerhetsskyddslagen föreskriver i §1 1.kap att bestämmelserna i lagen gäller *"den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd (säkerhetskänslig verksamhet)."* Gävle kommun omfattas av bestämmelserna i säkerhetsskyddslagen, tillhörande förordning och föreskrifter.

För att säkerhetsskyddslagens bestämmelser ska aktualiseras ska verksamheten/informationen vid ett röjande eller liknande innebära en skada för *Sveriges säkerhet*. Det handlar således generellt inte om en skada på enskild kommun. Dock kan skadan på den enskilda kommunen röra en sådan verksamhet som är av nationell betydelse på ett sådant sätt att Sveriges säkerhet kan anses vara hotat.

Syfte

Denna riktlinje syftar till att skapa ramar för säkerhetsskyddsarbetet i Gävle kommun. Riktlinjen kommer efter hand kompletteras med rutiner och/eller instruktioner för specifika delar i säkerhetsskyddsarbetet varefter dessa utarbetas, exempel på sådan rutin är Rutin för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Revidering

Framtida revidering av Riktlinjer för säkerhetsskyddet genomförs av säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddschef vid behov. Fastställande av rutiner för säkerhetsskyddsarbetet genomförs av säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddschefer vid behov.

Lagstiftningen bakom

Arbetet med säkerhetsskydd regleras huvudsakligen i;

- Säkerhetsskyddslag (2018:585)
- Säkerhetsskyddsförordning (2018:658)
- Polismyndighetens Författningssamling – Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1)

Utöver ovan nämnda lagstiftning finns det lagar och förordningar som aktualiseras i samband med arbetet kring säkerhetsskyddet, exempel på dessa är Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) och Skyddslag (2010:305). För att ge tydligare styrningar utifrån föreskrifterna har Säkerhetspolisen publicerat en vägledning för säkerhetsskydd i sex delar. Vägledningen täcker samtliga områden av säkerhetsskyddet och finns att hämta på Säkerhetspolisens hemsida.¹

Sveriges säkerhet

Begreppet Sveriges säkerhet är inte definierat i detalj. Säkerhetspolisen har i sin vägledning uttryckt följande;

Uttrycket Sveriges säkerhet tar alltså sikte på sådant som är av grundläggande betydelse för Sverige. I detta ingår bland annat det militära och civila försvaret, den nationella ekonomin, de brottsbekämpande myndigheterna, domstolarna och sådana leveranser av exempelvis livsmedel, elkraft, dricksvatten och drivmedel som är nödvändiga för samhällets funktionalitet på nationell nivå.²

Det är således upp till kommunen själv, efter informationsinhämtning från statliga och regionala myndigheter, att bestämma vad inom kommunen som faller inom ramarna för "Sveriges säkerhet".

Totalförsvaret och säkerhetsskydd

¹ Säkerhetspolisen. Vägledningar inom säkerhetsskydd. 2019.
<https://www.sakerhetspolisen.se/ovrigt/pressrum/aktuellt/aktuellt/2019-06-17-vagledningar-inom-sakerhetsskydd.html> (hämtad 2022-01-05)

² Säkerhetspolisens Vägledning i säkerhetsskydd, Introduktion till säkerhetsskydd, s.16

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap definierar totalförsvaret som all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvaret består av militärt försvar och civilt försvar.³ Det civila försvaret består av hela samhällets samlade verksamheter (kommuner, regioner, statliga och regionala myndigheter, privata företag och frivilligorganisationer etc.). Det militära försvaret består av Försvarmakten och övriga försvarsmyndigheter. Kommuner är en del av det civila försvaret och säkerhetsskydd är en del i arbetet med civilt försvar. Kommuner behöver bedriva ett arbete med säkerhetsskydd för att kunna uppnå målen med det civila försvaret. Detta genom att säkerställa sekretessen runt arbetet med civilt försvar och att information inte faller i antagonistens händer. Kommuner kan exempelvis vara ansvariga för dricksvattenproduktion och elproduktion som kan vara viktiga för Sveriges säkerhet.

Säkerhetsskyddsklassificering

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska delas in i säkerhetsskyddsklasser utifrån den skada som ett röjande av uppgiften kan medföra för Sveriges säkerhet.

Indelningen i säkerhetsskyddsklasser ska göras enligt följande:

1. kvalificerat hemlig vid en synnerligen allvarlig skada,
2. hemlig vid en allvarlig skada,
3. konfidentiell vid en inte obetydlig skada, eller
4. begränsat hemlig vid ringa skada.

Vad har Gävle kommun för uppgifter som kan omfattas av säkerhetsskydd?

För Gävle kommun kan uppgifter som omfattas av säkerhetsskyddsbestämmelserna vara exempelvis planläggning, utvärderingar, kartmaterial och sammanställningar. Detta gäller såväl den egna verksamheten som uppgifter som delges Gävle kommun från andra aktörer. Även säkerhetskänslig verksamhet kan bedrivas inom Gävle kommun. Var, i vilken omfattning och vilken typ av säkerhetskänsliga uppgifter och/eller säkerhetskänslig verksamhet som finns i Gävle kommun identifieras i en säkerhetsskyddsanalys. Säkerhetsskyddsanalysen skall hållas uppdaterad och

³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Totalförsvaret och civilt försvar. 2021. <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/totalforsvar-och-civilt-forsvar/> (hämtad 2021-10-21)

revideras vid behov, dock minst vartannat år. Säkerhetsskyddsanalysen är sekretessbelagd enligt Offentlighets- och sekretesslagen.

SSIC 274(1349)

Säkerhetsskyddanalys

Kommunen är skyldig att ta fram en säkerhetsskyddsanalys⁴. Säkerhetsskyddsanalysen kan i sin enklaste form brytas ner till tre huvudfrågor;

- Vad ska skyddas – vilka skyddsvärden finns?
- Mot vad ska det skyddas? – vilka är hoten? Här definieras hotbilden i en så kallad dimensionerande antagonistiska förmågor (DAF).
- Hur ska det skyddas? – vilka åtgärder ska vidtas för att skydda mot hoten som identifierats?

Säkerhetsskyddsanalysen ska resultera i en säkerhetsskyddsplan där det som minst ska framgå vilka säkerhetsåtgärder som behöver vidtas, vem som ansvarar för detta och en tidplan för genomförandet. Förvaltningsorganisationen ska analyseras för att se om det finns någon säkerhetskänslig verksamhet som behöver omfattas av säkerhetsskyddet. Bolag och förbund (respektive organisationsnummer) ansvarar för egen säkerhetsskyddsanalys. Det är säkerhetsskyddschef med stöttning av biträdande säkerhetsskyddschef(er) och primärkommunens olika verksamheter som ska ta fram analysen.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Säkerhetspolisen definierar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter såhär; ”uppgifter som inom offentlig verksamhet är säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är sådana uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).”

Säkerhetsskyddets olika delar

⁴ Sveriges riksdag. Säkerhetsskyddslag (2018:585). 2021.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/sakerhetsskyddslag-2018585_sfs-2018-585 (hämtad 2022.01-05)

För att den säkerhetskänsliga uppgiften eller verksamheten ska kunna ges ett fullgott skydd kan säkerhetsskyddet brytas ner till tre huvudområden;

Personalsäkerhet

Personalsäkerhet innebär att endast personer som anses pålitliga ur säkerhetssynpunkt ska ges tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och/eller säkerhetskänslig verksamhet. Personalsäkerheten ska också säkerställa att den som deltar i sådan verksamhet har tillräckliga kunskaper om säkerhetsskydd. En del i detta är att placera befattningshavare i säkerhetsklass när behov föreligger. Detta innebär att genomgå en säkerhetsintervju med säkerhetsskyddsorganisationen, samt en registerkontroll hos Säkerhetspolisen. Placering i säkerhetsklass bestäms av säkerhetsskyddschefen i samråd med befattningshavarens chef, detta avser såväl nu anställd personal som vid nyrekryteringar. Det finns tre säkerhetsklasser som en person kan placeras i; klass 1, 2 och 3. Kommunen ska placera personer i lägsta möjliga klass, detta för att förhindra för stora intrång i den personliga integriteten för de personer som provas.

Fysisk säkerhet

Fysisk säkerhet (tillträdesbegränsning) ska förhindra att obehöriga får tillträde till områden, byggnader och andra anläggningar eller objekt där de kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller där säkerhetskänslig verksamhet i övrigt bedrivs. Fysisk säkerhet ska också förebygga/förhindra skadlig inverkan på dessa områden, byggnader, objekt eller anläggningar.

Informationssäkerhet

Informationssäkerheten ska förebygga att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter (tidigare benämnt *hemliga uppgifter*) obehörigen röjs, ändras, görs otillgängliga eller förstörs. Informationssäkerhet ska också förebygga skadlig inverkan på uppgifter och informationssystem som gäller/behandlar säkerhetskänslig verksamhet. Detta handlar exempelvis om hur denna typ av information/uppgifter får förvaras och hur den får kommuniceras. Kraven på informationssäkerheten i säkerhetsskyddssammanhang är högre än den ordinarie informationssäkerheten. Detta kan ses som ett extra steg i en trappa, där den vardagliga informationssäkerheten ska utgöra grunden.

Dimensionerande antagonistiska förmågor (DAF)

Med DAF avses en beskrivning av de antagonistiska förmågor som vissa säkerhetsskyddsåtgärder ska dimensioneras utifrån, oavsett om de motsvaras av något identifierat säkerhetshot mot den säkerhetskänsliga verksamheten eller inte. DAF utgör ett underlag för att långsiktigt dimensionera säkerhetsskyddet. För att säkerhetsskyddet ska bli heltäckande och komplett krävs ett system av åtgärder. Säkerhetsskyddet ska inte ses ensamt, utan ofta finns det åtgärder som redan vidtagits eller som vidtas för att skapa skydd och säkerhet mot andra händelsetyper. Det kan exempelvis handla om lås och larm i vardagen för att förhindra att obehöriga får tillgång till en byggnad. Dessa åtgärder kan även ha en säkerhetsskyddshöjande effekt, även om det kan behöva tillföras fler åtgärder för att säkerhetsskyddet ska bli komplett. DAF ändras och därför behöver även säkerhetsskyddet vara adaptivt. Det som var ett fungerande skydd idag är inte nödvändigtvis tillräckligt skydd imorgon.⁵

Säkerhetsskyddad upphandling

Vid vissa upphandlingssituationer kan kravet på *säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal* (SUA) aktualiseras. SUA är ett verktyg för att säkerställa att skyddsvärden som finns i verksamheten fortsatt får samma skydd även om en entreprenör/konsult anlitas för visst arbete och därmed får tillgång till säkerhetskänsliga uppgifter eller säkerhetskänslig verksamhet. Det avser upphandling av såväl varor som tjänster. När ett SUA-avtal ska ingås innebär det en fördröjning i upphandlingsprocessen, det är därför av vikt att tidigt identifiera projekt och enskilda upphandlingar där kraven på SUA-upphandling kan förekomma. Gävle kommun har flera medarbetare som är utbildade i hur en SUA-upphandling ska gå till.

Säkerhetsskyddsavtal

En verksamhetsutövare som avser att genomföra en upphandling, ingå ett avtal eller inleda en samverkan eller ett samarbete med en annan aktör ska ingå ett säkerhetsskyddsavtal med aktören, om aktören genom förfarandet kan få tillgång till

1. säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre, eller

⁵ Säkerhetspolisen, Säkerhetshot och dimensionerande antagonistiska förmågor. 2023. [Säkerhetshot och DAF - Säkerhetspolisen \(sakerhetspolisen.se\)](https://www.sakerhetspolisen.se/Sakerhetshot-och-DAF) (hämtad 2023-07-20)

2. annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet. ^{SSi 217(439)}

Det går även att ingå så kallade säkerhetsskyddsöverenskommelser med en annan aktör för information gällande säkerhetsskyddsklassen begränsat hemlig. Detta är inte ett måste, men kan tydliggöra hur samverkan med en annan organisation gällande säkerhetsskydd på lägre nivå, ska hanteras.

Tidigare sekretesslagstiftning

Sekretesslag 1980:100 gällde fram till att dagens Offentlighets- och sekretesslag togs fram år 2009. Således kan det finnas sekretessbelagda handlingar som är äldre än år 2009 tillgängliga. Dessa kan vara stämplade som **Hemlig** som var den enda sekretessgrunden som fanns i Sekretesslagen från 1980. Hemlig då betyder inte nödvändigtvis samma sak som Hemlig-stämpeln betyder idag. Det går således inte att säga att ett dokument som är äldre än 2009 och som har Hemlig stämpeln ska ha den sekretessgrunden idag. Således behöver sekretessmarkeringen på äldre dokument revideras för att anpassas efter dagens sekretessgrunder (begränsat hemlig, konfidentiell, hemlig, kvalificerat hemlig). Dock är det viktigt att dokumentet hanteras som ett säkerhetsskyddsklassificerat dokument tills det helt avhemligas (om den möjligheten finns). Ett säkerhetsskyddsklassificerat dokument omfattas generellt av sekretess i sjuttio år.

Ansvarsfördelning och organisation

Säkerhetsskyddslagen pekar på att verksamhetsutövaren ansvarar för säkerhetsskyddet i sin verksamhet. "Den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet (verksamhetsutövare) ska utreda behovet av säkerhetsskydd (säkerhetsskyddsanalys). Säkerhetsskyddsanalysen ska dokumenteras. Med utgångspunkt i analysen ska verksamhetsutövaren planera och vidta de säkerhetsskyddsåtgärder som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, förekomst av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och övriga omständigheter. Verksamhetsutövaren ska även kontrollera säkerhetsskyddet i den egna verksamheten, anmäla och rapportera sådant som är av vikt för säkerhetsskyddet

och i övrigt vidta de åtgärder som krävs enligt denna lag.”⁶ Således är det säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddschef som tar fram säkerhetsskyddsanalys och som ska följa upp arbetet med säkerhetsskydd, men respektive medarbetare ska känna till säkerhetsskydd och hur sådan information ska hanteras. Alla anställda ska följa de rutiner som finns för säkerhetsskydd och säkerhetsskyddsklassificerade handlingar.

Tillsynsmyndighet för säkerhetsskyddet i Gävle kommun är Länsstyrelsen i Stockholms län. Sanktionsavgiften för en kommun som brister i sitt säkerhetsskyddsarbete kan uppgå till 10 000 000kr.

Förutsättningar i Gävle kommun

Ansvaret för säkerhetsskyddet följer ansvaret i linjeverksamheten – med verksamhetsansvar följer säkerhetsskyddsansvar liksom det ordinarie säkerhetsansvaret. Dock är det Säkerhetsskyddschef och biträdande som tillsammans med verksamhetschef beslutar om verksamheten omfattas av säkerhetsskyddbestämmelser. Vid starten av nya projekt eller när ett nytt dokument ska påbörjas ska projektledaren eller författaren alltid göra en sekretessbedömning. Detta gäller alla projekt eller dokument som tas fram i kommunen.

Mandat

En befattningshavare ska kunna teckna kommunstyrelsen som myndighet i säkerhetsskyddsfrågor. Vem denna är ska framgå av delegationsordning. I Gävle kommun är det säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddschefer som har det mandatet enligt delegationsordning.

Enligt 2.kap §7 Säkerhetsskyddslag (2018:585) skall det, om det inte är uppenbart obehövt, finnas en säkerhetsskyddschef som kontrollerar att säkerhetsskyddsarbetet bedrivs i enlighet med gällande regelverk. Säkerhetsskyddschefen ska vara direkt underställd myndighetens chef. I Gävle kommun är säkerhetschefen tillika säkerhetsskyddschef. I säkerhetsskyddsfrågor svarar säkerhetsskyddschefen direkt till kommundirektören. Som stöd för säkerhetsskyddsarbetet ska säkerhetsskyddschefen ha en säkerhetsskyddsorganisation. Säkerhetsskyddsorganisationen ska som minst

⁶ Säkerhetsskyddslag (2018:585)

bestå av en ersättare/biträdande säkerhetsskyddschef, samt en person i varje sektor/bolag/förbund som inte har egen säkerhetsskyddsorganisation (tillikabefattning) som har till uppgift att stötta verksamheten i säkerhetsskyddsarbetet. SSI 212(439)

Säkerhetsskyddschefen leder säkerhetsskyddsarbetet genom rutiner och instruktioner samt uppföljning och kontroll av efterlevnad. Utförandet av säkerhetsskyddet åvilar verksamheten. Säkerhetsskyddschefen stöttar koncernen i säkerhetsskyddsfrågor och utövar tillsyn över säkerhetsskyddet, men respektive verksamhet ansvarar för att säkerhetsskyddet är acceptabelt i sin verksamhet (om behov av säkerhetsskyddsåtgärder finns).

Gällande delägda kommunala bolag och förbund är inriktningen att dessa ska hålla med egen säkerhetsskyddsorganisation. Detta med anledning av den förmodade aggregering som kan komma av att bolaget är verksamt i flera kommuner eller organisationer. Gävle kommuns säkerhetsskyddschef kan med fördel ingå i säkerhetsskyddsorganisationen i delägda bolag och/eller förbund så som biträdande säkerhetsskyddschef, detta för att skapa synergier och samordningsvinster inom säkerhetsskyddsarbetet. Gävle kommuns säkerhetsskyddsorganisation ska regelbundet samverka med övriga säkerhetsskyddsorganisationer i koncernen för att gemensamt utveckla säkerhetsskyddet.

Säkerhetsskyddets roll

För att kunna bedriva ett effektivt säkerhetsskyddsarbete krävs att de verksamheter inom organisationen, där säkerhetskänsliga uppgifter förekommer eller säkerhetskänslig verksamhet bedrivs, har god kunskap om säkerhetsskydd. Härvid blir säkerhetsskyddsorganisationens roll central, dels genom att fungera som internt sakkunniga och dels genom att säkerställa att de som behöver får den utbildning som behövs för att säkerhetsskyddet ska fungera tillfredsställande.

Utöver vad som ovan nämnts ankommer det på säkerhetsskyddsorganisationen att svara för bland annat;

- Rådgivning och stöd i säkerhetsskyddsfrågor.
- Säkerhetsprövningar (säkerhetsintervjuer, begäran om registerkontroll).

- Kontroll och uppföljning av säkerhetsskyddet (hantering, förvaring, efterlevnad m.m.)
- Genomförandet av säkerhetsskyddsanalys (övergripande nivå). Ej för bolag och förbund.
- Framtagande och fastställande av säkerhetsskyddsplan. Ej för bolag och förbund.
- Framtagande och implementering av rutiner/instruktioner och interna bestämmelser gällande säkerhetsskydd.
- Incidentrapportering gällande säkerhetsskyddsincidenter.
- Kontakter mot externa aktörer i frågor rörande säkerhetsskydd.
- Signalskyddstjänst (i förekommande fall/vid behov).

Gävle kommun har tillgång till det av Försvarsmakten godkända kryptosystemet Signe. Signe kan hantera information upp till nivån begränsat hemlig. Systemet kan användas för att ta emot eller skicka säkerhetsskyddsklassificerad information. Kommunens signalskyddsorganisation (säkerhetsskyddschef och biträdande säkerhetsskyddsschefer) vet hur denna används.

Säkerhetsskyddschef ska kalla säkerhetsskyddsorganisationen till möte minst en gång per år för att gå igenom säkerhetsskyddet, inträffade incidenter och vilka åtgärder som ska genomföras kommande år.

Kommande beslut: Besluts- och delegationsförteckning för Omvårdnadsnämnden

21

24ON428

Missiv

2024-11-08

Diarienummer: 24ON428

Handläggare:

Caroline Engberg

026-17 80 00

caroline.engberg@gavle.se

Nämnd:

Omvårdnadsnämnd

Revidering av besluts- och delegationsförteckning

Förslag till beslut

Att anta den reviderade besluts- och delegationsförteckningen som är specifik för omvårdnadsnämnden och den del som är gemensam för omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden, samt tillhörande bilagor 4 och 5.

Ärendebeskrivning

Inför varje år, eller vid behov, ska omvårdnadsnämnden anta en besluts- och delegationsförteckning för nämndens verksamheter. Besluts- och delegationsförteckningen är uppdelad i en gemensam del för de tre nämnderna samt nämndspecifika delar som antas av ansvarig nämnd. Socialjouren har en egen del som antas av socialnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

En årlig genomgång har nu gjorts av besluts- och delegationsförteckningen för fastställande av respektive nämnd. De justeringar som föreslås framgår genom färgmarkerad text i bifogade handlingar.

Magnus Höjjer
Sektorchef
Sektor Velfärd

Besluts- och delegationsförteckning för omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden

Välfärd Gävle
2024-11-20

Diarienummer:
24ON428
24AFN201
24SON179

Fastställt:
Omvårdnadsnämnden 2024-xx-xx
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden 2024-xx-xx
Socialnämnden 2024-xx-xx

Innehållsförteckning

Förkortningar	4
Förkortningar lagar, förordningar och andra föreskrifter	4
Inledning.....	6
Allmänt om delegering	6
Anmälan av delegationsbeslut	7
Överklagande	7
Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	7
Delegat i gemensamma delen	8
Delegat inom omvårdnadsnämnden	8
Delegat inom arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	9
Delegat inom socialnämnden	9
Gemensamt för omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden.....	11
1. Ordförandebeslut	11
2. Avtal – Inköp, upphandling och avtalsförvaltning	11
3. Handläggning	14
4. Avskrivning av skuld	15
5. Överklagande	15
6. Fullmakt/ombud/delgivningsmottagare	16
7. Yttranden	17
8. Allmänna handlingar och sekretess	17
9. Externa köp	18
10. Personuppgifter	18
11. Smittskyddslag	19
12. Lex Sarah	19
13. Övrigt	19
Specifikt för omvårdnadsnämnden.....	21
1. Avgiftshandläggning	21
2. Bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL)	21
3. Hälso- och sjukvård	22
4. Allmänna handlingar och sekretess	23
5. Övrigt	23
Specifikt för arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.....	24
1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	24
2. Vuxenutbildning	25
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL)	26
4. Dödsbo	28
5. Övrigt	28
6. Hälso- och sjukvård	28
Specifikt för socialnämnden.....	30
1. Yttranden	30
2. Övrigt	31
3. Bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL)	32

4.	Insatser för barn och ungdom	Sid 225(449) 35
5.	Insatser för vuxna.....	36
6.	Lag om med särskilda bestämmelser för om vård av unga, LVU	37
7.	Lag om placering av barn i skyddat boende (LSB)	44
8.	Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).....	48
9.	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL)	50
10.	Familjerättsärende.....	50
11.	Alkohollag (AL).....	52
12.	Lotterilag.....	54
13.	Lag om handel med vissa receptfria läkemedel	54
14.	Lag om tobak och liknande produkter (LTLP)	55
15.	Lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN).....	56
Specifikt för socialjouren		58
1.	Socialtjänstlag (SoL)	58
2.	Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)	58
3.	Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)	59

Förkortningar

AFN	Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
CSN	Centrala studiestödsnämnden
EVIN	Enheten våld i nära relationer
FEM	Familjehemsenheten myndighet
FES	Familjehemsenhet stöd
FMN	Föräldraföreningen mot narkotika
HVB	Hem för vård och boende
IVO	Inspektionen för vård och omsorg
ME	Mottagningsenheten
ON	Omvårdnadsnämnden
REU	Rekryteringsenhet uppdragstagare
SJ	Socialjour
SON	Socialnämnden
RIA	Socialt arbete på kristen grund (organisation Hela Människan)
SoL/psyk	Socialtjänstlagen/målgruppen, personer med psykisk funktionsnedsättning
SKR	Sveriges kommuner och regioner
UEB	Utredningsenhet barn
UEU	Utredningsenhet ungdom
UEV	Utredningsenhet vuxen
Äo	Äldreomsorg

Förkortningar lagar, förordningar och andra föreskrifter

AL	Alkohollag (2010:1622)
BrB	Brottsbalk
FBL	Folkbokföringslag (1991:481)
FL	Förvaltningslag
FB	Föräldrabalk
GDPR	General data protection regulation (dataskyddsförordningen)*
HSL	Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)
KL	Kommunallag
LUL	Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
LOU	Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
LSB	Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
LTLP	Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
LTN	Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
LOV	Lag (2008:962) om valfrihetssystem
LVM	Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
OSL	Offentlighets- och sekretesslag

PDL Patientdatalag (2008:355)

PSL Patientsäkerhetslag

SFB Socialförsäkringsbalk

~~SFS~~ SoF Socialtjänstförordning (2001:937)

SoL Socialtjänstlag

~~SoL/psyk Socialtjänstlagen/målgruppen, personer med psykisk funktionsnedsättning~~

TF Tryckfrihetsförordning

* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

Inledning

Denna besluts- och delegationsförteckning avser omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden. Besluts- och delegationsförteckning inleds med en gemensam del för de tre nämnderna. I den delen finns delegering gällande exempelvis ordförandebeslut, handläggning, avtal, avgifter, fullmakter, yttranden, allmänna handlingar, sekretess och personuppgifter. De nämndspecifika delarna behandlar frågor som endast rör en nämnd. Närliggande sakfrågor kan dock finnas under både den gemensamma delen och även under den specifika delen.

Syftet är att där samla beslut som är gemensamma inom de tre nämnderna och att på så vis få samma nivå på delegat. Delegationsförteckning är indelad efter lagrum samt ärendeområde.

Allmänt om delegering

I kommunallagen stadgas att kommunal nämnd ska bedriva verksamheten i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Fullmäktige ska utfärda reglementen med närmare föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Enligt kommunallagen får nämnd uppdra åt utskott, ledamot eller ersättare eller anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Dock får beslutanderätten inte delegeras i:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställning eller yttrande till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- medborgarförslag som väckts genom e-petition och som lämnats över till nämnden, samt
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Ärenden av principiell eller avvikande beskaffenhet eller av avsevärd ekonomisk betydelse ska avgöras av nämnden. Delegat kan, efter beslut av berörd chef, hänskjuta beslut av särskild svårighetsgrad till högre nivå i beslutsorganisationen. Även Beslutsfattarens överordnad har alltid beslutanderätt i respektive aktuell ärendegrupp, under förutsättning att chefen i fråga uppfyller i lag eller annan föreskrift uppställda behörighetskrav. Den i förteckningen angivna delegaten är alltså den i organisationen lägst behöriga beslutsfattaren. ~~när ordinarie befattningshavare inte tjänstgör exempelvis beslut om vård- och omsorgsboende kan beslutas av kontorschef för myndighet.~~ Den som mottagit delegationsuppdrag (delegat) får enligt gällande delegationsregler inte delegera uppdraget vidare till annan. Vidaredelegering är med andra ord inte tillåten, med undantag för vad som sägs i 6 kap. 36-37 §§ kommunallagen.

Vid delegats frånvaro

~~Vid delegats frånvaro träder i första hand en annan utsedd handläggare på samma eller högre nivå in i delegatens ställe och kan fatta de beslut denne skulle ha fattat.~~

Anmälan av delegationsbeslut

Enligt kommunallagen ska varje nämnd besluta om i vilken utsträckning beslut som fattas på delegation ska anmälas till nämnden. Samtliga brådskande beslut som beslutas av nämndsordföranden, så kallade ordförandebeslut, (enligt 6 kap. 39 § kommunallagen KL) anmäls till nästkommande nämndsammanträde. När beslutet har anmälts på nämndens sammanträde noteras anmälan i sammanträdesprotokollet. Beslut som kan överklagas enligt laglighetsprövning går att överklaga fram till att tre veckor har gått från datumet då protokollet anslogs. Varje delegat ansvarar för att anmälan görs när det gäller beslut som kan överklagas via laglighetsprövning.

Överklagande

Förvaltningsbesvär

Ett beslut får överklagas av den som beslutet går emot om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Beslutet kan bara överklagas av den det angår. I skollagen anges alla beslut som kan överklagas till förvaltningsrätten eller Skolväsendets överklagandenämnd enligt förvaltningsbesvär om inte direkt förbud för detta regleras.

Laglighetsprövning

Delegationsbeslut som inte kan överklagas med förvaltningsbesvär kan överklagas genom laglighetsprövning om inte direkt förbud för detta regleras. Laglighetsprövning innebär att domstolen endast gör en prövning av beslutets laglighet och inte lämplighet. Endast den som är medlem i kommunen kan överklaga.

Socialnämndens individ- och myndighetsutskott

Socialnämnden har ett individ- och myndighetsutskott som beslutar i ärenden enligt:

- socialtjänstlag (SoL),
- lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU),
- lag om placering av barn i skyddat boende,
- lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM),
- föräldrabalk (FB),
- alkohollag, samt
- tobakslagen lag om tobak och liknande produkter.

Delegat i gemensamma delen

1:e biståndshandläggare

1:e handläggare

1:e socialsekreterare

Biståndshandläggare SoL

Biståndshandläggare SoL/LSS

Biståndshandläggare SoL/psyk

Biträdande sektorchef

Dataskyddsamordnare

Delegatens överordnade chef

Delegat i ursprungsbeslut

Delegat vid ursprungsbeslut – syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Ekonomichef

Enhetschef

Enhetschef handläggning

Enhetschef ~~inom försörjningsstödsenheten~~ arbetsmarknad och stöd

Enhetschef i verkställighet

Familjerättssekreterare

Försörjningsstödshandläggare

Gruppchef livsmedel och tillstånd

Jurist

Kontorschef myndighet

Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

Ordförande i arbetsmarknadsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Ordförande i omvårdnadsnämnden

Ordförande i socialnämnden

Sektorchef

Socialnämndens individ- och myndighetsutskott

Socialsekreterare (barnsekreterare likställs med socialsekreterare)

Socialt ansvarig samordnare

Specialisthandläggare*

Särskild utsedd handläggare**

Verksamhetschef handläggning

Delegat inom omvårdnadsnämnden

1:e biståndshandläggare

Avgiftshandläggare

Biståndshandläggare SoL

Biståndshandläggare SoL/LSS

Biståndshandläggare SoL/psyk

Boendesamordnare

Delegat vid ursprungsbeslut – syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Enhetschef i handläggning

Enhetschef i verkställighet

Medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

Socialt ansvarig samordnare (SAS)

Specialisthandläggare*

Särskild utsedd handläggare**

Verksamhetschef HSL

Delegat inom arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

1:e handläggare

1:e socialsekreterare

Administratör LSS

Avgiftshandläggare

Biståndshandläggare SoL/LSS

Biståndshandläggare SoL/psyk

Boendesamordnare

Delegat vid ursprungsbeslut – syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Enhetschef ~~inom försörjningsstödsenheten~~ arbetsmarknad och stöd

Enhetschef myndighet

Enhetschef uppdragstagarenheten

Enhetschef i verkställighet

Försörjningsstödshandläggare

Ordförande i antagningsråd

Rektor

Socialt ansvarig samordnare (SAS)

Socialsekreterare

Specialisthandläggare*

Särskild utsedd handläggare**

Verksamhetschef administrativt stöd

Verksamhetschef myndighet

Delegat inom socialnämnden

1:e socialsekreterare (1:e barnsekreterare likställs med 1:e socialsekreterare)

Alkoholhandläggare

Avgiftshandläggare

Delegat vid ursprungsbeslut – syftar till nivå på delegationen och är inte personbundet

Enhetschef ~~enheten~~ våld i nära relationer

Enhetschef familjehemsenhet myndighet

Enhetschef familjehemsenhet stöd

Enhetschef förebyggande enheten

Enhetschef mottagningsenheten
 Enhetschef myndighet
 Enhetschef utredningsenhet uppdragstagare
 Enhetschef socialjour~~en~~
 Enhetschef utredningsenhet barn
 Enhetschef utredningsenhet ungdom
 Enhetschef utredningsenhet vuxna
 Familjehemssekreterare
 Familjerättsassistent
 Familjerättssekreterare
 Gruppchef livsmedel och tillstånd
 Handläggare
 Miljöinspektör livsmedel och tillstånd
 Ordförande
 Restauranginspektör
 Socialt ansvarig samordnare
 Socialnämndens individ- och myndighetsutskott
 Socialsekreterare (barnsekreterare likställs med socialsekreterare)
 Socialsekreterare socialjour~~en~~
 Specialisthandläggare*
 Särskild utsedd handläggare**
 Särskild utsedd tjänsteman enligt namnförteckning***

* "Specialisthandläggare", ~~socialsekreterare med viss utökad delegation i ärenden där man är ansvarig handläggare, utses av enhetschef~~ förordnande som innebär utökad delegation i egna ärenden.

** "Särskild utsedd handläggare" utses av verksamhetschef eller annan överordnad chef

*** "Särskilt utsedd tjänsteman" utses av socialnämnden

Gemensamt för omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Ordförandebeslut				
1.1	Beslut på nämndens vägnar i ärende som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas	6 kap. 39 § kommunal-lagen KL	Ordförande i omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden*	*Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
1.2	Beslut att återkalla ett förvaltningsbeslut på grund av tvingande säkerhetsskäl	37 § andra stycket 2 p. förvaltnings-lagen FL	Ordförande i omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden	
2. Avtal – Inköp, upphandling och avtalsförvaltning				
2.1	Beslut gällande sektorsövergripande avtal		Sektorchef	Avser tecknande, förlängning och hävande etc. Motsvarar firmatecknare Ersättare: ekonomichef och biträdande sektorchef
2.2	Tecknande av avtal med externa utförare av verksamhet		Biträdande sektorchef	Driftsentreprenads avtal (LOU),

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				ramavtal (LOU) och avtal om att bli extern utförare enligt LOV
2.3	Tecknande samverkansavtal eller förlängning av pågående avtal med kommuner, regioner samt motsvarande		Sektorchef	Kan även gälla kommuner eller motsvarande och myndigheter i utlandet
2.4	Teckna överenskommelse om ersättning vid skadeståndsanspråk från enskild upp till 25 000 kr		Säkerhetssamordnare	Verkställs genom utanordning via dagbokföringen
2.5	Beslut om att initiera en upphandling om frågan inte har behandlats i samband med projektbeställning, repetitiva ramavtal och/eller om beslut redan finns.		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Välfärd Inköpssamordnare Välfärd Enhetschef inköp och upphandling Styrning och stöd	Gäller ej upphandling av kärnverksamhet då ansvarig nämnd fattar beslut om att överlåta verksamhet till privat utförare.
2.6	Beslut under en upphandling enligt upphandlingsprocess över tröskelvärdet	Enligt, upphandlingslagarna, direktiven och praxis	Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist	Ex. att avbryta annonserad upphandling, tecknande av avtal etc.
2.7	Beslut under en upphandling enligt upphandlingsprocess under tröskelvärdet	Enligt, upphandlingslagarna, direktiven och praxis	Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist	Ex. att avbryta annonserad upphandling

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare	
2.8	Utfärda fullmakt till annan upphandlande myndighet att få företräda Gävle kommun i denna egenskap (samordnad upphandling)		Sektorchef Ekonomichef Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef inköp och upphandling	
2.9	Beslut om tilldelning och tecknande av avtal för upphandling över tröskelvärdet		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist	
2.10	Beslut om tilldelning och tecknande av avtal för upphandling under tröskelvärdet		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare	
2.11	Beslut under avtalsförvaltningen, och om avtalade sanktioner om inte annat anges		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpssamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef	Ex. beslut om prisförändring, optionsbeslut och vite

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Upphandlingscontroller Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef inköp och upphandling Upphandlare Upphandlingsjurist Avtalscontroller Systemförvaltare Inköpscontroller Inköpskoordinator Verksamhetsutvecklare	
2.12	Beslut om uppsägning och hävning av avtal		Chef med budgetansvar för det som upphandlas Inköpsamordnare För upphandlingar som avser kärnverksamhet: Biträdande sektorchef Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Enhetschef inköp och upphandling Upphandlingsjurist	
2.13	Yttrande till domstol i mål om överprövning		Sektorchef Ekonomichef Biträdande sektorchef Jurist Samt följande funktioner på Styrning och stöd: Upphandlingsjurist Jurist	
3. Handläggning				
3.1	Beslut att avskriva ärende		Enhetschef inom handläggning 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
3.2	Beslut att avvisa ärende		Enhetschef inom handläggning 1:e socialsekreterare 1:e handläggare Gruppchef livsmedel och tillstånd	
3.3	Beslut i sakfrågan, vid ansökan, när utredning inte kan genomföras		Enhetschef inom handläggning	
3.4	Anmälan till överförmyndarnämnden när behov av god man, förmyndare eller	Socialtjänst-förordningen	Enhetschef i verkställighet*	*Gäller ej externa utförare, då de har

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
	förvaltare föreligger, samt när sådant behov upphör	5 kap. 3 § LSS 15 § 6 st. 5 kap. 3 § SoF 15 § 6 stycket LSS	Socialekreterare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Bostadssocial handläggare Särskilt utsedd försörjningsstöds- administratör**	eget ansvar enligt lag ** Se bilaga 2 5
3.5	Beslut att avvisa ombud och biträde då skäl föreligger	14 § Förvaltnings- lagen FL	Socialekreterare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Alkoholhandläggare, Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
3.6	Föreläggande att styrka ombudets behörighet	15 § Förvaltnings- lagen FL	Socialekreterare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Alkoholhandläggare, Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
4. Avskrivning av skuld				
4.1	Beslut om nedskrivning av eller befrielse från skuld avseende debiterad avgift till enskild	8 kap. 2 § SoL 9 kap. 4 § SoL	Ekonomichef	
4.2	Beslut om nedskrivning av eller befrielse från skuld avseende debiterad avgift till enskild	8 kap. 1 § SoL	Verksamhetschef myndighetskontoret	
5. Överklagande				
5.1	Yttrande med anledning av överklagande av delegats beslut		Delegat i ursprungsbeslut Jurist	I första hand delegat i ursprungsbeslut
5.2	Omprövning vid överklagande av beslut	38-39 §§ Förvaltnings- lagen FL	Delegat i ursprungsbeslut	
5.3	Beslut om avvisning av för sent inkommen överklagan	45 § Förvaltnings- lagen FL	Delegat i ursprungsbeslut	Beslutet benämns rättsprövning
5.6	Prövning vid jävsinvändning	16-18 §§ Förvaltnings- lagen FL	Enhetschef inom handläggning	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
5.7	Beslut att begära eller att ej begära prövningstillstånd samt beslut att överklaga eller att ej överklaga domstolsbeslut till förvaltningsrätt och kammarrätt		Enhetschef inom handläggning Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	* Socialnämndens individ- och myndighetsutskott et har beslutanderätt i egna fattade beslut Delegation för enhetschef att överklaga omfattar inte mål ang. LVU/LVM
5.8	Beslut att begära prövningstillstånd till Högsta Förvaltningsdomstolen		Kontorschef Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	* Socialnämndens individ- och myndighetsutskott et har beslutanderätt i egna fattade beslut
5.9	Beslut om föreläggande för en enskild att avhjälpa en brist i en framställning	20 § Förvaltningslagen FL	Delegat i ursprungsbeslut	
5.10	Beslut att avslå begäran om att avgöra ett ärende	12 § Förvaltningslagen FL	Enhetschef inom handläggning Gruppchef livsmedel och tillstånd	
5.11	Yttrande vid överklagan om beslut enligt punkt 5.10		Enhetschef inom handläggning Gruppchef livsmedel och tillstånd	
5.12	Beslut om begäran om inhibition	28 § förvaltningsprocesslagen	Enhetschef inom handläggning Gruppchef livsmedel och tillstånd Kontorschef Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	* Socialnämndens individ- och myndighetsutskott et har beslutanderätt i egna fattade beslut
6. Fullmakt/ombud/delgivningsmottagare				
6.1	Beslut att företräda nämnden i domstol i mål och ärenden som rör enskild, eller beslut att utse ombud i sådana fall	10 kap. 2 § SoL	Enhetschef Jurist	
6.2	Beslut om fullmakt att företräda nämnden i övriga mål och ärenden, eller beslut att utse ombud i sådana fall	10 kap. 2 § SoL	Kontorschef Jurist	
6.3	Utfärdande av fullmakt och kvittens av ankommande värdepast		Sektorchef	Ersättare: Biträdande sektorchef

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
6.4	Utfärdande av rättegångsfullmakt i tvistemål	12 kap. 8 § rättegångsbalken	Sektorchef	Ersättare: Biträdande sektorchef
6.5	Delgivningsmottagare	27 § i det gemensamma reglementet för Gävle kommun	Sektorchef Biträdande sektorchef Registrator* Arkivarie* Kontorschef** Verksamhetschef** Enhetschef**	*De funktioner som ansvarar för sektorns postöppning **Inom den verksamhet det berör
7. Yttranden				
7.1	Yttrande till överförmyndare eller tingsrätt angående förordnande av god man eller förvaltare	11 kap. 16 § Föräldrabalken FB	Socialsekreterare Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS Enhetschef i verkställighet*	*Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
7.2	Yttranden avseende - sådant som inte är reglerat i besluts- och delegationsförteckningen i övrigt, - direktbesvarande till myndigheter i ärenden ställd till nämnd* - remissvar - övriga elevärenden, samt - myndighetsbeslut och övriga överklaganden		Kontorschef	*Beslut om att remisser ställd till nämnd ska hanteras av tjänstemannaorga nisationen sker i samråd med ordförande
7.3	Yttrande till Skatteverket ang. A. felaktig/ofullständig folkbokföring, och B. skyddade personuppgifter	A. 32 c § FBL B. 17 a § andra stycket FBL	Handläggare/ socialsekreterare	
7.3 7.4	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och övriga tillsynsmyndigheter (exempelvis: Skolinspektionen, Diskrimineringsombudsmannen och Justitiekanslern) som rör individärenden	13 kap. 5 § SoL	Ordförande i omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden	Yttranden till Justitie- ombudsmannen beslutas alltid av nämnd
7.4 7.5	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och domstol gällande ej verkställda gynnande beslut	16 kap. 6 a § SoL	Ordförande i omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och socialnämnden	
8. Allmänna handlingar och sekretess				
8.1	Fatta överklagbart beslut att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt SoL, LSS, LVU och LVM	2 kap. 1-2 §§ i Tryckfrihets- förordningen TF , 6 kap. 3-4 §§ samt 10 kap. 4, 13-14 §§ i Offentlighets- och sekretess- lagen OSL	Enhetschef Enhetschef i verkställighet*	*Externa utförare ansvarar för begäran om utlämnande av upprättad handling under pågående tjänsteköp, enligt gällande lagstiftning HSL, SoL, LSS eller likalydande

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				lagstiftning utifrån sitt uppdrag Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande
8.2	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	2 kap. 1, 15 §§ Tryckfrihets- förordningen TF, tillämpliga lagrum i Offentlighets- och sekretesslagen OSL	Sektorchef* Kontorschef Jurist Kommunjurist, sektor styrning och stöd	*Gäller handlingar som ej härrör till ett kontor Utlämnande av allmän och offentlig handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande

9. Externa köp

9.1	Beslut om köp av tjänst i annan kommun eller enskild verksamhet inom ramavtal samt undertecknande av placeringskontrakt		Enhetschef inom handläggning	
9.2	Beslut om köp av tjänst i annan kommun eller enskild verksamhet utom ramavtal samt undertecknande av placeringskontrakt		Verksamhetschef myndighet	

10. Personuppgifter

10.1	Befogenhet att underteckna personuppgiftsbiträdesavtal för den personuppgiftsansvariges del	Art. 28 GDPR	Biträdande sektorchef	
10.2	Beslut att inte anmäla en personuppgiftsincident till tillsynsmyndigheten när det är osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter	Art. 33.1 GDPR	Dataskyddssamordnare	
10.3	Beslut att helt eller delvis avslå den registrerades begäran eller inte vidta åtgärder med anledning av begäran	Art. 12, Art. 15-22 GDPR	Dataskyddssamordnare	Avser rätten till tillgång (registerutdrag), rätten till rättelse och radering, rätten att bli bortglömd, rätten till begränsning av behandling, rätten till dataportabilitet, rätten att göra invändningar och automatiserat beslutsfattande

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
10.4	Beslut att förlänga tiden för tillhandahållande av information till den registrerade vid komplicerad begäran, maximalt ytterligare två månader	Art. 12.3 GDPR	Dataskyddssamordnare	
10.5	Beslut att ta ut en avgift vid uppenbart ogrundade och orimliga begäranden från den registrerade	Art. 12.5 a-b GDPR	Dataskyddssamordnare	
11. Smittskyddslag				
11.1	Lämna upplysningar till smittskyddsläkare efter underrättelse från denne	6 kap. 11 § smittskyddslagen	Enhetschef inom handläggning och verkställighet 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
11.2	Anmäla till smittskyddsläkare om den smittade inte följer de meddelade förhållningsreglerna	6 kap. 12 § smittskyddslagen	Enhetschef inom handläggning och verkställighet 1:e socialsekreterare 1:e handläggare	
12. Lex Sarah				
12.1	Beslut att anmäla ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande till Inspektionen för vård och omsorg	14 kap. 7 § SoL 24 f § LSS	Socialt ansvarig samordnare	Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
12.2	Beslut att avsluta Lex Sarah-utredning	14 kap. 6 SoL 24 e § LSS	Socialt ansvarig samordnare	Gäller ej externa utförare, då de har eget ansvar enligt lag
13. Övrigt				
13.1	Beslut om avvikelser från gällande besluts- och delegationsförteckning (t.ex. för vikarierande och nyanställd socialsekreterare, handläggare, försörjningsstödshandläggare, biståndshandläggare) Beslut om att enskild tjänsteman fråntas rätten att nyttja delegation enligt denna förteckning		Delegatens överordnade chef	Avser endast möjligheten att minska beslutanderätten. Vidaredelegation utöver delegationsförteckningen är ej tillåtet
13.2	Anmälan om bidragsbrott	6 § bidragsbrottslag	Enhetschef inom försörjningsstöd Enhetschef myndighet	Gäller bara vid utbetalningar till enskild, enligt lag
13.3	Beslut att begära utdrag ur belastningsregistret och/eller misstankeregistret		Socialsekreterare Familjehemssekreterare Familjerättssekreterare Samordnare utredningsenhet uppdragstagare	I de verksamheter där det är lagstyrt

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
13.4	Under löpande år besluta om förändringar av mottagningsattester och beslutsattester		Sektorchef	
13.5	Beslut om bidrag - ur fonder till enskilda upp till 25 % av basbelopp samt - till föreningar med verksamhet i överensstämmelse med fondvillkoren		Ekonomichef	Ersättare: Verksamhetschef planering, analys och utvärdering
13.6	Anmälan och ändringar i Omsorgsregistret (IVO)	7 kap. 1 § SoL 23 § LSS	Särskild utsedd handläggare Biträdande sektorchef	
13.7	Utföra redaktionella ändringar i besluts- och delegationsförteckningen		Sektorchef	Avser endast redaktionella ändringar, ej ändringar i sak
13.8	Besluta om att hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning eller att hos allmän domstol ansöka om stämning i ärenden om avhysning av hyresgäst		Jurist	

Specifikt för omvårdnadsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Avgiftshandläggning				
ON 1.1	Beslut om avgift inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde	8 kap. 2-9 §§ SoL	Avgiftshandläggare	
ON 1.2	Beslut om individuellt tillägg avseende kostnad för – dubbelt boende – arvode till god man – övriga utgifter	8 kap. 2-9 §§ SoL	Avgiftshandläggare	
2. Bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL)				
ON 2.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.2	Beslut om bistånd i form av vård- och omsorgsboende	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.3	Beslut om rätten till medboende	4 kap. 1 c § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.4	Beslut om bistånd i form av trygghetslarm	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.5	Beslut om bistånd i form av dagverksamhet	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.6	Beslut om bistånd i form av korttidsplats	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef myndighet	
ON 2.7	Beslut om bistånd i form av avlösningsvistelse	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	
ON 2.8	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	Utföraren sätter in akuta och nödvändiga insatser (även vak) som uppkommer under obekvämt arbetstid, men runt hemsjukvårdspatienter godkänner konsultsjuksköterska under obekvämt arbetstid att akut behov av vak sätts in.
ON 2.9	Beslut om insatser enligt förenklat beslutsfattande utifrån fastställda kriterier	4 kap. 2 a § SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
ON 2.10	Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL vid flytt från annan kommun	2 a kap. 8-9 §§ SoL	Biståndshandläggare SoL, SoL/psyk och SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked
ON 2.11	Beslut om bistånd med kontaktperson a) upp till 20 timmar/månad	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
	b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
3. Hälso- och sjukvård				
ON 3.1	Beslut om att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada	3 kap. 5 § Patientsäkerhetslagen PSL 4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.2	Beslut om att till Läkemedelsverket och tillverkare anmäla medicinteknisk produkt vid funktionsfel och försämring av en produkts egenskaper eller prestanda samt vid felaktigheter i bruksanvisning eller märkning som har lett till eller kunde ha lett till en patients, en användares eller en annan persons död eller allvarlig försämring av hälsotillståndet	5 kap. HSLF-FS 2021:52 Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.3	Beslut om rutin för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.4	Beslut om att utse ansvarig sjuksköterska för läkemedelsförråd och läkemedelsrekvisition inom särskilda boendeformer samt hemsjukvård	4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
ON 3.5	Undertecknande av samverkansavtal för läkarmedverkan	16 kap. 1 § HSL	Verksamhetschef HSL	
ON 3.6	Beslut om anmälan av legitimerad personal som kan utgöra fara för patientsäkerheten till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	3 kap. 7 § Patientsäkerhetslagen PSL (2010:659)	Biträdande sektorchef	
ON 3.7	Anmälan och revidering i vårdgivarregistret (IVO)	2 kap. Patientsäkerhetslagen PSL (2010:659)	Särskild utsedd handläggare	
ON 3.8	Yttranden till patientnämnd		Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
4. Allmänna handlingar och sekretess				
ON 4.1	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen HSL	2 kap. 1-2 §§ i Tryckfrihets- förordningen TE , 6 kap. 3-4 §§ samt 10 kap. 4, 13-14 §§ i Offentlighets- och sekretesslagen OSL 8 kap. 2 § i Patientdatalagen PDL	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinskt ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad. Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande
5. Övrigt				
ON 5.1	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av lägenhet i vård- och omsorgsboende		Enhetschef i verkställighet Boendesamordnare*	*Gäller bara vid driftentreprenader

Specifikt för arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)				
AFN 1.1	Beslut om personkretstillhörighet	1 och 7 §§ LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.2	Beslut om biträde av personlig assistent	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.3	Beslut om biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans utöver assistansersättning	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.4	Beslut om ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans	9 § 2 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.5	Beslut om merkostnad för sjuklön	9 § 2 p. LSS	Administratör LSS	
AFN 1.6	Beslut om utbetalning av ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 p. till annan än den ersättningsberättigade	11 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.7	Beslut om att kräva återbetalning vid felaktig ekonomisk ersättning enligt 9 § 2 p. LSS	12 § LSS	Enhetschef myndighet	
AFN 1.8	Beslut om ledsagarservice	9 § 3 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.9	Beslut om biträde av kontaktperson a) upp till 20 timmar/månad	9 § 4 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
	b) över 20 timmar/månad	9 § 4 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.10	Beslut om arvode och omkostnadsersättning utöver nämndens fastställda princip		Enhetschef rekryteringsenhet uppdragstagare REU	Princip fastställd i 19AFN64, se rutin för ersättning till uppdragstagare (VG-RUT-S-5806)
AFN 1.11	Beslut om avlösarservice i hemmet	9 § 5 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.12	Beslut om korttidsvistelse utanför hemmet	9 § 6 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.13	Beslut om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	9 § 7 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.14	Beslut om boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet	9 § 8 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.15	Beslut om bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	9 § 9 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.16	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av gruppboende och serviceboende		Boende- samordnare*	*även vid driftentreprenad

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 1.17	Beslut om daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig	9 § 10 p. LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	
AFN 1.18	Fastställande av avgift från förälder i samband med placering av barn	20 § LSS, 6 kap. 2-4 §§ SFS	Avgiftshandläggare	
AFN 1.19	Beslut om att nämnden ska uppbära underhållsstöd	20 § LSS 18 kap. 19 § Socialförsäkringsbalken SFB	Avgiftshandläggare	
AFN 1.20	Beslut om bistånd enligt 9 § LSS vid flytt från annan kommun	16 § LSS	Biståndshandläggare SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked
AFN 1.21	Beslut om bistånd i form av kontaktperson a) upp till 20 timmar/månad	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
	b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
2. Vuxenutbildning				
AFN 2.1	Mottagande av elev till grundläggande vuxenutbildning	20 kap. 13 § och 14 § andra stycket skollagen	Rektor	
AFN 2.2	Beslut om behörighet till utbildning på gymnasial nivå	20 kap. 20 § skollagen	Rektor	
AFN 2.3	Beslut om samt yttrande över interkommunal ersättning inom gymnasial vuxenutbildning; a) Vid beviljande	20 kap. 21 § skollagen	Rektor	
	b) Vid avslag	20 kap. 21 § skollagen	Ordförande i antagningsråd	Ersättare: vice ordförande
AFN 2.4	a) Mottagande av elev till gymnasial utbildning	20 kap. 22 § skollagen	Rektor	
	b) Antagning av elev till gymnasial utbildning	20 kap. 23 § skollagen	Rektor	
AFN 2.5	Mottagande av elev till svenska för invandrare	21 kap. 7 § skollagen	Rektor	
AFN 2.6	a) Mottagande av elev till särskild utbildning för vuxna Komvux som anpassad utbildning	21 kap. 7 § 20 kap. 22 § skollagen	Rektor	
	b) Antagning av elev till särskild utbildning för vuxna Komvux som anpassad utbildning	21 kap. 7 § 20 kap. 23 § skollagen	Rektor	
AFN 2.7	Beslut om vilka nationella kurser som ska ges	2 kap. 9 § Förordning för vuxenutbildning	Verksamhetschef vuxenutbildning Rektor	
AFN 2.8	Beslut om vilka kurser eller delkurser som ska anordnas	2 kap. 4 § förordning för vuxenutbildning	Verksamhetschef vuxenutbildning Rektor	
AFN 2.9	Beslut om dispens avseende underåriga sökande	3 kap. 2 § förordning för vuxenutbildning	Rektor	
AFN 2.10	Beslut om undantag från att utbildningen i svenska för invandrare ska omfatta mindre	20 kap. 24 § skollagen	Rektor	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
	eller mer än 15 timmars undervisning under en fyraveckorsperiod			
AFN 2.11	Beslut om att utbildning på kursen ska upphöra för elev	20 kap. 9 § skollagen	Rektor	
AFN 2.12	Beslut om att låta elev återuppta studier där beslut om att utbildningen ska upphöra efter beslut i enlighet med 2.9 eller efter avstängning	20 kap. 9 § skollagen	Rektor	
AFN 2.13	Beslut om avgift för böcker och andra lärmiddel	20 kap. 7 § och 21 kap. 6 § skollagen	Rektor	
AFN 2.14	Beslut om att en person ska anses ingå i målgruppen som kan ansöka om studiestartsstöd		Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.15	Upprätta plan mot kränkande behandling	6 kap. 6-8 §§ skollagen	Verksamhetschef vuxenutbildning	
AFN 2.16	Utreda omständigheter och vidta åtgärder avseende kränkande behandling	6 kap. 10 § skollagen	Rektor/ enhetschef	

3. Bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL)

AFN 3.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare 1:e handläggare Försörjningsstöds- handläggare Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS Särskild utsedd försörjningsstöds- administratör* (se bilaga 2)	*se bilaga 5
AFN 3.2	Beslut om försörjningsstöd enligt norm + 10 %	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Särskild utsedd handläggare* Särskild utsedd försörjningsstöds- administratör* (se bilaga 2)	*se bilaga 5
AFN 3.3	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1-2 §§ SoL	Socialsekreterare Försörjningsstöds- handläggare Särskild utsedd handläggare* Särskild utsedd försörjningsstöds-administratör* (se bilaga 2)	
AFN 3.4	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till 50 % av basbelopp	4 kap. 1-2 §§ SoL	1:e socialsekreterare 1:e handläggare	*se bilaga 5

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Särskild utsedd försörjningsstöds-administratör handläggare* (se bilaga 2)	
AFN 3.5	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt upp till ett basbelopp	4 kap. 1-2 §§ SoL	Enhetschef arbetsmarknad och stöd	
AFN 3.6	Beslut om bistånd till livsföring i övrigt över ett basbelopp	4 kap. 1-2 §§ SoL	Verksamhetschef arbetsmarknad och stöd	
AFN 3.7	Beslut om återkrav av felaktigt utgivet ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	Enhetschef arbetsmarknad och stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare* (se bilaga 2)	*se bilaga 5
AFN 3.8	Beslut om bistånd i form av förvaltning av egna medel	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef arbetsmarknad och stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare* (se bilaga 2) Särskild utsedd försörjningsstöds-administratör* (se bilaga 2)	*se bilaga 5
AFN 3.9	Undertecknande samt uppsägning av förstahandskontrakt av lägenhet i serviceboende		Verksamhetschef administrativt stöd lokal och fastighet Lokalsamordnare	I första hand verksamhetschef administrativt stöd lokal och fastighet
AFN 3.10	Undertecknande samt uppsägning av andrahandskontrakt vid uthyrning av lägenhet i gruppboende samt serviceboende		Boendesamordnare	
AFN 3.11	Beslut om bistånd i form av gruppboende och serviceboende	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS	
AFN 3.12	Beslut om bistånd i form av hjälp i hemmet (s k boendestöd och personligt stöd)	4 kap. 1 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS	Utföraren sätter in akuta och nödvändiga insatser (även vak) som uppkommer under obekvämt arbetstid, men runt hemsjukvårdspatienter godkänner konsultsjuksköterska under obekvämt arbetstid att akut

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				behov av vak sätts in.
AFN 3.13	Beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL vid flytt från annan kommun	2 a kap. 8 § SoL	Biståndshandläggare SoL/psyk och SoL/LSS	Beslutet benämns förhandsbesked och avser socialpsykiatri
AFN 3.14	Beslut om bistånd i form av korttidsplats	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef myndighet	
4. Dödsbo				
AFN 4.1	Dödsboanmälan	20 kap. 8 § ärvdabalken	Enhetschef arbetsmarknad och stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare* (se bilaga 2)	*se bilaga 5
AFN 4.2	Omhändertagande av dödsbo	18 kap. 2 § ärvdabalken	Enhetschef arbetsmarknad och stöd Särskilt utsedd försörjningsstöds-handläggare* (se bilaga 2)	*se bilaga 5
5. Övrigt				
AFN 5.1	Beslut om kommunalt bostadstillägg enligt kommunfullmäktigebeslut 22 juni 2015		Särskild utsedd handläggare	
AFN 5.2	Beslut i vissa situationer ordna gravsättning enligt begravningslagen	5 kap. 2 § begravningslagen	Enhetschef försörjningsstöds-enheten	
6. Hälso- och sjukvård				
AFN 6.1	Beslut om att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada	3 kap. 5 § Patientsäkerhetslagen PSL 4 kap. 6 § hälso- och sjukvårds-förordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
AFN 6.2	Beslut om att till Läkemedelsverket och tillverkare anmäla medicinteknisk produkt vid funktionsfel och försämring av en produkts egenskaper eller prestanda samt vid felaktigheter i bruksanvisning eller märkning som har lett till eller kunde ha lett till en patients, en användares eller en annan persons död eller allvarlig försämring av hälsotillståndet	5 kap. HSLF-FS 2021:52 Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
AFN 6.3	Beslut om rutin för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter	4 kap. 6 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
AFN 6.4	Beslut om att utse ansvarig sjuksköterska för läkemedelsförråd och läkemedelsrekvisition inom särskilda boendeformer samt hemsjukvård	4 kap. 6 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad
AFN 6.5	Yttranden till patientnämnd		Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinsk ansvarig för rehabilitering	
AFN 6.6	Fatta överklagbart beslut om att inte lämna ut journaler och handlingar som härrör från verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen HSL	2 kap. 1-2 §§ i Tryckfrihetsförordningen TF , 6 kap. 3-4 §§ samt 10 kap. 4, 13-14 §§ i Offentlighets- och sekretesslagen OSL 8 kap. 2 § i Patientdatalagen PDL	Medicinskt ansvarig sjuksköterska Medicinskt ansvarig för rehabilitering	Kommunen har ansvar även i externa verksamheter på entreprenad. Utlämnande av allmän handling är verkställighet, menprövning sker alltid vid utlämnande

Specifikt för socialnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
1. Yttranden				
SON 1.1	Yttrande angående undantag från bestämmelserna om förbud för barn under 15 år att medverka vid offentliga tillställningar	21 § Allmänna ordningsstadgan	Enhetschef inom mottagningsenhet ME , utredningsenheten-barn UEB , utredningsenheten ungdom UEU och familjehemsenhet myndighet FEM	
SON 1.2	Yttranden i frågor om körkort, trafik kort och flygcertifikat		Socialsekreterare	
SON 1.3	Yttranden i frågor om vapenlicens och hemvärnet		1:e soc.sekr. socialsekreterare inom utredningsenheten-vuxen UEV och mottagningsenheten ME	
SON 1.4	Yttrande till polismyndigheten om utfärdande av pass för barn under 18 år	3 § passförordning	Socialsekreterare Familjerättssekreterare	
SON 1.5	Yttrande till allmän domstol om överlämnande till särskild vård för unga	32 kap. 1 § Brottsbalken BrB	Socialsekreterare	
SON 1.6	Yttrande till åklagarmyndighet eller till allmän domstol	Lag med bestämmelser om unga lagöverträdare 11 § LUL	Socialsekreterare	
SON 1.10 SON 1.7	Yttrande till åklagarmyndighet	14 § första stycket lag (2024:7) om preventiva vistelseförbud	Socialsekreterare	
SON 1.7 SON 1.8	Yttrande till allmän domstol då LVM är aktuell	31 kap. 2 § Brottsbalken BrB	Socialsekreterare	
SON 1.8 SON 1.9	Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och domstol efter beslut att inte ta emot ärende	2 a kap. 10-12 §§ SoL	Enhetschef myndighet	
SON 1.9 SON 1.10	Yttrande över ansökan om bostadsbidrag till familj där barn vistas i familjehem, bostadstillägg till institution eller till hushåll där någon familjemedlem har en funktionsnedsättning	93 kap. 2 § SFB och 98 kap. 11 § SFB	Socialsekreterare	
SON 1.11	Yttrande till Skatteverket ang. A. felaktig/ofullständig folkbokföring, och B. skyddade personuppgifter	A. 32 c § FBL B. 17 a § andra stycket FBL	Socialsekreterare	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 1.12	Yttrande till åklagarmyndighet eller allmän domstol Yttrande till allmän domstol, Åklagarmyndigheten eller Kriminalvården angående A. den misstänktes personliga förhållanden, eller B. upplysningar om huruvida utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, om barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningen utvisas.	A. 6 § första stycket lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. B. 6 § andra stycket stycket lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m.	Socialsekreterare	
SON 1.13	Yttrande till Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen angående utlännings personliga förhållanden	17 kap. 1 § utlänningslagen	Socialsekreterare	

2. Övrigt

SON 2.1	Beslut att socialnämnden i visst fall ska uppbära barnbidrag	16 kap. 18 § Socialför- säkringsbalken SFB	Socialsekreterare	
SON 2.2	Beslut att polisanmäla misstanke om brott rörande barn	10 kap. 21 § Öffentlighets- och sekretesslagen OSL	Socialsekreterare efter 2 år i tjänst	Denna punkt syftar ej till orosanmälan. Orosanmälan är alla anställda skyldiga att göra
SON 2.3	Beslut att inte polisanmäla misstanke om brott mot barn		Enhetschef för Utredningsenhet barn UEB, Utredningsenhet ungdom UEU, Mottagningsenhet ME, Familjehemsenhet myndighet FEM och Enheten för våld i nära relation EVIN	Denna punkt syftar ej till orosanmälan. Orosanmälan är alla anställda skyldiga att göra
SON 2.4	Väcka talan om överflyttning av vårdnad	6 kap. 7, 8, 8 a och 9 §§ Föräldrabalken FB	Socialnämnden	Delegeringsförbud enligt lag
SON 2.5	Beslut om framställning till annan kommun om överflyttning av ärende samt ansökan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om överflyttning av ärende	2 a kap. 10-12 §§ SoL	Enhetschef handläggning	
SON 2.6	Beslut i fråga om mottagande av ärenden från annan kommun	2 a kap. 10-12 §§ SoL	Enhetschef handläggning	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 2.7	Beslut om bidrag (föreningsstöd) till social verksamhet med insatser upp till 50 % av basbelopp per år		Särskild utsedd handläggare	
SON 2.8	Beslut om att handläggare utan socionomexamen bedöms inneha annan relevant examen för utförande av sådana uppgifter rörande barn och unga som framgår av 3 kap. 3 a § andra stycket SoL	3 kap. 3 a § andra stycket SoL	Enhetschef	Se vidare om bedömning av annan relevant examen, 3 kap. 1-3 §§ HSLF-FS 2017:79.
SON 2.9	Ansökan om god man för ensamkommande barn	3 § första stycket lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn	Socialekreterare	

3. Bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL)

SON 3.1	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialekreterare	Enligt 11 kap. 1 a § SoL ska en omedelbar skyddsbedömning göras när anmälan rör barn eller unga. För nämndens utredningsskyldighet enligt 7 § LVM är det tillräckligt att det kan finnas skäl för tvångsvård för att en utredning ska påbörjas, dvs. att det kan antas att förutsättningarna är uppfyllda.
SON 3.2	a) Beslut om att utredning inte ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Enhetschef 1:e socialekreterare Socialekreterare* inom mottagningsenheten* Socialekreterare inom utredningsenhet ungdom* Socialekreterare inom familjehemsenhet myndighet* Socialekreterare inom utredningsenhet vuxen ME, UEU, FEM och UEV	*efter 2 år i tjänst
	b) Beslut att utredning inte ska inledas i pågående ärende	11 kap. 1 § SoL	Socialekreterare	Separat utredning inleds ej, läggs till i pågående utredning.
SON 3.3	Beslut om att utredning inte ska föranleda åtgärd	11 kap. 1 § SoL	1:e socialekreterare Specialisthandläggare Socialekreterare* inom mottagningsenhet ME	*efter 2 år i tjänst

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 3.4	a) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	
	b) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 25 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	1:e socialsekreterare	
	c) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd upp till 50 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom Familjehemsenhet myndighet FEM, Utredningsenhet ungdom UEU, Utredningsenhet barn UEB, Utredningsenhet vuxen UEV och Enheten våld i nära relation EVIN	
	d) Beslut om övrigt ekonomiskt bistånd över 50 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 3.5	Beslut om återkrav av felaktigt utbetalt ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom handläggning	
SON 3.6 SON 3.5	Beslut om återkrav av felaktigt utgivet ekonomiskt bistånd	9 kap. 1 § SoL	Enhetschef* 1:e socialsekreterare	*Vid beslut enligt SON 3.4 d tillfaller dock rätten att besluta om återkrav socialnämndens individ- och myndighetsutskott
SON 3.7 SON 3.6	Beslut om bistånd med kontaktfamilj	4 kap. 1 § SoL	1:e socialsekreterare Specialisthandläggare	
SON 3.8 SON 3.7	Beslut om bistånd med kontaktperson	4 kap. 1 § och 3 kap. 6 § SoL	1:e socialsekreterare Specialisthandläggare	
	a) upp till 20 timmar/månad b) utöver 20 timmar/månad	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL	Enhetschef myndighet	
SON 3.9 SON 3.8	Beslut om arvode och omkostnadsersättning utöver nämndens fastställda princip		Enhetschef inom rekryteringsenhet uppdragstagare REU, familjehemsenhet myndighet FEM och familjehemsenhet stöd FES	
SON 3.10 SON 3.9	Beslut om öppenvårdsinsatser för barn, ungdom och familj	4 kap. 1 § SoL	1:e socialsekreterare*	*barn, ungdom och familj
	Beslut om öppenvårdsinsatser för vuxen		Socialsekreterare**	**vuxen
SON 3.11 SON 3.10	Beslut om förtur till bostad av sociala skäl	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
SON 3.12 SON 3.11	Beslut om bistånd i form av a) övergångsavtal	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boendeenheten	
	b) övergångsavtal avseende ensamkommande barn	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenhet vuxen UEV	
SON 3.13 SON 3.12	Beslut om bistånd i form av vistelse i jourlägenhet	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Utredningsenhet vuxen UEV	*efter 2 år i tjänst

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
			Handläggare boende-enheten Socialsekreterare* inom Enheten våld i nära relation EVIN	
SON 3.14 SON 3.13	Beslut om bistånd i form av vistelse på akutboende	4 kap. 1 § SoL	Handläggare boende-enheten	
SON 3.15 SON 3.14	Beslut om medgivande till vård och sociala insatser	6 kap. 13 a Föräldrabalken FB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 3.16 SON 3.15	Beslut om förlängning av utredningstid	11 kap. 2 § SoL	Enhetschef inom utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, mottagningsenhet familjehemsenhet myndighet och Enheten våld i nära relation UEB, UEU, ME, FEM och EVIN	
SON 3.17 SON 3.16	Beslut om inskrivning, utskrivning och avvisning på HVB och boendeenheter i egen regi		Föreståndare för hemmet/enhetschef boendeenheter Enhetschef stödboende-enheten	
SON 3.18 SON 3.17	Beslut om att ta ut ersättning (avgift) från enskild biståndstagare	8 kap. 1-2 §§ SoL	Socialsekreterare utredningsenhet vuxen UEV Administratör	
SON 3.19 SON 3.18	Fastställande av avgift från förälder i samband med placering av barn	8 kap. 1 § SoL	Särskilt utsedd handläggare	
SON 3.20 SON 3.19	Beslut om att nämnden ska uppbära underhållsstöd	18 kap. 19 § Socialför- säkringsbalken SFB	Avgiftshandläggare	
SON 3.21 SON 3.20	Framställning till Försäkringskassan om ändring av mottagare för allmänt barnbidrag	16 kap. 18 § Socialför- säkringsbalken SFB	Socialsekreterare Familjehemssekreterare	
SON 3.22 SON 3.21	Framställan till CSN om ändring av mottagare för studiebidrag		Socialsekreterare Familjehemssekreterare Familjehems-enheten stöd	
SON 3.23 SON 3.22	Beslut om uppföljning efter att utredning har avslutats utan beslut om insats	11 kap. 4 a § SoL	1:e socialsekreterare Specialisthandläggare	
SON 3.23	Beslut om uppföljning efter placering SoL	11 kap. 4 b § SoL	1:e socialsekreterare	
SON 3.24	Beslut om eftergift	9 kap. 4 § SoL	Enhetschef Utredningsenhet vuxen UEV	
SON 3.25	Beslut om att bevilja personlarm	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Beslut om personlarm ska omprövas var sjätte månad för att

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				säkerställa att insatsen uppnår sitt syfte eller att behovet kvarstår
SON 3.26	Beslut om att ompröva beslut om personlarm		1:e socialsekreterare	
4. Insatser för barn och ungdom				
SON 4.1	Beslut om placering i familjehem och HVB för a) barn upp till 18 år	4 kap. 1 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
	b) personer över 18 år	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehemsenhet myndighet och mottagningsenhet UEB, UEU, FEM och ME	
SON 4.2	Medgivande för annat enskilt hem än vårdnadshavare/förälder att ta emot underårig för stadigvarande vård och fostran.	6 kap. 6 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Gäller vid privatplaceringar
SON 4.3	Beslut om att annat enskilt hem än vårdnadshavaren/förälder får ta emot underårig för stadigvarande vård och fostran.	6 kap. 6 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Gäller vid socialnämndens placeringar
SON 4.4	Beslut om tillfällig placering i kontrakterat jourhem, släkting-/nätverkshem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenheten, utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehemsenhet myndighet och enheten våld i nära relation ME, UEB, UEU, FEM och EVIN	
SON 4.5	a) Beslut om tillfällig placering i upphandlade HVB, upp till 6 månader	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenheten, utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehemsenhet myndighet och enheten våld i nära relation ME, UEB, UEU, FEM och EVIN	För placering utanför avtal, se 9.1 samt 9.2 i den gemensamma delen.
	b) Beslut om tillfällig placering i upphandlade HVB för barn upp till 18 år, för placeringar upp till och med 6 månader	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef inom mottagningsenheten, utredningsenhet barn, utredningsenhet ungdom, familjehemsenhet myndighet och enheten våld i nära relation ME, UEB, UEU, FEM och EVIN	För placering utanför avtal, se 9.1 samt 9.2 i den gemensamma delen. Efter 6 månader ska beslut fattas av socialnämndens individ- och myndighetsutskott

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 4.6	Beslut att godkänna kontrakterade jourhem	6 kap. 6 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.7	Beslut om kostnader vid placering, omplacering eller flyttning från familjehem/institution, med högst 40 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Familjehemssekreterare	
SON 4.8	Beslut om övriga omkostnader till familjehem för extra utrustning, resekostnader med mera med högst 25 % av basbelopp per månad/barn	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Familjehemssekreterare	
SON 4.9	Beslut om ersättning för förlorad arbetsförtjänst till familjehem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef familjemensenhet myndighet FEM , familjemensenhet stöd FES och Rekryteringsenheten Uppdragstagare REU	
SON 4.10	Beslut om kostnad för personligt stöd i skolan samt resekostnader i samband med placering	4 kap. 1 § SoL 11 § LVU	Enhetschef myndighet	
SON 4.11	Övervägande av vård	6 kap. 8 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.12	Övervägande av ansökan om flyttningsförbud i samband med begäran om att vård ska upphöra	6 kap. 8 a § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.13	Övervägande av vårdnadsöverflyttning	6 kap. 8 b § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 4.14	Kostnader för skador som barn vållar i familjehem och som ej ersätts av hem- och ansvarsförsäkring, med högst 25 % av basbelopp		Säkerhetssamordnare	
SON 4.15	Beslut om ersättning i familjehem upp till högsta nivå inom SKR:s rekommendationer		Familjehemssekreterare inom utredningsenhet uppdragstagare och familjemensenheten stöd FES	
SON 4.16	Beslut om resursfamilj för familjehemsplacerade barn		Familjehemssekreterare inom rekryteringsenheten, familjemensenhet myndighet och familjemensenhet stöd REU, FEM och FES	
SON 4.17	Beslut gällande umgängesresor efter vårdnadsöverflytt till tidigare familjehem		Familjehemssekreterare inom familjemensenhet stöd FES	
SON 4.18	Beslut om bistånd i form av stödboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef	
SON 4.19	Beslut om placering i skyddat boende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef	

5. Insatser för vuxna

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 5.1	Beslut om bistånd i form av a) familjehem	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen UEV	
	b) HVB	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen Enhetschef våld i nära relation Enhetschef utredningsenhet ungdom UEV, EVIN och UEU	
SON 5.2	Beslut om anhörigvecka till en kostnad av maximalt 15 000 kr/tillfälle	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenhet vuxen UEV	
SON 5.3	Beslut om bistånd i form av interna stödboende Hemsta och Nova	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare inom utredningsenhet vuxen UEV	
SON 5.4	Beslut om bistånd i form av träninglägenhet	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef Utredningsenhet boende	
SON 5.5	a) Beslut om bistånd i form av tillsynsboende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenhet vuxen UEV	
	b) Beslut om jourplacering på tillsynsboende	4 kap 1 § SoL	1:e socialsekreterare utredningsenhet vuxen UEV	
SON 5.6	Beslut om placering i skyddat boende	4 kap. 1 § SoL	Enhetschef utredningsenheten vuxen, mottagningsenhet och enheten våld i nära relation UEV, ME och EVIN	

6. Lag om med särskilda bestämmelser för om vård av unga, LVU

SON 6.1	Beslut om ansökan till förvaltningsrätt om vård enligt LVU	4 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Delegeringsförbud
SON 6.2	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 6.3	Beslut om omedelbart omhändertagande då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6 § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 6.4	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 a § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.5	Beslut om omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6 a § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 6.6	Begäran om förlängd tid för ansökan enligt 8 § andra stycket LVU efter ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU	8 § andra stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-6.6 SON 6.7	Begäran om förlängd utredningstid vid 6 § LVU tid för ansökan enligt 8 § andra stycket LVU efter ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	8 § andra stycket LVU och 6 kap. 39 § KL	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6 § LVU *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON-6.7 SON 6.8	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-6.8 SON 6.9	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9 § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6 § LVU *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 6.9 SON 6.10	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9 a § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.10 SON 6.11	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9 b § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6 a § LVU *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 6.12	Ansökan till förvaltningsrätten i fråga om fortsatt omhändertagande för tillfällig vård enligt 9 a § LVU efter omhändertagande enligt 6 a § LVU	9 a § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.11 SON 6.13	Begäran om förlängd utredningstid vid 6 a § LVU tid för ansökan enligt 8 § andra stycket LVU efter ett omedelbart omhändertagande enligt 6 a § LVU	9 a § LVU 8 § andra stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.12 SON 6.14	Begäran om förlängd utredningstid vid 6 a § LVU då Socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas tid för ansökan enligt 8 § andra stycket LVU efter ett omedelbart omhändertagande enligt 6 a § LVU då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9 a § LVU 8 § andra stycket LVU och 6 kap. 39 § KL	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, vid eget beslut enligt 6 a § LVU *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 6.13 SON 6.15	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas	11 § första och andra stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.14 SON 6.16	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	11 § tredje stycket LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt till SON 6.13 *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 6.15 SON 6.17	Beslut rörande den unges förhållanden i den mån beslutet ej är att hänföra till 11 § första och andra stycket LVU	11 § fjärde stycket LVU	Socialekreterare	
SON 6.16 SON 6.18	Övervägande av vård med stöd av 2 § LVU	13 § första stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.17 SON 6.19	Övervägande av ansökan om flyttningsförbud i samband med prövning av om vård ska upphöra	13 b § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.18 SON 6.20	Övervägande av vårdnadsöverflyttning	13 c § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.19 SON 6.21	Omprövning av vård med stöd av 3 § LVU	13 § andra stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.20 SON 6.22	a) Beslut om rätt till umgänge eller beslut om att vistelseort inte ska röjas för vårdnadshavare	14 § andra stycket LVU	Socialnämnden	
	b) I brådskande fall då nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § andra stycket LVU 6 kap. 39 § KL	Ordförande i socialnämnden	
SON 6.21 SON 6.23	Övervägande av beslut beträffande umgänge eller hemlighållande av vistelseort	14 § tredje stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.22 SON 6.24	Beslut om att vård enligt LVU ska upphöra	21 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.23 SON 6.25	Beslut om - särskild kontaktperson - deltagande i öppenvårdsbehandling	22 § första och andra stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.24 SON 6.26	Beslut att utse och entlediga kontaktperson	22 § första och andra stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.24 SON 6.27	Ansökan hos förvaltningsrätt om flyttningsförbud	24 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.25 SON 6.28	Övervägande av om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON-6.26 SON 6.29	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-6.27 SON 6.30	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	27 § LVU	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt till SON 6.26 *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON-6.28 SON 6.31	Beslut om att tillfälligt flyttningsförbud ska upphöra	30 § andra stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-6.29 SON 6.32	a) Beslut om den unges umgänge med vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud	31 § LVU 14 § andra stycket 1 p. LVU	Ordförande i socialnämnden	
	b) I brådskande fall då nämndens beslut ej kan avvaktas	31 § LVU 14 § andra stycket 1 p. LVU 6 kap. 39 § KL	Ordförande i socialnämnden	
SON-6.30 SON 6.33	Beslut om biträde av polis för att genomföra läkarundersökning	43 § första stycket LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott*	* Ordförande i de fall då Socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas
SON-6.31 SON 6.34	Beslut om att begära biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande	43 § andra stycket LVU	Särskild utsedd tjänsteman*	*Se bilaga 1
SON-6.32 SON 6.35	Beslut om ansökan om utreseförbud	31 b § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 6.33 SON 6.36	Beslut om omprövning och upphörande av utreseförbud	31 c § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.34 SON 6.37	Beslut om tillfälligt utreseförbud	31 d § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.35 SON 6.38	Beslut om tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 d § LVU	Ordförande i socialnämnden, särskilt förordnad ledamot	Se § 160 2020-08-25
SON 6.36 SON 6.39	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud	31 g § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.37 SON 6.40	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 g § LVU	Ordförande i Socialnämnden, särskilt förordnad ledamot	Se § 160 2020-08-25
SON 6.38 SON 6.41	Beslut om undantag från utreseförbud	31 i § LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.39 SON 6.42	Beslut om läkarundersökning, läkare och plats för läkarundersökning	32 § LVU	Enhetschef	
SON 6.40 SON 6.43	Beslut om provtagning vid upphörande av vård	32 b, c §§ LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 6.41 SON 6.44	Beslut om provtagning inför umgänge	32 a, c §§ LVU	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

7. Lag om placering av barn i skyddat boende (LSB)

SON 7.1	Ansökan om skyddat boende till förvaltningsrätt	3 kap. 3 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	Delegeringsförbud
SON 7.2	Beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende	4 kap. 1 § första stycket LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.3	Beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	4 kap. 1 § andra stycket LSB	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 7.4	Ansökan om förlängd tid för ansökan	4 kap. 6 § andra stycket LSB	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 7.5	Beslut om att omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra	4 kap. 8 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.6	Beslut om att omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	4 kap. 8 § LSB	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M)

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 7.7	Beslut om var barnet ska placeras och hur insatsen ska genomföras	5 kap. 1 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.8	Beslut om var barnet ska placeras och hur insatsen ska genomföras då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	5 kap. 1 § andra stycket LSB	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 7.9	Övervägande om insatsen ska fortsätta	5 kap. 3 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.10	Beslut om hemlighållande av vistelseort	5 kap. 4 § första stycket 1 p. LSB	Socialnämnden	
SON 7.11	Beslut om hemlighållande av vistelseort då socialnämndens beslut ej kan avvaktas	5 kap. 5 § LSB	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 7.12	Beslut om umgängesbegränsning	5 kap. 4 § första stycket 2 p. LSB	Socialnämnden	
SON 7.13	Beslut om umgängesbegränsning då socialnämndens beslut ej kan avvaktas	5 kap. 5 § LSB	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutanderätt, *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 7.14	Övervägande om fortsatt hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning	5 kap. 6 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.15	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning ska upphöra	5 kap. 7 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.16	Beslut om upphörande av insats	7 kap. 1 § första stycket LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.17	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att insats enligt 3 kap. ska upphöra	7 kap. 2 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 7.18	Polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbar sådan insats	8 kap. 7 § LSB	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott* Särskild utsedd tjänsteman*	* Ordförande i de fall då Socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas *Se bilaga 3

8. Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

SON 8.1	Beslut om att inleda utredning då man fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård	7 § LVM	Socialsekreterare inom utredningsenheten vuxen och mottagningsenheten UEV och ME	
SON 8.2	Beslut att avsluta LVM-utredning utan åtgärd	7 § LVM	Enhetschef UEV utredningsenhet vuxen	
SON 8.3	Beslut om läkarundersökning och utse läkare för undersökning	9 § LVM	Socialsekreterare -utredningsenheten vuxen och mottagningsenheten UEV och ME	
SON 8.4	Beslut om att ansöka om tvångsvård enligt LVM	11 § LVM	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 8.5	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 8.6	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	13 § LVM	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt till SON 7.5 *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
				2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 8.7	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 8.8	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande då socialnämndens individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	18 b § LVM	Ordförande i socialnämnden*	Kompletterande beslutsrätt till SON 7.7 *Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd: 1. Lena Lundgren Rörick 2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) 3. Aleksandra Stamenkovic 4. Elizabeth Puhls (SD) *Vid frånvaro av ordförande gäller förteckningen utifrån kompletterande beslutsrätt enligt 6 kap. 33 § KL. Se bilaga 4.
SON 8.9	Samråd och planering av vården	26, 28 §§ LVM	Socialsekreterare	
SON 8.10	Beslut om begäran av biträde av polis för genomförande av läkarundersökning	45 § första stycket LVM	1:e socialsekreterare utredningsenhet vuxen och mottagningsenhet Särskild utsedd tjänsteman*	*Se bilaga 2

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 8.11	Beslut om begäran om biträde av polis för inställelse till vårdinstitution	45 § andra stycket LVM	1:e socialsekreterare utredningsenhet vuxen och mottagningsenhet Särskild utsedd tjänsteman*	*Se bilaga 2
SON 8.12	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	1:e socialsekreterare Inom utredningsenheten vuxen UEV	
SON 8.13	Yttrande till allmän domstol då den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	31 kap. 2 § Brottsbalken BrB	1:e socialsekreterare Inom utredningsenheten vuxen UEV	
SON 8.14	Beslut om egenavgift vid placering i HVB	8 kap. 1 § SoL 6 kap. 1 § SOFS	Socialsekreterare	

9. Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL)

SON 9.1	Att enligt 31 § andra stycket begära av polisen att utredning inleds	31 § andra stycket LUL	1:e Socialsekreterare ME, UEB, UEU och EVIN 1:e Barnsekreterare familjehemsenhet myndighet FEM	31 § andra stycket: På begäran av socialnämnden får en utredning om brott även inledas i andra fall avseende någon som inte har fyllt femton år, om socialnämnden bedömer att utredningen kan antas ha betydelse för att avgöra behovet av socialtjänstens insatser för den unge. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas om det är fråga om ett brott som innebär att den unge äventyrar sin hälsa eller utveckling eller om brottet kan antas utgöra ett led i en upprepad brottslighet begången av den unge.
---------	--	------------------------	---	---

10. Familjerättsärende

SON 10.1	Yttranden enligt namnlag	45 § Namnlagen	Familjerättssekreterare	
SON 10.2	Godkännande av bekräftelse av faderskap/föräldraskap	1 kap. 4, 9 §§ Föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare Familjerättsassistent	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 10.3	Inleda och avsluta faderskaps-/ föräldraskapsutredning	2 kap. 1, 4-6, 8-9 §§ Föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare Familjerättsassistent	
SON 10.4	Beslut att väcka och föra talan i mål om faderskap/föräldraskap	3 kap. 5-6, 8 §§ Föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare	
SON 10.5	Godkänna avtal om underhållsbidrag för framtiden om betalningsperioder överstiger 3 månader (ej engångsbelopp)	7 kap. 7, 11 §§ Föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare	
SON 10.6	Godkänna avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 17 a § Föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare	
SON 10.7	Beslut att utse utredare i mål och ärende om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 19 § Föräldrabalken FB	Enhetschef familjerättsenheten	
SON 10.8	Beslut om kontaktperson för stöd och hjälp i vårdnads- och umgängesärende	4 kap. 1 § SoL 3 kap. 6 § SoL 5 kap. 1 § SoL	Familjerättssekreterare	
SON 10.9	Beslut om samarbetsamtal	4 kap. 1 § SoL 5 kap. 3 § SoL 6 kap. 18 § Föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare	
SON 10.10	Beslut om överflyttning av faderskapsärende till annan kommun	2 kap. 3 § andra stycket Föräldrabalken FB	Socialnämnden	
SON 10.11	Beslut att inte påbörja utredning eller att lägga ned påbörjad utredning om faderskap	2 kap. 7 § Föräldrabalken FB	Socialnämnden	
SON 10.12	Samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta	6 kap. 14 § SoL	Familjerättssekreterare	
SON 10.13	Medgivande att ta emot utländskt barn för adoption	6 kap. 12 § SoL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 10.14	Beslut att utse utredare att genomföra en adoptionsutredning	4 kap. 14 § Föräldrabalken FB	Enhetschef familjerättsenheten	
SON 10.15	Beslut om att lämna upplysningar till rätten som inte innehåller ett ställningstagande i mål och ärenden om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 20 § andra stycket föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare	
SON 10.16	Beslut om yttrande vid umgänge	6 kap. 15 c § andra stycket Föräldrabalken FB	Familjerättssekreterare	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
11. Alkohollag (AL)				
SON 11.1	Beslut att bifalla Beviljande av stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.2	Beslut att avslå avslag på stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap	8 kap. 2 § Alkohollag AL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 11.10 SON 11.3	Beslut om tillfälligt tillstånd till allmänheten inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.11 SON 11.4	Beslut om tillfälligt tillstånd till slutna sällskap inom normaltiden	8 kap. 2 § Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 11.3 SON 11.5	Beslut att bifalla Ansökan från konkursförvaltare om serveringstillstånd för konkursförvaltare avseende tillståndsbolag vid serveringsställe som försatts i konkurs	9 kap. 12 § Alkohollag AL 8 kap. 2 § Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	Sådant ärende ska behandlas med förtur
SON 11.7 SON 11.6	Beslut om ändring avseende dryckesslag dryckeslag	8 kap. 2 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.12 SON 11.7	Beslut om stadigvarande tillstånd till slutet sällskap vid cateringverksamhet	8 kap. 4 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.13 SON 11.8	Godkännande av lokal vid catering Beslut om en lokal är lämplig för catering eller inte.	8 kap. 4 § Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 11.18 SON 11.9	Beslut om tillfälligt tillstånd för provsmakning vid arrangemang	8 kap. 6 § första stycket 2 p. Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.16 SON 11.10	Beslut om särskilt stadigvarande tillstånd, för provsmakning vid tillverkningsställe	8 kap. 7 § 2 st. Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.17 SON 11.11	Beslut om särskilt tillstånd, tillfälligt, för provsmakning vid tillverkningsställe	8 kap. 7 § 2 st. Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 11.22 SON 11.12	Beslut att producera om anvisningar och informationsmaterial om alkohollagen och dess föreskrifter	8 kap. 9 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.23 SON 11.13	Beslut att sätta ned om nedsättning av avgifter i vissa fall	8 kap. 10 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 11.8 SON 11.14	Beslut om ändring avseende utökad / eller förändrad serveringsyta	8 kap. 14 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON-11.14 SON 11.15	Beslut om stadigvarande tillstånd för servering på gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § andra stycket Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.15 SON 11.16	Beslut om tillfälligt tillstånd för servering på gemensam serveringsyta	8 kap. 14 § andra stycket Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.4 SON 11.17	Beslut om serveringstid efter kl. 01.00 vid tillfälligt tillstånd för slutet sällskap	8 kap. 19 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.5 SON 11.18	Beslut om serveringstid efter kl.01.00 vid stadigvarande tillstånd eller tillfälligt tillstånd till allmänheten	8 kap. 19 § Alkohollag AL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-11.6 SON 11.19	Beslut om ändring av serveringstid inom den lagstadgade normaltiden, kl. 11.00 – 01.00	8 kap. 19 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.19 SON 11.20	Beslut att meddela meddelande av villkor för stadigvarande serveringstillstånd	Allmänna rättsgrundsatser	Gruppchef livsmedel och tillstånd	Kan bara meddelas i samband med beslut om att bevilja nytt eller ändrat tillstånd
SON-11.20 SON 11.21	Beslut att meddela meddelande av villkor för tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	Allmänna rättsgrundsatser	Gruppchef livsmedel och tillstånd	Kan bara meddelas i samband med beslut om att bevilja nytt eller ändrat tillstånd
SON-11.21 SON 11.22	Beslut att meddela meddelande av villkor för tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap	Allmänna rättsgrundsatser	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	Kan bara meddelas i samband med beslut om att bevilja nytt eller ändrat tillstånd
SON-11.9 SON 11.23	Beslut att avskriva Avskrivning av ärende från vidare handläggning och beslut i ärende som inte föranleder sanktioner		Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON-11.37 SON 11.24	Beslut om förlängd handläggningstid	5 § Alkohol-förordning	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.33 SON 11.25	Beslut att begära begäran om polishandräkning	9 kap. 9 § Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Restauranginspektör Miljöinspektör livsmiljö livsmedel och tillstånd	
SON-11.32 SON 11.26	Beslut att kräva in infordrande av uppgifter, bokföring med mera	9 kap. 13-15 §§ Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmiljö livsmedel och tillstånd	
SON-11.38 SON 11.27	Beslut om kontrollköp	9 kap. 15 a § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.31 SON 11.28	Beslut att meddela om erinran	9 kap. 17 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.28 SON 11.29	Beslut att meddela om varning	9 kap. 17, 19 och 20 §§ Alkohollag AL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON-11.24 SON 11.30	Beslut att om återkalla återkallelse av serveringstillstånd på tillståndshavarens begäran	9 kap. 18 § första stycket 1 p. Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON-11.25 SON 11.31	Beslut att om återkalla återkallelse av serveringstillstånd på grund av att den tillståndspliktiga serveringsverksamheten upphört	9 kap. 18 § första stycket 1 p. Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON-11.26 SON 11.32	Beslut att om återkalla återkallelse av serveringstillstånd på grund av att nytt serveringstillstånd meddelats för samma serveringsställe	9 kap. 18 § första stycket 1 p. Alkohollag AL	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON-11.27 SON 11.33	Beslut att om återkalla återkallelse av serveringstillstånd i övriga fall	9 kap. 18 § första stycket 2-3 p. Alkohollag AL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-11.29 SON 11.34	Beslut att förbjuda försäljning/servering om försäljningsförbud/serveringsförbud av folköl	9 kap. 19 § Alkohollag AL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-11.30 SON 11.35	Beslut att förbjuda servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat på särskilda boenden	9 kap. 20 § Alkohollag AL	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON-11.34 SON 11.36	Beslut att överklaga överklagande av domar från förvaltningsrätt/kammarrätt	10 kap. 1 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON-11.35 SON 11.37	Beslut att ompröva Omprövning av ärende jämlikt 38-39 §§ Förvaltningslagen FL efter överklagande till förvaltningsrätt /kammarrätt	10 kap. 1 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	<i>Vi kan bara ompröva ärendet innan handlingarna har överlämnats till FR. Om vi ändrar beslutet ska det nya beslutet lämnas till FR tillsammans med överklagandet.</i>
SON-11.36 SON 11.38	Beslut att avge yttrande till förvaltningsrätt och kammarrätt med anledning av överklagande, när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	10 kap. 1 § Alkohollag AL	Gruppchef livsmedel och tillstånd	

12. Lotterilag

SON 12.1	Avge yttrande till Spelinspektionen i tillståndsärenden		Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
-----------------	---	--	---	--

13. Lag om handel med vissa receptfria läkemedel

SON 13.1	Rapportera brister till Läkemedelsverket	21 § lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
-----------------	--	---	---	--

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 13.2	Beslut om kontrollköp	21 a § lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
14. Lag om tobak och liknande produkter (LTLP)				
SON 14.1	Beviljande av tillstånd att bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.2	Meddelande av villkor för detaljhandelstillstånd samt partihandelstillstånd	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.3	Avslå ansökan om tillstånd att bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror	5 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 14.4	Återkallelse av tobakstillstånd på tillståndshavarens begäran	7 kap. 10 § p. 1 Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 14.5	Återkallelse av tobakstillstånd på grund av att den tillståndspliktiga försäljningsverksamheten upphört	7 kap. 10 § p. 1 Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 14.6	Återkallelse av tobakstillstånd på grund av att nytt tobakstillstånd meddelats för samma försäljningsställe	7 kap. 10 § 1 p. Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 14.7	Återkallelse av tobakstillstånd i övriga fall	7 kap. 10 § 2-4 p. Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 14.8	Beslut om varning	7 kap. 11 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 14.9	Beslut om förbud att sälja elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare	7 kap. 13 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 14.10	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten	7 kap. 17 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö livsmedel och tillstånd	
SON 14.11	Begära handräckning från polis	7 kap. 19 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutsrätt	Kommentar
SON 14.12	Beslut om kontrollköp	7 kap. 22 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.13	Nedsättning av avgifter i vissa fall	8 kap 1-2 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.14	Avskriva ärende samt beslut i ärende som inte föranleder sanktion		Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 14.15	Meddela föreläggande och andra förbud än försäljningsförbud utan eller med vite upp till 50 000 kr	7 kap. 9, 12 och 15 §§ Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.16	Meddela föreläggande och förbud med vite över 50 000 kr inklusive löpande vite	7 kap. 9, 12 och 15 §§ Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 14.17	Ansöka om utdömande av vite oavsett vitesbeloppets storlek	6 § Lag (1985:206) om viten	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.18	Överklaga dom från förvaltningsrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.19	Överklaga dom från kammarrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.20	Omprövning av ärende jämlikt § 38-39 §§ Förvaltningslagen FL efter överklagande till förvaltningsrätt/kammarrätt	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 14.21	Yttrande till förvaltningsrätt eller kammarrätt med anledning av överklagande när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	9 kap. 1 § Lag om tobak och liknande produkter LTLP	Gruppchef livsmedel och tillstånd	

15. Lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN)

SON 15.1	Besluta om varning	29 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS-2022:1257) LTN	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 15.2	Besluta om försäljningsförbud, med eller utan vite	29 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS-2022:1257) LTN	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	

SON 15.3	Besluta om föreläggande och andra förbud än försäljningsförbud, utan vite, eller med vite upp till 50 000 kr	28 och 31 §§ Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 15.4	Meddela föreläggande och förbud med vite över 50 000 kr	28 och 31 §§ Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Socialnämndens individ- och myndighetsutskott	
SON 15.5	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten	32 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Alkoholhandläggare Miljöinspektör Livsmiljö livsmedel och tillstånd	
SON 15.6	Begära handräckning från polis	34 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 15.7	Beslut om kontrollköp	37 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 15.8	Nedsättning av avgifter i vissa fall	40 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 15.9	Avskriva ärende samt beslut i ärende som inte föranleder sanktion		Alkoholhandläggare Miljöinspektör livsmedel och tillstånd	
SON 15.10	Överklaga dom från förvaltningsrätt	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 15.11	Överklaga dom från kammarrätt	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 15.12	Omprövning av ärende jämlikt § 38-39 §§ Förvaltningslagen FL efter överklagande till förvaltningsrätt/kammarrätt	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 15.13	Yttrande till förvaltningsrätt eller kammarrätt med anledning av överklagande när yttrandet ligger i linje med det överklagade beslutet	42 § Lag om tobaksfria nikotinprodukter (SFS 2022:1257) LTN	Gruppchef livsmedel och tillstånd	
SON 15.14	Ansöka om utdömande av vite, oavsett vitesbeloppets storlek	6 § Lag (1985:206) om viten	Gruppchef livsmedel och tillstånd	

Specifikt för socialjouren

Delegerat av socialnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutanderätt	Kommentar
1. Socialtjänstlag (SoL)				
SJ 1.1	Beslut att polisanmäla misstanke om brott rörande barn	10 kap. 21 § offentlighets- och sekretesslagen OSL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 1.2	Beslut i fråga om: försörjningsstöd enligt norm + 10 %	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 1.3	Beslut i fråga om övrigt bistånd upp till 10 % av basbelopp	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 1.4	Beslut om förvaltningens egna boenden	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 1.5	Beslut om att utredning ej ska inledas	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren	
SJ 1.6 SJ 1.5	Beslut om tillfällig placering i jourhem/nätverkshem	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 1.7 SJ 1.6	Beslut om akut placering i HVB	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 1.8 SJ 1.7	Beslut om placering i skyddat boende	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 1.9 SJ 1.8	Beslut om att utredning ska inledas	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare socialjouren SJ	
2. Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)				
SJ 2.1	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.2	Beslut om omedelbart omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	6 a § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt
SJ 2.3	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra då individ- och myndighetsutskottets beslut ej kan avvaktas	9 b § LVU	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutanderätt
SJ 2.4	Beslut om att omedelbart omhändertagande ska upphöra	9 § LVU	Ordförande i socialnämnden	Vid eget beslut enligt 6 § LVU

	Ärendetyp	Lagrum	Beslutanderätt	Kommentar
SJ 2.5	Beslut om hur vården ska ordnas och om var den unge ska vistas	11 § tredje stycket LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.6	Beslut rörande den unges förhållanden i den mån beslutet ej är att hänföra till 11 § första och andra stycket LVU	11 § fjärde stycket LVU	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 2.7	Beslut om rätt till umgänge eller beslut om att vistelseort ej ska röjas för vårdnadshavare då nämndens beslut ej kan avvaktas	14 § andra stycket LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.8	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.9	Beslut om tillfälligt utreseförbud när socialnämndens individ- och myndighetsutskotts beslut ej kan avvaktas	31 d § LVU	Ordförande i socialnämnden	Se § 160 2020-08-25
SJ 2.10	Beslut om den unges umgänge med vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud	31 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.11	Beslut om läkarundersökning, utseende av läkare samt bestämmande av plats för läkarundersökning	32 § LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.12	Beslut om biträde av polis för att genomföra läkarundersökning	43 § första stycket LVU	Ordförande i socialnämnden	
SJ 2.13	Beslut om att begära biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande	43 § andra stycket LVU	Särskild utsedd tjänsteman*	*Se bilaga 1
3. Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)				
SJ 3.1	Beslut om att inleda utredning då man fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård	7 § LVM	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 3.2	Beslut om att inledd utredning ska läggas ned	7 § LVM	Enhetschef socialjouren SJ	
SJ 3.3	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare för undersökning	9 § LVM	Socialsekreterare socialjouren SJ	
SJ 3.4	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare	13 § LVM	Ordförande i socialnämnden	Kompletterande beslutsrätt till SJ 3.3
SJ 3.5	Beslut om upphävande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	Ordförande i socialnämnden	
SJ 3.6	Beslut om begäran av biträde av polis för genomförande av läkarundersökning	45 § första stycket LVM	Socialsekreterare socialjouren SJ	

SJ 3.7	Beslut om begäran om biträde av polis för inställelse till vårdinstitution	45 § andra stycket LVM	Socialsekreterare socialjouren SJ	
---------------	---	---------------------------	--------------------------------------	--

Bilaga 4

Kompletterande beslutsrätt

Ibland behöver nämnds- eller utskottsbeslut fattas skyndsamt. Under sådana förhållanden har nämndens ordförande, eller annan ledamot som nämnden förordnat, rätt att fatta beslut i nämndens ställe. Med ledamot avses endast den som är ledamot i nämnden men inte den som är ersättare. Det är i dessa fall inte fråga om delegering utan om en kompletterande beslutanderätt som följer direkt av lag. Det är endast i fall när nämndens eller utskottets beslut inte kan avvaktas som den kompletterande beslutanderätten kommer ifråga. JO har haft anledning att påminna om att det ska vara fråga om akuta situationer där åtgärder måste vidtas genast (se bl.a. JO 2009/10 s. 310 och JO dnr 957-2018).

Kompletterande beslutanderätt har specialreglerats i LVU, LSB och LVM. Därutöver finns även en allmän bestämmelse i KL med samma innebörd: 6 kap. 39 § KL. Det innebär att även beslut som inte är föremål för specialreglering kan omfattas av kompletterande beslutanderätt. I första hand används alltid specialregleringarna, om sådan finns, framför kommunallagens allmänna bestämmelse i enlighet med principen om lex specialis. Gemensamt för alla beslut som fattas genom kompletterande beslutanderätt är att de förutsätter att beslutet är så brådskande att nämndens eller utskottets beslut inte kan avvaktas. Nedan följer en redovisning över lagrum där specialreglering finns för kompletterande beslutanderätt:

- Beslut om omedelbart omhändertagande (6 § första och andra stycket LVU),
- beslut om omedelbart omhändertagande när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård (6 a § första och andra stycket LVU),
- beslut om hur vården av den unge ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden (11 § första och tredje stycket LVU),
- beslut om att medge att den unge under vårdtiden vistas i sitt eget hem (11 § andra och tredje stycket LVU),
- beslut om tillfälligt flyttningsförbud (27 § första och andra stycket LVU),
- beslut om tillfälligt utreseförbud (31 d § andra stycket LVU),
- beslut om omedelbart omhändertagande (13 § andra stycket LVM),
- beslut om omedelbar insats enligt LSB (4 kap. 1 § andra stycket LSB),

- beslut om hur insatsen ska genomföras enligt LSB (5 kap. 1 § andra stycket LSB), och
- beslut om umgängesbegränsning eller hemlighållande av vistelseort under pågående insats enligt LSB (5 kap. 5 § LSB).

Övriga beslut i individärenden som annars är förbehållna nämnd eller utskott och som inte framgår av listan ovan kan bli föremål för ordförandebeslut, men då med stöd av 6 kap. 39 § KL. Det vanligaste fallet är beslut om umgängesbegränsning och hemlighållande av vistelseort vid vård enligt LVU. I dessa fall baseras ordförandebesluten på 6 kap. 39 § KL (se HFD 2016 ref. 74).

Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd:

1. Lena Lundgren Rörick (S) (förste vice ordförande)
2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) (andre vice ordförande)
3. Aleksandra Stamenkovic (C)
4. Elizabeth Puhls (SD)

Bilaga 5

Namnförteckning för beslut avseende 11 kap. 1 § SoL

~~Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt 3.3 i den del som är gemensam för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden.~~

~~Arbetsmarknad & stöd~~

- ~~• Elin Bergheim~~

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.1.

Arbetsmarknad & stöd

- Elin Bergheim

Namnförteckning för beslut avseende 4 kap. 1 § SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.2.

Arbetsmarknad & stöd

- Elin Bergheim

Namnförteckning för beslut avseende 4 kap. 1 och 2 §§ SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.4.

Arbetsmarknad & stöd

- Rose-Marie Jonsson
- ~~• Anette Nygren~~
- Gunilla Lindenbaum
- Livia Toman
- ~~• Caroline Svanberg~~

Namnförteckning för beslut avseende 9 kap. 1 § SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.7.

Arbetsmarknad & stöd

- Rose-Marie Jonsson
- Livia Toman
- ~~• Mariama Ndure~~
- ~~• Kristoffer Granholm~~

Namnförteckning för beslut avseende 4 kap. 1 § SoL

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 3.8.

Arbetsmarknad & stöd

- Elin Bergheim
- Peter Johansson
- ~~Malin Björn~~

Namnförteckning för beslut avseende 20 kap. 8 § Ärvdabalken

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 4.1.

Arbetsmarknad & stöd

- Sami Sebhatu
- Zubaida Alhalaweh

Namnförteckning för beslut avseende 18 kap. 2 § Ärvdabalken

Ansvariga tjänstemän med delegation enligt punkt AFN 4.2.

Arbetsmarknad & stöd

- Sami Sebhatu
- Zubaida Alhalaweh

Kommande beslut: Remiss - E-
petition #345065 -
Äldreomsorg på finska

23

24ON434

Missiv

Ärende Dnr 24KS431
Dok/Handl id 24KS431-4
2024-10-14

kommunstyrelsen@gavle.se

Till Omvårdnadsnämnden

Ärende E-petition #345065 - Äldreomsorg på finska
Vårt dnr **24KS431**

Översänder e-petition för beslut i Omvårdnadsnämnden

Handlingar E-petition, Bilaga till e-petition, Delegationsbeslut

Svarsdatum Senast den **14 februari 2024**

Upplysningar

I samband med att beslut ska fattas med anledning av förslaget bör förslagsställaren underrättas om vid vilket sammanträde förslaget kommer att behandlas.

När beslut har fattats kontaktar respektive nämnd förslagsställaren och meddelar beslutet samt skickar ett protokollsutdrag till Kommunstyrelsens registrator kommunstyrelsen@gavle.se med hänvisning till **24KS431**. Beslutet anmäls sedan till Kommunfullmäktige för kännedom.

Vid frågor kan ni kontakta:

Anders Selander
Kommunsekreterare
026-17 98 30
anders.selander@gavle.se

Med vänlig hälsning

Registrator
Styrning och stöd
Informationsförvaltningsenheten

Ärendenummer: #345065 | Datum: 2024-09-23 13:39

✓1. Personuppgifter

Namn som visas på webben

Ange ditt namn eller om du inte vill att ditt riktiga namn ska publiceras tillsammans med ditt e-förslag på Gävle kommuns hemsida ett valfritt namn/alias här.

Namn på webben

Kontaktuppgifter

För- och efternamn

E-postadress

Mobiltelefon

Notifieringar

E-post

✓2. Förslag

Rubrik

Ange vilken rubrik som ska sättas på ditt förslag.

Rubrik

Äldreomsorg på finska

Beskrivning

Beskriv kortfattat och motivera varför just ditt förslag skulle vara bra för Gävle kommun.

Se bilaga.

Ladda upp fil

Om du har en bild eller ett dokument som kompletterar eller beskriver ditt förslag så ladda du upp detta här.

Sid 2(2)

Du kan ladda upp max 5 filer, totalt 10 MB.

 Medborgarförslag - Äldreomsorg på finska(588449) (003).pdf (507 KB)

Samtliga filer ovan finns bifogade i detta dokument, se bifogade filer.

Vill du presentera ditt förslag?

När röstningen är avslutad blir du eventuellt inbjuden till mötet där ditt ärende tas upp. Under mötet har du möjlighet att muntligt lämna synpunkter när det beredda förslaget tas upp för beslut. Din presentation begränsas till tre minuter.

Mötet hålls i regel under den fjärde veckan i månaden. Exakt datum och tid framgår i en eventuell inbjudan.

Ja

ANKOM

2024-09-12

Gävle kommun
Stadshuset

GÄVLE KOMMUN

Styrning och stöd

Sid 291(449)
2024-09-12
Sid 1(1)

Dnr

Till Gävle kommun

Medborgarförslag: Äldreomsorg på finska

Idag bor cirka 8 000 sverigefinnar i Gävle, fördelat på tre generationer. Av dessa är över 1 000 personer födda i Finland med finska som modersmål. Det är ett känt faktum att med stigande ålder och vid sjukdom förlorar man ofta det sist inlärd språket, vilket i detta fall är svenska.

I Gävle finns en finsk avdelning inom äldreomsorgen sedan år 2000, belägen på Furugården, med nio platser som alltid är upptagna. Utöver dessa platser är behovet stort, då över 30 äldre idag är placerade på avdelningar där personalen inte talar finska. Eftersom många av dessa äldre har förlorat sin förmåga att tala svenska, blir de språkligt isolerade på sina avdelningar. Detta innebär att de inte kan kommunicera vare sig med andra äldre eller med personalen.

Forskning inom området visar att språklig isolering kan leda till aggressivt beteende när personalen inte förstår de äldres dagliga behov. Det är dessutom inte humant att isolera människor på detta sätt.

Riksdagen stiftade lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk 1999, och den trädde i kraft år 2000 med fler tillägg och förstärkningar därefter. Gävle kommun ingår sedan 2012 i finska språkets förvaltningsområde, vilket bland annat innebär rätt till äldreomsorg på finska, ett av minoritetsspråken.

Gävle kommun deltar även i projektet "äldrevänlig kommun", vilket bör uppmärksammas i detta sammanhang.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att kommunen anställer personal som behärskar finska och öppnar nya avdelningar efter behov, för att kunna ta emot äldre sverigefinnar inom kommunens äldreomsorg. En första ny avdelning bör startas i Bomhusområdet.

Det är även viktigt att påpeka att den enda finska avdelningen idag (Furugården) är en blandavdelning för både somatiska kunder och personer med demens. Man måste ta hänsyn att dessa grupper har väldigt olika behov av vård. Det är inte optimalt att blanda dessa kunder med olika diagnoser.

Informationsärende: Rapport
om resultaten från
Socialstyrelsens nationella
brukarundersökning 2024

24

24ON473

Tjänsteskrivelse

2024-11-05

Handläggare:

Lisa Allemo
026-17 72 04
lisa.allemo@gavle.se

Diarienummer: 24ON473

Nämnd:
Omvårdnadsnämnd

Resultat från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024

Sammanfattning

Denna skrivelse presenterar resultat från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning – Vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Det är en enkätundersökning riktad till kunder inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden. Enkäten tar bland annat upp frågor om trygghet, bemötande och tillgänglighet.

Äldreomsorgen i sin helhet får relativt goda betyg och resultaten för flera delområden har förbättrats sedan föregående mätning. Resultaten för riket följer ungefär samma mönster som Gävle.

Andelen som är mycket nöjd eller ganska nöjd med sin hemtjänst ligger i Gävle på 85 procent, en ökning med en procentenhet. Andelen som är mycket nöjd eller ganska nöjd med sitt vård- och omsorgsboende ligger på 81 procent, en ökning med sex procentenheter.

Bemötande är det område som får bäst betyg i undersökningen. 97 procent (96 procent 2023) av de svarande kunderna inom hemtjänst anger att personalen alltid eller oftast bemöter dem på ett bra sätt. På vård- och omsorgsboende är andelen 94 procent (89 procent 2023).

Förbättringsområden som återigen kan urskiljas inom såväl hemtjänst som vård- och omsorgsboende är frågor som rör inflytande samt information om tillfälliga förändringar och kunskap om vart kunden kan vända sig vid synpunkter och klagomål.

Socialstyrelsens nationella brukarundersökning inom äldreomsorgen

Sedan ett antal år genomför Socialstyrelsen årligen återkommande enkätundersökningar riktade till brukare/kunder inom äldreomsorgen. Samtliga personer, 65 år och äldre, som bor permanent på vård- och omsorgsboende¹ eller som har hemtjänst i ordinärt boende får besvara enkäten. Undantag görs för personer med enbart matdistribution och/eller trygghetslarm samt personer med mindre än två timmars hemtjänst i månaden.

Flertalet av frågorna i enkäterna, som handlar om kundernas uppfattningar om den vård och omsorg de erhåller, har varit desamma vid de nio senaste mättillfällena (2015 – 2024, 2021 ställdes undersökningen in på grund av pandemin), varför jämförelser över tid är möjliga.

Socialstyrelsen skickade ut 2024 års enkäter under våren 2024. I riket som helhet besvarades 55 procent av enkäterna inom hemtjänsten och 44 procent av enkäterna inom vård- och omsorgsboende. Motsvarande siffror i Gävle var 55 respektive 42 procent. Svarsfrekvensen har sjunkit under flera år. Av de enkäter som inkom besvarades dessutom betydande andelar av någon annan än den äldre själv även om andelen hemtjänstkunder som svarar på egen hand har ökat med flera procentenheter. Som framgår av figur 1 i diagrambilagan så besvarades 60 procent av hemtjänstenkäterna i Gävle av enbart den äldre själv, 2022 var siffran 55 procent. Inom vård- och omsorgsboende var motsvarande andel endast 15 procent för tredje året i rad. Det kan naturligtvis vara svårt för någon annan att bedöma vilket svarsalternativ som den enskilde kunden/brukaren skulle ha valt om denne fyllt i svaren själv. Socialstyrelsen har påvisat att det finns vissa skillnader i resultat när de enskilda kunderna/brukarna själva besvarat frågorna jämfört med när någon annan gjort det. Den enskildes upplevda hälsotillstånd har dock större betydelse för resultaten än vem som fyller i enkäten. De som svarar att de har ett mycket gott eller ganska gott hälsotillstånd svarar också mer positivt på de övriga frågorna i enkäten, jämfört med de som bedömer att de har ett mycket dåligt eller ganska dåligt hälsotillstånd. En bortfallsstudie som Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum genomförde med utgångspunkt i 2013 års nationella brukarundersökning visade att en stor andel av de personer som inte svarat på enkäten var för sjuka för att delta och att de hade mycket begränsade möjligheter att besvara enkäten även om de kunnat få stöd av någon. Det finns alltså skäl att misstänka att resultatet skulle kunna bli något lägre om samtliga personer i urvalet besvarat undersökningen.

Resultaten från undersökningen redovisas i text samt i så kallade fraktionsstapeldiagram. I vissa fall summerar inte procentandelarna, i dessa diagram till

¹ Socialstyrelsen använder begreppen äldreboende och särskilt boende. Då Valfärd Gävle beslutat att använda begreppet vård- och omsorgsboende används detta begrepp genomgående i denna skrivelse.

100 procent. Detta beror på att Socialstyrelsen valt att avrunda varje enskild andel till närmaste hela procent. Samtliga diagram finns i en bilaga i slutet av denna skrivelse.

Resultat hemtjänst

Övergripande resultat för hemtjänst

Kundernas övergripande upplevelse av hemtjänsten i Gävle är svagt förbättrad sedan mätningen 2023. Andelen svaranden som uppger att de är mycket nöjda eller ganska nöjda med hemtjänsten i sin helhet har ökat från 84 till 85 procent, men andelen som är mycket nöjda har minskat från 45 till 44 procent (se figur H1). Medelvärde för riket har minskat med en procentenhet, från 86 till 85 mellan 2023 och 2024.

I figur H2 i diagrambilagan visas samtliga landets kommuner fördelade efter andel (procent) svaranden som 2024 uppgett att de var mycket nöjda eller ganska nöjda med hemtjänsten i sin helhet. Som nämndes ovan har Gävles resultat förbättrats något jämfört med föregående mätning och Gävle hamnar därför tillbaka i mittenskiktet av landets kommuner, 2023 låg Gävle bland de 25 % av kommunerna med lägst resultat. Spridningen mellan kommunerna sträcker sig från att 65 procent av de svarande uppger att de är mycket nöjda eller ganska nöjda (Burlöv) till att 98 procent uppger att de är mycket eller ganska nöjda (Ödeshög).

Nio av Gävles hemtjänstenheter har lika eller bättre resultat på övergripande nöjdhet som snittet för riket som är 85 procent (se figur H3). Nio hemtjänstenheter har ökat resultatet sedan förra mätningen, den största ökningen står Multi Care hemtjänst för som har ökat från 75 till 91 procent med avseende på den övergripande nöjdheten. Bäst resultat 2024 hade Brynäs hemtjänst. De hade 100 procent övergripande nöjdhet bland sina kunder och har ökat från 93 procent 2023. Den största minskningen står Elvinas omsorg för, de hade 90 procent övergripande nöjdhet i 2023 års mätning och 56 procent i mätningen 2024.

Biståndsbeslutet

De allra flesta svarande anser att biståndsbeslutet de fått är anpassat efter de behov man upplever sig ha men andelen är något lägre än föregående år. 68 procent har svarat ja på frågan och 29 procent har svarat delvis (se figur H4). Det är ingen markant skillnad i svarsfördelning mellan Gävle och riket. Det pågår en utredning om möjligheten att göra om biståndsbesluten till så kallade rambeslut vilket skulle kunna bidra till ett ökat inflytande för kunden om det införs.

Personalens kompetens

Hemtjänstkunderna fick besvara två nya frågor i brukarundersökningen 2024. Den första frågan var om personalen förstår och talar tillräckligt bra svenska för att kunden

och personalen ska förstå varandra. 87 procent anser att alla eller merparten av personalen gör det medan 13 procent svarat att endast ett fåtal av personalen pratar och förstår svenska tillräckligt bra (se figur H5).

Den andra frågan var om kunden upplever att personalen har tillräckligt med kunskap och kompetens för att utföra sitt arbete. 38 procent anser att alla i personalen har det och 49 procent anser att merparten av personalen har det. 12 procent anser att endast ett fåtal av personalen har tillräcklig kompetens (se figur H6).

Klagomål och synpunkter

Det är en något högre andel av brukarna som känner osäkerhet kring vart de ska vända sig för att framföra klagomål och/eller synpunkter jämfört med föregående år. 38 procent har svarat delvis eller nej på frågan om de vet vart de ska vända sig. Gävle har dock fortfarande något bättre resultat än riket som helhet (se figur H7).

Inflytande

En relativt stor andel av de svarande i brukarundersökningen uppgav att de sällan eller aldrig kan påverka vilka tider hemtjänstpersonalen kommer, varken i Gävle (25 procent) eller riket som helhet (27 procent). I Gävle har andelen minskat från 26 procent i föregående mätning, även rikssnittet har minskat med en procentenhet sedan 2023. (se figur H8).

De allra flesta, 84 procent, anser att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till den enskildes åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. Den andel som svarat att personalen *alltid* tar hänsyn är oförändrad efter att ha minskat för varje mätning sedan 2018, från 51 till 41 procent 2023 (se figur H9).

Hjälpens utförande

84 procent av de svarande anser att personalen utför sina arbetsuppgifter mycket bra eller ganska bra. Andelen som svarat mycket bra har minskat med fyra procentenheter sedan 2023 och andelen som svarat ganska bra har ökat med sju procentenheter (se figur H10).

Andelen som svarat att personalen alltid kommer på utsatt tid är numera lika i Gävle som i riket i stort, vid samtliga tidigare mättillfällen har Gävle legat lägre än riket. Andelen har ökat från 16 till 19 procent mellan 2023 och 2024. Andelen som svarat att personalen alltid eller oftast kommer på utsatt tid är 79 procent jämfört med 81 procent 2023 (se figur H11).

Ungefär fyra av fem (82 procent) av de svarande anser att personalen alltid eller oftast har tillräckligt med tid för att kunna utföra arbetet under besöket. Det är högre än i föregående mätning (79 procent). Sex procent svarar att personalen sällan eller aldrig har tillräckligt med tid, vilket är två procentenheter bättre än 2023 (se figur H12).

Andelen av brukarna som anger att personalen oftast eller alltid meddelar i förväg om tillfälliga förändringar är oförändrad på 59 procent mellan 2023 och 2024 efter att ha sjunkit tre mätningar i rad. Riket visar liknande andelar (se figur H13).

Bemötande

Frågan kring bemötande är fortsatt den där de svarande är som allra mest positiva. Andelen svarande som uppger att personalen alltid eller oftast bemöter dem på ett bra sätt ligger 2024 på 97 procent i Gävle, vilket är en procent bättre än snittet i riket. Andelen är i princip oförändrad över tidsperioden 2016 - -2024 men svaren har i senaste mätningen förskjutits något från *alltid* till *oftast* (se figur H14).

Frågan om övergripande bemötande följs av ett antal mer detaljerade delfrågor om bemötande i olika situationer, till exempel om brukaren upplevt att personalen behandlat denne respektlöst genom ordval, tilltal eller gester eller om personalen varit hårdhänt i samband med toalettbesök eller dusch. På delfrågorna varierar andelen som svarat att de upplevt beteendet mellan två och nio procent. 18 procent av brukarna svarar dock att de har upplevt minst en av de situationer som tas upp i delfrågorna.

Trygghet och förtroende

Såväl Gävle som riket i stort får relativt goda resultat på frågan som rör graden av trygghet i hemmet med stöd från hemtjänsten. 87 procent av svaranden 2024 uppger att det känns mycket tryggt eller ganska tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten i Gävle vilket är en ökning med två procentenheter. Motsvarande andel för riket är 85 procent 2024. Tre procent i Gävle och fyra procent i riket upplever att det är ganska eller mycket otryggt (se figur H15).

Andelen brukare som känner förtroende för alla eller flertalet i personalen har ökat från 85 procent till 87 procent mellan 2023 och 2024. Andelen som känner förtroende för *alla* i personalen ligger kvar på 43 procent, medan andelen som känner förtroende för flertalet har ökat med två procent till 44 procent (se figur H16). Gävle ligger lite lägre än resultaten i riket.

En mycket stor andel av de svarande i såväl Gävle som i riket upplever att de då och då eller ofta besvärar av ensamhet. Andelen har ökat lite igen jämfört med föregående mätning då andelen hade gått ner, troligtvis efter att restriktionerna från pandemin lättats. I Gävle är det 53 procent som besvärar av ensamhet och i riket är det 51 procent (figur H17).

Närmare hälften av de svarande i Gävle och i riket anger att de upplever lätta eller svåra besvär av ångslan, oro eller ångest (figur H18). Värt att notera är att det även i årets mätning finns könsskillnader. Både i Gävle och i riket i stort svarar kvinnor, i högre utsträckning än män, att de upplever såväl ensamhet som besvär av ångslan,

oro eller ångest. I sammanhanget bör man dock vara uppmärksam på att betydligt fler kvinnor än män uppger att de bor ensamma.

Tillgänglighet

Resultatet för Gävle har varit sämre än snittet för riket vid samtliga undersökningstillfällen avseende frågan hur lätt eller svårt det är att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov (se figur H19). Det är en liten förbättring under 2024 men det är fortfarande 14 procent som anser att det är ganska eller mycket svårt att få kontakt med personalen.

Offentliga och enskilda hemtjänstutförare

Skillnaden mellan privata hemtjänstutförare och utförarna i egenregi har jämnat ut sig under 2024. 84 procent av de svarande anger att de är ganska eller mycket nöjda med hemtjänsten utförd av enskilda hemtjänstutförare 2024 jämfört med 85 procent av de svarande med kommunal hemtjänst (se figur H20).

Resultat vård- och omsorgsboende

Övergripande resultat vård- och omsorgsboende

Resultatet för Gävles vård- och omsorgsboenden har förbättrats inom de flesta områden mellan 2023 och 2024. Det är en relativt tydlig förbättring inom mat och måltidssituation som var det område som försämrats mest mellan 2022 och 2023.

Andelen som svarat att de sammantaget är mycket nöjda eller ganska nöjda med sitt vård- och omsorgsboende låg relativt konstant i Gävle innan pandemin. I mätningen 2022 minskade dock andelen från 83 till 76 procent och sen ytterligare en procent till 75 under 2023. I årets undersökning är andelen glädjande nog 81 procent och Gävle ligger nu två procentenheter högre än rikssnittet (se figur V1).

I figur V2 i diagrambilagan visas samtliga landets kommuner som har ett resultat från brukarundersökningen fördelade efter andel svaranden som 2024 uppgett att de sammantaget var mycket nöjda eller ganska nöjda med sitt vård- och omsorgsboende. Spridningen mellan landets kommuner sträcker sig från 60 procent som uppger att man är mycket nöjd eller ganska nöjd (Kiruna) till 97 procent (Vadstena). Gävle återfinns i mellanskiktet av de deltagande kommunerna.

I mätningen för 2024 varierar resultaten för vård- och omsorgsboendena mellan 53 och 100 procent med avseende på den övergripande nöjdheten (se figur V3). Bäst resultat fick Vardaga Villa Vallonen där 100 procent av de svarande kunderna uppgett att de är ganska nöjda eller mycket nöjda med sitt vård- och omsorgsboende för andra mätningen i rad. Lägst resultat fick Norlandia Sättraåsen där 53 procent av de svarande

uppgav att de sammantaget var mycket nöjda eller ganska nöjda med sitt vård- och omsorgsboende, en minskning med sju procentenheter från 2023. Störst förbättring av resultatet har Fleminggatan, de har ökat den övergripande nöjdheten från 22 till 90 procent.

Klagomål och synpunkter

Kunskapen om vart kunden ska vända sig för att framföra klagomål och/eller synpunkter är fortsatt låg i årets mätning så som den har varit i samtliga mätningar. Endast 48 procent svarar ja på frågan om de vet vart de ska vända sig. Ytterligare 32 procent vet vart de ska vända sig i vissa frågor men inte i andra. Andelen har ökat med en procentenhet i respektive kategori sedan 2023 (se figur V4). Gävle ligger även något bättre än snittet för riket som ligger på 45 respektive 30 procent.

Inflytande

En relativt stor andel av de svarande i brukarundersökningen, 19 procent, uppger att de sällan eller aldrig kan påverka vilka tider de exempelvis får duscha eller gå och lägga sig för natten (se figur V5). 2023 var andelen 20 procent.

81 procent av de svarande anser att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras, en ökning med tre procentenheter från föregående mätning. Andelen som svarar att personalen *alltid* tar hänsyn till de egna önskemålen har ökat med sex procentenheter (se figur V6).

Boendemiljö

En majoritet av de svarande trivs helt eller delvis med sina rum/lägenheter samt med de gemensamma utrymmena på vård- och omsorgsboendet. Årets resultat uppvisar en viss försämring jämfört med tidigare år avseende de gemensamma ytorna och utemiljön och en viss förbättring avseende det egna rummet/lägenheten. 98 procent trivs helt eller delvis med rummet/lägenheten och 92 procent med de gemensamma ytorna (se figur V7 och V8). De flesta, 91 procent, svarar också ja eller delvis på frågan om det är trivsamt utomhus runt vård- och omsorgsboendet (se figur V11).

Personalens kompetens

Även kunderna på vård- och omsorgsboendena fick besvara de två nya frågorna i brukarundersökningen 2024. Den första frågan var om personalen förstår och talar tillräckligt bra svenska för att kunden och personalen ska förstå varandra. 77 procent anser att alla eller merparten av personalen gör det medan 22 procent svarat att endast ett fåtal eller ingen av personalen pratar och förstår svenska tillräckligt bra (se figur V9).

Den andra frågan var om kunden upplever att personalen har tillräckligt med kunskap och kompetens för att utföra sitt arbete. 36 procent anser att alla i personalen har det

och 44 procent anser att merparten av personalen har det. 20 procent anser att endast ett fåtal av personalen har tillräcklig kompetens (se figur V10).

Mat och måltidsmiljö

Andelen av de svarande som uppger att maten på vård- och omsorgsboendet smakar mycket bra eller ganska bra har minskat i de fyra senaste brukarundersökningarna. Mellan 2023 och 2024 har andelen ökat med sex procentenheter. 72 procent svarade att maten smakar mycket eller ganska bra medan 12 procent svarade att den smakar mycket eller ganska dåligt. Svarsmönstren är ungefär desamma i jämförelse mellan Gävle och riket (se figur V12).

Avseende på hur kunderna upplever själva måltidssituationen så har 69 procent svarat att de tycker att måltiderna alltid eller oftast är en trevlig stund på dagen vilket är en förbättring med sex procentenheter från föregående mätning. Dock uppger 14 procent att det sällan eller aldrig är en trevlig stund. Svarsmönstren är likartade över tid och i jämförelse mellan riket och Gävle (se figur V13).

Hjälpens utförande

Andelen kunder som svarat att personalen alltid eller oftast har tillräckligt med tid för att utföra sina arbetsuppgifter har minskat från 72 procent till 70 procent (se figur V14). I riket har andelen minskat från 71 procent till 69 procent.

För frågan om personalen meddelar i förväg om tillfälliga förändringar har resultatet förbättrats från föregående mätning. 46 procent av brukarna har svarat att personalen alltid eller oftast meddelar förändringar i förväg, 2023 var andelen 42 procent (se figur V15).

Bemötande

En majoritet av brukarna, 93 procent, svarade att personalen alltid eller oftast bemöter dem på ett bra sätt (se figur V16). Svarsmönstren har varit liknande både sett över tid och om Gävle jämförs med rikssnittet. Andelen har ökat från 89 procent sedan föregående mätning och andelen som svarat att de *alltid* blir bemötta på ett bra sätt har ökat med fem procentenheter.

Den övergripande frågan följs av flera mer detaljerade delfrågor om bemötande i olika situationer, till exempel om brukaren upplevt att personalen behandlat denne respektlöst genom ordval, tilltal eller gester eller om personalen varit hårdhänt i samband med toalettbesök eller dusch. På delfrågorna varierar andelen som svarat att de upplevt beteendet mellan två och åtta procent. 25 procent av brukarna svarar dock att de upplevt minst en av de situationer som tas upp i delfrågorna.

Trygghet och förtroende

Såväl Gävle som riket i stort får relativt goda resultat på frågan som rör graden av trygghet vid vård- och omsorgsboendet. 2024 ligger andelen som svarat att det känns mycket eller ganska tryggt att bo på vård- och omsorgsboendet 92 procent, jämfört med 86 procent 2023. Andelen som svarat att det känns ganska eller mycket otryggt har minskat från sju till fyra procent (se figur V17).

Förtroendet som den enskilde känner för personalen har ökat något från föregående års nedgång. Det är fortfarande 82 procent av de svarande som anger att de har förtroende för alla eller för flertalet i personalen men andelen som har förtroende för alla i personalen har ökat från 33 till 39 procent (se figur V18). Andelen svarande i Gävle som uppger att man enbart har förtroende för några eller ingen i personalen ligger på 18 procent.

61 procent, av de svarande i vård- och omsorgsboende uppger att de då och då, eller ofta, besvärar av ensamhet vilket är en minskning med en procentenhet i Gävle jämfört med 2023 (se figur V19).

Andelen som svarar att de upplever lätta eller svåra besvär av ångslan, oro eller ångest var 56 procent i Gävle, vilket är en förbättring med sex procentenheter från resultatet för 2023. Andelen som upplever svåra besvär ligger oförändrat på nio procent (se figur V20).

Det finns könsskillnader i svaren då kvinnor i högre utsträckning än män svarar att de upplever besvär av ångslan, oro eller ångest. Könsskillnaderna kring besvär av ensamhet är lägre.

Tillgänglighet

81 procent av de svarande i undersökningen anser att det är mycket eller ganska lätt att få kontakt med personalen vid behov (se figur V21). Andelen har ökat från 80 procent sedan mätningen 2023. Åtta procent anser att det är ganska eller mycket svårt att få kontakt med personalen vilket är samma andel som 2022 och 2023.

Frågor om möjligheterna att få träffa sjuksköterska respektive läkare vid behov har förbättrats ytterligare i mätningen 2024. 79 procent har svarat att det är mycket eller ganska lätt att få träffa en sjuksköterska vid behov och 56 procent har svarat att det är mycket eller ganska lätt att få träffa en läkare vid behov. 17 procent tycker att det är ganska eller mycket svårt att få träffa en läkare vid behov (se figur V22 och V23).

Sociala aktiviteter och utevistelse

Andelen svarande som är mycket eller ganska nöjda med de aktiviteter som erbjuds vid vård- och omsorgsboendet har ökat från 55 till 66 procent, vilket börjar närma sig nivåerna i mätningarna före pandemin. Andelen som är ganska eller mycket missnöjda

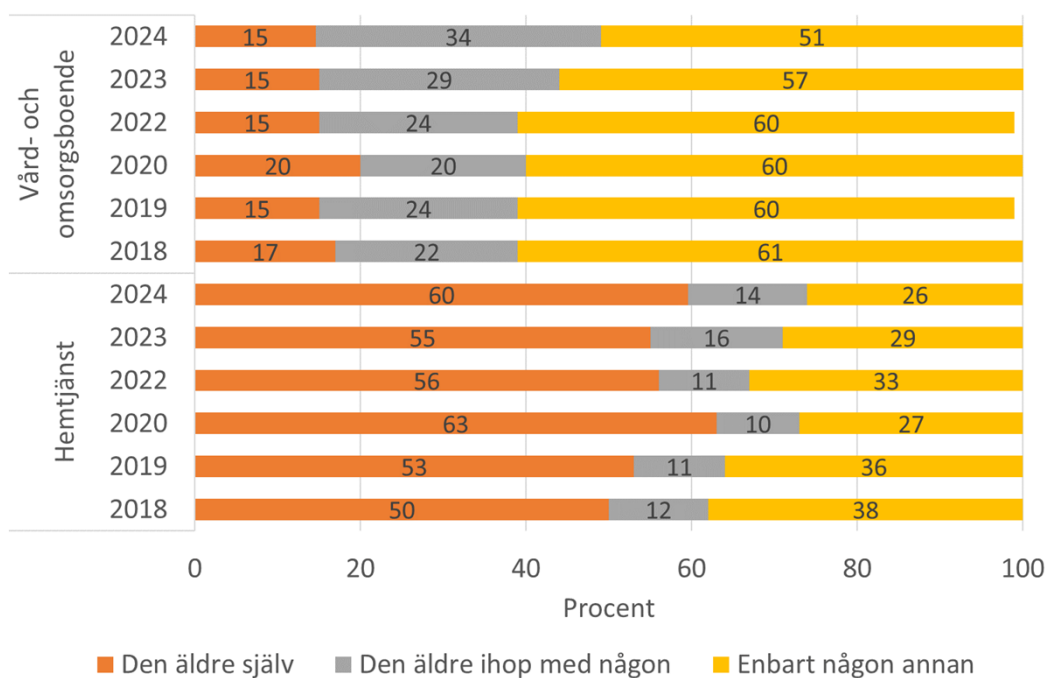
har minskat från 21 till 17 procent. Gävle har återigen fått något bättre resultat än riket som helhet (se figur V24).

De boende har svarat väldigt olika kring möjligheterna att komma utomhus. Drygt hälften, 54 procent, anser att möjligheterna är mycket eller ganska bra men 32 procent anser att möjligheterna är ganska eller mycket dåliga (se figur V25). Fördelningen har varit liknande i flera år och motsvaras av svaren för hela riket, det har dock skett en liten förbättring mellan åren 2023 och 2024.

Enskilda och offentliga vård och omsorgsboenden

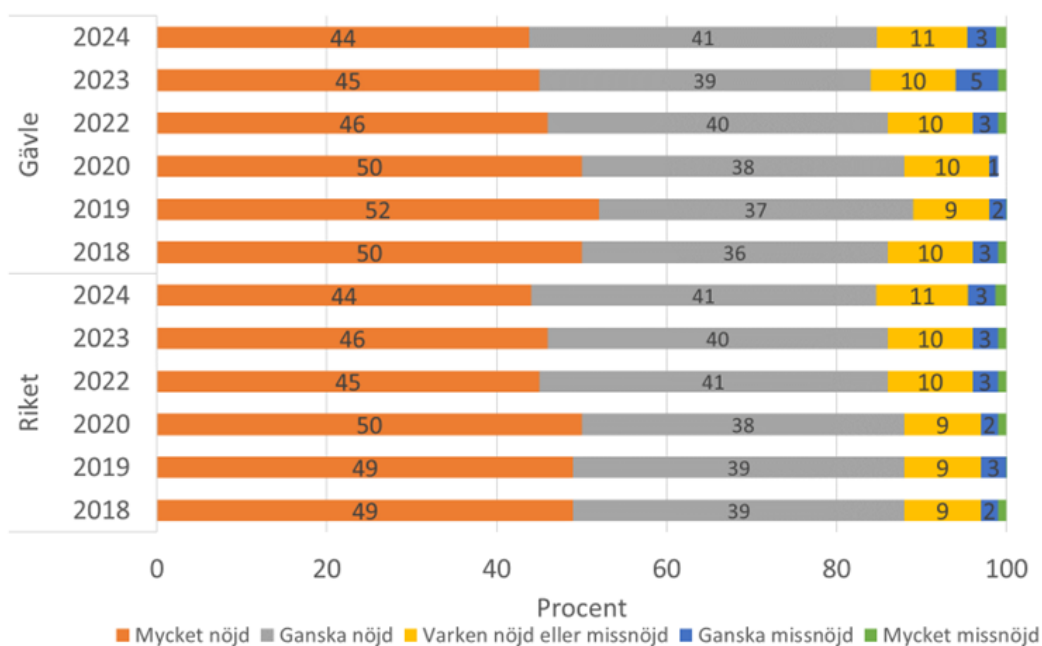
Resultatet för den övergripande nöjdheten är bättre för vård- och omsorgsboenden i offentlig regi jämfört med privat drivna boenden. 83 procent av de svarande på boenden inom offentlig regi har angivit att de är mycket eller ganska nöjda med sitt boende jämfört med 76 procent av de svarande på boenden i enskild regi. Fyra procent av de svarande inom egenregin och elva procent av de svarande som bor på ett externt vård- och omsorgsboende är ganska eller mycket missnöjda (se figur V26). Resultatet är bättre än i mätningen för 2023.

Diagrambilaga – Resultat från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning

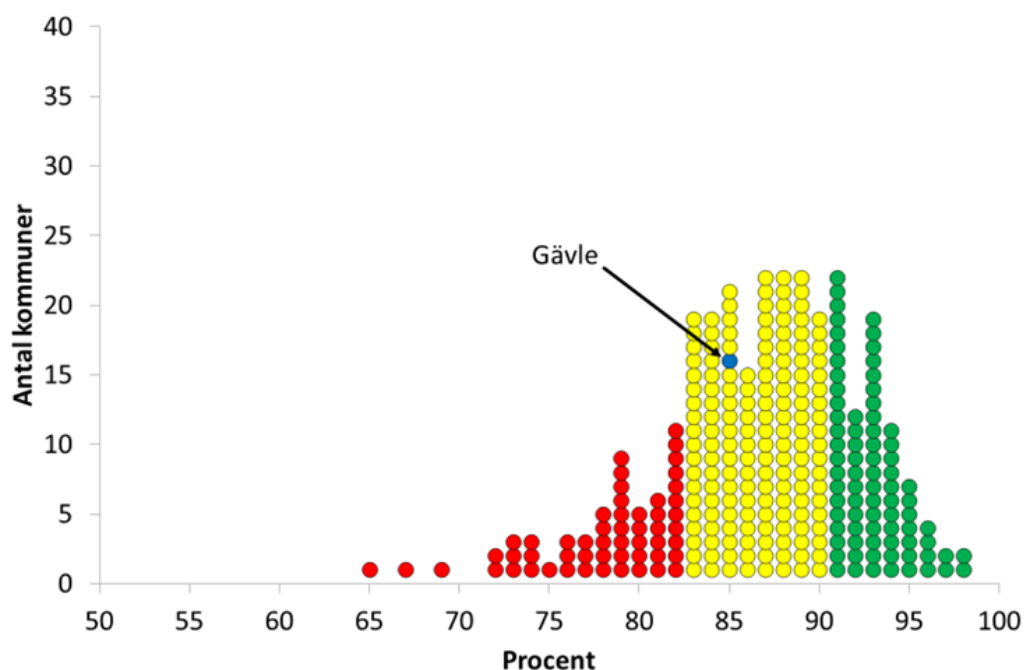

Figur 1. Vem eller vilka var med och besvarade/fyllde i frågeformuläret? Gävle kommun. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

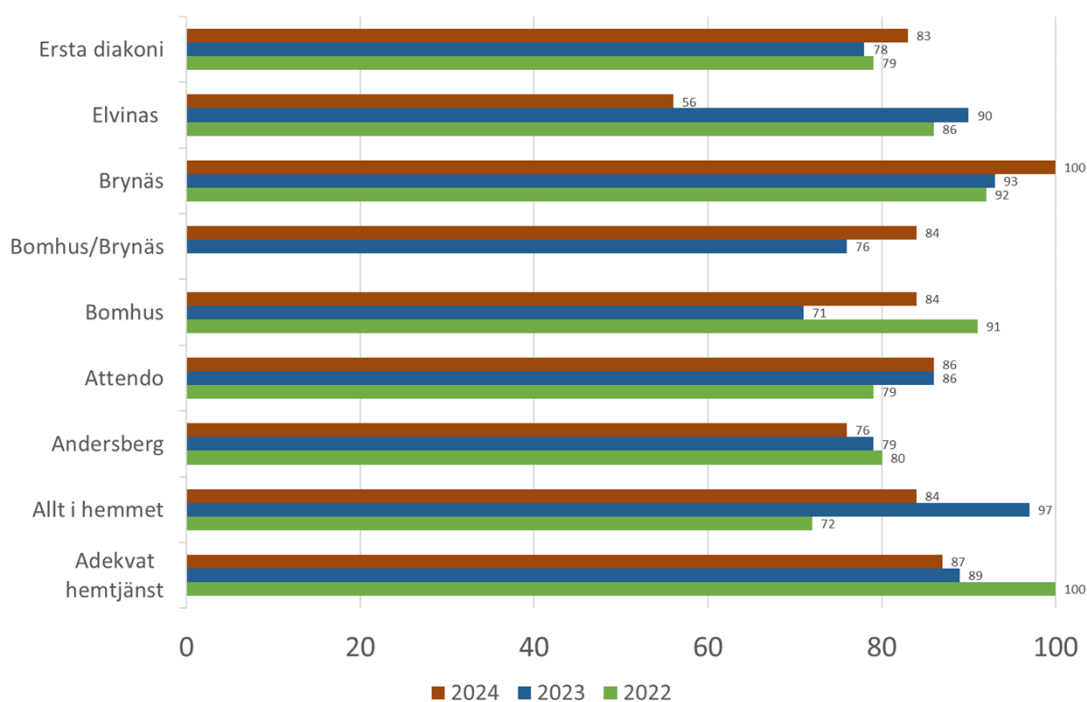
Hemtjänst

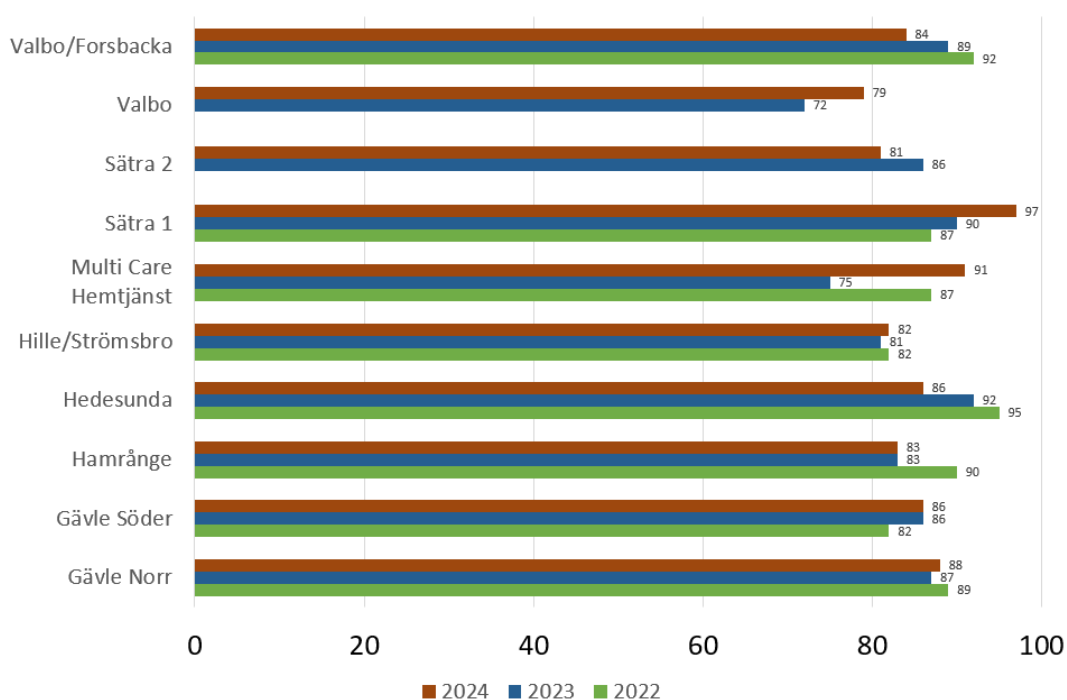

Figur H1. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

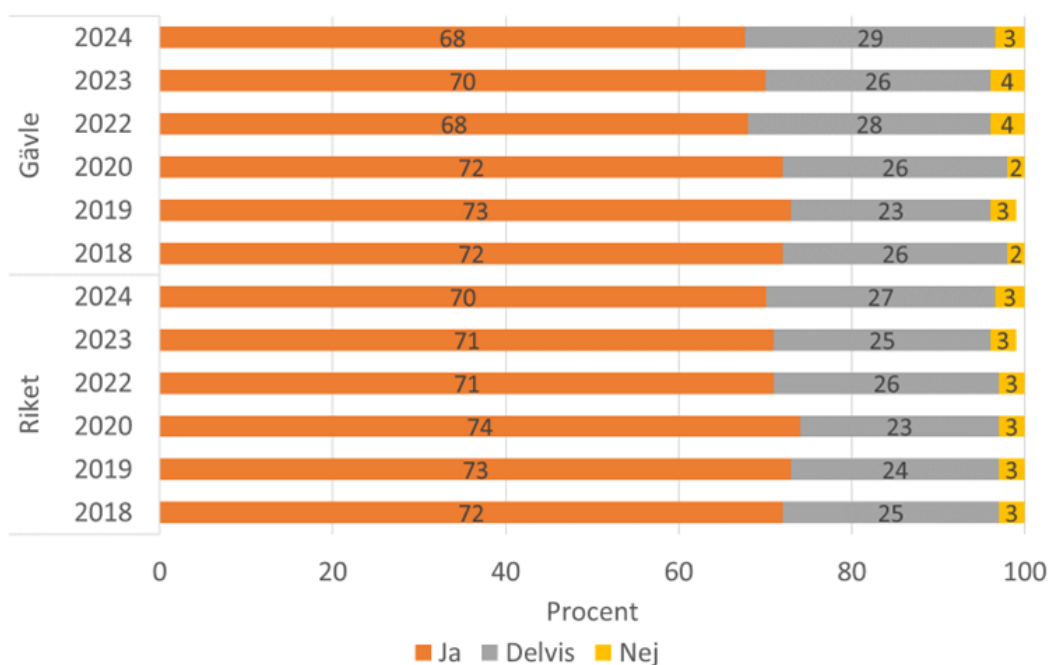

Figur H2. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har? Antal kommuner fördelade efter procentandel som uppger att man sammantaget är "mycket nöjd" eller ganska nöjd med den hemtjänst man har. Rödmarkerade kommuner ligger bland de 25 procent sämsta, gulmarkerade kommuner ligger bland de 50 procent mellersta och grönmarkerade kommuner ligger bland de 25 procent bästa. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024.

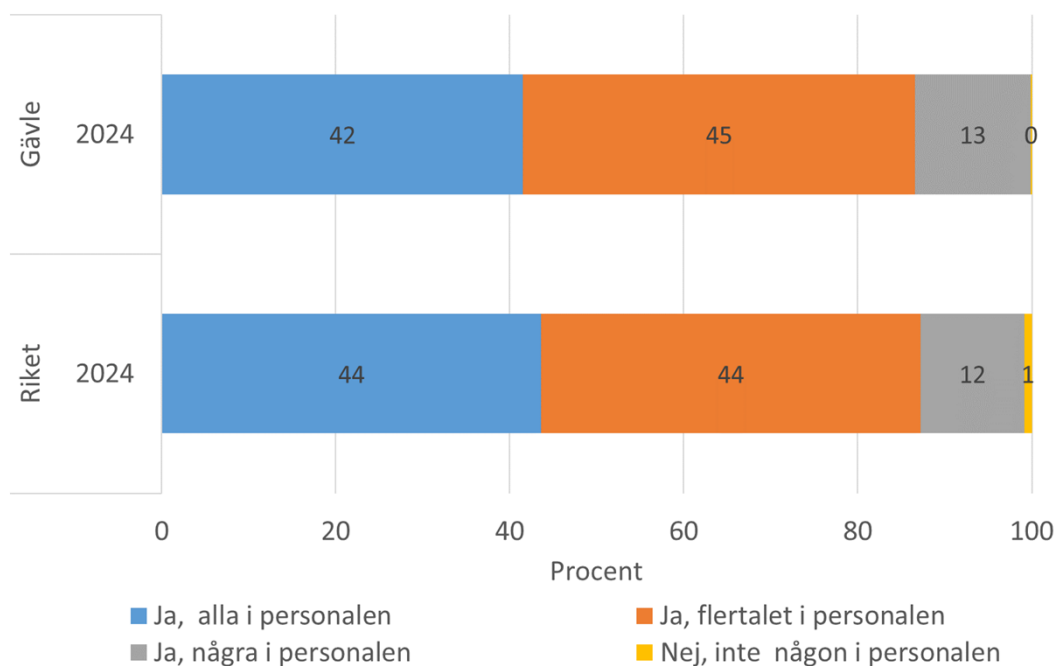

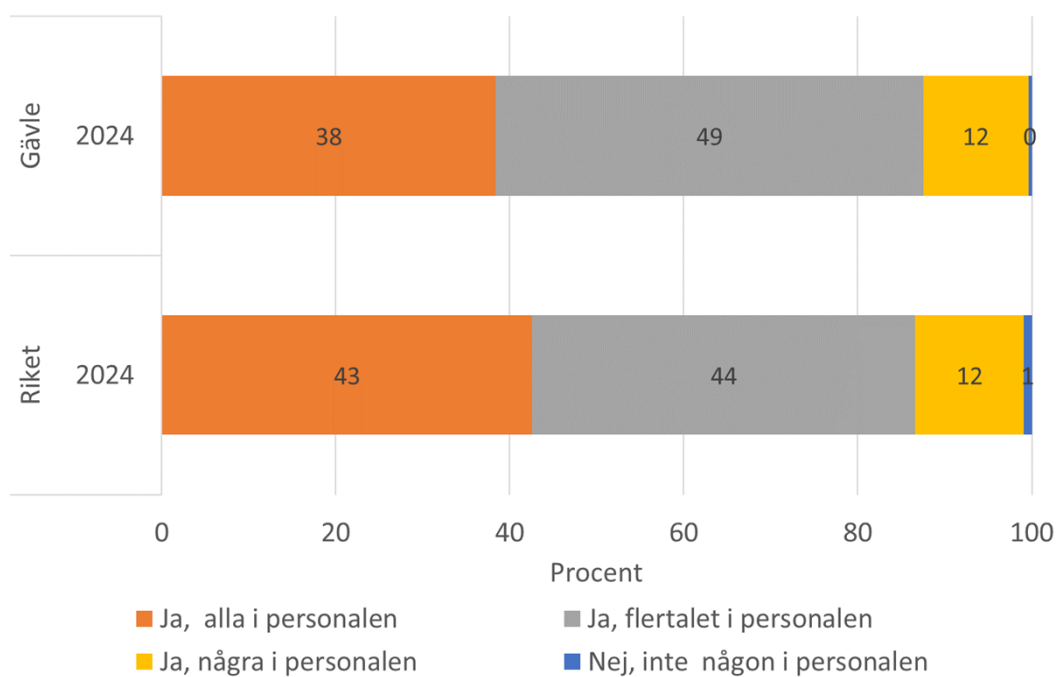
Figur H3. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har? Hemtjänstenheter i Gävle fördelade efter procentandel som uppger att man sammantaget är "mycket nöjd" eller ganska nöjd" med den hemtjänst man har. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2022 - 2024.

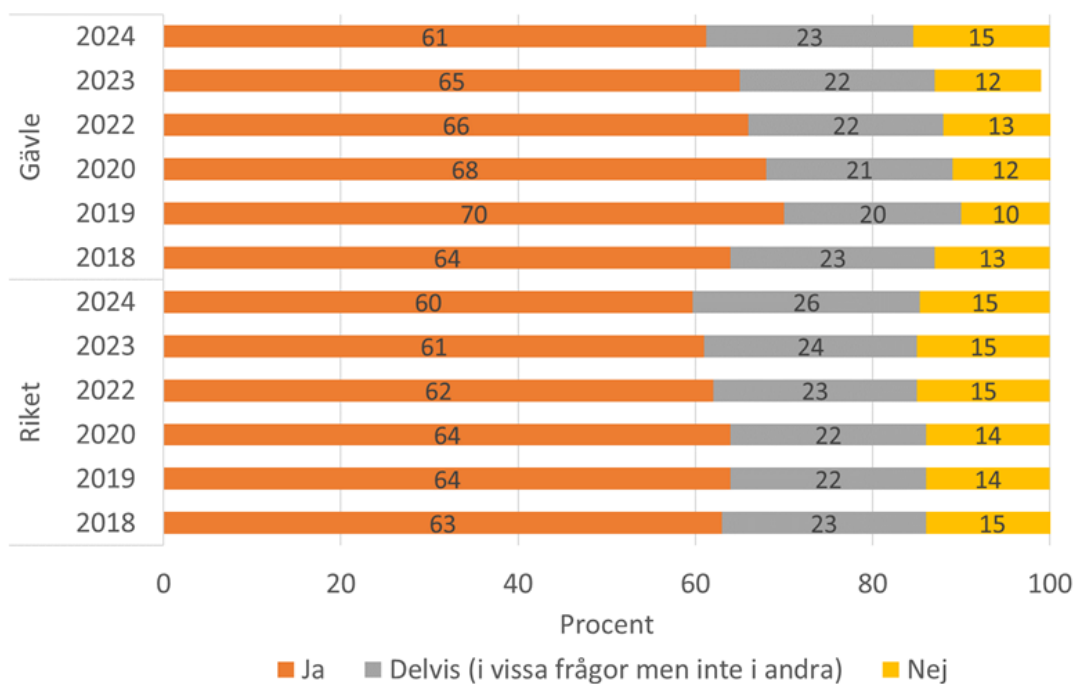
Figur H4. Är handläggarens beslut anpassat efter dina behov? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

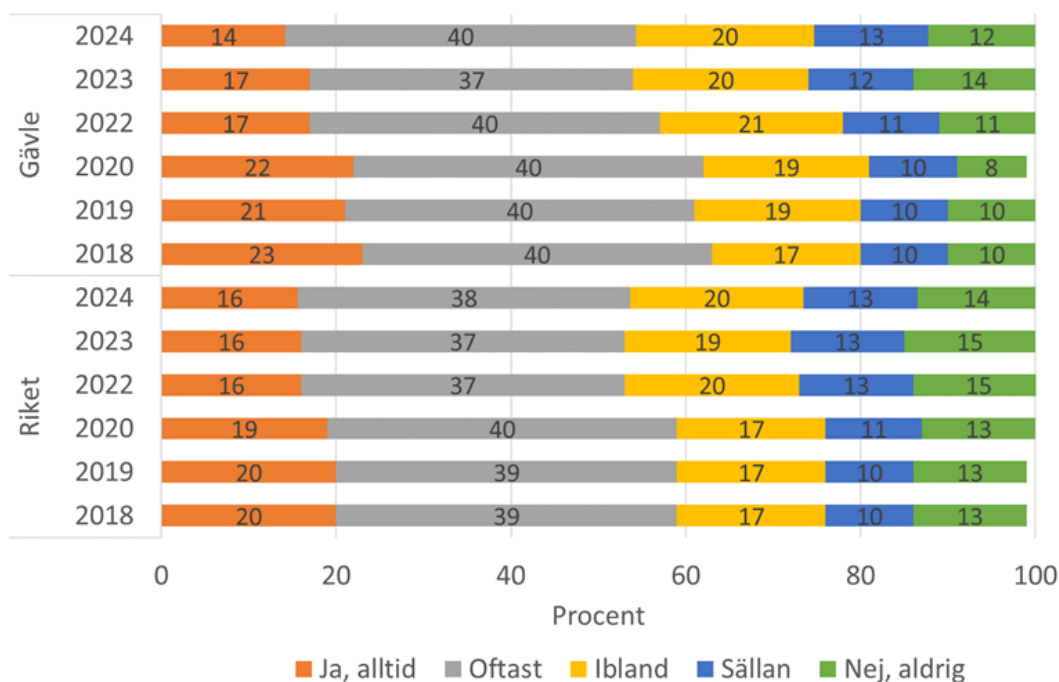
Figur H5. Pratar och förstår hemtjänstpersonalen svenska tillräckligt bra för att ni ska förstå varandra?
Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024.

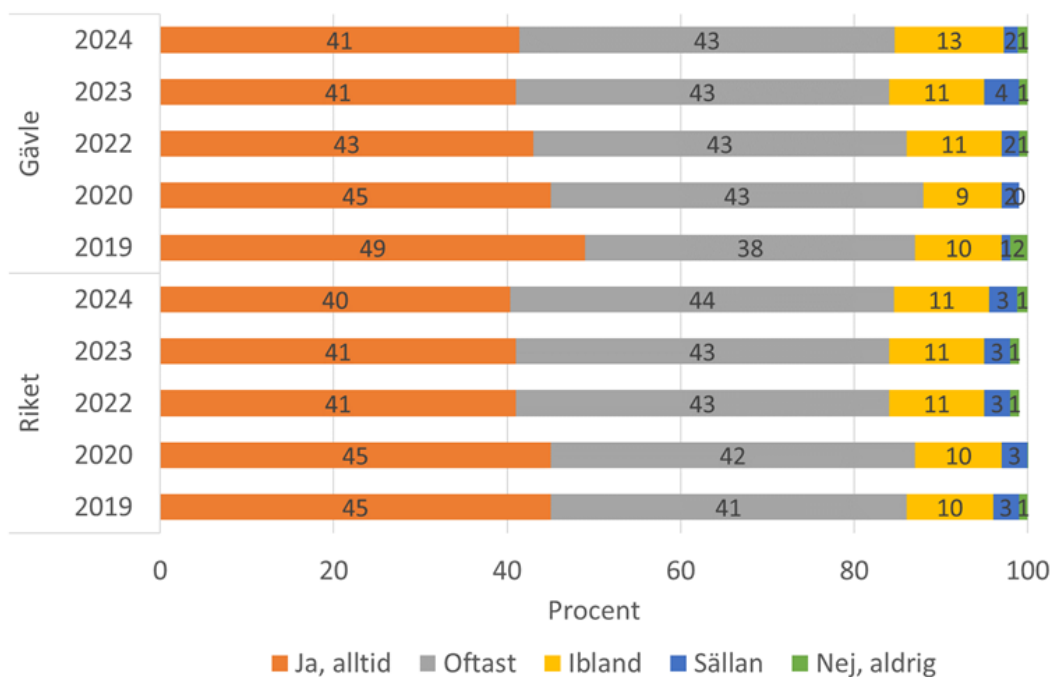
Figur H6. Tycker du att hemtjänstpersonalen har den kunskap och kompetens som behövs för att göra sitt arbete hos dig? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024.

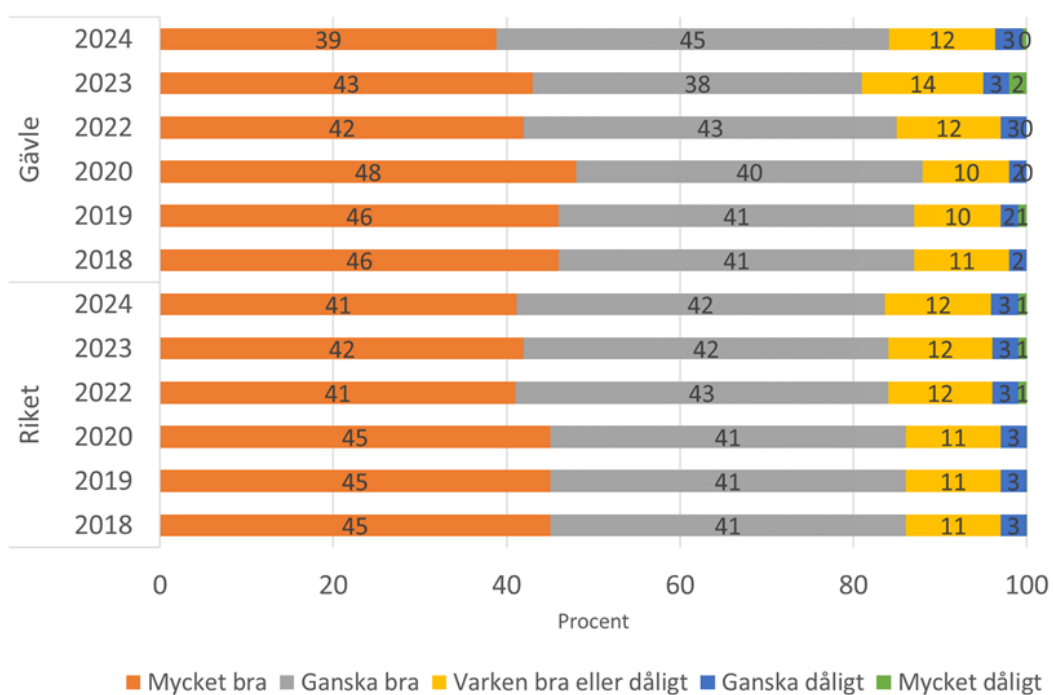
Figur H7. Vet du vart du ska vända dig om du vill framföra synpunkter eller klagomål på hemtjänsten?
Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

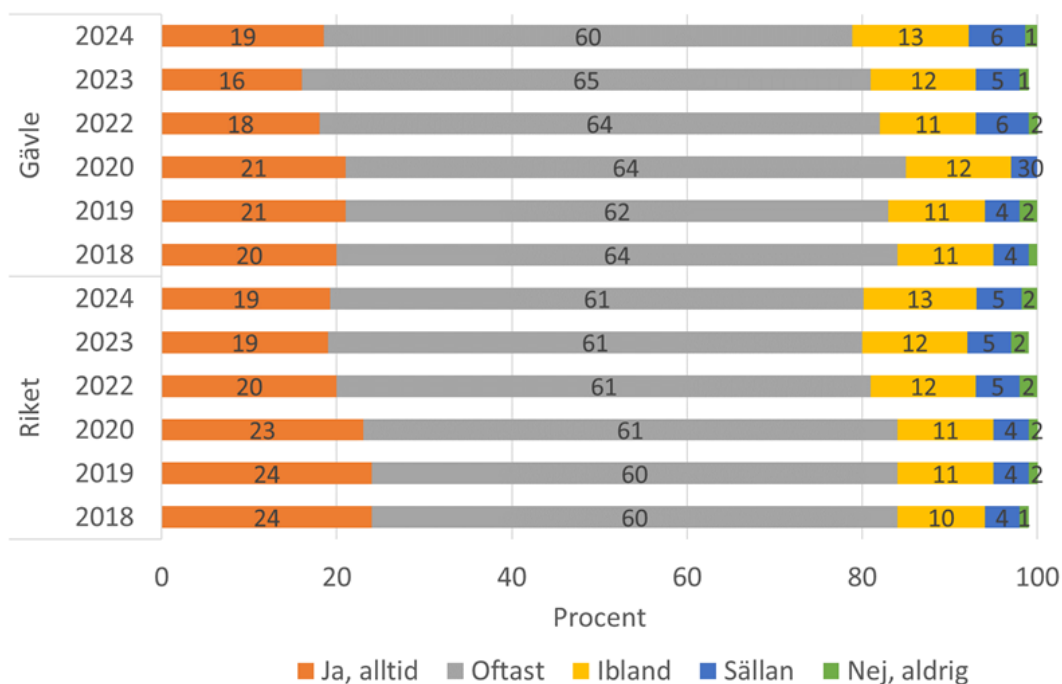
Figur H8. Brukar du kunna påverka vid vilka tider personalen kommer? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

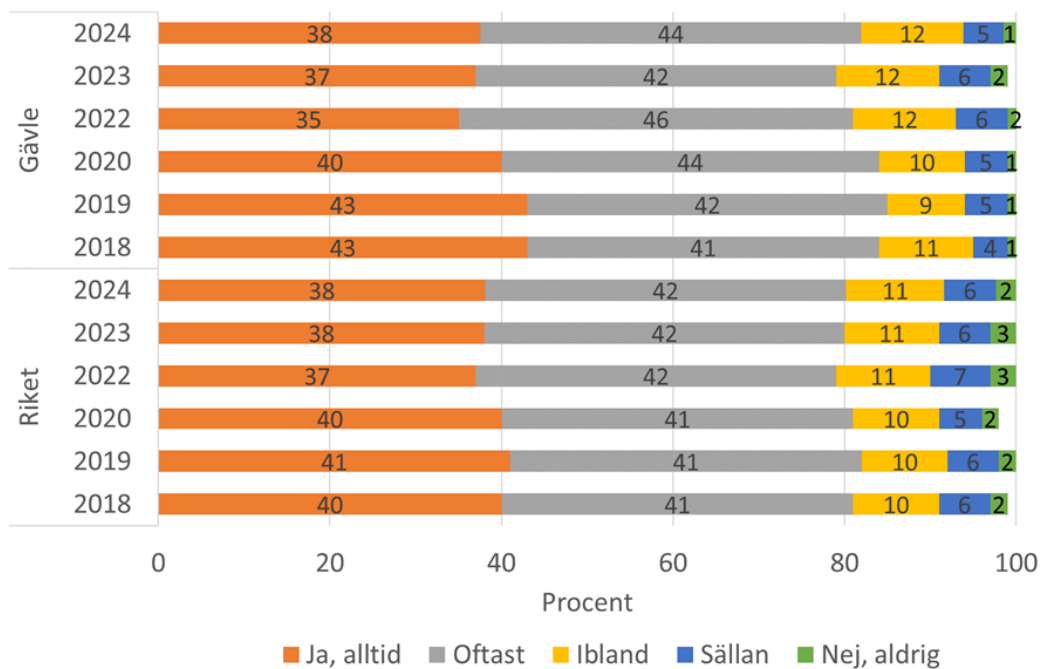
Figur H9. Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen skall utföras? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

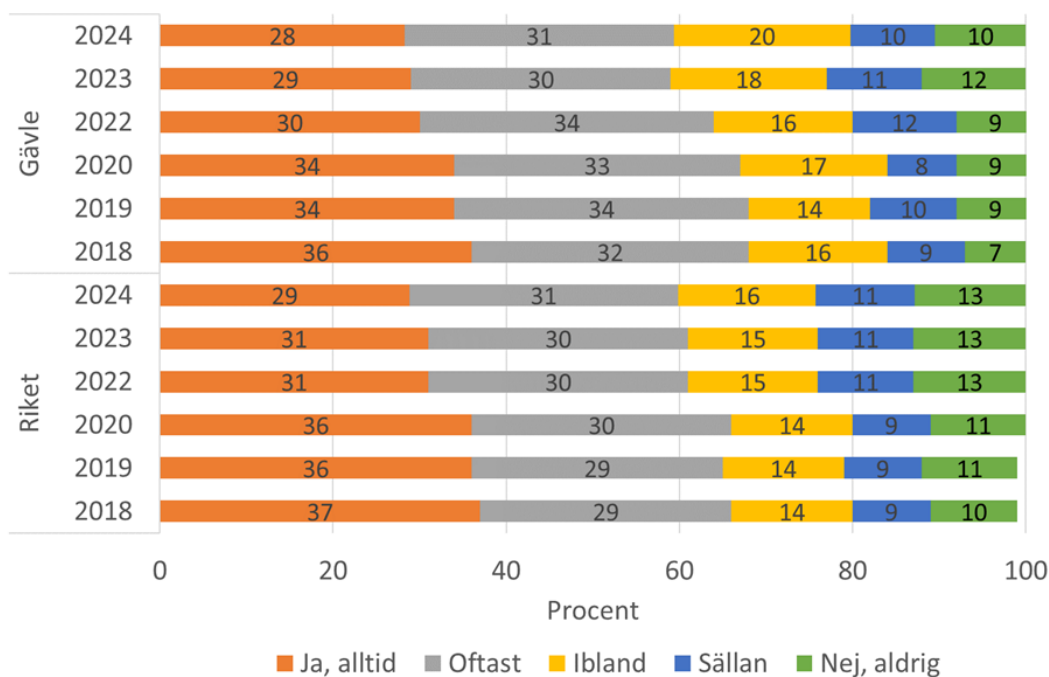
Figur H10. Hur tycker du personalen utför sina arbetsuppgifter? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

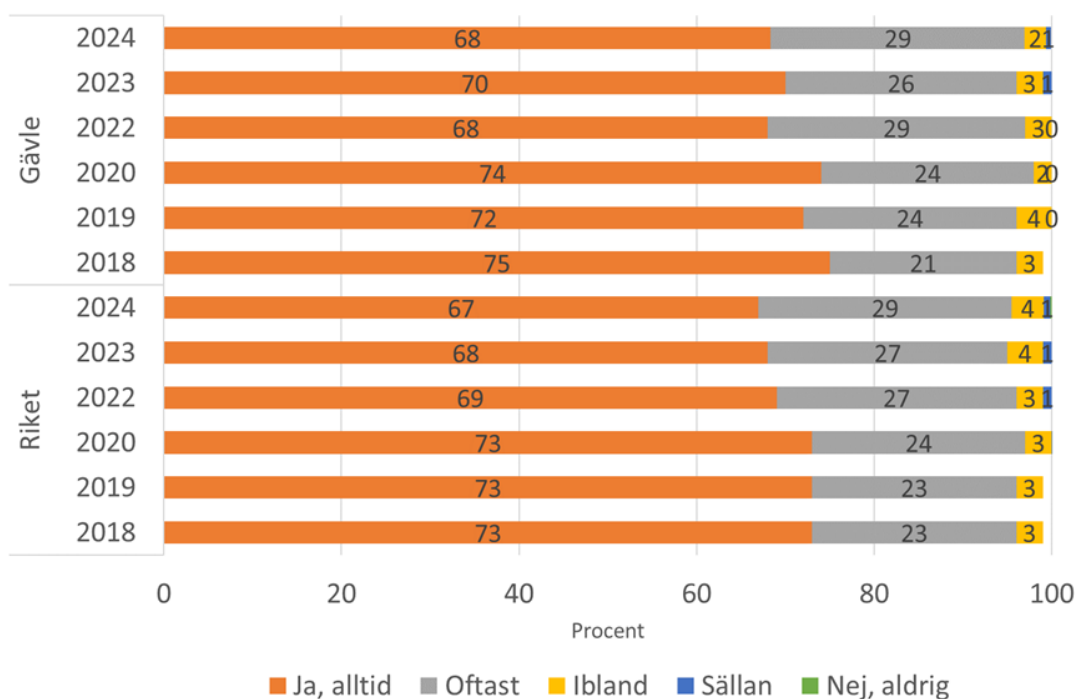
Figur H11. Brukar personalen komma på avtalad tid? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

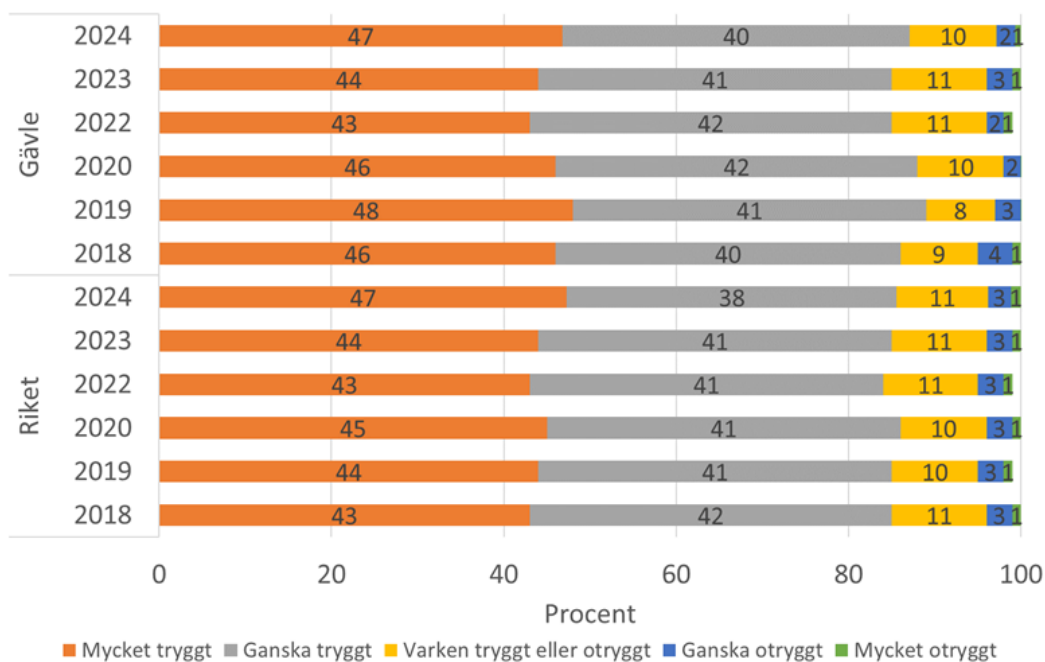
Figur H12. Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

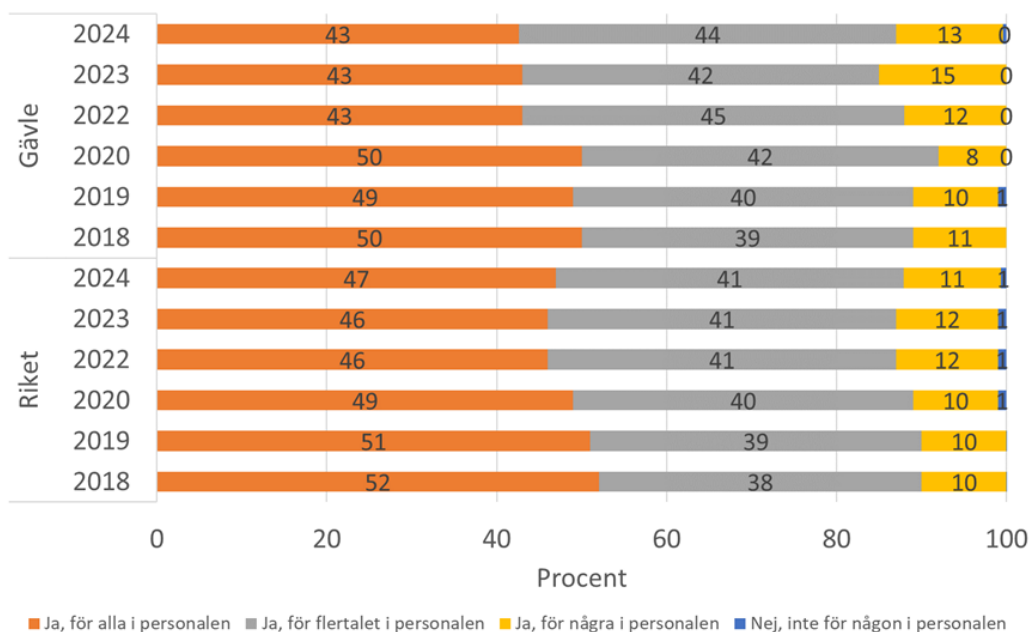
Figur H13. Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 – 2024.

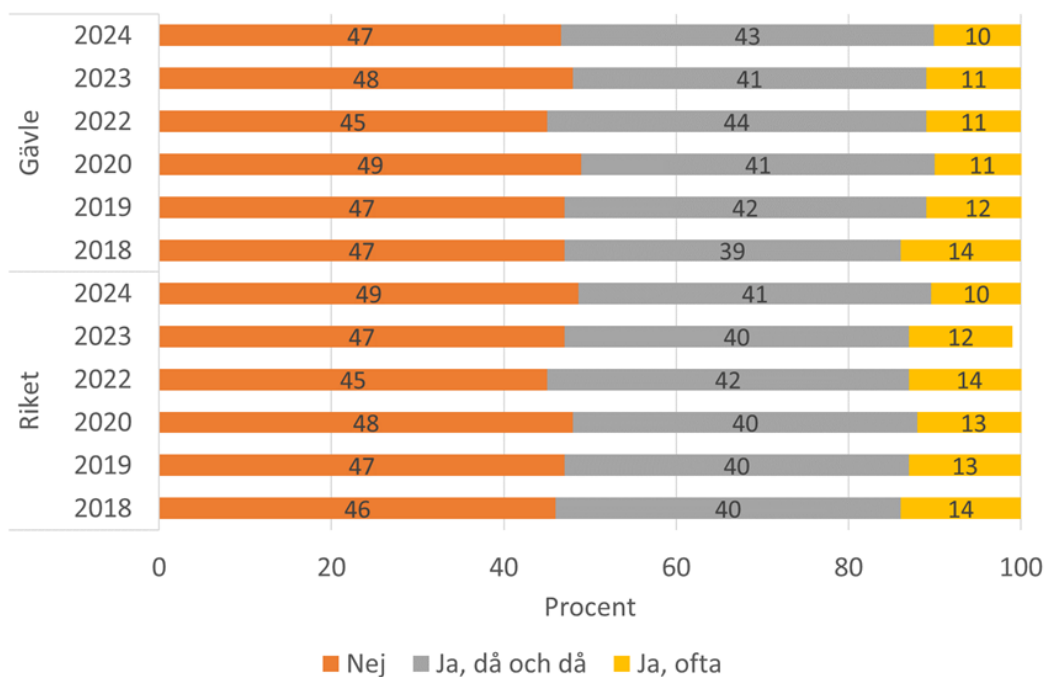
Figur H14. Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

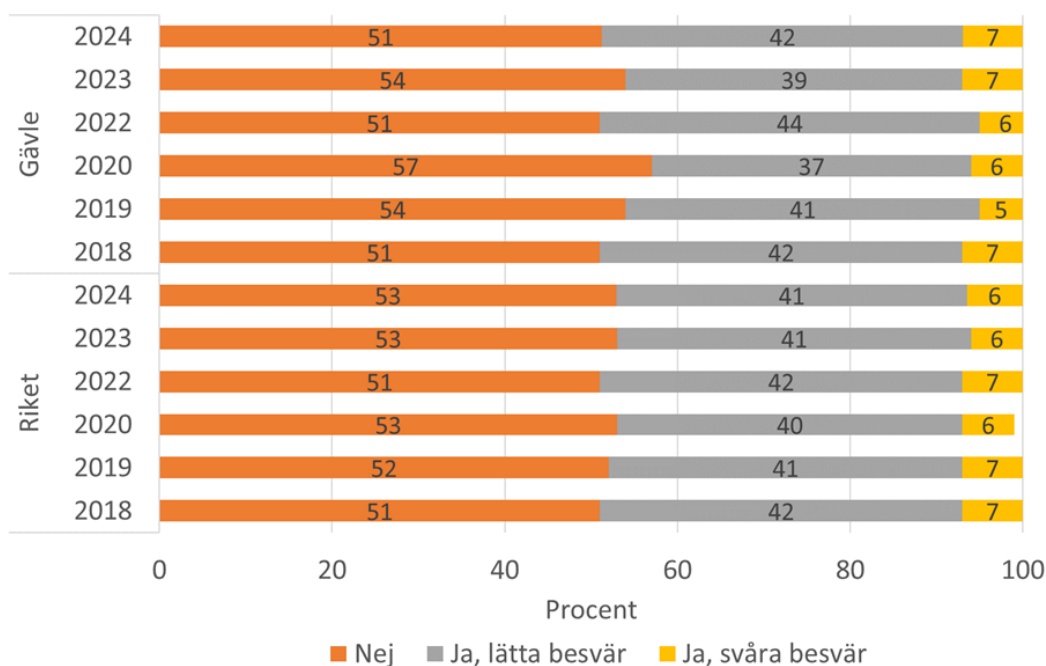
Figur H15. Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

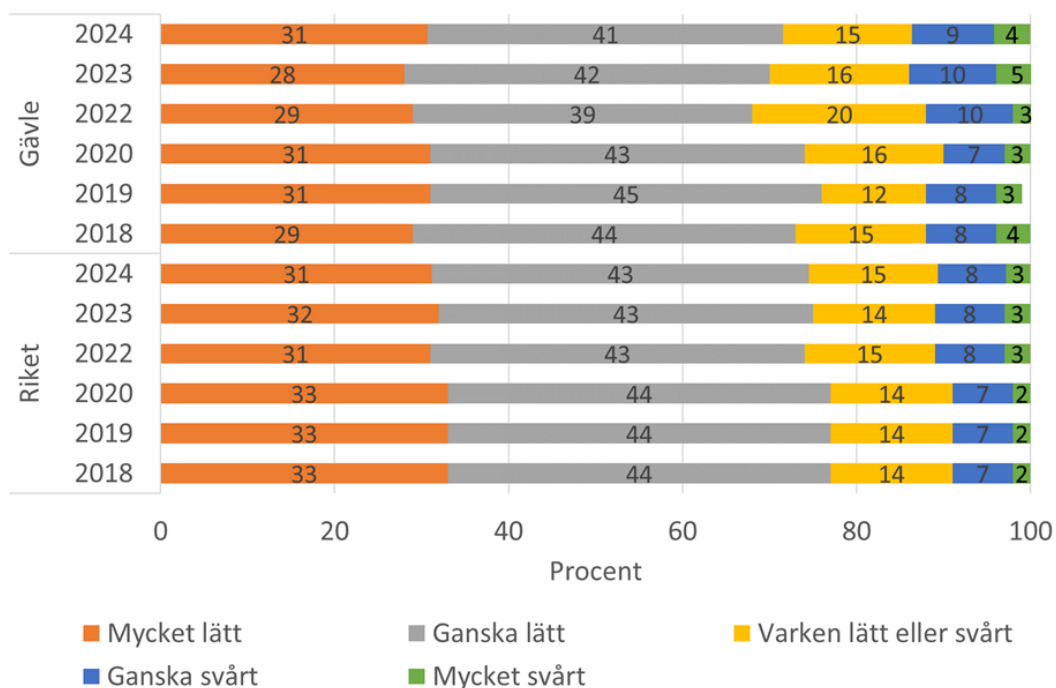
Figur H16. Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig? Hemtjänst. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

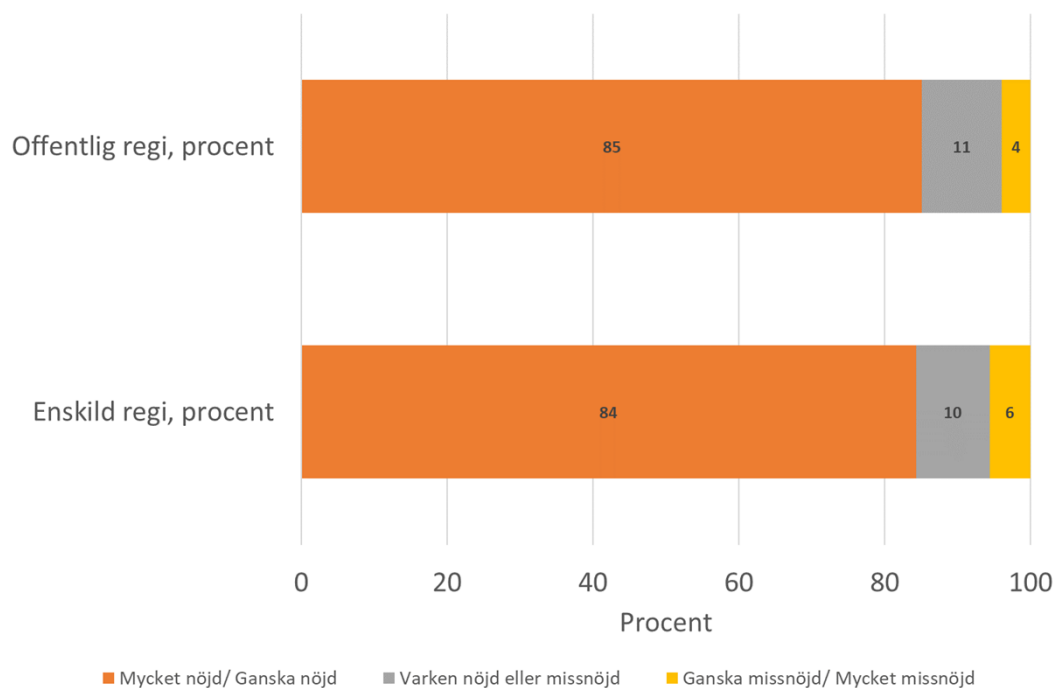
Figur H17. Händer det att du besväras av ensamhet? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

Figur H18. Har du besvär av ängslan, oro eller ångest? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

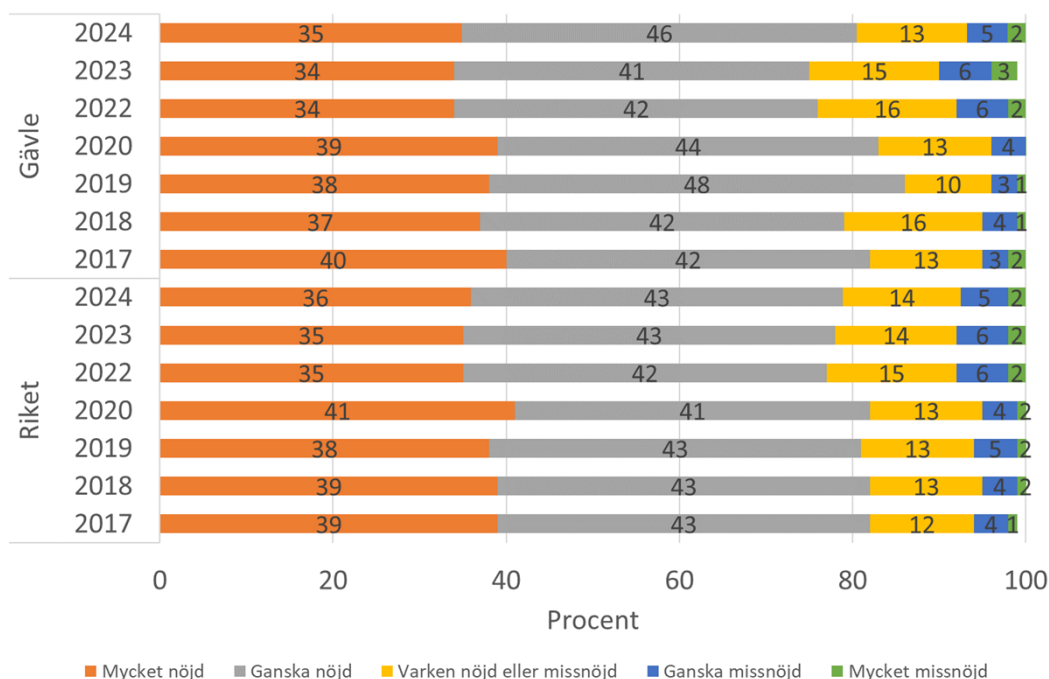

Figur H19. Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

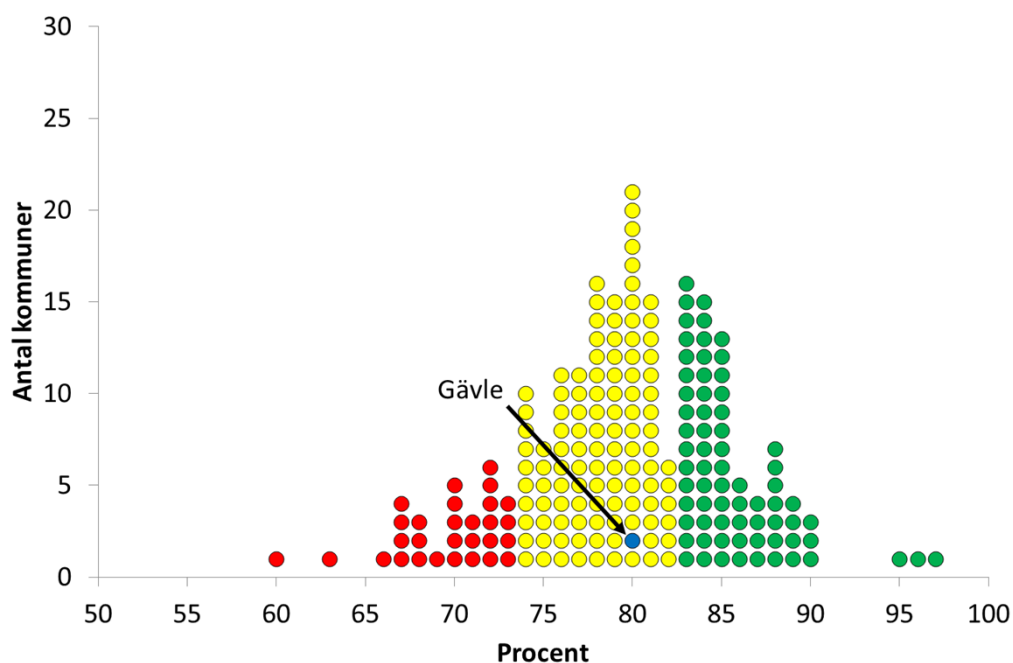

Figur H20. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024.

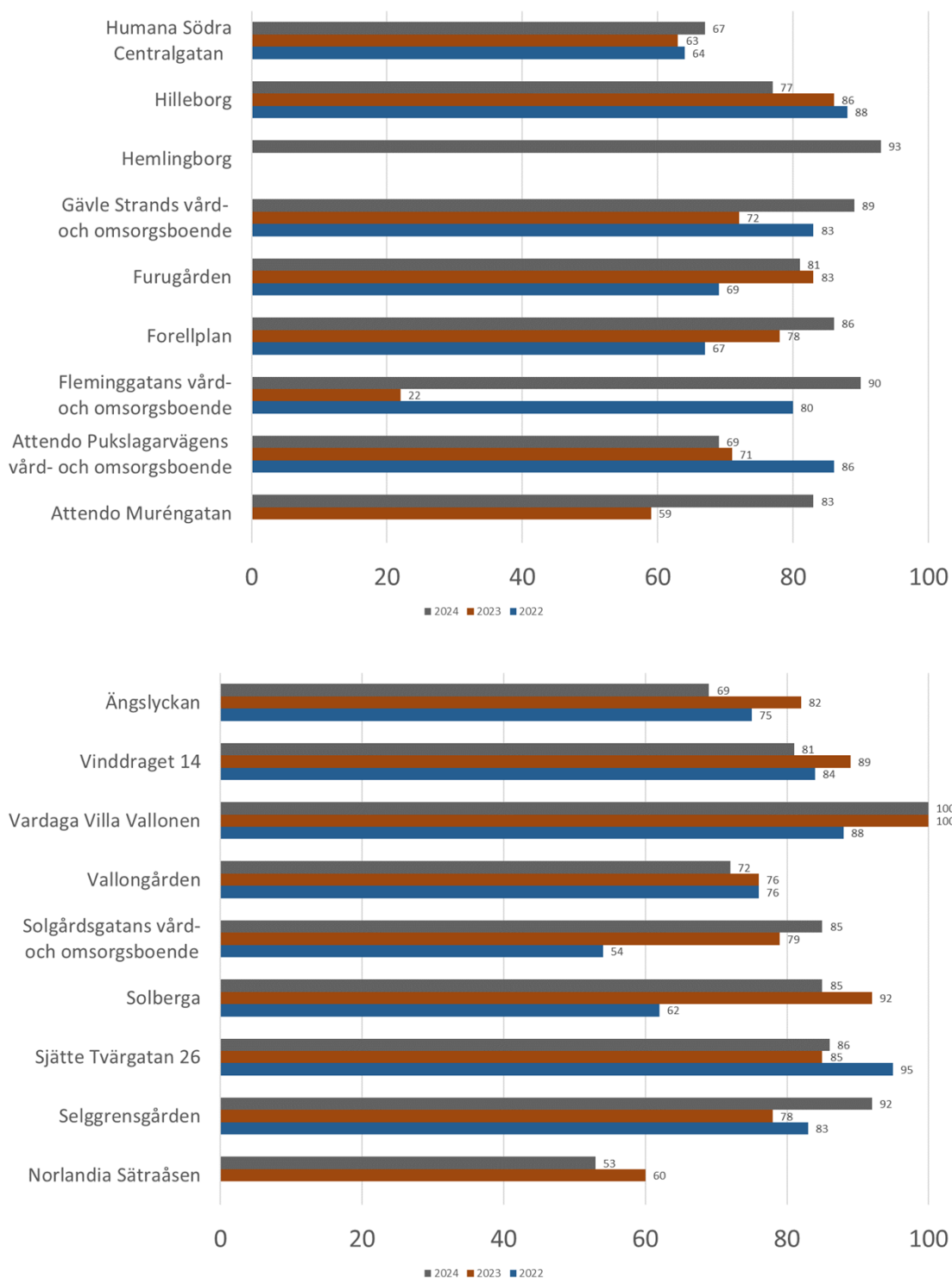
Vård- och omsorgsboende

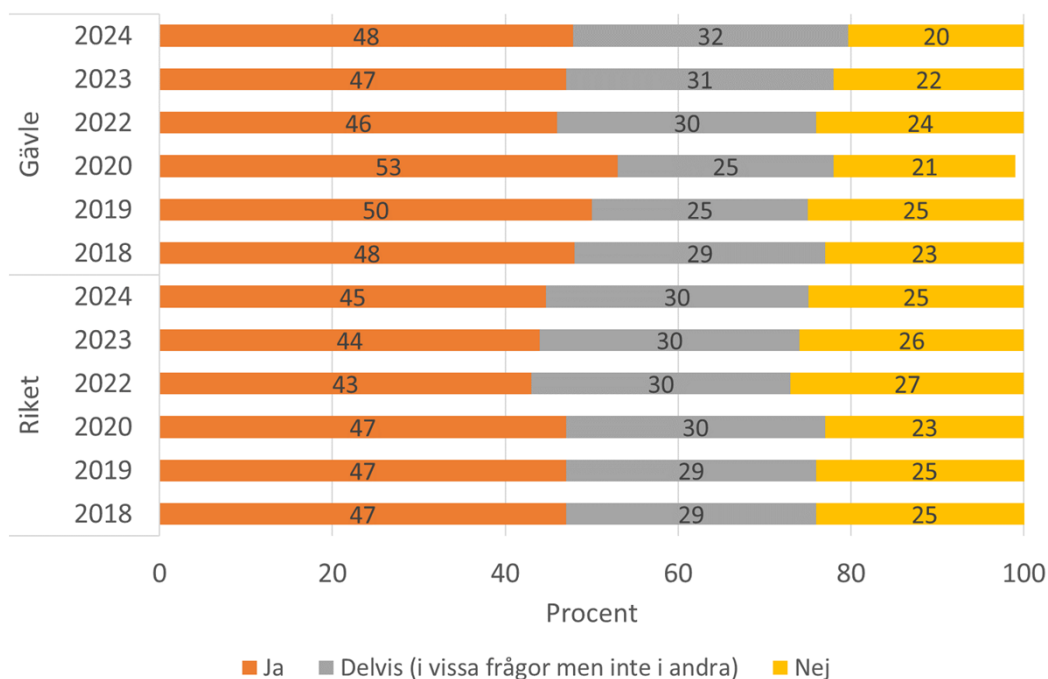
Figur V1. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt vård- och omsorgsboende? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

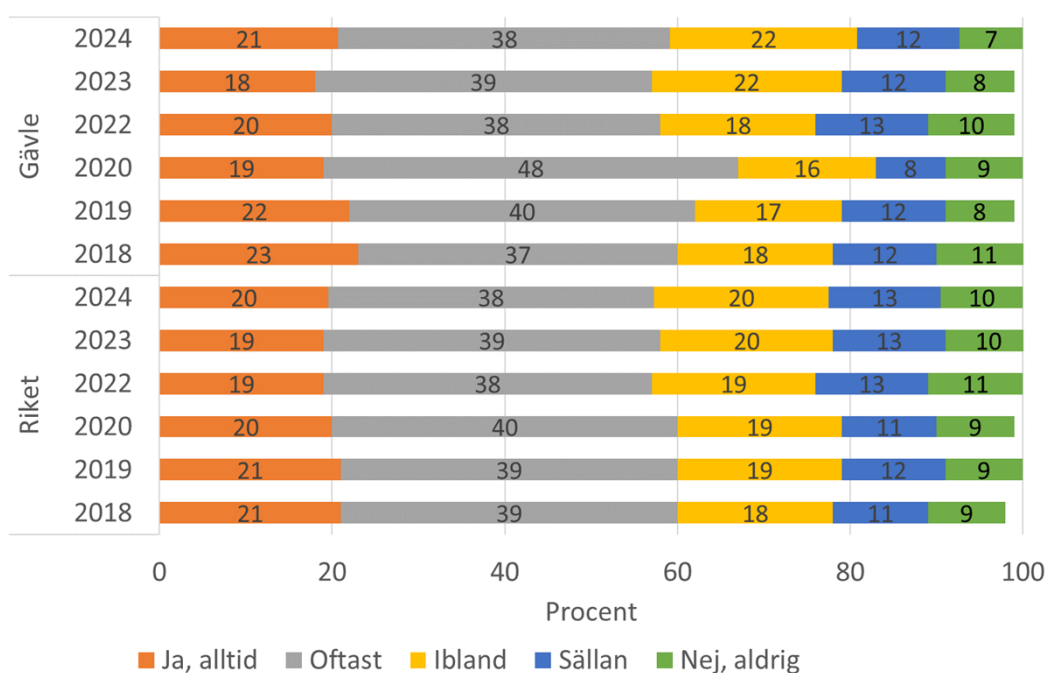
Figur V2. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt vård- och omsorgsboende? Kommuner fördelade efter procentandel som uppger att man sammantaget är "mycket nöjd" eller "ganska nöjd" med sitt vård- och omsorgsboende. Rödmärkade kommuner ligger bland de 25 procent sämsta, gulmärkade kommuner ligger bland de 50 procent mellersta och grönmärkade kommuner ligger bland de 25 procent bästa. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024.

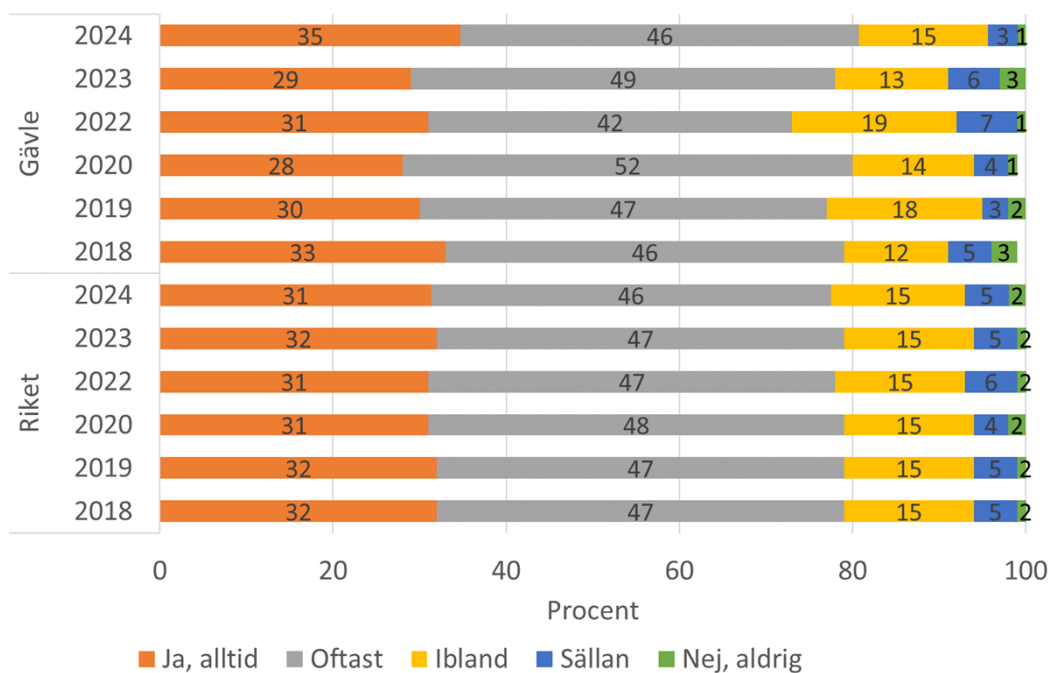
Figur V3. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt vård- och omsorgsboende? Vård- och omsorgsboenden i Gävle fördelade efter procentandel som uppger att man sammantaget är "mycket nöjd" eller "ganska nöjd" med sitt vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2022 - 2024.

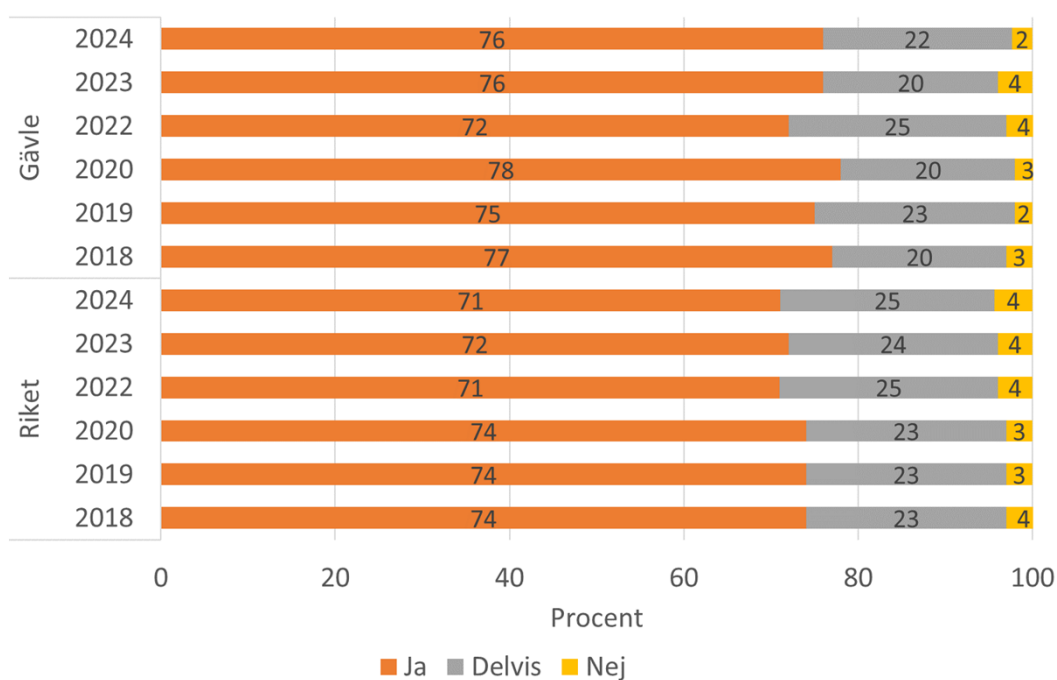
Figur V4. Vet du vart du ska vända dig om du vill framföra synpunkter eller klagomål på vård- och omsorgsboendet? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 – 2024.

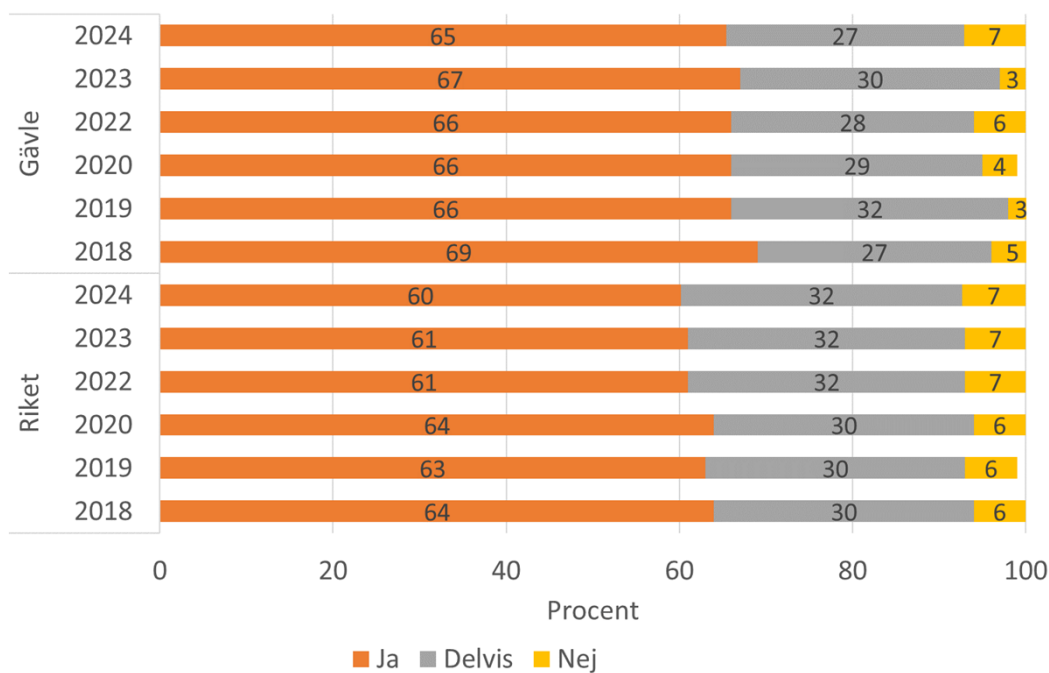
Figur V5. Brukar du kunna påverka vid vilka tider du får hjälp? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

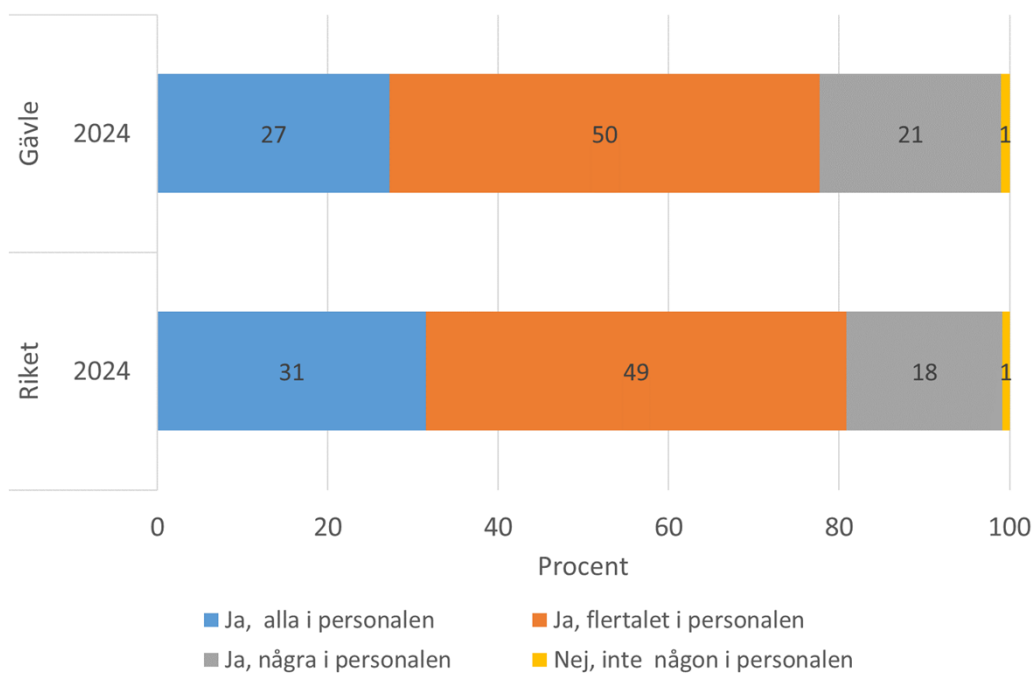
Figur V6. Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

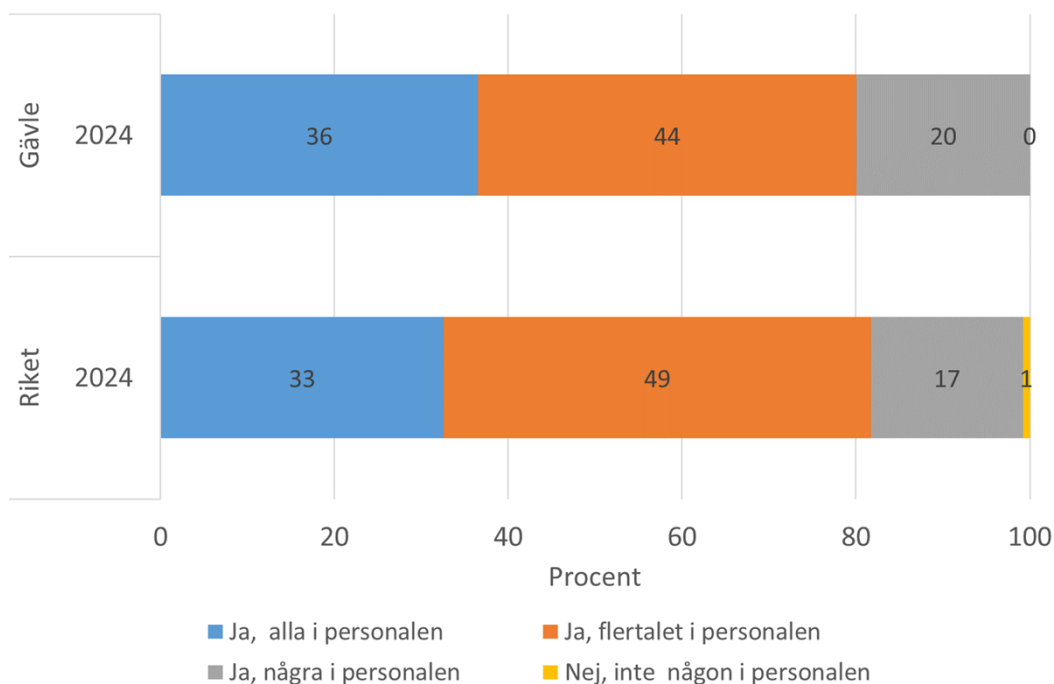
Figur V7. Trivs du med ditt rum eller lägenhet? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

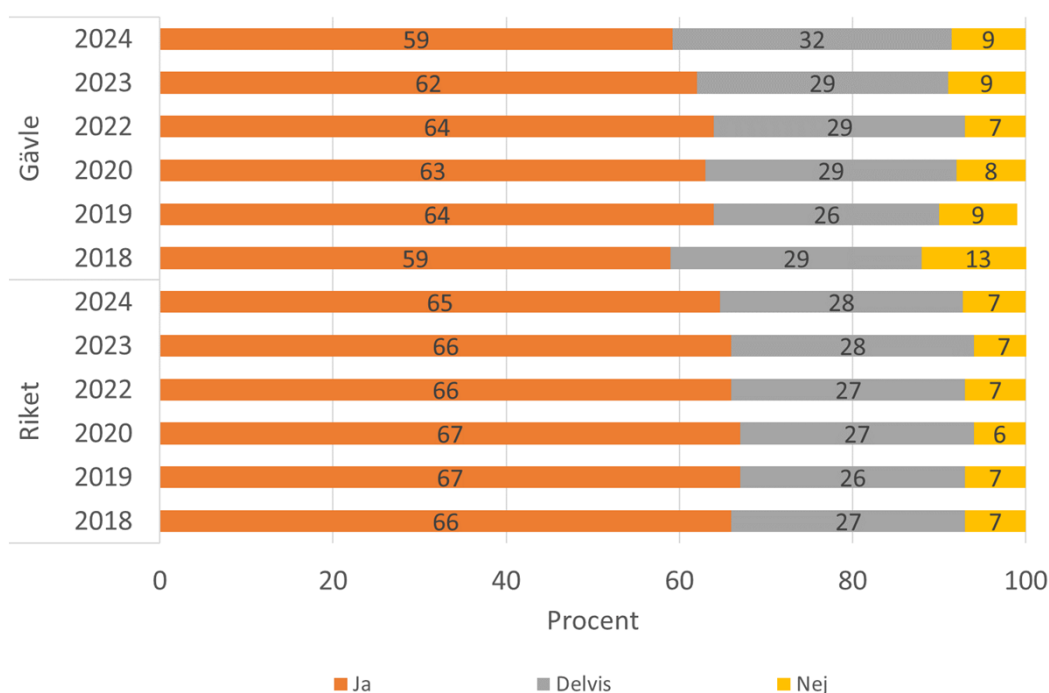
Figur V8. Är det trivsamt i de gemensamma utrymmena? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

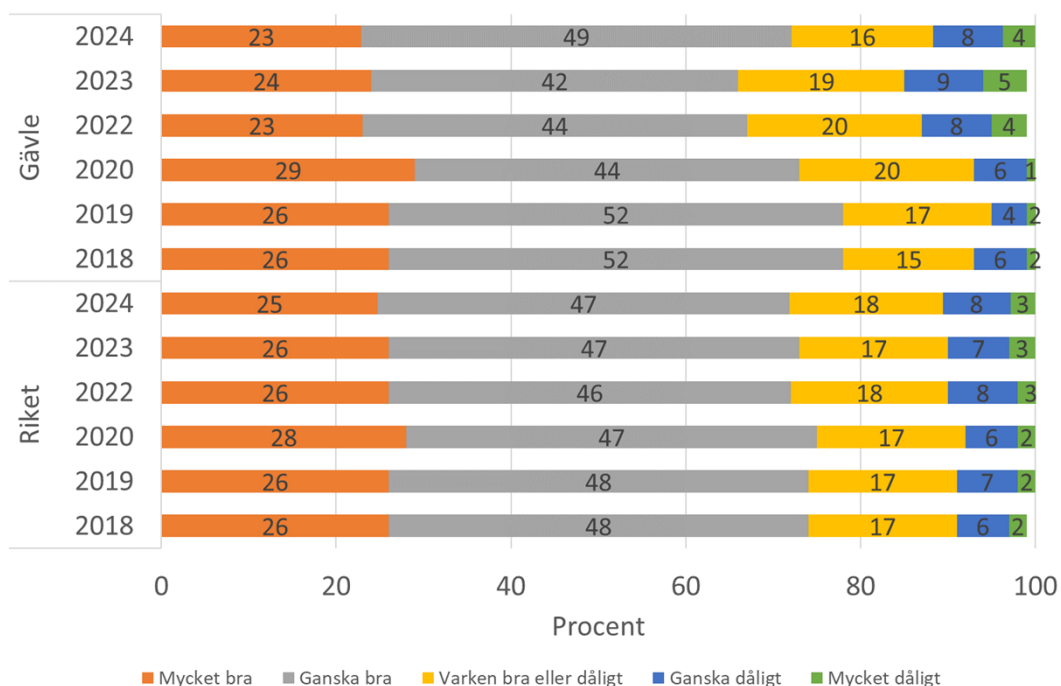
Figur V9. Pratar och förstår personalen svenska tillräckligt bra för att ni ska förstå varandra? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2024.

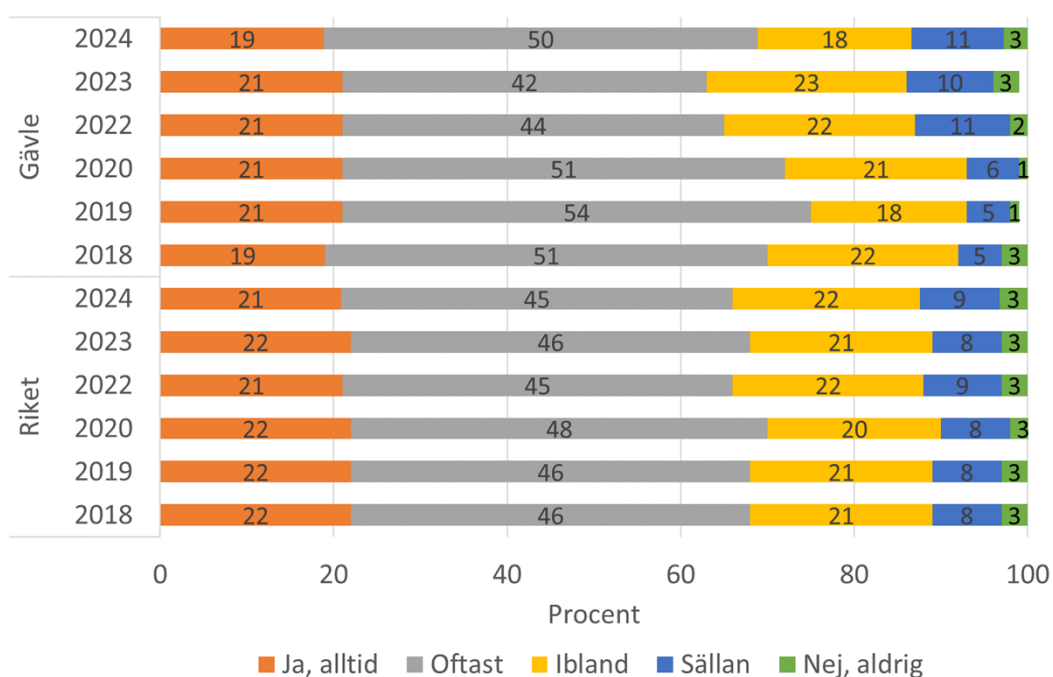
Figur V10. Tycker du att personalen har den kunskap och kompetens som behövs för att göra sitt arbete på ditt boende? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2024.

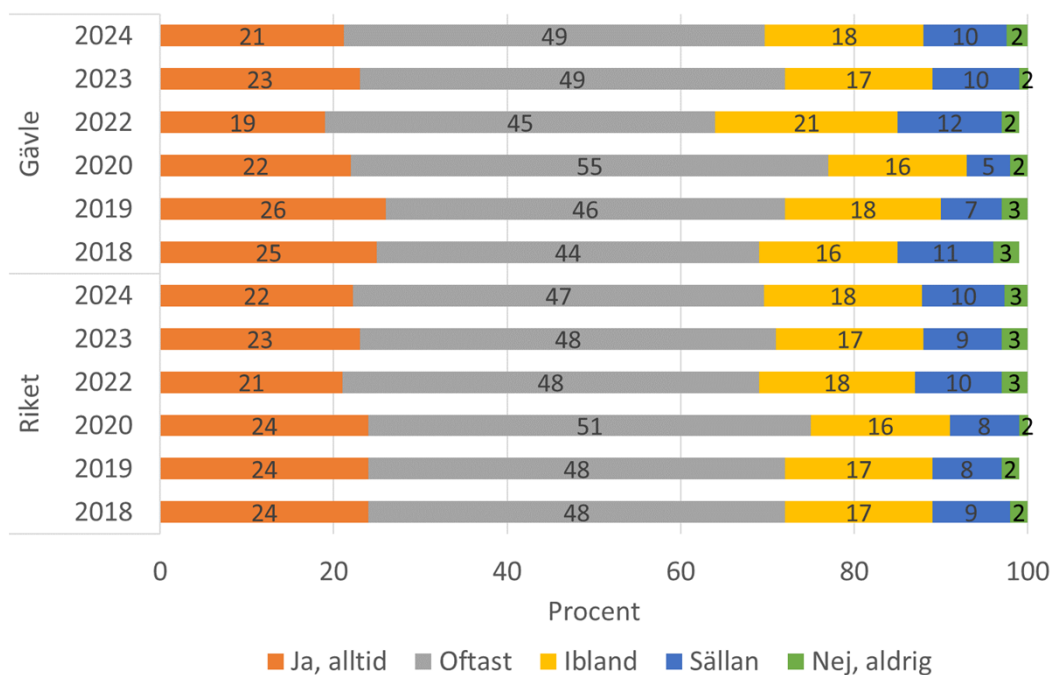
Figur V11. Är det trivsamt utomhus runt ditt boende? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

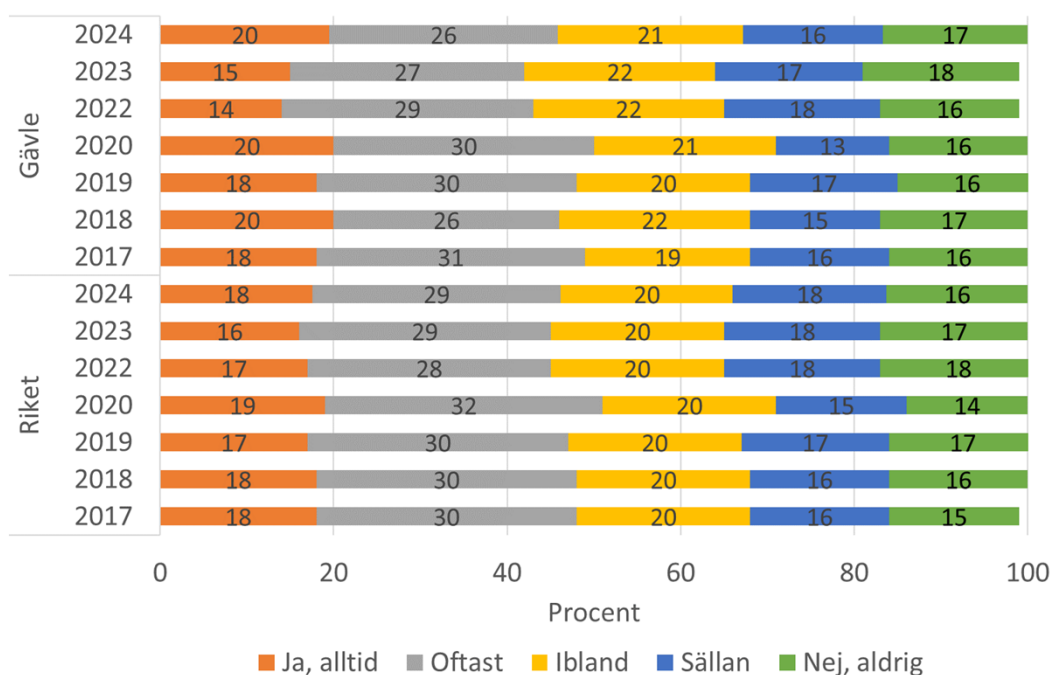
Figur V12. Hur brukar maten smaka? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

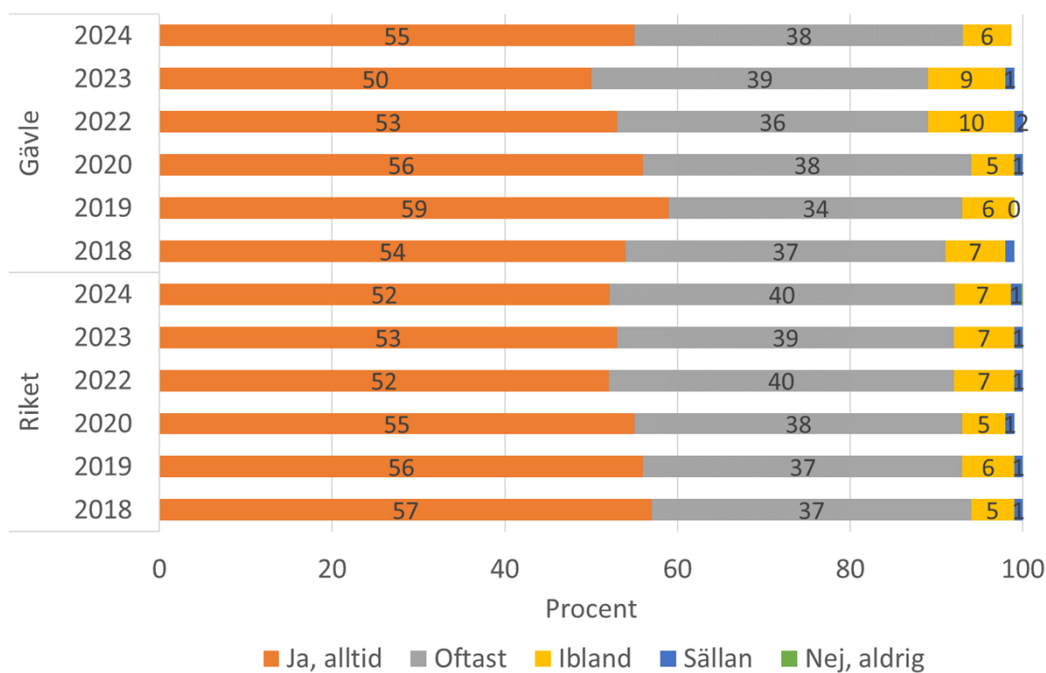
Figur V13. Upplever du att måltiderna på ditt vård- och omsorgsboende är en trevlig stund på dagen? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

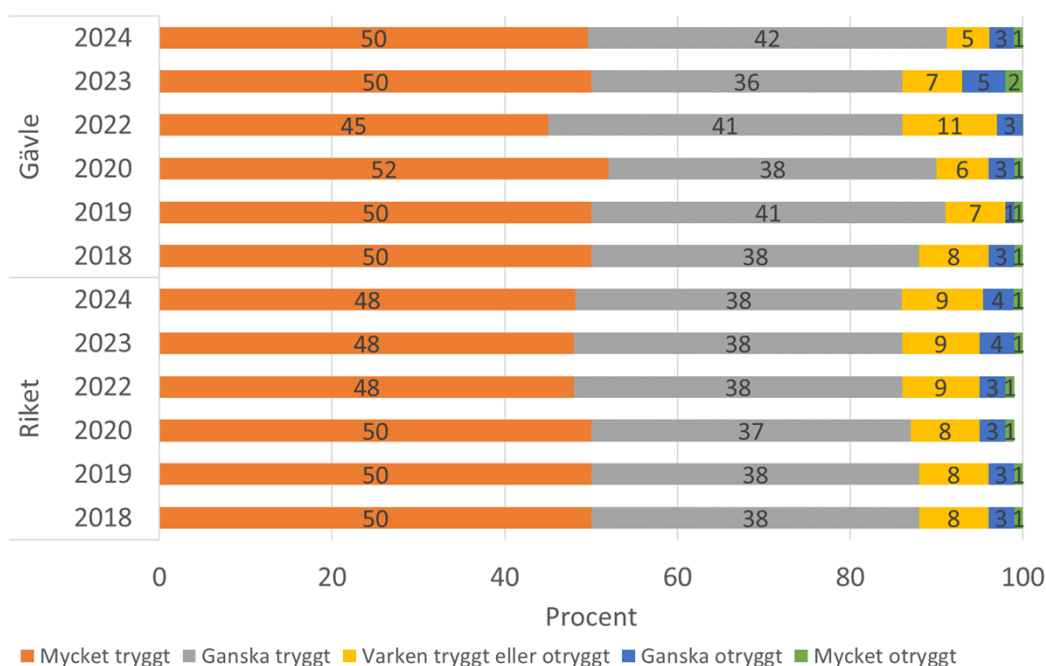
Figur V14. Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

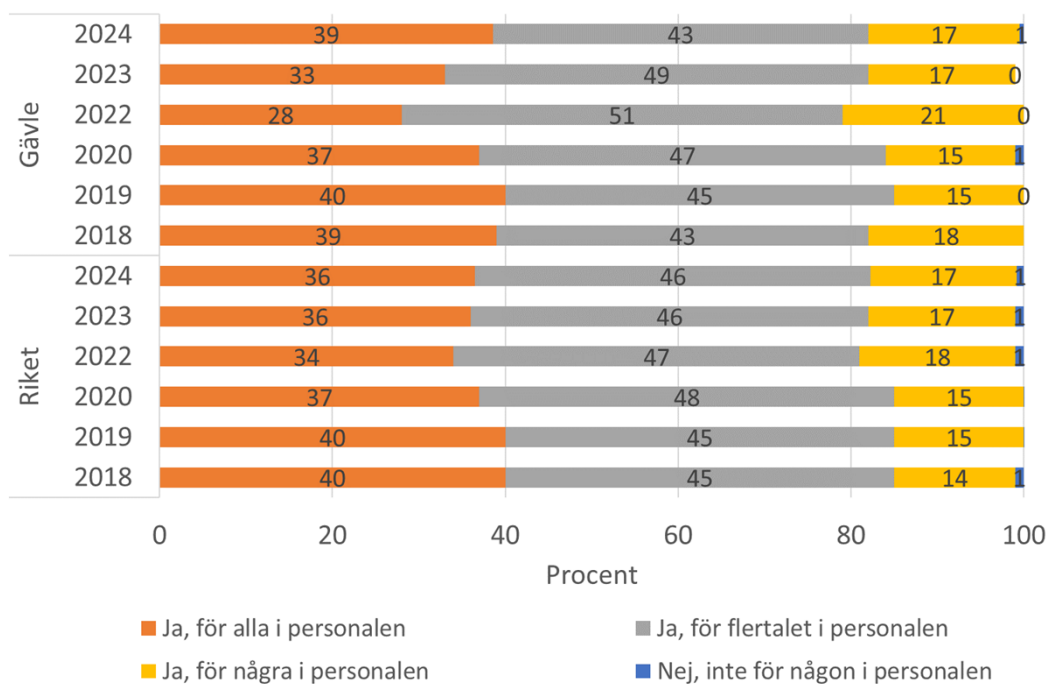
Figur V15. Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

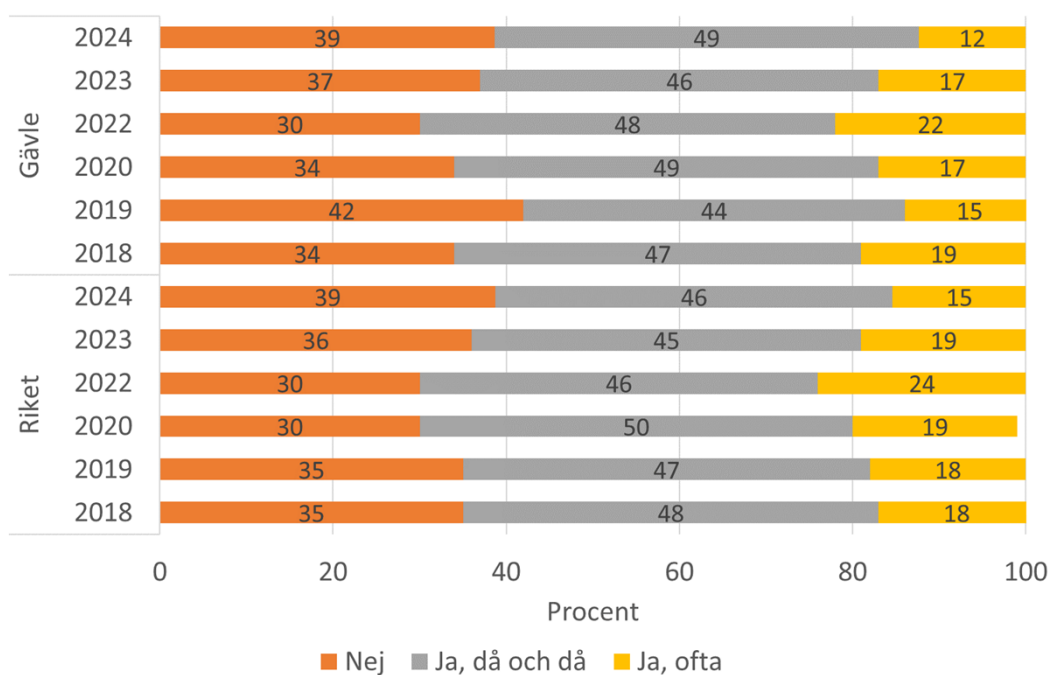
Figur V16. Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

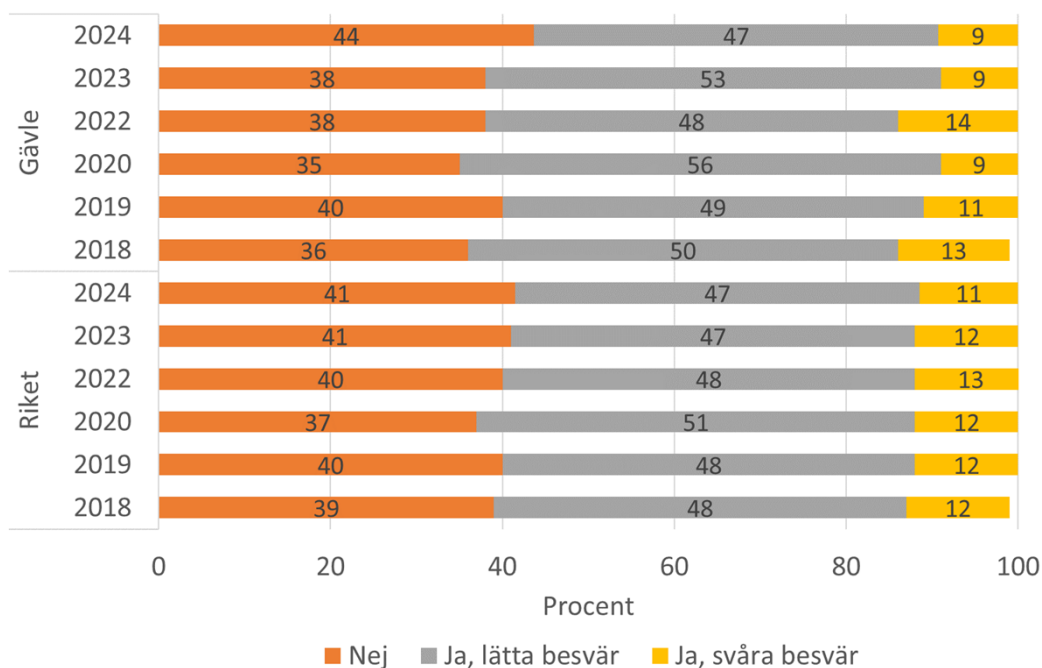
Figur V17. Hur tryggt eller otryggt känns det att bo på ditt vård- och omsorgsboende? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

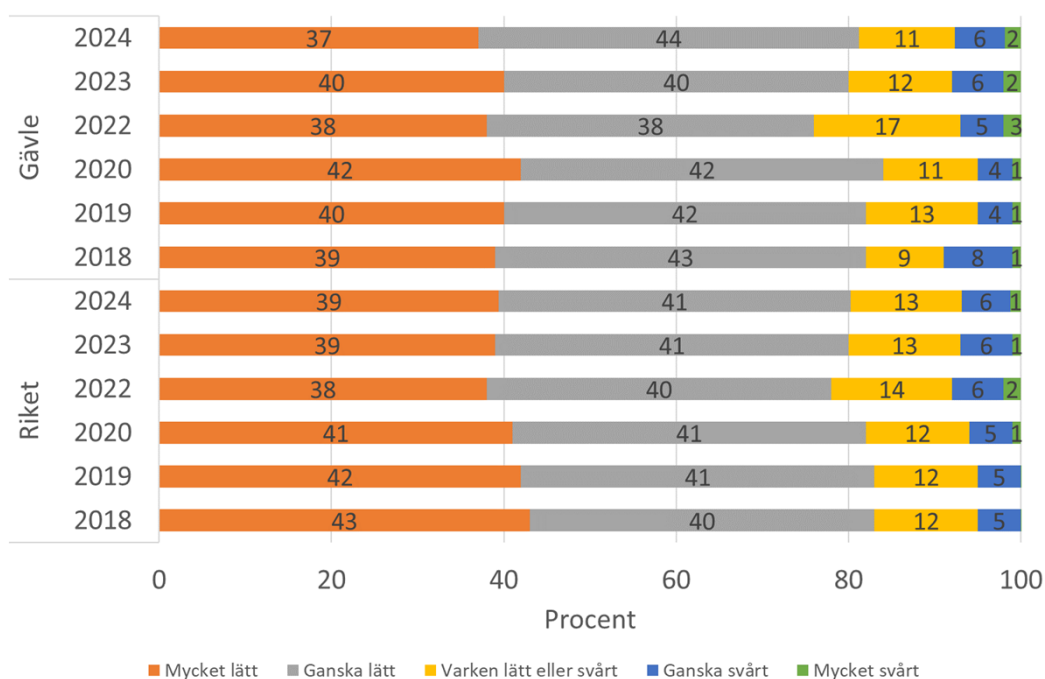
Figur V18. Känner du förtroende för personalen på ditt vård- och omsorgsboende? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

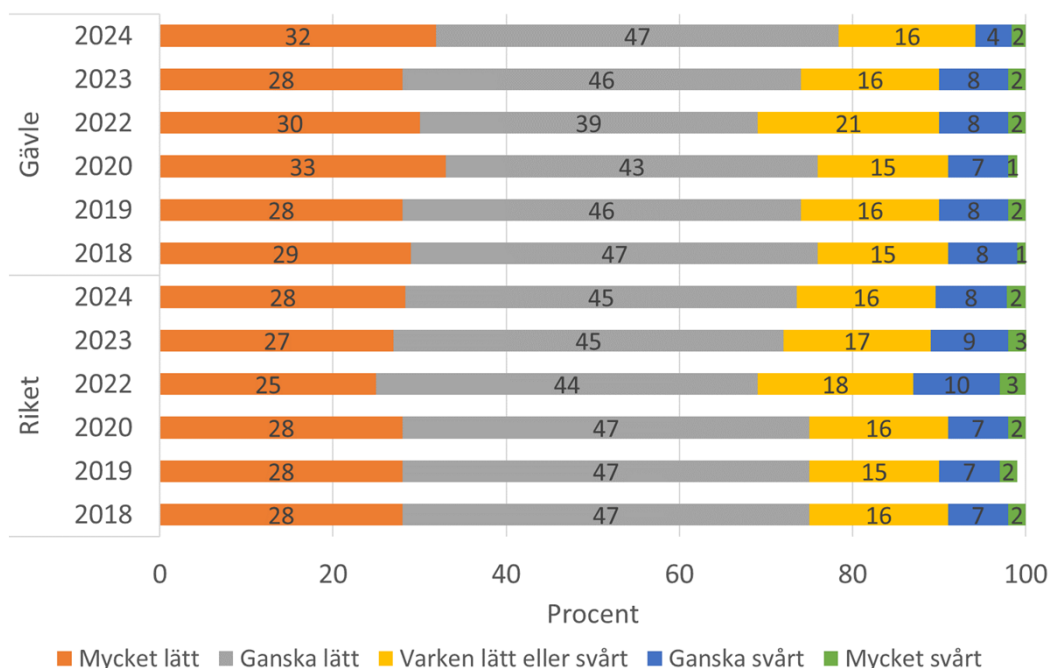
Figur V19. Händer det att du besväras av ensamhet? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

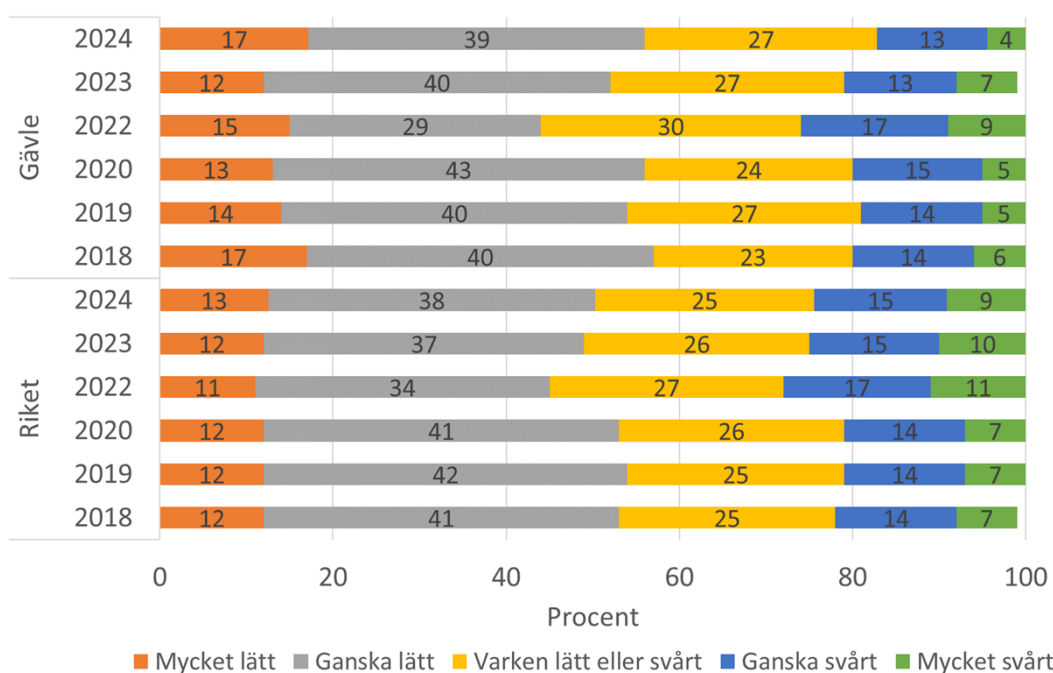
Figur 2. Har du besvär av ängslan, oro eller ångest? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

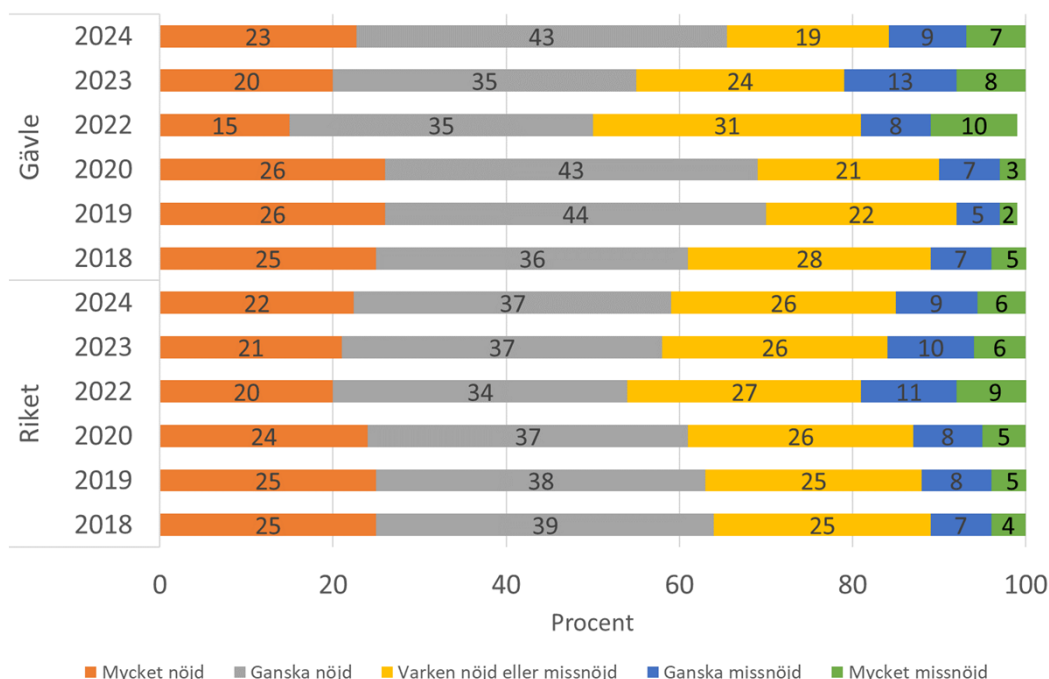
Figur V21. Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med personalen vid behov? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

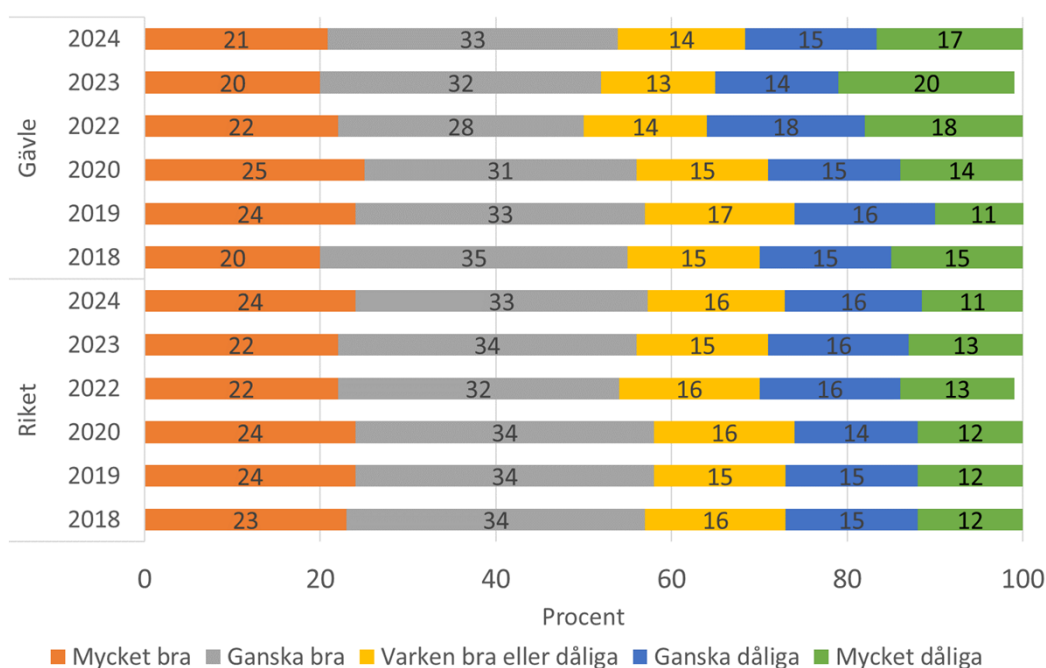
Figur V22. Hur lätt eller svårt är det att få träffa sjuksköterska vid behov? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

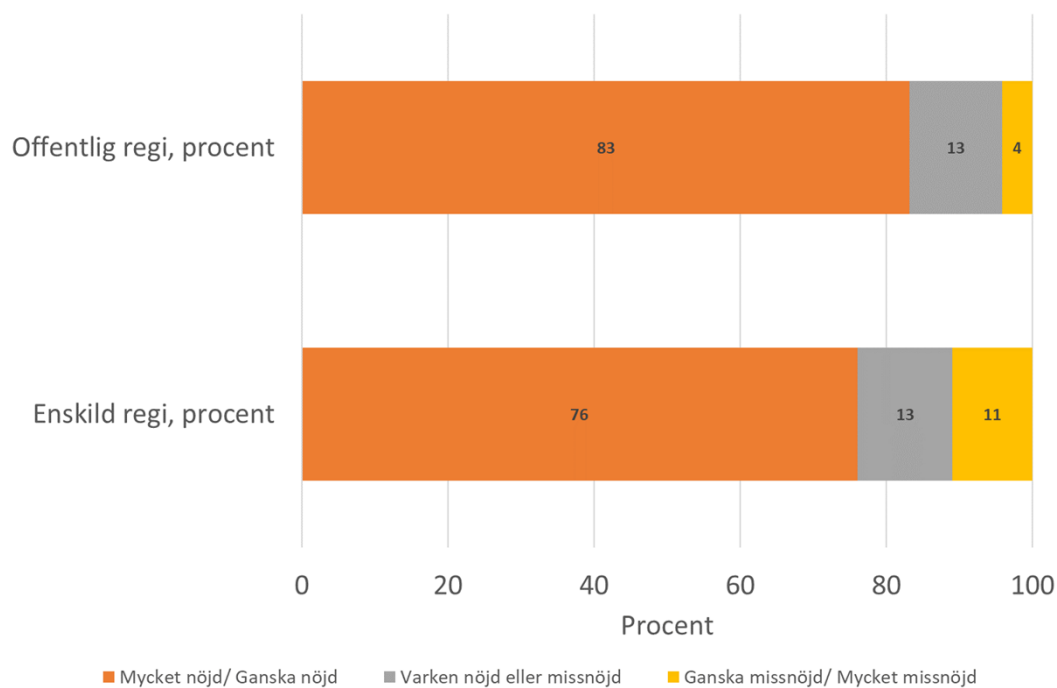
Figur V23. Hur lätt eller svårt är det att få träffa läkare vid behov? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

Figur V24. Hur nöjd eller missnöjd är du med de aktiviteter som erbjuds på ditt vård- och omsorgsboende? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

Figur V25. Är möjligheterna att komma utomhus bra eller dåliga? Vård- och omsorgsboende. Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökningar 2018 - 2024.

Figur V26. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med det vård- och omsorgsboende du har? Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökning 2024.

Informationsärende: Anmälningensärenden

25

Sammanträdesdatum 2024-10-28

§ 2 Delårsrapport 2 år 2024 med årsprognos för kommunen och de kommunala bolagen

Diarienummer: 24KS29

Expedieras till:

Samtliga nämnder och bolag.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag

att godkänna delårsrapporten,

att uppmana Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Socialnämnden att vidta kraftfulla åtgärder för att få effekt av fattade beslut och för att minimera årets underskott. Övriga nämnder ska också utöva största möjliga sparsamhet under resterande del av året.

att samtliga nämnder uppmanas att identifiera sina största risker för välfärdsbrottslighet

att samtliga nämnder uppmanas analysera nämndens nettokostnadsavvikelser och hantera dessa

Ärendebeskrivning

Sektor styrning och stöd har sammanställt delårsrapport 2 2024.

Delårsrapporten redovisar nämnderna, kommunens och de helägda bolagens ekonomiska resultat för perioden januari till augusti och resultatprognos, genomförda investeringar och investeringsprognos för helåret samt återredovisning av verksamheten i relation till kommunfullmäktiges mål.

Intressebolag och kommunalförbund ingår i den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen, men de upprättar ej separata verksamhetsrapporter.

Kommunfullmäktige

Sid 5882(849)

Sammanträdesdatum 2024-10-28

Vidare kommenteras de finansiella målen, kommunkoncernens skuldportfölj samt balanskravet.

Gävle Kommun redovisar ett ekonomiskt överskott per 31 augusti på 102,2 mnkr samt prognos för helåret på -245,3 mnkr, 51,5 mnkr under budget. Nämnderna prognostiserar ett underskott (exklusive exploateringsresultat och realisationsvinster) på -185,7 mnkr.

Gävle Stadshuskoncern redovisar ett överskott på 279,5 mnkr, samt en prognos för helåret på 356,5 mnkr.

I delårsrapporten prognostiserar Samhällsbyggnadsnämnden en prognos med negativt utfall om -25,5 mnkr. Nämndens prognostiserade underskott förklaras med förväntat höga kostnader inominterväghållning.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott på -11 mnkr (exklusive exploateringsresultat och realisationsresultat) hänförligt till nedskrivning av exproprierad mark. Även Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden prognostiserar negativa resultat om -50,9, -64,8 mnkr respektive 30,9 mnkr. Underskotten förklaras med ökade externa placeringar och kostnader för insatser och bemanning inom omsorg.

Övriga nämnder redovisar prognoser i princip enligt med budget.

Vid delår 1 beslutades att alla centrala reserver skulle frysas, vilket tillsammans med att förväntade kostnader i och med medfinansieringsavtal med Trafikverket är lägre än budgeterat och att skatteutfallet är positivt, innebär att finansförvaltningen redovisar en kraftigt bättre prognos jämfört med budget.

En preliminär balanskravsutredning visar att 158,9 mnkr av resultatutjämningsreserven behöver tas i anspråk och där 83,3 mnkr inte avses att återställas då posten avräknas som extraordinär post med anledning av att det avser medfinansiering till Trafikverket.

Inför 2025 hanteras alla nämnders ekonomiska förutsättningar genom beslut om ramar i kommunplan 2025.

Ordförandes förslag till beslut kopplat till Delårsrapport 2

Kommunfullmäktige

Sid 553(8)9

Sammanträdesdatum 2024-10-28

Kommunstyrelsen har i sin lednings- och styrningsfunktion genom riktade uppdrag över åren sökt utforma en tydligare styrmodell och en mer utvecklad analys- och uppföljningsmodell. Det arbetet har skett stegvis men är ännu inte helt slutfört. I sin beredande funktion har kommunstyrelsen dessutom utvecklat budgetprocessen för att skapa en mer sammanhållen ekonomiberedning som visar alla delars påverkan på det totala ekonomiska resultatet på såväl drift- som investering- som exploateringsbudget. Kommunstyrelsen har också fattat beslut om en "Förvaltningens analys" som bygger på gemensam analys och gemensamt ansvarstagande i kommundirektörens ledningsgrupp att tillsammans finna de strukturella avvikelser som finns i kostnadsbild och utförande jämfört med de kommuner vi vanligtvis jämför oss med (R9) och att utifrån denna analys lämna förslag på hantering. Ett första steg har tagits i kommunstyrelsen genom en återrapport av den inledande analysen och beslut har fattats i anledning av denna. Denna analys behöver stegvis byggas på som underlag för nya politiska ställningstaganden och beslut. I det svåra ekonomiska läge kommunen befinner sig i så behöver dock fler steg tas snabbare.

Personalkostnader är kommunens största utgiftspost. Det är oerhört viktigt att bemanning och personalförsörjning följs noggrant i alla nämnder och att uppföljningen stäms av utifrån beslutad personalbudget.

Arbetsgivarpolitiken måste hållas ihop på alla nivåer. När stora omstruktureringar behöver göras på personalområdet kopplat till demografi och förändrade behov så behöver kompetensförsörjningsarbetet ses ur ett kommunperspektiv och hållas ihop på kommunnivå för att klara omställning, anpassning och eventuella behov av yrkesväxling. Alla dessa delar är en förutsättning för att klara såväl budget som kompetensförsörjning samtidigt.

Omvärlden har på kort tid förändrats dramatiskt. Kommunen måste nu ställa om från kraftig tillväxt till modest tillväxt. Planeringsprocesserna som effektueras nu startade för flera år sedan och bygger på befolkningstillväxt på ca 1% årligen. Därför är behovet stort att nedjustera takten och omfattningen både av befintliga exploateringsprojekt, där så är möjligt men

Kommunfullmäktige

Sid 552(8)9

Sammanträdesdatum 2024-10-28

också nya projekt måste omvärderas. Kommunen kan inte så omfattande som nu bekosta exploateringsprojekt som inte har tillräcklig medfinansiering och/ eller där tiden för intäkten uteblir eller skjuts kraftigt på framtiden. Obalansen, underskotten inom exploateringsbudgeten påverkar kommunens resultat alltför mycket så som planerna ligger idag.

Lokaler är en utgiftspost som påverkar kommunens ekonomi i allt högre utsträckning. Mer lokaler för nya behov var befogat när befolkningsökningen var stor. När nu läget drastiskt förändrats på kort tid så behövs nya ställningstaganden och nya strategier. Kommunstyrelsen har i dag uppgiften att sörja för nämndernas lokalförsörjning på kort och lång sikt. Nämnderna beställer idag lokaler utifrån sina analyser av behov och kommunstyrelsen sammanställer dessa behov och prioriterar i den investeringsbudget som beslutas av kommunfullmäktige. I den kalkylmodell kommunen idag använder sig av så kompenseras nämnderna därefter fullt ut för sina hyreskostnader. Kommunstyrelsen har sedan tidigare givit uppdrag och fått återrapporterat hur lokalkostnaderna ska kunna minska. Detta underlag ska givetvis användas framåt. Förvaltningens analys har dessutom genererat ett riktat uppdrag om lokaler kopplat till främst Utbildningsnämnden. Men kommunstyrelsen bedömer att fler delar behövs. Process- och beslutsgången kring beställning/ tillhandahållande av lokaler måste stärkas och samordnas i hela kommunen, en förstärkt prioriteringsfunktion måste inrättas som kan samordna, effektivisera och minska lokalkostnaderna för kommunen i sin helhet och de ekonomiska effekterna och incitamenten att lokaleffektivisera måste tydliggöras. Detta för att kommunstyrelsen fullt ut ska kunna fullgöra såväl lokalförsörjnings- som kostnadsminskningsuppdraget. Kommunstyrelsen bedömer att ambitionen att minska lokalkostnaderna blir svåra att verkställa inom ramen för nuvarande organiserings- och finansieringsprinciper.

Kommunens förvaltningsorganisation ska vara utformad så att den på bästa sätt möter såväl samhällets som medborgarnas behov och den ska vara såväl tydlig som effektiv och ansvar och befogenheter bör gå hand i hand. Sektor Velfärd är den sektor som har det mest omfattande och komplexa uppdraget av alla sektorer. Nämnderna som sektorn arbetar mot

Kommunfullmäktige

Sid 55(849)

Sammanträdesdatum 2024-10-28

visar alla stora svårigheter att klara tilldelad budgetram. Analys om orsaker till detta pågår. Kommunstyrelsen ser att välfärdsnämnderna bör få än mer stöd för sitt analys- och åtgärdsarbete för en budget i balans.

Kommunstyrelsen ser att flera väsentliga frågor är under bearbetning men att organisationsfrågan inte fullt ut är det. Den organisationsförändring som gjordes 2019 tycks inte fullt ut ha underlättat för effektivitet och ansvarstagande. För att skapa nödvändig legitimitet och handlingskraft, behöver organisationen genomlysas och förändras så att organiseringens eventuella del i de sammantagna svårigheterna undanröjs och inte skymmer sikten för behoven kopplat till kärnuppdragen. En översyn av organisationen är initierad av sektorchef i Valfärd Gävle.

Andreas Halvarsson revisionschef, Eva Karin Hamilton (M) ordförande Kommunrevisionen och David Hansen PWC föredrog revisionens granskningsrapport av delårsrapport 2 vid sammanträdet.

Inlägg i ärendet

Åsa Wiklund-Lång (S), William Elofsson (M), Wanja Delén (SD), Elizabeth Puhls (SD), Owe Hellberg (V), Maritha Johansson (V), Pekka Seitola (M), Fredrik Åberg Jönsson (V), Anna Cullfors (V), Lars Beckman (M), Niclas Bornegrim (M), Thomas Norrman (SD), Mari-Anne Larsson (SD), Daniel Olsson (S), Kristofer Dahlgren (L), Eva Ålander (S), Håkan Alenius (S), Lena Lundgren Rörick (S), Mattias Eriksson Falk (SD), Mikael Hillman (M), Marie Rogsberg (S), Anders Ekman (C), Hans Wahlström (S), Sanna Backeskog (S), Jörgen Edsvik (S), Roger Hedlund (SD), Ahmed Amin (S), Richard Carlsson (SD), Jan Myléus (KD), Lars-Erik Oxbacke (S) och Jan-Eric Andersson (KD).

Yrkanden

Åsa Wiklund-Lång (S), Daniel Olsson (S), Eva Ålander (S), Håkan Alenius (S), Lena Lundgren Rörick (S), Marie Rogsberg (S), Jörgen Edsvik (S) och Lars-Erik Oxbacke (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige

Sid 556 (849)

Sammanträdesdatum 2024-10-28

William Elofsson (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med följande tilläggsattsatser

att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige följande att uppdra till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden att se till att frivilliga hembesök med kort förvarning ska vara norm i all verksamhet rörande bistånd för att kunna få överblick på individers välmående och fånga upp behov samt motverka bidragsfusk,

att uppdra till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden att redogöra för hur kostnaden och kvaliteten av SFI står sig jämfört med andra kommuner.

Wanja Delén (SD), Thomas Norrman (SD), Mari-Anne Larsson (SD), Mikael Hillman (M) och Richard Carlsson (SD) instämmer i William Elofsson (M) yrkande.

Owe Hellberg (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med följande tilläggsattsatser

att kommunstyrelsen som nämnd gör en analys och konsekvensbedömning av hur en besparing på 5% påverkar verksamheten

att chefsorganisationen ses över utifrån antalet chefsnivåer, antalet chefer och vilka arbetsuppgifter och befogenheter som ska gälla på varje nivå

att kommunens fortsatta arbete med budget tidigareläggs för att kunna arbeta utifrån ett helhetsperspektiv istället för kortsiktiga procentuella besparingar

Maritha Johansson (V) instämmer i Owe Hellberg (V) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut, dels kommunstyrelsens förslag, dels William Elofssons (M) med fleras tilläggsyrkande samt Owe Hellberg (V) tilläggsyrkande.

Först frågar ordföranden om kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till beslut.

Kommunfullmäktige

Sid 5887(849)

Sammanträdesdatum 2024-10-28

Därefter ställer ordföranden William Elofssons (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner att kommunfullmäktige avslår William Elofssons (M) med fleras tilläggsyrkande.

Slutligen ställer ordföranden Owe Hellberg (V) tilläggsyrkande mot avslag och finner att kommunfullmäktige avslår Owe Hellberg (V) med fleras tilläggsyrkande.

Reservationer

Moderaternas, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets ledamöter reserverar sig mot beslutet, till förmån för eget yrkande.

Handlingar i ärendet

- §179 KS Delårsrapport 2 år 2024 med årsprognos för kommunen och de kommunala bolagen, dnr 24KS29-3
- Tjänsteskrivelse - Delårsrapport 2 år 2024 för kommunen och de kommunala bolagen, dnr 24KS29-2
- Delårsrapport 2 2024 för kommunen och de kommunala bolagen. Uppdaterad rapport, dnr 24KS29-6
- Redaktionella ändringar - Delårsrapport 2 2024 för kommunen och de kommunala bolagen, dnr 24KS29-7
- Granskning av delårsrapport 2 2024 för kommunen och de kommunala bolagen, dnr 24KS29-9
- Revisionsrapport - Granskning av finansiella mål för god ekonomisk hushållning och balanskrav Gävle kommun delårsrapport per augusti 2024, dnr 24KS29-10
- Revisorernas bedömning av delårsrapport 2 2024 för kommunen och de kommunala bolagen, dnr 24KS29-12
- Sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport 2 2024 för kommunen och de kommunala bolagen - PwC, dnr 24KS29-11

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum 2024-10-28

Sida 888(849)

Delårsrapport 2 2024 för kommunen och de kommunala bolagen

Innehållsförteckning

1 Innehåll	3
2 Perioden i korthet	3
3 Förvaltningsberättelse	4
3.1 Den kommunala koncernen.....	4
3.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	9
3.3 Händelser av väsentlig betydelse	14
3.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	14
3.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	16
3.6 Balanskravsresultatet	54
3.7 Förväntad utveckling	54
4 Ekonomiska rapporter.....	55
4.1 Ekonomiska sammanställningar	55
5 Bilaga Personalstatistik	78
5.1 Personalstruktur.....	78
5.2 Obligatorisk sjukredovisning	78
5.3 Statistik korttidsbemanning	79
5.4 Arbetad tid och frånvaro.....	79
5.5 Rekrytering och personalförsörjning.....	80

1 Innehåll

Delårsrapport 2 2024 är en uppföljning av kommunkoncernens verksamhet avseende perioden januari - augusti 2024. I den sammanställda redovisningen, kommunkoncernen, ingår kommunens nämnder och kommunens helägda bolag, delägda bolag och kommunalförbund. I den sammanställda redovisningen ingår inga stiftelser eller delägda bolag med en mindre ägd andel.

I delårsrapporten presenteras en omvärldsanalys, målanalys, finansiell analys, viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd samt en försiktig framtidsbedömning av den samlade kommunala verksamheten.

För närmare fördjupning i respektive verksamhet hänvisas till delårsrapportens ärende i Platina

Nämnd	Diarienummer 2021	Diarienummer 2022	Diarienummer 2023	Diarienummer 2024
Kommunstyrelsens gemensamma dokument	21KS20	22KS37	23KS33	24KS29
Kommunstyrelsen	21KS21	22KS38	23KS34	24KS28
Samhällsbyggnadsnämnden	21SBN196	22SBN183	23SBN247	24SBN334
Utbildningsnämnden	21UN95	22UN128	23UN99	24UN271
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	21AFN105	22AFN75	23AFN115	24AFN146
Kultur- och fritidsnämnden	21KFN117	22KFN137	23KFN135	24KFN135
Socialnämnden	21SON151	22SON111	23SON123	24SON108
Omvårdnadsnämnden	21ON188	22ON209	23ON222	24ON248
Valnämnden	21VN4	22VN10	23VN2	24VN1
Överförmyndarnämnden	21ÖFN2	22ÖFN1	23ÖFN6	24ÖFN2
Jävsnämnden	21JN2	22JN7	23JN2	24JN1
Revisorskollegiet	21REK5	22REK2	23REK4	
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	21GNV2	22GNV2	23GNV1	24GNV1
Gävle stadshus-koncernen	21GSAB6	22GSAB12	23GSAB13	24GSAB3
Gävle Parkeringsservice AB	21GPAB6	22GPAB10	23GPAB6	24GPAB4

2 Perioden i korthet

Kommunen gick in i 2024 med en Kommunplan och budget som innebär stora krav på anpassningar i nämndernas verksamheter men med ett fokus på att i största möjliga mån bibehålla kvaliteten i kärnverksamheterna. Trots ett arbete med åtgärdsplaner för en ekonomi i balans har flera nämnder lämnat negativa prognoser per sista augusti. En negativ årsprognos och balanskravsresultat innebär att kommunen har stora ekonomiska utmaningar i budgetarbetet för 2025.

Under delår 1 påbörjades ett gemensamt analysarbete i kommundirektörens ledningsgrupp. Syftet är att vi som tjänstemannaorganisation ska ge bättre förutsättningar för underlag till kommande års kommunplaner och ta fram en gemensam analys av kommunens verksamheter. Det handlar om att förstå vårt nuläge, att identifiera var vi är starka/svaga, kostnadseffektiva, var vi eventuellt har satsat och inte, samt hur vi ligger till i relation till andra jämförbara kommuner. Detta arbetssätt är nytt och relativt komplext att göra men det finns ett stort värde i

att inom förvaltningen ensas om var vi har de gemensamma utmaningarna och inom vilka områden vi bör genomföra förändringsarbeten. Analysen har färdigställts under delår 2 och har delgivits samtliga nämnder. (Dnr 24KS320)

Förberedelser inför den nya dragningen av ostkustbanan har pågått på olika ställen i hela kommunkoncernen.

Arbetet med Agnes kulturhus har pågått under året och fortsätter. Delvis pågår arbetet med uppförande av byggnaden genom det kommunala bolaget Gavlefastigheter Gävle kommun AB men även inom kommunen pågår ett arbete med flertalet upphandlingar och förberedelser inför inflyttningen under hösten.

Kommunfullmäktige har godkänt ett samarbete mellan Gävle Energi-koncernen och Hofors Elverk från och med 1 januari 2025 avseende elnäts- och fiberverksamhet.

Under året har inflyttning skett i det nybyggda Pralinhuset. Huset består av sju våningar med 54 bostäder och efterfrågan på dessa lägenheter har varit hög. I slutet av året kommer även inflyttning att ske i Godispalatset med 61 lägenheter. Båda hyreshusen ägs av Gavlegårdarna.

Sedan i våras har det nya mobilitetshuset Magasinet som ägs av Gävle Parkeringsservice varit i drift. Fastigheten innehåller knappt 400 parkeringsplatser och huset är en möjliggörare för pendlare, besökare till Magasinområdet samt Gävle city.

I år och för åren framåt kommer skatteunderlaget att öka betydligt långsammare än normalt på grund av befolkningsutvecklingen som i princip har avstannat för kommunen. De högre prisnivåerna ligger kvar och det tar tid innan räntesänkningarna ger full effekt,

3 Förvaltningsberättelse

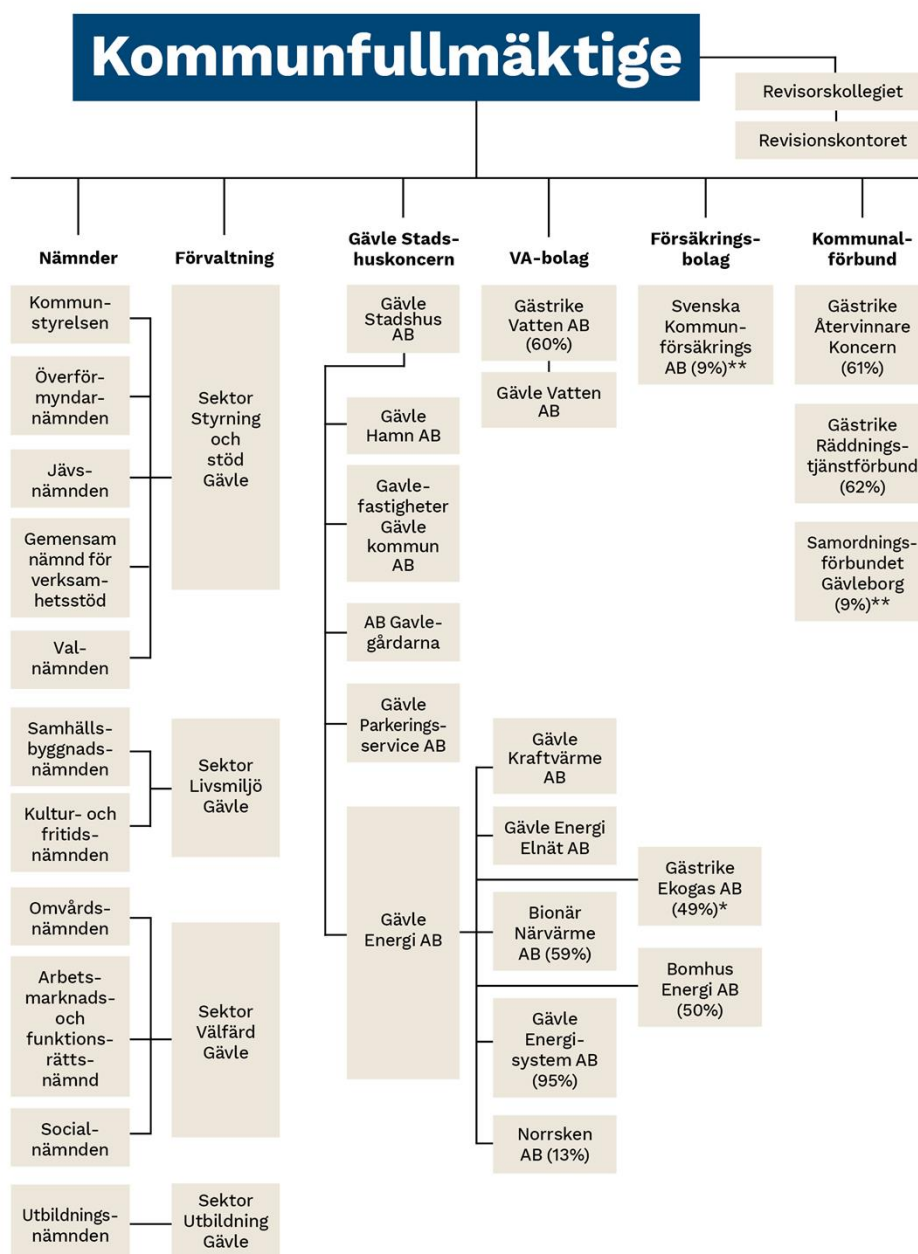
3.1 Den kommunala koncernen

Nämnd/bolag	Verksamhet
Kommunstyrelsen	Leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamhet som helhet.
Överförmyndarnämnden	Utöva tillsyn över godemän, förvaltare och förmyndare för myndiga personer som inte själv kan ta tillvara sin rätt eller omyndiga barn som missgynnas ekonomiskt eller rättsligt.
Jävsnämnden	Tillsyn, beslut och övrig förekommande myndighetsutövning där samhällsbyggnadsnämnden inte får utöva myndighetsutövning.
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	Samverkan av administrativ art, t ex IT-relaterad, för de kommuner som ingår i nämnden.
Valnämnd	Följa valdistriktsindelningen och verka för att upprätthålla ett högt valdeltagande under goda demokratiska former.
Samhällsbyggnadsnämnden	Kommunal fysisk planering av detaljplaner, strandskydd, geografisk information, allmänna platser, vägar, trafik och fritidsbåtsleder.
Kultur- och fritidsnämnden	Kultur- och fritidsverksamhet. (Konserthus, bibliotek, simhallar, kulturskolan med flera)
Omvårdnadsnämnden	Vård och omsorg för äldre och funktionsnedsatta personer utifrån gällande lagstiftning.
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	Kommunal vuxenutbildning, LSS, Omsorg, stöd och boende för personer med funktionsnedsättning, arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd.

Nämnd/bolag	Verksamhet
Socialnämnden	Individ- och familjeomsorg såsom familjerätt, barn- och ungdomsvård, missbruks- och beroendevård och familjerådgivning.
Utbildningsnämnden	Förskola, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola.
Gävle Stadshus AB	Äger och förvaltar aktier och andelar i bolag som verkar inom Gävle kommuns kompetensområde samt övergripande samordna de kommunala bolagens verksamheter.
Gävle Energi-koncernen	Bedriva produktion och distribution samt köp och försäljning av el, värme, kyla, gas, tele- och datakommunikationstjänster.
AB Gavlegårdarna	Allmännyttigt bostadsbolag inom Gävle Kommun som har i uppdrag att bygga och förvalta hyresbostäder i förekommande fall även kommersiella lokaler. Gavlegårdarna (ABG) äger även kommunala lokalerna avseende vård- och omsorgsboende. Kommunfullmäktige beslutade 2023-10-30 (dnr 23KS357) att under år 2024 fusionera dotterbolagen Hille 2:144 Fastighets AB och Storhagen 57:8 Fastighets AB med moderbolaget.
Gavlefastigheter Gävle kommun AB	Bolaget ska äga, uppföra och förvalta lokaler för kommunala verksamheter, tillhandahålla tjänster inom mark- och utemiljö samt ansvarar för kommunens fordon- cykel- och möbelpool. Under året har Gavlia AB och Gavle Drift & Service AB fusionerats med moderbolaget Gavlefastigheter Gävle kommun AB.
Gävle Hamn AB	Äga och förvalta mark, infrastruktur och magasin i syfte att utveckla industriell verksamhet i och i anslutning till Gävle kommuns hamnområde samt svara för oljehamns- och kemikalieverksamheten inklusive driften av kajanläggningar. Bolaget förkortas GHAB.
Gävle Parkeringsservice AB	Bedriver parkeringsövervakning på allmän platsmark och tomtmark i enlighet med Gävle kommuns parkeringspolicy samt äger mobilitetshuset Briggen, Pralinen och Magasinet. Bolaget förkortas GPAB.
VA-bolagen	Avser Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB. Gävle Vatten äger och förvaltar den allmänna VA-anläggningen i Gävle kommun. Genom ett aktieägaravtal har kommunen bestämmande inflytande över Gävle Vatten.
Svenska Kommun Försäkrings AB	Försäkringsrörelse avseende sak, ansvars- och förmögenhetsskada.
Kommunalförbund	Gästrike Återvinnare ansvarar den kommunala avfallshanteringen i Gävle, Sandviken, Hofors, Ockelbo och Älvkarleby. Gästrike Räddningstjänst ansvarar för räddningstjänsten i Gävle, Sandviken, Ockelbo, Hofors och Älvkarleby.
Privata utförare	Kommunen använder privata utförare inom främst vård, omsorg och skola. Några av de största utförarna är: Humana Omsorg AB, Vardaga Opalen AB, Internationella Engelska skolan i Sverige AB och Kunskapsskolan i Sverige AB.

3.1.1 Legal struktur 2024-08-31

Den kommunala koncernen

Samtliga bolag ägs till 100 procent om inte annat anges.

* Ägs till 51 procent av Gästrikre Återvinnare koncern.

** Ingår ej i den sammanställda redovisningen.

3.1.2 Periodens resultat - kommunkoncernen

Resultat (mnkr)	Utfall 2024 jan-aug	Utfall 2023 jan-aug	Prognos 2024	Budget 2024
Gävle kommun	102,1	66,9	-245,3	-193,8
Gävle Stadshus-koncernen	279,5	327,1	323,7	227,2
Övriga bolag	41,2	47,1	35,0	49,2
Koncernelimineringar	-324,2	-127,9	-316,3	-188,3
Summa	98,6	313,2	-202,9	-105,7

Förväntad resultatutveckling 2024

Gävle kommunkoncern redovisar ett resultat per 2024-08-31 som är 214 mnkr lägre än föregående år vilket kan härledas till 222 mnkr i ökade kostnader, 117 mnkr i ökade kostnader för avskrivningar/nedskrivningar och 47 mnkr i ökade räntekostnader. Skatteintäkter och generella skattebidrag har ökat med 175 mnkr.

De ökade räntekostnaderna kan främst härledas till ökade långfristiga skulder men även det högre ränteläget har bidraget till ökade kostnader.

Den ökade resultatpåverkan av bokförda elimineringar i kommunkoncernen beror huvudsakligen på ökad aktieutdelning från Gävle Stadshus till Gävle kommun med 172,5 mnkr.

Gävle kommunkoncern prognostiserar ett årsresultat som är 97,2 mnkr sämre än budget och den resultatförsämringen kan härledas till Gävle kommun samt beräknade elimineringar avseende finansiell leasing av lokaler.

Gävle Stadshus-koncern redovisar ett resultat som är 48 mnkr sämre än föregående år vilket bland annat orsakas av kostnader för värdejusteringar av fastigheter. De bolag som lämnar en bättre årsprognos än budget där främst Gävle Energi, Gavlefastigheter och Gävle Hamn.

Övriga bolag avser kommunalförbunden Gästrike Återvinnare och Gästrike Räddningstjänst samt bolagen Gästrike Vatten AB, Gävle Vatten AB, Bomhus Energi AB och Gästrike Ekogas AB.

Koncernelimineringarna avser främst aktieutdelningar, nedskrivningar, finansiell leasing samt bruttoredovisning av offentliga bidrag.

Gävle Stadshus-koncernen

Ovanstående resultat i GSAB-koncernen är belastat med kostnader för finansiell leasing med -17,7 (-49,2) mnkr. Ett justerat resultat exkl. leasing uppgår till 297,1 mnkr.

Totalt prognostiseras ett resultat som är 10,0 mnkr bättre än budget exkl finansiell leasing. Gävle Energi, Gavlefastigheter och Gävle Hamns resultat förväntas bli cirka 70 mnkr bättre än budget. AB Gavlegårdarna och Gävle Parkeringsservice prognostiserar ett resultat som förväntas bli lägre än ägardirektivets krav. Eventuella nedskrivningsbehov på tillgångar på grund av rådande ränteläge görs av bolagen i samband med årsbokslutet men enligt försiktighetsprincipen har en nedskrivning på 90 mnkr kostnadsförts i delårsbokslutet.

För mera information om resultat och investeringar per bolag hänvisas till verksamhetsrapport för respektive bolag delår 2 2024. Resultat- och balansräkning och kassaflödesanalys för Gävle Stadshuskoncern redovisas vid punkt 4.1.5.

Gävle Vatten

Gävle Vatten är ett dotterbolag till Gästrike Vatten vilket Gävle kommun äger till 60%.

Resultatet för perioden är 5,3 (-0,1) mnkr. För helåret beräknas en förlust på -5,5 mnkr, vilket är 8,6 mnkr under budget. Reservationen på 400 mnkr för eventuella framtida kostnader på grund av skyfallet kvarstår oförändrad.

Kommunalförbunden redovisar ett resultat efter ägd andel på 7,1 (24,1) mnkr fördelat på Gästrike Räddningstjänst 4,4 (4,4 mnkr), Gästrike Återvinnare 3,4 (19,7) mnkr.

Gästrike Räddningstjänst prognostiserar ett årsresultat på totalt 2,0 mnkr avseende Gävle kommuns ägarandel.

Förbundet Gästrike Återvinnare har från och med årsbokslutet 2023 infört en striktare tolkning av redovisningsprincipen för självkostnadsprincipen. Effekten är att den del av förbundets verksamhet som avser det kommunala ansvaret ska redovisa ett nollresultat. Eventuellt överskott eller underskott redovisas mot en resultatfond i balansräkningen för återföring inom 3 år.

För utförlig information om Gästrike Återvinnare förbunds och Gästrike Räddningstjänsts delårsbokslut hänvisas till respektive förbund.

Bomhus Energi AB, delägt till 50%, redovisar ett resultat efter ägd andel på 28,1 (23,7) mnkr och räknar med ett prognostiserat resultat som är bättre än budget.

Gästrike Ekogas AB ägs till 51% av Gästrike Återvinnare och 49% av Gävle Energi AB.

3.1.3 Periodens resultat - kommunen

Kommunen gick in i 2024 med en kommunplan och budget som innebar stora anpassningar på nämndernas verksamheter men med ett fokus på att i största möjliga mån bibehålla kvaliteten. Trots ett arbete med åtgärdsplaner för en ekonomi i balans har flera nämnder lämnat negativa prognoser.

Resultatet för delårsbokslutet per den 31 augusti 2024 är 102,9 mnkr vilket kan jämföras med 66,9 mnkr för samma period föregående år. Nämnderna visar dock på ett sämre resultat, -36,4 mnkr, mot samma period föregående år, -27,4 mnkr. Nämndernas prognos visar -96,9 mnkr där de tre välfärdsnämnderna (Arbetsmarknad- och funktionsrättsnämnden, Socialnämnden och Omvårdnadsnämnden) tillsammans med Samhällsbyggnadsnämnden visar på stora underskott. Mer om nämndernas resultat och prognos finns att läsa under 4.1.4.5 Nämndernas resultat samt 4.1.4.5.1 Kommentarer till nämndernas resultat och prognos.

Finansförvaltningen visar på ett positivt utfall på 138,6 mnkr medan prognosen är lagd till -148,4 mnkr. Dock är den negativa prognosen lägre än det budgeterade -355,3 mnkr. Det prognostiserade utfallet för skatteintäkter och generella bidrag och utjämning beräknas bli 30,8 mnkr högre än budgeterat. Finansiella intäkter och kostnader visar även det på positiva siffror liksom pensionskostnaderna vilka enligt prognosunderlag från KPA visar lägre kostnader än budgeterat. Mer om finansförvaltningens resultat och prognos finns att läsa under 4.1.4.7 Finansförvaltningens resultat.

Den nuvarande lagda negativa prognosen innebär att delar av resultatutjämningsreserven måste användas för att klara balanskravet och därmed undvika kravet på att återställa underskottet under tre år. Även om resultatutjämningsreserven kan användas innebär det att det egna kapitalet sjunker i kommunen då resultatutjämningsreserven är en del av det egna kapitalet. Ett lägre eget kapital innebär en försämrad ekonomisk ställning. En sämre ekonomisk ställning kan till exempel leda till sämre villkor vid upplåning.

3.1.4 Periodens investeringar - kommunkoncernen

Investeringar i kommunkoncernen

Investeringar (mnkr)	Utfall 2024 jan-aug	Utfall 2023 jan-aug	Prognos 2024	Budget 2024
Gävle kommun	169,2	215,1	501,8	622,0
Gävle Stadshus-koncern	710,5	1 127,8	1 354,3	1 505,3
Gävle Vatten AB	174,8	119,3	389,4	520,0
Övriga bolag*				
Summa	1 054,5	1 462,2	2 245,5	2 647,3

Övriga bolag redovisas inte per 24-08-31 då de historiskt enbart har en mindre investeringsverksamhet.

Gävle kommunkoncern är ur ett investeringsperspektiv mitt i en expansiv period med fokus att bygga för ett framtida Gävle med ökad kapacitet avseende bostäder, näringslivets efterfrågan på verksamhetsmark och infrastruktur.

Under året prognostiseras investeringar för cirka 2 245,5 mnkr varav 1 054,5 mnkr är genomfört per 31 augusti. Totalt är de genomförandegraden 43% av årets investeringsbudget vilket är lägre än föregående år. Den lägre investeringsnivån beror bland annat på tidsförskjutningar i projekt.

Enligt kommunfullmäktiges investeringsbeslut i juni 2024 så planerar kommunkoncernen investeringar på 9 553 mnkr för perioden 2025–2027 varav 4 102 mnkr planeras inom Gävle Stadshuskoncernen. Andra större planerade investeringar i bolag är Gävle Vatten är projekterar nytt reningsverk och utökad vattenförsörjning utöver exploatering av nya verksamhetsområden. Totalt beräknas Gävle Vatten investera för 2 400 mnkr åren 2025-2027.

Information om Gävle kommuns investerings- och exploateringsverksamhet framgår i delårsbokslutet under avsnitten 4.1.4.8 och 4.1.4.9

För att finansiera pågående investeringar har kommunkoncernen till och med 31 augusti ökat nettoupplåningen av långfristiga skulder med cirka 1 122 mnkr och samtidigt har likvida medel ökat med 571 mnkr under perioden.

Gävle kommunkoncern fortsätter att utöka den hållbara finansieringen med så kallade Gröna lån. Totalt är 2 885 (2 385) mnkr beviljat i gröna lån per 2024-08-31.

Gävle Stadshus-koncerns investeringar med kommentarer framgår under avsnitt 4.1.5.5

3.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

3.2.1 Omvärldsbeskrivning

3.2.1.1 Samhällsekonomisk utveckling

Den svenska lågkonjunkturen har nåtts och en återhämtning ligger framför oss. Inflationen är på tydlig tillbakagång, penningpolitiska lättnader både realiserats och förväntas med räntesänkningar på bred front, i Sverige och internationellt. Detta ger en skjuts uppåt för svensk konjunktur, till en början främst drivet av hushållens konsumtion men successivt även genom ökad export. En allt starkare konjunktur smittar av sig på arbetsmarknaden, men med eftersläpning efter att produktiviteten förstärkts. Därefter ökar antalet arbetade timmar, först via ökad medelarbets-tid men sedan via ökad sysselsättning. Först då, i slutet av 2025, påbörjas en nedgång av arbetslösheten. Över lag ligger den nya bedömningen väl i linje med vår föregående prognos som vi presenterade i april i år. Revideringarna i den nya prognosen är små när det gäller flertalet områden, exempelvis den reala utvecklingen och inflationen. Utfallen för första halvåret för arbetsmarknaden och lönesumman har dock kommit in något starkare än förväntat. Båda effekterna, timvolym och timlön, ligger bakom en upprevidering av SKR:s

skatteunderlagsprognos. Nästa år är utvecklingen i linje med vår syn från i våras och skatteunderlaget är inte reviderat, även om nivån är justerad givet revideringar av både 2023 och 2024.

Färre i befolkningen och i arbetskraften med ny framskrivning

SCB:s nya befolkningsframskrivning (från april i år) visar en långsammare framtida befolkningsökning jämfört med tidigare framskrivningar. Det beror främst på ett beräknat lägre barnafödande och antagande om lägre invandring. Befolkningen kommer, enligt framskrivningen, att vara 10,8 miljoner personer om 10 år (år 2033), en ökning med 247 000 personer. Det är en halvering jämfört med SCB:s prognosförra året då man räknade med en befolkningsökning på 488 000 personer mellan åren 2023 och 2033. Beräkningar av den förändrade demografins effekter på arbetsmarknaden visar att utan beteendeförändringar kommer den totala sysselsättningen öka med 130 000 personer i åldern 20–66 år fram till år 2033. Det är en minskning jämfört med den föregående befolkningsframskrivningen som visade på en ökning med närmare 170 000 personer. Ett lägre utbud på arbetsmarknaden tydliggör behovet av fortsatt aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att förbättra matchningen och fullt ut använda tillgängliga resurser. För fortsatt tillväxt och förbättrad välfärd behövs samtidigt ytterligare fokus på produktivitetshöjande insatser för att kompensera för ett lägre arbetskraftsutbud.

(Källa; Makronytt 2/2024 240822)

Under första halvåret 2024 ökade Sveriges befolkning med 1 600 personer. Detta är den lägsta folkökningen som uppmätts under ett halvår på 2000-talet. Den sista juni 2024 var 10 553 300 personer folkbokförda i Sverige. Under senaste åren och första halvåret 2024 har det fötts färre barn än tidigare år, men den låga folkökningen 2024 beror främst på att antalet personer som registrerats som utvandrare ökat.

Barnafödandet i Sverige har haft en nedåtgående trend under flera år. Den trenden har fortsatt under första halvåret 2024. Under årets sex första månader föddes 50 500 barn vilket var det lägsta antalet födda första halvåret på 21 år. Jämfört med första halvåret 2023 föddes två procent mindre eller 1 000 färre barn.

Under första halvåret 2024 avled 47 000 personer vilket var 230 färre än samma period året före.

För Gävleborgs län minskade befolkningen med 498 personer under det första halvåret 2024.

(Källa scb.se)

3.2.1.2 Gävle kommun

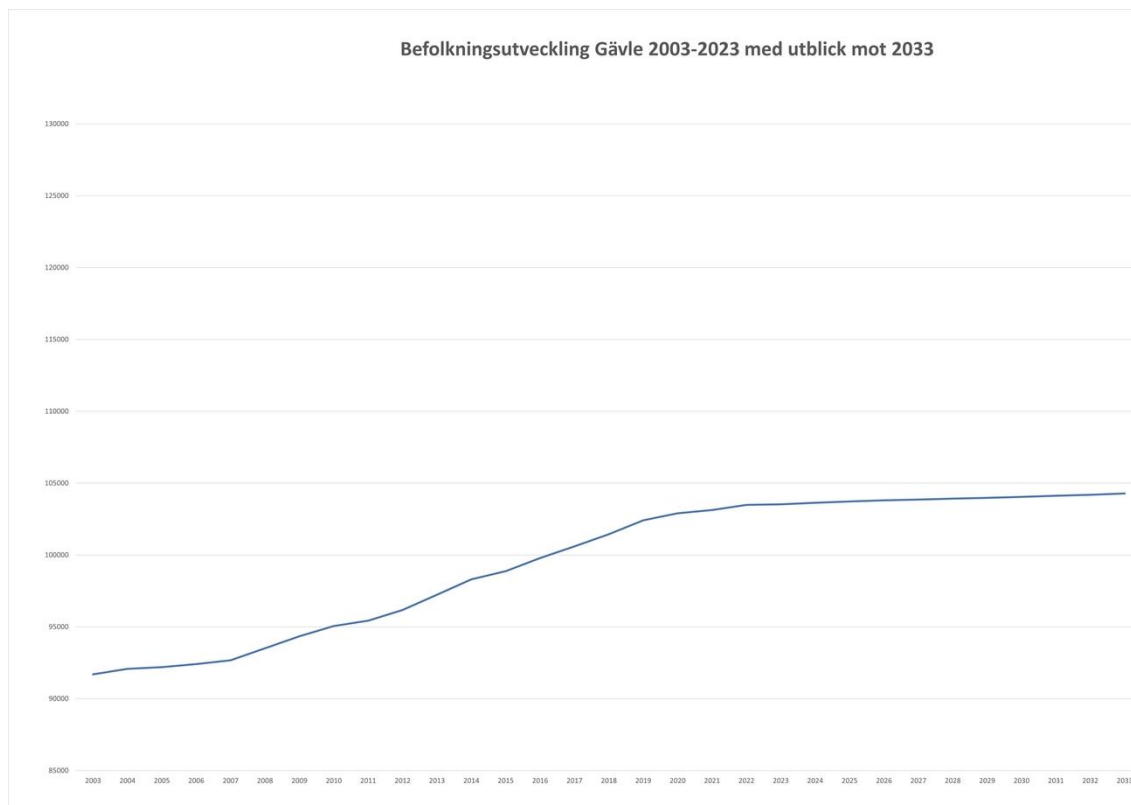
Befolkningsutveckling

Befolkningen i Gävle kommun uppgick till 103 597 invånare under per sista juni enligt SCBs offentliga statistik, vilket innebär en folkökning med 104 personer sedan årsskiftet. Årsprognosen för Gävle kommun uppgår till 103 637 enligt SCBs befolkningsframskrivning, vilket ger en ökning i årstakt på 144 personer.

Befolkningsutvecklingen kan även avläsas i förändrad befolkningsstruktur, exempelvis befolkningens åldersstruktur. Befolkningen ökar kraftigt i äldre-äldre åldrar och minskar i barn- och unga åldrar, vilket har en stor betydelse för de kommunala verksamheterna.

En förklaring till den väsentligt lägre befolkningstillväxten är trenden av minskade fruktsamhetstal, inte minst i Gävle kommun. Det medför rekordlåga födelsetal under period av år framöver. Det ackumulerade födelsetalet till och med vecka 36 uppgår till 633 barn, vilket är 139 färre än medelvärdet för åren 2018–2022 avseende motsvarande antal veckor

Senaste prognosen från SCB för Gävle kommuns befolkning visas i grafen nedan, med en prognos på ca 800 personer fram till år 2033.

Infrastruktur, sysselsättning och bostadsbyggande

Gävle kommun har en god planberedskap för nya bostäder inom kommunen. Kommunens planberedskap ligger idag på cirka 2352 bostäder varav 367 avser bostäder i småhus.

Fram till och med augusti 2024 har 29 bostäder i småhus färdigställts och 62 bostäder i flerbostadshus. Ett nytt bostadsförsörjningsprogram planeras antas av kommunfullmäktige i september. Målen i bostadsförsörjningsprogrammet är att det under 2024 ska färdigställas 115 småhus samt 234 antal bostäder i flerbostadshus.

Procentuell andel av den registerbaserade arbetskraften, 16–64 år, som är öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd uppgår till 8,9 % i kommunen i jämförelse med Sverige snitt som är 6,4 %. (källa Gävle (ekonomifakta.se). Arbetslösheten har sjunkit i kommunen under de senaste åren. något som också följer trenden för riket.

3.2.2 Riskanalys

Kommunkoncernens finansförvaltning

I finansrapporten för tertial 2 2024 (Dnr 24KS222) lämnas en utförlig rapport kring Kommunkoncernens och kommunens lån och den kommer att behandlas vid Kommunstyrelsens möte i september 2024.

(Föregående år per sista augusti inom parentes)

Kommunkoncernens totala långfristiga skulder uppgår till 9 799 (8 718) mnkr varav långfristiga skulder till Kommuninvest uppgår till 9 150 (8 319) mnkr. Det innebär att upplåningen ökat med 831 mnkr. I denna beräkning är delägda bolag beräknade till 100 procent. Beviljad kreditram av kommunfullmäktige är 13 850 mnkr, där merparten av kreditramen finns hos Kommuninvest. Totalt har kommunkoncernen 3 898 mnkr kvar att nyttja av beviljad kreditram.

Utöver långfristiga skulder till Kommuninvest finns främst skulder för VA-verksamhet på 352 (367) mnkr och finansiell leasing på 218 (192) mnkr.

Lånen finansierar de kommunala bolagens investeringsverksamhet. Den kraftiga ökningen av räntan på fasta lån kommer successivt påverka genomsnittsräntan i låneportföljen som i sin tur ligger till grund för de kommunala bolagens finansieringskostnad. Under 2024 har effekterna av Riksbankens höjningar av styrräntan påverkat bolagens räntekostnader eftersom en del av låneportföljen består av lån knutna till 3-månaders Stibor. Bolagens räntekostnader påverkas också av att fasta lån förföll under 2023 och krävde refinansiering med högre ränta. Finansnettot i koncernen för perioden är -192 mnkr att jämföra med -145 mnkr samma period år 2023.

Den av Kommunfullmäktige antagna modellen för administrativa avgifter i Gävle kommun, KF beslut 2019-10-29, Dnr 19KS233-2, innehåller riktlinjer för kommunkoncernens hantering av marknadsmässiga borgens- och utlåningsavgifter som stämmer överens med lagstiftning och EU:s statsstödsregler.

Genom EU:s statsstödsregler avses alla insatser av ekonomisk art som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna eller ge en ekonomisk fördel för ett visst företag eller en viss produktion. Dessa regler omfattar inte enbart de kommunala bostadsaktiebolagen, utan innefattar även annan verksamhet som bedrivs av kommunala företag på en konkurrensutsatt marknad.

Ränterisk

Enligt finanspolicyn har Gävle kommun som målsättning (norm) att skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid skall vara 3 år med en tillåten avvikelse på max +/- 12 månader. Skuldportföljen består av utestående externa lån. Enligt finanspolicyn får maximalt 45 procent av skuldportföljen ha en räntebindning som understiger 1 år, utfallet är 24 procent per 2024-08-31. För att långsiktigt mäta den finansiella styrkan följs soliditet och skuldsättning per invånare regelbundet upp.

Genom att arbeta med ett tak för skuldsättning per invånare skapas en intern process där varje investering provas noggrant med målsättningen att varje investering skall ha en hög självfinansieringsgrad. Utfallet för skuldsättningen exkluderat skuldsättningen för kommunens affärsverksamhet uppgår till 111 674 kr per invånare.

Genomsnittlig låneränta uppgick till 2,20 (1,63) procent. Kostnadsökningen på årsbasis vid 1 procentenhets ränteökning, på lån med rörlig ränta och fast ränta som förfaller inom ett år är 18 (11,5) mnkr.

Finansieringsrisk

Den genomsnittliga kapitalbindningstiden är 3,4 (3,1) år och 21 (23) procent av lånestocken förfaller inom 12 månader.

Hållbar finansiering

Gröna lån och lån för Vattenhantering

Totalt har Gävle kommunkoncern 2 885 (1 625) mnkr i gröna lån. Det innebär lån till projekt och åtgärder som främjar omställning till lägre koldioxidutsläpp, klimattålig tillväxt och minskad miljöpåverkan. Ramverket för gröna lån uppdelas i följande projekt: miljöåtgärder, vattenhantering, klimatanpassningsåtgärder, gröna byggnader, energieffektiviseringar, avfallshantering, hållbara transporter och förnybar energi. Totalt har kommunkoncernen 2 966 mnkr i Hållbara lån vilket är 34% av koncernens lån hos kommuninvest.

Gävle kommun 2 885 mnkr i Gröna lån avseende följande investeringar:

- 130 mnkr, AB Gavlegårdarna, Flerbostadshus Sörby backe
- 220 mnkr, Gästrike Ekogas AB, Biogasanläggning i Forsbacka
- 340 mnkr, Gävle Energi AB, Felixprojekt, fjärrvärmeledning Gävle-Sandviken
- 340 mnkr, AB Gavlegårdarna, bostadsområdet Godisfabriken
- 260 mnkr, Gavlefastigheter och AB Gavlegårdarna, div projekt.

- 395 mnkr, AB Gavlegårdarna, Bostäder södra Hemlingby
- 400 mnkr Gavlefastigheter, Hemlingborg avseende skola, förskola, idrottshall
- 500 mnkr Gavlefastigheter div mindre projekt
- 300 mnkr Gävle Vatten trygg vattenförsörjning Gävle-Älvkarleby

Under året har Gävle kommun beviljats 1 900 mnkr i lån för projekten Vattenförsörjning Gävle-Älvkarleby varav 300 mnkr har utbetalats under året.

Lån för Social Hållbarhet

Lån för social hållbarhet erbjuds av Kommuninvest till de kommuner och kommunala bolag som vill utveckla, stärka och synliggöra sina särskilda satsningar för att möta sociala behov och utmaningar. Det sociala ramverket delas upp i följande tre kategorier: boende och boendemiljöer, trygghet, säkerhet och tillgänglighet samt hälsa, utbildning, idrott och kultur.

Under året har tre projekt av Gavlefastigheters investeringar godkänts som lån för social hållbarhet avseende nedanstående tre projekt:

- Agnes kulturhus
- Hedesunda allaktivitetshus
- Andersbergs idrottshall

3.2.3 Pensionsmedel

Pensionsskulden för kommunen har beräknats enligt avtalet KAP-KL där SKR:s rekommendationer angående RIPS 21 ränta ligger till grund för beräkningen. Den förpliktelse som kommunen har att i framtiden betala ut pension redovisas på två olika sätt, enligt den så kallade "blandmodellen". Kommunen följer RKR R10 från Rådet för kommunal redovisning gällande värdering och upplysningar om kommunens pensionsförpliktelser.

De pensionsförpliktelser som har uppstått från och med 1998 och framåt, redovisas löpande under intjänandeperioden som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen. Avsättningen vid delårsboks slut 2024 uppgick till 1 211 mnkr, inklusive särskild löneskatt. I denna post ingår pensionsförpliktelse för förtroendevalda om totalt 7,6 mnkr. I takt med att denna del sedan utbetalas kommer ingen kostnad att belasta kommunen, eftersom kostnaden redan har redovisats vid tidpunkten för intjänandet. De pensionsförpliktelser som har uppstått före 1998 har inte löpande redovisats som en kostnad i kommunen. Denna del uppgick till 1 179 mnkr. Fortsatt hög inflationen har påverkat pensionskostnaderna under första åtta månader 2024 som basbelopp- och ränteuppräknings om totalt 73,1 mnkr.

3.2.4 Hållbarhetsaspekter

Gävle kommunkoncern arbetar med hållbarhet utifrån tre olika perspektiv, ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Den ekonomiska aspekten gällande hållbarhet syftar till att säkerställa att kvaliteten på kommunkoncernens kärnverksamhet kan upprätthållas.

Kommunkoncernen har även tagit fram ett socialt hållbarhetsprogram som sträcker sig över mandatperioden 2019–2023. Programmet antogs i december 2018 av kommunfullmäktige.

Miljöstrategiskt program 2.0 beslutades av kommunfullmäktige den 30 mars 2020.

De kommunala bolagen presenterade sitt hållbarhetsarbete i respektive årsredovisning för 2023.

Gävle kommun upprättar årligen ett socialt hållbarhetsboks slut samt ett miljöboks slut där uppföljning av de strategiska programmen görs. Ytterligare information kring kommunens hållbarhetsarbete finns även under målanalysen "En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun"

Gävle Stadshus-koncernen har påbörjat sitt arbete med att anpassa sin hållbarhetsredovisning till det nya regelverket CSRD. Det nya lagkravet avseende hållbarhetsredovisning som trädde i kraft den 1 juli 2024, innebär att årsredovisningen för GSAB-koncernen som avlämnas avseende år 2025 ska upprättas i enlighet med CSRD. Regelverket CSRD gäller enbart för aktiebolag (ej kommun eller kommunalförbund) och tillämpas initialt bara av bolagen inom GSAB-koncernen.

3.3 Händelser av väsentlig betydelse

Kommunfullmäktige beslutade ny Riktlinje för god ekonomisk hushållning i Gävle Kommun vid sammanträdet i juni. Riktlinjerna avser den politiska styrningen över ekonomin främst på lång sikt, och har som syftet att ange ramar för vad som är god ekonomisk hushållning i Gävle kommun samt vilka grundantaganden som utgör basen för god ekonomisk hushållning som man politiskt måste beakta i samband med varje årsbudgetprocess.

God ekonomisk hushållning i Gävle kommun, enligt beslutade riktlinjer bygger på fyra grundantaganden:

1. Generationsperspektivet
2. Verksamhetsfokus
3. Finansiella mål är en politisk bedömning
4. Transparens och medborgarperspektiv

För att förstärka Gävles kommuns ekonomistyrning föreslås i riktlinjen ett nytt nyckeltal för kommunens ekonomi: *stark finansiell ställning*. Syftet med det valda nyckeltalet är att bland annat att undvika att kommunens egna kapital förändras på ett sådant sätt att generationsperspektivet sätts ur spel. Gävle kommuns definition av stark finansiell ställning är om justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag överstiger 50 procent.

SCB kraftigt försämrade befolkningsprognos som kom under våren har påverkat kommunens planeringsarbete kraftigt under senare delen av perioden. Kommunen ser minskade barngrupper, minskad inflyttning och samtidigt fler äldre-äldre.

Försäljningen av mark har avstannat i och med den minskade efterfrågan av som finns på marknaden till följd av höga räntor, befolkningsutveckling och lågkonjunktur.

Arbete med införande av ny socialtjänstlag och träder i kraft 1 juli 2025 pågår inom de tre välfärdsnämnderna (arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, omvårdnadsnämnden, socialnämnden). Det pågår ett omställningsarbete för att kunna tillmötesgå de intentioner som avses. Prioriterade områden är att skapa en mer förebyggande socialtjänst och kunna ge medborgarna tidigare insatser. Omvårdnadsnämnden arbetar också med ett förändringsarbete med bland annat att minska beroende av hyrpersonal.

Under sommaren meddelade kommundirektör Göran Arnell att han kommer att gå i pension under hösten. Rekryteringsprocessen har startats upp.

3.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

3.4.1 Gävle kommuns styrmodell

En politiskt styrd organisation

Gävle kommun är en politiskt styrd organisation vars högsta beslutande organ är kommunfullmäktige. Under kommunfullmäktige finns kommunstyrelsen och de ytterligare nämnder som fullgör kommunens uppgifter. I kommunkoncernen finns även fem helägda och två delägda bolag. Utöver bolagen finns fyra kommunalförbund.

Enligt regeringsformen är syftet med kommunal verksamhet att trygga rätten till bostäder och utbildning samt verka för social omsorg, trygghet, sysselsättning och för goda förutsättningar för hälsa. Kommunen är även ansvarig för den service som har stor betydelse för samhällets funktionalitet såsom infrastruktur, vatten- och avfallshantering samt tillsyn av miljöfarlig

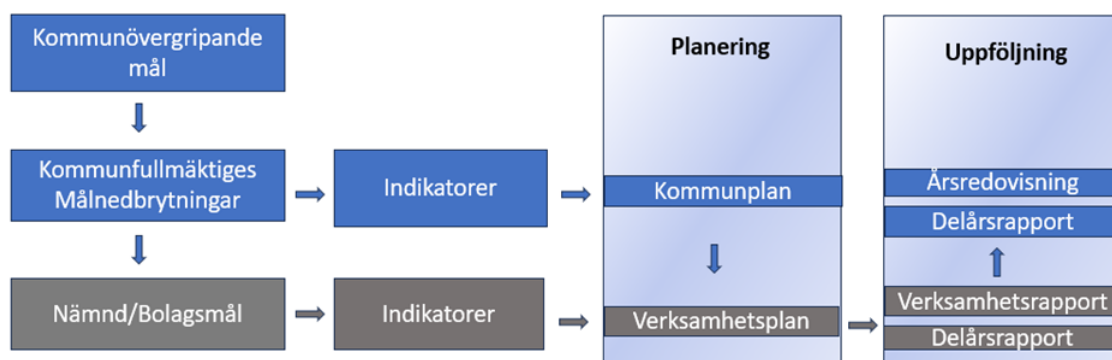
verksamhet och livsmedelshantering.

Kommunen styrs, förutom av regeringsformen, även av kommunallagen som ger stort utrymme för självstyre. Detta innebär att kommunen har rätt att själv bestämma på vilket sätt arbetsuppgifter ska organiseras och hur resurser ska fördelas.

Kommunens verksamheter erbjuder tjänster och service till människor, företag och organisationer. Det resultat som levereras till de som nyttjar tjänsterna och servicen, har betydelse för tilliten till kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige fastställer nämndernas verksamhetsområden, dess uppgifter och dess inbördes förhållanden och arbetsformer i reglementen. Kommunfullmäktige beslutar också om reglemente för kommunens revisorer.

Gävle kommuns styrmodell

Kommunfullmäktiges mål är koncernövergripande och gäller för valperioden. Styrmodellen ska bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd kommunfullmäktiges mål ner till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Kommunövergripande mål

Gävle kommun har 5 kommunövergripande mål. De kommunövergripande målen kompletteras med finansiella mål. Kommunfullmäktige har beslutat om målnedbrytningar som gäller för nämnderna och bolagen.

Kommunfullmäktiges målnedbrytningar

I samband med Kommunplan 2024 (dnr 23KS40) har kommunfullmäktige beslutat om ett antal målnedbrytningar som ska gälla för kommunens nämnder och bolag och som ska brytas ned i respektive verksamhetsplan.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer är olika typer av nyckeltal/mätetal. Indikatorerna används vid uppföljningen av de kommunövergripande målen. För de målnedbrytningar som saknar indikatorer så beskrivs hur målet ska följas upp.

Varje indikator har ägarskap hos någon/några av kommunens förvaltningar eller bolag, som även är ansvariga för att indikatorn följs upp och analyseras. Indikatorerna är möjliga att mäta och beslutas alltid politiskt.

Parallellt med de kommunövergripande målen och målnedbrytningarna har Gävle kommun tre strategiska program inom miljö, social hållbarhet och näringsliv samt en översiktsplan för det växande Gävle. Såväl Kommunplan som strategiska program har beslutats av kommunfullmäktige varför måluppfyllelsen ska bedömas utifrån dessa dokument sammantaget. Nämnderna och bolagens målnedbrytningar baseras på kommunfullmäktiges målnedbrytningar. Nämnd och bolagsstyrelse ansvarar också för att uppföljningen omfattar ansvarsområden enligt reglemente, bolagsordning och ägardirektiv för att säkerställa nämnd- och bolagsstyrelse ansvar för verksamheten. Detta inkluderar även verksamhet som utförs av privata utförare där nämnd och bolagsstyrelse är huvudman. Kommunkoncernens rapportering till kommunstyrelsen och

kommunfullmäktige utgår från Kommunplanen.

Gävle kommun har en beslutad framgångskultur, där medarbetare ska våga testa nytt genom den tillitsbaserade styrningen, grundas på tre förhållningssätt. Dessa är möjliggörande, medskapande och medvetenhet.

Inom kommunkoncernen finns utöver förvaltningen ett antal bolag och kommunalförbund.

Dessa styrs också av Kommunplanen, men behöver också följa reglementen, bolagsordningar och förbundsordningar.

3.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och även i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga god ekonomisk hushållning ska präglade hela den kommunala koncernen. God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och ett längre tidsperspektiv.

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion.

En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att kommunen ska kunna leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av en för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Målsättningen för nivåerna på exempelvis ekonomiskt resultat, skuldsättning och förmögenhet ska beslutas lokalt av varje kommun, utifrån lokalt rådande förutsättningar.

Det är kommunfullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. I juni 2024 sammanträde har Kommunfullmäktige beslutat nya Riktlinjen för god ekonomisk hushållning i Gävle Kommun. Riktlinjerna avser den politiska styrningen över ekonomin främst

på lång sikt. och har som syftet att ange ramar för vad som är god ekonomisk hushållning i Gävle kommun samt vilka grundantaganden som utgör basen för god ekonomisk hushållning som man politiskt måste beakta i samband med varje årsbudgetprocess.

God ekonomisk hushållning i Gävle kommun, enligt beslutade riktlinjer bygger på fyra grundantaganden:

1. Generationsperspektivet
2. Verksamhetsfokus
3. Finansiella mål är en politisk bedömning
4. Transparens och medborgarperspektiv

För att förstärka Gävles kommuns ekonomistyrning föreslås i riktlinjen ett nytt nyckeltal för kommunens ekonomi: *stark finansiell ställning*. Syftet med det valda nyckeltalet är att bland annat att undvika att kommunens egna kapital förändras på ett sådant sätt att generationsperspektivet sätts ur spel. Gävle kommuns definition av stark finansiell ställning är om justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag överstiger 50 procent.

Nedan följer en avstämning och utvärdering av god ekonomisk hushållning i Gävle kommunkoncern och Gävle kommun. Därefter följer en analys av den kommunala koncernens ekonomiska ställning. Kommunfullmäktige fastställer årligen, i samband med budgetbeslutet för kommande år, kommunens mål för en god ekonomisk hushållning. Inom kommunkoncernen finns gemensamma prioriterade målområden för både för finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. För bolagen anges målsättningarna i ägardirektivet. Både för de helägda bolagen och för kommunen anges finansiella mål kopplat till resultat och soliditet. Kommunfullmäktiges prioriterade målområden riktar sig både till den kommunala organisationen och till de kommunala bolagen. Bolagen kan utfärda ytterligare egna riktlinjer och mål för finansiell planering. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamheter och risker.

3.5.1 Målanalys av kommunövergripande mål

Den övergripande målanalysen visar att kommunen har uppfyllt alla kommunövergripande målen till viss del. Av de 21 målnedbrytningarna bedöms en som röd, att målet ej uppfylls och 3 stycken bedöms som gröna, att målen uppfylls. Resten av målnedbrytningarna bedöms som gula, att målet uppnås till viss del.

Av de 4 finansiella målen uppfyller kommunen 1 av målen och 3 stycken av målen bedöms som röda, att målen ej uppfylls.

3.5.1.1 Kommunövergripande mål, översikt

Kommunövergripande mål med tillhörande målnedbrytningar	
	Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor
	<i>Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar</i>
	<i>Tryggheten och närvaron i skolan skall öka</i>
	<i>Arbetsmarknadens behov ska än mer styra vägledning till och innehåll i utbildningar</i>
	<i>Utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete</i>
	Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen
	<i>Barn och ungas livssituation ska förbättras i alla stads- och kommundelar</i>
	<i>Samhället ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser</i>
	<i>Gävle ska bli en mer äldrevänlig kommun</i>
	<i>Personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem</i>
	<i>Gävle kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare</i>
	Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle
	<i>Bättre förutsättningar ska skapa möjligheter för fler företag att etablera sig i Gävle</i>
	<i>Service, kommunikation och återkoppling ska förbättras inom hela kommunkoncernen</i>
	<i>Kommunkoncernen ska samverka mer med näringslivet för en bättre kompetensförsörjning</i>
	<i>Kommunkoncernen ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens</i>
	En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov
	<i>Samhällsplaneringen bidrar till ökad trygghet och minskad segregation i kommunens alla stadsdelar och orter.</i>
	<i>Gävle kommun arbetar för en hållbar och robust tillgång till vatten och energi.</i>
	<i>Samhällsplaneringen ska ge invånarna tillgång till bostäder enligt den efterfrågan som finns och ska bidra till ett hållbart, innovativt byggande med god arkitektonisk kvalitet.</i>
	<i>Samhällsplaneringen ska utgå ifrån att bygga ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat</i>
	En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun
	<i>Luftkvaliteten ska förbättras och klimatutsläppen minska i takt med Gävle kommuns ansvar enligt Parisavtalet</i>
	<i>Gävle kommun ska underlätta och bidra till medborgarnas och näringslivets omställning till fossilfria och hållbara transporter.</i>
	<i>Biologisk mångfald i såväl vatten som på land ska stärkas.</i>
	<i>Samhället ska utgå ifrån cirkulär resurshantering.</i>

Finansiella mål	
	God ekonomisk hushållning
	Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna
	Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans
	Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad

3.5.1.2 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Gävles skolor ska ge alla barn och elever en utbildning av hög kvalitet, vara likvärdiga och kompensera för olika bakgrund och förutsättningar

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har beviljats statsbidrag för romsk inkludering och de planerade insatserna syftar till att förbättra romska ungdomars möjligheter i skolan och öka förutsättningar för vidare studier. Kommunstyrelsen stödjer modersmålslärare i nationella minoritetsspråk samt utbildning Gävle i sitt arbete med att komma igång med förskola på finska.

Samhällsbyggnadsnämnden

Gävle kommuns riktlinjer "Vår plats för barn o unga" gällande storlek, kvalitet och innehåll för friytor inom skola och förskola ger stöd så att tillräckliga och lämpliga friytor för barn och elever avsätts i detaljplanen som sedan säkerställs i bygglovsprövningen.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden genomför aktiviteter inom Kulturtrappan enligt plan, bland annat på Gävle Konstcentrum och på biblioteket där personalen upplever ökat intresse från förskolor att besöka biblioteket. Ett samarbete med Utbildning Gävle pågår med *Kulturfritids* via Kulturskolan och det planeras för en konferens med fokus på estetiska läroprocesser. Kulturtrappans styrgrupp planerar även utbildningsdagar under läsåret 2024/2025 för kommunens praktisk-estetiska lärare. Genom det påbörjade arbetet med kulturdriven utveckling (utvecklingsområde i verksamhetsplanen) är förhoppningen att kunna nå ännu fler barn och unga, skapa delaktighet och medinflytande kring kulturlivet. Utöver konserter inom Kulturtrappan har Gävle Konserthus och Gävle Symfoniorkester ett stort antal program direkt riktade mot barn och unga. Kultur- och fritid erbjuder simundervisning till elever från förskoleklass till och med årskurs 4.

Socialnämnden

Socialnämnden fortsätter samverkansmodell SSPF med sex pågående ärenden och ytterligare tre ärenden från och med skolstart ht 2024. Fältgruppen har genomfört gruppinsatsen Nödstopp 2 gånger under tertiäl 2 vilken till stor del infaller under sommarlovet då skolor är stängda. Nödstopp erbjuds prioriterade skolor där det finns oro för de ungas normbrytande agerande i grupp.penvården ungdom har sedan januari 2024 kompletterats med ett SIG-team (Sociala insatsgrupper) om 4 medarbetare. SIG-teamet har extra hög tillgänglighet för de ungdomar som riskerar eller har hamnat i kriminalitet.

Utbildning Gävle

Pedagogisk omsorg

Utbildning Gävle genomför årligen en föräldraenkät i syfte att vårdnadshavare med barn i pedagogisk omsorg ges möjlighet att återkoppla hur de upplever verksamheterna och arbetet som bedrivs i dessa. Föräldraenkät 2024 rörande pedagogisk omsorg påvisade att vårdnadshavare med barn i pedagogisk omsorg generellt är mycket nöjda med verksamheten. Svarsfrekvensen för enkäten 2024 var sammantaget 70 procent, en klar förbättring i jämförelse med tidigare år.

Förskola

Vårdnadshavare med barn i förskola i Gävle kommun har haft möjlighet att svara på en enkät kring hur de upplever verksamheterna och arbetet som bedrivs i dessa. Svarsfrekvensen var 72 procent, vilket är betydligt högre än svarsfrekvensen tidigare år (då den har legat kring 55 procent).

Föräldrarna upplever att förskolans arbete med normer och värden fungerar bra. Föräldrar upplever i lägre utsträckning nöjdhet med informationen kring barnets utveckling. För tre av områdena är värdet högre och för ett indexområde ligger index på samma nivå som 2023. Årets totalresultat är bättre än föregående år (2023). Resultatet är bättre på 10 av 15 frågor.

Årets enkätresultat visar att vårdnadshavarna är mer nöjda med informationen kring barnets utveckling. Fortfarande anger en stor grupp vårdnadshavare att de inte har haft något utvecklingssamtal. Resultatet har dock förbättrats något jämfört med föregående år, men drygt 25 procent av vårdnadshavarna uppger att de inte har haft ett utvecklingssamtal. Frågan behöver kompletteras med ytterligare uppgifter inför kommande enkäter så att det bättre går att analysera utfallet. Relevanta uppgifter som behöver finnas är när barnet började förskolan och ålder på barnet.

Förskoleklass

Verksamheten förskoleklass har goda förutsättningar att bedriva undervisning utifrån parametern andel lärare med pedagogisk högskoleexamen 92,8 procent, vilket är högre än föregående år då det var drygt 89 procent. Personaltätheten i Gävle var 21,4 elever per lärare jämfört med 17,6 elever per lärare i rikssnittet.

Det genomförs årligen en nationell kartläggning i svenska och matematik i förskoleklass, vilka vardera består av fyra delmoment med aktiviteter. Syftet med kartläggningen är att tidigt kunna sätta in stöd till klasser utifrån resultaten som ger en indikation på om eleverna kommer att nå de kriterier som ska uppfyllas senare i svenska och matematik i årskurs 1 och 3. I den årliga kartläggningen i svenska och matematik för eleverna i förskoleklass presterade eleverna något sämre under läsåret 23/24. Det var 66,3 procent av eleverna som bedömdes klara alla fyra aktiviteter i svenska medan motsvarande för matematiken var 70,1 procent.

Fritidshem

Fritidshemmens verksamhet har goda möjligheter för undervisning tack vare en hög andel fritidslärare och fritidspedagoger. Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i kommunala fritidshem var i Gävle 73% under 2023, vilket är en ökning från föregående år då siffran låg på 66%.

Grundskola

Uppföljning av resultaten i grundskolan har följt plan under vårterminen. I januari genomfördes resultatdialoger utifrån julbetygen, och dialogerna från höstterminen 2023 följdes upp. De utmaningar som framkom handlar bland annat om fortsatt arbete med att utveckla bedömarkompetensen, brist på behöriga lärare i framför allt matematik och de naturvetenskapliga ämnena samt hur skapa goda lärmiljöer när man tar emot många nya elever, men också trygghetsfrågor.

Under samtalen lyftes även behovet av stöd för att öka förutsättningarna för elevernas lärande. En fråga som har lyfts på flertalet skolor är särskilt stöd i form av anpassad studiegång, där

eleven inte fullföljer ett eller flera ämnen i grundskolan. Det kan då bli svårt att på kort tid läsa in ämnet på gymnasiet.

Insatser som gjorts är exempelvis bättre vikariehantering; rekrytering av legitimerade lärare i matematik och naturorienterande ämnen; extra stöd i de naturorienterande ämnena; rekrytering av specialpedagoger och speciallärare med inriktning läs- och skrivutveckling; riktat stöd till de elever som saknar behörighet i engelska, matematik samt svenska/svenska som andraspråk; ökad samverkan mellan skola, region och socialtjänst. Insatserna har varit olika utifrån skolornas olika förutsättningar och behov.

Alla skolenheter har individuella planer för eleverna och avstämningar har skett kontinuerligt för att följa upp att åtgärder/aktiviteter ger effekt, annars diskuterades elev och lärare förslag på nya åtgärder/aktiviteter i den individuella planen.

Under vårterminen fortsatte det arbete som inleddes 2023 med anpassade studiegångar, där Gävle, särskilt i årskurs 9, ligger betydligt över riksgenomsnittet. Skillnader mellan skolenheter har analyserats och åtgärder har satts in baserat på varje skolas och rektorsområdes unika förutsättningar.

Efter sommarskolan var behörigheten till gymnasieskolan 86,1, vilket är det bästa resultat för Gävle kommun sedan det nya betygssystemet infördes.

Statistiken efter genomgången sommarskola visar att 87,7 procent av pojkarna uppnådde gymnasiebehörighet. Motsvarande resultat för flickor var 84,3 procent.

Meritvärdet är något lägre, 210,4 vårterminen 2024 jämfört med 212,9 vårterminen 2023.

Behörigheten till yrkesprogram på gymnasieskolan har ökat i Gävle kommun de senaste åren, från 78,7 procent 2017 till 83,2 procent 2024. Resultaten från sommarskolan är dock inte medräknade, inklusive sommarskolan är siffran 86,1 för Gävle kommunala skolor 2024.

Anpassad skola

Samtliga elever i åk 4 fick gymnasiesärskolebevis och 56 procent på nationella programmen blev anställningsbara vilket var en lägre andel än föregående läsår men fortsatt högre än genomsnittet i landet. Orsaken till sänkningen bedöms vara större behov av anpassningar i elevgruppen samt ökade svårigheter att få ut elever på arbetsplatser.

Genomsnittlig betygspoäng för elever i anpassad gymnasieskola åk 4 var 13,8. Det var en höjning från föregående läsår då genomsnittlig betygspoäng var 12,7.

I kunskapsbedömning i Unikum var det i flertalet ämnen 100 procent av eleverna som bedömdes ha uppnått godtagbara kunskaper.

Gymnasieskola och IM

Uppföljningar av höstens resultatdialoger har genomförts enligt plan. Utvecklingsområden har varit likvärdig bedömning, främja närvaron samt följa upp insatser och åtgärder för att eleverna ska nå sina mål. Alla elever har en individuell studieplan, som har följts upp med eleven under läsåret. Uppföljning har varit på individnivå och gruppnivå vid klasskonferenserna, som genomförts inför utvecklingssamtalen. Rektorerna har arbetat med att ta fram tydliga rutiner kring elevhälsoarbetet på respektive område och där behöver vi fortsätta att arbeta med extra anpassningar och särskilt stöd.

Andelen elever med gymnasieexamen eller yrkesexamen ökade från 87,4% läsåret 2022/2023 till 87,9%. Medelbetyg för elever med examen ökade från 14,51 till 14,75 meritpoäng. Även andelen elever med A-E i alla ämnen ökade från 61,4% till 64,4%. Andelen elever på yrkesprogram med grundläggande behörighet till högskola eller universitet minskade några procentenheter från föregående läsår.

Genomströmningen till nationella program från IM-gymnasiet var i samma nivå som föregående läsår, 43 elever blev under läsåret behöriga till nationellt program, Föregående läsår var summan 44 elever. Av årets 43 elever gick 30 år 1 och 13 år 2.

I åk 2 på yrkesintroduktion/ yrkespaket blev samtliga elever anställningsbara efter

genomgången utbildning.

På introduktionsprogrammet programinriktat val var 45 elever inskrivna under läsåret. Av dessa blev 10 elever behöriga till nationellt program under läsåret.

Analys av indikatorerna

Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)

Meritvärdet är något lägre, 210,4 vårterminen 2024 jämfört med 212,9 vårterminen 2023. Att meritvärdet har sjunkit samtidigt som andelen elever som når gymnasiebehörighet har ökat kan delvis förklaras med att andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har sjunkit något och nu ligger på 64,6 procent jämfört med 66,2 procent våren 2023. Andelen är lägre än medelvärde för perioden 2014 - 2024. En bidragande orsak till att elever inte uppnår målen i samtliga ämnen är att elever har anpassad studiegång. En elev med anpassad studiegång kan i princip inte uppnå kunskapskraven i samtliga ämnen. Andelen elever i Gävle med anpassad studiegång i årskurs 9 har tidigare läsåret legat på en betydligt högre nivå än riket.

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)

Indikatorn beräknas på statistik som redovisas årligen Skolverket med ett års fördröjning och siffrorna för 2024 kommer att publiceras vecka 14 2025. Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne är lägre i Gävle jämfört med riket, som har 72,4. Lärare med legitimation och behörighet i minst ett ämne har i Gävles de senaste åren pendlat mellan knappt 69,8 och 70,7 och värdet för 2023 är högre jämfört med de tre tidigare åren.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)		210	 Öka	
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)	 Ok		 Öka	 Uppnås delvis

Tryggheten och närvaron i skolan skall öka

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Ett arbete bedrivs för att öka samt få mer systematik i arbetet med de våldsförebyggande metoderna *Mentorer i våldsprevention* och *Machofabriken* i skolan. Metoderna är framgångsrika, men upplevs av skolverksamheten också tidskrävande. Enheten för social hållbarhet omvärldsbevakar konstant och undersöker goda alternativ. Gävle kommuns samverkansprojekt, "Det handlar om trygghet" med Rädda Barnen (elevhälsa, grundskola, socialtjänst och Barnahus) pågår genom utbildningar om våld riktat till skolpersonal, lektionsupplägg riktat till elever samt utveckling av digitalt samtalsverktyg för svåra samtal med barn. Genom värdeöverföringsmedel finansieras flera olika aktiviteter/projekt för att nå målet. Exempel är *Barn och Unga i Sätra*.

Säkerhetsenheten verkar för förbättrade resultat i Gävles skolor genom att stötta verksamheterna inom utbildning Gävle med bland annat utbildningar och vid incidenthantering.

Samhällsbyggnadsnämnden

Kontinuerlig tillsyn av skolor och förskolor för att uppnå god inomhusmiljö, under våren har tillsyn gjorts gällande UV-skydd på förskolegårdar. Särskilda insatser och beteendepåverkande åtgärder för en säkrare och tryggare skolväg kommer att genomföras med skolorna Hemlingborg och Staffansskolan under hösten.

Kultur- och fritidsnämnden

Arbetet med att utveckla fritidsgårdsverksamheten utifrån Public Partners utredning fortsätter och under våren har rekrytering av projektledare för stärkta fritidsgårdar genomförts. Projektet har pågått under sommaren. Via fritidsgårdarna och projektet En aktiv och meningsfull fritid erbjuds Gävles unga aktiviteter under både lov, kvällar och helger. I samverkan med Brottsförebyggarna i Gävle tas ett koncept med samarbetsövningar fram som framför allt skolor ska kunna boka i Hemlingby friluftsområde. Fritid arbetar även fram ett friluftskoncept med olika gruppstärkande övningar med koppling mot friluftsliv.

Utbildningsnämnden

Vid läsårsstart 2023/24 påbörjades implementering av utbildning Gävles nya arbetsgång vid elevfrånvaro. Arbetsgången är gemensam för samtliga skolformer. Under läsåret har arbetet med att förebygga frånvaro och främja närvaro genomförts utifrån den gemensamma arbetsgången. I mars 2024 påbörjades en utvärdering av arbetsgången. Sammanställningen ovan är en del i underlaget till utvärderingen. Det är inte att förvänta att samtliga delar av den nya arbetsgången är fullt ut implementerade redan efter ett knappt läsår. Ett tydligt genomgående resultat var dock att första kontakten med vårdnadshavare, och för gymnasiet myndiga elever, var något som i hög utsträckning genomfördes i samtliga verksamheter.

Analys av indikatorerna

Elevfrånvaro grundskola

Om man jämför läsåret 23/24 med läsåret 22/23, och inte utifrån tertial, så har närvaron i grundskolan ökat från 88,9 procent till 89,6 procent. Det är marginella skillnader över tid. Generellt sett har frånvaron minskat något i grundskolornas förskoleklass till årskurs 6 medan eleverna på högstadiet har ökat sin frånvaro. Ökningen kan bero på att skolorna strävar efter att minska de anpassade studiegångarna. Enligt flera skolledare förekommer det att även om anpassningen av studiegången tas bort, gör eleverna egna justeringar och väljer att utesluta vissa ämnen.

Elevfrånvaro gymnasieskola

Närvaron i gymnasieskolan uppvisar även den en svag förbättring läsåret 2023/2024, en ökning

från 85,5 procent till 86,1 procent. På de nationella programmen har närvaron ökat från 86,9 procent till 87,3 procent. IM-gymnasiet ökade närvaron från 67,3 procent till 69,5 procent. Att frånvaron är högre på IM-gymnasiet är förväntat, eftersom flertalet elever där har just frånvaro som största utmaning och anledning till att de inte uppnått gymnasiebehörighet. Frånvaron totalt är något högre för flickor, 14,1 procent mot pojkarnas 13,4 procent. Vad gäller den oanmälda frånvaron är förhållandena omvända, med 3,8 procent för pojkarna och 2,8 procent för flickorna.

Skattning om livet (åk 4), skattning 1–10

Eleverna har svarat på frågan "Om du tänker på hur du har det. Välj den siffra som passar bäst." Medelvärde från en fråga och frågorna är en skattning mellan 1–10, ju högre siffra desto bättre. Resultatet 8,68 visar att en huvuddel av eleverna i åk 4 skattar att de har det bra.

Skattning om livet (åk 7), skattning 1–10

Eleverna har svarat på frågan "Om du tänker på hur du har det. Välj den siffra som passar bäst." Medelvärde från en fråga och frågorna är en skattning mellan 1–10, ju högre siffra desto bättre. Resultatet 7,74 visar att en huvuddel av eleverna i åk 7 skattar att de har det bra. Samtidigt är resultatet lägre i åk 7 jämfört med i åk 4, vilket visar att eleverna i åk 7 i mindre utsträckning ser positivt på hur det har det jämfört med eleverna som går i åk 4.

Trygghetsindex föräldrar förskola, skattning 1–10

Indexvärdet består av tre frågor. På två av frågorna finns ingen skillnad i resultat mellan vårdnadshavare till pojkar respektive flickor. På frågan om barnet trivs på förskolan är vårdnadshavare till flickor mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar. Målvärdet uppnås.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Elevfrånvaro grundskola		10,8 %	 Minska	
Elevfrånvaro gymnasium		13,9 %	 Minska	
Skattning om livet (åk 4), skattning 1–10		8,68	 Öka	
Skattning om livet (åk 7), skattning 1–10		7,74	 Öka	
Trygghetsindex föräldrar förskola, skattning 1–10		8,7	 Öka	

Arbetsmarknadens behov ska än mer styra vägledning till och innehåll i utbildningar

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Fokus under året har varit på planering inför kommande förankringsprocess med chefer, vilken startar i oktober.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden är en aktiv part i Vård- och omsorgscollege, i samarbete med Utbildningsnämnden.

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd

Vuxenutbildningen genomför "dimensioneringsuppdraget" som innebär att de i samarbete med andra vuxenutbildningar och gymnasieskolor i Gästrikland säkerställer att de utbildningar som ges bättre matchar behoven hos arbetsgivare. Vuxenutbildningen samverkar även med branscher för att se deras behov nu och framåt.

Samtal förs fortlöpande med arbetsgivare i branschen i syfte att säkerställa APL-platser på yrkesprogram.

Utbildningsnämnden

Åtgärder utifrån behovet att öka andelen platser på yrkesprogram är bland annat inriktningsgaranti och flytt av VO i syfte att skapa utrymme för utökning av berörda program.

Analys av indikatorerna

Gävle kommun ska matcha Skolverkets bedömning av utbud för yrkesprogram

På utbildning Gävles gymnasieskolor erbjuder läsåret 2024/25 i årskurs 1 364 utbildningsplatser på yrkesprogram, vilket är 35,3 procent av det totala antalet utbildningsplatser. Läsåret 2023/24 var 36,7 procent av eleverna på utbildning Gävles gymnasieskolor inskrivna på ett yrkesprogram. Vid en sammanräkning av samtliga kommunala och fristående gymnasieskolor i Gävle och Sandviken ökar andelen elever inskrivna på yrkesprogram till 49 procent. I Skolverkets planeringsunderlag för gymnasial utbildning 2023 görs bedömningen att fördelningen av utbildningsplatser i Gävleborgs län för att möta arbetsmarknadens behov bör vara 49 procent högskoleförberedande program och 51 procent yrkesprogram.

Gävle kommun ska matcha Skolverkets bedömning av utbud för högskoleförberedandeprogram

24/25 var andelen utbildningsplatser åk 1 högskoleförberedande program 64,7%. Inskrivna elever läsåret 23/24 var på HP 63/3%. Sammanräknat med fristående skolor och Sandviken blir andelen 51%.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Gävle kommun ska matcha Skolverkets bedömning av utbud för yrkesprogram		35,3 %	51 %	
Gävle kommun ska matcha Skolverkets bedömning av utbud för högskoleförberedandeprogram		64,7 %	49 %	

Utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete

Kommunens verksamheter

Samhällsbyggnadsnämnden

För att underlätta att allt fler ska komma ut i arbetet har Bygg och miljö haft sju praktikanter under 2024. Fem stycket läser kvalificerad yrkeshögskoleutbildning till bygglovshandläggare och två läser Samhällsplanerarprogrammet på Gävle högskola.

Kultur- och fritidssektorn

Kultur tar regelbundet emot praktikanter från årskurs 8 med mål att utbildningskedjan ska leda till att fler kommer i arbete samt synliggöra kultursektorn och möjligheterna till yrken inom kultur.

Omvårdnadsnämnden

Nämnden arbetar aktivt med nystartsjobb, och nu har samtliga vård- och omsorgsboenden nystartsjobb i form av servicebiträden i verksamheten.

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd

Vuxenutbildningen har en särskild samordnare som givits uppdrag att under slutet på yrkes- och kombinationsutbildningar matcha ut elever mot arbetsgivare för att eleverna i än högre grad ska nå anställning efter slutförd utbildning.

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd

Vuxenutbildningen ingår dels i ett strategiskt samarbete med strategiska chefer hos bland annat Arbetsförmedlingen, dels ett dagligt operativt utförande samarbete kring enskilda elever. Insatser här är bland annat samarbeten rörande näringslivets behov av kompetens, för att avgöra, starta och genomföra efterfrågade utbildningar.

Gavlegårdarna

Uppbackade av ett samarbetsavtal med Gavlegårdarna håller ungdomsgårdar och fritidsklubbar sina verksamheter öppna och får möjligheter att erbjuda barn och ungdomar kreativa och lärande miljöer där det i förekommande fall även erbjuds hjälp med läxläsning.

Gävle hamn AB

Gävle Hamn AB är i samtal med Utbildning Gävle för att möjliggöra för elever i årskurs 8 att genomföra sin praktik på bolaget. Genom praktisk arbetslivsorientering (PRAO) kan bolaget presentera sin verksamhet för framtida arbetskraft.

Analys av indikatorerna

Basvärdet för 2024 är 6,4%. Utfallet för 2024 är 6,0%. Målvärdet ("minska") uppnås därmed.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Invånare 16-24 som varken arbetar eller studerar andel (%)		6 %	 Minska	

Observera att utfallet från MUCF sker med fördröjning och avser 2022. <https://www.mucf.se/verktyg/statistik-om-unga-som-varken-arbetar-eller-studerar>

3.5.1.3 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

Barn och ungas livssituation ska förbättras i alla stads- och kommundelar

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

En fritid fri från våld/Stärkta fritidsgårdar är ett våldsförebyggande pilotprojekt som syftar till att utbilda och kompetensutveckla arbetslag på fritidsgårdarna i Andersberg, Brynäs och Bomhus i metoden Mentor i våldsprevention Fritid. Målet är trygga fritidsgårdar med kompetenta vuxna förebilder i varje stadsdel som kan erbjuda meningsfulla aktiviteter för stadsdelens unga.

Gävles olika stadsdelsnätverk är ett viktigt forum där stadsdelsnära aktiviteter planeras och samordnas med medborgare, civilsamhälle, kommunala verksamheter och bolag samt näringsliv och där styrning och ledning nu ses över för bästa utveckling framåt.

Ett våldsförebyggande arbete via Våga bry dig pågår vilket är ett våldsförebyggande arbete för våld i nära relation oberoende av plats och sker i samarbete med sektorerna, polisen och Gavlegårdarna.

Ett arbete pågår med att uppmuntra olika aktörer att regelbundet ordna aktiviteter för sverigefinska barn och unga i olika stads- och kommundelar utifrån att Gävle kommun ingår i finskt förvaltningsområde.

Arbetet med att förbättra medborgares livssituation fortsätter genom Stadsdelslyftet i Andersberg. Andreassalen har tillgängliggjorts som mötesplats och antalet föreningar och organisationer som anordnar aktiviteter ökar stadigt. Flera fritidsaktiviteter sker i stadsdelen tillsammans med Rädda Barnen, Gefle IF och andra civilsamhällesorganisationer liksom ett arbete med att involvera barn och unga samt seniorer i arbetet med att rusta utemiljön. Ett fortsatt arbete sker med att fortsätta lyfta ojämlika villkor/möjligheter som att ta sig till skolan, inom samt till och från stadsdelen på ett enkelt och tryggt sätt. Ett arbete pågår avseende satsning på rumslig tillgänglighet, ökad möjlighet för social interaktion och ökad rörlighet i och mellan stadsdelen genom arbetet med allaktivitetsyta i Andersberg.

Genom arbetet med En kommun fri från våld stärks det våldsförebyggande arbetet i Andersberg bland annat genom samarbete med Shanazi hjältar och Rädda Barnen liksom en implementering av prevention mot könsstämpling.

Genom värdeöverföringsmedel finansieras flera olika aktiviteter/projekt för att nå målet.

Exempel är Barn och Unga i Sätra där förebyggande insatser genomförs och där man arbetar relationsbyggande i etablerande och nya kanaler för att barn och unga ska ges goda och likvärdiga förutsättningar till en trygg barndom och positiva framtidsutsikter.

Aktiv Fritid arbetar med kultur- och fritidsaktiviteter till personer med funktionsnedsättning som bor i antingen grupp, servicebostad eller har stöd från det personliga stödet inom Gävle kommun.

BoKvar sker i samverkan mellan Gävle kommun och Gavlegårdarna för att förebygga att hyresgäster förlorar sin lägenhet på grund av förfallna hyresinbetalningar, vanvård av bostaden eller störning.

Kommunala väktare och andra typer av trygghetsinsatser genomförs bland annat genom ett gemensamt lägesbildsarbete syftandes till att skapa en bredare och mer komplett lägesbild som respektive aktör sedan kan använda i planering av den egen verksamhet.

Socialnämnden

Stödet för föräldrar med barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) har utvecklats, och flera förebyggande insatser pågår för att motverka utanförskap och kriminalitet. Program som "Machofabriken" och "Mentor i våldsprevention" genomförs på skolor, och samarbeten med lokalsamhället fortsätter.

Kultur och fritidsnämnden

Inom ramen för finskt förvaltningsområde har Gävle Konserthus länkat från sin hemsida till

Region Gävleborgs finska översättningar med information om verksamheten. Gävle Konserthus har informerat Region Gävleborg kvartalsvis om planerat kulturutbud kopplat till Sveriges nationella minoriteter. Region Gävleborg formger ett samlat digitalt program inom ramen för samverkansmodellen.

I Forsbacka bruk planerades det under våren för en större renovering av lokalen Labbis, ett projekt som avslutats under delår 2. Labbis är brukets hjärta och genom en satsning på detta hus möjliggör vi för stiftelsen att utveckla aktiviteter och verksamhet som kommer medborgarna till gagn. Ett annat exempel på förbättring av barn och ungas livssituation i alla stads- och kommundelar är Andreassalen i Andersberg som nu är fullt renoverad och bl. a Folkteatern har genomfört uppskattade föreställningar i salen. Ett viktigt kulturcentrum för stadsdelen har etablerats och kommer att fortsätta utvecklas med evenemang och samverkan med invånarna i stadsdelen.

Sommarprogrammet från enheten Konst och kultur fick stor spridning med över 100 gratis kulturarrangemang. Programmet innehöll bland annat välbesökta konserter, stadsvandringar och stadsdelsturné med aktiviteter för barn.

För att bidra till att barn och unga ska erbjudas trygga mötesplatser i hela kommunen har även det nyktra skolavslutningsevenemanget Stolt och nykter utvecklats i samarbete med fritidsgårdarna för att nå ännu fler och ligga rätt i tiden kring kommunikation och utbud.

Fritid skapar säkra och trygga nätverk runt anläggningarna internt och externt utifrån barnens och ungdomarnas användarperspektiv med goda samarbeten mellan drift och föreningsliv. En trygghetsrond har genomförts på Träffen tillsammans med föreningar, där barn och unga mellan 7–20 år samt ledare deltog. Belysningen är åtgärdad på Brynäsullen efter tidigare trygghetsrond på området under 2023. Fritid har även anordnat samverkansmöten gällande istider, med syftet att tydliggöra, säkerställa kvalitén och kvottiderna samt att skapa en rättvis och jämställd fördelning kring istider och optimera nyttjandet av ishallarna.

Fritid skapar trygga mötesplatser för barn och unga i syfte att öka antalet aktiva. Genom konceptet "Fjärrans Höjdare" kan barn, från året de fyller 12 år, få bada utan vuxen om barnet kan visa på simkunnskap genom ett simtest. Under första halvåret går samtliga medarbetare inom Fritid utbildningen inom HBTQI för att ge goda förutsättningar att erbjuda en aktiv fritid på likvärdiga villkor utifrån behov och förutsättningar.

Under året har totalt ca 4,5 mkr betalats ut i stöd till föreningar med barn och ungdomsverksamhet. På grund av ökade kostnader för foder och stallströ har ett tillägg betalats ut till ridskoleföreningarna. Beslutet om att göra ett tillägg grundar sig i att sänka trösklarna för deltagande i fritidsaktiviteter och i målet att stärka flickors deltagande. Stödet motverkar höga höjningar av deltagaravgifter.

Under våren genomfördes en SPRINT- vecka med syfte att se över hur Hemlingby spårcentral ska kännas mer välkomnande, tillgänglig och trygg för besökare och främja ovana och nya friluftsutövare att våga utforska Hemlingby friluftsområde. Spårcentralen är idag inte utformad efter dagens krav och önskemål om tillgänglighet. Hemlingby är ett tätortsnära friluftsområde och många människor kommer många gånger i en första kontakt med djur och natur i området. Det är viktigt med en bra start för att få en fin upplevelse och ge mersmak att vilja komma tillbaka.

Utbildningsnämnden

Utbildning Gävle genomför årligen en föräldraenkät. Resultatet från 2024 visar att vårdnadshavare med barn i pedagogisk omsorg är mycket nöjda med verksamheten. Som indikator för målområdet används ett indexvärde från föräldraenkäten som vänder sig till vårdnadshavare i förskolan. Indexvärdet 2024 ligger något högre jämfört med föregående år. Svarsfrekvensen var 72 procent, vilket är betydligt högre än svarsfrekvensen tidigare år. Gävlemodellen är en strategi med syfte att på systematisk basis kunna arbeta långsiktigt med trygghetsfrågor, studiero och kvalitetsarbete. Skolorna i Gävle arbetar inom ramen för Gävlemodellen, men insatserna utgår från respektive skolas specifika förutsättningar och aktuella behov.

Skolklimatindex för grundskolans åk 4–9 är indikator för målområdet trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen. Vårens kartläggning visar att värdet på skolklimatindexvärdet har försämrats. Resultatet är bättre i årskurs 4-6 jämfört med 7-9.

Trenden över tid är svagt nedåtgående för båda åldersgrupperna. Vårens kartläggning visar att flickor känner sig mindre trygga i skolan och är mer utsatta på nätet.

Utifrån Gävlemodellens arbete mot mobbning har Högskolan i Gävle undersökt varför grundskoleflickor upplever sig själva som offer för mobbning och att identifiera strategier för att komma till rätta med denna fråga. Denna studie syftar till att undersöka hur skolpersonal identifierar fenomenet nätmobbning bland elever i olika könsgupper (flickor och pojkar) och vilka strategier de tillämpar för att minimera förekomsten av nätmobbning bland elever i grundskolan. Inför höstens kartläggning har enkäterna för de yngre eleverna reviderats så att frågor om kränkningar på nätet finns med.

Trygghetsteam som har i uppdrag att driva och utveckla det främjande och förebyggande trygghetsarbetet samt att vara ett stöd i kränkingsutredningar. Teamen hanterar också svårare kränkningar på förskolan. Under hösten 2024 påbörjas utvecklingen av en version av Gävlemodellen anpassad för förskolor, med målet att förebygga diskriminering, kränkande behandling och mobbning genom "Fokusgrupp Trygghet". Detta kommer att ligga till grund för en utbildningsinsats där alla medarbetare deltar.

Samhällsbyggnadsnämnden

Genom att genomföra aktiva dialoger och praktiska övningar med barn och unga i syfte att inhämta behov och kunskap samt att skapa förståelse för den demokratiska processen har barnperspektivet inarbetats i investeringsprocessen där barn och unga berörs. Nämnden anlägger och bygger om samt underhåller lekplatser och aktivitetsytor årligen enligt beslutad investeringsplan. Nämnden deltar aktivt i Stadsdelslyftet Andersberg och har arbetat fram ett förslag på omvandling och upprustning av delar av parkmarken i syfte att samla fler målgrupper och stärka integrationen.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel (%)	 Ok		 Minska	 Uppnås

Samhället ska möta psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk med en bredd av tidiga förebyggande insatser

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen samordnar och utvecklar det våldsförebyggande arbetet i Gävle kommun i samverkan med övriga aktörer och med fokus på forskning och omvärldsbevakning samt planering, strukturering och samordning av brottsförebyggande aktiviteter. Under året ska verksamheten för färdigutbildade Shanazi hjältar utvecklas samt vidareutvecklas med en tjejverksamhet, Shanazi hjältinnor.

Ett arbete med "Det handlar om trygghet" tillsammans med Rädda Barnen, utbildningsnämnden samt socialnämnden pågår avseende utbildningar om våld riktat till skolpersonal, lektionsupplägg för elever samt utveckling av digitalt samtalsverktyg för våra samtal med barn. En fritid fri från våld/Stärka fritidsgårdar är ett våldsförebyggande pilotprojekt som syftar till att utbilda och kompetensutveckla arbetslag på fritidsgårdarna i Andersberg, Brynäs och Bomhus i metoden Mentor i våldsprevention Fritid. Målet är trygga fritidsgårdar med kompetenta vuxna förebilder i varje stadsdel som kan erbjuda meningsfulla aktiviteter för stadsdelens unga.

Projekt prevention könsstämpning kommer att genomföras i stadsdelen Andersberg under året i samverkan med Region Gävleborg. Uppdragets syfte är att upptäcka och förhindra könsstämpning, främst med fokus på kunskapshöjning och interna processer.

Ett våldsförebyggande arbete via Våga bry dig pågår vilket är ett våldsförebyggande arbete för våld i nära relation oberoende av plats och sker i samarbete med sektorerna, polisen och Gavlegårdarna.

Utifrån kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet har en brottsförebyggande strategi för Gävle kommuns brottsförebyggande arbete tagits fram med en tillhörande lägesbild över brottsligheten innehållande en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser.

Under året har kommunstyrelsen tillsammans med övriga kommunen samt andra aktörer genomfört en kampanjvecka mot narkotika i syfte att medvetandegöra och få igång ett samtal om narkotikaanvändning och dess konsekvenser för individen och samhället.

Uppföljning av riktade insatser utifrån statsbidrag för Psykisk ohälsa har genomförts. Att utvärdera och analysera effekter av det arbete som gjorts med medlen är nödvändigt för att kunna utveckla arbetet vidare. Planering för insatser tillsammans med riksorganisationen föreningen "Frisk och Fri" har påbörjats genom samarbete med Region Gävleborg. Ett utvecklat samarbete med Valfärd med fokus på psykisk ohälsa och suicidprevention har etablerats. Arbetet ledde även fram till att enheterna utforskar nya samarbetsytor inom fler områden.

Socialnämnden

Projektet "Bostad först" startade i januari 2024, men har haft en långsam start med få ansökningar. Samverkansproblem med vissa bostadsbolag har försvårat arbetet. Handläggare arbetar aktivt med att informera hemlösa om projektet och att förbättra samarbetet med bostadsbolagen.

Nämnden har framgångsrikt minskat externa placeringar och ökat insatser för att hantera HVB-placerade ungdomar på hemmaplan. Under 2024 har 16 ungdomar tagits hem från HVB-placeringar, och samarbetet mellan olika enheter har förbättrats för att undvika nya placeringar. Nämnden fortsätter sitt arbete med SSPF (skola, socialtjänst, polis, och fritid) för att erbjuda intensiv vård till ungdomar i riskzonen. Hittills har 6 ärenden hanterats och fler planeras i samband med skolstarten. SIG-teamet, som arbetar med ungdomar i risk för kriminalitet, har tagit emot 19 ärenden under året. Målen för SSPF och SIG förväntas uppnås, trots vissa mindre avvikelser i genomförda aktiviteter.

Samverkan med regionen och BUP har lett till ett bättre stöd för familjer och barn, trots att besparingar har påverkat vissa delar av verksamheten. Fältgruppens arbete med skolor har minskat på grund av dessa besparingar, men prognosen för hösten är positiv med förväntad ökning av samarbete.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden har genomfört utbildningar i psykisk hälsa (ABC) för personal inom Valfärd Gävle. Dessa utbildningar sker sex gånger per år, men statsstödet för 2024 har dragits tillbaka, vilket kräver en omprövning av insatserna för 2025. Ett stöddokument för suicidprevention och psykisk ohälsa för hemtjänstpersonal är under utveckling och beräknas vara klart hösten 2024. Det syftar till att öka personalens förmåga att identifiera psykisk ohälsa och agera vid oro.

Kultur och fritidsnämnden

Den nya enheten Mötesplatser och unga fortsätter representera Sektor Livsmiljö i BIG (Brottsförebyggarna i Gävle). Vi arbetar med våldsförebyggande insatser genom utbildningar, utåtriktad verksamhet och deltar i olika nätverk. Ett exempel är SSPF, skola, socialtjänst, polis och fritid som genom samverkan, stöd och tidiga insatser bidrar till att förebygga psykisk ohälsa, kriminalitet och missbruk samt motverkar våld. BIG har under delår 1 träffat skolledare på nätverksträffar vilket har lett till fler förfrågningar kring insatser från personalgrupper på skolor i Gävle kommun. Det pågår ett arbete kring digitalisering av föreläsningsutbudet (webbinarium) för att utveckla det förebyggande arbetet inom Konsument Gästrikland. Finns inte möjlighet att erbjuda en föreläsning på plats, ska det finnas ett komplement till detta. Vi har under första kvartalet genomfört föreläsningar till föräldrar om privatekonomi och barns säkerhet. Det har främst varit på familjecentraler i Gävle och Sandviken. Vi har även deltagit som föreläsare på en inspirationsdag för hela Gävleborgs län anordnad av Region Gävleborg. Syftet var att utbilda personal på BVC och familjebehandlare om vår verksamhet, för att de lättare ska kunna förklara till föräldrar vad för hjälp vi erbjuder.

Fritid arbetar för att främja aktiva lov för barn och unga, i samverkan med föreningar samt kulturskolan och SLS. I enlighet med Idrottspolitiska programmet kommer detta arbete fortgå. Badet har öppett 364 dagar per år och ger möjlighet till både träningsaktiviteter i vatten, i gym

och i idrottshall. Det erbjuds även hälsosamma bastusittningar och lokalerna uppmanar till rörelse genom lek. Under sommaren erbjuds även utegym och spontanaktivitet på gräsplanen intill utomhusbassängerna. Anläggningen hyrs också ut till föreningar så att verksamhet kan pågå även när badet är stängt. Fritids medarbetare har utbildats i hot och våld och det planeras en utbildning om att möta dagens ungdomar i spontanidrott, för att öka säkerheten och kunskapen om att möta barn och unga i olika situationer.

Utbildningsnämnden

Elevhälsan har en omfattande samverkan och är drivande i det brottsförebyggande arbetet inom BIG. I ett antal samverkansforum inom Gävle kommun såsom våldspreventivt arbete, förebyggande av våld i nära relationer och tryggare Gävle är elevhälsan en del. Utbildning Gävle har utbildat åtta medarbetare till instruktörer i Första hjälpen till psykisk hälsa (MHFA, "mental health first aid"), insatsen fortgår under kommande läsår. Det är en satsning tillsammans med Region Gävleborg för att möta upp behovet av ökad kunskap kring psykisk ohälsa och hur man kan bemöta och hjälpa elever genom att känna igen tecken på psykisk ohälsa. Elevhälsans och Region Gävleborg har under läsåret 2023/24 genomfört samverkansprojektet "När ångest blir ett problem i skolan". Uppdraget har genomförts i form av föreläsningstillfällen för skolpersonal om ämnet psykisk ohälsa. Syftet var bland annat att öka kunskapen om ångest för att lättare kunna bemöta/hindra uppkomst av psykisk ohälsa. Under läsåret genomfördes femton föreläsningstillfällen inför totalt cirka 600 skolpersonal. Ytterligare en skola har önskat få föreläsningen utanför projektiden, under hösten läsåret 2024/25. I princip samtliga av kommunens högstadieskolor och gymnasieskolor samverkar med Drogfri skola, socialtjänstens fältpersonal samt polisen.

Samhällsbyggnadsnämnden

Varje år deltar nämndens verksamheter i trygghetsvandringar och ansvarar för att genomföra de prioriterade åtgärderna som framkommit. I investeringsplanen ingår årligen en handlingsplan för belysning för att öka tryggheten i befintlig miljö genom att komplettera med belysning. Bland annat genomförs åtgärder i Sättra utifrån underlag från trygghetsvandring. Resultatet av trygghetsvandringen i Bomhus kommer att inarbetas i kommande handlingsplaner för 2025 och framåt. Övriga behov som exempelvis färre buskage som inkommer från trygghetsvandringar prioriteras och åtgärdas i ordinarie drift och skötsel eller inkluderas i underhållsplaner. För att förebygga missbruk av bland annat tobak har nämnden under året genomfört ett större andel kontroller av de verksamheter som säljer tobak. Kontrollen har bland annat fokuserat på att personer under 18 år inte ska få möjlighet till att köpa tobak.

Gävle ska bli en mer äldrevänlig kommun

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Inom ramen för äldrevänlig kommun fortsätter samarbetet med civilsamhället, exempelvis Hjärnkoll och Vuxenskolan. Vi etablerar nya kontakter för eventuellt nya innovativa aktiviteter samt följer/driver initiativen mot ofrivillig ensamhet.

Omvårdnadsnämnden

Trots besparingar har arbetet med att utveckla träffpunkter för seniorer fortsatt. Sammanslagning av träffpunkter har genomförts framgångsrikt, och volontärsamordning samt uppsökande samtal till seniorer fortskrider. Digitala träffpunkter och projekt för att motverka ofrivillig ensamhet fortsätter enligt plan. Utmaningar finns kring personalens utbildningsnivå, där 30 % saknar undersköterskeutbildning, men 39 medarbetare genomgår validering för att åtgärda detta.

Kultur och fritidsnämnden

Kultur och fritidsnämnden fortsätter att utveckla det generationsöverskridande arbetet i kulturutbud och kultur för äldre och unga. Ett gott exempel är de föreställningar inom

Kulturtrappan som spelats på Hemlingborg för både barn och äldre, en del i att främja kultur- och fritidssatsningar för äldre. Ett annat exempel är Per Fhager-utställningen Soft Pixels 2 på Gävle Konstcentrum med tillhörande aktiviteter som varit framgångsrik och lockat både vuxna och unga, helt i linje med våra ambitioner kring generationsöverskridande verksamhet. Nämnden fortsätter utveckla arbetet med Kultur för äldre, en uppskattad insats som medverkar till att Gävle ska bli en mer äldrevänlig kommun. Gävle Konserthus har i uppdrag att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse samt att erbjuda upplevelser av levande musik på högsta professionella och internationella nivå. Detta genomsyrar hela verksamheten och bedrivs i samverkan mellan administration, orkester och dess konstnärlige ledare. Fritid bidrar till en aktiv fritid för pensionärer genom att subventionera tider i bad- och idrottsanläggningar.

Utbildningsnämnden

Hemlingborg, som är ett Sverigeunikt hus där verksamheter från förskola, vård. och omsorgsboende samverkar och möter varandra i gemensam användning av lokaler och resurser, startade upp 2023. Här möter barn och elever från förskola och skola dagligen äldre som bor på Hemlingborgs vård- och omsorgsboende.

Samhällsbyggnadsnämnden

Utifrån handlingsplanen för en äldrevänlig kommun har beställning av bänkar gjorts och under hösten kommer de att placeras ut på Brynäs, i Valbo samt några platser i centrala Gävle. Nämnden bidrar till att förbättra äldres möjligheter att leva ett hälsosamt och oberoende liv samt att öka äldres delaktighet i samhällsfrågor genom dialoger med Gävle kommuns pensionärsråd. Nämnden arbetar med aktiviteter utifrån Handlingsplan för Gävle- en äldrevänlig kommun, bland annat med att skapa fler sittmöjligheter och underhålla de som finns. Övriga insatser som främjar en god livsmiljö för äldre är åtgärder enligt Handlingsplan för kollektivtrafik samt Handlingsplan för trafiksäkerhet och framkomlighet, exempelvis sänka kantstenar. Den av nämnden framtagna handboken säkerställer en standardutformning av allmänna ytor som är tillgänglighetsanpassade. Handboken anger en standard för kommunens utformning av offentliga miljöer och säkerställer tillgänglighet.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Kommunen är en bra plats att bo och leva på för 65+, andel (%)	 Ok	99,2 %	 Öka	 Uppnås

Personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Utbildning i universell utformning i samhällsplanering har skett under året, riktat till tjänstepersoner, politiker och funktionsrättsrådets föreningar. Fokus var kunskapshöjande information och dialog om kommunens arbete med universell utformning inom samhällsplanering och fysisk miljö.

Inom stadsdelslyftet är intersektionalitet ett viktigt perspektiv, där bland annat tillgänglighet har varit en central del. Vid både renoveringen av idrottshallen och Andreassalen, samt vid möbleringen i Andreassalen, har tillgänglighet beaktats för att skapa en miljö som passar människor med olika behov. Kommunstyrelsen omvärlds bevakar och sprider utbildningar som är mer fördjupande utifrån olika verksamheters behov.

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnden

Personer med funktionsnedsättning får själva avgöra hur mycket de vill och kan arbeta, och planeringen sker utifrån deras individuella förmåga och önskemål om arbetsplats, arbetsuppgifter och arbetstid. En kartlägnings- och matchningsgrupp har utvecklats för att

förbättra placering och byte av plats. En testpilot med uppsökande arbete har införts för att öka närvaron i daglig verksamhet. Mätningar av framstegen sker vid helår, och indikatorerna visar att målen förväntas uppnås, trots vissa mindre avvikelser.

Brukare kan välja om och hur de vill inkludera anhöriga i sin planering och dagliga verksamhet. Anhörigkvällar hålls en gång per år för att informera om verksamheten. Målen om att inkludera anhöriga följs upp under tertial 3, och verksamheten levererar enligt plan.

Brukarna har möjlighet att påverka sin vardag genom delaktighetsslingor och arbetssamtal. Sex delaktighetsslingor är planerade under året, och brukarna har möjlighet att byta arbetsplats om de önskar. 73 % av deltagarna har bytt arbetsplats under delåret. Indikatorerna visar att målen om delaktighet och arbetssamtal förväntas uppnås.

Kultur och fritidsnämnden

Varje år arrangeras en deltävling av den nationella tävlingen Funkisfestivalen i Stora Gasklockan. Funkisfestivalen är en melodifestival för personer över 15 år med funktionsnedsättning och bidrar till att möjliggöra för en större delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Vinnaren representerar sedan Gävle i en semifinal i Stockholm. Funkisfestivalen anordnas av Gävle Kommun i samarbete med KF Heros, Medborgarskolan och föreningen Funkisglädje.

Alla medarbetare inom Konsument Gästrikland har deltagit i fortbildning om att möta personer med NPF-diagnoser, ett steg i arbetet mot att personer med funktionsnedsättning ska ha större inflytande över frågor som berör dem.

Fritid har sökt och beviljats byggnation av träramper från brygga till vindskydd och dass på Vitgrund, det bidrar till förbättrad tillgänglighet på ön. Det arbetas kontinuerligt för att skapa och anpassa meningsfull sysselsättning inom friluftslivet och Hemlingbystugan för människor med funktionsnedsättning.

En tillgänglighetsanpassning i Brynäsvallens ishall har genomförts under året. En takskena monteras i taket och en kort skena monteras utanför isen för övning av hopp utan att ta istid i anspråk. Denna investering främjar flera av idrottspolitiska programmets prioriterade målgrupper där konståkningsföreningarna, med mestadels flickor, och paraidrotten är de största användarna. Förutom dessa grupper kan även skolan eller andra testa att åka med sele och den kan vara ett hjälpmedel för de som aldrig har provat att åka skridskor.

På Fjärran Högderbadet erbjuds hjälpmedel såsom specifika omklädningsrum för de som inte kan eller önskar byta om med andra, duschsängar i omklädningsrum, hissar vid bassängerna, ramp för rullstolar och barnvagnar i utomhusbadet och automatisk dörröppning in/ut i anläggningen men även mellan simhallarna. I år har ytterligare en ramp byggts vid idrottshallen vilket säkerställer säker utrymning. Valbobadet ger möjlighet till föreningar att hyra och bedriva badverksamhet för personer med funktionsvariation utifrån det höj- och sänkbara bassänggolvet.

Utbildningsnämnden

Ett samarbete mellan Utbildning Gävle och Arbetsmarknad och stöd, "Från Skola till arbete – sammanhållet stöd för unga med funktionsnedsättning" startade i januari 2024 och planeras pågå till sista december 2025. Syftet med projektet är att upprätta och erbjuda målgruppen unga med funktionsnedsättning ett sammanhållet och riktat stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden. Utformningen av nybyggnation och renovering av Gävle kommuns förskole- och grundskolelokaler styrs av Övergripande funktionsprogram för Utbildning Gävle. Där fastställs att den fysiska lärmiljön ska vara likvärdig och bidra till att alla barn/elever ska känna sig trygga och välkomna, oavsett funktionsvariation, social eller kulturell bakgrund.

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämnden bidrar till att personer med funktionsnedsättning ges ett större inflytande över frågor som berör dem genom kontinuerlig dialog med Gävle kommuns funktionsrättsråd. Särskilda insatser som främjar en god livsmiljö är nämndens åtgärder enligt handlingsplan för kollektivtrafik samt handlingsplan för trafiksäkerhet och framkomlighet.

Gävle kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Sedan mer än ett år tillbaka pågår ett arbete med att analysera och planera för hur vi på bred front bör agera för att sänka sjukfrånvaron ytterligare. Satsningarna innehåller bland annat det så kallade hälsopulsarbetet, steglösa sjukskrivningar, nya ledarskapsprogram samt hälsosatsningar för individer. Ett exempel på det senare är att en e-utbildning i stresshantering, ursprungligen beställd av Utbildning Gävle, gjorts tillgänglig för hela kommunen i vårt kompetenshanteringssystem.

Under året har mycket tid lagts på att planera en satsning på timvikarierna i Gävle kommun. Idén är att på olika vis rusta och stärka dem för att de ska kunna få bättre förutsättningar i sitt viktiga arbete. Det tjänar de själva på, men också verksamheterna och gävleborna. En ansökan om ESF-medel för att finansiera stora delar av satsningen sker också, och i december ges besked om ESF kommer att delfinansiera denna satsning.

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnden

Arbos har hjälpt 298 personer att gå från försörjningsstöd till egen försörjning, varav 44 % genom arbete. Antalet personer med försörjningsstöd har minskat, liksom antalet barn i hushåll med försörjningsstöd. Framgångsrika insatser inkluderar individuellt stöd, tydlig planering och kontinuerlig kontakt med kunder.

Verksamheten arbetar med att säkerställa kvalitet inom vården genom fastställda rutiner och processer. Brister som tidigare identifierats, såsom avvikelser och läkemedelshantering, åtgärdas genom förbättrad introduktion, utbildning och digital signering. Indikatorerna visar att arbetet går framåt, även om vissa mål delvis uppnås.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden erbjuder språkutbildning på betald arbetstid och har identifierat områden för vidare kompetensutveckling under 2024. Valfärd Gävle arbetar för att minska sjukfrånvaron och förbättra arbetsmiljön. En medarbetarundersökning planeras i november. Nämnden har uppnått förbättringar i kontinuitet kring patientvård, men vissa brister kvarstår, särskilt inom läkemedelshantering och uppföljning av avvikelser. Målet för läkemedelsgenomgångar har inte nåtts, men arbetet pågår för att hantera identifierade utmaningar.

Kultur och fritidsnämnden

Gävle Konserthus genomför skyddsronder i Konserthuset utifrån framtagna handlingsplan. Biblioteket genomför kompetenshöjande insatser gällande säkerhet och trygghet i våra verksamheter, där vi även har genomfört olika aktiviteter kopplade till Handlingsplan för skydd och beredskap inom Gävle bibliotek. En första del har genomförts i samverkan med säkerhetsavdelningen. Den bestod av ett utbildningspaket i två delar. Del 1: Kunskapshöjande insats i form av föreläsning av representant från säkerhetsavdelningen. Den genomfördes vid ett tillfälle riktat till personal och ytterligare ett tillfälle riktat till allmänheten. Del 2: workshop där avdelningens personal fick öva krishantering på ett fiktivt men realistiskt scenario. Budget- och skuldrådgivarna har deltagit i årlig nationell konferens för att upprätthålla kompetens om ny lagstiftning på området samt omvärldsbevakning.

Fritid arbetar för att skapa en standardiserad och enhetlig uthyrning över hela verksamheten för att få en effektivare hantering internt och externt. Rutiner för babysimsverksamheten, sommarsimskolan samt checklistor vid introduktion för nyanställda är upprättade. Arbetet pågår med att upprätta dokument och rutinbeskrivningar för övrig simskoleverksamhet samt egenkontrollprogram för hästar, smådjur och får, motionsspår och Gästrikeleden.

Utbildningsnämnden

En ny kompetensförsörjningstrategi implementeras i nämndens verksamheter under 2024. Utbildning Gävle samverkar med närliggande lärosäten, framför allt Högskolan i Gävle, för att hitta nya former för rekrytering av lärare. Gävle kommun befinner sig på ett motsvarande rikssnitt när det gäller lärarbehörighet i grundskolan, medan vi i de övriga skolformerna ligger över rikssnittet.

Samhällsbyggnadsnämnden

Under 2024 har HR introducerat chefer inom Livsmiljö hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska genomföras i det dagliga arbetet, samt hur det nya tillvägagångssättet för årlig uppföljning går till. Under våren har HR startat upp Chefsdialog som är ett mötesforum för alla chefer inom Livsmiljö. Ett forum som syftar till kompetenshöjning inom vissa teman, utbyta erfarenhet, få inspiration och lära av varandra. Temat för 2024 är kommunikativt ledarskap. Hösten 2024 startar HR upp utvecklingsarbetet med att ta emot praktikanter, genom att påbörja en kartläggning inom sektorn, samt utveckla och säkerställa att sektorn ger en god och likartad introduktion. Målet och aktiviteterna går i linje med Gävle Kommuns kompetensförsörjningsstrategi.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
NPS, Net Promoter Score, från Medarbetarunder söknigen ("Jag kan rekommendera andra att arbeta i Gävle kommun") skattning 1-5.		0	 Öka	
Sjukfrånvaro totalt bland tillsvidareanställda, kommun, andel (%)		6,7 %	 Minska	

3.5.1.4 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

Bättre förutsättningar ska skapa möjligheter för fler företag att etablera sig i Gävle

Kommunens verksamheter

Beslut har tagits om att inrätta en tvärspektoriell etableringsfunktion och funktionen har startats upp/implementerats under våren 2024. Syftet är att tidigt belysa möjligheter och utmaningar med etableringsförfrågningar, utifrån de kommunala ansvarsområdena. Detta för att kunna ge tydligare och snabbare svar till företagare/etableringsförfrågningar.

Arbetet med att ta fram verksamhetsmark för näringslivets behov fortsätter. I år har tre tomter i Ersbo syd släppts till marknaden, varav två har sålts. Under hösten och vintern 2024/2025 kommer resterande tomter i den första etappen (totalt 45 hektar) att släppas till försäljning. Trots lågkonjunktur har det under tertial 2 varit fortsatt stort intresse för kommunal verksamhetsmark, utifrån de antalet förfrågningar som kommer in. Först när resterande markområden läggs ut på marknaden kan dock en tydligare analys göras kring hur efterfrågan de facto ser ut.

De prognosticerade intäkterna för såld kommunal verksamhetsmark har minskat rejält jämfört med ursprunglig budget. Det finns två huvudanledningar till det. Projekten har fått revidera intäktsprognosen utifrån försenade tidplaner. Bedömningarna av intäkter är också mer konservativa med tanke på konjunktur och sannolikt minskad efterfrågan.

Utöver Ersbo pågår arbete på flera platser i kommunen med att möjliggöra etableringar. Ytterligare mark i Hemlingby för extern handel har detaljplanelagts och lades ut på markanvisning i tertial 2. I Västra Kungsbäck fortsätter exploateringsprojektet och detsamma gäller i både Forsbacka och Tolvforsskogen. I Fredrikskans pågår en inriktningsförändring genom att utveckla mark söder om Bönavägen, i direkt anslutning till hamnområdet, istället för norr om Bönavägen.

Sedan i våras finns det e-tjänster för samtliga ärendetyper inom bygglov. Cirka hälften av ärendena har inkommit via e-tjänsterna. Kundnöjdheten har varit väldigt hög, 90 procent av kunderna svarade att man är Nöjd eller Mycket nöjd med e-tjänsten avseende bygglov, marklov och rivningslov. Genom denna digitalisering så har det blivit lättare för kunder att göra rätt från början vilket bidrar till snabbare handläggningstider. Detta och att kunderna kan följa sitt bygglov har bidragit till en ökad kundnöjdhet. För att ytterligare öka kundnöjdheten kommer en serviceguide för att utveckla råd, service och information gällande bygglov att tas fram. Handläggarna från samtliga enheter inom Bygg och miljö har även under våren deltagit på den utbildning som Kommunstyrelsen anordnar gällande Service till Företag, där ingår metoderna från Tillväxt och tillsyn.

Under september presenterades årets ledtidsindex, ett index som mäter hur effektivt kommunerna hanterar plan- och bygglovsprocessen. Gävle kommun kom på en andra plats i kategorin stora städer. Tittar man bara på ledtider kommer Gävle kommun på en delad första plats med Västerås. Bakom mätningen står Bygg i Tid, Byggföretagen och Fastighetsägarna.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Nystartade företag, antal/ 1000 inv, 16-64 år		7,9	 Öka	
Såld verksamhetsmark (hektar)		1,1		

Service, kommunikation och återkoppling ska förbättras inom hela kommunkoncernen

Kommunens verksamheter

Gävle kommunkoncern har under det andra tertialet arbetat på olika sätt för att stärka och utveckla service, kommunikation och återkoppling.

Företagsservice, som är en väg in till kommunen för alla företagarefrågor. Fokus under det andra tertialet har fortsatt att vara att på olika sätt informera om Företagsservice till företag, tex på frukostmöten, företagsbesök, via digitala tavlor i Stadshusets reception och nyhetsbrev. Näringslivsenheten och kundjänst arbetar tillsammans för att skapa en bra Företagsservice tillsammans med den övriga kommunorganisationen. Utvärdering som kom T4-2023 visar på en stor nöjdhet med första linjens svar inklusive snabb återkoppling men att det finns synpunkter och önskemål på att stärka återkoppling utifrån ett förvaltningsperspektiv.

Vi har under andra tertialet genom sammanställning och uppföljning av indikatorer från Näringslivsprogrammet noterat att Gävle kommun har från programperiodens start och till slutet av augusti haft en förbättring inom ca 70 % av de indikatorer som finns beslutade. Inom vissa områden ser vi en stabil och försiktigt uppåtgående trend, vilket är positivt. Det finns fortsatt utvecklingsbehov inom de flesta områden samt vissa områden där kraftiga förbättringar krävs för att uppnå politiskt beslutade målvärden.

Gävle kommun har inrättat ett internt NKI/NUI-råd för att samordna förbättringsarbetet inom uppdraget service till företag, ett arbete som fortsatt under det andra tertialet och fortsätter framöver.

Sektorerna samarbetar löpande för att skapa forum för dialog och diskussion. Detta kommer till en början vara avgränsat på sakfrågor, geografiska områden eller specifika verksamheter. Tex gemensamma företagsbesök och en företagsträff har även genomförts med Näringsliv, Tekniska samt Bygg och miljö för att ta in synpunkter inför upphandlingen av Rådhusetorget.

Läs mer i styrelsers och nämnders separata målanalyser för tertiäl 2 för ytterligare exempel på dialoger och kommunikationsinsatser.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Enkät lokalt företagsklimat (Svensk Näringsliv) Sammanfattande omdöme (skala 1–6)		2,86	 Öka	

Kommunkoncernen ska samverka mer med näringslivet för en bättre kompetensförsörjning

Kommunens verksamheter

Kommunkoncernen arbetar på olika sätt för att samverka med näringslivet för en bättre kompetensförsörjning.

Kommunstyrelsens verksamhet - genom sektor Styrning och stöd - har under andra tertialet fortsatt och utvecklat arbetet, för att stärka samverkan med näringslivet för en bättre kompetensförsörjning, bland annat genom samverkansavtalet mellan Högskolan i Gävle (HiG) och Gävle kommun, där ett viktigt fokusområde är kompetensförsörjning. Vi har studentsamverkan – trepartssamverkan mellan studentkåren, HiG och Gävle kommun - bland

annat med syfte att öka akademisk kompetens i regionen samt skapa förutsättningar för goda kontakter mellan studenter och näringsliv. Det pågår processinriktat arbete via branschråd; exempelvis på IT-branschrådet där tillgång på kompetens framhålls som en stor utmaning. Här görs riktade aktiviteter för att öka kontaktytor mellan näringslivet och studenter på olika nivåer allt från grundskoleelever till högskoleelever.

Därutöver pågår också arbete inom SUA-samverkansgrupp, som är ett tvärsaktoriellt operativt forum där behov och utmaningar från företag och utbildningssektorn på olika nivåer bearbetas. Som exempel kan nämnas riktade företagsdialoger för att stärka upp programråd, få fler företag att ta emot APL och att fler företag är engagerade inom grund- och gymnasieskolan exempelvis inom branschprao, NTA och Trossen. Under andra tertialet har det exempelvis skett stöd till sektor Utbildning Gävle och Teknikcollage i dialogen med företag för att identifiera fler företag för att ta emot på APL för elever som valt el- och energiprogrammet. Inom andra verksamhetsområden finns också samarbeten. Gasklockorna har ett väl utvecklat samarbete med Hotell- och turismprogrammet på Polhemsskolan som bidrar till ökad samverkan för en bättre kompetensförsörjning. Omvårdnadsnämndens verksamheter deltar i Vård- och omsorgscollege enligt plan. Vuxenutbildningen, inom Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens verksamheter, har ett strukturerat och omfattande samarbete med näringslivet och arbetsgivare i Gävle. Utbildningar planeras i samråd med näringslivet samt i dialog med andra kommunala vuxenutbildningar via Gästrikevux, samt i dialog med gymnasieskolan i Gävle. Detta utifrån arbetet med det så kallade dimensioneringsuppdraget under 2023–2024 där större vikt ska läggas vid näringslivets behov vid planering av utbildningar på gymnasium och vuxenutbildning. Under våren 2024 påbörjades en utredning avseende om och hur kompletterande aktörer kan bidra till undervisningen inom SFI. Utredningen planeras vara klar i november. Inom ramen för utbildningsnämndens verksamheter togs en ny huvudmannaplan för studie- och yrkesvägledningen i alla skolformer togs fram under 2023 och implementerades under vårterminen 2024. Ökat fokus har lagts på den generella vägledningen, alltså vägledning som genomsyrar hela verksamheten och involverar fler professioner än enbart studie- och yrkesvägledare. Samtliga skolor utarbetar nu lokala handlingsplaner för studie- och yrkesvägledningen som kommer att följas upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Även inom bolagens verksamheter finns inrapporterade aktiviteter.

För att säkerställa framtida kompetensbehov arbetar Gavlia-koncernen med ett antal samarbetspartners inom skolväsendet och arbetsmarknadsinstanser. Under perioden har två Teknisksprångare haft och avslutat sin praktik på Byggenheten inom Gavlia-koncernen och en ny praktikant har anställts inom ramen för praktikprogrammet. I övrigt har bland annat LIA-praktikanter, PRAO-elever och ett antal gymnasie- och högskolepraktiker och samarbeten ägt rum.

För mer information om nämndernas och styrelsernas verksamheter kopplade till det här målområdet, se respektive nämnds/styrelses T2-rapportering.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Tillgång till kompetens (företagsklimaten käten, skala 1–6)		2,67	 Öka	

Kommunkoncernen ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens

Kommunens verksamheter

För att kommunkoncernen ska vara en attraktiv avtalspart som främjar sund konkurrens sker flera olika sorters insatser inom koncernen.

Inom kommunstyrelsens verksamheter har arbetet med att utveckla och stärka inköp- och

upphandlingsarbetet fortsatt varit i fullt fokus under det andra tertialet. Det kommer på sikt bland annat möjliggöra fler leverantörsdialoger. Arbetet med Gävles upphandlingsråd har fortsatt och där förs en strategisk diskussion, med kommunkoncernens representanter och näringslivet, om offentliga affärer och Gävle kommunkoncerns inköps- och upphandlingsarbete. För att ytterligare främja kunskap och information har rådet under tertialet beslutat att bjuda Företagarnas nationella expert på konkurrens- och upphandlingsfrågor till Gävle. Gävle har även genomfört en Anbudsskola under året och planerat för ny träff under hösten.

På inköps- och upphandlingsenheten fortsätter arbetet för att främja sund konkurrens genom att följa gällande regelverk. Upphandlingslagarna är antikorrptionslagstiftning. Om de följs så motverkas korrruption och godtycke i de offentliga affärerna. Genom att följa de fem principerna om proportionalitet, öppenhet, likabehandling, ömsesidigt erkännande och icke diskriminering så arbetar man aktivt mot osund konkurrens.

Genom effektiva upphandlingar inklusive ramavtalsupphandlingar inom drift, investeringar och tekniska konsulttjänster bidrar samhällsbyggnadsnämndens verksamheter till att möjliggöra att företag kan utvecklas och etableras inom kommunen. Ett exempel är att nytt ramavtal för anläggningstjänster är tecknat och verksamheten går från en leverantör till fem leverantörer i det nya avtalet. Detta avtal har möjliggjort att eventuellt två helt nya leverantörer kan komma att nyetablera sig i Gävle.

Inom ramen för omvårdnadsnämndens verksamheter har det under våren 2024 noterat avvikelser i de verksamhetssystem som följs upp. Det genererade ytterligare inhämtning av andra kompletterande uppgifter som slutligen leder till hävning av avtal med två leverantörer av hemtjänst. Hävningen baseras på manipulering av tidsregistrering, stora brister i dokumentation samt anställning av anhöriga. Hävning sker mitt i sommarperioden med stor påverkan på hemtjänst i egen regi som fick hantera en beredskap för att ta emot 75 nya kunder. Arbetet har varit synnerligen resurskrävande från april månad. Arbeta pågår inom sektorn i syfte att förbättra arbetsmetoder och bättre samverkan. Arbetet kommer även att behöva inbegripa förbättrad samverkan inom kommunen.

För mer information om nämndernas och styrelsernas verksamheter kopplade till det här målområdet, se respektive nämnds/styrelses T2-rapportering.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Upphandling - Index 1–100		63	 Öka	

3.5.1.5 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Till det kommunövergripande målet "en modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov" finns 4 målnedbrytningar samt 10 indikatorer. Till T2 rapporteringen 2024 har 5 indikatorer kunnat sammanställas och analyserat. Övriga redovisas vid årets slut då dessa endast är möjliga att analysera en gång per år.

Samhällsplaneringen bidrar till ökad trygghet och minskad segregation i kommunens alla stadsdelar och orter.

Kommunens verksamheter

Vi lever våra liv på olika sätt och i olika typer av konstellationer, men bostäderna ser ändå likadana ut som de gjort under årtionden. Allt fler människor efterfrågar lösningar som passar just deras individuella behov. Gavlegårdarna jobbar med att ge större utrymme för individuella behov i de boendeformer som finns etablerade samt innovativa lösningar som gör byggnader och boendeformerna mer flexibla.

För att genomföra rätt åtgärder behövs mer detaljerade analyser kopplat till temat boende och socioekonomi. Ett nytt visualiseringsverktyg i Power BI visar statistik på en detaljerad geografisk nivå och möjliggör att det sociala hållbarhetsperspektivet kan inkluderas tidigare i samhällsplaneringen då ojämlikheterna finns på en karta. Denna visualisering har tydliggjort segregationen inom Gävle kommun. Utifrån statistiken har bland annat en processkartläggning genomförts som visar på vikten av att få in det sociala hållbarhetsperspektivet tidigt i samhällsplaneringen. Resultatet visade också på vikten av nya arbetssätt som säkerställer att frågorna får genomslag även i ett genomförandeperspektiv.

I Andersberg pågår projektet Stadsdelslyftet där Andreassalen är ett av flera delprojekt. Andreassalen har under året erbjudit flera aktiviteter för olika målgrupper: skolbarn, seniorer, familjer och kulturintresserade vuxna. Aktiviteterna har bidragit till att människor med olika bakgrunder möts och att invånare från andra delar av Gävle kommun tagit sig till platsen. Även den interna samverkan inom kommunkoncernen stärks i och med projektet där bland annat Livsmiljö Gävle arbetat fram ett förslag på omvandling och upprustning för delar av parkmarken i syfte att samla fler målgrupper och stärka integrationen.

I januari invigdes allaktivitetshuset i Bergby. Kultur har ett närbibliotek samt nya fritidsgårdslokaler i huset, vilket kommer betyda mycket för kulturlivet i området. Under året har även Hemlingborgs vård- och omsorgsboende, som drivs med delat huvudmannaskap mellan Valfärd, Utbildning och Livsmiljö Gävle, öppnat samtliga avdelningar.

Angående skolverksamheten syns att Gävles skolresultat har förbättrats något över tid, samtidigt som resultaten på nationell nivå visar på en långsam nedgång. Skillnaderna mellan Gävle kommuns skolor har också minskat över tid. Det är uppenbart att de bakomliggande faktorerna har förbättrats.

Ett annat resultat som har koppling till målet är AB Gavlegårdarnas årliga hyresgästundersökning. Den visar att hyresgästernas upplevelse av trygghet är fortsatt hög och uppnådde det näst högsta resultatet någonsin i årets mätning. Utöver bolagets ständigt pågående arbete med att skapa trygga boendemiljöer togs ett särskilt initiativ i samband med EU-valet. Syftet var att underlätta för etablerade partier i kommunfullmäktige att bedriva EU-valskampanjarbete, under kontrollerade former, i Gavlegårdarnas bestånd. Uppföljning av initiativet visar på ett positivt mottagande från de politiska partierna medan hyresgästerna i mindre utsträckning uppskattade initiativet. Erfarenheterna från initiativet kommer att tas med i arbetet med att skapa möjligheter för ett högt valdeltagande i valet till riksdagen 2026.

Analys av indikatorerna

För detta mål ingår följande indikatorer:

- Låg ekonomisk standard på stadsdelsnivå
- Blandning av upplåtelseformer på stadsdelsnivå
- Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)

I Gävle kommun har i genomsnitt 17% (2021) av invånarna låg ekonomisk standard. Samtidigt skiljer det sig mellan stadsdelarna. Skillnaden mellan området med högst andel invånare, Andersberg 2, och området med lägst andel, Stigslund-Strömsbro, är 57 procentenheter.

Områden med hög andel äganderätter, som Hille 1, Stigslund-Strömsbro 3 och Valbo 3 har även en hög andel hushåll med god ekonomisk standard. I Hille 1 är det 96% äganderätter och 5% med låg ekonomisk standard, i Stigslund-Strömsbro 3 är det 84% äganderätter och 3% med låg ekonomisk standard, i Valbo 3 är det 94% äganderätter och 4% med låg ekonomisk standard.

Områden med övervägande hyresrätter har generellt en högre andel av personer i hushåll med låg ekonomisk standard. Till exempel i Andersberg 2 är det 99,7% hyresrätter och 60% som har låg ekonomisk standard, i Nynäs-Norr 2 är det 94% hyresrätter och 52% som har låg ekonomisk standard och i Sättra 3 är det 99,6% hyresrätter och 60% som har låg ekonomisk standard.

Stigslund-Strömsbro 1 och Bomhus 2 är exempel på områden med blandade upplåtelseformer där det också finns en variation av olika ekonomiska standarder. Områdena ligger samtidigt under medelvärdet för låg ekonomisk standard för Gävle kommun.

Indikatorerna upplåtelseformer och ekonomisk standard visar på ett samband mellan upplåtelseformer och ekonomisk standard i olika områden. Samtidigt är det viktigt att ha i beaktning att prissättningen av hyresrätter har en betydande roll när man ser till sambandet mellan upplåtelseform och ekonomisk standard.

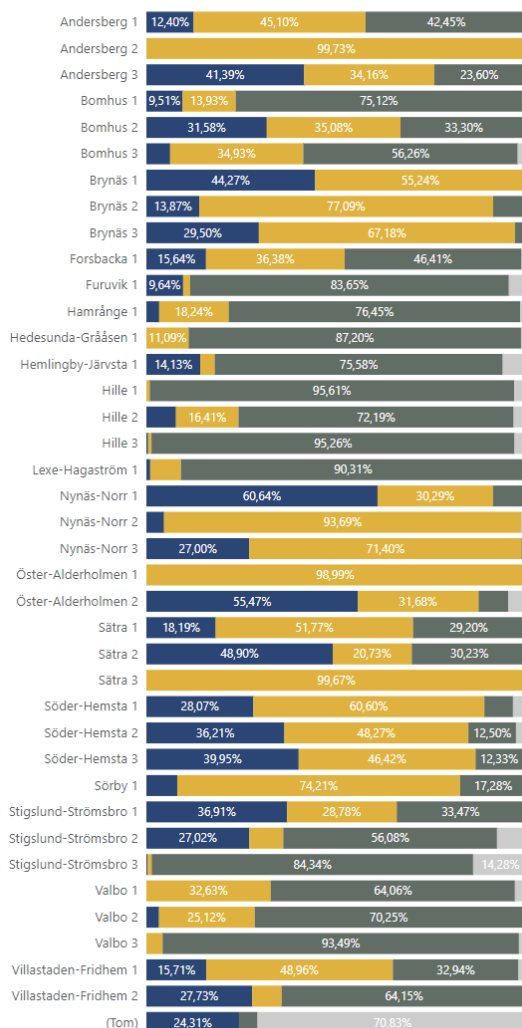
Analys av indikatorn "kommunen är en bra plats att bo på" kommer till nästa rapportering då den bygger på medborgarundersökningen som pågår just nu. Utfallet vid undersökningen från 2023 visade ett utfall på 91% fördelat på 64,6% personer som svarade att Gävle kommun är en ganska bra plats och 26,7% svarade att Gävle är en mycket bra plats att bo och leva på.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Låg ekonomisk standard på stadsdelsnivå (1)				
Blandning av upplåtelseformer på stadsdelsnivå (2)				
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	 Ok	91,3 %	 Öka	 Uppnås

1) & 2) redovisas med kompletterande text

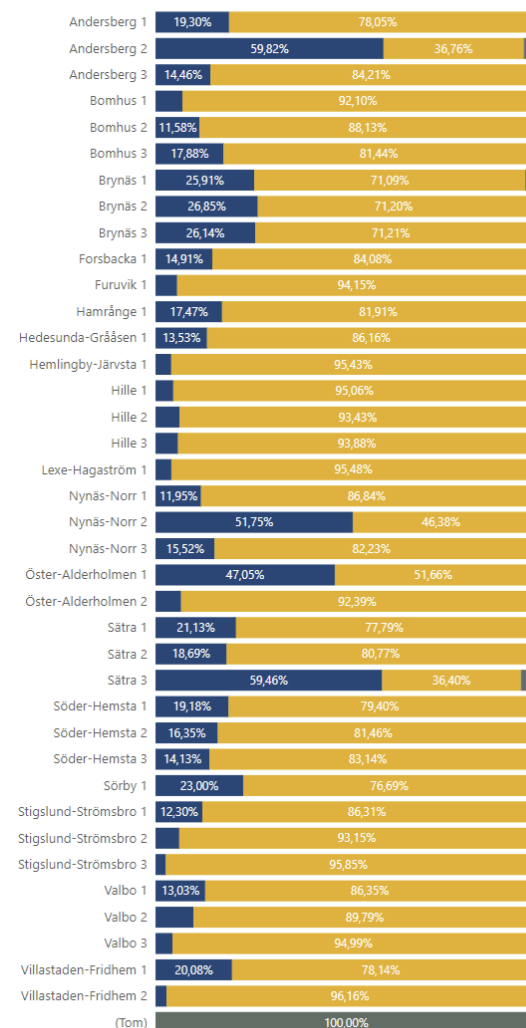
Upplåtelseform per stadsdelsområde

- Bostadsrätt
- Hyresrätt
- Äganderätt
- Uppgift saknas

Låg ekonomisk standard per stadsdelsområde

- Person ingår i helårshushåll som har låg ekonomisk standard
- Person ingår i helårshushåll som inte har låg ekonomisk standard
- Person ingår ej i helårshushåll
- Uppgift saknas

Gävle kommun arbetar för en hållbar och robust tillgång till vatten och energi.

Kommunens verksamheter

Trafikverket har informerat om att alla ledningar som Ostkustbanan behöver korsa ska flyttas innan 2027. För att klara av denna tidplan krävs ett kommunkoncerngemensamt arbete. Kostnaderna ska delas med Trafikverket. Allt ska förhandlas och avtalas och riskfördelningen behöver tydliggöras.

Parallellt med dessa ledningsomläggningar och andra stora investeringarna som också krävs inom VA-verksamheten pågår förnyelse och förbättring av verk och ledningsnät. Gävle Vatten har gjort en fördjupad analys och har en utökad dialog med sektorerna pågår kring prioriteringar

med anledning av Ostkustbanan.

Det pågår både strategiska och operativa arbeten kopplat till detta mål. Bland annat har en vattenstrateg anställts för att arbeta med nya lagkravet om förvaltningsövergripande planering för vattenmyndighetens åtgärdsprogram. Det handlar om genomförande och utveckling av planering och skydd kopplat till dricksvatten. Just nu pågår framtagande av åtgärdsprogram för vatten.

Inom det operativa arbetet pågår samverkan i tidiga skeden i samhällsplaneringen i syfte att skapa samordning och identifiera förutsättningar och behov samt bedöma genomförbarheten bla av den tekniska infrastrukturen. Detta sker genom beredning i det tvärfunktionella forumet NÄGG (Nya ärenden inklusive genomförandegruppen) som träffas två gånger per månad. Samverkan är en viktig framgångsfaktor som också kan medverka till att minska kommunens kostnader. Under året har energi- och klimatrådgivningen fått förstärkning på 50% i form av en handläggare från bygglovsenheten. På så sätt stärks både samverkan och resursutnyttjandet då bygglovsärendena kraftigt gått ner.

Under året har laddstationer för tunga fordon installerats och drifttagits i Gävle Hamn och i Forsbacka. Detta är en del av Energimyndighetens projekt "Regionala elektrifieringspiloterna för tunga transporter". Gävle Energis batterilager har också framgångsrikt deltagit på stödtjänstmarknaden under ett halvår och bolaget har kunnat dra stor lärdom kring tekniken såväl som marknaderna. Effekten på anslutna batterier uppgår till 238 kW. Dessa utgörs av villabatterier som har anslutit sig via aggregator. Ersättningsnivåerna har tyvärr sjunkit under 2024. Ett resultat av en kraftig ökning av kvalificerade batterier och vindkraftsparker. Gävle Energi har förutspått denna nedgång, men det har skett fortare än vad som tidigare har prognostiserats. Av dessa skäl kommer med största sannolikhet inte målet kring totala ersättningen från marknaderna nås. Oavsett följer Gävle Energi utvecklingen noggrant och stöttar kunderna i deras tankar kring flexibla resurser.

Analys av indikatorerna

För detta mål ingår följande indikatorer:

- Vattenanvändning inom våra verksamheter ska effektiviseras
- Energi inom våra verksamheter ska effektiviseras i enlighet med miljöstrategiska programmet

Indikatorn "Vattenanvändning inom våra verksamheter ska effektiviseras" visar en positiv trend. Vattenanvändningen minskade med 9% mellan perioderna T3 2022 (383l/kvm) och T3 2023 (348l/kvm). Indikatorn för perioden visar en fortsatt positiv trend för T2 2024 (340l/kvm).

För indikatorn "Energi inom våra verksamheter ska effektiviseras i enlighet med miljöstrategiska programmet" pekar trenden åt fel håll där en ökning noterats mellan T3 2022 och T3 2023. Statistik och analys tas fram för kommande rapportering.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Energi inom våra verksamheter ska effektiviseras i enlighet med MSP		150 104 MWh	 Minska	
Vattenanvändning inom våra verksamheter ska effektiviseras		340 l/kvm	 Minska	

Samhällsplaneringen ska ge invånarna tillgång till bostäder enligt den efterfrågan som finns och ska bidra till ett hållbart, innovativt byggande med god arkitektonisk kvalitet.

Kommunens verksamheter

Gävle växer inte lika snabbt som tidigare förutspåts. Antalet äldre ökar och födelsetalen minskar, samtidigt som invandringen minskar. En minskad befolkningsprognos i kombination med höga räntor och minskat marknadsdjup märks inom såväl privata som kommunala exploateringsprojekt. Detta har lett till förändrade tidplaner eller att projekt sätts på paus alternativt avslutas. Det är tydligt att kommunen behöver anpassa sin verksamhet med hänsyn till den förändrade demografin och ekonomiska situationen även inom samhällsplaneringen.

Kostnadsanpassning krävs eftersom intäkterna blir lägre och inte täcker de ökade kostnaderna. Under året har därför arbetet fortsatt med att balansera och prioritera kommunens exploateringsprojekt i syfte att nå en ekonomi i balans. Ett annat exempel på anpassning till nya marknadsläget är AB Gavlegårdarna som jobbar med att anpassa andelen studentbostäder till rådande efterfrågan.

Andra arbeten som pågår är Gavlefastigheters arbete med att utveckla digitala lösningar för automatisering av fastighetsdrift. Bolagets fastighetsbestånd är redan idag i hög utsträckning uppkopplat, men för att kunna dra nytta av den data som samlas in och möjliggöra övervakning och styrning på distans, krävs ett skifte från traditionell fastighetsförvaltning till mer datadriven verksamhet. Under 2024 drivs ett pilotprojekt i syfte att öka kunskapen om värdet av att optimera styrningen av fastigheterna med hjälp av AI. I projektet ingår totalt sex fastigheter, varav tre fastigheter styrs med hjälp av AI och tre jämförelsefastigheter styrs på traditionellt sätt. Syftet är att kunna jämföra hur energibesparing påverkas vid AI styrning jämfört med traditionell styrning.

Under våren var program för detaljplan Nyhamn ute på samråd. Ett stort event hölls ute på platsen i början av maj vilket lockade ca 400 besökare. Utifrån rådande omständigheter kopplat till befolkningsprognos och ekonomi kommer troligtvis ett genomförande att flyttas fram i tid.

Analys av indikatorerna

För detta mål ingår följande indikatorer:

- Antal färdigställda småhus i förhållande till målen i bostadsförsörjningsprogrammet
- Antal färdigställda bostäder i flerbostadshus i förhållande till målen i bostadsförsörjningsprogrammet
- Antal miljöcertifierade fastigheter i Gävle kommun

Kommunens planberedskap ligger idag på cirka 2352 bostäder varav 367 avser bostäder i småhus. Fram till och med augusti 2024 har 29 bostäder i småhus färdigställts och 62 bostäder i flerbostadshus. Ett nytt bostadsförsörjningsprogram planeras att antas av kommunfullmäktige i början av hösten. Målen i bostadsförsörjningsprogrammet anger att det under 2024 ska färdigställas 115 småhus samt 234 antal bostäder i flerbostadshus. Med nuvarande byggtakt ser inte målet ut att nås.

Slutgiltig rapport och analys av antal miljöcertifierade fastigheter kommer vid nästa rapportering.

Följande projekt är beslutade att certifieras enligt Miljöbyggnad silver och planeras att färdigställas under 2024:

- Hemlingborg
- Vasaskolan NVC
- Vasaskolan Matsal
- Skräddargården

- Agnes Kulturhus
- Klintbergsgården

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Antal färdigställda småhus i förhållande till målen i bostadsförsörjningsprogrammet *	 Mindre avvikelse	29 st	115 st	
Antal färdigställda bostäder i flerbostadshus i förhållande till målen i bostadsförsörjningsprogrammet.	 Mindre avvikelse	62 st	234 st	
Antal miljöcertifierade fastigheter i Gävle kommun		33 st	 Öka	

Samhällsplaneringen ska utgå ifrån att bygga ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat

Kommunens verksamheter

Under året har arbetet med klimatanpassning kommit en bra bit på väg där målet är en samordnad klimatanpassningsplan med förslag på nödvändiga åtgärder på kort och lång sikt. Skyfallskartering av Hemlingbybäcken är levererad och ett nytt kartmaterial om klimatrisker finns nu i samlingskartan. Åtgärdsprogram kopplat till Hemlingby har tagits fram och fortsatt arbete utifrån åtgärdsprogram i etapp 1 är uppstartat, vilket innefattar fördröjningsytor i västra delen av Hemlingby. Inventering av befintligt skyddsmaterial är genomförd och en analys av riskobjekt för översvämning och behov av ytterligare skyddsmaterial pågår.

En risk som identifierats är de långa ledtiderna från identifiering av behov till operativt projekt. En annan utmaning är de klimatanpassningsåtgärder kommer att kräva tillstånd hos länsstyrelsen vilket även det är tidskrävande. En viss omprioritering av åtgärder för klimatanpassning kommer behöva göras på grund av investeringsramens tidplan.

Kommunens robusthet bygger till stor del på befintlig infrastruktur och organisation. Livsmiljö Gävle arbetar för en utökad samordning med övriga sektorer och bolag genom planering av en gemensam upphandling av driften vilket bidrar till att säkra en god beredskap i kris. En god samordning leder till bättre prioritering och mer handlingskraft i respektive organisation.

Ett annat arbete med koppling till målet är Livsmiljö Gävles pågående arbete med gatuutvecklingsplan som medför en ny metodik för samhällsutveckling. Den består bland annat av enklare åtgärder samt tester och utvärdering innan eventuell investering. Detta i sin tur möjliggör att möta framtidens behov med ekonomiskt hållbara lösningar. Under 2024 drivs dessutom två större infrastrukturprojekt av Gävle Hamn AB. Iordningsställande av logistikyta på Lagunen och förstärkning av spont vid kajplats 17–19. Syftet är att hamnen ska ha en infrastruktur med hög tillgänglighet och vara rätt anpassad med avseende på dagens och framtida efterfrågan och behov.

Analys av indikatorerna

För detta mål ingår följande indikatorer:

- Andel hårdgjord/bebyggd yta i 2,5-kilometersstaden
- Andelen av befolkningen i tätorten som har tillgång till grönområde inom 300 m från sin bostad

Analys kommer till T3 rapporteringen då denna statistik endast tas fram en gång per år.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Andel hårdgjord/bebyggd yta i 2,5-kilometersstaden			 Minska	
Andelen av befolkningen i tätorten som har tillgång till grönområde inom 300 m från sin bostad			 Öka	

3.5.1.6 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Luftkvaliteten ska förbättras och klimatutsläppen minska i takt med Gävle kommuns ansvar enligt Parisavtalet.

Kommunens verksamheter

Arbete med målsättningen om att bli klimatneutrala till år 2030 fortsätter med full kraft.

Ett större transportarbete i Gävle klimatavtal startas upp - ett tvåårigt projekt för tilldelade 6 miljoner kronor från externa medel. I klimatavtalet har man också genomfört runda bords möte med deltagarna och ett flertal arbetsgruppträffar. Just nu finns 73 aktörer som signerat Gävle klimatavtal.

Ett arbete är uppstartat kring mobilitet, detta för att formalisera Gävle kommuns transportarbete fram till år 2030.

Energi och klimatrådgivningen förstärks med en 50% tjänst under resterande del av 2024, det är en intern förstärkning från bygglovsavdelningen.

Handlingsplanen för luftkvalitet lyftes för information till nämnd innan sommaren och sen för beslut under kvartal 3 2024.

Det pågår ett arbete för att utöka samordning mellan Livsmiljö, AB Gavlegårdarna och Gavlefastigheter AB avseende gemensam upphandling av drift. Detta förväntas resultera i färre transporter och framkörningar då områdesvisa upphandlingar föreslås genomföras där samma fordon snöröjer oavsett fastighetsägare.

Fortsatt arbete pågår i skolorna för att minska matsvinnet. De upphandlade måltidsleverantörerna arbetar aktivt med frågan och matsvinnet har minskat avsevärt inom vissa verksamheter. De som har egen matlagning har lägre matsvinn jämfört med övriga. Minskningen av matsvinnet innebär bland annat att 1,2 ton mindre mat i skolorna kastades under 2023 jämfört med 2022.

En dialog har förts med Svenska Fotbollsforbundet om val av infillmaterial i syfte att välja miljövänligt alternativ vid anläggande av konstgräsplaner utifrån det nya EU-kravet. Beslut blev kork och kokos eftersom det är det bästa miljövänliga alternativet.

Analys av indikatorerna

Den procentuell minskning av territoriella utsläpp av växthusgaser jämfört med behövd minskning för att uppnå målet klimatneutralitet 2030 hamnar på ett utfall på 9% för Tertial 2. Basår för utsläppen är 2020, då var utsläppen 274 505 ton, 2030 ska utsläppen ha minskat med 80%, målvärdet blir då 54 901 ton. Från år 2022 och framåt mot år 2030 behöver utsläppen minska med 15,8 procent per år.

Indikatorn om uppmätt partikelhalt vid Staketgatan (PM10 dygn) i antal dygn som överstiger 30 µg/m3, visar på ett utfall för det andra tertialet på att vi överstiger gränsvärdet 41 ggr/år och målvärdet är att ej överstiga 35 ggr/år.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Procentuell minskning av territoriella utsläpp av växthusgaser jämfört med behövd minskning för att uppnå målet Klimatneutralitet 2030.		9 %	 Minska	
Uppmätt partikelhalt vid Staketgatan (PM10 dygn) i antal dygn som överstiger 30 µg/m3.		41 ggr/år	Minska (får inte överstiga 35 ggr/år)	

Gävle kommun ska underlätta och bidra till medborgarnas och näringslivets omställning till fossilfria och hållbara transporter.

Kommunens verksamheter

Ett större transportarbete i Gävle klimatavtal startas upp för externa medel - ett tvåårigt projekt för tilldelade 6 miljoner kronor. Projekt Gävle klimatavtal lanserar en ny fokusgrupp inom Transport och mobilitet under oktober.

Ett projekt är under framtagande för att formalisera Gävle kommuns transportarbete fram till år 2030.

Samhällsbyggnadsnämndens investeringsplan innehåller fem investeringar av gång- och cykelåtgärder 2024 och lika många förstudier planeras genomföras under året. Parallellt planeras och genomförs åtgärder utifrån Handlingsplan för kollektivtrafik och Handlingsplan för framkomlighet och trafiksäkerhet vilket allt sammantaget bidrar till mer hållbara transporter. I Investeringsplanen ingår även tre förstudier med kollektivtrafikåtgärder samt att två hållplatser

planeras att genomföras under året.

Vid entreprenad- och driftsupphandlingar ställs nu krav på HVO100 eller el som drivmedel.

Kultur och fritidsnämnden har jobbat med att möjliggöra för fossilfria och hållbara transporter och det går från och med i år att låna cyklar för en hel skolklass för att ta sig till och från kulturaktiviteter inom Kulturtrappan, information finns på Kulturtrappans sida på gavle.se.

Gävle Hamn har fortsatt sitt arbete med energioptimerat hamnkluster 2030 och en förstudie rörande elanslutning av nya containerterminalen har avslutats under tertial 2. Under sommaren har arbetet påbörjats för att igångsätta ett större projekt med syftet att containerterminalen ska kunna erbjuda elanslutning till anlöpande fartyg i slutet av 2026.

Gavlefastigheter har gjort en inventering av hur många av deras fastigheter som är berörda av den nya lagen "Lagen om laddinfrastruktur", som innebär att alla parkeringar med fler än 20 parkeringsplatser ska ha minst en laddningspunkt. Dessa krav är retroaktiva för lokalbyggnader vilket gör att 20 av Gavlefastigheters fastigheter omfattas av detta krav.

Analys av indikatorerna

Publika laddstationer/fossilfria tankstationer för olika typer av förnybara drivmedel har ökat från 46 stycken till 60 stycken under det andra tertialet.

Indikator	Status	Utfall Elladdplatser	Utfall E85	Utfall HVO100	Målvärde	Prognos Helår
Publika laddstationer/fossilfria tankstationer för olika typer av förnybara drivmedel		60			 Öka	

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Andelen av alla bostäder under 1,5 i restidskvot (kollektivtrafik/bil/cykel) till centrum Rådhusorget)			 Öka	
Andelen av nya bostäder under 1,5 i restidskvot (kollektivtrafik/bil/cykel till centrum Rådhusorget)			 Öka	

Biologisk mångfald i såväl vatten som på land ska stärkas.

Kommunens verksamheter

Ett arbete är uppstartat för att ta fram ett grönt/ blått planeringsunderlag, arbetet kommer att börja med en GAP analys och leda till bl.a. nya kartunderlag.

Vattentjänstplan är uppe för beslut, ska beslutas KF.

Ett arbete med planering och genomförande av sanering av före detta Kopparfors sågverk i Norrsundet är uppstartat, detta bidrar till biologisk mångfald och ren och giftfri vardag.

Ett arbete är påbörjat för att ta fram en mörkerkartläggning för Gävle kommun.

Gävle kommun har lämnat in ett yttrande på remiss om Strömsbro kraftverk till Svea hovrätt. Det är 3:e gången som Gävle kommun yttrar sig i ärendet.

Utredning initierad för att se om återvätningsavtal kan vara aktuellt för kommunen och hur det fungerar praktiskt.

Startat ett arbete för att ta fram en lokal Livsmedelsstrategi.

Det pågår ett arbete för att ta fram en strategi för bildande av tre naturreservat under mandatperioden. I och med arbetet med genomförande av utvecklingsplanen för Boulognerskogen och en ny fiskvandringssväg främjas mångfalden också i centrala Gävle.

Gävle kommun har beviljats fiskevårdsbidrag från Länsstyrelsen för att främja gösens lek i Gavleån.

Flera av friluftsbaden har fått kompletterande sopsorteringsanordningar. Åtgärder har genomförts i Sätrespåret för att leda om vatten vid större regnväder och förhindra stora vattensamlingar i motionsspåren.

Analys av indikatorerna

Indikator kring skyddad natur/land har ökat något från 4,9% (2022) till 5%.

Vattendrag med god ekologisk status har minskat från år 2022 då vi hade ett utfall på 26 %, till att nu T2 ha ett utfall på 20%

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Skyddad natur/land, andel		5 %	 Öka	
Vattendrag med god ekologisk status, andel		20,5 %	 Öka	

Samhället ska utgå ifrån cirkulär resurshantering.

Kommunens verksamheter

Gävle klimatavtal har fortsatt arbeta med cirkulär resurshantering, deltagande företag provar att använda systemet CC build.

I planeringen inför flytten till Agnes kulturhus ser Konst och kultur inklusive Gävle Konstcentrum över vad som kan återanvändas då strävan är att utgå ifrån cirkulär resurshantering. Det som inte kan tas med till Agnes återanvänds i första hand på Kulturskolan och vid Gasklockorna, i andra hand lämnas möbler och annat till kommunens möbelpool för återbruk.

Under året genomförs förflyttningssupdrag med hållbarhet i fokus; I uppdraget *Test av återbrukspolicy* testar Gavlegårdarna sitt ställningstagande kring återbruk i samband med rivningen av bostadshusen på Markheden i Valbo.

En utbildning har hållits kring hållbarhetskrav i upphandling för Gävle kommuns inköpsamordnare.

Analys av indikatorerna

Andel inköp av närproducerat i % relaterat till total inköpskostnad *(inom kommun koncernen) har minskat från tidigare 14% år 2023 till att T2 år 2024 hamna på 12%.

Indikator	Status	Utfall	Målvärde	Prognos Helår
Insamlat brännbart/restavfall från kommunkoncernen		144 ton	 Minska	
Andel inköp av närproducerat i % relaterat till total inköpskostnad *(inom kommunkoncernen)		12 %	Öka till 15 %	

3.5.2 Målanalys av finansiella mål

3.5.2.1 God ekonomisk hushållning

Analys av indikatorerna

Gävles kommuns definition av stark finansiell ställning är enligt Riktlinje för god ekonomisk hushållning när justerat eget kapital som andel av skatter och bidrag överstiger 50 procent. För år 2024 har kommunen budgeterat en finansiell ställning om 46,4% med planen att återställa under en treårsperiod till 50%.

Prognosen vid delår 2 är 1,1 procentenheter lägre än budget och visar att kommunen inte kommer att uppnå målet för stark finansiell ställning under 2024. Detta är dock en förbättring i förhållande till delår 1 på grund av att årsprognosen visar ett mindre underskott vid delår 2.

Indikator	Status	Utfall	Prognos	Målvärde	Prognos Helår
Stark finansiell ställning			45 %	46,4 %	Uppnås ej

3.5.2.2 Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna

Målet kan inte bedömas på det ekonomiska utfallet per augusti. Bedömning av målet görs utifrån prognostiserat årsresultat. Målet avser ett överskott under en åttaårsperiod. Bedömningen är att målet nås. Prognostiserat årsresultat har en avvikelse från budgeterat resultat på ca -51,5 mnkr.

Kommunens verksamheter

För 2024 är budget beslutad med ett underskott på 355,2 mnkr för kommunen (exklusive effekter av exploaterings- och realisationsvinster). Per sista augusti prognostiseras ett underskott på drygt 331,0 mnkr på årsbasis.

Välfärdsnämnderna och Samhällsbyggnadsnämnden redovisar underskott per sista augusti och prognostiserar underskott för helåret.

Analys av indikatorerna

Det långsiktiga överskottet per 20231231 var 2 procent. Det negativa utfallet 2023 mot budget var 199 mnkr och 2024 är prognostiserat med negativt utfall på -40 mnkr jämfört med budget. Detta har inneburit att det långsiktiga överskottet har sjunkit och för att upprätthålla en resultatnivå även kommande år på en nivå över målvärdet krävs ett överskott på årsbasis på ca 80 mnkr.

Poster som senare exkluderas från balanskravsutredningen medräknas inte heller i överskottsmålet. Överenskomna medfinansieringsavtal med Trafikverket på nära 80 mnkr exkluderas därmed från beräkningen för 2024.

Indikator	Status	Utfall	Prognos	Målvärde	Prognos Helår
1 Resultat i procent av skatteintäkter, Skatter, generella bidrag och utjämning. Genomsnittligt resultat under senaste åtta åren			1 %	0,6 %	 Uppnås

3.5.2.3 Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv och ett mått på hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditetens absoluta nivå och förändring är beroende av ökningen i tillgångsmassan i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet. Genom att arbeta med en indikator för skuldsättningen per invånare skapas ett medvetande om risknivån. Kommunens och de kommunala bolagens finansiella risk ökar med en högre skuldsättningsgrad. Vid en räntehöjning ökar de årliga kostnaderna och vid en finansiell oro på kapitalmarknaderna ökar riskerna för högre finansieringskostnader vid hög skuldsättningsnivå, vilket minskar utrymmet för annan verksamhet eller sänker resultaten och soliditeten

Målet uppnås om kommunkoncernens soliditet över tid bibehålls eller överstiger 32 %. Bedömning görs utifrån prognostiserade investerings- och resultatnivåer i koncernen per 2024-

12-31. Bedömningen är att målet inte nås.

Kommunens verksamheter

Enligt upprättade prognoser kommer Gävle kommun, Gävle Stadshus-koncern och Gävle Vatten AB sammantaget under 2024 investera för 2,25 mdr.

Kommunen prognostiserar ett underskott på närmare 250 mnkr och bolagen prognostiserar ett överskott på drygt 365 mnkr. Dock prognostiseras kommunkoncernens resultat för helåret till - 200 mnkr. Med årliga avskrivningar på närmare 1 mdr i koncernen innebär det att ca 1 mdr av årets investeringar behöver extern finansiering. Soliditeten i koncernen kommer att sjunka. Med dessa prognoser kommer egenfinansieringen av kommunkoncernens tillgångar att minska ytterligare jämfört med budgeterad nivå.

Långsiktiga utblicken (Kommunplanen 2024–2027) bygger på att soliditeten i skattefinansierad verksamhet och i koncernen kommer att sjunka under planeringsperioden och inte nå uppsatt långsiktig målnivå under perioden.

Analys av indikatorerna

Soliditetsmålen angivna som indikatorer kommer sannolikt inte att nås gällande kommunen och kommunen inkl GFAB (kommunens bolag för verksamhetslokaler). Med en prognostiserad resultatförsämring i kommunen med närmare 350 mnkr fram till årsskiftet sjunker soliditeten från 20240831 på 33,5 procent till under målvärdet för 2024.

GSAB-koncernens och Gävle Vattens resultat är prognostiserat till att motsvara budget. Investeringsnivån är fortsatt hög, även om nivån är nedjusterad jämfört med budget. Sammantaget för kommunen, GSAB-bolagen och Gävle Vatten är prognosen att årets målvärde nås. Dock från en högre nivå vid 20240831.

Ingen uppföljning, ingen prognos, men kommunens resultatprognos tynger ju även detta mått.

Indikator	Status	Utfall	Prognos	Målvärde	Prognos Helår
1 Kommunens soliditet			31 %	33,7 %	 Uppnås ej
2 Kommunens soliditet (inkl GFAB)				19,3 %	
3 Kommunkonc ernens soliditet			30 %	30 %	 Uppnås
4 Kommunkonc ernens skuldsättnings nivå (kr/inv) exkl Gävle Energi AB, Bomhus Energi AB, Gävle Hamn AB		111 674	120 426	132 341	 Uppnås

3.5.2.4 Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad

Motivet till ett skarpare krav på självfinansiering av investeringar inom den skattefinansierade verksamheten, är att dessa investeringar normalt inte ger någon avkastning. En lånefinansiering av dessa investeringar innebär på sikt en ökad finansiell belastning. I en period av stora reinvesteringar och kraftig tillväxt av befolkningen, ökar investeringsbehoven och självfinansieringsgraden kan därmed under en period vara lägre än 100 procent. Målet anses vara uppfyllt om självfinansieringsgraden i kommunen överstiger 100 procent och självfinansieringsgraden inklusive skattefinansierade verksamheter inom Gavlefastigheter AB (GFAB) och AB Gavlegårdarna (ABG) över en åttaårsperiod överstiger 67 procent.

Med utgångspunkt från historiskt hög egenfinansieringsgrad samt mål om bibehållen soliditet bör självfinansieringsgraden över tid kunna överstiga 67 procent.

Bedömningen av måluppfyllelsen utgår inte från bokslutet per augusti. Bedömning görs utifrån prognostiserade investerings- och resultatnivåer i koncernen fört helåret 2024.

Det övergripande målet om 100 procent självfinansiering i kommunen och om 67 procent under senaste åtta åren inkl skattefinansierad verksamhet inom GFAB och ABG prognostiseras att inte nås.

Kommunens verksamheter och analys av indikatorer

Kommunplan 2024 innebär med budgeterade resultat för kommunen med ett planerat underskott för 2024 att finansiering av investeringar helt är beroende av externa medel.

Prognostiserat ytterligare underskott för 2024 innebär att det långsiktiga målet om självfinansiering på 67% inte kommer att nås och även beräkningen av dess utveckling i gällande kommunplanebeslut kommer att belastas av prognostiserat ökat underskott. Gällande Kommunplan beräknades på att det långsiktiga nyckeltalet uppgick till 83% vid ingången av 2024 och med budgeterat underskott på minus drygt 50 mnkr. Med ett underskott som försämrats med ytterligare ca 200 mnkr och att utfallet vid 2023 var lägre än kommunplanen byggde på uppnås inte det kort- eller långsiktiga nyckeltalen för 2024.

Indikator	Status	Utfall	Prognos	Målvärde	Prognos Helår
1 Självfinansieringsgrad, per år, kommunens egna			-22 %	29 %	 Uppnås ej
2 Avskrivningars andel av investeringar, kommunens egna			25 %	55 %	 Uppnås ej
3 Självfinansieringsgrad, per år, totalt			19 %	27 %	 Uppnås ej
4 Självfinansieringsgrad, senaste åtta åren, totalt			59 %	52 %	 Uppnås

3.6 Balanskravsresultatet

Lagstiftaren har lagt ett golv eller en miniminivå för det finansiella resultatet, detta kallas för balanskravet. Balanskravet innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna. Om kostnaderna för ett räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det anges när och på vilket sätt kommunen avser att göra den i lag (11 kap. 12§ kommunallagen (2017:725)) föreskrivna regleringen av det negativa resultatet. Om kommunfullmäktige har beslutat att en sådan reglering inte ska ske, ska upplysning lämnas om detta samt vilka synnerliga skäl som föreligger.

Ett uppfyllande av balanskravet är en grundförutsättning för en långsiktig, stabil finansiell utveckling och ett verktyg för att förhindra en negativ utveckling av kommunens ekonomi.

Balanskravsutredning (mnkr)	Prognos 2024	Budget 2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	-245,3	-193,7	-377,6
Samtliga realisationsvinster (-)	-3,1	10,0	34,3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet (+)	0,0	0,0	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet (+)	0,0	0,0	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper (-/+)	0,0	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper (+/-)	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-242,2	-203,7	-411,9
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (-)	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (+)	158,9	53,8	261,9
Årets balanskravsresultat	-83,3	-150,0	-150,0

Prognosen för 2024 visar på ett negativt resultat som är 51,6 mnkr sämre än det budgeterade resultatet på 193,7 mnkr.

Från årets resultat efter balanskravsjusteringar räknas 83,3 mnkr bort som en extraordinär kostnad kopplat till Trafikverket (150 mnkr budgeterat men kostnaden prognostiseras bli lägre). Av tidigare avsättningar till resultatutjämningsreserven återstår 208,8 mnkr där 158,9 mnkr beräknas användas. Den budgeterade användningen var 53,8 mnkr.

Gävle kommun har inga gamla underskott som ska återställas i enlighet med balanskravet.

3.7 Förväntad utveckling

Det svåra ekonomiska läget förväntas kvarstå under 2024 och därmed finns ett behov av att arbeta med effektivisering och besparing inom alla kommunens verksamheter.

Exploateringsintäkterna har under delåret justerats ner kraftigt vilket ger en prognos om ett negativt resultat för 2024. Det finns ingenting i dagsläget som tyder på att dessa intäkter kommer att öka i närtid. Befolkningsprognosen tyder på att Gävle i princip inte växer alls vilket innebär att kommunen behöver se över nytta och behov av kommande utbyggnader och investeringar. Det innebär en, inte obetydlig risk, om Gävle kommun både på politisk- och tjänstemannanivå inte ställer om utifrån tillgängliga data och prognoser utan fortsätter att i grunden ha ett starkt fokus på att kommunen fortsatt växer. Arbete kring detta sker inom flera delar av verksamheten.

Den största utmaningen i den negativa befolkningsutvecklingen innebär en minskning av barn och elever enligt befolkningsprognoserna. Minskningen är allra störst i förskolan, som därmed

står för den allra största delen av volymminskningen av nämndens ram. Det innebär att förskolan behöver göra anpassningar (lokaler och medarbetare) i förhållande till färre antal barn, för att upprätthålla verksamheten på motsvarande nivå som i dag. Utbildning Gävle har tillsammans med GFAB startat ett dimensioneringsarbete, för att anpassa behovet av lokaler på kort och lång sikt.

Kommunens roll inom civilförsvaret är ett krävande arbete där fokus ligger på att bygga en helhet och robust organisation. Arbetet sker dels i den egna organisationen dels genom samordning med andra sektorer och bolag.

Verksamheten kommer i samband med budgetarbetet för åren 2025–2028 att ytterligare behöva anpassa sig inför den förändrade befolkningsprognosen och förändrade finansiella mål som påverkar nämndernas ramar.

4 Ekonomiska rapporter

4.1 Ekonomiska sammanställningar

4.1.1 Gävle kommunkoncern - Resultaträkning

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Not</i>	2024-08-31	2023-08-31	2023-12-31
Verksamhetens intäkter		2 884,7	2 887,5	4 273,9
Verksamhetens kostnader		-6 906,9	-6 685,0	-10 320,6
Avskrivningar och nedskrivningar		-672,9	-555,4	-1 032,0
Verksamhetens nettokostnader		-4 695,1	-4 352,9	-7 078,7
Skatteintäkter		4 005,1	3 951,0	5 945,9
Generella statsbidrag och utjämning		980,9	860,1	1 291,1
Verksamhetens resultat		290,9	458,2	158,3
Finansiella intäkter		29,0	49,3	70,0
Finansiella kostnader		-221,3	-194,3	-263,4
Resultat efter finansiella poster		98,6	313,2	-35,1
Extraordinära poster		0,0	0,0	-150,0
Årets resultat		98,6	313,2	-185,1
<i>Varav hänförligt till minoriteten</i>			1,4	2,5
<i>Varav hänförligt till Gävle kommunkoncern</i>			311,8	-187,6

4.1.2 Gävle kommunkoncern - Balansräkning

Belopp i mnkr	Not	2024-08-31	2023-08-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar		14,3	2,7	15,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		14 150,7	13 173,3	14 013,9
Maskiner och inventarier		3 872,9	3 772,8	3 911,7
Pågående nyanläggningar		2 476,8	2 998,4	2 159,3
Finansiella anläggningstillgångar		510,5	641,4	504,7
Summa anläggningstillgångar		21 025,2	20 588,6	20 604,6
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager		92,0	64,4	55,6
Exploateringsverksamhet		112,4	76,9	110,5
Fordringar		1 045,5	1 378,9	1 556,8
Kortfristiga placeringar		0,9	0,9	0,9
Kassa och Bank		645,5	80,7	74,2
Summa omsättningstillgångar		1 896,3	1 601,8	1 798,0
SUMMA TILLGÅNGAR		22 921,5	22 190,4	22 402,6
EGET KAPITAL, AVSTÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital		8 444,5	8 732,9	8 532,9
Justeringsposter eget kapital		-2,3	-1,6	49,5
Årets resultat		98,6	313,2	-185,1
Summa Eget kapital		8 493,2	9 044,5	8 397,3
Minoritetsintresse		47,6	46,6	47,7
Avsättningar för pensioner och liknande		1 271,6	968,8	973,5
Andra avsättningar		1 226,0	1 223,9	1 243,0
Summa avsättningar		2 497,6	2 192,7	2 216,5
Långfristiga skulder		9 799,4	8 233,4	8 717,8
Kortfristiga skulder		2 083,7	2 673,2	3 023,3
Summa skulder		11 883,1	10 906,6	11 741,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		22 921,5	22 190,4	22 402,6

4.1.3 Gävle kommunkoncern - Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	Not	2024-08-31	2023-08-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		98,6	313,2
Justering för ej likvidpåverkande poster			
Av- och nedskrivningar		672,9	555,5
Förändringar av avsättningar		299,8	165,9
Realisations- och exploateringsresultat		5,2	-22,8
Resultatpåverkan av leasing		-20,9	-63,3
Övriga ej likvidpåverkande poster			
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		1055,6	948,5
Ökning (-)/minskning (+) lager/exploateringsfastigheter		-38,4	-36,8
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		511,4	34,1
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		-939,7	239,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		588,9	1 184,9
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)		-1 122	-1 423,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)		20,3	30,9
Investering outredd, netto			
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)		2,4	-36,4
Avyttring/minskning av finansiella anläggningstillgångar (+)			
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 099,3	-1 429,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Förändring av lån		1 084,0	94,9
Förutbetalt investeringsbidrag		0,0	-1,9
Utbetald utdelning		-2,3	-1,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1081,7	91,4
Periodens kassaflöde		571,3	-152,7
Likvida medel vid årets början		74,2	233,4
Likvida medel vid periodens slut		645,5	80,7

4.1.4 Gävle Kommun

4.1.4.1 Resultaträkning

(mnkr)	Utfall 202408	Utfall 202308	Budget 2024	Prognos 2024	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	954,9	824,2	1 488,5	1 430,9	1 328,9
Verksamhetens kostnader	-5 828,9	-5 419,4	-8 961,4	-9 190,5	-8 494,6
- varav jämförelsestörande poster	78,0	28,6	161,5	85,7	235,0
Avskrivningar *	-256,3	-225,4	-370,1	-127,3	-359,7
Verksamhetens nettokostnader	-5 130,3	-4 820,6	-7 843,0	-7 886,9	-7 525,4
Skatteintäkter	4 005,1	3 951,0	6 009,1	6 016,5	5 945,9
Gen. statsbidrag och utjämning	980,9	860,1	1 448,0	1 471,4	1 291,1
Verksamhetens resultat	-144,3	-9,5	-385,9	-399,0	-288,4
Finansiella intäkter	535,6	334,0	613,5	584,0	424,3
Finansiella kostnader	-289,1	-257,6	-421,4	-430,3	-363,5
- varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	102,2	66,9	-193,8	-245,3	-227,6
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	-150,0
Årets resultat	102,2	66,9	-193,8	-245,3	-377,6
- varav exploatering	82,2	0,6	151,5	88,8	4,5
- varav realisationsresultat	-4,2	28,0	10,0	-3,1	29,8
Summa exkl. realisationsresultat och exploatering	24,2	38,3	-355,3	-331,0	-411,9
AVSTÄMNING BALANSKRAV					
Årets resultat	102,2	66,9	-193,8	-245,3	-377,6
Realisationsresultat	-4,2	28,0	10,0	-3,1	34,3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	106,4	38,9	-203,8	-242,2	-411,9
Medel till/från Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	-53,8	-158,9	-261,9
Årets balanskravsresultat	106,4	38,9	-150,0	-83,3	-150,0

* I det budgeterade beloppet samt i utfallet ingår finansiell leasing men inte i prognosen vilket dock inte påverkar den totala prognosen. Finansiell leasing bokförs vid delår 2 samt årsbokslutet.

Budget 2024: Budgeterade resultatet efter balanskravsjusteringar och extraordinära kostnader uppgår till -53,8 mnkr. Resultatet har då justerats med budgeterade realisationsvinster om -10 mnkr samt extraordinära kostnader till Trafikverket med 150 mnkr. Avsikten är att använda medel från resultatutjämningsreserven för att uppnå noll-resultat.

Prognos 2024: Extraordinära kostnader till Trafikverket prognostiseras att bli 83,3 mnkr vilket är 66,7 mnkr lägre än budgeterat. Prognosmässigt skulle då delar av resultatutjämningsreserven användas, 158,9 mnkr av de befintliga 208,8 mnkr.

4.1.4.2 Balansräkning

<i>(mnkr)</i>	240101 - 240831	230101 - 230831	230101 - 231231
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	4,4	1,1	5,0
Materiella anläggningstillgångar			
<i>Mark, byggnader, och tekniska anläggningar</i>	6 444,0	5 940,1	6 368,6
<i>Maskiner och inventarier</i>	200,2	207,2	213,2
Finansiella anläggningstillgångar	11 949,1	11 297,8	11 563,3
Summa anläggningstillgångar	18 597,7	17 446,2	18 150,1
Omsättningstillgångar			
Förråd lager	1,9	3,8	3,2
Exploateringsfastigheter	112,4	76,9	110,5
Fordringar	870,2	988,9	919,8
Kassa och bank	638,1	42,7	48,7
Summa omsättningstillgångar	1 622,6	1 112,3	1 082,2
SUMMA TILLGÅNGAR	20 220,3	18 558,5	19 232,3
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	4 781,1	5 157,1	5 158,7
Periodens resultat	102,2	66,9	-377,6
Summa eget kapital	4 883,3	5 224,0	4 781,1
Skulder och avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande	1 210,7	908,1	916,2
Andra avsättningar	152,0	153,0	152,6
Långfristiga skulder	12 049,8	10 229,4	10 993,3
Kortfristiga skulder	1 924,5	2 044,0	2 389,0
Summa skulder och avsättningar	15 337,0	13 334,5	14 451,1
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	20 220,3	18 558,5	19 232,2

4.1.4.3 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>N ot</i>	Utfall 2408	Utfall 2308	Bokslut 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat		102,1	66,9	-377,6
Justering för ej likvidpåverkande poster	5	548,3	428,1	562,4
Övriga likvidpåverkande poster		0,0	0,0	0,0
Poster som redovisas i annan sektor	6	4,3	-28,5	-29,8
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		654,7	466,5	155,0
Ökning (-)/minskning (+) av periodiserade anslutningsavgifter		0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) av förråd och varulager		-0,6	-27,2	-60,3
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar		49,6	4,0	73,1
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		-464,5	49,4	394,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		239,2	492,7	562,1
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)		-0,8	0,0	-0,7
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar (+)		0,0	0,0	0,0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)		-324,3	-512,0	-1 075,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)		4,0	29,1	30,7
Investering i kommunkoncernföretag		0,0	0,0	0,0
Försäljning av kommunkoncernföretag		0,0	0,0	0,0
Förvärv av finansiella tillgångar (-)		-452,7	-666,4	-959,4
Avyttring av finansiella tillgångar (+)		66,9	61,2	88,7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-706,9	-1 088,1	-1 916,4
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån (+)		1 057,2	413,9	1 178,8
Amortering av skulder för finansiell leasing		0,0	0,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder		0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1057,2	413,9	1178,8
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur				
Årets kassaflöde		589,5	-181,5	-175,5
Likvida medel vid årets början		48,7	224,3	224,3
Likvida medel vid årets slut		638,2	42,8	48,8

4.1.4.4 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Kommunens delårsrapport är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Kommunen följer god redovisningssed och tillämpar de rekommendationer som getts ut av Rådet för kommunal redovisning (RKR). I Gävle kommuns årsredovisning 2023 framgår en djupare redogörelse av de redovisningsprinciper som tillämpas i kommunen. I delårsrapporten för 2024 har samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder tillämpats som i årsredovisningen för 2023.

Kommunen tillämpar från och med delårsbokslutet 2024 en ny uppställning för kassaflödesanalysen utifrån RKR:s rekommendation.

Not 2 Säsongsvariation som har påverkat verksamheten

Säsongsvariationer och cykliska effekter är när det förekommer stora variationer av intäkter och kostnader under året. Kommunens verksamheter varierar under året i omfattning och inriktning men på liknande sätt år från år. Kommunstyrelsen och nämnder tar i arbetet med budget och prognos hänsyn till sådana variationer.

Intjänande och uttag av semester, semesterlöneskulden, kan få den effekten på redovisningen. Under vårmånaderna byggs semesterlöneskulden upp och uttaget är stort under sommaren och bidrar till en minskad semesterlöneskuld som åter byggs upp genom nytt intjänande resten av året.

Andra effekter kan vara när barn skrivs in i förskolan. Vanligtvis är det fler barn inskrivna i förskolan på våren än på hösten, vilket gör att kostnaderna för förskolan är högre under våren. Väderpåverkan är något som också påverkar kommunens kostnader utifrån de olika årstiderna, till exempel snöröjning och halkbekämpning.

Not 3 Erhållna men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag

(mnkr)	2024-08-30
Utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden	3,9
Driftbidrag från Valmyndigheten, EU-valet 2024	1,4
Totalt	5,3

Not 4 Jämförelsestörande poster

(mnkr)	2024-08	2023-08
Realisationsresultat	-4,2	28,0
Exploateringsresultat	82,2	0,6
Rättning av finansiell leasing	0,0	0,9
Summa jämförelsestörande poster	78,0	29,5

Not 5 Justering för ej likviditetspåverkande poster

(mnkr)	202408	202308	202312
Avskrivningar	256,3	225,4	359,7
Återförda avskrivningar	-27,6	0,0	0,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	30,2	0,0	0,0
Gjorda avsättningar	294,5	204,7	212,3
Återförda avsättningar	-0,6	-0,1	0,0
Intäktsförda ej likvida gåvor	0,0	0,0	0,0
Orealiserade kursförändringar	0,0	0,0	0,0
Upplösning av bidrag till infrastruktur	-1,9	-1,9	-2,8
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-2,6	0,0	-6,8
Justering för ej likviditetspåverkande poster	548,3	428,1	562,4

Not 6 Poster som redovisas i annan sektion

(mnkr)	202408	202308	202312
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	4,3	-28,5	-29,8
Poster som redovisas i annan sektion	4,3	-28,5	-29,8

4.1.4.5 Nämndernas resultat

(mnkr)	Utfall 202408	Utfall 202308	Budget 2024	Prognos 2024 före åtgärder	Åtgärd/ effekt	Prognos 2024 efter åtgärder
Kommunens nämnder:						
Kommunstyrelsen	81,4	52,9	161,5	74,7	0,0	74,7
- varav kommunstyrelsen	3,4	24,3	0,0	-11,0	0,0	-11,0
- varav exploateringsresultat	82,2	0,6	151,5	88,8	0,0	88,8
- varav realisationsresultat	-4,2	28,0	10,0	-3,1	0,0	-3,1
Samhällsbyggnadsnämnden	-22,4	-8,4	0,0	-25,5	0,0	-25,5
Kultur- och fritidsnämnden	12,4	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	26,2	12,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	-44,0	-18,0	0,0	-74,4	23,5	-50,9
Socialnämnden	-58,4	-33,6	0,0	-76,9	12,1	-64,8
Omvårdnadsnämnden	-31,9	-40,2	0,0	-59,3	28,5	-30,9
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,2	1,4	0,0	0,3	0,0	0,3
Jävsnämnden	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Revisorskollegiet	1,8	1,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Summa nämndernas verksamhet	-36,4	-27,4	161,5	-160,9	64,1	-96,9
Finansförvaltning	138,6	94,3	-355,3	-148,4	0,0	-148,4
- varav realisationsresultat	-4,2	28,0	10,0	-3,1	0,0	-3,1
Summa	102,2	66,9	-193,8	-309,3	64,1	-245,3

Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserar ett underskott före åtgärder men har valt att inte rapportera åtgärder och därefter prognos efter åtgärder. Därmed läggs prognos efter åtgärder som samma som prognos före åtgärder.

Kommentarer till nämndernas resultat och prognos

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen visar för tertiäl 2 på ett positivt resultat på 81,4 mnkr vilket är sämre än budget för motsvarande period med 28 mnkr. Den kommunbidragsfinansierade verksamheten redovisar en positiv avvikelse från budget med 20,8 mnkr. Lägre personalkostnader till följd av vakanser och sjukfrånvaro, lägre hyreskostnader och lägre övriga kostnader då verksamheter och aktiviteter har pausats och flyttats fram i tid med anledning av det ekonomiska läget, är de främsta anledningarna till den positiva avvikelsen. Den uppdragsfinansierade verksamheten (IT) har även den en positiv avvikelse från budget, 3,4 mnkr. Den största påverkande faktorn är lägre personalkostnader till följd av vakanser. Exploateringsverksamheten har en negativ avvikelse från budget. Mer om exploatering finns att läsa under rubriken 4.1.4.9 Exploateringsverksamhet.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett resultat på 74,7 mnkr vilket är 86,8 mnkr lägre än budgeterat (161,5). Den kommunbidragsfinansierade verksamheten prognostiserar ett mindre överskott medan uppdragsfinansierade prognostiserar ett marginellt underskott. Den stora negativa avvikelsen återfinns i exploateringsverksamheten där försäljningen av tomtmark är väsentligt lägre än budgeterat. Befolkningsprognosen tyder på att Gävle i princip inte växer vilket innebär att kommunen behöver se över nytta och behov av kommande utbyggnader och investeringar.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden visar på en negativ avvikelse mot budget för tertial 2. Resultatet är -22,4 mnkr vilket vid jämförelse med budget för motsvarande period ger en negativ avvikelse på 21,6 mnkr. Den stora avvikelsen finns inom Tekniska verksamheten där vinterväghållningen står för det stora underskottet, -48,3 mnkr. Det har uppstått stora kostnader till följd av bortforsling av snö. Även halkbekämpningen har påverkat resultatet negativt.

Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserar ett underskott vid årets slut på -25,5 mnkr till följd av vinterväghållningen. Exklusive vinterväghållningen skulle nämnden prognostisera +15,9 mnkr. Det som främst påverkar är att sanering av Magasinplan har lägre kostnader än beräknat. Bidrag från Boverket för småhusplaner liksom högre intäkter för arrenden är andra positiva avvikelser liksom lägre slutavräkning för fastighetsskatt. Nämnden redovisar inga åtgärdsförslag eller beslutade åtgärder vid delårets rapportering.

Verksamheten håller fokus på kärnuppdraget och de samhällsviktiga funktionerna. Inom plan- och byggverksamheten är antalet inkomna ärenden lägre än normalt, även om viss inbromsning skett sedan delår 1, vilket bedöms vara en följd av konjunkturläget. Vädrets extrema växlingar resulterar i ökade driftkostnader.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden visar på en positiv avvikelse mot budget för tertial 2. Resultatet är 12,4 mnkr vilket i jämförelse med budget för motsvarande period ger en positiv avvikelse på 11,9 mnkr. Samtliga verksamhetsområden visar på positiva avvikelser mot budget. Bibliotekets positiva avvikelser beräknas generera nollresultat vid årsslutet till följd av ökade kostnader i samband med flytt till Agnes Kulturhus under hösten. Nämnden visar på högre kostnader för PO-pålägg än budgeterat men vägs upp av lägre hyreskostnader än budgeterat.

Kultur- och fritidsnämnden prognostiserar ett noll-resultat vid årets slut. Nämndens verksamheter arbetar aktivt för att verkställa besparingar kopplade till rådande direktiv samt den ekonomiska handlingsplan som beslutades inför 2024. Det råder dock vissa osäkerhetsfaktorer inom nämndens arbetsområde. Ombyggnation i Gävle konserthus med intäktsbortfall som följd är en sådan, liksom det ekonomiska läget i samhället som påverkar kunders köpkraft. Den organisatoriska sammanslagningen av konserthuset och gasklockorna möjliggör en gynnsam ekonomisk utveckling medan behov av ökade resurser till Agnes kulturhus riskerar ökade kostnader.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden visar på en positiv avvikelse mot budget för tertial 2. Resultatet är 26,2 mnkr vilket i jämförelse med budget för motsvarande period ger en positiv avvikelse på 24,1 mnkr. Högre intäkter i form av ökade statsbidrag påverkar positivt där främst grundskolan är mottagare av bidragen. Personalkostnaderna har ökat till följd av statsbidragen men också på grund av ökade PO-pålägg i förhållande till budgeterat. Köp av verksamhet avviker också positivt i förhållande till budget där de flesta skolformer har en positiv avvikelse. Detta har att göra med att elevvolymerna är lägre än det budgeterade i framförallt förskolan och gymnasiet.

Utbildningsnämnden prognostiserar ett noll-resultat vid årets slut. Nämnden redovisar inga åtgärdsförslag eller beslutade åtgärder vid delårets rapportering men ett prognosarbete pågår

inom samtliga skolformer för att hitta åtgärder för att komma till ett noll-resultat. Den tidigare lagda prognosen om -10,0 mnkr är justerad till noll-prognos till följd av de utökade statsbidragen.

Det finns en stor kompetensförsörjningsutmaning för nämndens verksamheter att arbeta vidare med men den största utmaningen är minskningen av barn och elever enligt befolkningsprognosen där minskningen är som störst i förskolan. Det innebär att förskolan behöver göra anpassningar i lokaler och medarbetare i förhållande till färre barn för att upprätthålla samma nivå som idag.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden visar på en negativ avvikelse mot budget för tertial 2. Resultatet är -44,0 mnkr vilket i jämförelse med budget för motsvarande period ger en negativ avvikelse på -44,5 mnkr.

Försörjningsstödet har varit lägre än budgeterat. Antalet försörjningsstödstagare har minskat trots att arbetslösheten har ökat. Arbete med att flytta personer från försörjningsstöd till egen försörjning har varit goda. Till följd av detta har kostnaderna överskridit budget gällande trygghetsanställningar. Även kostnaden för introduktions- och nystartsjobb har högre kostnader än budget till följd av minskat antal försörjningsstödtagare.

Kostnaden för bemanningssjuksköterskor är högre än budgeterat. En förändring i schemaläggning tillsammans med nyrekryteringar beräknas minska behovet av bemanningssjuksköterskor.

Kostnaden för boende LSS i både egen regi och köpta platser är väsentligt högre än budget liksom kostnaden för personlig assistans.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden prognostiserar ett underskott på 50,9 mnkr vid årets slut. En positiv avvikelse på ekonomiskt bistånd äts upp av negativa avvikelser för trygghetsanställda och övriga arbetsmarknadsåtgärder. Bemanningssjuksköterskor, boende LSS i både egen regi och köpta platser, socialpsykiatri och personlig assistans genererar alla verksamheter stora underskott. Nämnden hänvisar vidare till underlag för preliminära ramar som lämnats till kommunstyrelsen i mitten av september i en separat process där framtid och förväntad utveckling redovisas för kommande period och år.

Socialnämnden

Socialnämnden visar på en negativ avvikelse mot budget för tertial 2. Resultatet är -58,4 mnkr vilket i jämförelse med budget för motsvarande period ger en negativ avvikelse på 58,6 mnkr.

Utredningsenheterna för både vuxna, ungdomar och barn genererar stora underskott till följd av placeringar. Likaså familjehemsenhetens placeringar. Även kostnaden för jourhem är högre än budgeterat delvis till följd av brist på familjehem vilket innebär att barnen blir kvar på jourhemmen men även brist på egna jourhem vilket ger behov av köp av konsulentstödda jourhem.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på 64,8 mnkr vid årets slut. Liksom i utfallet genererar placeringar av vuxna, ungdomar och barn stora prognostiserade underskott. Likaså familjehemsenhetens placeringar. Nämnden hänvisar vidare till 'Synpunkter på preliminära mål- och ramar' som lämnats till kommunstyrelsen i ett separat ärende i september. Detta omfattar nämndens förutsättningar för kommande år.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden visar på en negativ avvikelse mot budget för tertial 2. Resultatet är -31,9 mnkr vilket i jämförelse med budget för motsvarande period ger en negativ avvikelse på 25,8 mnkr.

Stora underskott redovisas för vård- och omsorgsboende och hemtjänst i egen regi samt för bemanningssjuksköterskor. Kostnaden för köpta platser på vård- och omsorgsboenden är dock lägre än budgeterat liksom köp av hemtjänstverksamhet.

Omvårdnadsnämnden prognostiserar ett underskott på 30,9 mnkr vid årets slut. Det är liksom i utfallet vård- och omsorgsboende och hemtjänst i egen regi som genererar stora underskott trots att det till viss del vägs upp mot lägre kostnader för köpta platser i samma kategorier. Även bemanningssjuksköterskor prognostiserar stora underskott. Nämnden hänvisar vidare till underlaget 'Synpunkter på preliminära mål och ramar' som lämnats till kommunstyrelsen i september, som innefattar nämndens syn på framtid och förväntad utveckling.

Övriga nämnder

Övriga nämnder håller i stort budget och prognostiserar ett nollresultat eller mindre överskott.

Realisationsresultat

Markreserven (mnkr)	Utfall 202408	Budget 2024	Prognos 2024	Budgetavvikelse 2024
Effekter i resultaträkningen				
Försäljningsintäkt	4,0	20,0	4,9	15,1
Bokfört värde	-8,2	-10,0	-8,0	2,0
Realisationsresultat	-4,2	10,0	-3,1	-13,1

4.1.4.6 Driftsredovisning

(mnkr)	Intäkter	Kostnader	Netto	Kommunbidrag	Resultat
Kommunstyrelsen	254,9	-538,8	-283,9	365,3	81,4
Samhällsbyggnadsnämnden	70,3	-378,9	-308,6	286,2	-22,4
Kultur -och fritidsnämnden	59,5	-322,9	-263,4	275,8	12,4
Utbildningsnämnden	269,8	-2 197,8	-1 928,0	1 954,2	26,2
Arbetsmarknads -och funktionsrättsnämnden	164,8	-1 021,2	-856,4	812,4	-44,0
Socialnämnden	50,4	-531,8	-481,4	423,0	-58,4
Omvårdnadsnämnden	199,4	-1 227,9	-1 028,5	996,6	-31,9
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Valnämnden	1,7	-5,3	-3,6	1,7	-1,9
Överförmyndarnämnden	0,1	-10,0	-9,9	10,1	0,2
Jävsnämnden	0,0	-0,1	-0,1	0,2	0,1
Revisorskollegiet	0,8	-4,0	-3,2	5,0	1,8
Summa	1 071,7	-6 238,7	-5 167,0	5 130,6	-36,4

4.1.4.7 Finansförvaltningens resultat

(mnkr)	Utfall 2408	Utfall 2308	Ursprunglig budget 2024	Reviderad budget 2024	Prognos 2024	Bokslut 2023
Intäkter	302,5	268,4	487,2	487,2	525,4	418,7
Summa intäkter	302,5	268,4	487,2	487,2	525,4	418,7
Personalkostnader	-354,1	-204,7	-666,7	-662,1	-308,6	-582,5
Övrigt	59,2	12,8	-149,9	-132,7	-355,9	44,9
Summa kostnader	-294,9	-191,9	-816,6	-794,8	-664,5	-537,6
Verksamhetens nettokostnader	7,6	76,5	-329,4	-307,6	-139,1	-118,9
Skatteintäkter	4 005,1	3 951,0	6 009,1	6 009,1	6 016,5	5 945,9
Generella bidrag och utj.	980,9	860,1	1 448,0	1 448,0	1 471,4	1 291,1
Utlagda kommunbidrag	-5 130,8	-4 886,0	-7 675,1	-7 696,9	-7 697,0	-7 341,1
Finansiella intäkter	564,3	347,7	613,5	613,5	630,1	424,3
Finansiella kostnader	-288,5	-255,0	-421,4	-421,4	-430,3	-363,5
Resultat efter skatter och finans	138,6	94,3	-355,3	-355,3	-148,4	-162,2
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-150,0
Årets resultat	138,6	94,3	-355,3	-355,3	-148,4	-312,2

Det prognostiserade utfallet för skatteintäkter och generella bidrag och utjämning beräknas bli 30,8 mnkr högre än budgeterat baserat på skatteutfallsprognosen från Sveriges kommuner och regioner (aug 2024).

Finansiella intäkter och kostnader beräknas i prognosen båda bli högre än budgeterat men där intäkterna ökar mer vilket innebär en positiv prognos på 7,7 mnkr.

Den budgeterade avsättningen till Trafikverket om 150 mnkr beräknas bli mindre. Avsättningen prognostiseras till 83,3 mnkr vilket är 66,7 mnkr lägre än budgeterat.

Prognosen för pensionskostnaderna baseras på senaste prognosunderlag från KPA (aug 2024). Bedömningen är att pensionskostnaderna blir 11 mnkr lägre än budgeterat.

Total prognos för finansförvaltningen är -148,4 mnkr vilket är 206,9 mnkr bättre än budget.

4.1.4.8 Investeringar per nämnd

(mnkr)	Utfall 2408	Budget 2024	Budget (reviderad)	Prognos 2024	Budget avvikelse 2024
Kommunstyrelsen	59,8	351,8	322,5	200,4	122,1
-Varav markreserv	10,5	75,0	75,0	28,7	46,3
-Varav övriga investeringar	1,1	47,8	18,5	10,2	8,3
-Varav exploateringsverksamhet	48,2	229,0	229,0	161,5	67,5
Samhällsbyggnadsnämnden	78,5	211,7	182,7	184,6	-1,9
-Varav Avabron	7,1	13,7	13,7	16	-2,3
-Varav Magasinsområdet	3,8	8,0	8,0	8,0	0
Kultur- och fritidsnämnden	16,9	65,6	70,1	70,1	0
-Varav Agnes kulturhus (projekt 18356 och 10262)	4,7	31,7	31,7	31,7	0
Utbildningsnämnden	13,1	30,7	30,7	30,7	0
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	0,2	3,4	2,6	2,6	0
Socialnämnden	0,2	1,1	4,3	4,3	0
Omvårdnadsnämnden	0,5	9,0	9,0	9,0	0
Revisionskollegiet	0	0,1	0,1	0,1	0
S:a investeringar exkl. finansiell leasing	169,2	673,4	622	501,8	120,2
Erhållna investeringsbidrag	1,3	0	0	0	0

Reviderad investeringsbudget: Beslut om ombudgetering och omdisponering av investeringsanslag beslutades av Kommunfullmäktige vid sammanträdet KF20240219§8 och sedan också vid sammanträdet KF20240617§4.

Kommentarer till investeringar per nämnd

Investeringarna för perioden uppgår till 169,2 (213,3) mnkr. Erhållna investeringsbidrag 1,3 mnkr. För helåret prognostiseras investeringarna att uppgå till 501,8 (523,8) mnkr, vilket är en positiv avvikelse med 120,2(155,5) mnkr gentemot budgeterat belopp. Avvikelserna mot budget återfinns främst inom Kommunstyrelsens investeringar och exploateringsverksamhet.

När det gäller exploateringsverksamheten se avsnitt 4.1.4.9 nedan för kommentarer.

Kommunstyrelsens avvikelser beror framför allt på att flera projekt inte har påbörjats, en par kommer dessutom plockas bort ur investeringsbudgeten då det är frågan om molntjänster som

ska köpas in.

Den positiva budgetavvikelsen på markreserven beror på att det saknas beslut om strategi kring naturmark. Budgeten skjuts fram till nästa år.

Samhällsbyggnadsnämnden har en liten negativ avvikelse som beror på att projekten Kungsbäckbron, Avabron och Kajrenoveringar är dyrare än budgeterat. Lekplats Storhagen och Gröna vägen har blivit förskjutna i tid vilket gör att de ligger under budget. I projektet Magasinsområdet, där planering och sanering nu är färdig har man begärt igångsättningstillstånd och kommer att påbörja entreprenad så fort som möjligt.

Agnes kulturhus har stor del av Kultur och Fritids investeringsbudget. Där har man nu börjat köpa in möbler och inredning inför att det tas i drift och öppnar i början av december.

4.1.4.9 Exploateringsverksamhet

	Årets exploateringsverksamhet			
(mnkr)	Utfall 2408	Budget 2024	Prognos 2024	Budgetavvikelse 2024
Inkomster	89,3	167,0	89,8	-77,2
Utgifter	-99,3	-472,2	-303,9	168,3
Nettoexploatering	-10	-305,1	-214,0	91,1
Utdrag ur balansräkningen				
Förutbetalda intäkter	6,1			
Anläggningstillgångar	-48,2	-229,0	-161,5	67,5
Tillkommande markinköp	-10,5			
-Aktiverad upparbetad anläggningstillgång	-19,9			
Omsättningstillgångar/tomter	-15,4	-74,1	-18,8	55,3
Bokfört värde såld tomt	1,0	15,5	1,0	-14,5
Värdeförändring tomt	12,6	0,0	-12,6	-12,6
Utdrag ur resultaträkningen				
Medfinansiering Trafikverket	0,0	-150,0	-83,3	66,7
Driftkostnader	-23,2	-18,7	-27,6	-8,9
Värdeförändring tomt	-12,6	-0,3	-12,6	-12,3
Exploateringsresultat	82,2	151,5	88,8	-62,8
Justerat exploateringsresultat	69,6	0,0	76,2	-75,1

Nettoexploatering

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa mark för bostads, verksamhet- och näringslivsändamål. Den delen av marken som avses att säljas redovisas som omsättningstillgångar. Den allmänna platsmarken som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar.

Nettoexploateringskalkylen är huvudsakligen en sammanställning av inkomster och utgifter som avgränsas från detaljplaneskedet till att genomföra detaljplanen (det vill säga utbyggnad av

området samt försäljning) och omfattar ej framtida drift och underhåll.

Nettoexploateringskalkylen används som ett verktyg under hela exploateringsprocessen för att säkerställa att exploateringen till exempel inte är skattefinansierad. Exploateringsverksamheten har för avsikt att bära sina egna utgifter. Dock är detta inte möjligt i alla exploateringsprojekt, då vissa budgeteras med underskott för att överhuvudtaget vara möjliga att genomföra. I Gävle kommun har man för avsikt att den totala exploateringsverksamheten ska bära sina egna utgifter och därmed vara självfinansierad över tid.

I nettoexploateringskalkylen ingår inkomster som avser tomtförsäljning, avtalad exploateringsersättning samt medfinansieringsersättning samt övriga intäkter som är kopplade till kostnader inom föravtal. Utgifter avser det totala anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar och omsättningstillgångar, men även direkta kostnader kopplade till föravtal, myndighetsutövning, bidrag till statlig infrastruktur, andra administrationskostnader och omkostnader som inte räknas med i anskaffningsvärdet som utgift för anläggningstillgångarna och omsättningstillgångarna.

Inkomster från tomtförsäljning, exploateringsersättning, medfinansieringsersättning och förändring av förutbetalda intäkter för perioden jan-aug 2024 uppgick till 89,3mnkr (0,6), och prognostiseras bli 89,8 mnkr vid slutet av året. Periodens exploateringsutgifter uppgick till -99,3 mnkr (-124,6) och prognostiseras bli -303,9 mnkr vid slutet av året. Nettot av kommunens exploateringsverksamhet för perioden uppgick till -10 mnkr (-124), prognosen är -214,0 mnkr vid slutet av året.

Utdrag ur balansräkningen

Under perioden avses förändringen av förutbetalda intäkter 6,1 mnkr (0,6) gällande Norrtull och Ersbo Etapp 4 samt tidigare förutbetald intäkt för Ersbo Etapp 4 som har intäktsförts.

Under perioden har exploateringsverksamheten upparbetat -63,6 mnkr (-99,5) i anläggningstillgångar och omsättningstillgångar.

Av exploateringsverksamhetens totalt planerade investeringar beräknas -180,4 mnkr genomföras under 2024, varav anläggningstillgångar uppgår till -161,5 mnkr och omsättningstillgångar -18,8 mnkr. Beräknat utfall på anläggningstillgångar omfattar framför allt Hemlingby bostäder etapp 1, Gavlehov Västra, Ersbo Etapp 4, Planmyrastigen, Tolvforsskogen, Gävle Västra, Södra Hemlingby Handel och Godisfabriken. Beräknas utfall på omsättningstillgångar omfattar främst Ersbo etapp 4.

Årets investeringsutgifter på anläggningstillgångar beräknas bli 67,5 mnkr lägre än budget, vilket beror främst på att genomförandet är framflyttat. De största avvikelserna avser Västra Kungsbäck, Gavlehov Västra, KBC, Skogslundshöjden, Ersbo etapp 4, S. Hemlingby Handel, Godisfabriken, Järvstagläntan etapp 2 och Duvbacken.

Årets investeringsutgifter på omsättningstillgångar beräknas bli 55,3 mnkr lägre än budget, vilket främst avses Ersbo etapp 4.

Inom perioden har -19,9 mnkr av exploateringsverksamhetens upparbetade anläggningstillgångar aktiverats som färdigställda efter att de anses vara tagna i bruk och vara slutbesiktade.

Lägsta värdets princip tillämpas vid värdering av omsättningstillgångar. Vid bokslutstillfället har det visat sig att tomtmark har haft för högt bokfört värde med 12,6 mnkr. Under perioden har värdeförändringen kostnadsförts.

Utdrag ur resultaträkningen

Medfinansiering Trafikverket

Under 2023 fanns en budget för att teckna avtal med Trafikverket om medfinansiering till statlig infrastruktur med 107 mnkr för Tolvforsskogen (Passage 1 med JvG) och Gävle Västra. Förhandlingarna blev försenade till 2024. Kostnaden tas via resultaträkningen det år avtal tecknas, oavsett när i tiden ett utflöde av medel sker. I och med att avtal planeras att tecknas år 2024 kommer medfinansieringen att belasta resultatet första gången år 2024, även om

anläggningen inte ska tas i bruk förrän år 2029 eller eventuellt senare. Beloppet kan komma att bli både högre eller lägre, beroende på en rad olika faktorer, såsom ränta och utbetalningsplan, och det är Trafikverkets infrastrukturindex som ska användas för uppräknings av pris.

Under 2024 finns budget för Trafikplats Tolvforsskogen med 150 mnkr. Denna medfinansiering är framflyttad i tid. Prognosen är -83,3 mnkr för utfallet 2024 och avser Gävle Västra och Tolvforsskogen (Passage 1 med JvG), vilket ger en positiv årsavvikelse på 66,7 mnkr.

Driftkostnader

Driftkostnaderna inom exploateringsverksamheten avser direkta kostnader kopplade till myndighetsutövning i detaljplaneprocessen/bygglovsavgifter, andra administrationskostnader och omkostnader som inte räknas med i anskaffningsvärdet som utgift för anläggningstillgångarna och omsättningstillgångarna.

Driftkostnader i perioden är -23,2 mnkr (-24,5) vilket främst avser planerade detaljplanekostnader samt återföring av utgifter som skett inom förstudieskedet för Gävle Strand etapp 3.

Under 2024 är budgeten för driftkostnaderna 19 mnkr, prognos -27,6 mnkr och beräknad budgetavvikelse är -8,9 mnkr, vilket främst beror på att kostnader för Tolvforsskogen är framflyttade, Bönaliden har tidigare lagts, samt att Fredrikskans etapp 2 och Vuxenutbildningen är pausade, samt återföring av utgifter som skett inom förstudieskedet för Gävle Strand etapp 3.

Exploateringsresultat samt justerat exploateringsresultat

Exploateringsresultatet avser resultatet av tomtförsäljning samt exploateringsersättning och medfinansieringsersättning. Utfallet i perioden är 82,2 mnkr (0,6). Årets budget är ett exploateringsresultat på 151,5 mnkr, men utfallet beräknas bli endast 88,8 mnkr, vilket ger en årsavvikelse på -62,8 mnkr.

Exploateringsresultatets årsavvikelse på -62,8 mnkr beror framförallt på att försäljningar har skjutits fram i tid för bland annat Hemlingby bostäder och Ersbo etapp 4, samt att exploateringsersättning inte kan intäktas föras då genomförandet av flera områden med exploateringsavtal är framskjutet i tid, tex Skogslundshöjden, Godisfabriken, KBC och Järvstaglantan etapp 2.

Under perioden har det skett två försäljningar från exploateringsområdena Gävle bro samt Ersbo etapp 4, vilket har gett ett resultat på 7,1 mnkr. Försäljningsintäkterna och tomternas bokförda värde redovisas i resultaträkningen det året försäljning har skett (normalt vid tillträde till tillgången enligt köpeavtalet, och överlämnat köpebrev).

Under perioden har exploateringsersättning från Baggarevarvet och Godisfabriken redovisats som intäkt med 75,15 mnkr. Exploateringsersättningen från exploatörer ska möta de anläggningstillgångar som de har finansierat. Exploateringsersättningen redovisas i exploateringsresultatet i den mån de avsedda anläggningstillgångarna är slutbesiktade, aktiverade och anses tagna i bruk. Under 2024 beräknas exploateringsersättningen uppgå till 81,6 mnkr och avser främst Godisfabriken och Gavlehov Västra.

Lägsta värdets princip tillämpas vid värdering av omsättningstillgångar. Vid bokslutstillfället har det visat sig att tomtmark har haft för högt bokfört värde med -12,6 mnkr, vilket avser värdeförändring på tomtmark. Beräknat justerat exploateringsresultat uppgår därmed till 76,2 mnkr (10,9) vid slutet av året.

4.1.5 Gävle Stadshus-koncernen

4.1.5.1 Gävle Stadshus koncernresultaträkning

<i>Belopp i mnkr</i>	2 024 -01-01-- 2024-08-31	2 023 -01-01-- 2023-08-31	Helår 2023
Nettoomsättning	2 213,9	2 128,6	3 305,4
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	-337,4	-336,6	-522,3
Övriga externa kostnader	-1 147,3	-1 160,8	-1 752,5
Av- och nedskrivningar	-406,3	-308,4	-657,6
Intäkter från andelar i intresseföretag	27,2	23,9	36,3
Summa rörelsens kostnader	-1 863,8	-1 781,9	-2 896,1
Rörelseresultat	350,1	346,7	409,3
Ränteintäkter	110,7	96,0	148,4
Räntekostnader	-186,7	-128,1	-207,7
Summa resultat från finansiella poster	-76,0	-32,1	350,0
Resultat efter finansnetto	274,1	314,6	350,0
Skatter	5,4	12,5	-51,6
Periodens resultat	279,5	327,1	298,4

4.1.5.2 Gävle Stadshus koncernbalansräkning

<i>Belopp i mnkr</i>	2024-08-31	2023-08-31	Helår 2023
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	8,8	1,2	9,0
Materiella anläggningstillgångar	11 851,1	12 088,8	11 753,0
Finansiella anläggningstillgångar	4 278,4	3 858,9	4 222,2
Summa anläggningstillgångar	16 138,3	15 948,9	15 984,2
Varulager	58,2	38,0	24,4
Kortfristiga fordringar	786,3	770,4	956,8
Kassa och bank	0,0	25,1	25,4
Summa omsättningstillgångar	844,5	833,5	1 006,6
Summa tillgångar	16 982,8	16 782,4	16 990,8
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital	5 155,8	5 264,3	5 217,9
Minoritetsintresse	47,6	46,6	47,6
Avsättningar	650,6	799,0	664,1
Långfristiga skulder	10 257,3	9 720,3	9 933,3
Kortfristiga skulder	871,5	952,2	1 127,9
Summa skulder och eget kapital	16 982,8	16 782,4	16 990,8

4.1.5.3 Gävle Stadshus koncernkassaflödesanalys

<i>Belopp i mnkr</i>	2024-01-01-- 2024-08-31	2023-01-01-- 2023-08-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före finansiella poster	325,5	487,5
Ränteintäkter	110,8	18,6
Räntekostnader	-186,7	-128,1
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	363,7	337,2
Betald skatt		-0,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	613,3	714,6
Ökning (-)/minskning (+) varulager	-33,8	-7,1
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	202,0	285,4
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	-287,4	-261,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten	494,1	731,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-556,2	-1 075,9
Erhållna investeringsbidrag (+)		2,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	20,3	1,6
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-535,9	-1 072,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Erhållen utdelning	7,5	7,5
Utbetald utdelning	-341,6	-168,4
Nettoförändring långfristiga skulder	323,7	500,1
Förändring övriga långfristiga fordringar	26,7	25,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	16,3	364,6
Periodens kassaflöde	-25,5	24,2
Likvida medel vid årets början	25,5	0,9
Likvida medel vid periodens slut	0,0	25,1
<i>Ej likvidpåverkande poster:</i>		
Avskrivningar/Nedskrivningar	406,3	395,4
Rearesultat av aktier och materiella anläggningstillgångar	0,0	-1,8
Resultatandel Bomhus Energi AB	-27,2	-23,9
Upplösning reservation skadestånd	0,0	-32,5
Övriga poster	-15,4	
SUMMA	363,7	337,2

4.1.5.4 Gävle Stadshuskoncernen - Omsättning och resultat per bolag

(mnkr)	Omsättning 240101- 240831	Omsättning 230101- 230831	Resultat 240101- 240831	Resultat 230101- 230831	Prognos helår 2024	Budget 2024
Moderbolag						
Gävle Stadshus AB	2,6	2,5	330,2	-9,7	-27,7	-27,9
Dotterbolag						
Gävle Energi-koncern	952,1	962,4	183,9	178,5	261,0	199,2
AB Gavlegårdarna	921,9	860,8	124,4	104,8	28,0	82,2
<i>varav ursprunglig verksamhet</i>				103,5	23,6	74,2
<i>varav kommunens verksamhetslokaler</i>				1,3	4,4	8,0
Gavlia-koncernen	587,1	392,0	62,6	45,0	56,9	56,8
<i>kommunens verksamhetslokaler exkl leasing</i>			61,2	68,0	55,3	53,8
<i>övriga lokaler</i>			1,5	1,2	2,3	1,1
<i>Logistikverksamhet</i>			-0,1	1,3	-0,8	2,0
Gävle Hamn-koncern	139,9	132,6	31,1	28,2	38,1	28,8
Gävle Parkeringsservice AB	30,5	29,0	0,1	3,6	0,2	7,0
Koncernelimineringar	-420,2	-250,7	-452,8	-23,2		
Total	2 213,9	2 128,6	279,5	327,2	356,5	346,1

Kvar: bokning av ABgs nedskrivning

Kommentarer till bolagens resultat och prognos

Gävle Stadshus prognostiserar ett resultat i nivå med budget då inga ändrade förutsättningar för året är kända vid rapportens avlämnande.

Gävle Energi-koncernen prognostiserar ett årsresultat på 261,0 mnkr vilket är 62,0 mnkr bättre än budget. Samtliga affärsområdens resultat följer budget trots ökade kostnader inom vissa affärsområden. Bomhus Energi redovisar ett resultat för perioden som är cirka 10 mnkr högre än budget. Gästrike Ekogas redovisar ett nollresultat för perioden.

Gävle Energi Elnät AB kommer enligt beslut i kommunfullmäktige att per 1 januari 2025 att förvärva Hofors Elverk AB. Det innebär att Hofors Kommunhus AB kommer att erhålla 10% av aktierna i Gävle Energi Elnät AB enligt upprättade aktieägaravtal.

AB Gavlegårdarna redovisar ett resultat på 124,4 mnkr att jämföra med 104,1 mnkr för samma period föregående år. Affärsområde ursprunglig verksamhet redovisar en vinst på 111,7 (102,8) mnkr och kommunala verksamhetslokaler 12,7 (1,3) mnkr. Bolaget prognostiserar ett resultat som är 54,2 mnkr sämre än reviderad budget på 82,2 mnkr vilket innebär en årsprognos på 29 mnkr. Den lägre prognostiserade vinsten beror på en bedömning av kommande kostnader avseende nedskrivningar av nyproducerade bostäder.

AB Gavlegårdarna har under i början av året fusionerat dotterbolagen Hille 2:144 Fastighets AB och Storhagen 57:8 Fastighets AB. Dessa båda dotterbolag förvärvades under sommaren 2023.

Gavlefastigheter redovisar ett delårsresultat på 62,6 mnkr 15,3 mnkr att jämföra med föregående år på 70,5 mnkr och budget för perioden 57,3 mnkr. Årets prognos är 56,8 mnkr är

11,4 mnkr i nivå med budget. Bolaget prognostiserar högre intäkter och högre externa kostnader medan de finansiella kostnaderna är i nivå med budget.

Gavlia-koncernen har under året absorberats till Gavlefastigheter Gävle kommun AB. Det innebär att bolagen Gavlia AB och Gavle Difts & Service AB är fusionerade med moderbolaget från och med maj 2024.

Gävle Hamn AB prognostiserar ett årsresultat på 38,1 mnkr vilket är 9,3 mnkr bättre än budget. Resultatförbättringen beror på ökade intäkter och lägre driftskostnader för projekt som förskjutits samt lägre avskrivningar på grund av försenade projekt. Bolaget prognostiserar lägre personalkostnader, övriga kostnader än budgeterat.

Gävle Parkeringsservice AB redovisar ett resultat på 0,1 mnkr vilket är 3,6 mnkr lägre än periodens budget. Årsprognosen visar på ett resultat på 0,2 mnkr vilket är 6,8 mnkr lägre än budget. Avkastningskravet på bolaget är enligt ägardirektivet 7 mnkr.

Det lägre resultatet beror på att lönsamheten i de nybyggda mobilitetshusen Pralinen och Magasinet varit lägre än budgeterat. Bolaget arbetar aktivt med att öka beläggningen i dessa anläggningar. I samband med delårsbokslutet har en värdering gjorts av bolagets fastigheter som indikerar att ett nedskrivningsbehov kan finnas men att det ligger inom felmarginalen på +/- 10% av bokfört värde.

På koncernnivå har 90 mnkr kostnadsförts i nedskrivningar vilket är en beräknad nettoeffekt av Gavlegårdarnas beräknade kommande värdejusteringar av bolagets nyproducerade fastigheter. Justeringen är bokförd på koncernnivå enligt försiktighetsprincipen.

4.1.5.5 Gävle Stadshuskoncernen - Investeringar och balansomslutning per bolag

(mnkr)	Investering 240101- 240831	Investering 230101- 230831	Prognos 2024	Budget 2024	Balans omslutn 2024-08- 31	Balans omslutn 2023-08- 31
Moderbolag						
Gävle Stadshus AB	0,0	0,0	0,0	0,0	2 892,7	2 889,5
Dotterbolag						
Gävle Energi- koncernen	212,8	260,0	397,8	458,2	3 461,0	3 257,3
AB Gavlegårdarna	169,8	264,9	349,0	409,0	6 300,5	6 469,7
Gavlia-koncernen	307,8	526,0	528,9	535,3	5 153,5	5 254,6
Gävle Hamn AB	5,1	35,8	62,6	83,4	1 585,4	1 616,5
Gävle Parkeringsservice AB	15,0	41,1	16,0	19,4	273,9	264,9
Elimineringar					-2 684,2	-2 970,1
Total	710,5	1 127,8	1 354,3	1 505,3	16 982,8	16 782,4

Kommentarer till GSAB- bolagens investeringar och balansomslutning

Gävle Energi AB:

Koncernens investeringsprognos för året uppgår till 397 mnkr vilket är 61 mnkr lägre än investeringsbudgeten på 458 mnkr. Investeringarna i transitleddning till Sandviken beräknas totalt uppgå till 254 mnkr vilket är i nivå med budget och genomförs enligt plan. Det innebär att den kommer att tas i bruk under hösten 2024.

Affärsområdet elnät har en något högre investeringsprognos än budget medan övriga affärsområden ligger i nivå eller under budget. Den högre prognosen för elnät beror bland annat på investering i en större anslutning för bussladdning, tillkommande samförslägningsprojekt i norra Gävle samt ökad kostnad för laddinfrastruktur i Gävle Bro/Ersbo syd.

AB Gavlegårdarna:

Bolaget beräknar att investera för 349 mnkr vilket är 60 mnkr lägre enligt beslutad investeringsbudget och avser både ursprunglig som kommunal verksamhet. Större investeringsprojekt är nyproduktion av bostäder i bostadsområdet Godisfabriken och Södra Hemlingby.

Under året har investeringarna i Forsbacka, bostäderna i södra Hemlingby samt de kommersiella lokalerna på Godisfabriken slutförts.

På grund av höga materialpriser och finansieringskostnader har Gavlegårdarna beslutat att fortsätta pausa de nyproduktionsprojekt som bolaget tog beslut om att pausa år 2022.

Gavlegårdarna gör tertiälvis en detaljerad analys för att undersöka om lönsamhetsförutsättningarna har förändrats vilket skulle kunna öppna för möjligheter att återuppta nyproduktionsprojekt som pausats.

Gavlefastigheter:

Bolaget beräknar att investera för 529 mnkr att jämföra med budget 535 mnkr. Investeringarna är fördelade på kommunala fastigheter 505 mnkr, övriga fastigheter 5 mnkr och logistik 18 mnkr enligt prognos.

Större pågående projekt är Agnes Kulturhus (Kultur- och Bildningscentrum) med en budget på 460 mnkr (prognos 475 mnkr) och Vasaskolan 351 mnkr. Investeringar i förskolor ingår med 111 mnkr avseende Klintbergsgården samt ombyggnad av Varva skola till förskola.

Gävle Hamn AB:

Bolaget beräknar att under 2024 investera för 63 mnkr, att jämföra med budget 83 mnkr. Under året har investeringsprojektet järnväg till containerterminalen och utökat skalskydd för hamnområdet avslutats. Dessa båda investeringar uppgår till 21 mnkr. Större pågående investeringar är iordningsställande av mark vid containerterminalen samt investering vid kaj 17–19.

Gävle Parkeringsservice AB:

Bolaget beräknar att investera för 17 mnkr vilket är i 2 mnkr lägre än budget och investeringen kan främst relateras till den pågående investeringar i mobilitetshuset Magasinet med total investeringskostnad på 119 mnkr.

4.1.5.6 Gävle Stadshuskoncernen - Redovisning investeringar över 25 mnkr

Objekt	Ursprunglig budget, KF	Reviderad budget KF	Prognos	Upparbetat 2024-08-31
Gävle Energi AB				
Felix Transitleddning	254,0	254,0	246,0	209,9
Utökad lagringsyta bränsle	36,8	36,8	35,6	31,2
Elektron	143,0	143,0	138,9	41,2
Summa Gävle Energi AB	433,8	433,8	420,5	282,3
AB Gavlegårdarna				
Renovering Forsbacka	61,0	61,0	67,4	67,4
Godisfabriken kv 5 och 6	173,8	173,8	225,0	225,0
Bostäder Södra Hemlingby	387,0	387,0	405,0	405,0
Godisfabriken kv 4	42,5	42,5	59,0	59,0
Summa AB Gavlegårdarna	664,3	664,3	756,4	756,4
Gavlia-koncernen				
Nytt Kultur- och Bildningscentrum	370,0	460,0	475,3	440,5
Sopsugen Godisfabriken	26,0	26,0	26,0	13,3
Vasaskolan	320,0	351,5	351,5	270,6
Klintbergsskolan Förskola	45,0	81,0	81,0	19,3
Varvaskolanombyggnad till Förskola	22,0	30,0	30,0	20,9
Konserthuset kök och lastkaj	15,0	35,0	35,0	29,1
Summa Gavlia-koncernen	798,0	983,5	998,8	793,7
Gävle Hamn AB				
Iordningsställande av mark vid cont.terminal	31,0	31,0	32,0	15,8
Summa Gävle Hamn AB	31,0	31,0	32,0	15,8
Gävle Parkeringsservice AB				
Mobilitetshus Magasinet	119,0	119,0	114,7	114,6
Summa Gävle Parkeringsservice AB	119,0	119,0	114,7	114,6
Summa investeringar över 25 mnkr	2 046,1	2 231,6	2 322,4	1 962,8

Merparten av kommunkoncernens investeringar sker i bolagen i Gävle Stadshus-koncernen. I enlighet med den operativa beslutsordningen slutredovisas investeringar över 25 mnkr för moderbolagets styrelse.

5 Bilaga Personalstatistik

5.1 Personalstruktur

2024-08-31						
	Årsarbetare		Antal anställda		Genomsnittlig sysselsättningsgrad	Genomsnittlig ålder
	Tillsvidare	Visstid	Tillsvidare	Visstid	Tillsvidare	Tillsvidare
Kvinnor	5 320	455	5 664	1 101	97,5	46,9
Män	1 513	174	1 604	652	98,7	44,7
Totalt	6 833	629	7 268	1 753	97,8	46,4

Analys

Antalet tillsvidareanställda fortsätter att öka något jämfört med året före, men ökningen är den här gången bara hälften så stor som tidigare år (ca 50 personer fler i augusti 2024 jfr med augusti 2023). Det är Valfärd Gävle som i år har fler anställda på kontoren Boende (LSS, verksamhet 1 och verksamhet 3), Myndighetskontoret, Hälso- och sjukvård samt en liten ökning på Utveckling och stöd. Övriga kontor (Förebyggande och kompetens samt Stöd i hemmet) har färre tillsvidareanställda i augusti 2024 jämfört med augusti 2023. En förklaring till skillnaderna är de organisationsförändringar som ledde fram till det nya kontoret Hälso- och sjukvård. Utbildning Gävle har exakt lika många anställda som förra året, medan Styrning och stöd ökade marginellt och Livsmiljö Gävle minskade något. När det gäller antalet visstidsanställda är ökningen större - det finns lite drygt 100 fler individer i den här kategorin jämfört med förra året. Utbildning Gävle har rent av färre visstidsanställda i år, medan Valfärd Gävle har runt 150 fler än i augusti 2023. Ökningen återfinns mestadels i kontoret Förebyggande och kompetens.

5.2 Obligatorisk sjukredovisning

Angivet i procent	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Total sjukfrånvaro *	6,4%	6,2%	7,0%	6,4%	7,3%	5,9%	5,8%	6,3%	5,8%
-varav långtidssjukfrånvaro **	54,9%	55,8%	51%	50,9%	49,2%	58,3%	58%	61,4%	62,5%
Sjukfrånvaro för kvinnor	6,8%	6,9%	7,6%	7,1%	8,2%	6,7%	6,5%	7%	6,4%
Sjukfrånvaro för män	3,6%	3,6%	4,3%	3,8%	4%	3,2%	3,4%	3,7%	3,1%
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre	4,1%	5%	4,9%	4,7%	5,2%	3,8%	3,9%	4,6%	4,1%
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	5,2%	5,3%	6,3%	5,9%	6,8%	5,6%	5,5%	5,6%	5,1%
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,4%	7,3%	8%	7,4%	8,5%	6,9%	6,7%	7,6%	6,9%

Analys

Skilnaderna mot förra året är små. Sjukfrånvaron fortsätter på en förhållandevis låg nivå jämfört med andra kommuner som är jämförbara med Gävle. Den yngsta ålderskategorin anställda har en positiv hälsoutveckling men den äldsta kategorin, de över 50 år, har ökat sin sjukfrånvaro. Livsmiljö Gävle och Styrning och stöd Gävle sänker sina sjukfrånvarosiffror medan Utbildning Gävle och Valfärd Gävle ökar sina. Sjukfrånvaron varierar stort mellan månaderna, med en rejäl sänkning under sommarmånaderna. Mönstret är återkommande och förklaras sannolikt till stor del av semesterperiodens inträde.

5.3 Statistik korttidsbemanning

Beställning per 2024-08-31					
	Antal	Arbetstid	Tillsatta	Servicegrad	Heltidstjänster
Gävle Kommun	66882	785 594	62 143	93 %	656
Livsmiljö Gävle	1653	19 129	1 506	91 %	16
Styrning och stöd	390	4 830	390	100 %	4
Utbildning Gävle	20298	256 754	19 076	94 %	214
Valfärd Gävle	44501	504 881	41 136	92 %	422

Analys

Bemanningsprocessen är totalt sett pålitlig och har en hög servicegrad till verksamheterna när frånvaro behöver ersättas av vikarier. Leveransen på kommunnivå har sjunkit en (1) procent jämfört med förra året. Inom ramen för det, har servicegraden stigit en procent på Utbildning Gävle och sjunkit två procent på Valfärd Gävle.

Den arbetstid som korttidsbemanningen utfört hittills i år motsvarar 656 heltidstjänster. Det är en sänkning motsvarande 23 heltidstjänster jämfört med samma period 2023, vilket kan vara en indikation på att de olika satsningarna för att minska timvikariebehovet börjar ge effekt, men det finns också en matematisk delförklaring som beror på att det är olika antal arbetstimmar per månad fram till augusti månad 2023 respektive 2024. Sänkningen av antal beställningar och arbetade vikarietimmer finns uteslutande på Utbildning Gävle och på Valfärd Gävle. De har båda minskat sina respektive vikariearbetstimmar med cirka 50 000 timmar per sektor i år.

5.4 Arbetad tid och frånvaro

	Totalt	Kvinnor	Män
Nettoarbetstid	78,3%	76,6%	83,9%
Sjukdom	6,0%	6,8%	3,6%
Barnledighet	2,8%	3,2%	1,6%
Semester/ferier	9,6%	10,1%	8,0%
Studier	0,6%	0,6%	0,6%
Övrig frånvaro	2,7%	2,7%	2,3%

Analys

De här måtten har inte ändrat sig nämnvärt jämfört med 2023. Nettoarbetstiden har minskat 0,1 procent. Sjukdomsorsakad frånvaro är 0,1 procent lägre i år, men måtten barnledighet, semester, studier och övrigt har samtliga ökat med 0,1 procent.

Mönstren vad gäller könsskillnader är också oförändrade. Exempelvis tar kvinnor ut dubbelt så mycket procentuell barnledighet som vad män gör och män har en nettoarbetstid som totalt sett är 7,3 procent högre än kvinnors.

5.5 Rekrytering och personalförsörjning

Nyttillsättning	Kön	2024-08-31	2023-08-31	2022-08-31
Tillsvidare	Kvinnor	444	597	516
	Män	145	200	183
	Totalt	589	797	699
Visstid	Kvinnor	520	690	742
	Män	342	354	408
	Totalt	862	1044	1150
Totalt	Kvinnor	913	1201	1202
	Män	476	533	567
	Totalt	1389	1734	1769

Avgångar	Kön	2024-08-31	2023-08-31	2022-08-31
Tillsvidare	Kvinnor	473	471	487
	Män	126	134	141
	Totalt	599	605	628
Visstid	Kvinnor	441	679	658
	Män	250	374	395
	Totalt	691	1053	1053
Totalt	Kvinnor	890	1116	1115
	Män	374	501	524
	Totalt	1264	1617	1639
- Varav pension	Totalt	104	96	117
- Varav ÖK-SAP	Totalt	0	0	0

Analys

Personalomsättningen har minskat under årets första åtta månader. Minskningen gäller både avslut och nyanställningar. Jämfört med 2023 har exempelvis totalt 353 färre medarbetare avslutat sina anställningar - en minskning på 22 procent. Nyanställningarna är totalt sett 345 färre(-20%) i jämförelse med föregående år.

Personalomsättningen, definierat som antalet avslutade tillsvidareanställningar dividerat med totalt antal tillsvidareanställda, blir 8,2 procent. Med den siffran har Gävle en lägre personalomsättning än cirka 85 procent av rikets 290 kommuner.

För första gången på många år har Gävle en negativ nettobalans mellan nyanställda och avslutade tillsvidareanställda, 589 kontra 599 personer. Det är lätt att tro att det beror på åtgärderna för att minska "raka" nyrekryteringar, men samtidigt är det vanskligt att dra alltför stora slutsatser på åtta månaders siffror. Resultatet måste följas över längre tid.

För visstidsanställda fortsätter dock trenden uppåt - 862 nyanställda kontra 691 avslutade, dvs. en ökning med 171 visstidsanställda.

Sammanträdesdatum 2024-10-28

§ 8 Sammanträdesdagar för Kommunfullmäktige 2025 med plan för 2026

Diarienummer: 24KS276

Expedieras till:

Samtliga nämnder och bolag, revisionen.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa följande sammanträdesdagar för Kommunfullmäktige för år 2025:

17 februari, 31 mars, 12 maj, 16 juni, 29 september, 27 oktober, 24 november och 15 december.

att preliminärt fastställa följande sammanträdesdagar för kommunfullmäktige för år 2026:

16 februari, 23 mars, 18 maj, 15 juni, 28 september, 26 oktober, 23 november och 14 december.

Ärendebeskrivning

Styrning och stöd har tagit fram förslag till sammanträdesdatum för Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige år 2025. Förslaget bygger på föregående års mötesstruktur och sammanträdesdatumen är inplanerade i samstämmighet med ekonomiavdelningen. Även avstämning har gjorts med den övriga nämndsadministrationen samt fullmäktiges presidium för att för att på bästa sätt möjliggöra en tydlig process.

Nytt för i år är också att lämna preliminära förslag för Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktiges sammanträdesdagar för år 2026 för att ge bolagen och nämnderna bättre förutsättningar att planera för sin ärendehanteringsprocess. Kommunfullmäktiges sammanträden i övrigt regleras av fullmäktiges arbetsordning.

Kommunfullmäktige

Sida 2(249)

Sammanträdesdatum 2024-10-28

Styrning och stöd har tagit fram förslag till preliminära sammanträdesdagar för Kommunfullmäktige år 2025:

17 februari, 31 mars, 12 maj, 16 juni, 29 september, 27 oktober, 24 november och 15 december.

Preliminära sammanträdesdagar för Kommunfullmäktige år 2026 föreslås vara:

16 februari, 23 mars, 18 maj, 15 juni, 28 september, 26 oktober, 23 november och 14 december.

Kommunfullmäktiges sammanträden börjar kl. 09:00 och pågår som längst till kl. 17:00 på sammanträdesdagen. Sammanträdena 16 juni och 15 december kommer vid behov ej ha sluttid kl. 17:00.

Inlägg i ärendet

Per-Åke Fredriksson (L)

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Sammanträdesdagar 2025 för Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige, dnr 24KS276-1

Sammanträdesdatum 2024-10-28

§ 9 Avsägelse samt fyllnadsval 2024

Diarienummer: 24KS1

Expedieras till:

Berörda.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna avsägelse och utse:

Sulafa Mahmoud (M) till ersättare i Socialnämnden efter Petter Mörck (M)

Paula Larsson (M) till ersättare i Kommunstyrelsen efter Julia Söderström (M)

Niclas Liljeqvist (S) till suppleant i Gävle hamn AB efter Christoffer Bastholm (S)

Katrin Landelius (C) till Nämndeman i Gävle tingsrätt efter Aleksandra Stamenkovic (C)

Margaretha Larsson (M) till ledamot i Utbildningsnämnden efter Lotta Söderström (M)

Ali Al Salem (M) till ersättare i Omvårdnadsnämnden efter Sulafa Mahmoud (M)

Jimmy Berggren (M) till ledamot i Utbildningsnämnden efter Paula Larsson (M)

Helene Börjesson (MP) till ledamot/ordförande i Valnämnden efter Roger Persson (MP)

Kent Edin (S) till ledamot/ordförande i Fonden för mindre Arbetarbostäder efter Niclas Liljeqvist (S)

att föreslå kommunfullmäktige att bordlägga följande val:

Nämndeman i Gävle Tingsrätt efter Dan Fängström (SD)

Nämndeman i Gävle tingsrätt efter Bella Wåhlstedt (SD)

Ledamot i Gävle Energi AB efter Roland Nilsson (M)

att beslutet omedelbart justeras

Sammanträdesdatum 2024-10-28

Ärendebeskrivning

Följande valärenden är bordlagda sedan kommunfullmäktige 2024-09-23:

Dan Fängström Nämndeman i Gävle Tingsrätt

Petter Mörck (M) ersättare i Socialnämnden.

Julia Söderström (M) ersättare i Kommunstyrelsen

Christoffer Bastholm (S) suppleant i Gävle hamn AB

Följande förtroendevalda har avsagt sig uppdragen:

Lotta Söderström (M) ledamot i Utbildningsnämnden

Roland Nilsson (M) ledamot i Gävle Energi AB

Sulafa Mahmoud (M) ersättare i Omvårdnadsnämnden

Paula Larsson (M) ledamot i Utbildningsnämnden

Bella Wåhlstedt (SD) Nämndeman i Gävle tingsrätt

Roger Persson (MP) ledamot/ordförande i Valnämnden

Niclas Liljeqvist (S) ledamot/ordförande i Fonden för mindre Arbetarbostäder

Inlägg i ärendet

Erik Holmestig (C).

Yrkanden

Erik Holmestig (C) yrkar bifall till valberedningens förslag.

Handlingar i ärendet

- Protokoll valberedning 24-10-25, dnr 594194

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum 2024-10-28

Sida 423(349)

Sammanträdesdatum 2024-10-29

§ 205 Revidering av tillämpningsanvisningar attestreglemente

Diarienummer: 24KS373

Expedieras till:

Sektor Styrning och stöd, administrativa, HR - och ekonomiavdelningen

Livsmiljö Gävle

Utbildning Gävle

Välfärd Gävle

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta den föreslagna reviderade tillämpningsanvisningen avseende
attestreglemente.

Ärendebeskrivning

Tillämpningsanvisningen är ett komplement till attestreglementet (dnr 18K118-2) och ska användas som stöd för alla som deltar i hanteringen av ekonomiska transaktioner i Gävle kommun. Attestreglementet gäller för samtliga rutiner och system som skapar ekonomiska transaktioner.

Tillämpningsanvisningarna ska läsas tillsammans med attestreglementet.

Det är kommunens nämnder som har det yttersta ansvaret för budget och resultatansvar samt därmed även ansvaret för ekonomiska transaktioner och att attestreglementet följs. Varje nämnd utser och upprättar en förteckning över behöriga beslutsattestanter samt ersättare för respektive beslutsattestant och ansvarar för att den är aktuell. Ett namnteckningsprov ska upprättas och förvaras i anslutning till nämndsbeslutet.

Kommunfullmäktige tog 2018-05-28, §5, beslut om attestreglemente. I beslutet fastslås att kommunstyrelsen ansvarar för övergripande uppföljning och utvärdering samt utfärdande av för kommunen gemensamma tillämpningsanvisningar.

Nuvarande tillämpningsanvisning reviderades 2019-06-17 (dnr 19KS309-1) och nu har hela dokumentet reviderats med särskilt förtydligande av

Sammanträdesdatum 2024-10-29

nedanstående paragrafer:

§2 Ansvar (Attestförteckning, ersättare, utbildning för beslutsattestanter)

§ 3 Definitioner (ekonomiska transaktioner), § 4 Attestanter och kontroller (bokföringsorder) § 6 Intern kontroll

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Revidering av tillämpningsanvisningar attestreglemente, dnr 24KS373-6
- Reviderad tillämpningsanvisning för attestreglementet, dnr 24KS373-1
- Bilaga 1 - Mall för tjänsteskrivelse till nämnd, dnr 24KS373-2
- Bilaga 2 - Mall för underlag till beslut. Attestförteckning, dnr 24KS373-3
- Bilaga 3 - Systemkarta över system med attest, dnr 24KS373-4
- Bilaga 4 - Blankett namnteckning, dnr 24KS373-5

Sammanträdesdatum 2024-10-29

§ 211 Riktlinje för flaggning i Gävle kommun

Diarienummer: 24KS236

Expedieras till:

Samtliga nämnder

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att antal riktlinje för flaggning i Gävle kommun.

Ärendebeskrivning

Styrning och stöd har fått i uppdrag att ta fram riktlinjer för flaggning i Gävle kommun. Syftet med riktlinjen är att fastställa när Gävle kommun ska flagga samt vilka allmänna flaggregler som gäller för Gävle kommun.

Lag om Sveriges flagga (SFS 1982:269), Förordning om allmänna flaggdagar (SFS 1982:270), Riksarkivets anvisningar för flaggning samt anvisningar utgivna av stiftelsen Sveriges Nationaldag fastställer allmänna regler för flaggning i Sverige.

I riktlinjerna anges att kundtjänst ansvarar för tillämpning av beslut med anledning av denna riktlinje samt ansvarar för inköp och lagerhållning av flaggor med kommunens logotyp. Livsmiljö ombesörjer genomförande av flaggning på kommunens officiella flaggstänger. Gavlefastigheter ombesörjer genomförande av flaggning på Stadshusets tak. Flaggning vid övriga kommunala anläggningar ombesörjes av den verksamhet som hyr eller äger anläggningen.

Flaggning på kommunens officiella flaggstänger vid speciella tillfällen, vid större evenemang eller andra liknande tillfällen kan ske efter särskilt beslut. Beslut om flaggning i dessa avseenden fattas av kundtjänstchef.

Riktlinjen gäller för samtliga verksamheter i Gävle kommun.

Sammanträdesdatum 2024-10-29

Yrkanden

Det meddelas till protokollet att följande redaktionella förändring ska göras i riktlinjen: skrivningarna på sidan 6 och 7 där det står "internationella hbtq-dagen" ska ändras till den formella benämningen "internationella dagen för homofobi, transfobi och bifobi".

Richard Carlsson (SD) yrkar att beslut om flaggning utöver de dagar som anges i riktlinjerna ska tas på delegation av kommunstyrelsens ordförande, samt att flaggning under Gävle Pride samt internationella hbtq-dagen därmed stryks ur riktlinjen.

Ordföranden och William Elofsson (M) yrkar bifall till utskickat förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, dels ordförandens förslag och dels Richard Carlssons (SD) förslag. Hon ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag.

Reservation

Richard Carlson (SD) och Wanja Delén (SD) reserverar sig mot beslutet.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Riktlinjer för flaggning i Gävle kommun, dnr 24KS236-3
- Riktlinje för flaggning i Gävle kommun, dnr 24KS236-2

Riktlinje för flaggning i Gävle kommun

Typ av dokument: Riktlinje

Överordnat dokument:

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 2024-10-29

Diarie- eller ärendenummer:

Revideringshistorik:

Dokumentet gäller för: Gävle kommuns verksamheter

Dokumentägare: Skriv här.

Dokumentansvarig: Skriv här.

Innehåll (uppdatera vid redigering av dokumentet)

Gävle
KOMMUN

Gävle kommun	1
Riktlinjer för flaggning i Gävle kommun	1
Inledning	4
Syfte	4
Riktlinjens omfattning	4
Gävle kommuns flaggning	4
Definitioner och begrepp	4
Lagbestämmelser och krav	4
Ansvar	4
Flaggning	5
Allmänna flaggdagar	5
Officiella besök	6
Övrig flaggning	6
Flaggning vid kommunala anläggningar exempelvis skolor, boenden och idrottsanläggningar	7
Flaggning på halv stång på kommunens flaggstänger	7
Flaggtider	7
Flaggor	7
Flaggstänger	8
Placering av flaggor	8
Kommunflagga	8
Spridning	8

Inledning

Flaggning grundar sig på en lång tradition och är ett traditionellt sätt att visa extra uppmärksamhet vid speciella tillfällen. Flaggningen har ett symbolvärde som bidrar till ökad känsla av festlighet, deltagande och till att visa det kommunala engagemanget. Svenska flaggan är en symbol för vårt land som nation såväl som de värderingar som format det. Denna riktlinje ska underlätta och tydliggöra former för flaggning i Gävle kommun.

Syfte

Syftet med denna riktlinje är att fastställa när Gävle kommun ska flagga samt vilka allmänna flaggregler som gäller för Gävle kommun.

Riktlinjens omfattning

Denna riktlinje gäller för samtliga verksamheter i Gävle kommun.

Gävle kommuns flaggning

Definitioner och begrepp

Gävle kommuns officiella flaggstänger är belägna vid Rådhustrappan (4), Rådhusorget (2), Södermalmstorg (1) och Regementsparken (1). Gävle kommun har även 2 flaggstänger på Stadshusets tak, vilka inte är officiella flaggstänger.

Lagbestämmelser och krav

Lag om Sveriges flagga (SFS 1982:269), Förordning om allmänna flaggdagar (SFS 1982:270), Riksarkivets anvisningar för flaggning samt anvisningar utgivna av stiftelsen Sveriges Nationaldag fastställer allmänna regler för flaggning i Sverige.

Ansvar

Kundtjänst ansvarar för tillämpning av beslut med anledning av denna riktlinje.

Kundtjänst ansvarar för att uppmärksamma om regeringskansliet utfärdar övriga rekommendationer.

Livsmiljö ombesörjer genomförande av flaggning på kommunens officiella flaggstänger.

Gavlefastigheter ombesörjer genomförande av flaggning på Stadshusets tak.

Flaggning vid övriga kommunala anläggningar ombesörjes av den verksamhet som hyr eller äger anläggningen.

Flaggning

Allmänna flaggdagar

Gävle kommun ska vid kommunens officiella flaggstänger flagga vid allmänna flaggdagar fastställda av regeringen genom förordning (1982:270) om allmänna flaggdagar.

Dessa dagar är:

- den 1 januari; nyårsdagen
- den 28 januari; Konungens namnsdag
- den 12 mars; Kronprinsessans namnsdag
- påskdagen
- den 29 maj; veterandagen
- den 30 april; Konungens födelsedag
- den 1 maj
- pingstdagen
- den 6 juni; Sveriges nationaldag och svenska flaggans dag
- midsommardagen
- den 14 juli; Kronprinsessans födelsedag
- den 8 augusti; Drottningens namnsdag
- dag för val i hela riket till riksdagen
- den 24 oktober; FN-dagen
- den 6 november; Gustav Adolf dagen
- den 10 december; Nobeldagen
- den 23 december; Drottningens födelsedag

- den 25 december: juldagen

Flaggning ska även ske på följande dagar:

- Den 6 februari; samernas nationaldag
- den 24 februari; sverigefinnarnas dag
- den 8 april; romernas internationella dag
- den 9 maj; europadagen
- den 17 maj; internationella hbtq-dagen
- dag för val till Europaparlamentet
- den 15 juli; tornedalingarnas dag
- dagar för det lokala arrangemanget Gävle Pride
- Rosh hashana, judiska nyåret
- dagar för skolavslutning i de kommunala skolverksamheterna samt friskolor i samband med läsårets slut
- då allmän flaggning rekommenderas av regeringen

Officiella besök

Vid stats- eller borgmästarbesök flaggas med aktuell nationsflagga på kommunens officiella flaggstänger varvat med svenska flaggor. Svenska flaggan intar alltid hedersplatsen enligt allmänna regler för flaggning i Sverige. Om besöket är från ett EU-land, flaggas även med EU-flaggan.

Övrig flaggning

Flaggning på kommunens officiella flaggstänger vid speciella tillfällen, vid större evenemang eller andra liknande tillfällen kan ske efter särskilt beslut, till exempel vid det lokala arrangemanget Minoritetsveckan. Beslut om flaggning i dessa avseenden fattas av kundtjänstchef. Politiska partier får inte flagga med sina partiflaggor på kommunens flaggstänger. Kommersiella flaggor eller föreningsflaggor får endast i undantagsfall hissas på kommunens flaggstänger och då efter beslut av kundtjänstchef.

Flaggning vid kommunala anläggningar exempelvis skolor, boenden och idrottsanläggningar

Flaggning kan ske:

- på allmänna flaggdagar, Sida 5-6
 - på Europadagen den 9 maj,
 - på dag för Europaparlamentsval i Sverige,
 - då allmän flaggning rekommenderas av regeringen samt
 - vid andra specifika tillfällen enligt särskilt beslut av chef i respektive verksamhet.
- Utöver detta får respektive verksamhet flagga med verksamhetens egen flagga när man finner så lämpligt.

Flaggning på halv stång på kommunens flaggstänger

Vid medarbetares bortgång flaggas vid den egna arbetsplatsen på halv stång i samband med dödsdagen samt under begravningsdagen.

Om flaggning på halv stång sammanfaller med allmän flaggdag eller vid annan av kommunen beslutad flaggdag har flaggning på halv stång företräde. I samband med landssorg eller med kunglig persons jordfästning flaggas på halv stång hela dagen på Gävle kommuns officiella flaggstänger. Vid statsbegravning utfärdas särskilda bestämmelser för flaggning

Flaggtider

Under perioden 1 mars till och med den 31 oktober hissas flaggan kl. 08.00. Resterande del av året ska flaggan hissas kl. 09.00. Flaggan ska, under hela året, tas ned vid solens nedgång, dock senast kl. 21.00.

Flaggor

Svenska flaggan ska användas vid alla allmänna flaggdagar, vid beslutad offentlig flaggning och efter särskilt beslut av kundtjänstchef. FN-flaggan kan användas vid flaggning på FN-dagen den 24 oktober. EU-flaggan kan användas vid flaggning på Europadagen den 9 maj. Regnbågsflaggan ska användas vid flaggning på internationella hbtq-dagen den 17 maj och dagar för det lokala arrangemanget Gävle Pride. Respektive nationell minoritetsflagga ska användas vid flaggning på samernas, sverigefinnarnas, tornedalingarnas och romernas dagar. Svenska flaggan ska

användas vid flaggning vid Rosh hashana. Vid utländskt besök kan svenska flaggan, EU-flaggan och den besökande nationens flagga användas. Annan flagga kan användas efter särskilt beslut av kundtjänstchef. Livsmiljö ansvarar för inköp och lagerhåller flaggor till de officiella flaggstängerna samt ansvarar för att tillhandahålla hela och rena flaggor och att trasiga och slitna flaggor byts ut. Livsmiljö ansvarar för att hissa och halar flaggor utifrån godkänd beställning.

Kundtjänst ansvarar för inköp och lagerhållning av flaggor med kommunens logotyp. Detta för att förenkla hantering och administration vid inköp till de olika kommunala verksamheterna.

Flaggstänger

Livsmiljö ansvarar för hantering och skötsel av de officiella flaggstängerna i Gävle kommun.

Placering av flaggor

Utländska flaggor får, utan myndigheternas tillstånd, hissas i Sverige. Den svenska flaggan bör hissas samtidigt och på hedersplats, på den mittersta flaggstången. Om det är jämnt antal flaggstänger placeras den svenska flaggan till höger från mitten när man står med ryggen mot den plats eller byggnad som ska flaggsmäckas. Övriga nationsflaggor placeras i bokstavsordning från hedersplatsen och utåt, varannan till höger och varannan till vänster. FN-flaggan och EU-flaggan har inte samma rang som nationsflaggan. Grundregeln är att dessa placeras efter nationsflagga/nationsflaggor. Om det endast finns en flaggstång ska flaggning ske med den svenska flaggan. Undantaget är europadagen och FN-dagen då flaggning ska ske med EU-flaggan eller FN-flaggan. Finns ingen EU-flagga eller FN-flagga ska flaggning ske med den svenska flaggan.

Kommunflagga

Då svenska flaggan inte är hissad kan kommunflagga med kommunens vapen vara hissad.

Spridning

Information om när Gävle kommun flaggar på kommunens officiella flaggstänger ska publiceras på gavle.se

Sammanträdesprotokoll

Välfärd Gävle - Sektorsamverkan

Sammanträdesdatum

11 mars 2024

Plats och tid

Teamsmöte, kl. 16:00 – 17:00

Mötet noterat av

Jenny Skoglund

Närvaro

Magnus Höijer, sektorchef

Helena Vahlund, HR-chef

Marcus Eriksson, biträdande förhandlingschef

Marina Norrman, kommunikationschef

Jenny Skoglund, nämndsamordnare

Sara Lasell, Akademikerförbundet SSR

Elin Fridell, Akademikerförbundet SSR

Ever Alvarado, Vision

Ann Hedbom, Vision

Lisa Allemo, Akavia

Hanna Romin, Kommunal Gävle

Fredrik Hellman, Kommunal Gävle

Christin Ripke, Sveriges lärare

Karin Ahlgren, Sveriges lärare

Monica Hansson, Sveriges skolläda

Lägesbild besparingar

Arbetsgivaren informerar om att;

- det har tagits fram en mall för riskbedömning.
- det pågår ett arbete gällande anhörigstöd och träffpunkter.
- det finns möjlighet att via HR kontakta representant från Omställningsfonden för gruppvis eller enskild information.

Synpunkter från facken

Akademikerförbundet SSR – Medlemmar har framfört att de tycker att kommunikationen/dialogen har varit bristfällig gällande besparingsåtgärderna.

Sveriges Lärare har synpunkter på att nedskärningarna på Vuxenutbildningen i så stor utsträckning drabbar lärare. Av de 18 tjänster som ska bort är 15 lärartjänster.

Akademikerförbundet SSR – Medlemmarna har uttryckt att de ser på besparingarna som kortsiktiga.

Sveriges lärare – Medlemmarna på Vuxenutbildningen har reflekterat att det går för fort fram.

Sveriges lärare – Gällande ett eventuellt omställningsstöd anser Sveriges lärare att arbetsgivarens intention bör vara att utbildade lärare behöver få jobba som lärare.

Sveriges Lärare lyfter vikten av kommunikation mellan kommunens sektorer i händelse av arbetsbrist inom sektor Velfärd, framför allt när det gäller pågående eller kommande rekryteringar inom sektor Utbildning.

Akademikerförbundet instämmer i att det är problematiskt och att man nu vid rekryteringar i första hand bör se till interna möjligheter till rekrytering för att om möjligt undvika övertalighet.

Arbetsgivare svarar att HR kommer att ta kontakt med Utbildning Gävle för att se om det finns lediga tjänster som kan vara aktuella för medarbetare från sektor Velfärd.

Sveriges lärare – Studie- och yrkesvägledarna (SYV) har ett oerhört viktigt arbete att få individer till utbildning som leder till jobb, alla SYV-ar på Vuxenutbildningen behöver finnas kvar där.

Nästa möte

2024-03-25, kl. 10:00-12:00

Justeras

Magnus Höijer
Ordförande
Välfärd Gävle

Jenny Skoglund
Sekreterare

Ever Alvarado
Vision

Sara Lasell
Akademikerförbundet SSR

Lisa Allemo
Akavia

Hanna Romin
Kommunal Gävle

Liselotte Lindberg
Fysioterapeuterna

Maria Forsström
Vårdförbundet

Christin Ripke
Sveriges lärare

Monica Hansson
Sveriges skolläda

Sammanträdesprotokoll

Välfärd Gävle - Sektorsamverkan

Sammanträdesdatum

25 mars 2024

Plats och tid

Magasinsplan 19, Gävle, kl. 10:00 – 11:20

Mötet noterat av

Jenny Skoglund

Närvaro

Magnus Höijer, sektorchef

Helena Vahlund, HR-chef

Jenny Skoglund, nämndsamordnare

Elin Fridell, Akademikerförbundet SSR (deltar digitalt via Teams)

Ann Hedbom, Vision

Lisa Allemo, Akavia

Hanna Romin, Kommunal Gävle

Maria Forsström, Vårdförbundet

Övrigt

Sveriges lärare har inkommit med skriftliga synpunkter inför mötet.

Nämndsärenden

Socialnämnden

Gällande socialnämndens besparingsbeslut om hemtagning av placerade ungdomar önskar Vision få reda på om det budgeteras för eventuella extra kostnader som kan uppstå efter ungdomarnas hemkomst?

Arbetsgivaren – Kostnaderna kan vara säkerhetsanordningar.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Sveriges Lärare har lämnat in skriftlig synpunkt till samverkan där de instämmer med det arbetsgivaren framför i yttrandet till initiativärendet gällande sommarjobb.

Vision lyfter att chefer och kunder på äldreboenden har framfört klagomål. Vision vill att chefer ska få möjlighet att svara på en utvärdering gällande det nya hälso- och sjukvårdskontoret.

Omvårdnadsnämnden

Gällande *Motion: obligatorisk hjärt- och lungräddning*; Vision påtalar att det är en stor satsning som behöver göras.

Vision frågar om språkutbildningen kommer att påverkas av nedskärningarna?

Arbetsgivare - Nej

Information

Arbetsgivaren informerar om läget gällande arbetet med besparingar utifrån nämndernas beslut:

- Pågående processer
- Läget med ytterligare besparingar (politiska förväntningar mm?)
- Bedömning av faktisk övertalighet just nu

Sveriges Lärare har lämnat in skriftlig synpunkt och vill än en gång föra fram medlemmarnas uppfattning om att arbetet med organisationsförändringen på Vuxenutbildningen genomförts alltför snabbt. Personalen informerades fredag 8/3 och 25/3 är vi redan framme vid samverkan inför beslut.

Skyddskommitté

Beslut tas under samverkan att sammanträde för skyddskommitté förläggs 22 april 8:30-9:30.

Övrigt

Akademikerförbundet SSR har i förväg lämnat in önskan om att på samverkan få mer information om förarbetet gällande de besparingsförslag som politiken tagit beslut om. Information de önskar få är till exempel;

- vilka som har varit involverade?
- hur analyserna har gjorts gällande de olika förslagen?
- vilka uppgifter som ligger till grund för de olika ekonomiska beräkningarna?
- hur dessa beräkningar ser ut?

Sveriges Lärare har lämnat in skriftlig kommentar till denna punkt och välkomnar Akademikerförbundet SSR:s fråga om förarbetet och vill ansluta sig till den.

Arbetsgivare svarar och förklarar;

- 19 december redovisades läget inför 2024.
- Sektorledningen fick i uppdrag att ta fram besparingsförslag.
- Direktiven som gäller är att varje nämnd ansvarar för sina besparingar.
- Sektorledningen har delats in i nämndsområden. Ibland har det varit verksamhetschefer och ibland har det varit övrig personal som tagit fram besparingsförslag. Det har varit en sluten process. Det har varit svårt att göra bedömningar, exempelvis att beräkna effekterna av hemtagningsfrågan.
- En del beslut är på övergripande nivå såsom gällande lokaler.

Vision poängterar att om man vill spara stora pengar behöver man göra stora förändringar.

Sveriges lärare har inkommit med skriftlig fråga gällande högre personalkostnader än budgeterat, vilket framkommer som en avvikelse för vuxenutbildningen i nämndshandlingar Punkt 7: Beslutsärende ekonomisk månadsrapport;

Vuxenutbildning -0,6 mnkr

Kommentar till avvikelsen

Avvikelsen för vuxenutbildningen beror på högre personalkostnader än budgeterat.

Åtgärd till avvikelsen

Avvikelsen hanteras genom nämndens beslutade besparing om 12 mnkr. Processen kring detta pågår.

Sveriges lärare ställer frågorna Vad beror de högre personalkostnaderna på? och betyder ”hanteras genom nämndens beslutade besparing” att det inte kommer ytterligare besparingskrav utöver de 12,4 mnkr som för tillfället processas?

Inget svar ges från Arbetsgivaren under mötet.

Kommunal lyfter att det är olyckligt att felaktig information gått ut till personal gällande vilka som drabbas och inte drabbas av nedskärning i personal.

Nästa möte

2024-04-15, kl. 08:30-09:30 Teams-möte

Justeras

Magnus Höijer
Ordförande
Välfärd Gävle

Jenny Skoglund
Sekreterare

Lisa Allemo
Akavia

Ann Hedbom
Vision

Elin Fridell
Akademikerförbundet SSR

Hanna Romin
Kommunal Gävle

Maria Forström
Vårdförbundet

Sammanträdesprotokoll

Välfärd Gävle - Sektorsamverkan

Sammanträdesdatum

15 april 2024

Plats och tid

Teamsmöte, kl. 08:30 – 09:30

Mötet noterat av

Jenny Skoglund

Närvaro

Magnus Höijer, sektorchef

Helena Vahlund, HR-chef

Jenny Skoglund, nämndsamordnare

Sara Lasell, Akademikerförbundet SSR

Ever Alvarado, Vision

Ann Hedbom, Vision

Lisa Allemo, Akavia

Hanna Romin, Kommunal Gävle

Fredrik Hellman, Kommunal Gävle

Christin Ripke, Sveriges lärare

Karin Ahlgren, Sveriges lärare

Monica Hansson, Sveriges skolledare

Maria Forsström, Vårdförbundet

Liselotte Lindberg, Fysioterapeuterna

Lägesbild besparingar

Arbetsgivaren ger en lägesbild gällande besparingar:

- Arbetsbristprocessen
- Aktivitetshuset har haft samverkan, skäliga omplaceringserbjudanden
- Vuxenutbildningen
- Arbos och Krami, skäliga omplaceringserbjudanden
- Avlösningstvistelse
- Anhöriganställning
- Utveckling och stöd – Risk- och konsekvensanalys planeras genomföras

torsdag 18/4

Synpunkter från facken

Vision anser att de omplaceringserbjudanden som arbetsgivaren tagit fram inte är skäliga.

Sveriges lärare och Sveriges skolledare berättar om processen på Vuxenutbildningen angående tjänsteplanering samt att risk- och konsekvensanalysen har påvisat stress och oro hos medarbetarna.

Akademikerförbundet SSR framför synpunkt att arbetsgivaren bör försöka involvera medarbetare inför förändringsförslag för att de ska känna sig delaktiga och minimera stress hos medarbetarna.

Vision instämmer med Akademikerförbundet SSR att personals och chefers åsikter bör beaktas i förändringsarbetet.

Arbetsgivare besvarar detta med att förändringarna behöver ske snabbt samt att vissa uppgifter ej går att hålla transparent, samtidigt som arbetsgivaren förstår att medarbetarna vill känna sig delaktiga.

Vision delger arbetsgivaren att på en del arbetsplatser inom Valfärd har information gått ut till medlemmarna att de har munkavle och ej får prata med media.

Arbetsgivare vill ha namn på cheferna för att kunna hantera detta. HR-chef tar frågan med sig.

Nästa möte

2024-04-22, kl. 10:00-12:00

Justeras

Magnus Höijer
Ordförande
Välfärd Gävle

Jenny Skoglund
Sekreterare

Ever Alvarado
Vision

Sara Lasell
Akademikerförbundet SSR

Lisa Allemo
Akavia

Hanna Romin
Kommunal Gävle

Liselotte Lindberg
Fysioterapeuterna

Maria Forsström
Vårdförbundet

Christin Ripke
Sveriges lärare

Monica Hansson
Sveriges skolläda

Sammanträdesprotokoll

Välfärd Gävle - Sektorsamverkan

Sammanträdesdatum

22 april 2024

Plats och tid

Magasinsplan 19, Gävle, kl. 10:00 – 10:45

Mötet noterat av

Jenny Skoglund

Närvaro

Magnus Höijer, sektorchef

Helena Vahlund, HR-chef

Jenny Skoglund, nämndsamordnare

Sara Lasell, Akademikerförbundet SSR

Ever Alvarado, Vision

Ann Hedbom, Vision

Lisa Allemo, Akavia

Hanna Romin, Kommunal Gävle

Fredrik Hellman, Kommunal Gävle

Maria Forsström, Vårdförbundet

Christin Ripke, Sveriges lärare

Monica Hansson, Sveriges skollärare

Nämndsärenden

Arbetsgivaren informerar om nämndsärenden i kommande nämnder.

Socialnämnden

Gällande det pågående arbetet med ny socialtjänstlag önskar

Akademikerförbundet SSR att Lars Lodin bjuds in till sektorsamverkan för att informera om arbetet med den nya lagen.

Arbetsgivaren tar frågan med sig.

Information

Läget besparingar

Arbetsgivaren ger en lägesbild gällande besparingar samt ger information om pågående processer. Inom Utveckling och stöd har risk- och konsekvensanalys påbörjats 18/4.

Akademikerförbundet SSR vill veta var vi befinner oss i processen.

Arbetsgivaren går igenom planen gällande besparingsarbetet och informerar att åtgärder för att minimera övertalighet håller på att ses över.

Arbetet med nya besparingar

Arbetsgivaren informerar:

- Det finns potential i att bli mer precisa i prognoserna.
- Samtidigt är prognos alltid en prognos. Vi behöver bli tydligare i vad osäkerheter kan bestå i så att man inte misstar prognos för sanningar.
- Nämnderna och sektorn äger det hela ansvaret för besparingarna. Återigen: det finns inga direktiv att samlas i bredare sammanhang för att hantera kraven 2024.
- Att arbeta med att minska organisationen (dvs ta bort medarbetare) är krävande av organisationen, så även att ställa om.
- Inom till exempel Vuxenutbildningen och Utveckling och stöd minskas organisationen med 10% sett till antalet medarbetare. Det får betraktas som betydande besparingar. Där tas också chefer bort.

- Att lägga mer besparingar på verksamheter som redan hanterar övertaligheter blir oerhört tufft.
- Det ska också hanteras fackligt, och politiskt, vilket behöver tas med i beräkningarna i vad som är rimligt att gå vidare med.
- Sektorledningens samlade bedömning är att det allra mesta av de fortsatta besparingarna och kostnadsminskningarna råder sektorn över själv.
- Det som krävs är tydlig information till nämnderna, och eventuellt vissa politiska beslut – för att sätta tryck, peka ut riktningar eller helt enkelt utreda förslag som på sikt kan ge oss bättre förutsättningar att lösa våra uppdrag.
- Vi har haft denna typ av dialog med våra tre nämndsordföranden.
- Det kommer att arbetas vidare med förslagen i sektorledningen: hur går vi vidare, vilka gör vad osv.

Nästa möte

29 april kl. 11:00-12:00

Justeras

Magnus Höijer
Ordförande
Välfärd Gävle

Jenny Skoglund
Sekreterare

Lisa Allemo
Akavia

Ever Alvarado
Vision

Sara Lasell
Akademikerförbundet SSR

Hanna Romin
Kommunal Gävle

Maria Forström
Vårdförbundet

Monica Hansson
Sveriges skolledare

Christin Ripke
Sveriges lärare